

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till miljöskyddslag och till lagar om ändring av vissa lagar som har samband med den

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att en ny miljöskyddslag ska stiftas.

Omarbetningen har som syfte att miljöskyddslagen moderniseras så att den överensstämmer med Europeiska unionens reviderade lagstiftning och tolkningen av bestämmelserna i grundlagen. Samtidigt föreslås vissa ändringar som syftar till att få tillstånds- och anmälningssystemet i miljöskyddslagen att fungera bättre.

Genom propositionen genomförs Europaparlamentets och rådets direktiv om industriutsläpp. Direktivet borde ha genomförts senast den 7 januari 2013.

Miljöskyddslagens tillämpningsområde och de centrala principerna och skyldigheterna kvarstår huvudsakligen oförändrade. Bestämmelserna om skyldigheter i lagen kommer dock att preciseras. Avsikten är också att de bemyndiganden att utfärda förordning som finns i lagen kompletteras och preciseras. Förteckningar över tillståndspliktiga verksamheter finns i bilagan till lagen och verksamheterna klassificeras i anläggningar enligt Europaparlamentets och rådets direktiv om industriutsläpp och övriga anläggningar. Tillståndsplikten kvarstår huvudsakligen oförändrad.

Direktivet om industriutsläpp förutsätter att tillämpningen av bästa tillgängliga teknik ska grunda sig på de juridiskt bindande slutsatser som kommissionen offentliggör. Detta förutsätter ändringar och preciseringar i bestämmelserna om tillståndsprövning i miljöskyddslagen. Dessa ändringar påverkar handläggningen av tillståndsärenden, tillståndsprövningen och tillsynen över tillstånd. Regleringen av effektiviteten i användningen av energi preciseras.

Genomförandet av direktivet om industriutsläpp förutsätter att en verksamhetsutövare

ska göra upp en statusrapport, om anläggningens verksamhet omfattar användning, produktion eller utsläpp i omgivningen av betydande farliga ämnen som medför fara för förorening av mark eller grundvatten.

Bestämmelserna om nedläggning och kontroll av verksamheten föreslås bli kompletterade.

I övrigt kvarstår bestämmelserna om tillståndsförfarandet i huvudsak oförändrade, med undantag för vissa bestämmelser som förtydligar förfarandena. Fördelningen av behörighet mellan de statliga och kommunala tillståndsmyndigheterna kvarstår likaså oförändrad. Lagen ger dock kommunerna en möjlighet att på ansökan få en del av de tillståndspliktiga anläggningar som omfattas av den statliga tillståndsmyndighetens behörighet överförda på sin egen behörighet.

Genom propositionen effektiviseras tillsynen över miljöskyddet genom ökad planlighet. Inriktningen av tillsynen ska enligt förslaget grunda sig på den risk verksamheten medför. Tillsynen effektiviseras också genom den görs avgiftsbelagd. Genom att införa en tillsynsavgift vid närings-, trafik- och miljöcentralerna och i kommunerna kan resurserna inom tillsynen över miljöskyddet förbättras.

Det föreslås i propositionen att miljöskyddslagen ska innehålla en bestämmelse om förläggningen av för torvutvinning, enligt vilken verksamheten ska placeras så att nationellt eller regionalt värdefulla naturvärden inte förstörs på verksamhetsplatsen.

Propositionen innehåller också sådana ändringar av vissa andra lagar som kan betraktas som närmast tekniska.

Lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att de har stadfästs.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÅN MOTIVERING	7
1 INLEDNING.....	7
2 NULÄGE	8
2.1 Lagstiftning	8
2.1.1 Miljöskyddslagen och bestämmelser utfärdade med stöd av den.....	8
2.1.2 Övrig lagstiftning	12
2.1.3 Bestämmelser om naturvärden	22
2.2 Praxis.....	24
2.2.1 Antal miljötillstånd, handläggningstider och produktivitet inom statsförvaltningen	24
2.2.2 Tillsyn.....	34
2.2.3 Utvecklingen av utsläpp	36
2.2.4 Praxis vid tillståndsprövning när det gäller naturvärden i fråga om torvutvinning	39
2.3 Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i utlandet och i EU.....	40
2.3.1 Lagstiftningen i vissa länder.....	40
2.3.2 Europeiska unionen	47
2.4 Bedömning av nuläget	58
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN.....	60
3.1 Målsättning	60
3.1.1 Målen för genomförandet av industriutsläppsdirektivet.....	61
3.1.2 Omarbetning av tillståndsförfarandet	61
3.1.3 Effektivisering av tillsynen	63
3.1.4 Bättre beaktande av grundlagen	63
3.1.5 Utveckling av lagens struktur.....	63
3.1.6 Naturvärden vid förläggningen av torvutvinning	64
3.2 De viktigaste förslagen.....	64
3.2.1 Allmänna skyldigheter samt bemyndiganden att utfärda förordning om dem.....	64
3.2.2 Genomförandet av industriutsläppsdirektivet och förslagen gällande tillstånd och tillståndsförfarande	65
3.2.3 Förslagen angående tillsyn	66
3.2.4 Förslagen angående skyddet av mark och grundvatten.....	66
3.2.5 Förslagen angående stora förbränningsanläggningar	67
3.2.6 Ändringsförslagen angående lagens struktur.....	67
3.2.7 Naturvärden på verksamhetsplatsen för torvutvinning.....	68
3.2.8 Samernas rättigheter.....	68
3.2.9 Effektiviseringsåtgärder	68
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	70
4.1 Konsekvenser av industriutsläppsdirektivets genomförande	70
4.1.1 Allmänt.....	70
4.1.2 Ekonomiska konsekvenser	72
4.1.3 Konsekvenser för myndigheterna.....	73
4.1.4 Konsekvenser för verksamhetsutövarna.....	75

4.1.5	Konsekvenser för enskilda näringsgrenar	75
4.1.6	Miljökonsekvenser	76
4.1.7	Konsekvenser för innovationsverksamheten	77
4.1.8	Konsekvenser för samhället	78
4.2	Konsekvenserna av tillsynsutvecklingen och införandet av tillsynsavgifter	78
4.2.1	Konsekvenser för myndigheternas verksamhet.....	78
4.2.2	Konsekvenser för verksamhetsutövarna.....	79
4.2.3	Fastställande av tillsynsavgifter	79
4.2.4	Konsekvenser för den offentliga ekonomin	80
4.2.5	Miljökonsekvenser	81
4.2.6	Konsekvenser för samhället	82
4.3	Konsekvenserna av bestämmelsen om naturvärden på verksamhetsplatsen för torvutvinning.....	82
4.3.1	Ekonomiska konsekvenser	82
4.3.2	Konsekvenser för myndigheternas verksamhet.....	83
4.3.3	Miljökonsekvenser	84
4.3.4	Konsekvenser för samhället	84
5	BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	84
5.1	Beredningsskeden och beredningsmaterial	84
5.2	Utlåtanden och hur de har beaktats	85
	DETALJMOTIVERING	89
1	LAGFÖRSLAG	89
1.1	Miljöskyddslagen	89
1 kap.	Allmänna bestämmelser	89
2 kap.	Allmänna skyldigheter, principer och förbud	92
3 kap.	Myndigheterna och deras uppgifter	101
4 kap.	När miljötillstånd behövs samt tillståndsmyndigheternas behörighet..	105
5 kap.	Tillståndsförfarandet	111
6 kap.	Tillståndsprövning och tillståndsvillkor.....	115
7 kap.	Tillståndsprövningen i fråga om direktivanläggningar	122
8 kap.	Tillståndsbeslut	131
9 kap.	Tillståndets giltighet, ändring av tillståndet och avslutande av verksamheten.....	132
10 kap.	Bestämmelser som gäller vissa verksamhetsområden	136
11 kap.	Registrering av verksamheten	141
12 kap.	Anmälningförfaranden	143
13 kap.	Ersättningar	145
14 kap.	Sanering av mark och grundvatten.....	146
15 kap.	Tillståndet i miljön.....	149
16 kap.	Behandling och avledande av avloppsvatten i områden utanför avloppsnätet.....	155
17 kap.	Ämnen som bryter ned ozonskiktet samt fluorerade växthusgaser.....	156
18 kap.	Tillsyn och förvaltningstvång	158
19 kap.	Sökande av ändring och verkställande av beslut	171
20 kap.	Särskilda bestämmelser.....	173
21 kap.	Ikraftträdande och övergångsbestämmelser	184
1.2	Avfallslagen	190

1.3	Lagen om parkeringsövervakning.....	190
1.4	Gruvlagen.....	190
1.5	Vattenlagen.....	190
1.6	Räddningslagen.....	190
1.7	Lagen om utsläppshandel.....	190
1.8	Avfallsskattelagen.....	190
1.9	Miljöskyddslagen för sjöfarten.....	190
1.10	Luftfartslagen.....	190
1.11	Lagen om behandling av miljöskydds- och vattenärenden vid regionförvaltningsverken	191
1.12	Dammsäkerhetslagen.....	191
1.13	Narkotikalagen.....	191
1.14	Lagen om främjande av användningen av biodrivmedel för transport.....	191
1.15	Lagen om kompensationsbidrag, miljöstöd för jordbruket samt om vissa andra stöd som har samband med förbättrande av miljöns och landsbygdens tillstånd.....	191
1.16	Lagen om högsta förvaltningsdomstolens sakkunnigledamöter.....	191
1.17	Lagen om gödselafabrikat.....	191
1.18	Lagen om Finlands ekonomiska zon.....	191
1.19	Begravningslagen.....	191
1.20	Lagen om vattentjänster.....	191
1.21	Lagen om förvaltningsdomstolarna.....	191
1.22	Markanvändnings- och bygglagen.....	191
1.23	Naturvårdslagen.....	191
1.24	Sjötrafiklagen.....	192
1.25	Terrängtrafiklagen.....	192
1.26	Gentekniklagen.....	192
1.27	Havsskyddslagen.....	192
1.28	Hälsoskyddslagen.....	192
1.29	Lagen om transport av farliga ämnen.....	192
1.30	Kemikalielagen.....	192
1.31	Marktäktslagen.....	192
1.32	Lagen angående vissa grannelagsförhållanden.....	192
1.33	Strafflagen.....	192
1.34	Lagen om avhjälpande av vissa miljöskador.....	192
1.35	Livsmedelslagen.....	193
1.36	Konsument säkerhetslagen.....	193
2	NÄRMARE BESTÄMMELSER OCH FÖRESKRIFTER.....	193
3	IKRAFTTRÄDANDE.....	198
4	FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING	198
	LAGFÖRSLAG.....	211
	1. Miljöskyddslag.....	211
	BILAGA 1.....	282
	BILAGA 2.....	293
	2. Lag om ändring av avfallslagen.....	294
	3. Lag om ändring av 1 § i lagen om parkeringsövervakning.....	295
	4. Lag om ändring av 3 § i gruvlagen.....	296
	5. Lag om ändring av vattenlagen.....	296
	6. Lag om ändring av 48 § i räddningslagen.....	299
	7. Lag om ändring av lagen om utsläppshandel.....	300
	8. Lag om ändring av 3 § i avfallsskattelagen.....	301
	9. Lag om ändring av 1 kap. 7 § i miljöskyddslagen för sjöfarten.....	301

10. Lag om ändring av 87 § i luftfartslagen	302
11. Lag om ändring av 1 § i lagen om behandling av miljöskydds- och vattenärenden vid regionförvaltningsverken	302
12. Lag om ändring av 3 § i dammsäkerhetslagen	303
13. Lag om ändring av 28 § i narkotikalagen	303
14. Lag om ändring av 14 § i lagen om främjande av användningen av biodrivmedel för transport	304
15. Lag om ändring av 5 § i lagen om kompensationsbidrag, miljöstöd för jordbruket samt om vissa andra stöd som har samband med förbättrande av miljöns och landsbygdens tillstånd	304
16. Lag om ändring av 1 § i lagen om högsta förvaltningsdomstolens sakkunnigledamöter	305
17. Lag om ändring av 3 § i lagen om gödselfabrikat	305
18. Lag om ändring av 3 och 11 § i lagen om Finlands ekonomiska zon	306
19. Lag om ändring av 17 § i begravningslagen	306
20. Lag om ändring av 5 § i lagen om vattentjänster	307
21. Lag om ändring av 5 § i lagen om förvaltningsdomstolarna	307
22. Lag om ändring av 134 § i markanvändnings- och bygglagen	308
23. Lag om ändring av 53 och 57 § i naturvårdslagen	308
24. Lag om ändring av 21 § i sjötrafiklagen	309
25. Lag om ändring av 30 § i terrängtrafiklagen	309
26. Lag om ändring av 23 § i gentekniklagen	310
27. Lag om ändring av 2 § i havsskyddslagen	310
28. Lag om ändring av hälsoskyddslagen	311
29. Lag om ändring av 4 § i lagen om transport av farliga ämnen	312
30. Lag om ändring av 3 och 6 a § i kemikalielagen	312
31. Lag om ändring av 5 a § i marktäktslagen	313
32. Lag om ändring av 18 § i lagen angående vissa grannelagsförhållanden	313
33. Lag om ändring av 48 kap. 1 och 3 § i strafflagen	314
34. Lag om ändring av lagen om avhjälpande av vissa miljöskador	315
35. Lag om ändring av 71 § i livsmedelslagen	316
36. Lag om ändring av 32 § i konsument säkerhetslagen	317
BILAGA	318
PARALLELLTEXT	318
2. Lag om ändring av avfallslagen	318
3. Lag om ändring av 1 § i lagen om parkeringsövervakning	321
4. Lag om ändring av 3 § i gruvlagen	322
5. Lag om ändring av vattenlagen	323
6. Lag om ändring av 48 § i räddningslagen	327
7. Lag om ändring av lagen om utsläppshandel	328
8. Lag om ändring av 3 § i avfallsskattelagen	330
9. Lag om ändring av 1 kap. 7 § i miljöskyddslagen för sjöfarten	331
10. Lag om ändring av 87 § i luftfartslagen	332
11. Lag om ändring av 1 § i lagen om behandling av miljöskydds- och vattenärenden vid regionförvaltningsverken	333
12. Lag om ändring av 3 § i dammsäkerhetslagen	334

13. Lag om ändring av 28 § i narkotikalagen.....	335
14. Lag om ändring av 14 § i lagen om främjande av användningen av biodrivmedel för transport.....	336
15. Lag om ändring av 5 § i lagen om kompensationsbidrag, miljöstöd för jordbruket samt om vissa andra stöd som har samband med förbättrande av miljöns och landsbygdens tillstånd	337
16. Lag om ändring av 1 § i lagen om högsta förvaltningsdomstolens sakkunnigledamöter	338
17. Lag om ändring av 3 § i lagen om gödselfabrikat	339
18. Lag om ändring av 3 och 11 § i lagen om Finlands ekonomiska zon	340
19. Lag om ändring av 17 § i begravningslagen	341
20. Lag om ändring av 5 § i lagen om vattentjänster	342
21. Lag om ändring av 5 § i lagen om förvaltningsdomstolarna.....	343
22. Lag om ändring av 134 § i markanvändnings- och bygglagen.....	344
23. Lag om ändring av 53 och 57 § i naturvårdslagen	345
24. Lag om ändring av 21 § i sjötrafiklagen.....	346
25. Lag om ändring av 30 § i terrängtrafiklagen.....	347
26. Lag om ändring av 23 § i gentekniklagen	348
27. Lag om ändring av 2 § i havsskyddslagen.....	349
28. Lag om ändring av hälsoskyddslagen	350
29. Lag om ändring av 4 § i lagen om transport av farliga ämnen	352
30. Lag om ändring 5 § i kemikalielagen	353
31. Lag om ändring av 5 a § i marktäktslagen	354
32. Lag om ändring av 18 § i lagen angående vissa grannelagsförhållanden	355
33. Lag om ändring av 48 kap. 1 och 3 § i strafflagen.....	355
34. Lag om ändring av lagen om avhjälpande av vissa miljöskador.....	357
35. Lag om ändring av 71 § i livsmedelslagen.....	359
36. Lag om ändring av 32 § i konsument säkerhetslagen.....	360

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Miljöskyddslagen (86/2000) och miljöskyddsförordningen (169/2000) trädde i kraft den 1 mars 2000. De centrala regleringsmetoderna i lagen och förordningen är miljötillståndsförfarandet och vissa andra förfaranden för godkännande av verksamheter samt de mer detaljerade förpliktelser i fråga om miljöskydd som utfärdas genom förordningar av statsrådet med stöd av lagen. Av dessa förpliktelser är gränsvärdena för utsläpp för olika näringsgrenar direkt förpliktande för en verksamhetsutövare, även om de inte har fastställts i miljötillståndet.

Under den tid som lagen har varit i kraft har man i flera olika sammanhang utrett hur tillståndsförfarandet fungerar. Enligt utförda utredningar har det nuvarande tillståndssystemet, efter vissa problem i övergångsfasen den första tiden, i huvudsak fungerat relativt bra. Under övergångsfasen sammanfördes tillstånden i de tidigare sektorvisa lagarna till ett enda tillstånd, vilket hade som följd att ansökningarna anhopades och handläggningen fördröjdes. Tolkningen av de relativt smidiga bestämmelserna i lagen har etablerats i rättspraxis. Med tanke på hindrandet av förorening av miljön har handläggningen av tillstånd för vissa viktiga näringsgrenar, såsom torvutvinning och gruvdrift, dock bedömts vara otillräcklig för att hindra förorening av miljön.

För genomförandet av miljöskyddslagen ansvarar regionförvaltningsverken, närings-, trafik- och miljöcentralerna och de kommunala miljöförvaltningsmyndigheterna. Miljöministeriet styr ansvarsområdena för miljötillstånd vid regionförvaltningsverken och ansvarsområdena för miljö och naturresurser vid närings-, trafik och miljöcentralerna i fråga om de uppgifter som omfattas av ministeriets verksamhetsområde. Genomförandet av statens effektivitets- och resultatprogram och styrningen av regionförvaltningsverkens tillståndsverksamhet och närings-, trafik- och

miljöcentralernas tillsynsfunktioner i syfte att effektivisera och samordna funktionerna förutsätter att tillstånds- och tillsynsförfarandena utvecklas och förenhetligas. Dessa omständigheter gör det dock också möjligt att utveckla förfarandena. Man strävar efter att förbättra miljötillstånds- och registreringsförfarandena och förutsättningarna för tillsynsåtgärder också inom kommunerna.

En omarbetning av miljöskyddslagen har blivit aktuell av många orsaker. Vid utvecklingen av miljöskyddslagen ska en hög nivå inom miljöskyddet samt medborgarnas rätt att delta och deras rättsskydd beaktas också framöver. Också tolkningarna i grundlagen om vilka bestämmelser som ska utfärdas genom lag och vilka bestämmelser som ska utfärdas genom förordning har utvecklats efter det att miljöskyddslagen stiftades. Vid omarbetningen beaktas också hur tillståndssystemet fungerar och hur tydligt det är samt att tillsynen ska bli effektivare, att lagen ska vara tydlig och att grundlagen ska iakttas bättre i fråga om de allmänna förpliktelserna och bemyndigandena att utfärda förordning i lagen.

Genom den föreslagna nya miljöskyddslagen införlivas Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU om industriutsläpp (samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar), nedan *industriutsläppsdirektivet*, Industrial Emissions Directive, IED) med den nationella lagstiftningen. Enligt direktivet ska kommissionen, i syfte att trygga en enhetligare tillämpning av bästa tillgängliga teknik (Best Available Technique, BAT) än tidigare, meddela rättsligt bindande beslut. Detta innebär ändringar i tillståndsprövningen i praktiken och därigenom en utmaning för tillståndsmyndigheter och verksamhetsutövare vid verkställandet av de nya kraven. I kommissionens beslut fastställs bindande gränsvärden för utsläpp. Avsikten var att industriutsläppsdirektivet skulle genomföras i den nationella lagstiftningen senast den 7 januari 2013.

Miljöskyddslagens struktur har efter ikraftträdandet blivit otydlig och fragmentarisk till följd av talrika ändringar. Många av de ändringar som föranletts av att olika direktiv har genomförts nationellt återfinns inte i ett ändamålsenligt sammanhang med tanke på lagen som helhet. De bestämmelser som hänger samman med förfaranden för godkännande av verksamheter (tillstånd, registrering) utgör inte heller längre en tydlig helhet. I lagens 15 kap., som innehåller särskilda bestämmelser, finns en omfattande mängd bestämmelser av mycket olika typ samlad. Genom en omstrukturering av bestämmelserna kan lagen förbättras till sin uppbyggnad och helhet.

Uppmärksamhet har fästs vid behovet att omarbeta miljöskyddslagen i samband med behandlingen av regeringspropositioner om ändring av miljöskyddslagen. Riksdagen har särskilt fäst uppmärksamhet vid att miljöskyddslagen som helhet betraktad är mycket svårtolkad. I synnerhet de många paragrafhänvisningarna inne i lagen gör att lagen är besvärlig att läsa och förstå. Riksdagen har i sina ståndpunkter därför också krävt att lagens struktur och systematik ska omarbetas i sin helhet.

De ändringar som föreslås i lagens innehåll och struktur är så betydande att det inte är ändamålsenligt att genomföra ändringarna genom att ändra den gällande miljöskyddslagen. Den nuvarande kapitelindelningen i miljöskyddslagen är fortfarande i huvudsak användbar som utgångspunkt för lagens struktur. För att kunna foga de bestämmelser till lagen som gäller industriutsläppsdirektivet och särskilt tillståndsfrågor och bästa tillgängliga teknik och sammanföra bestämmelserna till mer foljdriktiga helheter, är det nödvändigt att omarbeta lagens struktur.

Rättspraxis har visat att man vid prövningen av miljötillstånd inte kunnat beakta det faktum att naturvärden försämras eller förstörs till följd av placeringen av en verksamhet, om naturvärdet inte har skyddats genom naturvårdslagen. Denna brist i rättsläget har särskilt gällt förläggningen av torvutvinning. Genom förslaget förbättras möjligheten att beakta naturvärden vid prövningen av förläggningen av torvutvinning.

2 Nuläge

2.1 Lagstiftning

2.1.1 Miljöskyddslagen och bestämmelser utfärdade med stöd av den

Miljöskyddslagen

Det centrala syftet med den fullständiga omarbetningen av miljöskydds- och vattenlagstiftningen år 2000 var att skapa ett enhetligt miljötillståndssystem. Man strävade efter att granska miljöolägenheter och förhindrandet av dem med beaktande av hela miljön på det sätt som förutsätts i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/1/EG om samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar (kodifierad version), nedan *IPPC-direktivet*, som genomfördes genom den nya miljöskyddslagen. I samband med omarbetningen stiftades miljöskyddslagen (86/2000) som en allmän lag för bekämpande av miljöförstöring. Den innehåller enhetliga bestämmelser om skyddet av mark, vatten och luft. Samtidigt upphävdes de separata luftvårds- och bullerbekämpningslagarna samt lagen om miljötillstånds-förfarande. Förutom att ett nytt miljötillståndssystem skapades omarbetades systemet för beslutsfattande om miljö- och vattentillstånd så att vattendomstolarna lades ned genom en ändring av vattenlagen som utfärdades samtidigt som miljöskyddslagen. Merparten av vattendomstolarnas uppgifter enligt vattenlagen överfördes på de miljötillståndsmyndigheter som hade inrättats och vars behörighet kom att omfatta också sådana miljötillståndsfrågor som till sina miljökonsekvenser är mest betydande.

Syftet med miljöskyddslagen är att förebygga och hindra förorening av miljön samt avhjälpa och minska skador orsakade av förorening, bevara en hälsosam och trivsam samt naturekonomiskt hållbar och mångsidig miljö, förebygga uppkomst och skadeverklningar av avfall, effektivisera bedömningen av miljökonsekvenserna i fråga om förore-nande verksamhet och beaktandet av dessa konsekvenser som en helhet, förbättra medborgarnas möjligheter att påverka beslut som gäller miljön, främja ett hållbart utnyttjande av naturresurserna, motverka klimatföränd-

ringar och i övrigt stödja en hållbar utveckling.

Miljöskyddslagen är till sitt tillämpningsområde allmän, dvs. den tillämpas i princip på all verksamhet som orsakar eller kan orsaka förorening av miljön.

Dessutom tillämpas lagen på verksamhet som ger upphov till avfall och på behandling av avfall. Utanför lagens tillämpningsområde ligger verksamhet som regleras i miljöskyddslagen för sjöfarten (1672/2009) och havsskyddslagen (1415/1994), förbyggande av skadeverkningar orsakade av strålning till den del detta regleras i kärnenergilagen (990/1987) eller strålskyddslagen (592/1991) och förebyggande av förorening av vattendrag till den del som detta regleras i gränsöversöverskommelsen mellan Finland och Sverige (FördrS 54/1971).

Lagen innehåller de definitioner som med avseende på dess tillämpning är viktigast. I lagen definieras förorening av miljön, verksamhet som medför risk för förorening av miljön, olägenhet för hälsan, bästa tillgängliga teknik, verksamhetsutövare, vattendrag, grundvatten, utsläppsgränsvärde och avloppsvatten. Med förorening av miljön avses genom mänsklig verksamhet orsakat utsläpp eller deponering i miljön av ämnen, energi, buller, skakning, strålning, ljus, värme eller lukt som medför sådan olägenhet för hälsa, miljö eller egendom som förtecknas i lagen.

Principer som ska iakttagas vid verksamhet som medför risk för förorening av miljön anses vara principen om prevention och minimering av olägenheter, försiktighets- och aktsamhetsprincipen, principen om bästa tillgängliga teknik, principen om bästa praxis från miljösynpunkt och verksamhetsutövarens ansvar för förebyggande av miljökonsekvenser och för att olägenheterna för miljön undanröjs eller begränsas. Verksamhetsutövaren är dessutom skyldig att vara konsekvensmedveten och att bekämpa förorening. Utöver detta ska i verksamhet som medför risk för förorening av miljön dessutom de allmänna skyldigheterna och principerna i avfallslagen (646/2011) beaktas.

Verksamhet som medför risk för förorening av miljön ska placeras så att de förorenande effekterna av verksamheten om möjligt kan undvikas. Lagen innehåller särskilda,

absoluta förbud mot förorening av mark och grundvatten och en bestämmelse om vissa åtgärder som orsakar förorening av havet. Dessutom finns det i lagen särskilda bestämmelser om skyldigheten att rena mark och grundvatten som förorenats, om att anmäla verksamhet som kan medföra risk för förorening, om att utreda förorening och behov av rening och om förvaltningsförfarandet i fråga om rening.

Ett typiskt drag i miljöskyddslagstiftningen är att regleringen i väsentlig grad grundar sig på delegering av lagstiftningsbehörigheten enligt 80 § i grundlagen. Miljöskyddslagen innehåller därför en omfattande reglering om förordningar utifrån vilken statsrådet kan utfärda bestämmelser om miljö kvalitet och utsläpp, vissa ämnen, preparat och produkter, motordrivna fordon, motorredskap och anordningar och mark, muddring och muddermassa samt om miljöskyddskrav på vissa verksamheter som särskilt nämns i lag, såsom jordbruk. Utfärdandet av förordningar av statsrådet är av stor betydelse också när det gäller att införliva EU:s direktiv om miljöskydd med den nationella lagstiftningen. I den fullständiga omarbetningen av miljöskyddslagen utökades uppsättningen av medel inom miljöskyddet med kommunala miljöskyddsbestämmelser som är inriktade på andra än tillståndspliktiga funktioner och med hjälp av vilka lokala miljöolägenheter smidigt och effektivt kan förebyggas.

I samband med den fullständiga omarbetningen av miljöskyddslagen av år 2000 bestämdes det att de regionala miljöcentralerna och kommunala miljöförvaltningsmyndigheter är de tillsynsmyndigheter som avses i lag. Som tillståndsmiljömyndigheter fastställdes miljöförvaltningsverket, den regionala miljöcentralen och den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten. I samband med reformen av statens regionförvaltning den 1 januari 2010 lades de regionala miljöcentralerna och miljöförvaltningsverket ned. Till regionförvaltningsverken, som då inrättades, överfördes miljöförvaltningsverkens uppgifter och de regionala miljöcentralernas miljöförvaltningsuppgifter. Tillsynsmyndigheter enligt miljöskyddslagen är efter regionförvaltningsreformen närings- trafik- och miljöcentralerna. Tillståndsmiljömyndigheternas inbördes behörighet grundar sig på den

förteckning över anläggningar som anges i förordningen och på vissa bestämmelser som direkt ingår i lag. Lagen innehåller bestämmelser också om kommunens skyldighet att följa miljöns tillstånd, om bullerutredningar och handlingsplaner för bullerbekämpning samt om riksomfattande miljöskyddsplaner och miljöskyddsprogram som godkänns av statsrådet.

Enligt lagen krävs miljötillstånd för sådan verksamhet som medför risk för förorening av miljön och som det utfärdas närmare bestämmelser om genom förordning. Verksamhet som kräver miljötillstånd finns förtecknad i miljöskyddsförordningen. Dessutom föreskrivs på fem olika ställen i lagen tillståndsplikt för verksamhet som orsakar verkningar av visst slag och för viss annan verksamhet. Tillstånd krävs för verksamhet som kan medföra förorening av vattendrag, då det inte är fråga om ett projekt som är tillståndspliktigt enligt vattenlagen (587/2011), avledande av avloppsvatten som kan förorsaka förorening av ett dike, en källa eller en i 1 kap. 3 § 1 mom. 6 punkten i vattenlagen avsedd rännil, verksamhet som kan utsätta omgivningen för sådant oskäligt besvär som avses i 17 § 1 mom. i lagen angående vissa grannelagsförhållanden (26/1920), behandling av avfall som omfattas av tillämpningsområdet för avfallslagen i en anläggning eller yrkesmässigt, prospektering efter och utvinning av olja och gas inom Finlands territorialvatten eller i Finlands ekonomiska zon samt annan därmed förknippad verksamhet. I fråga om verksamhet som erhållit tillstånd krävs nytt miljötillstånd för ändringar som ökar utsläppen eller deras konsekvenser och för andra väsentliga ändringar av verksamheten. Sådant tillstånd behövs emellertid inte om ändringen inte ökar miljöpåverkan eller riskerna och om tillståndet inte behöver ses över på grund av ändringen av verksamheten. Lagen innehåller bemyndigande att utfärda förordning i fråga om tillståndsplikt för utsläpp av ämnen i vatten.

Miljötillstånd krävs också för behandling av förorenade marksubstanser. Åtgärder för att rena förorenad mark inom ett förorenat område eller för att bortskaffa förorenade marksubstanser för behandling någon annanstans får på vissa villkor vidtas efter anmälan

om detta till närings-, trafik- och miljöcentralen. I lagen finns det bestämmelser om skyldigheten att rena mark och grundvatten som förorenats, att anmäla verksamhet som kan medföra risk för förorening och att utreda förorening och behov av rening samt om förvaltningsförfarandet i fråga om rening.

I lagen föreskrivs också om anmälnings-skyldighet i fråga om vissa situationer. Anmälan ska göras om verksamhet som orsakar tillfälligt buller eller skakningar, om kortvarig verksamhet av försöksnatur och om vissa exceptionella situationer. En myndighet kan med anledning av anmälan utfärda behövliga föreskrifter om bl.a. hindrande av förorening, kontroll av verksamheten och information till invånarna. Om olägenheterna inte kan minskas i tillräcklig utsträckning genom föreskrifterna, kan verksamheten avbrytas eller förbjudas.

För viss verksamhet som orsakar ringa miljöpåverkan har en skyldighet att registrera verksamheten i datasystemet för miljö-vårdsinformation påförts som ersätter miljö-tillståndsförfarandet. Exempel på funktioner och näringsgrenar om vars miljöskyddskrav förordning av statsrådet har utfärdats är sådana el- eller värmeproducerande verk eller pannanläggningar med en bränsleeffekt som överstiger 20 megawatt och sådana verk eller pannanläggningar där gas eller olja används som bränsle och bränsleeffekten understiger 50 megawatt, asfaltstationer, distributionstationer för flytande bränslen och verksamheter där det används flyktiga organiska föreningar. Förutom i fråga om dessa verksamheter behövs tillstånd inte heller för viss kortvarig verksamhet av försöksnatur och för vissa verksamheter som syftar till att i en anläggning eller yrkesmässigt behandla avfall. Miljötillstånd behövs dock alltid för verksamhet som bedöms kunna orsaka t.ex. förorening av vatten eller oskäligt besvär enligt 17 § i lagen angående vissa grannelagsförhållanden.

Lagen innehåller detaljerade bestämmelser om behandlingen av ansökan om miljötillstånd och om annat tillståndsförfarande. Av tillståndsmyndigheten ska behövliga utlåtanden om tillståndsansökan begäras, de berörda parterna ska höras och information om ansökan ska också i övrigt ges. Ansökan ska huvudsakligen behandlas tillsammans med en

ansökan om tillstånd enligt vattenlagen som gäller samma verksamhet, och det förfarande som föreskrivs i vattenlagen ska då tillämpas. Miljötillståndsfrågor som hänger samman med olika verksamheter ska också behandlas samtidigt, om verksamheterna har en avsevärd samfällad effekt och tillståndsärendena som gäller dessa verksamheter har väckts hos samma myndighet.

Enligt den grundläggande regeln för förutsättningarna för beviljande av miljötillstånd får tillstånd inte beviljas, om verksamheten, med beaktande av tillståndsvillkoren och placeringen av verksamheten, medför olägenhet för hälsan, orsakar annan betydande förorening av miljön, har konsekvenser som strider mot förbudet mot förorening enligt lagen, leder till att speciella naturförhållanden försämras eller till att någon från allmän synpunkt viktig användningsmöjlighet äventyras eller medför oskäligt besvär enligt 17 § i lagen angående vissa grannelagsförhållanden. Verksamheten får inte heller placeras i strid med detaljplanen.

Bestämmelserna om tillståndsvillkor har i lagen indelats i grupper enligt bestämmelsernas syfte. Lagen innehåller också en bestämmelse om förhållandet mellan tillståndsvillkor och krav i en förordning av statsrådet. Enligt den kan ett tillståndsvillkor vara strängare än ett specificerat krav enligt en förordning endast om det är nödvändigt för att förutsättningarna för beviljande av tillstånd ska uppfyllas, för att ett miljökvalitetskrav i en förordning ska kunna tillgodoses, för att vatten ska kunna skyddas eller för att den bästa tillgängliga tekniken ska kunna tillämpas. I lagen finns det också bestämmelser om innehållet i ett tillståndsbeslut och om hur ett tillståndsbeslut meddelas samt om information om beslutet, liksom också om omständigheter som hänger samman med tillståndets giltighetstid, såsom översyn, upphörande av giltigheten, ändring och återkallande av beslutet.

Miljöskyddslagen innehåller också bestämmelser om de ersättningar som huvudsakligen ska betalas i samband med beviljande av miljötillstånd, om tillsyn och förvaltningsvång, om sökande av ändring och om verkställighet av beslut.

Tillsynsmyndigheter enligt miljöskyddslagen är den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten och närings-, trafik- och miljöcentralen. Den kommunala miljöförvaltningscentralen utövar tillsyn över de miljötillstånd som kommunen beviljar och närings-, trafik- och miljöcentralerna utövar tillsyn över de miljötillstånd som regionförvaltningsverken beviljar. För anordnande av tillsyn ska närings-, trafik- och miljöcentralerna göra upp en tillsynsplan. Miljöministeriet har den 7 november 2012 gett närings-, trafik- och miljöcentralerna nya anvisningar om anordnandet av tillsyn (YM12/401/2012), som kommunerna kan följa i tillämpliga delar.

Enligt tillsynsanvisningen ska närings-, trafik- och miljöcentralen publicera en tillsynsplan på Internet (www.miljo.fi) som årligen ska kompletteras. I tillsynsplanen ska chefen för ansvarsområdet miljöskydd bedöma hur föregående års tillsynsplan för tillsynen över miljötillstånd har förverkligats. Tillsynsplanen hänger samman med närings-, trafik- och miljöcentralens interna tillsynsprogram om vilka verk som myndigheten övervakar under perioden i fråga. I tillsynsprogrammet antecknas också de inspektioner som gjorts. Vid närings-, trafik- och miljöcentralen följs halvårsvis upp hur tillsynsprogrammet har fullföljts.

Miljöskyddsförordningen

I miljöskyddsförordningen, som utfärdats med stöd av miljöskyddslagen och lagen om införande av miljöskyddslagstiftningen (113/2000), föreskrivs närmare om de tillståndspliktiga verksamheter som avses i 28 § i miljöskyddslagen. Förordningens 1 § innehåller en förteckning över tillståndspliktiga verksamheter, specificerad enligt näringsgren, och utöver denna finns det i 1 kap. särskilda bestämmelser som preciserar och avgränsar tillståndsplikten.

I 2 kap. i miljöskyddsförordningen föreskrivs med stöd av 31 § i miljöskyddslagen hur behörigheten är uppdelad mellan miljöförvaltningsmyndigheterna så att det i 5 § i förordningen anges vilka verksamheter som omfattas av regionförvaltningsverkets behörighet och i 7 § vilka verksamheter som omfattas av kommunal behörighet. Dessutom in-

nehåller förordningen bestämmelser om bl.a. innehållet i och behandlingen av tillståndsansökan, tillståndsbeslut och anmälningarna enligt 60—62 § i miljöskyddslagen, om vissa myndigheter som avses i miljöskyddslagen och om bedömningen av bästa tillgängliga teknik.

Övriga författningar som utfärdats med stöd av miljöskyddslagen

— Statsrådets förordning om utvinningsavfall (190/2013)

— Statsrådets förordning om avfallsförbränning (151/2013)

— Statsrådets förordning om begränsning av utsläpp från förbränningsanläggningar med en bränsleeffekt på minst 50 megawatt (96/2013)

— Statsrådets förordning om miljöskydds-krav för asfaltstationer (846/2012)

— Statsrådets förordning om återvinning av bensinångor vid distributionsstationer (1085/2011)

— Statsrådets förordning om behandling av hushållsavloppsvatten i områden utanför avloppsnätet (209/2011)

— Statsrådets förordning om luftkvaliteten (38/2011)

— Statsrådets förordning om kvalitetskraven på motorbensin, dieselolja och vissa andra flytande bränslen (1206/2010)

— Statsrådets förordning om miljöskydd i samband med stenkross, annan stenbrytning och stenkrossar (800/2010)

— Statsrådets förordning om miljöskydds-krav för energiproducerande enheter med en bränsleeffekt som understiger 50 megawatt (750/2013)

— Statsrådets förordning om miljöskydds-krav för distributionsstationer för flytande bränslen (444/2010)

— Statsrådets förordning om avhjälpande av vissa miljöskador (713/2009)

— Statsrådets förordning om underhåll av anläggningar som innehåller ämnen som bryter ned ozonskiktet samt vissa fluorerade växthusgaser (452/2009)

— Statsrådets förordning om batterier och ackumulatorer (422/2008)

— Statsrådets förordning om övervakningen av kraven på god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden samt av föreskrivna verk-

samhetskrav som hänför sig till miljön och ingår i tvärvillkoren (636/2007)

— Statsrådets förordning om bedömning av markens föroreningsgrad och saneringsbeho- vet (214/2007)

— Statsrådets förordning om arsenik, kadmi- um, kvicksilver, nickel och polycykliska aromatiska kolväten i luften (164/2007)

— Statsrådets förordning om ämnen som är farliga och skadliga för vattenmiljön (1022/2006)

— Statsrådets förordning om avloppsvatten från tätbebyggelse (888/2006)

— Statsrådets förordning om svavelhalten i tung brännolja, lätt brännolja och marin dieselbrännolja (689/2006)

— Statsrådets förordning om återvinning av vissa avfall i markbyggnad (591/2006)

— Statsrådets förordning om begränsning av utsläpp av flyktiga organiska föreningar för- orsakade av användning av organiska lös- ningsmedel i vissa målarfärger och lacker samt produkter för fordonsreparationslacke- ring (837/2005)

— Statsrådets förordning om avfall som ut- görs av eller innehåller elektriska eller elek- troniska produkter (852/2004)

— Statsrådets förordning om begränsning av utsläppen av avgaser och partiklar från för- bränningsmotorer (844/2004)

— Statsrådets förordning om bullerutred- ningar och handlingsplaner för bullerbe- kämpning som Europeiska gemenskapen för- utsätter (801/2004)

— Statsrådets förordning om skrotfordon (581/2004)

— Statsrådets förordning om begränsning av tomgång för motorfordon (1266/2002)

— Statsrådets förordning om buller från ut- rustning som är avsedd att användas utomhus (621/2001)

— Statsrådets förordning om begränsning av utsläpp av flyktiga organiska föreningar för- orsakade av användning av organiska lös- ningsmedel i vissa verksamheter och anlägg- ningar (435/2001)

— Statsrådets förordning om begränsning av utsläpp i vattnen av nitrater från jordbruket (931/2000)

2.1.2 Övrig lagstiftning

Avfallslagen

Genom den avfallslag (646/2011) som trädde i kraft den 1 maj 2012 genomfördes Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG om avfall och om upphävande av vissa direktiv, nedan *avfallsdirektivet*. Genom omarbetningen moderniserades lagstiftningen på avfallsområdet, de aktuella prioriteringarna inom Finlands och Europeiska unionens avfallspolitik och den förändrade omvärlden med beaktande av bestämmelserna i grundlagen. Syftet med lagen är särskilt att styra in verksamhet som ger upphov till avfall och avfallshanteringen i handlings-sätt enligt en företrädesordning inom avfallshanteringen som Europeiska unionen har godkänt. Ett centralt mål är också att förtydliga ansvarsfördelningen inom avfallshanteringen, precisera olika aktörers skyldigheter och effektivisera tillsynen över avfallshanteringen. Genom dessa åtgärder strävar man efter att säkerställa en fungerande avfallshantering och tillgången till ändamålsenliga avfallshanteringstjänster under alla förhållanden.

De ändringar som gäller den nya avfallslagens tillämpningsområde har också påverkat vissa bestämmelser om avfall i miljöskyddslagen. Som en följd av ändringen av avfalls-lagen behövs enligt miljöskyddslagens gällande 28 § om allmän tillståndsplikt tillstånd för behandling av avfall som omfattas av tillämpningsområdet för avfallslagen i en anläggning eller yrkesmässigt. Med stöd av 3 § i den nya avfallslagen är således behandling av avfall som inte omfattas av tillämpningsområdet för avfallslagen inte tillståndspliktig i enlighet med 28 § 2 mom. 4 punkten i miljöskyddslagen, men för sådan verksamhet kan trots det krävas miljötillstånd enligt någon annan grund för tillståndsplikt i 28 § eller enligt den anläggningsförteckning i miljöskyddsförordningen som grundar sig på 28 § 1 mom.

I 30 a § i miljöskyddslagen (tidigare i 4 § i miljöskyddsförordningen) föreskrivs om undantag från tillståndsplikten för hantering av avfall enligt 28 § 2 mom. 4 punkten i fråga om vissa verksamheter. På grund av genomförandet av avfallsdirektivet har definitionerna av avfall enligt den nya avfallslagen för-

anlett några ändringar också i denna bestämmelse. Avfall från jord- och skogsbruket som består av naturmaterial som är oskadliga för miljön och hälsan enligt 30 a § 1 mom. 1 och 3 punkten har på motsvarande sätt med stöd av 3 § i avfallslagen avgränsats så att inte heller det omfattas av förvaltningsförfarandena enligt avfallslagen. På detta avfall tillämpas med andra ord enbart de allmänna skyldigheterna och principerna i 2 kap. i avfallslagen. För anteckning i avfallshanteringsregistret ska enligt 100 § i avfallslagen göras anmälan om sådan avfallsinsamlingsverksamhet som inte är behandling av avfall i en anläggning eller yrkesmässigt och som således inte är tillståndspliktig verksamhet enligt 28 § i miljöskyddslagen. Miljötillståndet ska förenas med behövliga villkor i fråga om avfall och avfallshantering för iakttagande av avfallslagen och bestämmelser som utfärdats med stöd av den (45 § i miljöskyddslagen). Enligt 50 § 1 mom. i miljöskyddslagen ska de regionala avfallsplaner som avses i 88 § i avfallslagen beaktas när beslut om miljötillstånd som gäller behandling av avfall fattas och när tillståndsvillkor meddelas.

MKB-lagstiftning

Lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (468/1994, nedan *MKB-lagen*) och den numera upphävda förordningen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (792/1994) trädde i kraft den 1 september 1994. Genom dem genomfördes rådets direktiv om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt (85/337/EEG). Syftet med förfarandet för miljökonsekvensbedömning (MKB) är att säkerställa att miljökonsekvenserna utreds tillräckligt noggrant när ett projekt medför avsevärd miljöpåverkan. MKB-förfarandet syftar också till att öka medborgarnas möjligheter till medbestämmande och påverkan vid planeringen av projekt.

MKB-lagen tillämpas på projekt som kan ha betydande skadliga miljökonsekvenser. Med miljökonsekvenser avses i lagen förutom verkningar på miljön och naturen också bl.a. verkningar på samhällsstrukturen, landskapet, kulturarvet och utnyttjandet av natur-

resurser. Förfarandet tillämpas enligt projekttyp och storleksklass antingen utifrån projektförteckningen eller på enskilda fall. I den gällande förordningen om förfarandet för miljökonsekvensbedömning (713/2006, nedan *MKB-förordningen*) förtecknas de projekt på vilka MKB-förfarandet alltid ska tillämpas. För projektförteckningens del finns det bestämmelser om bedömningsskyldigheten i 4 § 1 mom. i MKB-lagen och 6 § i MKB-förordningen enligt vilka bedömningsförfarandet alltid ska tillämpas på projekt som anges i förteckningen och på ändringar av projekt, om ändringen till sin omfattning motsvarar gränsvärdena i projektförteckningen. I enskilda fall uppskattas bedömningsskyldigheten enligt 4 § 2 och 3 mom. i MKB-lagen och utifrån bedömningsgrunderna i 7 § i MKB-förordningen. Bedömningsskyldighet uppkommer när verksamheten eller en ändring av den sannolikt har sådana avsevärda skadliga miljökonsekvenser som kan jämföras med konsekvenserna av projekt som anges i projektförteckningen. MKB-förfarandena gäller i främsta hand stora projekt som ändrar eller belastar miljön.

I bedömningsprogrammet för MKB-förfarandet beskrivs de alternativa sätt att genomföra ett projekt och de konsekvenser av projektet som utreds under planeringen. När alternativen och konsekvenserna av dem har utretts enligt bedömningsprogrammet sammanställs informationen till en miljökonsekvensbeskrivning. Den närings-, trafik- och miljöcentral som är kontaktmyndighet informerar om att bedömningsprogrammet och konsekvensbeskrivningen är aktuella, sammanställer de åsikter och utlåtanden som lämnats om dem och utarbetar utifrån dessa och sin egen sakkunskap sitt utlåtande. Medborgare, myndigheter och andra aktörer har möjlighet att inverka på materialet. Som avslutning på förfarandet för bedömningen av miljökonsekvenserna ger kontaktmyndigheten sitt utlåtande om konsekvensbeskrivningen.

Tillståndsbehandlingen föregås av MKB-förfarandet. Om en ansökan om miljötillstånd gäller verksamhet som avses i MKB-lagen, ska till ansökan före beslutsfattandet fogas en sådan miljökonsekvensbeskrivning som avses i den nämnda lagen (35 § 3 mom. i miljö-

skyddslagen). Om ett bedömningsförfarande enligt MKB-lagen tillämpas på projektet får myndigheten inte bevilja tillstånd för genomförande av projektet innan bedömningsförfarandet har upphört. Av ett beslut om tillstånd för ett projekt som omfattas av MKB-förfarandet ska det framgå hur bedömningen har beaktats vid tillståndsprövningen (52 § 3 mom. i miljöskyddslagen). Eftersom ett tillståndsförfarande enligt miljöskyddslagen och ett MKB-förfarande ofta är nära sammanlänkade, har miljöministeriet också utrett möjligheten att integrera förfarandet för bedömning av miljökonsekvenserna med miljö-tillståndsförfarandet. Utredningen ledde dock inte till några förslag till lagändring. Direktivet om bedömning av inverkan på miljön omarbetas för närvarande. I samband med det nationella genomförandet av dessa ändringar bör även likheterna mellan MKB-förfarandet och miljö-tillståndsförfarandet granskas.

Syftet med lagen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program (200/2005) är att främja bedömningen och beaktandet av miljökonsekvenser vid myndigheters beredning och godkännande av planer och program, förbättra allmänhetens tillgång till information och samverkan och främja en hållbar utveckling.

Markanvändnings- och bygglagen

Syftet med markanvändnings- och bygglagen (132/1999) är att reglera områdesanvändningen och byggandet för att på det sättet skapa förutsättningar för en bra livsmiljö. Lagen syftar också till att bl.a. främja en ekologisk utveckling och tillförsäkra alla en möjlighet att delta i beredningen av ärenden. Målet för planeringen av områdesanvändning är enligt lagen att främja miljövärden och förhindra miljöolägenheter. Inom ramen för systemet för planering av områdesanvändningen svarar landskapsförbundet för uppgörandet av landskapsplaner, medan kommunen svarar för uppgörandet av generalplaner och detaljplaner.

En byggnad och dess omgivning ska hållas i sådant skick att den hela tiden uppfyller de hälsomässiga kraven och kraven på säkerhet

och användbarhet och inte medför miljöolägenheter eller förfular omgivningen. Den byggda miljön ska användas i överensstämmelse med bygglovet och hållas i snyggt skick. Kommunens byggnadstillsynsmyndighet kan utfärda föreskrifter om skötseln av en byggd miljö, och den avgör också på ansökan bygglov, åtgärdstillstånd, rivningslov och tillstånd för miljöåtgärder.

Lagen innehåller flera bestämmelser som syftar till att minska miljöolägenheterna vid placeringen av verksamheter.

Vattenlagen

När den gällande miljöskyddslagen stiftades överfördes bestämmelserna om bekämpning av förorening av vatten från vattenlagen till miljöskyddslagen. Genom ändringen markerades vattenlagens karaktär av allmän lag om vattenhushållning som handlar om vattentillgångar och användningen av vattenmiljön och som syftar till att samordna olika intressen. Genom den vattenlag som trädde i kraft den 1 januari 2012 ersattes den tidigare vattenlagen (264/1961). Syftet med den nya vattenlagen är att främja, ordna och samordna användningen av vattentillgångarna och vattenmiljön så att användningen är samhällsligt, ekonomiskt och ekologiskt hållbar, förebygga och minska olägenheter som orsakas av vatten eller av att vattenmiljön används, och förbättra vattentillgångarnas och vattenmiljöns tillstånd.

I den nya lagen har de gemensamma bestämmelserna om vattenhushållningsprojekt sammanställts tydligare än tidigare (3 kap.), och förutom dessa bestämmelser innehåller lagen fortfarande särskilda bestämmelser om olika projekttyper (4–10 kap.). Dessutom har regleringen av tillståndsplikt för vattenhushållningsprojekt förtydligats genom att de allmänna förbuden tydligare än tidigare har formulerats som gränser för när tillstånd ska krävas. Gränsen för tillståndsplikt har huvudsakligen bevarats oförändrad, och förhandskontrollen av små vattenhushållningsprojekt har effektiviserats genom att användningsområdet för anmälningsförfarande har utvidgats. I samband med omarbetning av vattenlagen har bestämmelserna om avledning av avloppsvatten i lagens 10 kap. avskaffats. I

stället ska bestämmelserna om dikning i vattenlagen och i de särskilda bestämmelserna om avledning av avloppsvatten i miljöskyddslagen framöver tillämpas på avledning av avloppsvatten (48 § i vattenlagen, 103 c § i miljöskyddslagen). Bestämmelser om behandlingen av hushållsavloppsvatten i området utanför avloppsnätet utfärdas i 3 a kap. i miljöskyddslagen.

På ett vattenhushållningsärendes orsakar fara för förorening av vattendrag och som inte är tillståndspliktigt enligt vattenlagen ska miljöskyddslagen tillämpas, och tillstånd krävs då enligt miljöskyddslagen (3 kap. 2 § i vattenlagen, 28 § 2 mom. 1 punkten i miljöskyddslagen). Projekt som inte är tillståndspliktiga med stöd av 3 kap. 2 eller 3 § i vattenlagen behandlas som miljöstillståndsärenden i den ordning som anges i miljöskyddslagen. På tillståndsprövning och meddelande av tillståndsvillkor tillämpas då bestämmelserna i miljöskyddslagen. Om ett projekt som är tillståndspliktigt enligt vattenlagen medför sådan förorening eller risk för sådan förorening av miljön i ett vattenområde som avses i 3 § i miljöskyddslagen, krävs således inte något separat miljöstillstånd för verksamheten, men då ska också miljöskyddslagens bestämmelser om meddelande av tillståndsvillkor tillämpas när tillståndsvillkoren meddelas (3 kap. 10 § i vattenlagen). Tillstånd enligt miljöskyddslagen och vattenlagen kan fortfarande behandlas tillsammans (39 § i miljöskyddslagen, 11 kap. 12 § i vattenlagen).

Lagen angående vissa grannelagsförhållanden

Lagen angående vissa grannelagsförhållanden förbjuder bl.a. användningen av en fastighet, byggnad eller lägenhet så att grannarna eller de som bor eller innehar fastigheter, byggnader eller lägenheter i närheten orsakas oskäligt besvär av ämnen som är skadliga för miljön, sot, smuts, damm, lukt, fukt, buller, skakning, strålning, ljus, värme eller annan motsvarande påverkan. För verksamhet som kan orsaka sådant oskäligt besvär behövs miljöstillstånd enligt 28 § 2 mom. 3 punkten i miljöskyddslagen, och för tillståndsplikten för sådan verksamhet finns det inte några undantag (30 § 4 mom. i miljöskyddslagen).

Förbudet mot oskäligt besvär enligt 17 § 1 mom. i lagen angående vissa grannelagsförhållanden är dock också en förutsättning för att själva tillståndet, med beaktande av tillståndsvillkoren och verksamhetens placering, ska kunna beviljas (42 § 1 mom. 5 punkten i miljöskyddslagen).

När den gällande miljöskyddslagen stiftades integrerades tillstånd enligt lagen angående vissa grannelagsförhållanden i miljötillståndssystemet, vilket medförde att kraven på att immission, dvs. skadliga verkningar, som beror på verksamhet enligt 19 § 1 mom. i den lagen ska upphöra, hänvisades för avgörande i den ordning som anges i miljöskyddslagen. Som en följd av lagändringen fick det inte bestämmas att ett besvär som berodde på verksamhet som är tillstånds- eller anmälningsskyddad enligt miljöskyddslagen ska få upphöra med stöd av lagen angående vissa grannelagsförhållanden, utan kravet på att besväret ska upphöra skulle framställas i förvaltningsförfarande enligt miljöskyddslagen. Till följd av en ändring av miljöskyddslagen (253/2010) som gäller registreringsförfarandet fogades det till bestämmelsen i 19 § 1 mom. i lagen angående vissa grannelagsförhållanden om verksamhet som är tillstånds- eller anmälningsskyddad enligt miljöskyddslagen dessutom verksamhet som enligt 65 § i den lagen ska anmälas för registrering.

Kemikalielagen

Tillämpningsområdet för kemikalielagen (599/2013) har avgränsats så att det gäller genomförandet av och tillsynen över den EU-kemikalielagstiftning som definieras i lagen och vissa nationella förpliktelser som en verksamhetsutövare förutom EU:s kemikalielagstiftning ska iaktta eller som avviker från EU:s kemikalielagstiftning.

Tillämpningsområdet för kemikalielagen, som trädde i kraft den 1 september 2013, omfattar följande EU-rättsakter:

1) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets för-

ordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 samt rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG, nedan *Reach-förordningen*,

2) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006, nedan *CLP-förordningen*,

3) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 528/2012 om tillhandahållande på marknaden och användning av biocidprodukter, nedan *biocidförordningen*,

4) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 648/2004 om tvätt- och rengöringsmedel, nedan *tvätt- och rengöringsförordningen*,

5) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 649/2012 om export och import av farliga kemikalier, nedan *PIC-förordningen*,

6) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 850/2004 om långlivade organiska föreningar och om ändring av direktiv 79/117/EEG, nedan *POP-förordningen*, och

7) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1102/2008 om exportförbud för metalliskt kvicksilver och vissa kvicksilverföreningar och kvicksilverblandningar och säker förvaring av metalliskt kvicksilver, nedan *förordningen om exportförbud för kvicksilver*.

Genom lagen föreskrivs om tillsynsmyndigheternas uppgifter vid tillsynen över de ovannämnda rättsakterna. Genom lagen föreskrivs dessutom om de behöriga myndigheterna i fråga om de ovannämnda EU-rättsakterna, om rådgivningstjänster enligt Reach-, CLP- och biocidförordningarna, om de kompetenskrav som ställs på vissa användare av biocidpreparat, om språkraven i fråga om kemikalien och om marknadsföring. I lagens övergångsbestämmelser föreskrivs dessutom om förpliktelserna enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/45/EG om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om klassificering, förpackning och märkning av farliga prepa-

rat, nedan *preparatdirektivet*, vilka kan tillämpas tills CLP-förordningen börjar tillämpas fullt ut den 1 juni 2015.

Kemikalielagen innehåller tre allmänna principer. Dessa är skyldigheten att inhämta information om kemikaliernas konsekvenser för hälsa och miljö, omsorgsplikten vid användningen av en kemikalie, med beaktande av dess mängd och farlighet samt skyldigheten att, då det rimligen är möjligt, välja den kemikalie eller metod som orsakar minst fara. Med avvikelse från den tidigare kemikalielagen (744/1989) ska dessa principer inte vara rättsligt förpliktande, utan allmänna principer som styr verksamheten. De praktiska tillämpningslösningarna kan således inte grunda sig enbart på principer, utan de ska grunda sig på detaljerade materiella bestämmelser.

Marknadstillsynen i fråga om kemikalier ska koncentreras från kommunerna och arbetarskyddsansvarsområdena vid regionförvaltningsverken till Säkerhets- och kemikalieverket för att resurserna ska kunna nyttiggöras effektivt och sakkunskapen ska förstärkas vid tillsynen. Det ska utfärdas mer detaljerade bestämmelser om närings-, trafik- och miljöcentralernas och de kommunala miljöförvaltningsmyndigheternas uppgifter. Tullen övervakar kemikalier, föremål som innehåller kemikalier eller biocidpreparat som importeras från stater utanför EU. När det gäller EU:s inre marknad övervakar Tullen dessutom sådana kemikalier eller föremål som innehåller kemikalier vars import är begränsad eller förbjuden med stöd av bilaga XVII till Reach-förordningen. Vidare övervakar Tullen godkännanden av biocidpreparat enligt kemikalielagen och biocidförordningen och iakttagandet av förpliktelseerna i fråga om import av behandlat material. Finlands miljöcentral övervakar även i fortsättningen genomförandet av PIC- och POP-förordningarna till de delar som tillsynen inte har ålagts andra myndigheter.

EU:s biocidförordning om att släppa ut föremål på marknaden som innehåller organismbekämpningsmedel och märkningskrav upphäver det gällande motsvarande direktivet och förfarandena för godkännande enligt det. Som en helt ny sak har till kemikalielagen fogats krav som gäller behörigheten hos dem

som använder medel för skadedjursbekämpning samt registrering av företag. Säkerhets- och kemikalieverket kan i samband med beslut om godkännande av preparat besluta att ett preparat får överlätas till eller användas av endast sådana personer som har avlagt examen enligt 38 § i kemikalielagen eller specialexamen enligt 41 § i den lagen.

Enligt 16 § i kemikalielagen ordnar Säkerhets- och kemikalieverket nationell rådgivningstjänst som ska ge tillverkare, importörer, nedströmsanvändare, distributörer och andra berörda parter råd i enlighet med artikel 124 i Reach-förordningen, artikel 44 i CLP-förordningen och artikel 81 i biocidförordningen.

Genom lagen föreskrivs dessutom om myndigheters förfaranden vid förbud och begränsningar och om andra tillsynsmetoder, ändringssökande, sekretessbestämmelser, straff och övergångsbestämmelser. Övergångsbestämmelsen är nödvändig under den tid då EU:s kemikalielagstiftning och nationella förfaranden genomförs parallellt.

Lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor

Syftet med lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor (390/2005, nedan *kemikaliesäkerhetslagen*) är att förebygga och avvärja skador på person, miljö och egendom vilka förorsakas vid tillverkning, användning, överföring, upplagring, förvaring och annan hantering av farliga kemikalier samt explosiva varor och att främja den allmänna säkerheten. I kemikalielagen avses med farlig kemikalie ett ämne eller en blandning som ska klassificeras och märkas i enlighet med CLP-förordningen eller som det ska lämnas ett säkerhetsdatablad om i enlighet med Reach-förordningen. Med explosiv vara avses sprängämne och föremål eller medel som innehåller sprängämne samt andra ämnen, föremål eller medel som tillverkats för att alstra en detonation eller ett pyrotekniskt fenomen.

Lagen innehåller bestämmelser om verksamhetsutövers allmänna skyldigheter, dvs. omsorgsplikt, skyldighet att inhämta information och skyldighet att välja. Enligt lagen ska en farlig produktionsanläggning placeras

på ett tillräckligt avstånd från övriga funktioner i samhället så att anläggningen inte medför fara för skador på utomstående personer, miljön eller egendom. Dessutom ska områden som är särskilt viktiga och särskilt känsliga med tanke på naturen och viktiga grundvattensområden som lämpar sig för vattenförsörjning beaktas vid placeringen av en produktionsanläggning. Industriell hantering och upplagring av farliga kemikalier delas enligt kemikaliernas mängd och farlighet upp i omfattande och liten industriell hantering och upplagring. Omfattande industriell hantering och upplagring av farliga kemikalier får bedrivas endast med tillstånd av Säkerhets- och kemikalieverket. För liten industriell hantering och upplagring av sådana kemikalier räcker det däremot med anmälan till räddningsmyndigheten. Verksamhetsutövarna ska också göra en anmälan om eller ansöka om tillstånd för betydande ändringar i verksamheten. Tillverkning och upplagring av explosiva varor kräver enligt lagen också tillstånd.

Lag om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen

De allmänna målen för vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen är att skydda, förbättra och återställa vattnen så att ytvattens och grundvattens status inte försämras samt att deras status är åtminstone god. Lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen (1299/2004) innehåller bestämmelser om klassificering av vattnens status, systemet för planering av vattenvården och de myndighetsarrangemang som hänger samman med det samt de miljömål som ska fastställas vid planeringen av vattenvården. Systemet för planering av vattenvården kompletteras av statsrådets förordning om vattenvårdsförvaltningen (1040/2006), statsrådets förordning om ämnen som är farliga och skadliga för vattenmiljön och statsrådets förordning om vattenförvaltningsområden (1303/2004). Genom lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen genomfördes Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område, nedan *ramdirektivet för vattenpolitiken*. Namnet på den

lag som ursprungligen utfärdats om vattenvårdsförvaltningen ändrades senare så att också havsvårdsförvaltning inbegreps i det i samband med att Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/56/EG om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på havsmiljöpolitikens område, nedan *ramdirektivet om en marin strategi*, genomfördes nationellt.

I lagen föreskrivs i enlighet med vad som förutsätts i ramdirektivet för vattenpolitiken om vattenförvaltningsområden, samarbete mellan myndigheterna, internationellt samarbete, utredning av faktorer som påverkar vattnens status, de allmänna målen för vattnens status, övervakning, granskning av de specifika egenskaperna hos vattnen, klassificering av vattnen, planering av vattenvården och medborgarnas och olika aktörers deltagande i planeringen. De planeringsområden som avses i direktivet motsvaras i Finland av de vattenförvaltningsområden som det bestäms om genom statsrådets förordning. Miljömålen och medlen för att uppnå dem fastställs i förvaltningsplanen och det åtgärdsprogram som ingår i planen. Syftet med förvaltningsplanerna är att de i tillämpliga delar ska beaktas då olika beslut fattas, men de påverkar inte direkt t.ex. förutsättningarna för att tillstånd enligt miljöskyddslagen ska beviljas. Förpliktelserna för verksamhetsutövarna utfärdas annanstans i lag, i tillstånd och i kommunernas miljöskyddsföreskrifter. I lagens 4 a kap. finns motsvarande bestämmelser om havsvårdsförvaltningen. Den marina strategi som förutsätts i ramdirektivet om en marin strategi kallas i lagen för havsförvaltningsplan.

Genom en lag om ändring av miljöskyddslagen (1300/2004) och en lag om ändring av vattenlagen (1301/2004) fogades till dessa lagar bestämmelser om hur förvaltningsplanerna ska beaktas vid tillståndsförfarandet. Av ett tillståndsbeslut enligt miljöskyddslagen ska det framgå hur förvaltningsplanerna och havsförvaltningsplanen har beaktats då tillstånd beviljades (52 § i miljöskyddslagen). I bestämmelsen om översyn av ett tillstånd som gäller tills vidare eller som har beviljats för viss tid ska förvaltningsplanernas syften och planeringsperioderna beaktas (55 § 2 mom. i miljöskyddslagen). Vad som har

sagts i förvaltningsplanerna och havsförvaltningsplanen om de omständigheter som berör vattnens och havsomgivningens status och användning inom verksamhetens verkningsområde ska beaktas vid den bedömning av eventuell, betydande förorening av miljön som är en förutsättning för att tillstånd ska beviljas (50 § 2 mom. i miljöskyddslagen). Det som i det övervakningsprogram för vattnens eller den marina miljöns status som avses i lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen har ansetts behövas för övervakningen ska dessutom beaktas när villkor enligt miljöskyddslagen meddelas om kontrollen av verksamhetens påverkan på vattnen och havet. Uppgifterna från kontrollen av verksamheten kan utnyttjas vid övervakningen och utarbetandet av förvaltningsplaner och havsförvaltningsplanen enligt lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen (46 § 4 mom. i miljöskyddslagen). Kommunen kan meddela miljöskyddsföreskrifter för att förbättra vattnens status, om föreskrifterna enligt den förvaltningsplan som avses i lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen är nödvändiga (19 § 2 mom. 7 punkten i miljöskyddslagen).

Regleringssystemet för sådana farliga ämnen eller så kallade prioritetsämnen som förutsatts i ramdirektivet för vattenpolitiken har genomförts genom miljöskyddslagen och den förordning om ämnen som är farliga och skadliga för vattenmiljön som har utfärdats av statsrådet med stöd av den. I anslutning till detta har regleringen om märkning i datasystemet för miljövarsinformation precisrats för tillgången till uppgifter om användningen av dessa ämnen (65 § 2 mom. 2 punkten i miljöskyddslagen).

Statsrådet godkände den 10 december 2009 förvaltningsplaner fram till 2015 för sju förvaltningsområden som omfattar hela det finländska fastlandet. För att planerna ska kunna förverkligas fattade statsrådet också ett principbeslut om nationella riktlinjer för vattenskyddet för åren 2010—2015. Avsikten är att de följande förvaltningsplanerna ska göras upp för åren 2016—2021.

Lagen om utsläppshandel

Genom den lag om utsläppshandel (683/2004) som tidigare var i kraft genomfördes nationellt Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom gemenskapen och om ändring av rådets direktiv 96/61/EG, nedan *utsläppshandelsdirektivet*, genom vilket EU:s system för utsläppshandel som inleddes 2005 genomfördes. I lagen bestämdes det om fördelningskriterierna för utsläppsrätterna för utsläppshandelsperioderna 2005—2007 och 2008—2012. Dessutom innehöll lagen bestämmelser om fördelning, registrering, överföring och överlämnande av utsläppsrätter samt om utsläppstillstånd och kontroll av utsläpp i fråga om de anläggningar som omfattas av tillämpningsområdet för lagen om utsläppsrätter.

Den nya lagen om utsläppsrätter (311/2011) ersatte den gamla lagen 2011, och genom den genomfördes de ändringar som förutsattes i direktiv 2009/29/EG (Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/29/EG om ändring av direktiv 2003/87/EG i avsikt att förbättra och utvidga gemenskapssystemet för handel med utsläppsrätter för växthusgaser). Syftet med lagen är att på ett kostnadseffektivt och ekonomiskt sätt främja minskningen av utsläppen av växthusgaser. I den nya lagen föreskrivs de centrala principerna om fördelningen av utsläppsrätter enligt utsläppsdirektivet för perioden 2013—2020. De största ändringarna i lagen gäller fastställandet av den totala kvantiteten utsläppsrätter, gratis tilldelning av utsläppsrätter, fördelningskriterierna för utsläppsrätter för olika näringsgrenar och auktionering av utsläppsrätter.

Lagens tillämpningsområde utvidgades och preciserades jämfört med den tidigare lagen. Ett tillstånd för utsläpp av växthusgaser är inte detsamma som det tillstånd som ska beviljas för att genomföra ett projekt, och tillståndet för utsläpp kan beviljas endast om tillstånd enligt miljöskyddslagstiftningen har beviljats för verksamheten i fråga eller verksamheten annars kan utövas med stöd av miljöskyddslagstiftningen. En utredning över detta ska tillställas utsläppshandelsmyndigheten innan tillstånd beviljas.

På tillståndsförfarandet tillämpas förvaltningslagen (434/2003). Hörande, begäran om utlåtanden och information i fråga om verksamheten samt förfarandet för miljökonsekvensbedömning sköts i samband med tillståndsförfarandet enligt miljöskyddslagen. Förfarandet för miljökonsekvensbedömning beaktas före tillståndsbeslut av myndigheten i enlighet med miljöskyddslagen. Utsläppstillstånd får beviljas även om beslutet om tillstånd enligt miljöskyddslagen inte har vunnit laga kraft. Tillståndet beviljas av Energi-marknadsverket, som är utsläppshandelsmyndighet.

Naturvårdslagen

Syftet med naturvårdslagen (1096/1996) är bl.a. att bevara naturens mångfald, vårda naturens skönhet och landskapets värde och stödja hållbart utnyttjande av naturtillgångarna och naturmiljön. Genom naturvårdslagen har rådets direktiv 79/409/EEG om bevarande av vilda fåglar och rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter genomförts. Lagen innehåller bestämmelser om att skydda de områden som omfattas av nätverket Natura 2000 och som innehåller en förpliktelse att bedöma miljökonsekvenserna av sådana projekt och planer som hotar dessa områden och ett förbud för myndigheten att bevilja tillstånd för ett projekt eller en plan som avsevärt försämrar de naturvärden som ska skyddas inom ett Natura 2000-område.

Vid prövningen av ett tillståndsärende enligt miljöskyddslagen ska det som föreskrivs i naturvårdslagen och bestämmelser utfärdade med stöd av den beaktas. Verksamhet som inom ett område som statsrådet har föreslagit för nätverket Natura 2000 eller som redan införlivats i nätverket sannolikt avsevärt försämrar de naturvärden för vars skydd området har införlivats eller avses bli införlivat i nätverket Natura 2000 kräver med stöd av 30 § 4 mom. 3 punkten i miljöskyddslagen alltid tillstånd i stället för bara registrering. Till ansökan om miljötillstånd för en sådan verksamhet ska en bedömning av de konsekvenser av projektet eller planen som försämrar dessa naturvärden fogas.

Marktäktslagen

Det centrala syftet med marktäktslagen (555/1981) är att täktverksamhet ordnas på ett sätt som stöder en hållbar utveckling av miljön så att täktområdenas landskapsvärden och naturförhållanden, såsom skyddet av grundvatten, tryggas. Tillståndsmyndighet enligt marktäktslagen är den myndighet som kommunen bestämmer. För sådan täktverksamhet som avses i lagen krävs tillstånd, med undantag för täkt av substanser för eget sedvanligt bruk till husbehov för boende eller för jord- och skogsbruk. Användningen ska i det fallet hänföra sig till byggande eller till underhåll av vägförbindelser. Täktplatserna ska placeras och täkten ske så att den skadliga inverkan på naturen och landskapsbilden blir så ringa som möjligt, marksubstansföretkomsten utnyttjas på ett skonsamt och ekonomiskt sätt och verksamheten inte för bosättningen eller miljön medför fara eller sådan olägenhet som till skäliga kostnader kan undvikas. Vid ansökan om tillstånd för ett projekt ska en täktplan läggas fram över täktverksamheten och värden av miljön samt, om möjligt, områdets senare användning, om inte projektets omfattning och verkningar är ringa.

Marktäktsprojektet kan komma att omfattas av miljötillståndssystemet, om projektet inbegriper stenbrytning och stenkrossning. Miljötillstånd behövs för hantering av lösgjorda marksubstanser, eftersom en sådan verksamhet kan uppfylla kriterierna för förorening av miljön. Miljötillstånd krävs också för gruvdrift som inte omfattas av bestämmelserna om marktäktstillstånd (1 § 7 punkten i miljöskyddsförordningen). Dessutom krävs miljötillstånd för anrikning av malm eller mineral och för stenbrott eller annan sådan stenbrytning som hänger samman med jordbyggnadsverksamhet, om stenmaterialet hanteras sammantaget minst 50 dagar. Likaså krävs miljötillstånd för en permanent stenkross eller en stenkross som ska placeras på ett visst område, om dess verksamhet pågår sammantaget minst 50 dagar.

Beviljandet av marktäktstillstånd eliminerar inte behovet att bedöma verksamheten också med avseende på förbuden mot förorening av marken eller grundvattnet enligt mil-

jöskyddslagen eller förbuden enligt naturvårdslagen. Också i det fallet att något miljötillstånd inte behövs, kan bestämmelser om verksamhetens miljökonsekvenser fastställas i marktäkttillståndet. Med avvikelse från andra miljötillsynssystem ska ändring i frågor som hänför sig till marktäktslagen sökas genom kommunalbesvär och inte genom förvaltningsbesvär. Täkt av marksubstanser på grundvattenområden omfattas av bestämmelserna i vattenlagen.

Hälsoskyddslagen

Syftet med hälsoskyddslagen (763/1994) är upprätthålla och främja befolkningens och individens hälsa samt att förebygga, minska och undanröja sådana faktorer som förekommer i livsmiljön och som kan orsaka olägenhet för hälsan. Den allmänna principen i lagen är att verksamhet som påverkar livsmiljön ska planeras och ordnas så att befolkningens och individens hälsa upprätthålls och främjas och att verksamheten ska utövas så att uppkomsten av olägenheter för hälsan förhindras så långt det är möjligt.

Med olägenhet för hälsan avses i såväl hälsoskyddslagen som miljöskyddslagen en sjukdom som kan konstateras hos människan, en annan hälsostörning eller förekomsten av en sådan faktor eller omständighet, som kan minska sundheten i befolkningens eller individens livsmiljö. Med förorening av miljön avses i miljöskyddslagen också genom mänsklig verksamhet orsakat utsläpp eller deponering i miljön av någonting som medför olägenhet för hälsan. En förutsättning för beviljande av miljötillstånd är att verksamheten inte medför olägenhet för hälsan med beaktande av tillståndsvillkoren och verksamhetsplatsen.

Enligt hälsoskyddslagen ska t.ex. avfall förvaras, samlas in, transporteras, behandlas och deponeras samt avloppsvatten avledas och renas så att olägenhet för hälsan inte uppkommer. Dessutom ska avlopp och därtill anslutna reningsanordningar och andra anordningar planeras, förläggas, byggas och underhållas så att olägenhet för hälsan inte uppkommer. Lagen innehåller särskilda bestämmelser om hälsokrav på bl.a. bostäder, andra vistelseutrymmen och allmänna områ-

den och om begravningsplatser och begravning. Verksamhetsutövaren ska senast 30 dygn innan verksamhet inleds till den kommunala hälsoskyddsmyndigheten göra en skriftlig anmälan om vissa verksamheter som förtecknas i lagen. Anmälan behöver inte göras om förläggande av ett arbetsutrymme, vars verksamhet kan ge upphov till olägenhet för hälsan eller någon från hälso-mässig synpunkt därmed jämförbar verksamhet, i ett bostadshus eller på ett område där det finns bostadslägenheter, om tillstånd enligt miljöskyddslagen krävs för verksamheten.

Den kommunala hälsoskyddsmyndigheten har rätt att meddela enskilda förbud och föreskrifter som är nödvändiga för att avhjälpa eller förebygga olägenhet för hälsan. På samma sätt som i fråga om tillstånd enligt lagen angående vissa grannelagsförhållanden ska invändningar som gäller verksamhet som omfattas av hälsoskyddslagen avgöras i den ordning som anges i miljöskyddslagen. Om verksamhet som avses i hälsoskyddslagen med stöd av miljöskyddslagen är tillstånds- eller anmälningspliktig eller om den ska anmälas för registrering, meddelas föreskriften av den myndighet som avses i miljöskyddslagen med iakttagande av bestämmelserna i den lagen.

Miljöskyddslagen för sjöfarten

Syftet med miljöskyddslagen för sjöfarten (1672/2009) är att förhindra miljöförstöring som orsakas av normal drift av fartyg genom förbud av utsläpp av skadliga ämnen till luft och vatten eller begränsningar av utsläpp av sådana ämnen samt genom reglering av hur avfall från normal drift av fartyg ska tas emot i hamn. Lagen innehåller de bestämmelser i den tidigare lagstiftningen om fartygsavfall som följer av internationella fördrag som är bindande för Finland och förpliktelser i Europeiska unionens lagstiftning som gäller förebyggande av förorening av miljön orsakad av normal drift av fartyg, medan bestämmelserna om bekämpning av olje- och kemikalieolyckor är inbegripna i lagen om bekämpning av oljeskador (1673/2009). På förhindrande av miljöförstöring från flytande plattformar med permanent fast förbindelse till

stranden tillämpas bestämmelserna i miljöskyddslagen och avfallslagen.

Tillståndspliktiga är med stöd av miljöskyddsförordningen vissa hamnar eller lastnings- eller lossningskajer som är avsedda för handelssjöfart. I lagen om miljöskydd för sjöfarten har hamnarnas planering av avfallshanteringen med stöd av fartygsavfallsdirektivet avskilts från miljötillståndsförfarandet för hamnar. Hamnarnas planering av avfallshanteringen och genomförandet av planen grundar sig numera på lagen om miljöskydd för sjöfarten och statsrådets förordning om miljöskydd för sjöfarten (76/2010) i stället för tidigare på miljöskyddslagen. I ett miljötillstånd som gäller en hamn utfärdas inte längre nödvändiga bestämmelser om hamnens avfallshanteringsplan, och miljötillståndet för hamnen innehåller inte längre några anvisningar för uppgörandet av avfallshanteringsplanen för hamnen. Avfallshanteringsplanen för hamnen kan trots det innehålla bestämmelser om hamnens avfallshantering, om det är nödvändigt för att förebygga förorening av miljön eller ordna avfallshanteringen. Tyngdpunkten i avfallshanteringsplanen för hamnen är att ordna mottagandet av avfall från fartyg, men hamnens miljötillstånd omfattar också hamnens övriga avfallshantering.

Avfallshanteringsplanen för en hamn gäller avfall från fartyg och fritidsbåtar och hanteringen av detta avfall. Skyldigheten omfattar de hamnar som betjänar handelssjöfart, inbegripet industrihamnar, fiskehamnar och andra hamnar för yrkessjöfart, samt vissa småbåts- hamnar. I lagen finns det också bestämmelser om godkännande av avfallshanteringsplanen och om övervakningsskyldighet. Även om miljötillståndet för hamnar inte längre innehåller anvisningar för uppgörandet av avfallshanteringsplanen för hamnen, ska hamnen fortfarande registreras och den godkända avfallshanteringsplanen ska också i fortsättningen anmälas till datasystemet för miljö- värdsinformation. Information om registrering och anmälan ska lämnas till den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten.

2.1.3 Bestämmelser om naturvärden

De centrala bestämmelserna om bevarande av naturvärden finns i naturvårdslagen. Vid

sidan av naturvårdslagen stöds bevarandet av naturvärden särskilt genom planläggning enligt markanvändnings- och bygglagen, genom marktäktslagen och genom vattenlagen.

Syftet med naturvårdslagen är bl.a. att bevara naturens mångfald, vårda naturens skönhet och landskapets värde och stödja hållbart nyttjande av naturtillgångarna och naturmiljön. De medel som inbegrips i lagen hänför sig till skydd av områden som med avseende på naturens mångfald är särskilt värdefulla samt artskydd. Bestämmelserna i lagen begränsar verksamhet som förändrar miljön inom, och i vissa fall också utanför, områden där sådana objekt finns, om verkningarna utsträcker sig till ett skyddsobjekt. De objekt som med tanke på sina naturvärden är mest betydande har skyddats i form av naturskyddsområden. Naturskyddsområden kan grundas på både statsägda och privatägda områden. De naturtyper som förtecknas i 29 § i naturvårdslagen skyddas genom att de avgränsas genom separata beslut. Enligt 32 § i naturvårdslagen kan dessutom landskapsvårdsområden inrättas i syfte att bevara ett områdes egenskaper och för att bevara och vårda landskapsbilden eller kulturlandskapets skönhet, dess historiska särdrag eller andra därmed sammanhängande särskilda värden.

Genom naturvårdslagen skyddas förutom naturobjekt också skyddas arter. Det är förbjudet att förstöra eller försämra förekomstplatser som är viktiga för att en art som kräver särskilt skydd ska kunna fortleva. Likaså är det förbjudet att skada eller förstöra parnings- och rastplatser för exemplar av de djurarter som omfattas i bilaga IV a till habitatdirektivet (92/43/EEG). I fråga om områden som hör till Natura 2000-nätverket eller som föreslås bli införlivade i nätverket är det förbjudet att avsevärt försämra de naturvärden som utgör kriterier för valet av området till ett Natura 2000-område. Myndigheten får inte bevilja tillstånd för att genomföra ett projekt eller godkänna eller fastställa en plan, om projektet eller planen avsevärt försämrar dessa naturvärden.

Målet för områdesplaneringen enligt markanvändnings- och bygglagen är att utgående från en interaktiv planering och tillräcklig bedömning av konsekvenserna främja bl.a. möjligheterna att bevara naturens mångfald

och andra naturvärden och en sparsam användning av naturresurserna (5 §). Planen ska enligt 9 § i den lagen basera sig på tillräckliga undersökningar och utredningar. När en planen utarbetas ska miljökonsekvenserna av planen och av undersökta alternativ, inbegripet bl.a. naturförhållandena, utredas i nödvändig omfattning. I markanvändnings- och byggförordningen (895/1999) föreskrivs att de utredningar som används vid utarbetandet av en plan ska innehålla tillräckliga uppgifter för att det ska vara möjligt att bedöma vilka betydande direkta och indirekta konsekvenser som genomförandet av planen har för jord- och berggrunden, vattnet, luften och klimatet och på växt- och djurarterna, naturens mångfald och naturresurserna. Särskilt i fråga om en landskapsplan ska enligt 28 § i markanvändnings- och bygglagen vikt fästas vid att landskapet och naturvärdena värnas, att områdesanvändningen är ekologiskt hållbar, att vatten- och marksubstansstillgångarna används på ett hållbart sätt, att landskapet, naturvärdena och kulturarvet värnas och att det finns tillräckligt med områden som lämpar sig för rekreation. Dessa omständigheter ska utredas och beaktas i den omfattning som landskapsplanens uppgift som översiktlig plan förutsätter, vilket betyder att närmare utredningar ska göras först i samband med detaljplaneringen. Naturvärdena ska beaktas också vid annan planläggning, dvs. enligt 39 § i markanvändnings- och bygglagen i generalplanen så att landskapet och naturvärdena värnas och enligt 54 § i den lagen i detaljplanen så att naturmiljön värnas och särskilda värden i anslutning till dem inte förstörs. I 197 § i nämnda lag bestäms det dessutom om lagens förhållande till annan lagstiftning, särskilt till naturvårdslagen.

Genom vattenlagen regleras närmast vattenanvändningen och vattenbyggandet. Vid tillståndsförfarandet enligt vattenlagen tillämpas principen om intressejämförelse enligt vilken också naturvärdena beaktas som en faktor. Tillstånd enligt vattenlagen bevil-

jas enligt 3 kap. 4 § 1 mom. 2 punkten, om ett projekt medför sådan nytta för allmänna eller enskilda intressen som är avsevärd i förhållande till de förluster som det medför för sådana intressen. Tillstånd får enligt 3 kap. 4 § 2 mom. inte beviljas, om projektet orsakar bl.a. avsevärda skadliga förändringar i omgivningens naturförhållanden eller i vattennaturen och dess funktion. I 2 kap. 11 § i vattenlagen finns det bestämmelser om skydd av vissa typer av vattennatur.

Syftet med marktäktslagen är enligt lagens 1 a § att täktverksamhet ordnas på ett sätt som stöder en hållbar utveckling av miljön. Tillståndsmyndighet enligt marktäktslagen är den myndighet som kommunen bestämmer. De substanser som avses i lagen, dvs. sten, grus, sand, lera eller mull, får inte tas så att en vacker landskapsbild därigenom fördärvas, betydande skönhetsvärden hos naturen eller speciella naturförekomster förstörs, naturförhållandena genomgår betydande eller omfattande skadliga förändringar, eller kvaliteten på vattnet eller vattenavgivningskapaciteten i ett viktigt eller annat för vattenförsörjning lämpligt grundvattenområde äventyras, om ett tillstånd enligt vattenlagen inte föreligger. Genom marktäktslagen skyddas förutom vackra landskap och geologiska förekomster också den biologiska mångfalden. Som speciella naturförekomster betraktas också förekomster av sådana utrotningshotade arter och biotoper som inte omfattas av skydd enligt naturvårdslagen.

Naturvärden skyddas också bl.a. genom ödemarkslagen (62/1991) och forsskyddslagen (35/1987) och i skogslagen (1093/1996) genom skydd av biotoper.

Vid tillståndsprövningar enligt den gällande miljöskyddslagen är det inte möjligt att beakta en försämring av naturvärden orsakad av att den fysiska placeringsplatsen för en verksamhet ändras annat än till den del det föreskrivs om skydd av naturvärden i naturvårdslagen eller vattenlagen.

2.2 Praxis

2.2.1 Antal miljötillstånd, handläggningstider och produktivitet inom statsförvaltningen

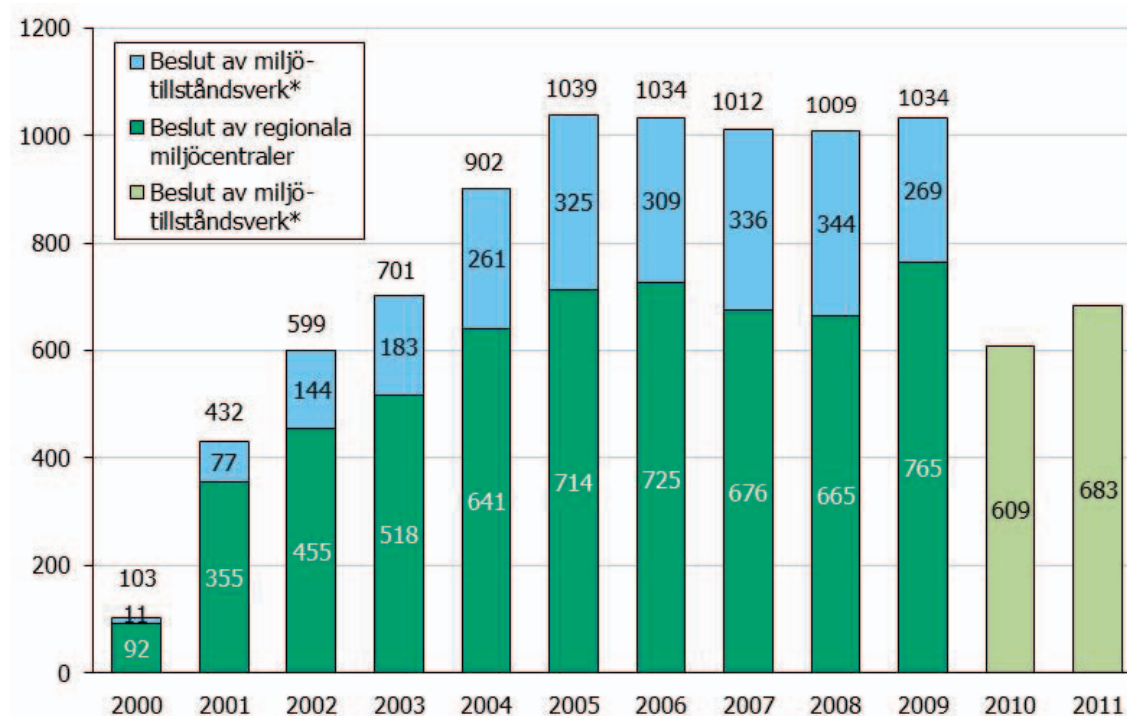
Antal och näringsgrenar

Enligt en uppskattning 2006 uppgick antalet tillståndspliktiga funktioner som omfattas av tillståndsmyndigheternas behörighet till ca 6 200.

Statliga miljötillståndsmyndigheter var åren 2000—2009 de regionala miljöcentralerna och miljötillståndsverken och från och med 2010 regionförvaltningsverken. De fattade åren 2000—2011 sammantaget 9 157 tillståndsbeslut enligt miljöskyddslagen (figur 1).

De regionala miljöcentralerna fattade åren 2000—2009 sammanlagt 5 606 beslut, vilket är knappa tre fjärdedelar av samtliga miljötillståndsbeslut (71 %). Miljötillståndsverken fattade under motsvarande tidsperiod 2 259 beslut (29 %). Regionalförvaltningsverken beviljade under sina två första verksamhetsår sammanlagt 1 292 miljötillstånd (figur 1).

Siffrorna innehåller förutom miljötillstånd för den övergripande verksamheten också bl.a. olika beslut om ändring och översyn av tillstånd, om godkännande av utredningar i fråga om tillstånd och om nedläggning av verksamhet samt beslut om avslag på ansökan om tillstånd. De olika typerna av tillstånd specificeras mer ingående nedan.

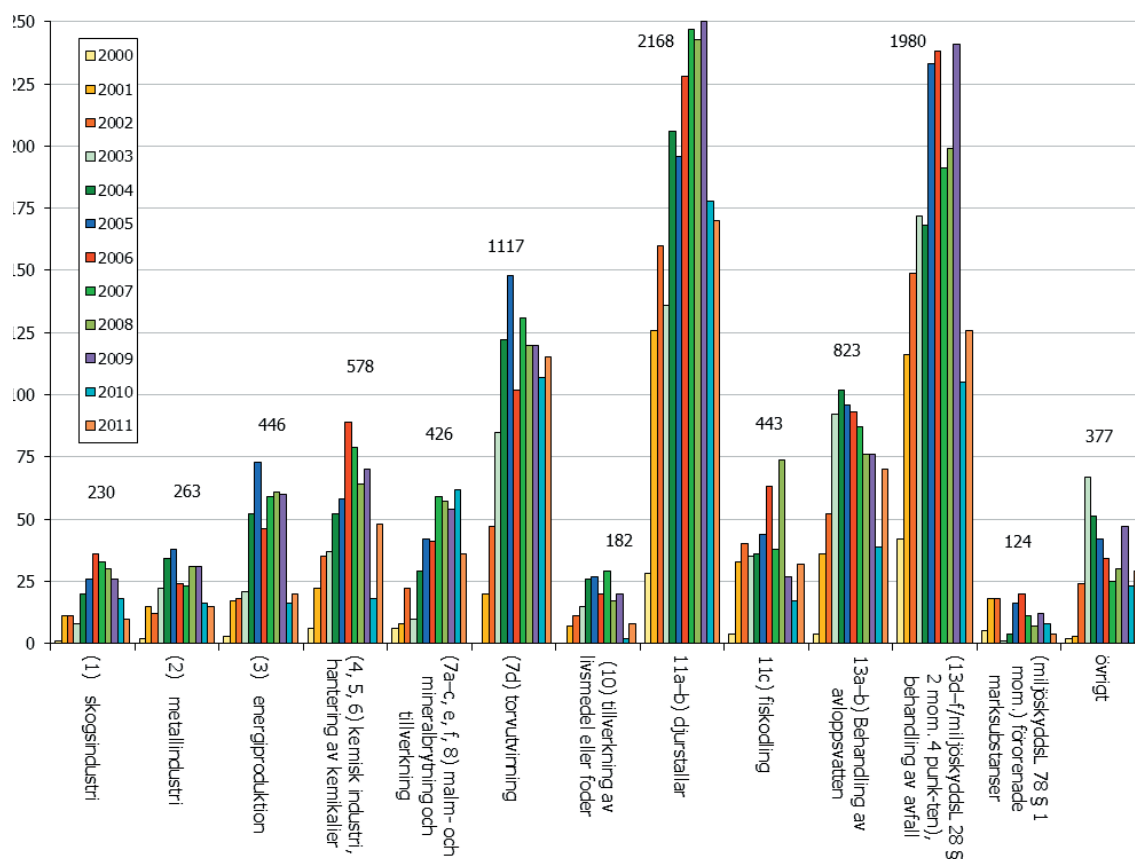

* tillstånden inbegriper också s.k. blandprojekt enligt miljöskyddslagen och vattenlagen.

Figur 1. Fördelning av tillståndsbeslut enligt miljöskyddslagen mellan de regionala miljöcentralerna, miljötillståndsverken och regionalförvaltningsverken åren 2000–2011 (Finlands miljöcentral).

Flest tillstånd beviljades för djurstallar (sammanlagt 2 168 tillstånd), avfallshanteringsverksamhet (1 980 tillstånd) och torvut-

vinning (1 117 tillstånd). Dessa tillstånd täckte totalt 57 procent av alla tillstånd som beviljades (figur 2).

Figur 2. Beslut om tillstånd enligt miljöskyddslagen fattade enligt huvudsaklig näringsgren av statliga miljötillståndsmyndigheter åren 2000–2011 (Finlands miljöcentral).

Enligt behörighetsfördelningen mellan de statliga tillståndsmyndigheterna beviljade de regionala miljöcentralerna överlägset flest tillstånd för djurstallar (1 820 tillstånd) och för återvinning och hantering av avfall (1 696 tillstånd), medan miljötillståndsverken bevil-

jade tillstånd särskilt för torvutvinning (895 tillstånd) och fiskodling (394 tillstånd). Flest tillstånd beviljade regionförvaltningsverken under sina två första verksamhetsår för djurstallar (348 tillstånd) och avfallshantering (231 tillstånd) (tabell 1).

Tabell 1. Antal tillstånd åren 2000–2011 enligt huvudsaklig näringsgren och myndighet (Finlands miljöcentral).

Huvudsaklig näringsgren enligt 1 § i miljöskyddsförordningen	Regionala miljöcentraler	Miljötillståndsverk	Regionförvaltningsverk	Sammanlagt
(1) Skogsindustri	110	92	28	230
(2) Metallindustri	182	50	31	263
(3) Energiproduktion	301	109	36	446
(4, 5, 6) Kemisk industri, hantering och upplagring av kemikalier	441	71	66	578
(7a-c, e, f och 8) Malm- och mineralbrytning och tillverkning	123	205	98	426
(7d) Torvutvinning	0	895	222	1 117
(9) Produktion eller behandling av skinn eller textilier	34	0	2	36
(10) Tillverkning av livsmedel eller foder	164	8	10	182
(11a-b) Djuurstallar	1 820	0	348	2 168
(11c) Fiskodling	0	394	49	443
(12) Trafik	13	72	24	109
(13a-b) Behandling av avloppsvatten (och ytvatten)	433	281	109	823
(13c) Avfallsförbränning	8	1	7	16
(13d-f, miljöskyddsl 28 § 2 mom. 4 punkten) Behandling av avfall	1 696	53	231	1 980
(miljöskyddsl 78 § 1 mom.) Förorenade marksubstanser	102	10	12	124
Övrigt	179	18	19	213
Sammanlagt	5 606	2 259	1 292	9 157

Typer av tillstånd

När det gäller olika typer av tillstånd beviljade de statliga tillståndsmyndigheterna åren 2005–2011 flest tillstånd för väsentlig ändring av verksamhet (tabell 2). Dessa tillstånd utgjorde en fjärdedel av samtliga beslut. Näst flest tillstånd (1 150 tillstånd, 18 %) beviljades för sådana befintliga verksamheter som hade tilldelats en tidsfrist inom vilken ansökan om tillstånd enligt miljöskyddslagen ska göras antingen i enlighet med 41–43 § i miljöskyddsförordningen eller enligt beslut om saken i tillstånd som beviljats enligt tidigare

lagstiftning. Också för nya verksamheter beviljades rikligt med tillstånd (993 tillstånd, 16 %) av alla beslut som fattades.

I tolv procent av besluten framgick det inte på vilken grund ansökan om tillstånd hade gjorts eller tillstånd beviljats. Merparten av dessa beslut gällde verksamheter där verksamhetsutövaren i enlighet med lagen om införande av miljöskyddslagstiftningen skulle ansöka om tillstånd enligt miljöskyddslagen, men någon information om skyldigheten att ansöka om tillstånd framgick inte av tillståndsbeslutet.

Tabell 2. Typer av tillstånd enligt grunderna för beviljande och myndighet åren 2005–2011 (Finlands miljöcentral).

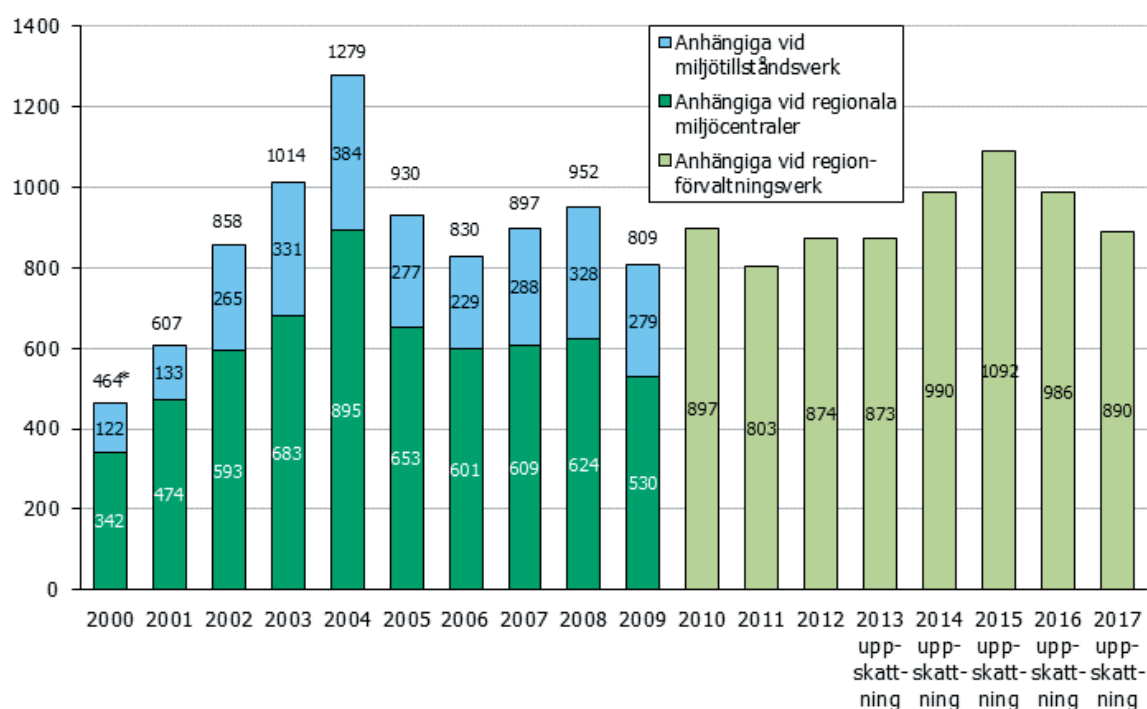
Typ av tillståndsbeslut (grund för beviljande av tillstånd)	Region- la miljö- centra- ler st.	Miljötil- lstånds- verk st.	Region- förvalt- ningsverk st.	SAM- MAN- LAGT st.	Andel av alla till- stånd (%)
Ny verksamhet	521	260	212	993	15,5
Befintlig verksamhet med tidsfrist för ansökan om tillstånd	543	520	87	1 150	17,9
Väsentlig ändring av verksamheten (miljöskyddsl 28 § 3 mom.)	1 223	68	395	1 686	26,3
Justering av tillståndsvillkoren (miljöskyddsl 55 § 2 mom.)	117	54	154	325	5,1
Komplettering av tillstånd (miljöskyddsl 55 § 3 mom.)	14	115	49	178	2,8
Ändring av tillstånd (miljöskyddsl 58 §)	188	146	99	433	6,7
Nedläggning av verksamheten	42	27	22	91	1,4
Tillståndsbeslut upphör att gälla	25	4	26	55	0,9
Inledning av verksamhet trots att ändring har sökts (enbart beslut enligt miljöskyddsl 101 §)	24	12	14	50	0,8
Ansökan återtagen	156	47	78	281	4,4
Ansökan har avslagits, lämnats obehandlad eller förfallit	29	32	26	87	1,3
Återförvisad från Vasa förvaltningsrätt/högsta domstolen för ny behandling (helt eller delvis)	39	37	21	97	1,5
Tillstånd har inte beviljats	33	35	46	114	1,8
Grunden för ansökan om tillstånd inte angiven	529	182	57	768	12,0
Kombination av ovannämnda, icke specificerade beslut	62	44	6	112	1,7
SAMMANLAGT	3 545	1 583	1 292	6 420	100,0

Antal ansökningar om tillstånd

Antalet anhängiga tillståndsansökningar vid de regionala miljöcentralerna och miljö-tillståndsverken ökade i jämn takt från 464 till 1 279 ansökningar under de fem första åren efter miljöskyddslagens ikraftträdande. Därefter har antalen varierat mellan 800 och 950 ansökningar (figur 3). Det stora antalet ansökningar åren 2003 och 2004 berodde särskilt på den skyldighet som föreskrevs i

miljöskyddsförordningen att under dessa år ansöka om tillstånd enligt miljöskyddslagen för vissa näringsgrenar.

Det uppskattade antalet tillståndsansökningar för 2012–2017 varierar mellan knappt 900 och ca 1 100 ansökningar. Den största delen, 57–62 procent, av de ansökningar som kommer att lämnas in 2014–2017 kommer att gälla översyn av tillståndsvillkoren i enlighet med 55 § i miljöskyddslagen.

* siffran innehåller också ansökningar om tillstånd för januari–februari 2000 enligt den upphävda lagen om miljötillståndsförfarande.

Figur 3. En uppskattning av de tillståndsansökningar som är eller kommer att bli anhängiga vid statliga miljötillståndsmyndigheter åren 2000–2017 (Miljöministeriet).

Handläggningstider

De genomsnittliga handläggningstiderna för miljötillstånd vid statliga miljötillståndsmyndigheter var 9,2—14,8 månader åren 2002—2011. Handläggningstiderna vid de regionala miljöcentralerna var kortare än vid miljötillståndsverken, med undantag för år

2009. Den längsta genomsnittliga handläggningstiden var 13,9 månader år 2009 vid de regionala miljöcentralerna och 17,6 månader år 2007 vid miljötillståndsverken. Handläggningstiderna vid regionalförvaltningsverken förlängdes under det första verksamhetsåret från 13 månader till knappt 15 månader år 2011 (tabell 3).

Tabell 3. Genomsnittliga handläggningstider för ansökningar om miljötillstånd (mån.). Siffrorna innehåller inte ärenden som gäller anmälningar, förvaltningstvång och ersättning enligt miljöskyddslagen (Miljöministeriet).

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Regionala miljöcentraler	8,5	9,7	10,4	11,0	12,5	13,4	13,0	13,9	-	-
Miljötillståndsverk	11,5	10,5	13,1	15,7	17,2	17,6	13,6	13,6	-	-
Regionförvaltningsverk	-	-	-	-	-	-	-	-	13,0	14,8
SAMMANLAGT	9,2	9,9	11,2	12,4	14,0	14,8	13,2	13,8	13,0	14,8

Tabell 4 visar medianerna för handläggningstiderna, dvs. de mittersta värdena för olika typer av tillstånd, för att undvika att enskilda beslut vars handläggning dröjt särskilt länge åtminstone inte avsevärt förvränger uppgifterna om handläggningstider. Handläggningstiderna omfattar enbart de tillståndsansökningar som bifallits.

Under den tidigare miljöförvaltningen dröjde det vid de regionala miljöcentralerna i snitt drygt ett halvt år för att bevilja tillstånd för ny verksamhet och vid miljötillståndsverken knappt ett år. I fråga om ansökning om ändring av tillståndsvillkor var förfarandet givetvis snabbast. För handläggningen av så-

dana ärenden användes under den granskade tidsperioden från ca tre till fem månader. För prövningen av beslut om väsentlig ändring av verksamheten användes vid de regionala miljöcentralerna ca ett halvt år och vid miljötillståndsverken mellan ca ett halvt år och upp till ett och ett halvt år. För översyn av tillståndsvillkoren användes 6,5—12 månader respektive 5,8—20,1 månader.

Handläggningstiderna för nya tillstånd vid regionförvaltningsverken har ofta varierat mellan ett knappt år och ett år. Ansökan om ändring av tillstånd eller verksamhet har handlagts på ca ett halvt år och ansökan om översyn av tillståndsvillkoren på ca ett år.

Tabell 4. Medianerna (de mittersta värdena) för handläggningstiderna för ansökningar om miljötillstånd i månader enligt typ av tillstånd åren 2005–2011. Siffrorna innehåller endast beslut om bifall (Finlands miljöcentral).

Myndighet och typ av tillstånd, medianen för handläggningstiderna (mån.)	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Regionala miljöcentraler							
Ny verksamhet	6,4	6,0	6,6	7,5	7,4	-	-
Ändring av tillstånd (miljöskyddsL 58 §)	5,0	3,5	5,3	4,1	4,0	-	-
Väsentlig ändring av verksamheten (miljöskyddsL 28 § 3 mom.)	5,7	6,6	5,5	5,9	5,8	-	-
Justering av tillståndsvillkoren (miljöskyddsL 55 § 2 mom.)	6,5	10,9	11,4	12,0	11,8	-	-
Miljötillståndsverk							
Ny verksamhet	10,8	11,8	9,7	10,8	10,7	-	-
Ändring av tillstånd (miljöskyddsL 58 §)	3,6	2,7	2,9	3,7	4,5	-	-
Väsentlig ändring av verksamheten (miljöskyddsL 28 § 3 mom.)	14,7	17,7	9,4	5,0	10,4	-	-
Justering av tillståndsvillkoren (miljöskyddsL 55 § 2 mom.)	7,6*	5,8*	20,1	7,8	12,4	-	-
Regionförvaltningsverk							
Ny verksamhet	-	-	-	-	-	9,9	12,5
Ändring av tillstånd (miljöskyddsL 58 §)	-	-	-	-	-	6,1	6,7
Väsentlig ändring av verksamheten (miljöskyddsL 28 § 3 mom.)	-	-	-	-	-	6,3	8,5
Justering av tillståndsvillkoren (miljöskyddsL 55 § 2 mom.)	-	-	-	-	-	12,3	11,5

* innehåller endast 1–2 tillstånd

Produktivitet och kostnader

Tillståndsmyndigheternas produktivitet bedömd enligt avgjorda tillståndsbeslut per årsverke framgår av tabell 5. Produktiviteten ökade årligen i både de regionala miljöcentralerna och miljötillståndsverken och uppgick under det sista verksamhetsåret 2009 till 14,1 tillstånd vid miljöcentralerna och 10,6 tillstånd vid miljötillståndsverken per årsver-

ke. Produktiviteten för ansvarsområdet för miljötillstånd vid regionalförvaltningsverken motsvarade 2011 produktiviteten vid miljö-tillståndsverken 2009.

Ett årsverke innehåller den arbetstid som registrerats för miljötillståndsuppgifter och tiden för frånvaro uppdelad enligt uppgift. I ett årsverke ingår inte förvaltning eller andra gemensamma tjänster.

Tabell 5. Produktivitet, avgjorda miljötillstånd/årsverke (Miljöministeriet)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Regionala miljöcentraler	9,6	9,6	10,4	11,0	11,6	12,1	13,3	14,1	-	-
Miljötillståndsverk				7,8	7,6	8,7	10,5	10,6	-	-
Regionförvaltningsverk	-	-	-	-	-	-	-	-	*	10,5
SAMMANLAGT				9,7	10,0	10,5	12,0	12,7		10,5

*) En uppdelning av nyckeltalen för lönsamhet och produktivitet i ärenden som handlagts enligt miljöskyddslagen och ärenden som handlagts enligt vattenlagen är inte tillgänglig för 2010. Arbetstidsrapportering gjordes vid regionförvaltningsverken under endast en liten del av året, och uppgifterna är på grund av den korta uppföljningsperioden inte nödvändigtvis helt representativa.

Kostnaderna per tillstånd enligt myndighet framgår av tabell 6. Vid de regionala miljöcentralerna ökade lönsamheten i takt med produktiviteten, medan kostnaderna per tillståndsbeslut vid miljötillståndsverken i praktiken låg på samma nivå, med undantag för

år 2008. Lönsamheten vid ansvarsområdena för miljötillstånd vid regionförvaltningsverken låg under verkens andra verksamhetsår på samma nivå som i mitten av den tidigare miljöförvaltningens sista verksamhetsår.

Tabell 6. Lönsamhet, kostnader euro/fattat tillståndsbeslut (Miljöministeriet)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Regionala miljöcentraler	7 134	7 691	7 614	7 469	7 124	6 854	6 908	6 648	-	-
Miljötillståndsverk				10 273	10 927	10 059	9 383	10 569	-	-
Regionförvaltningsverk	-	-	-	-	-	-	-	-	*	8 718
SAMMANLAGT				8 351	8 281	7 979	7 788	7 773		8 718

*) En uppdelning av nyckeltalen för lönsamhet och produktivitet i ärenden som handlagts enligt miljöskyddslagen och ärenden som handlagts enligt vattenlagen är inte tillgänglig för 2010. Arbetstidsrapportering gjordes vid regionförvaltningsverken under endast en liten del av året, och uppgifterna är på grund av den korta uppföljningsperioden inte nödvändigtvis helt representativa.

Kostnadsmotsvarigheten i tillståndsmyndigheternas avgiftsbelagda verksamhet varierade mellan 32 och 50 procent (tabell 7). In-

komsterna vid ansvarsområdena för miljötillstånd vid regionförvaltningsverken täckte 38 procent av kostnaderna år 2011.

Tabell 7. Lönsamhet, kostnadsmotsvarighet i avgiftsbelagd verksamhet, inkomster/kostnader (Miljöministeriet).

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Regionala miljöcentraler	36 %	39 %	40 %	44 %	49 %	50 %	44 %	45 %	-	-
Miljötillståndsverk				32 %	47 %	45 %	38 %	35 %	-	-
Regionförvaltningsverk	-	-	-	-	-	-	-	-	*	38 %
SAMMANLAGT				39 %	48 %	48 %	42 %	41 %		38 %

*) En uppdelning av nyckeltalen för lönsamhet och produktivitet i ärenden som handlagts enligt miljöskyddslagen och ärenden som handlagts enligt vattenlagen är inte tillgänglig för 2010. Arbetstidsrapportering gjordes vid regionförvaltningsverken under endast en liten del av året, och uppgifterna är på grund av den korta uppföljningsperioden inte nödvändigtvis helt representativa.

Antal beslut och handläggningstider i fråga om miljöärenden i kommuner

År 2006 bedömdes antalet tillståndspliktiga verksamheter som omfattas av de kommunala miljöförvaltningsmyndigheternas behörighet vara 15 000—17 000.

Uppgifterna om beslut fattade av kommunala miljöförvaltningsmyndigheter för åren 2009—2012 har sammanställts av Finlands Kommunförbund. Årligen meddelades då 500—600 beslut om miljötillstånd. Dessutom meddelades 3 600—4 200 andra beslut som

framgår av tabell 8. De flesta besluten gällde undantag enligt statsrådets förordning om begränsning av utsläpp i vattnen av nitrater från jordbruket, beslut enligt avfallslagen och beslut till följd av anmälan om buller. Man måste ändå beakta att antalen endast gäller beslut som fattats av 99 miljöskyddsmyndigheter.

Största delen av de ärenden som antecknats under punkten övrigt beslut utgjordes av beslut om marktäktstillstånd och tillstånd för miljöåtgärder samt beslut om undantag från miljöskyddsbestämmelser (tabell 8).

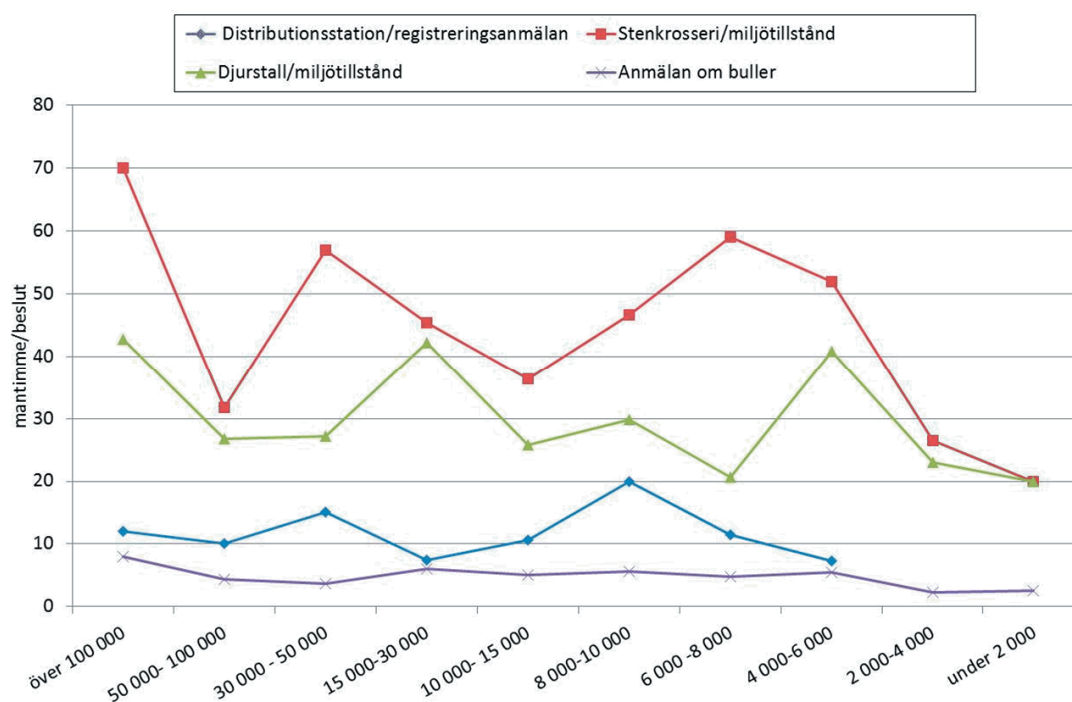
Tabell 8. Beslut om tillstånd och anmälningar meddelade av kommunala miljöförvaltningsmyndigheter (n=99) åren 2009–2012 (Finlands Kommunförbund).

Typ av beslut	2009	2010	2011	2012
Miljötillstånd	491	555	550	578
Anmälan om buller (miljöskyddsl 60 §)	1 168	1 235	1 211	1 206
Anmälan om verksamhet av försöksnatur (miljöskyddsl 61 §)	6	10	10	8
Anmälan om exceptionella situationer (miljöskyddsl 62 §)	21	29	30	43
Registreringsanmälan	6	19	106	139
Beslut om föreskrift om övervakning (miljöskyddsl 84–85 §)	42	58	60	60
Beslut om undantag från 4 § i nitratförordningen	1 127	940	967	994
Beslut enligt avfallslagen	576	1 109	633	491
Beslut enligt vattenlagen	79	47	60	45
Beslut om befrielse enligt lagen om vattentjänster	288	369	377	658
Beslut enligt terrängtrafiklagen och sjötrafiklagen	38	71	88	68
Övrigt beslut	244	309	283	334
Beslut sammanlagt	4 086	4 751	4 375	4 624

Av arbetstiden vid den kommunala miljö-
vårdsmyndigheten användes ca 46 procent
för särskilda specialuppgifter som gäller mil-
jöskydd, dvs. närmast tillstånds- och till-
synsmyndighetsuppgifter med anknytning till
separata lagar, 24 procent för allmänna mil-
jöskyddsuppgifter, dvs. närmast uppgifter
med anknytning till 6 § 2—8 punkten i lagen
om kommunernas miljöförvaltning
(64/1986), 20 procent för övriga arbetsupp-

gifter och 10 procent för allmänna administ-
rativa uppgifter. Av den tid som användes för
specialuppgifter utgjorde hälften handlägg-
ning av tillståndsärenden.

Den effektiva arbetstid som användes för
handläggning av miljötillstånd varierade i
fråga om de berörda funktionerna i snitt mel-
lan 30 timmar och 65 timmar, och var i fråga
om anmälan om buller fem timmar (figur 4).

Figur 4. Genomsnittlig arbetstid för handläggning av ett miljötillstånd i mantimmar år 2012, grupperad enligt kommunens storlek (Finlands Kommunförbund).

2.2.2 Tillsyn

Till tillsynen över miljötillstånd hör utöver periodiska inspektioner som utförs enligt tillsynsplaner och tillsynsprogram annan tillsyn som situationen kräver, förhandlingar som förs med verksamhetsutövare, inspektion av periodiska rapporter (års- och månadsrapporter) och utlåtanden om tillståndsansökningar.

Tillsynsplanerna och de bedömningar som direktörerna för ansvarsområdet miljö och naturresurser vid närings-, trafik- och miljöcentralerna har gjort finns på miljöministeriets webbplats (http://www.ymparisto.fi/sv-fi/Arendehantering_och_tillstand/Tillstand_a_nmalning-ar_och_registrering/Miljotillstand/Tillsyn).

I figur 5 presenteras närings-, trafik- och miljöcentralernas inspektioner för de tre se-

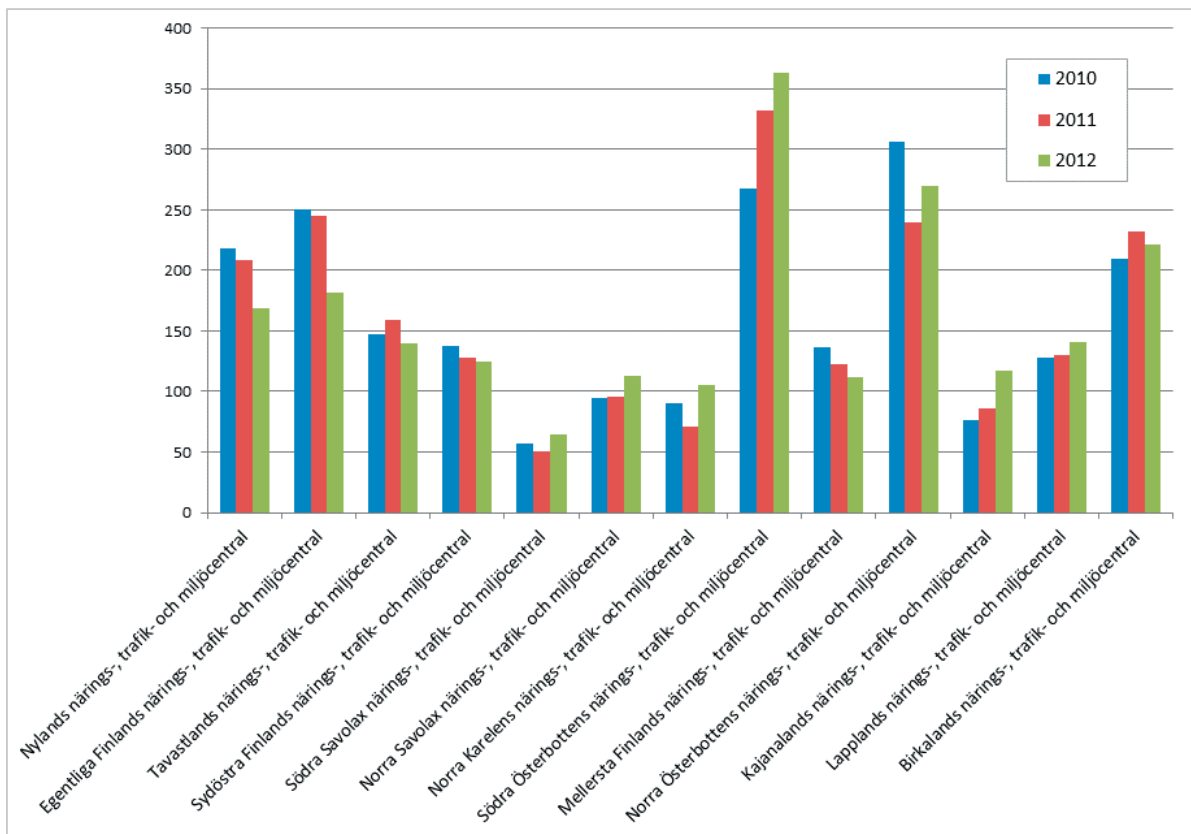
naste åren. Det är inte motiverat att presentera statistikuppgifter från förhandlingar och telefonförhandlingar, eftersom den arbetstid som använts till dessa avviker avsevärt från den arbetstid som använts till inspektionerna.

I miljöministeriets nya anvisningar för tillsynen över miljötillstånd som getts år 2012 poängteras en ökning av den riskbaserade bedömningen vid tillsynen och målmedvetet ingripande i tillståndsförseelser.

Trots att tillsynen i regel har skötts bra visar figur 5 att man vid några närings-, trafik- och miljöcentraler inte längre år 2012 har

kunnat göra lika många tillsynsbesök som tidigare. Man kan dra endast riktgivande slutsatser när det gäller antalet inspektioner. Om en inspektör som ansvarar för något av ansvarsområdena är frånvarande en längre tid kan det avsevärt minska inspektionsbesöken särskilt vid små och medelstora anläggningar.

Situationen beräknas bli sämre år 2013 då många erfarna inspektörer går i pension och av den anledningen kommer det år 2014 att finnas många utmaningar när det gäller tillsynen över miljötillstånd.

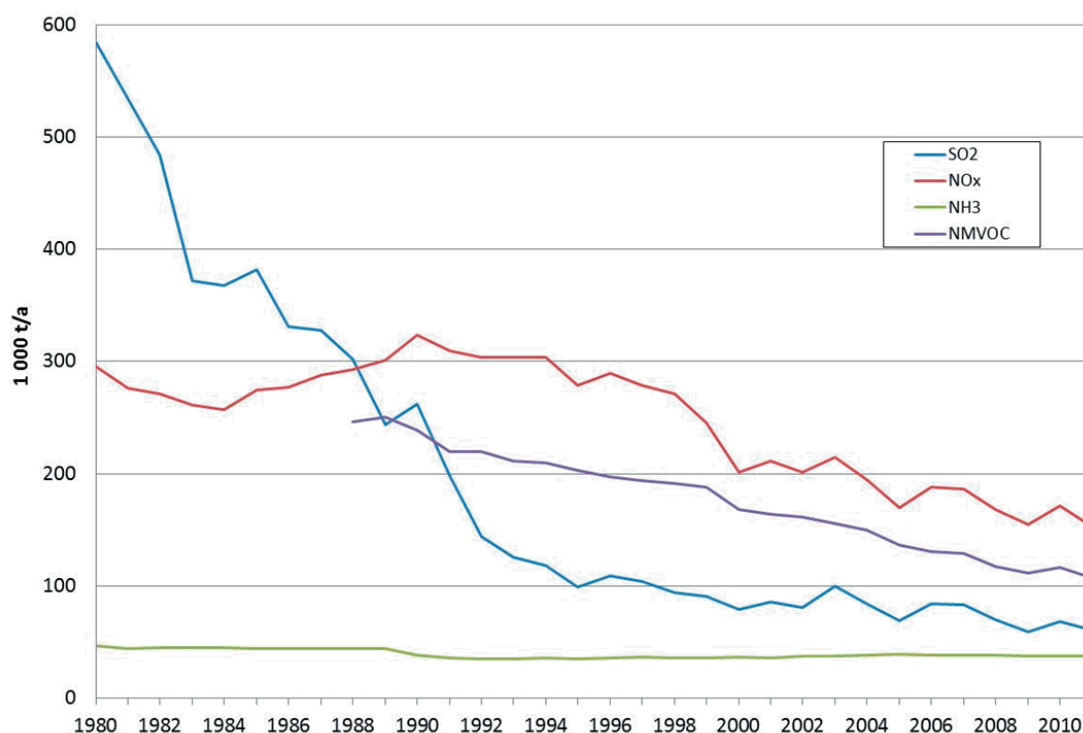

Figur 5. Vid närings-, trafik- och miljöcentralerna har gjorts sammanlagt 2 120 regelbundna inspektioner år 2010, 2 099 år 2011 och 2 123 år 2012.

2.2.3 Utvecklingen av utsläpp

I Finland har de totala utsläppen av sådana luftföroreningar som har de största verkningarna minskat ganska jämnt från och med 1980. Mest har svaveloxidutsläppen minskat, när cellulosaindustrin i stor utsträckning i början av 1980-talet övergick från sulfatprocess till sulfatprocess. I och med de första riktvärdena för utsläpp tog man i slutet av

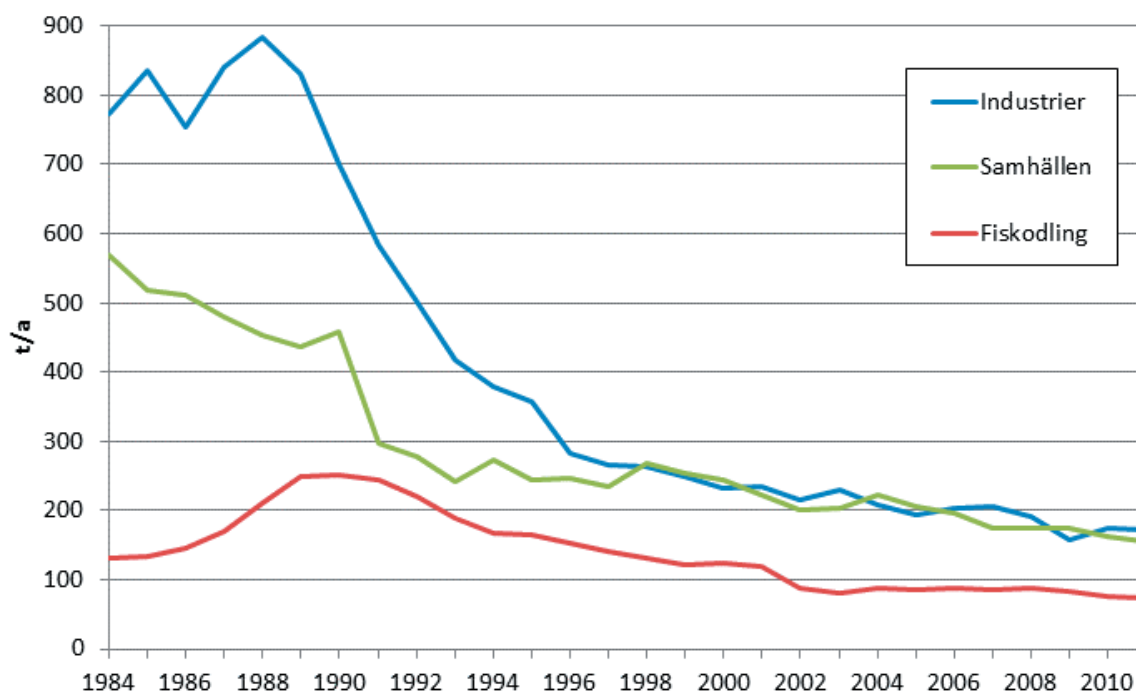
1980-talet i bruk avsvavlingsanläggningar vid kraftverken och började bränna sådana typer av stenkol och olja som innehåller mindre svavel. Kväveoxidutsläppen började minska i början av 1990-talet bl.a. till följd av att kraftverkens bränneteknik och katalytisk behandling av rökgaser utvecklades och av att katalysatorer blev obligatoriska i nya bilar (figur 6).

Figur 6. Luftutsläpp (1 000 t/a) i Finland under åren 1980–2011 (Finlands miljöcentral).

På utvecklingen när det gäller industrins utsläpp i vatten har inverkat de förändringar som skett inom den industriella strukturen (utveckling av näringsgrenar och produktions kvalitet och mängd), de investeringar som gjorts i process- och rengöringsteknik i

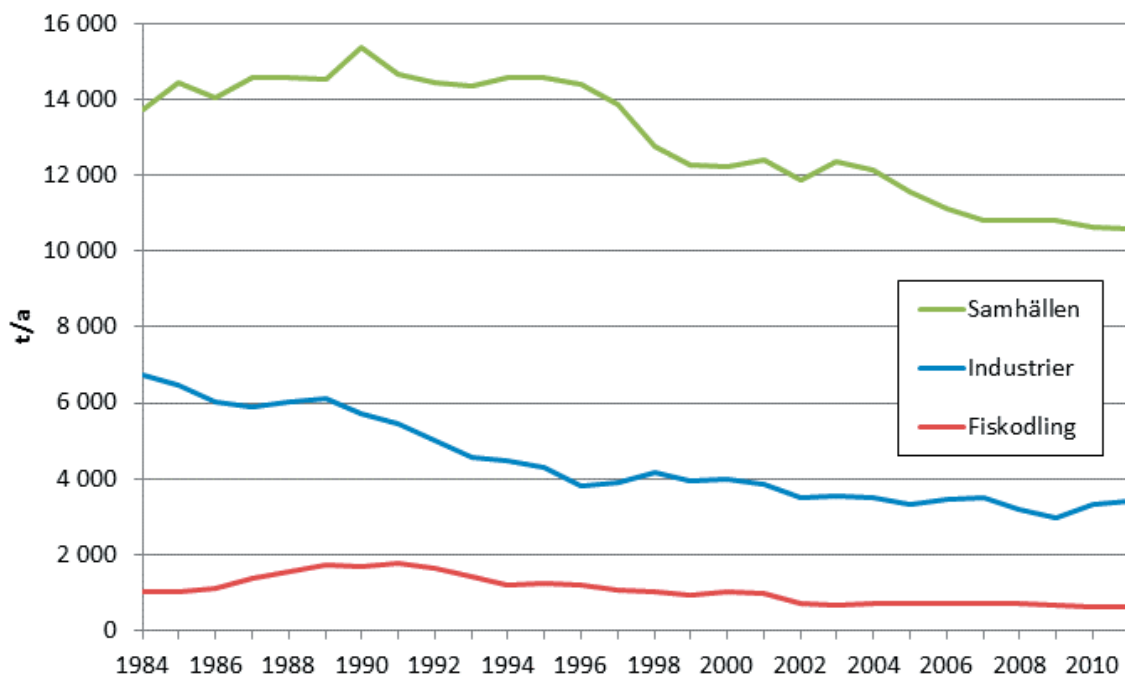
industrianläggningarna och ändring av drifttekniken vid anläggningarna (figurerna 7 och 8). Industrins utsläpp av avloppsvatten har omfattats av tillståndsförfarandet enligt vattenlagen sedan 1960-talet.

Figur 7. Utsläpp av fosfor från industrier, samhällen och fiskodlingar i vatten (t/a) i Finland åren 1984-2011 (Finlands miljöcentral).

Fosfor- och kvävebelastningen från industrin började tydligt minska i slutet av 1980-talet. Detta var en följd både av förbättringarna inom industrins processer och av en klar effektivisering av reningen av avloppsvatten. Mellan 1990 och 2010 minskade den fosforbelastning från industrin som direkt belastar vattendragen med 75 procent (figur 7) och kvävebelastningen med 42 procent (figur 8). Från 2005 till 2010 minskade fosforutsläppen ytterligare med 9 procent medan kväveutsläppen hölls på samma nivå som tidigare. År 2010 var massa- och pappersindustrins andel av fosforbelastningen 86 procent och av kvävebelastningen 73 procent.

Fosforutsläppen från samhällen minskade kraftigt på 1980-talet. Fosforbelastningen från samhällen har ytterligare minskat med en tredjedel från och med början av 1990-talet till följd av att avlägsnandet av fosfor har blivit effektivare. Avlägsnandet av kväve från samhällen har från mitten av 1990-talet effektiviserats avsevärt i vattenområden som är känsliga för kväve. Fosfor- och kvävebelastningen från fiskodlingar har minskat till under hälften jämfört med början av 1990-talet huvudsakligen för att fiskodren har utvecklats och produktionen minskat (figurerna 7 och 8).

Figur 8. Kväveutsläpp från industrier, tätbebyggelser och fiskodlingar i vatten (t/a) i Finland åren 1984-2011 (Finlands miljöcentral).

2.2.4 Praxis vid tillståndsprövning när det gäller naturvärden i fråga om torvutvinning

Vid tillståndsprövning enligt den gällande miljöskyddslagen är det inte möjligt att beakta en försämring av naturvärden orsakad av att den fysiska placeringsplatsen för en verksamhet ändras annat än till den del det föreskrivs om skydd av naturvärden i naturvårdslagen eller vattenlagen. Tillståndsmyndigheterna blir redan för närvarande tvungna att utreda huruvida till det område som tillståndsansökan gäller hör objekt som skyddats enligt nämnda lagar. Sådana naturvärden på verksamhetsområdet som skyddats genom lagstiftning blir ofta föremål för utredning i samband med handläggningen av ansökningar om tillstånd för torvutvinning, eftersom torvutvinningsarealerna kan vara omfattande och förläggningen av torvutvinning är kopplad till områden med torvförekomster. Tillståndsbeslut som gäller torvutvinningsprojekt är mycket allmänt föremål för besvär. Grunden för medborgarnas besvär är oftast att det planerade produktionsområdet kommer att placeras nära betydande naturvärden eller bebyggelse och verksamhetens inverkan på vattendragen. Eftersom man vid tillståndsprövning som gäller placering av en verksamhet inte kan beakta andra naturvärden än sådana som skyddats genom lagstiftning har följden varit lokala konflikter och långvariga ändringssökanden. Också ur tillståndssökandenas synvinkel är situationen otillfredsställande eftersom man på grundval av lagstiftningen inte kan härleda exakta grunder för val av placeringsplats för en verksamhet och anskaffning av mark för den. Ändringssökandena belastar även förvaltningsdomstolarna.

Den första bedömningen av utrotningshotade biotoper i Finland blev klar 2008. Vid bedömningen uppskattades att något över hälften av alla undersökta biotyper var hotade. Andelen hotade biotoper i södra Finland var 66 procent vilket var betydligt mera än i norra Finland där andelen var 29 procent. När man granskar hela Finland enligt biotopgrupp finns det en större andel hotade biotoper bland vårdbiotoperna och skogarnas biotoper än i övriga biotopgrupper. Enligt resul-

tatet av bedömningen visade sig de viktigaste orsakerna till utrotningshotade arter under de senaste 50 åren vara åtgärder för skogsförnyelse och skogsvård, dränering av myrar, eutrofiering och förorening av vattendrag samt åkerröjning och byggande i vattendrag.

Sedan 1980-talet har man bedömt antalet hotade arter i Finland. Den fjärde bedömningen blev klar 2010. Det var den mest omfattande av bedömningarna hittills och täckte nästan hälften av florans och faunan i Finland. Enligt bedömning har andelen hotade arter minskat lite långsammare i skogarna och kulturmiljöerna, men har däremot ökat avsevärt i myrar och vattendrag och på stränder, berg och fjäll.

Myrar och torvmarker täcker ca 9,3 miljoner hektar av Finlands yta. Största delen av myrarna med undantag av norra delarna av landet har utdikats till skogsbruk och åkermark. Skogshushållningen omfattar 6,3 miljoner hektar. Inom torvutvinnningen består för närvarande ca 70 000 hektar av myrar och torvmarker. Myrar som skyddats på olika sätt uppgår till sammanlagt ca 1,2 miljoner hektar, av vilket över 80 procent finns i Lappland och inom området Österbotten-Kajanaland.

Enligt Finlands miljöcentrals informationsmaterial om myrplatser finns det i Finland utanför skyddsområdena och Natura 2000-nätet fortfarande omfattande outdikade myrområden som i södra Finland uppgår till ca 5 000 hektar, i västra Finland till ca 25 000 hektar och i östra Finland till ca 13 000 hektar. Inom Österbotten och Kajanaland finns det sammanlagt ca 107 000 hektar och i sydvästra Lappland ca 37 000 hektar.

Cirka hälften av Finlands myrbiotoper har i kartläggningen av Finlands hotade naturtyper år 2008 bedömts vara hotade på riksnivå. Av myrtyperna är de flesta hotade typerna av typen ödemarksmyr, rikkärr och källmyr. De är näringsrika och bördiga myrar, som redan tidigt har röjts till åker eller utdikats för skogsodling. Av myrkomplextyperna är högmossarna de mest hotade och särskilt de mellanboreala aapamyrarna i Österbotten och Kajanaland. Myrarnas naturtyper har blivit kraftigt utrotningshotade på ett område som

sträcker sig från söder till sydvästra delen av Lappland och till Kajanaland. Inom det här området är även de skyddade myrarna vanligen mindre än i norra Finland. Myrområdena i Österbotten och Kajanaland är potentiellt betydande med tanke på torvutvinningen.

Myrarnas flora och fauna har börjat minska allt snabbare under de senaste åren. Enligt den kartläggning av Finlands hotade naturtyper som blev färdig 2010 hade situationen för fyra arter som primärt lever på myrar blivit bättre medan situationen för 30 arter hade blivit sämre. Man har beräknat att 223 arter som primärt lever på myrar och 197 arter som sekundärt lever på myrar är hotade eller bör observeras. Största delen av dem är mossor, fjärlilar, kärlväxter och tvåvingar. Av myrmarksfåglar har många tidigare t.o.m. vanliga vadare och andra arter kraftigt minskat under de senaste åren när öppna myrar har torkat och vuxit igen.

I vissa statsrådsbeslut har man uppställt mål, som gäller beaktandet av naturvärdena särskilt i fråga om myrnaturer. Enligt statsrådets beslut om de riksomfattande målen för områdesanvändningen (fastställt den 30 november 2000, reviderat den 13 november 2008) ska för torvtäkt reserveras i första hand redan utdikade myrar eller myrar vars naturliga tillstånd i övrigt har förändrats betydligt och uppodlade kärr som tagits ur bruk, varvid myrar i naturligt tillstånd skulle bli utanför torvutvinningen.

Förläggningen av torvutvinning på redan utdikade myrar har styrts även med statsrådets principbeslut av den 19 maj 1998 om målen för skydd av vattnen fram till år 2005, statsrådets principbeslut av den 23 november 2006 om riktlinjer för vattenskyddet fram till år 2015 och statsrådets beslut av den 10 december 2009 om vattenvårdsplaner samt statsrådets principbeslut av den 17 februari 2011 om ett program för genomförande av vattenvård 2010–2015.

Dessutom antog statsrådet den 30 augusti 2012 ett principbeslut om ett hållbart och ansvarsfullt nyttjande och skydd av myr- och torvmarker. Enligt principbesluten styrs sådan ny markanvändning som på ett betydande sätt förändrar myrarna till myrar och torvmarker som redan är utdikade eller vars naturtillstånd annars har förändrats betydligt.

Vid inriktning av verksamheten enligt principbeslutet tar man i bruk en naturtillståndsskala och därtill anslutna rekommendationer om inriktningen. Naturtillståndsskalan utnyttjas i första hand i planeringen av markanvändningen på landskapsnivå. För genomförande av principbeslutet har miljöministeriet tillsatt en arbetsgrupp med uppdrag att bereda ett kompletterande program för skydd av myrar. Enligt principbeslutet ska planläggningen på landskapsnivå ges en starkare styreffekt när användningen av myrarna planeras. Dessutom har miljöministeriet för avsikt att utfärda en anvisning om hur torvutvinningsområdena ska beaktas i planläggningen på landskapsnivå.

Trots att statsrådet har fattat principbeslut och godkänt strategier där man har ställt som mål att torvutvinningen ska styras bort från värdefulla myrar i naturtillstånd, har dessa mål inte kunnat användas som grund för rättslig prövning, utan de är utredningsmaterial vid tillståndsprövning. Särskilt innehåller principbeslutet om ett hållbart och ansvarsfullt nyttjande och skydd av myr- och torvmarker många mål och åtgärder som har en positiv inverkan på naturvärdena. Det tar dock flera år tills de mål uppnåtts och åtgärder vidtagits som finns i principbeslutet och tills de styr tillståndsförfarandet. Av den anledningen är en ändring av lagstiftningen nödvändig för att naturvärdena på den plats där torvutvinning placeras ska kunna beaktas.

2.3 Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i utlandet och i EU

2.3.1 Lagstiftningen i vissa länder

Sverige

I Sveriges omfattande miljöbalk (1998:808) finns i skilda kapitel bestämmelser om bl.a. kemiska produkter och biokemiska organismer, avfall och producentansvar samt olika miljömyndigheters befogenhet. Miljöbalken kompletteras av flera förordningar, såsom miljötillsynsförordningen (SFS 2011:13), som reviderades 2011, och förordningen om miljöstraffsavgifter (SFS 1998:950).

När det gäller fastställande av första instans i miljötillståndsärenden enligt miljöbalken har behörig instans fastställts på grundval av typen av verksamhet som är skadlig för miljön och hur farlig denna verksamhet är. Verksamheterna har indelats enligt farlighetsgrad i tre klasser (A, B, C). I förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (1998:899) som utfärdats med stöd av miljöbalken finns som bilaga en förteckning där verksamheter som är tillståndspliktiga har antecknats med bokstavsmarkeringar. Systemet med förhandskontroll har bestått av tre steg så att kommunerna har behandlat anmälningar som gäller verksamhet i ringa skala (s.k. C-verksamheter), länsstyrelsen, dvs. den miljöprövningsdelegation som hör till styrelsen, har behandlat tillstånd som gäller verksamhet i liten skala (B-verksamheter) och lokala miljödomstolar tillstånd som gäller verksamhet i stor skala (A-verksamheter). En miljödomstols domar och beslut har överklagats till Miljööverdomstolen och dess domar och beslut har under vissa förutsättningar kunnat överklagas till hos högsta domstolen. Dessutom har synnerligen betydande projekt krävt regeringens godkännande.

Som en del av en totalreform av systemet med miljötillståndsmyndigheter tillsattes 2007 en särskild utredare med uppdrag att utreda och föreslå bland annat organisations- och författningsändringar. En omorganisering av miljötillståndsmyndigheterna genomfördes med ett lagpaket som omfattade ändring av flera lagar (Prop. 2009/10:215) och som en del av paketet ändrades även miljöbalken (2010:923). Enligt reformen bildades fem nya domstolar, dvs. mark- och miljödomstolar. Till de nya domstolarna fördes de mål som tidigare handlades i miljödomstol och huvuddelen av de mål enligt plan- och bygglagen som tidigare handlades i förvaltningsrätt samt huvuddelen av de mål som tidigare handlades i fastighetsdomstol. I samband med reformen ändrades Miljööverdomstolens namn till Mark- och miljööverdomstolen.

Till skillnad från vad som föreslogs vid utredning av miljöprocessens omorganisering, föreskrivs inte att en självständig förvaltningsmyndighet ska handlägga tillstånd som

gäller A-verksamhet, utan sådan verksamhet ska fortfarande handläggas i domstolen, dvs. i de nya mark- och miljödomstolarna. Tillstånd som gäller B-verksamhet överfördes inte heller till en självständig förvaltningsmyndighet, såsom föreslogs i utredningen, utan de koncentrerades till vissa miljöprövningsdelegationer som är sektioner vid länsstyrelsen som handlägger miljöärenden, när tidigare alla sådana sektioner vid länsstyrelsen hade handlagt tillståndsärenden som gäller B-verksamhet. Genom att koncentrera handläggningen strävar man efter effektivare och mera kompetent handläggning av tillstånd. I Sverige har man redan tidigare försökt effektivisera miljöprövningen genom att förenkla och minska den administrativa bördan (Prop. 2004, 05,129).

En utredning om hur industriutsläppsdirektivet ska genomföras i svensk rätt (SOU 2011:86) blev färdig i slutet av 2011 och dessutom lade Sveriges miljödepartement fram ett särskilt förslag till hur vissa delar av direktivet (kapitel III—VI och bilagorna V—VIII) ska genomföras i svensk rätt. Sveriges regering lämnade i oktober 2012 sitt förslag i ärendet (Prop. 2012/13:35). Propositionen om ändring av miljöbalken godkändes i december 2012 och den trädde i kraft den 7 januari 2013. BAT-slutsatserna genomförs i svensk rätt med föreskrifter i en förordning.

I Sverige har miljötillsynen varit avgiftsbelagd sedan 1980-talet. För tillsynen och kontrollen svarar antingen länsstyrelsen eller kommunen. Länsstyrelserna sköter huvudsakligen avgiftsprövningen som bestämmer avgiftens storlek, fattar beslut om utbetalning och tar ut tillsynsavgifter hos verksamhetsutövare. I verksamheter som kommunen övervakar kan kommunfullmäktige självständigt fatta beslut om avgifter och också besluta att inte ta ut avgifter. År 1989 övergick man i Sverige från ett avgiftsbelagt system som baserar sig på timmar till ett system som baserar sig på årsavgifter. Systemet med årsavgifter har dock inte lett till de ekonomiska mål som uppställts utan det har, sedan det tagits i bruk, täckt 60-65 procent av kostnaderna för tillsynen och således lett till ett underskott på 35—40 procent per år.

I det svenska systemet täcker den grundläggande avgiften prövningsavgiften och

rådgivning till verksamhetsutövaren i provningsskedet. Tillsynsavgiften omfattar för sin del myndigheternas kontroll samt senare tillsyn och rådgivning. Enligt de kriterier som fastställts för Sveriges system med tillsynsavgifter ska systemet vara tydligt och enkelt samt rättvist med tanke på principen om den som förorenar och konkurrensen mellan de företag som är under tillsyn. Syftet är att de administrativa kostnader som systemet föranleder ska vara låga både för myndigheterna och för de företag som är under tillsyn men samtidigt ska kostnaderna för tillsynen stå i rätt proportion till myndigheternas faktiska resurskostnader, dvs. till använd arbetstid. Verksamhetsutövare ska också få vederlag av myndigheterna för avgifterna och det avgiftsbelagda systemet ska sporra företagen att handla enligt tillståndsförfarandet.

Tillsynsavgiften kan sänkas av flera orsaker; tillsynen kräver mindre resurser, behov av tillsyn för verksamhetsutövaren är mindre än vanligt, flera verksamheter som hör till samma bransch har samordnats till samma processer, verksamheten är säsongbetonat, vilket innebär att tillsyn behövs endast för en del av året (i det fallet bör behovet vara i proportion mindre och nedsättning får inte beviljas om den verksamhet som bedrivs en del av året granskas mera än i genomsnitt) eller om produktionen har minskats eller verksamheten har upphört.

På samma sätt som Finland har löst frågan är 9 kap. i Sveriges miljöbalk och därmed miljötillståndet i princip bundet till begreppet utsläpp, och således har inte naturvärdena på verksamhetsområdet hört till det skydd som föreskrivs i 9 kap. Bestämmelser om förändring av miljön finns i 3 och 4 kap. i miljöbalken, bestämmelser om miljökonsekvensbeskrivning i 6 kap. miljöbalken samt bestämmelser om miljötillstånd i 9 kap. om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Genom de ändringar som gjorts i miljöbalken har dock i 9 kap. tagits in täkt av grus, sand, morän och sten samt torv och matjord som förändrar miljön, vilket innebär att en försämring av naturvärdena på verksamhetsområdet som föranleds av förändringar i miljön i praktiken är en del av tillståndsprövningen. Detta strider mot den traditionella noggranna indelningen där man uttryckligen behandlar ut-

släppsverksamhet åtskild från följderna av förändringar i markanvändningsformen. I miljöbalken finns även specialbestämmelser om marktäkt och täkt av torv.

Enligt bestämmelsen om val av plats (2 kap. 6 §) i miljöbalken ska det för en verksamhet eller åtgärd väljas en plats som är lämplig och utgör minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön. Val av plats för verksamheten verkar enligt regeringens proposition om täktbestämmelser vara mindre exakt än 6 § i Finlands miljöskyddslag och ger möjlighet till en något mera omfattande bedömning av alternativa verksamhetsplatser än när det gäller finländsk praxis.

Enligt 2 kap. 6 § i miljöbalken ska bestämmelserna i 3 kap. tillämpas endast i de fall som gäller ändrad användning av markområden. Enligt 3 kap. 1 § i miljöbalken ska mark- och vattenområden användas för det eller de ändamål för vilka områdena är mest lämpade. Enligt 3 kap. 2 § i miljöbalken ska stora huvudsakligen orörda mark- och vattenområden skyddas mot åtgärder som kan påtagligt påverka områdenas karaktär. Enligt 3 kap. 3 § i miljöbalken ska mark- och vattenområden som är särskilt känsliga från ekologisk synpunkt så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som kan skada naturmiljön.

Bestämmelserna i 3 kap. 6 § i miljöbalken gäller områden som har betydelse från allmän synpunkt eller på grund av deras naturvärden eller kulturvärden. Bestämmelserna ska tillämpas oberoende av om tåkten är av riksintresse. I 3 kap. 1 § miljöbalken finns det således en princip om jämförbar förmån där man ska granska bevarandet av området i förhållande till syftet för användningen med tanke på en hushållning av naturresurserna på lång sikt. Det innebär att en kortsiktig ekonomisk fördel inte kan förbise ett skyddsbehov på lång sikt som är väsentligt med tanke på allmänt intresse. Enligt regeringens proposition kan en ansökan avslås enligt 3 kap. 1 § i miljöbalken om verksamhetsplatsen är olämplig på grund av höga naturvärden. Enligt regeringens proposition kan ett område vara av betydelse för naturvärden t.ex. på grund av rikligt fågelliv, ovanlig flora eller kombinationen av olika egenskaper. Jämfört med finländsk lagstiftning är det bra att kon-

statera att det i 3kap. i miljöbalken finns även bestämmelser om tryggnad av industriell verksamhet samt av jord- och skogbruk, och inte bara bestämmelser om naturskydd.

Danmark

Inom Danmarks miljöförvaltning spelar Miljøstyrelsen, som är en förvaltningsmyndighet under miljöministeriet, en central roll som svarar för verkställigheten av flera av de lagar och förordningar som hör till dess ansvarsområde. Miljötillstånds- och tillsynsärendena är fördelade på kommunernas och statens miljöförvaltnings ansvar så att kommunerna bär huvudansvaret (dvs. kommunalbestyrelsen efter reformen av kommunalförvaltningen 2007). En del av miljötillståndsärendena och tillsynen över besluten hör till endast vissa regionala miljöcentralers ansvar (Miljøcenter Odense, Miljøcenter Århus og Miljøcenter Roskilde).

Den viktigaste allmänna lagen om miljöskydd i Danmark är lov om miljøbeskyttelse (Bekendtgørelse af lov om miljøbeskyttelse, LBK nr 879, 26/06/2010), som kompletteras av miljöförvaltningens bestämmelser. I 5 kap. i lagen finns det bestämmelser om förorenande verksamhet som kräver miljötillstånd. Tillståndspliktiga anläggningar är uppräknade i bilagan till en särskild förordning (Bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed, BEK nr 486, 25/05/2012) som utfärdats med stöd av 35 § i lagen. I förteckningen ingår största delen av branscherna inom industrin, med undantag av verksamhetsområden för vilka utfärdats särskilda bestämmelser (LKB nr 879, 42 §). IPPC-direktivet genomfördes nationellt i Danmark genom nämnda lag och förordning. Enligt direktivet har tillståndspliktiga anläggningar antecknats i bilaga 1 till förordningen med bokstavsmarkeringen i, och det betyder att för dem bl.a. i enlighet med 6 och 8 kap. i förordningen gäller skilda bestämmelser om allmänhetens rätt att delta och om översyn av tillståndet. I enlighet med IPPC-direktivet stöder sig miljöskyddsbestämmelserna i Danmark på ett enhetligt tillståndssystem och på principen om bästa tillgängliga teknik.

Industriutsläppsdirektivet har genomförts i Danmark dels genom en ändring av lagen

(LOV 446, 23/05/2012) och dels genom ändring av många gällande förordningar och genom helt nya förordningar. Med genomförandet av direktivet har i bilaga 1 till förordningen om tillståndspliktiga anläggningar samlats verksamheter som hör till området för industriutsläppsdirektivet och i bilaga 2 övriga tillståndspliktiga verksamheter. Dessutom finns det i bilaga 3 och 4 bestämmelser om information som ska lämnas i den tillståndsansökan som gäller verksamheten.

I samband med ändring av förordningen 2004 genomfördes en revidering vars syfte var att göra miljötillståndssystemet enklare, vilket innebar att största delen av verksamheten kom att omfattas av standardvillkor (standardvilkår) enligt bilaga 5 i ovannämnda förordning. Till förordningen om godkännande av tillståndspliktiga verksamheter hör dock fortfarande bl.a. IPPC-anläggningar samt anläggningar som med stöd av bilaga 1 i direktivet om miljökonsekvensbeskrivning omfattas av direktivet. Samtidigt minskades antalet tillståndspliktiga branscher avsevärt (se Bekendtgørelse om miljøregulering af visse aktiviteter). På grund av revideringen har antalet tillståndspliktiga verksamheter minskat från över 5000 tillståndspliktiga verksamheter till endast ca 1600 verksamheter, dvs. ca 80 procent av de tillståndspliktiga verksamheterna har flyttats till det enklare förfarandet. Dessutom strävar man hela tiden efter att göra miljötillståndssystemet enklare genom att med stöd av förordningen minska antalet verksamheter som är tillståndspliktiga.

Som en del av planeringen av förenklandet av miljötillståndssystemet som inleddes redan 2000 har gjorts upp bl.a. s.k. referenslistor som stöd för BAT-bedömningen som gäller verksamheter i bilaga 2 till den förordning som reglerar tillståndspliktiga verksamheter. Dessutom har antalet branscher som omfattas av dokumentationsskyldigheter när det gäller buller minskat. Enligt miljöförvaltningens anvisningar (Vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 6, 2004: "Differentieret miljøtilsyn - prioritering af tilsynsindsatsen") har man för att effektivisera tillståndsprövningen indelat prövningen i tre kategorier enligt den täthet som anläggningarna kräver, vilket huvudsakligen baserar sig på verksamheternas

aktivitet i deras miljöskyddsverksamhet. En utvärdering av effekten av förenklingsåtgärderna publicerades hösten 2010.

Efter det att tillståndet beviljats är verksamhetsutövaren skyddad under en viss tid, i allmänhet åtta år, från prövning av tillståndsvillkoren. För IPPC-anläggningar har motsvarande tid varit tio år. Miljöskyddsvillkor kan uppställas även för andra än tillståndspliktiga anläggningars verksamhet. För utsläpp av avloppsvatten krävs ett särskilt tillstånd. Tillståndsbeslutet för överklagas hos en skild instans som ska pröva överklagandet (Natur- og Miljøklagenævnet). Sedan 2010 har man kunnat ansöka om miljötillstånd elektroniskt på internet.

Förenade kungariket: England och Wales

IPPC-direktivet genomfördes i Storbritannien genom lagen om bekämpning och kontroll av utsläpp (Pollution Prevention and Control Act, PPC 1999). Numera finns det bestämmelser om bekämpning och kontroll av föroreningar samt tillståndssystemet för avfallshantering i en författning om ett samordnat miljötillståndssystem i England och Wales (Environmental Permitting Regulations, EPR 2010).

I det första skedet när ett nytt och klarare miljötillståndssystem bildades skapades i den dåvarande EPR 2007-författningen en enhetlig lagstiftningshelhet som gällde beviljande av tillstånd för avfallshantering och bekämpning samt kontroll av utsläpp, med vilken den tidigare invecklade helheten som baserade sig på 41 olika författningar ersattes. I det andra skedet av utvecklingen av tillståndssystemet utsträcktes regleringen i den EPR 2010-författning som trädde i kraft i april 2010 att gälla ännu sju andra tillståndssystem, t.ex. tillstånd som gäller förorening av vatten och grundvattenområden samt radioaktiva ämnen. Genom regleringen har också genomförts bl.a. EU-direktiv som gäller gruvavfall och i fråga om beviljande av tillstånd EU-direktiv som gäller batterier. Planerna är att i framtiden i det enhetliga tillståndssystemet ta in även bestämmelser om tillstånd för tagande av vatten och möjlighet för miljöförvaltningen (Environment Agen-

cy, EA) att införa civilrättsliga sanktioner utöver den nuvarande verkställighetsrätten.

I EPR 2010-författningen finns det allmänna bestämmelser om verksamheter som kräver miljötillstånd, om ansökan om tillstånd samt om tillstånds- och registreringsförfarande. Direktiv som genomförts genom miljötillståndslagstiftningen eller närmare bestämmelser som på annat sätt motsvarar vissa processhelheter finns i den föreskriftssamling (Schedules) som kompletterar EPR 2010-författningen. I bestämmelserna har definierats verksamhet och anläggningar som hör till tillämpningsområdet för EPR-2010-författningen antingen som en noggrann förteckning eller genom att hänvisa till viktiga bestämmelser i de direktiv som gäller verksamheten i fråga. När det gäller tillämpningsområdet för industriutsläppsdirektivet är de viktigaste författningarna bl.a. de föreskriftssamlingar som gäller det tidigare IPPC-direktivet och direktiv som gäller specifika sektorer, såsom förbränningsanläggningar som använder lösningsmedel och titandioxidindustrin, som ingår i industriutsläppsdirektivet. Om verksamheten vid en enskild anläggning samtidigt hör till tillämpningsområdet för flera olika föreskriftssamlingar ska de alla tillämpas. Regleringstekniken kan anses flexibel, eftersom man i framtiden kan foga nya verksamheter till EPR 2010-författningen helt enkelt genom att foga nya föreskriftssamlingar till författningen. Regleringen av tillståndssystemet kompletteras dessutom av regeringens och av bl.a. EA-ämbetsverkets anvisningar.

I EPR 2010-bestämmelserna specificeras vilka verksamheter som kräver miljötillstånd och vilka som kan befrias från tillståndsplikt, varvid ett registreringskrav kan gälla dem. Det finns sju verksamheter som kräver tillstånd (regulatory facilities): vissa permanenta tekniska enheter, mobila anläggningar, avfallsverksamhet, gruvavfallsverksamhet, verksamhet i vilken ingår radioaktiva ämnen, verksamhet som leder till förorening av vatten och verksamhet som hänför sig till grundvattnet. Om en verksamhet inte kräver tillstånd, kallas den befriad verksamhet (exempt facilities), som i allmänhet kräver registrering, eller så är det fråga om avfallsverksamhet som lämnats utanför tillståndsförfa-

randet (excluded waste operations). Myndighetsinstans i tillståndprocessen är EA-ämbetsverket och lokala myndigheter.

Den reglering som gällde miljötillståndssystemet hör till regeringens program för bättre reglering, vars syfte är en enklare och mera kostnadseffektiv reglering som bättre följer proportionalitetsprincipen. Genom det enhetliga tillståndssystemet har beviljandet av tillstånd blivit klarare och effektivare, vilket har minskat den administrativa bördan för olika aktörer. Det enhetliga miljötillståndssystemet har också lett till att bl.a. ändring av tillståndsvillkoren och ansökan om tillstånd för flera objekt har blivit lättare. Avsikten är att EA-ämbetsverket för att effektivisera tillståndssystemet inrättar ett elektroniskt registrerings- och ansökningssystem för vissa tillstånd.

För att genomföra industriutsläppsdirektivet arrangerade Department for the Environment, Food and Rural Affairs (DEFRA) tillsammans med EA-ämbetsverket och Wales förvaltning år 2012 en utfrågning om utkastet till författningar. När det gäller England och Wales kommer industriutsläppsdirektivet att genomföras så att EPR 2010-författningen revideras och ersätts med en ny EPR 2013-författning. Man kommer även, allteftersom genomförandet framskrider, att utveckla och uppdatera de styrningsdokument i anslutning till industriutsläppsdirektivet som gäller sektorspecifika direktiv och som preciserar regleringen.

Tyskland

I Tyskland har IPPC-direktivet och särskilt verksamhetslistan i bilaga 1 har införlivats med den nationella lagstiftningen genom att ändra sektorspecifika lagar på förbundsstatnivå, dvs. författningen om skadlig miljöpåverkan (Bundes-Immissionsschutzgesetz, BImSchG), författningen om utsläpp i vatten (Wasserhaushaltsgesetz, WHG) och författningen om avfallshantering (Kreislaufwirtschafts- und Abfallgesetz, KrW-/AbfG) samt förordningar om tillståndspliktiga anläggningar och om tillståndsförfarande. Tillståndspliktiga anläggningar som hör till tillämpningsområdet för IPPC-direktivet är utförligt uppräknade i bilagan till förordningen

om verkställighet av immissionslagen (Vierte Verordnung zur Durchführung des Bundes-Immissionsschutzgesetzes, 4. BImSchV). Verksamheterna är indelade i klasser och beroende på klasserna tillämpas antingen ett förenklat eller ett tyngre tillståndsförfarande.

I Tyskland har inte miljötillståndssystemet förenhetligats så att endast en myndighet skulle svara för beviljandet av tillstånd för olika branschers anläggningar som hör till tillämpningsområdet för IPPC-direktivet. Specifika enheter inom förvaltningsmyndigheterna för miljöärenden svarar för tillståndsvillkor som gäller t.ex. luft, vatten eller mark. Den koordinering mellan olika myndigheter som IPPC-direktivet kräver har genomförts i form av en bestämmelse om förenhetligande av tillståndsförfarandet (BImSchG 13 §) och en allmän samarbetskyldighet för tillståndsmyndigheterna (BImSchG 10 § 5 punkten). Tillståndsmyndigheter är när det gäller projekt med stor räckvidd delstaternas miljöministerier (Landesumweltministerium) samt regionala regeringar och dessutom kan kommunernas myndigheter konsulteras under tillståndsproceden.

Med IPPC-direktivet har kravet på bästa tillgängliga teknik verkställts i Tyskland genom BImSchG 5 § 2 punkten, enligt vilken till skyldigheterna för en verksamhetsutövare vid en tillståndspliktig anläggning hör förebyggande av skadlig miljöpåverkan särskilt enligt kravet på bästa tillgängliga teknik. Det begrepp (Stand der Technik) som hänför sig till tekniska krav som redan tidigare tagits in i lagen preciserades vid genomförande av direktivet så att det till sitt innehåll motsvarar begreppet bästa tillgängliga teknik (BAT) i IPPC-direktivet. Begreppet har definierats i alla de tre lagar genom vilka IPPC-direktivet verkställdes, ur en med tanke på miljöns olika delområden enhetlig, integrerad skyddsyninkel. Även för anläggningar som inte berörs av tillståndsplikten gäller skyldigheten att förebygga skadlig miljöpåverkan inom ramen för bästa tillgängliga teknik (BImSchG 22 §).

I Tyskland har man inte gjort upp skilda nationella handlingar som beskrivet BAT, utan den lagstiftning som preciserar kravet på bästa tillgängliga teknik har tagits in i teknis-

ka anvisningar (Technische Anleitung, TA) som gäller olika miljöområden. Skilda anvisningar, i vilka det finns bestämmelser som gäller bästa tillgängliga teknik för miljösektorn, har utfärdats för ren luft (TA Luft), problemavfall (TA Abfall), återanvändning, behandling eller förstöring av hushållsavfall (TA Siedlungsabfall) och bulleremission (TA Lärm). Dessutom har bästa tillgängliga teknik som gäller utsläpp i vatten preciserats i bilagan till den förordning som gäller behandling av avloppsvatten (Verordnung über Anforderungen an das Einleiten von Abwasser in Gewässer).

Omfattningen av de förfaringssätt som hör till miljötillståndprocessen bestäms på grundval av om det gäller ett nytt tillstånd eller en ändring av anläggningens verksamhet som under vissa förutsättningar kan anses betydande (BImSchG 16 §). I verkställighetsförordning 4. BImSchV har tillståndspliktiga anläggningar indelats beroende på om de hör till ett offentligt förfarande som baserar sig på allmänhetens deltagande, dvs. lagenligt förfarande eller ett enkelt förfarande (Vereinfachtes Verfahren, BImSchG 19 §). Närmare bestämmelser om tillståndsförfarandet finns i förordning 9. BImSchV (Neunte Verordnung zur Durchführung des Bundes-Immissionsschutzgesetzes). Inom tillståndssystemet kan man i regel utöver miljötillstånd (Genehmigung) ge förhandsbesked (Vorbescheid, BImSchG 9 §), deltillstånd (Teilgenehmigung, BImSchG 8 §), eller förhandstillstånd som ges innan verksamheten inleds (Zulassung vorzeitigen Beginns, BImSchG 8 a §). För tillståndsmyndighetens beslutsfattande har satts en fatalitetid så att i lagenligt förfarande ska avgöranden i tillståndsärenden ges inom sju månader och i enkelt förfarande är tidsgränsen tre månader (BImSchG 10 § 6a punkten). Efter det att en ansökan som innehåller behövliga uppgifter har publicerats finns det möjlighet att framställa avvikande åsikt och att delta i rådpläging som gäller detta. Det förfarande som hänför sig till miljökonsekvensbedömningen utgör en del av miljötillståndprocessen (9. BImSchV 4 e §). Fastställandet av skyldigheten att utföra en miljökonsekvensbedömning infaller antingen efter det att ansökan lämnats

in eller att tillståndsförfarandet inletts (UVPG 3 a §).

Kapitel I, II och VII i industriutsläppsdirektivet har i Tyskland verkställts huvudsakligen genom ändring av bestämmelser på lagnivå (bl.a. BImSchG, WHG ja KrW-/AbfG) och övriga kapitel i direktivet genom flera ändringar av BImSchV-förordningarna.

I Tyskland har traditionellt frågor som hänför sig till naturvärden inte hört till prövning på immissionsrättens område och sådana frågor avgörs i allmänhet utgående från naturvårdslagstiftningen. I Tysklands naturvårdslag (Gesetz über Naturschutz und Landschaftspflege, Bundesnaturschutzgesetz, BNatSchG) finns inga hänvisningar till lagen om immissionsskydd. I Tyskland har man gått in för en mera allmän naturskyddslagstiftning än i Finland som innehåller bl.a. ett allmänt förbud i 2 (1) § i naturvårdslagen BNatSchG att försvaga förekomsten av naturvärden. Likaså innehåller 13 § i lagen ett allmänt förbud att försvaga, som dessutom har kompletterats med skyldigheten att kompensera sådant försvagande av naturvärdena som inte går att undvika. I naturvårdslagen finns det också t.ex. allmänna verksamhetsprinciper för skogsbruk och jordbruk vilkas syfte är att bevara de värden som gäller naturmiljön. I lagens 14 § har angetts hur jordgrundens status eller levande jordtäckes status eller ytan på grundvattenstatus kan ändras för att ändra miljön när det inverkar på prestations- och funktionsförmågan inom naturhushållningen eller avsevärt ändrar landskapet. Ett villkor för ändring av miljön är enligt 15 § en granskning av alternativ så att projektet genomförs så att det föranleder så lite skada på naturvärdena som möjligt. De skador som föranleds ska kompenseras med åtgärder som i motsvarande utsträckning ersätter den förlust som orsakas naturhushållningen eller landskapet. Om det inte är möjligt att ge kompensation ska skadan ersättas i form av pengar.

Nederländerna

I Nederländerna grundar sig miljötillståndssystemet på en lag som trädde i kraft den 1 oktober 2010 (Wet algemene bepalingen van omgevingsrecht, Wabo), som omfat-

tar enhetliga processuella bestämmelser för över 25 skilda tillståndssystem. Med bestämmelserna ersattes separata tillstånd som tidigare krävdes, bl.a. bygglov och tillstånd som behövs för att avvika från planläggningen, med ett miljötillstånd (omgevingsvergunning). I och med övergången till det nya tillståndssystemet ansöks numera bara om ett tillstånd och dessutom har även tillståndsprocesser, rättsmedel och verkställighet som tidigare hörde till olika tillstånd förenhetligats.

De materiella bestämmelser som gäller olika delområden inom miljöskyddet finns fortfarande i skilda bestämmelser så att den mest täckande av dessa är den föreskrift som gäller tillsynen över miljöskyddet (Wet milieu-beheer, WM), där det finns bestämmelser om bl.a. behandling och lagring av kemikalier, avfallsbehandling, miljökonsekvensbedömning, luftkvalitet och handel med utsläppsätter. För vattenvården och markskyddet finns det egna bestämmelser.

Tillståndsmyndighet för miljöskyddet på lokal nivå är främst de kommunala myndigheterna med undantag av sådana verksamheter till vilka hör regionala eller nationella intressen då behöriga myndigheter är de regionala myndigheterna eller miljöministeriet. Tack vare ett enhetligt tillståndssystem har tillståndprocessen blivit effektivare och enklare, och det har också bidragit till att de administrativa kostnaderna för tillståndprocessen har minskat. Med tanke på sökanden är endast en myndighet befogenhet att bevilja tillstånd, vilket kräver samordning mellan myndigheterna enligt Waboföreskriften.

Beroende på omfattningen av den industriella verksamheten kan skyldigheten för verksamhetsutövarens del gälla anmälan eller tillstånd. Anläggningarna är i en skild förordning (Activiteitenbesluit) indelade i tre kategorier (A, B, C). Största delen av små och medelstora anläggningar kan vara verksamma utan miljötillstånd, trots att anmälningsplikt (kategori B) gäller för en del av dem. På grund av det enhetliga miljötillståndssystemet kan de dock bedriva någon sådan allmän verksamhet som hör till området för miljötillståndsbestämmelsen, såsom t.ex. byggande och av den anledningen måste de utöver anmälningsplikten även ansöka om

ett allmänt miljötillstånd. Till verksamheter som kräver miljötillstånd (C-kategorier) hör anläggningar som hör till tillämpningsområdet för det tidigare gällande IPPC-direktivet och de är uppräknade i bilaga 1 till direktivet och i bilaga 1 till miljötillståndsförordningen (Besluit Omgevingsrecht).

IPPC-direktivet införlivades med den nationella lagstiftningen i Nederländerna med en författning som gäller miljöskyddet (Wet Milieubeheer) och med en förordning som gäller tillstånd (Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer), och i och med direktivet ändrades dessutom bestämmelsen om förorening av ytvattnet (Wet vervuiling oppervlaktewateren). BREF-handlingarna har införlivats med delvis befintliga anvisningar som gäller luftutsläpp (Nederlandse Emissie Richtlijnen Lucht) och vattenvård och som utfärdats av en särskild kommission (Commissie Integraal Waterbeheer).

Industriutsläppsdirektivet har genomförts i Nederländerna på lagnivå huvudsakligen genom ändring av Wabo- och WM-föreskrifterna som kompletteras av ändringar i flera författningar på lägre nivå.

Miljötillstånd kan sökas antingen elektroniskt (Omgevingsloket online) eller skriftligen. En elektronisk ansökan med bilagor riktar automatiskt till behörig myndighet, som för sin del ger sökanden anvisningar om hur tillståndprocessen fortsätter. Det är möjligt att på internet utföra ett test (Vergunningcheck), enligt vilket verksamhetsutövaren kan ta reda på om han eller hon överhuvudtaget behöver ett miljötillstånd för sin anläggning.

2.3.2 Europeiska unionen

Industriutsläppsdirektivet

I industriutsläppsdirektivet som trädde i kraft vid ingången av 2011 samordnades flera reviderade direktiv av vilka det viktigaste var IPPC-direktivet om stora och medelstora industrianläggningar med vilket kapitel I och II i industriutsläppsdirektivet ersattes. Andra direktiv som samordnades med kapitel III-VI i industriutsläppsdirektivet och samtidigt reviderades är europaparlamentets och rådets direktiv 2001/80/EG om begränsning av utsläpp till luften av vissa föroreningar från

stora förbränningsanläggningar (LCP-direktivet), europaparlamentets och rådets direktiv 2000/76/EG om förbränning av avfall, rådets direktiv 1999/13/EG om begränsning av utsläpp av flyktiga organiska föreningar förorsakade av användning av organiska lösningsmedel i vissa verksamheter och anläggningar, rådets direktiv 78/176/EEG om avfall från titandioxidindustrin, rådets direktiv 82/883/EEG om kontroll och övervakning av miljöer som påverkas av avfall från titandioxidindustrin, och rådets direktiv 92/112/EEG om åtgärder för harmonisering av programmen för att minska och slutligen eliminera förorening genom avfall från titandioxidindustrin.

I industriutsläppsdirektivet finns det bestämmelser om de allmänna principerna för miljöskyddet när det gäller stora och medelstora företags industriella verksamhet samt avfallsbehandlingsanläggningar och djurskydd samt gränser för utsläpp vid tillämpning av bästa tillgängliga teknik och andra branschspecifika särskilda krav för stora förbränningsanläggningar, avfallsförbränningsanläggningar, anläggningar som använder lösningsmedel och titandioxidindustrin.

De viktigaste ändringarna jämfört med de direktiv som tidigare var i kraft gäller användning av bästa tillgängliga teknik och särskilt preciseringen av den, som innebär att de gränsvärden för utsläpp som ska fastställas i tillståndsbestämmelserna i fortsättningen ska väljas inom variationsintervallen för utsläppsnivån enligt BAT-referensdokumenten och BAT-slutsatserna. Tillståndsbestämmelserna ska också i övrigt basera sig på BAT-slutsatserna om sådana har godkänts för ansvarsområdet. Dessutom skärps i industriutsläppsdirektivet gränsvärdena för utsläpp från stora förbränningsanläggningar och andra krav, preciseras och samordnas bl.a. tillståndströskeln för avfallsverksamheten med avfallsdirektivet, preciseras tillämpningsområdet för avfallsförbränning och när det gäller markskydd ställs det upp en skyldighet att göra en utredning om utgångsläget vid inledning av en verksamhet och istandsättningsskyldighet när verksamheten avslutas. Vidare preciseras kontroll, övervakning och rapportering med nya bestämmelser.

Bestämmelserna om allmänhetens tillgång till information och deltagande grundar sig på direktiv 2003/35/EG om åtgärder för allmänhetens deltagande i utarbetandet av vissa planer och program avseende miljön och om ändring, med avseende på allmänhetens deltagande och rätt till rättslig prövning, av rådets direktiv 85/337/EEG och 96/61/EG. Jämfört med ovan nämnda direktiv preciseras i industriutsläppsdirektivet allmänhetens rätt till information i olika skeden av tillståndsförfarandet så att medborgarna mera än tidigare ska få information om grunderna för tillståndsbesluten när det gäller bl.a. tillämpningen av BAT-referensdokument, uppställda gränsvärden för utsläpp och eventuella undantag från tillämpningen av bästa tillgängliga teknik. Jämfört med gällande associationslagstiftning ökas även planenligheten för myndigheternas tillsyn, och medborgarnas rätt till information preciseras så att den gäller resultaten av myndighetstillsynen.

Till tillämpningsområdet (artikel 2) för industriutsläppsdirektivet hör industrianläggningar eller industrianläggningar som är större än en viss kapacitet och vilkas industriella verksamhet ger upphov till betydande miljöskador. Tröskelvärdena för tillstånd för förbränningsanläggningar är fortfarande 50 megawatt, men av bestämmelserna om sammanräkning, som gäller ansvarsområdets enheter, följer att tillämpningen i flera fall minskas till 15 megawatt. Övriga ändringar gäller anläggningar med en dygnsproduktion på över 600 m³ inom tillverkningen av träfiberskivor, träimpregneringsverksamheten, livsmedels- och foderindustrin samt behandling av avfallsvatten i anläggningar utanför det egentliga verksamhetsområdet, som inte hör till tillämpningsområdet för rådets direktiv 91/271/EEG om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse. I fråga om avfallshantering har tillämpningsområdet och begreppen för enhetligats med avfallsdirektivet och dessutom har tillståndsplikten utvidgats att gälla även förbehandling för förbränning eller samförbränning, behandling av bottenaska och aska samt delning av metallavfall i bitar med skärare. Av anläggningar som använder lösningsmedel hör även anläggningar som har ett lägre tröskelvärde för tillståndsplikt till tillämpningsområdet för direktivet, dock

med mindre skyldigheter än anläggningar som är tillståndspliktiga.

I artikel 3 i direktivet har definitionerna från tidigare direktiv samlats i nästan oförändrad form så att definitionen av endast ett verksamhetsområde har lämnats i ett kapitel som gäller detta verksamhetsområde. Dessutom har till definitionerna i direktivet fogats definitioner av bl.a. BAT-slutsatser, BAT-referensdokument, utsläppsnivåer som motsvarar BAT, ny teknik, farliga ämnen, statusrapport och olika typer av tillsyn. Definitionen av farliga ämnen motsvarar definitionen av klassificering, märkning och förpackning av farliga ämnen enligt direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG.

Den viktigaste ändringen i industriutsläppsdirektivet som gäller alla anläggningar som hör till tillämpningsområdet för direktivet gäller tillämpning av bästa tillgängliga teknik i tillståndsprövningen och fastställande av BAT samt bindande av den till de viktigaste resultaten i BAT-referensdokumenten, dvs. BAT-slutsatserna (artikel 3 strecksats 11 och 12). BAT-referensdokumenten bereds utifrån det informationsutbyte mellan medlemsstaterna, industrierna och miljöskyddsorganisationerna som kommissionen anordnar. Beslut om BAT-slutsatserna antas i enlighet med kommittéförfarande (artikel 13).

Med bästa tillgängliga teknik avses det mest effektiva och mest avancerade stadium vad gäller utvecklingen av verksamheten och tillverkningsmetoderna som anger en given tekniks praktiska lämplighet för att utgöra grunden för gränsvärden för utsläpp och andra tillståndsvillkor och som har till syfte att hindra och, när detta inte är möjligt, minska utsläpp och påverkan på miljön som helhet. Med teknik avses både den teknik som används och det sätt på vilket anläggningen utformas, uppförs, underhålls, drivs och avvecklas. Med tillgänglig teknik avses att tekniken ska ha utvecklats i sådan utsträckning att den kan tillämpas inom den berörda industribranschen på ett ekonomiskt och tekniskt genomförbart sätt och med beaktande av kostnader och nytta, oavsett om tekniken tillämpas eller produceras inom den berörda medlemsstaten, förutsatt att den berörda verksamhetsutövaren på rimliga villkor

kan få tillgång till den (artikel 3 strecksats 10).

I artiklarna 4, 5, 14 och 15 i industriutsläppsdirektivet finns det bestämmelser om skyldighet att ha tillstånd och tillståndsvillkor. Den viktigaste förutsättningen för beviljande av tillstånd är enligt direktivet fortfarande att BAT-slutsatserna ska användas som referens vid fastställande av tillståndsvillkoren (artikel 14.3). Gränsvärden för utsläpp som fastställs av den behöriga myndigheten får inte vara högre än de utsläppsnivåer i anslutning till bästa tillgängliga teknik som ingår i BAT-slutsatserna. I tillståndsvillkoren bestäms dock inte att en specifik teknik eller teknologi ska användas (artikel 15.2 och 15.3). I tillståndet ska finnas gränsvärden för utsläpp, motsvarande nyckeltal eller tekniska åtgärder samt andra bestämmelser som krävs inklusive kontrollskyldighet, för att integrerat minska miljöskador. Integrerad kontroll innebär att tillståndsmyndigheten samtidigt bedömer utsläpp i luft, vatten och mark, avfall, energi- och materialeffektivitet samt miljöåtgärdernas kostnadseffektivitet. Syftet med en sådan bedömning är att förebygga miljöskador som helhet. När den behöriga myndigheten fastställer tillståndsvillkor på grundval av en sådan bästa tillgängliga teknik som inte beskrivs i någon av de relevanta BAT-slutsatserna ska den se till att den teknik som används säkerställer en miljöskyddsnivå som motsvarar den bästa tillgängliga teknik som beskrivs i BAT-slutsatserna (artikel 14.5).

Den behöriga myndigheten får i specifika fall och med beaktande av miljö kvalitetsnormerna fastställa mindre stränga gränsvärden för utsläpp än vad som anges i BAT-slutsatserna om en bedömning visar att uppnående av utsläppsgränser som motsvarar bästa tillgängliga teknik enligt BAT-slutsatserna skulle leda till oproportionerligt höga kostnader jämfört med miljövinsterna till följd av den aktuella anläggningens geografiska belägenhet, eller den aktuella anläggningens tekniska egenskaper eller de lokala miljöförhållandena vid den (artikel 15.4 led1). Inte heller i detta fall får gränsvärdena överskrida de bransch-specifika gränsvärden för utsläpp som föreskrivs i direktivet. För iakttagande av miljö kvalitetsnormerna kan den behöriga myndigheten fastställa även

strängare tillståndsvillkor än det går att uppnå genom användning av bästa tillgängliga teknik och medlemsstaterna får fastställa bestämmelser för fastställande av sådana strängare villkor (artikel 14.4 och artikel 18). Den behöriga myndigheten får även för en period på totalt högst nio månader medge tillfälliga undantag från kraven på bästa tillgängliga teknik för utprovning och användning av ny teknik (artikel 15.5).

Vid bedömning av tillståndsbestämmelser kan medlemsstaterna som alternativ eller tillägg till BAT-referensdokumenten och BAT-slutsatserna godkänna generellt bindande regler (General binding rules) för någon nationell bransch, som gäller alla miljöskador som föranleds av verksamheten (artikel 3 strecksats 8, artikel 6 och 17). De normer som används vid fastställande av dessa tillståndsbestämmelser ska basera sig på de utsläppsnivåer och tekniska nyckeltal enligt den bästa tillgängliga teknik som anges i BAT-slutsatserna och de ska uppdateras enligt utvecklingen av bästa tillgängliga teknik.

I artikel 22 i direktivet föreskrivs om skyldigheter vid nedläggning av en verksamhet särskilt då det gäller markskydd och skydd för grundvatten. Om verksamheten innefattar användning, produktion eller utsläpp av relevanta farliga ämnen ska verksamhetsutövaren utarbeta en statusrapport innan en anläggning tas i drift. Då ska man även beakta den information som är nödvändig för att fastställa föroreningsstatusen i mark och grundvatten. Statusrapporten utnyttjas när verksamheten läggs ner så att en kvantifierad jämförelse kan göras med statusen efter det att verksamheten definitivt har upphört. Dessutom föreskrivs i artikel 22.3 att verksamhetsutövaren ska vidta nödvändiga åtgärder på grund av eventuell förorening av mark och grundvatten så att området återställs till den status som finns i statusrapporten.

I industriutsläppsdirektivet finns bestämmelser om verksamhetsutövares kontroll och rapportering av utsläpp, användning och miljökonsekvenser till tillsynsmyndigheterna samt myndigheternas kontroll och rapportering till kommissionen. Verksamhetsutövaren ska kontrollera verksamheten vid anläggningen enligt tillståndsvillkoren och regelbundet och åtminstone en gång per år medde-

la att villkoren uppfylls (14.1 led d) samt i händelse av tillbud eller olyckor som påverkar miljön i betydande grad omedelbart underrätta tillsynsmyndigheten (artikel 7). Den behöriga myndigheten fastställer i anläggningens tillstånd hur ofta anläggningen ska kontrolleras.

Medlemsstaterna ska inrätta ett system för miljötillsyn av anläggningar och se till att alla anläggningar omfattas av en miljötillsynsplan på nationell, regional eller lokal nivå samt att denna plan regelbundet uppdateras. Den behöriga myndigheten ska genomföra rutinmässig och regelbunden tillsyn över anläggningens verksamhet. Besök på anläggningen ska ske minst en gång om året eller på grundval av riskbedömningen mera sällan, dock minst en gång vart tredje år (artikel 23). Med regleringen tas Europaparlamentets och rådets rekommendation om införande av minimikriterier för miljötillsyn i medlemsstaterna (2001/331/EG) in som en del av industriutsläppsdirektivet och samtidigt preciseras dessa villkor. Medlemsstaterna ska se till att information görs tillgänglig för kommissionen om genomförandet av direktivet, om representativa uppgifter om utsläpp och andra former av förorening, om gränsvärden för utsläpp, om användningen av bästa tillgängliga teknik och särskilt om undantag som beviljats för gränsvärden för utsläpp vid användningen av bästa tillgängliga teknik. I enlighet med kommittéförfarande fastställer kommissionen typen, formatet och periodiciteten för den information som medlemsstaterna ska göra tillgänglig (artikel 72 och 75).

I artikel 21 i industriutsläppsdirektivet finns det bestämmelser om förnyad bedömning och vid behov uppdatering av villkoren i tillstånd. Tillståndsvillkoren ska regelbundet ses över särskilt när tekniken ger grund för sänkning av gränsvärdena för utsläpp, dock senast inom fyra år efter godkännandet av besluten om nya BAT-slutsatser om anläggningen, när utsläppen har ökat avsevärt och när miljö kvalitetsnormerna så kräver.

Enligt artikel 27 i direktivet ska medlemsstaterna vid behov främja utvecklingen och tillämpningen av ny teknik, i synnerhet den nya teknik som fastställs i BAT-referensdokument. Med ny teknik avses ny teknik för en industriell verksamhet som, om den ut-

vecklas kommersiellt, skulle kunna medföra antingen en högre generell miljöskyddsnivå eller åtminstone samma miljöskyddsnivå och större kostnadsbesparing än befintlig bästa tillgängliga teknik (artikel 3, strecksats 14).

I artikel 24 i direktivet finns det bestämmelser om allmänhetens rätt till information bl.a. via Internet om beslut som fattats, de skäl som besluten grundar sig på, resultaten av utsläppskontroller och allmänhetens rätt att delta i tillståndsförfarandet.

I kapitlen III-VI i direktivet om utsläpp finns det särskilda bestämmelser för stora förbränningsanläggningar, för avfallsförbränningsanläggningar, för anläggningar som använder lösningsmedel och för anläggningar som producerar titandioxid. I kapitel III i direktivet som gäller särskilda bestämmelser för förbränningsanläggningar har gränsvärdena för utsläpp skärpts både i fråga om nya och gamla anläggningar. Dessutom har några viktiga definitioner, såsom begreppet för en förbränningsanläggning som helhet, preciserats, vilket inverkar på tillämpningsområdet för direktivet. I kapitel III i direktivet finns flera undantag (bl.a. särbehandling av anläggningar med toppbelastning, av fjärrvärmeanläggningar med en förbränningseffekt på mindre än 200 megawatt och anläggningar som läggs ned), som i praktiken innebär att verkningarna av direktivet fördröjs med många år.

De villkor som gäller avfallsförbränning har till största delen flyttats sådana de är till kapitel IV i industriutsläppsdirektivet. I direktivet preciseras dock tillämpningsområdet för bestämmelserna om förgasat avfall jämfört med det tidigare direktivet om avfallsförbränning. Dessutom är villkoren för samförbränningsanläggningar som använder avfall strängare än tidigare, men man har dock ruckat på villkoren när det gäller uppföljning och mätning av utsläpp.

Innehållet i kapitel V i industriutsläppsdirektivet som gäller anläggningar som använder lösningsmedel stämmer rätt långt överens med det tidigare direktivet. Med dessa bestämmelser har till tillämpningsområdet för industriutsläppsdirektivet kommit många verksamheter inom småindustrin och den medelstora industrin.

Bestämmelserna i de nuvarande tre direktiven som gäller anläggningar som producerar titandioxid har sammanslagits till kapitel VI i industriutsläppsdirektivet. Samtidigt har dessa bestämmelser uppdaterats så att de motsvarar kraven på bästa tillgängliga teknik. Dessutom har kraven på kontroll av titandioxidindustrin förtydligats och moderniserats.

Avfallsdirektivet

Med det nya avfallsdirektivet upphävdes Europaparlamentets och rådets tidigare direktiv 2006/12/EG om avfall, officiell kodifiering, rådets direktiv 91/689/EEG om farligt avfall och rådets direktiv 75/439/EEG om omhändertagande av spillolja. I avfallsdirektivet fastställs åtgärder som syftar till att skydda miljön och människors hälsa genom att förebygga eller minska de negativa följderna av generering och hantering av avfall samt minska resursanvändningens allmänna påverkan och få till stånd en effektivisering av denna användning. Enligt direktivet ska återvinning och bortskaffande av avfall ske utan fara för människors hälsa och utan att skada miljön. Avfallsdirektivet har genomförts nationellt genom en ny avfallslag.

I avfallsdirektivet finns det bestämmelser om en femgradig prioriteringsordning (avfallshierarki) enligt vilken det inom lagstiftning och politik på avfallsområdet ska iaktas följande ordning: förebyggande, förberedelse för återanvändning, materialåtervinning, annan återvinning, bortskaffande. Man kan dock avvika från hierarkin när det är motiverat med hänsyn till livscykelstänkandet vad avser den allmänna påverkan av generering och hantering av en viss typ av avfall. I avfallsdirektivet utvärderas definitionen av avfall och avsikten är att på det sättet förenhetliga medlemsstaternas avfallspolitik. Enligt direktivet ska den ursprungliga avfallsproducenten eller den nuvarande eller de tidigare avfallsinnehavarna i enlighet med principen om att förorenaren ska betala svara för kostnaderna för avfallshantering. Medlemsstaterna ska se till att varje ursprunglig avfallsproducent eller annan innehavare av avfall själv utför behandlingen av avfall eller överlåter behandlingen till en handlare eller verksamhetsutövare som behandlar avfall eller

ombesörjer detta genom en privat eller ofentlig avfallsinsamlare.

I avfallsdirektivet finns det bestämmelser om tillstånd för avfallshanteringsanläggningar eller för företag, undantag från tillståndsplikten, förutsättningarna för undantag, registrering av verksamhetsutövare och miniminormer för avfallsbehandling. Undantag som en medlemsstat beviljar från tillståndskraven kan gälla anläggningens eller företagets bortskaffande av eget icke-farligt avfall på den plats där detta uppkommer, eller återvinning av avfall. System för sådan insamling av avfall som inte sker yrkesmässigt bör inte bli föremål för registrering, eftersom de utgör en lägre risk och bidrar till en separat avfallsinsamling. I direktivet bestäms noggrannare än tidigare omfattningen av och innehållet i skyldigheten att planera avfallshanteringen, och dessutom finns det bestämmelser om uppföljning av och tillsyn över avfallshanteringen samt följderna av brott mot direktivet som medlemsstaterna definierat.

MKB-direktivet

Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt, nedan *MKB-direktivet*, utgör en kodifiering av direktiv 85/337/EEG jämte ändringar. I direktivet krävs ett system för förbyggande miljökonsekvensbedömning av sådana anläggningar som nämns i bilaga 1. Principen är den att även miljökonsekvenserna av anläggningar som nämns i bilagan borde bedömas om medlemsstaterna anser att det behövs. MKB-direktivet har genomförts i Finland genom MKB-lagen och MKB-förordningen. Med det så kallade direktivet om deltaganderätt (2003/35/EG) ändrades MKB-direktivet särskilt när det gäller allmänhetens deltagande samt rätt till ändringsökande och rätt att väcka ett ärende.

Enligt artikel 2.1 i MKB-direktivet ska medlemsstaterna vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att projekt som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, blir föremål för en bedömning av miljöpåverkan och krav på tillstånd innan tillstånd ges. Med projekt avses genomförande av ett byggnadsarbete eller en anläggning eller plan

samt annan exploatering av naturmiljön och landskapet inklusive utnyttjande av naturresurser från marken. I artikel 4 i direktivet som gäller tillämpningsområdet för bedömningsförfarandet hänvisas till de projekt som räknas upp i bilaga 1 till direktivet och som i regel alltid ska bli föremål för bedömning. Ändrings- och utvidgningsprojekt för befintliga verksamheter ska också bli föremål för bedömning om ändringen eller utvidgningen (t.ex. en ökning av kapaciteten) överskrider gränsvärdet enligt projektförteckningen. Utöver bestämmelser om bedömning enligt projektförteckningen finns i direktivet bestämmelser om skyldighet att genomföra miljökonsekvensbedömning enligt prövning. Medlemsstaterna ska bestämma vilka av de projekt som nämns i bilaga II till direktivet som ska bli föremål för bedömning. Detta kan ske genom granskning från fall till fall eller fastställande av gränsvärden eller urvalskriterier. När det gäller projekt som blir föremål för behovsprövning har medlemsstaterna lämnats spelrum. Prövningen begränsas dock av definitionen i direktivet enligt vilken de grunder som fastställts i bilaga III ska beaktas när projekt granskas från fall till fall eller gränsvärden eller urvalskriterier fastställs i syfte att bestämma bedömningsskyldigheten.

Europeiska kommissionen har den 26 oktober 2012 lämnat ett förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av MKB-direktivet. Avsikten med förslaget till ändring är att förbättra miljökonsekvensbedömningens kvalitet och anpassa miljökonsekvensbedömningen till de utmaningar som finns bl.a. klimatförändringar och utarmning av den biologiska mångfalden. Syftet med förslaget är de skyldigheter som MKB-direktivet och annan EU-lagstiftning kräver när det gäller miljökonsekvensbedömning ska samordnas bättre och att förfarandena ska förenklas.

Direktivet om deltaganderätt

Till Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/35/EG om åtgärder för allmänhetens deltagande i utarbetandet av vissa planer och program avseende miljön och om ändring, med avseende på allmänhetens deltagande och rätt till rättslig prövning, av rådets direk-

tiv 85/337/EEG och 96/61/EG, nedan *direktivet om deltaganderätt*, hör ratificeringen av konventionen om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor (FördrS 121—122/2004, nedan *Århuskonventionen*) i Europeiska gemenskapen. Genom direktivet har gemenskapslagstiftningen anpassats till Århuskonventionens krav till den del det finns bestämmelser om allmänhetens deltaganderätt och rätt att söka ändring i konventionen. I direktivet finns det bestämmelser om allmänhetens rätt att delta i utarbetandet av vissa planer och program på miljöområdet och dessutom ändrades det tidigare MKB-direktivet (85/337/EEG) och IPPC-direktivet (96/61/EG) när det gäller rätt att söka ändring och rätt att väcka talan. Till den del det gäller MKB-lagstiftningen har direktivet genomförts genom en ändring av MKB-lagen (458/2006) och med stöd av den utfärdad statsrådsförordning om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (713/2006).

I artikel 2 i direktivet om deltaganderätt finns det bestämmelser om allmänhetens deltagande i utarbetandet av planer och program som räknas upp i bilaga I. Förteckningen gäller planer och program som föreskrivs i gemenskapens sex miljödirektiv, av vilka fyra är olika avfallsdirektiv (75/442/EEG, 91/157/EEG, 91/689/EEG och 94/62/EG). Dessutom tillämpas artikeln på planer och program som avses i rådets direktiv 91/676/EEG om skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruket och i rådets direktiv 96/62/EG om utvärdering och säkerställande av luftkvaliteten.

Enligt artikel 2 i direktivet om deltaganderätt ska medlemsstaterna säkerställa att allmänheten informeras om förslag till planer och program och att allmänheten har rätt att yttra sig innan beslut om planer och program fattas. Resultatet av deltagandet ska på vederbörligt sätt beaktas och allmänheten ska informeras om godkända planer och program. Med allmänheten avses enligt artikeln en eller flera fysiska eller juridiska personer och sammanslutningar, organisationer eller grupper av dessa. Enligt nationell lagstiftning och praxis ska bestämmas den allmänhet som har rätt att delta i förfarandet i ärenden som avses i direktivet. För nationellt genomföran-

de av direktivet, särskilt när det gäller artikel 2, har bestämmelserna i 26 § 1 mom. i miljöskyddslagen kompletterats i fråga om allmänhetens deltagande i beredningen av vissa miljöskyddsplaner och miljöskydds-program. Till skillnad från vad som före-skrivs i Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/42/EG om bedömning av vissa planers och programs miljöpåverkan är inte avsikten när det gäller planer och program enligt direktivet om deltaganderätt att skapa en ram för beslut om tillstånd för eller godkännande av projekt.

Ramdirektivet för vattenpolitiken och ramdirektivet om en marin strategi

Det främsta syftet med ramdirektivet är enligt artikel 1 i direktivet att hindra ytterligare försämringar och förbättra och skydda statusen hos akvavitiska ekosystem och terrestra ekosystem som är direkt beroende av akvavitiska ekosystem, att främja en hållbar vattenanvändning och bidra till att mildra effekterna av översvämning och torka. Strävan är också att genom att uppnå dessa syften med direktivet indirekt bidra till tillräcklig tillgång på vatten av god kvalitet, skydd för territoriella och marina vatten, uppfylla målen för relevanta internationella överenskommelser och till att utsläpp av farliga ämnen gradvis elimineras.

Med stöd av ramdirektivet för vattenpolitiken kommer medlemsstaternas och således gemenskapens alla yt- och grundvatten att ses över på samma sätt. Samtidigt ställs som ett allmänt mål att vattenstatusen inte försämraras och att åtminstone en god vattenstatus uppnås. För en total översyn av vattnen ska medlemsstaterna bilda avrinningsdistrikt av avrinningsområdena. På samma sätt ska för total översyn av gränsöverskridande vatten bildas för gränsstaterna gemensamma internationella vattenförvaltningsområden. En viktig ställning har miljömålen och åtgärder-na för uppnående av dem beskrivs i förvaltningsplaner och åtgärdsprogram. I sak är det fråga om mål som binder medlemsstaterna och för uppnående av målen bör skapas ett fungerande kontrollsystem. Miljömålen gäller tre grupper, dvs. ytvatten, grundvatten och registrerade skyddsområden, och de in-riktas

på vattenförekomster som identifieras i förvaltningsplaner. Ett mål när det gäller ytvatten är att minska föroreningen av prioriterade ämnen. För detta ändamål kan kommissionen fastställa vilka ämnen som ska anses som prioriterade och vilka miljöskyddsåtgärder som ska vidtas. Utsläpp av prioriterade ämnen som klassificerats som farliga bör upphöra helt.

Syftet med ramdirektivet är också att trygga en hållbar användning av vattenresurserna. I direktivet förenas en kvantitativ styrning av vattenförbrukningen med reglering av vattenkvaliteten. Ramdirektivet löser inte direkt huruvida olika projekt eller verksamheter är tillåtna utan ställer mål för och krav på vattnets status. Skyddsmålen omfattar inte bara minskning av utsläpp utan även upprätthållande av skyddsmekanismer som är nödvändiga för att trygga vattenresurserna. Ett av de viktigaste målen för ramdirektivet är att trygga kvaliteten på dricksvatten. Mål för särskilda åtgärder är avrinningsområden som har tagits eller som kommer att tas i bruk för dricksvatten. Ett mål för ramdirektivet för vattenpolitiken är att få till stånd ett kombinerat tillvägagångssätt när det gäller konsekvenserna av punktkällor och diffusa källor för vattnen.

Formella styrmedel för genomförande av direktivet är förvaltningsplaner och åtgärdsprogram. En förvaltningsplan är ur gemenskapens synvinkel sett en sammanfattning och ett rapporteringsmedel som omfattar vattnens egenskaper och belastningsfaktorer, uppföljningsuppgifter samt mål och sätt att uppnå dem. Av åtgärdsprogrammet ska framgå administrativa åtgärder och andra sätt på vilka miljömålen uppnås. Enligt direktivet behöver inte programmet vara direkt bindande eller ha en styrande verkan utan åtgärder som fastställts genom lag eller myndighetsbeslut och med vilka miljömål uppnås kan även vidtas direkt enligt lagstiftningen. Åtgärdsprogrammet ålägger inte privata verksamhetsutövare utan endast myndigheter när dessa fattar beslut om åtgärder. Konsekvenserna för beslutsfattandet ska dock visas på författningsnivå. Utöver åtgärdsprogrammet ska det göras upp övervakningsprogram för vattenstatusen som omfattar olika vattens status och uppföljning av skyddet.

Enligt direktivet ska en god ekologisk och kemisk status ha uppnåtts för vattnen före 2015. Ramdirektivet upphäver gradvis tidigare viktiga ämnes- och verksamhetsvisa vattendirektiv. Direktivet har genomförts nationellt genom lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen och statsrådets förordning om vattenförvaltningsområden och statsrådets förordning om vattenvårdsförvaltningen.

Syftet med ramdirektivet om en marin strategi, som trädde i kraft 2008, är att uppnå en god miljöstatus i den marina miljön senast 2020. Enligt direktivet ska varje medlemsstat utarbeta en nationell marin strategi för sina marina vatten

Miljökvalitetsdirektivet

Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/105/EG om miljökvalitetsnormer inom vattenpolitikens område och ändring och senare upphävande av rådets direktiv 82/176/EEG, 83/513/EEG, 84/156/EEG, 84/491/EEG och 86/280/EEG, samt om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG, nedan *miljökvalitetsdirektivet*, kompletterar ramdirektivet för vatten och i direktivet tillämpas de definitioner som föreskrivs i ramdirektiv för vatten.

I miljökvalitetsdirektivet ställs upp miljökvalitetsnormer för 41 ämnen eller grupper av ämnen som är farliga (prioriterade farliga ämnen) eller skadliga (prioriterade ämnen och vissa andra förorenande ämnen) i vattenmiljön. Miljökvalitetsnormerna ska tillämpas på ytvattenförekomster i inlandet och i kustnära vatten. De uppställda miljökvalitetsnormerna fastställer en god kemisk status i ytvattenförekomsterna. Registren, inklusive de referensperioder som gäller dem, ska läggas fram i vattenvårdsplanerna. Direktivet medger avvikelser från miljökvalitetsnormerna när det gäller gränsöverskridande föroreningar, dvs. vid långväga gränsöverskridande föroreningar. Enligt direktivet kan ett eller flera ämnens koncentrationer under vissa förutsättningar i närheten av utsläpp från punktkällor överskida miljökvalitetsnormerna för ämnena, så länge detta inte hindrar att relevanta miljökvalitetsnormer uppfylls i de övriga delarna av ytvattenförekomsten. I sådana fall kan man använda blandningszoner.

Enligt miljökvalitetsdirektivet ska medlemsstaterna se till att det företas analyser av den långsiktiga utvecklingen av koncentrationen av relevanta ämnen som tenderar att ackumuleras i sediment eller biota. Medlemsstaterna ska vidta åtgärder som syftar till att sådana koncentrationer inte ökar signifikant i sediment eller biota. Enligt miljökvalitetsdirektivet ska medlemsstaterna på grundval av den information som har samlats in i enlighet med artiklarna 5 och 8 i ramdirektivet för vatten och i enlighet med förordning (EG) nr 166/2006 upprätta ett register, inklusive kartor om de finns tillgängliga, över utsläpp och spill för prioriterade ämnen och vissa förorenande ämnen för varje vattenförvaltningsområde, inbegripet deras koncentrationer i sediment och biota.

Enligt 3 § i miljöskyddsförordningen ska med stöd av 29 § i miljöskyddslagen sökas miljötillstånd, om verksamheten medför utsläpp i vatten eller ett vattentjänstverks avlopp av sådana ämnen som nämns i bilaga 1 till förordningen. Tillstånd behövs dock inte om verksamhetsutövaren kan påvisa att utsläppet innehåller en så liten mängd av ämnen i fråga att utsläpp av dem inte orsakar någon risk för förorening av miljön och inga olägenheter för vattentjänstverkets verksamhet. Tillståndsplikten i fråga om utsläpp av ämnen slopas. Enligt övergångsartikeln i ramdirektivet för vattenpolitiken ska tillämpningen av tidigare direktiv upphöra vid utgången av 2013. Dessutom ska man enligt miljöskyddslagen i kontrollplanerna för tillståndspliktiga verksamheter (46 § 4 mom. i miljöskyddslagen) beakta kontrollvillkoren för utsläpp av farliga ämnen i vatten.

Miljökvalitetsdirektivet har genomförts på nationell nivå så att statsrådets förordning om ämnen som är farliga och skadliga för vattenmiljön har kompletterats och ändrats. Dessutom har för genomförande av miljökvalitetsdirektivet gjorts nödvändiga ändringar i statsrådets förordning om vattenårdsförvaltningen. Med stöd av 56 § i miljöskyddslagen har man kunnat tillämpa de bestämmelser i förordningen om farliga ämnen som är strängare än villkoren i ett tillstånd som redan har beviljats trots tillståndet, eller ändra villkoren i tillståndet på det sätt som avses i 58 § i lagen.

Miljöansvarsdirektivet

Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/35/EG om miljöansvar för att förebygga och avhjälpa miljöskador, nedan *miljöansvarsdirektivet*, ålägger medlemsstaterna att föreskriva om åtgärder med hjälp av vilka avsevärda skador på miljön och den biologiska mångfalden förebyggs och om hur skadorna återställs samt om de principer enligt vilka ansvaret för förebyggande och avhjälpande av allvarliga miljöskador bestäms. Med miljöskada avses skador på skyddade arter och skyddade biotoper, skador på vatten och markskador som har betydande negativa effekter. Skyddade arter och biotoper har definierats i direktivet genom att hänvisa till de arter och biotoper som räknas upp i bilagorna till habitatdirektivet och fågeldirektivet, och direktivet strävar efter att trygga en gynnsam bevarandestatus för dessa.

Den som har orsakat en miljöskada eller överhängande hot om skada som avses i direktivet är skyldig att antingen själv förhindra eller avhjälpa den skada som orsakats eller om myndigheten genomför nödvändiga förebyggande eller avhjälpande åtgärder svara för kostnaderna för dessa åtgärder (artikel 5, 6 och 8). Direktivet ska tillämpas på miljöskador som orsakas av någon av de yrkesverksamheter som förtecknas i bilaga III. Dessa är sådana verksamheter som kräver ett tillstånd eller godkännande enligt gemenskapens miljölagstiftning. Sådana är t.ex. stora industrianläggningar, avfallshantering och verksamheter som hänför sig till farliga ämnen, växtskyddsmedel, biocidprodukter och genetiskt modifierade organismer. De som utövar sådan verksamhet har strikt ansvar, dvs. ansvar oberoende av vållande, för miljöskador som föranleds av verksamheten. För skada som förorsakats skyddade arter och biotoper svarar dock var och en som bedriver yrkesinriktad verksamhet som har vållat skadan.

Nationellt kan utfärdas bestämmelser om lindring av strikt ansvar. En förutsättning är då att det utsläpp eller den händelse som orsakat miljöskadan är tillåten och stämmer överens med villkoren i ett godkännande, som getts i eller enligt tillämpliga nationella

lagar, eller skadan föranleds av ett utsläpp eller en verksamhet som enligt den kunskap som fanns tillgänglig när händelsen ägde rum inte ansågs skadlig (artikel 8.4). Dessutom ska verksamhetsutövaren visa att han inte har vållat skadan.

I direktivet finns det dessutom bestämmelser om kostnadsfördelning när skadan vållats av flera parter och om fördelning av ansvar mellan tillverkaren och användaren av en produkt (artikel 9), om tidsfrist för ansvaret (artikel 10), om behörig myndighets uppgifter (artikel 11), om parter och miljöorganisationers rätt att begära åtgärder och rätt till prövning (artikel 12 och 13), om försäkringar och andra säkerheter (artikel 14) och om samarbete mellan medlemsstaterna vid gränsöverskridande miljöskador (artikel 15). Direktivet är ett minimidirektiv, vilket innebär att det inte utgör något hinder för strängare nationella bestämmelser om miljöansvar eller att man föreskriver om strängare ansvar än i direktivet. Direktivet har genomförts genom lagen om avhjälpande av vissa miljöskador (383/2009, nedan *miljöansvarslagen*). I samband med att denna lag stiftades fogades till miljöskyddslagen bestämmelser om verksamhetsutövarens skyldighet att bekämpa förorening (5§ 2 mom.), som gäller skada som orsakats eller som utgör ett överhängande hot för yt- eller grundvatten och marken som avses i direktivet. Dessutom fogades till miljöskyddslagen bestämmelser om myndigheternas skyldighet att ålägga verksamhetsutövaren att vidta åtgärder för att avhjälpa betydande förorening av vattendrag eller en naturskada och om skyldighet att anmäla en sådan skada (84 a—84c §).

Utsläppshandelsdirektivet

Genom utsläppshandelsdirektivet inrättades ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom gemenskapen vid ingången av 2005. Utsläppshandelsdirektivet skapar en marknad för utsläppsrätter inom hela gemenskapen och avsikten med direktivet är att utsläppen från verksamheter som hör till utsläppshandelssystemet hålls inom gränserna för det sammanlagda antal utsläppsrätter som fastställts i den nationella fördelningsplanen.

Fördelningen av utsläppsrätter baserar sig på den nationella fördelningsplan som kommissionen godkände åren 2005—2012. En utsläppsrätt motsvarar ett ton koldioxid. Den nationella fördelningsplanen görs upp periodvis. Den första perioden omfattade åren 2005—2007 och den andra åtagandeperioden i överensstämmelse med Kyotoprotokollet åren 2008—2012. Efter kommissionens godkännande har medlemsstaterna beviljat utsläppsrätter till verksamhetsutövare vid respektive anläggning.

Anläggningar som hör till utsläppsrättssystemet ska ha tillstånd av behörig myndighet att släppa ut växthusgaser i miljön. Till tillståndet hör övervaknings- och rapporteringskyldigheter när det gäller utsläpp och skyldighet att årligen returnera till den behöriga myndigheten antalet utsläppsrätter, som motsvarar anläggningens utsläpp under det föregående kalenderåret. Om verksamhetsutövaren har mindre utsläppsrätter än verkliga utsläpp måste han köpa utsläppsrätter på marknaden. Om verksamhetsutövaren har flera utsläppsrätter än verkliga utsläpp kan han sälja utsläppsrätterna eller bevara dem för kommande bruk.

Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/29/EG om ändring av direktiv 2003/87/EG i avsikt att förbättra och utvidga gemenskapssystemet för handel med utsläppsrätter för växthusgaser trädde i kraft i juni 2009. Direktivet gäller en utsläppshandelsperiod som förlängts till åtta år och gäller åren 2013—2020 och även tiden efter år 2020. EU:s oberoende åtagande att till år 2020 minska växthusgasutsläppen med 20 procent jämfört med nivåerna 1990 verkställs och fördelas mellan de anläggningar som omfattas av EU:s utsläppshandelssystem, dvs. mellan de utsläppskällor som omfattas av och de utsläppskällor som inte omfattas av utsläppshandelssektorn. Unionens mål för att minska utsläppen enligt det direktiv som utfärdats för ändring av utsläppshandelsdirektivet är när det gäller utsläppshandelssektorn att fram till 2020 minska utsläppen med 21 procent jämfört med nivåerna 2005. Minskningsskyldigheten för sektorer utanför utsläppshandeln är att på EU-nivå minska utsläppen med 10 procent jämfört med nivåerna 2005. Utsläppsrätter som har

blivit oanvända under utsläppshandelsperioden 2008—2012 kan enligt gällande direktiv överföras till perioden 2013—2020. Dessutom finns det bestämmelser om användning av projekt-baserade mekanismer för perioden 2012—2020. Tillämpningsområdet för utsläppshandeldirektivet utvidgas och dessutom kommer man att göra andra ändringar som gäller tiden efter år 2013.

Direktivet om utsläppstak

Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/81/EG om nationella utsläppstak för vissa luftföroreningar, nedan *takdirektivet*, trädde i kraft den 27 november 2001. Direktivet fastställer för varje medlemsstats utsläpp, som förorsakar förurning, eutrofiering och ozon på gemenskapens område, maximimängden utsläpp som inte får överskridas fr.o.m. 2010. Dessa s.k. utsläppstak gäller svaveldioxid (SO₂), kväveoxid (NO_x), flyktiga organiska föreningar (VOC, med undantag av metan) och ammoniak (NH₃).

Vid beredningen av takdirektivet gjordes det upp kalkyler över minskningen av utsläpp så att målen när det gäller förurning och marknära ozon uppnås på hela gemenskapens område fram till år 2010. Utgångspunkten var en uppskattning av utsläppsnivån 1990, uppgifter om gällande och föreslagna gemenskapsbestämmelser samt nationella lagstiftningar och strategier. Syftet med utsläppstak för varje stat är att i huvudsak uppfylla de delmål för förurning och marknära ozon som fastställts på gemenskapsnivå och att minska eutrofieringen av jord, förbättra luftkvaliteten och minska luftburen näringsbelastning i vatten samt att minska belastningen på miljön inom gemenskapens område och allmänhetens exponering för luftföroreningar. Medlemsstaterna kan välja de mest kostnadseffektiva sätten att uppfylla åliggandena enligt takdirektivet. Syftet med direktivet var att säkerställa att svaveldioxidutsläpp minskar till en fjärdedel, utsläpp av kvävedioxid och flyktiga organiska föreningar minskar med hälften och att utsläpp av ammoniak med närmare en femtedel i Europeiska unionen (EU 15) fram till år 2010 jämfört med mängderna 1990.

Enligt artikel 6 i takdirektivet ska medlemsstaterna senast den 1 oktober 2002 utarbeta ett nationellt program för att stegvis minska sina utsläpp så att de utsläppstak som anges i bilaga 1 underskrids senast år 2010. Det program som ska sändas till kommissionen ska innehålla information om antagna och planerade strategier och åtgärder samt kvantitativa uppskattningar av hur dessa kommer att påverka utsläppen år 2010.

Statsrådet godkände vid sitt allmänna sammanträde den 26 september 2002 med stöd av 26 § i miljöskyddslagen ett program för genomförande av takdirektivet (Luftvårdsprogrammet 2010). Den arbetsgrupp som svarade för beredningen av programmet bedömde att de luftvårdsfrämjande åtgärder som redan genomförts eller planerats skulle räcka till för att uppfylla Finlands förpliktelser. Det nationella program för Finland som krävs för genomförande av direktivet bygger därför främst dels på en beskrivning av existerande och tidigare planerade åtgärder, dels på genomförandet av den gemenskapslagstiftning som inom en nära framtid träder i kraft. Programmet omfattar en plan för hur utsläppen ska kunna minskas inom områdena energiproduktion, trafik, jordbruk och industri, och dessutom åtgärder för minskande av utsläppen från arbetsmaskiner, fritidsbåtar och småskalig förbränning.

Hur programmet realiseras bedöms på basis av ett sammandrag uppgjort av miljöministeriet. I sammandraget bedöms möjligheterna att uppfylla Finlands förpliktelser om reduktion av utsläppen enligt takdirektivet och där framförs även de fortsatta åtgärder som eventuellt är av nöden. Miljöministeriet kan informera om hur målsättningarna i programmet uppfylls t.ex. via en uppföljningsgrupp. I enlighet med vad som anges i direktivet lämnades år 2006 till Europeiska kommissionen en utvärderingsrapport om uppföljning av genomförandet av takdirektivet och om eventuell översyn av det nationella programmet som avses i direktivet. Enligt miljöministeriets rapport har utvecklingen när det gäller utsläpp i Finland varit tillräcklig för att uppnå målsättningen i direktivet.

Övrig EU-lagstiftning om miljöskydd

I Europeiska unionen finns det flera andra direktiv som gäller miljöskydd, luftkvalitet, omgivningsbuller, avloppsvatten från tätbebyggelse och miljöskydd i fråga om jordbruket samt vissa förordningar om ämnen som bryter ned ozonskiktet och om fluorerade växthusgaser.

2.4 Bedömning av nuläget

Under de senaste åren har det skett många förändringar som ger orsak till att se över och ändra miljöskyddslagen. Under den tid den gällande miljöskyddslagen har varit i kraft har den lagstiftning som gäller miljön i Europeiska unionen utvecklats betydligt. Till många delar är miljöskyddslagen ett viktigt redskap när det gäller att genomföra villkoren i EU-bestämmelserna i den nationella lagstiftningen. Det har blivit allt mindre utrymme för nationell lagstiftning. Orsaker som inverkar på behovet att se över lagen granskas närmare nedan.

Miljöskyddslagen har varit i kraft drygt 13 år. De grundläggande principerna för lagens styrningssystem är en helhetsbetonad kontroll av miljöpåverkan av verksamheterna enligt miljöskyddslagen, att sätta tillståndsbestämmelserna på en sådan nivå som kan uppnås med hjälp av bästa tillgängliga teknik och att beakta särskilda egenskaper när det gäller anläggningarnas tekniska och lokala miljöförhållanden.

Inom miljöförvaltningen har man intensivt hur lagen fungerar och vilken effekt den har. Enligt utförda utredningar har det nuvarande tillståndssystemet, trots vissa problem i övergångsfasen i inledningsskedet, fungerat relativt bra. På grund av tidtabellen för genomförande av det s.k. IPPC-direktivet, som föregick industriutsläppsdirektivet, krävdes att tillstånden för de anläggningar som hör till tillämpningsområdet för direktivet (för närvarande något under 800 fungerande anläggningar) behandlas enligt villkoren i miljöskyddslagen före den 30 oktober 2007. Likaså belastades förvaltningen tidigare av behandlingen av anmälningar enligt lagen om införande av miljöskyddslagstiftningen och via detta av anläggningars tillståndsansökningar som överförts till behandlingen av tillstånd. Genomförandet av statens produktivi-

tetsprogram (numera statens effektivitets- och resultatprogram) minskar tillståndsmyndighetens och miljötillsynens resurser, vilket kräver att verksamheten på ett effektivare sätt riktas på de väsentligaste ärendena och att det är nödvändigt att överväga hur denna inriktning ska kunna stödjas genom lagstiftning.

För närvarande är regionförvaltningsverken verksamma som statens tillståndsmyndighet. Vid de ämbetsverk inom vars område det finns mycket tillståndspliktiga verksamheter har det uppstått anhopningar av tillståndsansökningar. Man har dock kunnat sköta tillståndsansökningarna så att behandlingstiderna åtminstone när det gäller en ny verksamhet inte har förlängts orimligt. Det stora antalet tillståndsmyndigheter innan regionalförvaltningen reformerades orsakade svårigheter att garantera jämförbara miljöskyddsvillkor för samma typs anläggningar särskilt i kommunerna, trots att det hade ordnats utbildning om den nya lagstiftningen i stor utsträckning. Övergången av statens tillståndsmyndigheter till fyra myndigheters förvaltning i samband med regionalförvaltningsreformen har bidragit till att i någon mån förenhetliga besluten.

Största delen av ansökningarna om miljö-tillstånd behandlas i kommunerna. Enligt miljöministeriets och Finlands Kommunförbunds utredning har de minsta kommunerna (mindre än 10 000 invånare) haft svårigheter vid behandling av miljö-tillståndsansökningar som ska göras enligt den nya miljölagstiftningen. På grund av miljöförvaltningens struktur i kommunerna har de små kommunerna ofta haft brist på resurser och sakkunskap för att säkerställa en högklassig behandling av ansökningarna om miljö-tillstånd. Den strukturella utveckling som pågår i kommunerna och kommunernas effektiviserade samarbete kan ha en positiv inverkan på hur man i kommunerna kan utnyttja resurser och sakkunskap i miljö-tillståndsärenden.

En revidering av miljö-tillståndssystemet och miljö-tillståndsförvaltningen är också viktiga utvecklingsobjekt för att trygga produktivitet, serviceförmåga och effektivitet inom förvaltningen. Det har gjorts ett flertal undersökningar om utveckling av statens miljö-tillståndsförvaltning. Likaså har riksdagens re-

visorer fäst uppmärksamhet vid utveckling av tillståndsförvaltningens effektivitet och tillståndsbestämmelsernas enhetlighet (Stat-revisorernas berättelse B 16/2005 rd). Den senaste utredningen om regionala miljömyn-digheter är Riitta Rainios utredning om alter-nativa sätt att organisera de regionala miljö-uppgifterna inom miljöförvaltningen som färdigställdes i december 2012 (Miljömini-steriets rapporter 25/2012).

Vid utvärdering och utveckling av till-ståndssystemet bör man fästa uppmärksam-het vid möjligheterna att göra systemet lätta-re genom att höja tröskeln för ansökan om tillstånd, genom att öka s.k. normstyrning i stället för beviljande av tillstånd, genom att utnyttja ett anmälningssystem som administ-rativt sett är lättare än tillståndsförfarandet, inklusive informativa anmälningar, typ regi-strering, och genom att utveckla och effekti-visera tillsynen. När det gäller underlättande av tillståndssystemet ställer dock de grund-läggande rättigheter till miljön som anges i grundlagen vissa gränser. Med tanke på verksamheten inom förvaltningen kan effek-tivt underlättande bestå endast av sådana åtgärder där tillståndsplikten gallras genom att verksamheter stryks ur förteckningen över tillståndspliktiga anläggningar eller överförs till sådant förfarande där som avslutning på förfarandet inte fattas något förvaltningsbe-slut. I beslutsförfaranden ska alltid redan en-ligt de allmänna principerna i förvaltningsla-gen iakttas principerna om god förvaltning och i regel bl.a. höras dem till vars rättigheter ärendet hör.

Genom den ändring av miljöskyddslagen som genomfördes 2010 övergick man i vissa verksamheter som hör till tillämpningsområ-det för lagen från tillståndsförfarande till regi-streringsförfarande, i vilket man inte fattar något beslut utan verksamheten registreras för kommande tillsyn i myndigheternas regi-ster. För dessa verksamheter utfärdades samtidigt miljöskyddskrav genom en förord-nig av statsrådet, vilket i praktiken innebar att tillståndet ersattes med kraven i förord-ningen. Revideringen bedömdes förenhetliga och i vissa fall förbättra miljöskyddsnivån för de branscher som hör till registreringen. Hur bestämmelserna om registreringsförfarandet fungerar och deras effekt har utretts särskilt.

I denna regeringsproposition har man dock endast begränsat kunna föreslå ändringar som hänför sig till underlättande av till-stånds- eller andra förfaranden, eftersom man har varit tvungen att genomföra beredningen av propositionen inom en mycket snäv tidta-bell för att genomföra industriutsläppsdirek-tivet i den nationella lagstiftningen.

Det har konstaterats att det finns brister i tillsynen över verkställigheten av miljö-skyddslagen. Detta beror främst på bristen på tillsynsresurser och problem när det gäller utnyttjande av tillsynens planmässighet. De tillsyns- och tvångsmedel som anges i miljö-skyddslagen används inte till fullo för att sä-kerställa att lagstiftningen iakttas, utan man har i tillsynen bl.a. genom förhandlingar, anmärkningar och uppmaningar försökt åter-ställa en laglig status. Tillsynsmyndigheterna har dock till sitt förfogande mångsidiga till-syns- och tvångsmedel med hjälp av vilka de kan ingripa i konstaterade försummelser ef-fektivt och vid rätt tid.

Inom tillsynen har man upplevt det som ett problem att man för att trygga resurserna inte kan ta ut avgifter för utförd tillsyn. Inom många motsvarande förvaltningsområden, särskilt i kommunerna, har man redan länge tillämpat en avgiftsbelagd tillsyn. Men då finns det också den faran att tillsynen och dess resurser i kommunerna riktas särskilt till de områden där man kan ta ut avgifter. Det är nödvändigt att effektivisera tillsynen genom planmässighet, på grundval av risker och med avgifter så att risken för att bli fast för lagstridig verksamhet är tillräckligt stor. En förutsättning för att tillsynsnivån ska kunna förbättras genom avgiftsbelagd tillsyn är att det medel som inflyter från tillsynsavgifterna ska kunna användas för effektivisering av tillsynen utan att övrig finansiering som an-vänds för tillsynen minskar.

Bemyndigandet att utfärda förordning i miljöskyddslagen har i samband med de lag-ändringar som genomförts efter år 2000 en-dast delvis setts över och preciserats så att de stämmer överens med den nya grundlagen. Således finns det skäl att se över miljö-skyddslagen i sin helhet för att säkerställa att bestämmelsernas hierarki och bemyndigan-den i lagen att utfärda förordning stämmer överens med grundlagen.

Vid tillståndsprövningen har hänsyn för närvarande inte kunnat tas till naturvärden på ett område där tillståndspliktig verksamhet placeras, om ett naturvärde inte har skyddats genom miljöskyddslagen eller vattenlagen. I annat fall har naturvärdena kunnat beaktas endast om utsläppen från verksamheten har konsekvenser för dem. Denna tolkning har även högsta förvaltningsdomstolen tillämpat när man i flera avgöranden om torvutvinning har fastställt att miljöskyddslagen inte gör det möjligt att beakta naturvärdena på platsen för en verksamhet, om det inte är fråga om naturvärden som uttryckligen har skyddats enligt naturvårdslagen eller om en plan med rättsverkningar inte utgör hinder för beviljande av tillstånd (t.ex. avgöranden som gäller torvutvinning HFD 2005:27 och HFD 2010:32).

Trots att det i miljöskyddslagen föreskrivs och i planer med rättsverkningar relativt uttömmande bestäms om beaktandet av naturvärden, behandlas en del av de verksamheter som förändrar den fysiska miljön endast enligt den tillståndsprövning som föreskrivs i miljöskyddslagen, vilket innebär att konsekvenserna av en fysisk ändring av verksamhetsområdet inte då blir föremål för prövning. I praktiken har svårigheten att beakta naturvärdena vanligen och med större konsekvenser kommit fram i samband med att myrar tas i bruk för torvutvinning. Tillståndsbeslut som gäller torvutvinningsprojekt är mycket allmänt föremål för klagomål. Av de 160 torvutvinningsbeslut som fattades vid regionförvaltningsverken under åren 2011–2012 överklagades 45 procent. Av de avgöranden om torvutvinning som Vasa förvaltningsdomstol har fattat har 50 procent överklagats. År 2012 var ca 240 ärenden om torvutvinning anhängiga vid regionförvaltningsverken och av ärendena gällde ca 180 helt eller delvis nya områden. Av dessa är ca 70 sådana som enligt naturvärdena är betydelsefulla. Vid regionförvaltningsverken, Vasa förvaltningsdomstol och högsta förvaltningsdomstolen är ca 110 sådana torvutvinningsärenden anhängiga där det är fråga om naturvärden.

Vid ett miljötillståndsförfarande enligt gällande miljöskyddslag kan man inte i tillräcklig utsträckning beakta sådana riksomfattan-

de eller regionalt betydelsefulla naturvärden på ett torvutvinningsområde som inte har beaktats i den övriga lagstiftningen. Eftersom de skador som föranleds av en fysisk ändring av området för placering av en verksamhet inte kan beaktas som en helhet i tillståndsförfarandet, är prövningen när det gäller området för placering av verksamheten inriktad på endast enskilda naturvärden som skyddas genom övrig lagstiftning. Detta har lett till att man under tillståndsförfarandet allt oftare för fram nya uppgifter om förekomsten av enskilda arter eller möjligheten att de finns på det område som planerats som plats för verksamheten, vilket har lett till upprepade utrednings- och inventeringsomgångar, till att tillståndsbeslut och ändringssökandena försenas betydligt och till dålig framförhållning. Situationen är synnerligen betungande för både tillståndssökanden och förvaltningsmyndigheter. Dessutom fördröjer långvariga ändringssökanden i anslutning till torvutvinningsprojekt genomförandet av projekten och belastar även Vasa förvaltningsdomstol och högsta förvaltningsdomstolen.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1 Målsättning

Syftet med propositionen är att ändra miljöskyddslagen så att den motsvarar de ändringar som genomförandet av industriutsläppsdirektivet förutsätter. Reformen syftar även till att trygga miljövärden, motverka klimatförändringar och främja materialeffektivitet och förebyggandet av uppkomst av avfall, och till att tillstånds- och anmälningssystemet ska fungera bättre och naturvärden ska beaktas bättre än tidigare vid miljötillståndsförfarandet gällande torvutvinning. Vid sidan av den materiella översynen av bestämmelserna ska lagstiftningens systematik och hierarkiska struktur ändras så att lagen noga motsvarar kraven i grundlagen. Reformen ska trygga medborgarnas påverkningsmöjligheter. Regleringen och lagens struktur ska även förtydligas och göras mera lättförståelig.

3.1.1 Målen för genomförandet av industriutsläppsdirektivet

Industriutsläppsdirektivet, vars syfte är att effektivisera och förenhetliga industrins miljöskydds krav för att minska de olägenheter för miljö och hälsa som orsakas av industri, ska genom förslaget genomföras i den nationella lagstiftningen. Genom direktivet strävar man efter att på ett enhetligt sätt minska olägenheter för och påverkan på miljön, dvs. utsläpp, avfall, vattenförbrukningen och förbrukningen av energi och material. Detta mål ska nås genom att användningen av bästa tillgängliga teknik främjas. Bestämmelserna om bästa tillgängliga teknik i det gällande industriutsläppsdirektivet är mycket exaktare jämfört med den tidigare EU-lagstiftningen. Bestämmelserna är dessutom på ett rättsligt sätt bundna till referensdokumenten och slutsatserna om bästa tillgängliga teknik. Slutsatserna upprättas genom kommissionens genomförandebeslut som är direkt förpliktande för medlemsstaterna. Slutsatserna tas inte separat in i lagstiftningen i Finland. Miljöministeriet ska ha en skyldighet att informera om kommissionens genomförandebeslut.

Genom genomförandet av industriutsläppsdirektivet strävar man efter att främja uppkomsten och användningen av ny teknik samt att med så enhetliga krav som möjligt få till stånd rättvis konkurrens mellan verksamhetsutövare i olika områden.

Genom genomförandet av direktivet ska också medborgarnas tillgång till information om olika skeden av tillståndsförfaranden och tillsyn förbättras med hjälp av elektroniskt informationsutbyte.

3.1.2 Omarbetning av tillståndsförfarandet

I samband med beredningen av denna reform fördes en omfattande diskussion om möjligheterna att utveckla miljöskyddslagen och beslutsfattandet i fråga om den, och möjligheterna utreddes. Vid den beredning som föregick omarbetningen konstaterades vissa utvecklingsbehov.

Den 12 januari 2009 godkände statsrådet ett principbeslut om ett handlingsprogram för minskning av företagens administrativa börda 2009—2012. Regeringen har dessutom i

sin ståndpunkt av den 28 februari 2013 enats om en riktlinje enligt vilken den i sina beslut under resten av valperioden förbinder sig att undvika att industrin orsakas ökade kostnader eller ökad regleringsbörda, och att den existerande regleringsbördan ska ses över. Enligt förslaget ska en effektivisering av handläggningen av tillstånd granskas, vilket hänger samman med att minska företagens administrativa börda.

Genomförandet av statens effektivitets- och resultatprogram förutsätter att verksamheten vid såväl regionförvaltningsverken som närings-, trafik- och miljöcentralerna effektiviseras och förfarandena förbättras. Även kommunernas miljötillstånds- och registreringsförfaranden samt förutsättningar för tillsynsåtgärder ska förbättras. Resurserna ska koncentreras och riktas på ett ändamålsenligt sätt. Detta förutsätter prioritering av uppgifterna och ibruktagande av nya förfaringssätt, såsom elektronisk kommunikation, och i sista hand att förfaranden för godkännande och tillsyn i fråga om tillståndspliktiga verksamheter förenklas och effektiviseras.

I motsats till de flesta andra EU-länder, omfattar tillståndsplikten i Finland även sådana verksamheter som orsakar relativt ringa olägenheter för miljön. Bestämmelserna om tillståndsprövning i Finland gäller dessutom i princip alla tillståndspliktiga verksamheter på samma sätt, oberoende av om verksamheten är tillståndspliktig enligt industriutsläppsdirektivet eller enligt 17 § i lagen angående vissa grannelagsförhållanden. Bestämmelserna om tillståndsprövning verkar således relativt komplicerade, även om tillståndsprövningen under vid praktiska tillämpningen givetvis skiljer sig på grund av verksamheternas karaktär och omfattning. Det projekt för att förenkla tillståndsförfarandet som genomfördes år 2010 genom att vissa verksamheter (små förbränningsanläggningar, distributionsstationer för flytande bränslen och asfaltstationer) överfördes från tillståndsförfarandet till registreringsförfarandet har haft som följd att de tillståndspliktiga verksamheterna blivit färre. Samtidigt har man berett detaljerade statsrådsförfordningar om miljöskydds kraven i fråga om dessa verksamheter. Tillsynen vid dessa anläggningar

är koncentrerad på iakttagandet av förordningarna.

Miljöministeriet har låtit göra en utredning om ändringarnas faktiska konsekvenser och fördelar för myndigheterna och verksamhetsutövarna. Enligt utredningen har registreringsförfarandet minskat det administrativa arbetet och kostnaderna i fråga om nya anläggningar. Efterhandstillsynen har ökat, men inte på grund av förfarandet, utan huvudsakligen på grund av de skärpta kraven. Eftersom förordningarna och registreringsförfarandet endast tillämpats på en liten andel av verksamheterna, kan man inte dra några säkra slutsatser om reformens inverkan på anläggningarnas verkliga miljöskyddsnivå, harmoniseringen eller iakttagandet av de krav som förordningarna ställer inom olika branscher. I utredningens slutsatser konstateras dock att man på grund av erfarenheterna hittills kan överväga beredning av förordningar om miljöskyddskrav och övergång till registrering också inom andra verksamheter.

Vid revideringen av miljöskyddslagen har man fortfarande bedömt möjligheterna att höja tröskeln för tillstånd i vissa situationer. I avsevärd omfattning kan sådana förslag dock inte föreläggas redan av den anledningen att det även i många andra direktiv förutom i industriutsläppsdirektivet, t.ex. i EU-direktiven om både avfall och vattenvård, krävs tillstånd på förhand för de verksamheter som omfattas av direktivens tillämpningsområde. Bestämmelsen om den grundläggande rättigheten i fråga om miljön i grundlagen garanterar allmänheten rätt att delta i beslutsfattande som gäller användningen av miljön, och det är ofta motiverat att i samband med tillståndsförfarandet erbjuda möjlighet att delta. Genom tillståndsförfarandet kan också ett effektivt förfarande i tillräcklig utsträckning ordnas genom vilket egendomen för dem som åsamkas olägenhet skyddas med tanke på egendomsskyddet enligt grundlagen. Syftet med omarbetningen är dock att förtydliga bestämmelserna så att behandlingen av ansökningar om översyn av tillståndsvillkor blir effektivare i de situationer då ändring av verksamheter görs.

Omarbetningen ingriper inte i fördelningen av behörighet mellan staten och kommunerna. Möjligheterna att t.ex. i fråga om djurstal-

lar ändra fördelningen av behörighet mellan de statliga och kommunala tillståndsmyndigheterna och att använda registreringsförfarandet utreds separat. Det föreslås dock att kommunerna ska få en möjlighet att hos miljöministeriet ansöka om att regionförvaltningsverket får överföra behandlingen av tillståndsärenden till kommunen. Överföringen kan t.ex. gälla de verksamheter som inte omfattas av tillämpningsområdet för industriutsläppsdirektivet. De verksamheter, som är de viktigaste med tanke på risken för förorening av miljön, ska fortfarande behandlas vid regionförvaltningsverket. På så sätt kan man även mera effektivt trygga att också dessa anläggningars skyldighet att lämna uppgifter till kommissionen uppfylls. Om verksamheter i fortsättningen kommer att överföras från tillståndsförfarandet till registreringsförfarandet, kan det innebära att fördelningen av behörighet mellan de statliga och kommunala myndigheterna ändras. Registreringsförfarandets inriktning på främst mindre verksamheter innebär i vilket fall som helst att en utvidgning av förfarandet skulle inverka mest på kommunernas arbete.

I samband med revideringen av statens regionförvaltning fick regionförvaltningsverket i uppgift att sköta statens tillståndsuppgifter. Fyra av dessa har ett ansvarsområde för miljötillstånd. Vid dessa behandlas också de tillståndsärenden som gäller vattenlagen. Tillsynsuppgifterna hör till närings-, trafik- och miljöcentralerna. I denna omarbetning föreslås inga andra ändringar av arbetsfördelningen mellan statens myndigheter.

Utöver denna proposition bereds inom miljöministeriet ett separat projekt som syftar till elektronisk behandling av tillstånd för att förbättra verksamhetens resultat. Genom att ta i bruk elektronisk kommunikation och ärendehantering både på statlig och kommunal nivå kan både tillståndssökandens och den offentliga förvaltningens kostnader minskas. För att effektivisera resursanvändningen och förbättra informationsvärdet är det också nödvändigt att ägna mer uppmärksamhet åt att den beredningsfas för ansökningar som föregår handläggningen av tillstånd samt åt att säkerställa att innehållet i tillståndsvillkoren är tydligt och ändamålsen-

ligt. Även genom att ansökningsanvisningar och tillståndsmallar utarbetas och elektronisk behandling tas i bruk kan kvaliteten på besluten förbättras och enhetliga beslut nås.

3.1.3 Effektivisering av tillsynen

Syftet med propositionen är att effektivisera tillsynen över miljöskyddet genom att förbättra planmässigheten och riskidentifieringen. Syftet med riskbedömningen är att rikta tillsynen till det som vid tidpunkten i fråga är det viktigaste med tanke på risken för förorening av miljön. Syftet med plan-mässigheten är att tillsynen ska vara av jämnare kvalitet och mera enhetlig.

Revideringens syfte i anslutning till att avgifter för tillsynen införs är också att förbättra tillsynsresurserna inom såväl de statliga tillsynsmyndigheterna som inom närings-, trafik- och miljöcentralerna och i kommunerna. Tillsynen vid de statliga tillsynsmyndigheterna blir enligt förslaget i stor utsträckning och på ett heltäckande sätt avgiftsbelagd, dvs. avgifter ska tas ut för planmässig tillsyn, tillsynen över misstanke om överträdelser och den tillsyn som hänför sig till användningen av förvaltningstvång. Av de kommunala miljöförvaltningsmyndigheternas tillsyn ska tillsynen över misstanke om överträdelser inte vara avgiftsbelagd. Intäkterna av tillsynen ska staten till fullt belopp använda för att utöka tillsynsresurserna, eftersom tillsynsresurserna har minskat och kommer att minska i fortsättningen utan ytterligare åtgärder. Den allmänna ambitionen i statens avgiftspolitik är att sträva efter kostnadsmotsvarighet.

3.1.4 Bättre beaktande av grundlagen

De viktigaste grundlagsbestämmelserna är med tanke på miljöskyddslagen bestämmelserna om den grundläggande rättigheten till miljön och delaktigheten i fråga om den som finns i 20 §, bestämmelserna om den grundläggande rättighet som gäller rättsskyddet som finns i 21 § och bestämmelsen i grundlagens 80 § om utfärdande av förordning och delegering av lagstiftningsbehörighet. Betydande med tanke på bestämmelserna om tillståndsplikten och tillståndsförfaranden är

principen om näringsfrihet enligt grundlagens 18 § 1 mom. enligt vilken var och en i enlighet med lag har rätt att skaffa sig sin försörjning genom arbete, yrke eller näring som han eller hon valt fritt.

I och med omarbetningen värnas tryggheten av medborgarnas rättigheter i fråga om delaktighet och rättsskydd. Samtidigt säkerställs att bestämmelserna om tillståndsplikten och tillståndsförfarandet är lämpliga med tanke på grundlagens bestämmelse om rätt till näringsfrihet. Detta krav uppfylls genom att förteckningen över tillståndspliktiga anläggningar överförs från den gällande statsrådsförordningen till den nya föreslagna miljöskyddslagen.

De syften med omarbetningen som hänför sig till överensstämmelsen med grundlagen gäller särskilt de bemyndiganden att utfärda förordning som finns i miljöskyddslagen samt de grundläggande bestämmelser om dem som finns i den lagen. I samband med tidigare lagändringar har de endast delvis setts över och preciserats enligt den nya grundlagen. Således finns det skäl att se över miljöskyddslagstiftningen i sin helhet för att säkerställa att bestämmelsernas hierarki och lagens grundläggande bestämmelser samt de bemyndiganden att utfärda förordning som bygger på dem överensstämmer med grundlagen.

3.1.5 Utveckling av lagens struktur

Grundlagsutskottet ansåg i sitt utlåtande om en regeringsproposition om ändring av miljöskyddslagen (RP 100/2009 rd) att miljöskyddslagen som helhet är mycket svårtolkad. I synnerhet de många paragrafhänvisningarna inne i lagen gör att lagen är besvärlig att läsa och förstå. I framtiden borde därför lagens hela struktur och systematik ändras. I utlåtandet om regeringspropositionen om ändring av 18 och 103 § i miljöskyddslagen (RP 118/2002) upprepade utskottet sin kritiska synpunkt angående miljöskyddslagens otydlighet (GrUU 44/2010).

Miljöskyddslagens struktur har blivit otydlig och fragmentarisk till följd av talrika ändringar. Många av de ändringar som föranletts av att olika direktiv har genomförts nationellt återfinns inte i ett ändamålsenligt samman-

hang med tanke på lagen som helhet. De bestämmelser som hänför sig till förfaranden för godkännande av verksamheter (tillstånd, registrering) utgör inte heller längre en tydlig helhet. I lagens 15 kap., som innehåller särskilda bestämmelser, finns en omfattande mängd bestämmelser av mycket olika typ samlad. Syftet med omstruktureringen av bestämmelserna är att förbättra lagens uppbyggnad och helhet.

3.1.6 Naturvärden vid förläggningen av torvutvinning

Syftet med bestämmelsen om att naturvärdena ska beaktas på platsen för torvutvinning är att främja bevarandet av myrmarker och hindra en utarmning av arterna i myrmarkerna. Syftet med propositionen är att det ska bli möjligt att bättre och mer övergripande än tidigare ta hänsyn till naturvärden vid miljö-tillståndsförfarandet för torvutvinning, att förfarandet ska bli smidigare och att besluten ska bli mera förutsägbara. Enligt propositionen kan dessa syften uppnås, om bedömningen vid tillståndsförfarandet genomförs så att alla de naturvärden på verksamhetsplatsen för torvutvinning som med tanke på naturens mångfald är viktiga på en riksomfattande och regional nivå tas i beaktande. Beaktandet av naturvärdena på verksamhetsplatsen ska inte endast innefatta att upptäcka enskilda skyddade arter, vilket varit fallet enligt den gällande lagstiftningen. Till följd av detta förbättras förutsägbarheten i tillståndsförfarandet avsevärt. På grund av att tillståndsförfarandet redan i inledningsskedet ska grunda sig på en omfattande bedömning av verksamhetens faktiska konsekvenser, bidrar även detta till att göra tillståndsbeslut mera förutsägbara.

För att bättre kunna beakta naturvärdena har olika regleringsalternativ utretts vid beredningen. Både ett alternativ till miljöskyddslag enligt vilket naturvärdena beaktas på ett övergripande sätt och alternativ till miljöskyddslag, vattenlag och marktäktslag enligt vilka naturvärdena på verksamhetsplatsen för torvutvinning beaktas har behandlats. Även det alternativ som innebär att inte göra någon ändring av lagstiftningen för att lösa problemet har bedömts. I propositionen

har man dock dragit den slutsatsen att det krävs en ändring av lagstiftning för att lösa problemet med bristande lagstiftning. Även om statsrådet godkänt flera principbeslut och program som gäller torvutvinning och myrmarker, kan tillståndsprövningen inte grunda sig på dem.

På basis av utredningsarbetet och den återkoppling som fåtts beslutade man vid beredningen att välja alternativet med en miljöskyddslag. Av ovan nämnda lagstiftningsalternativ innebär de övriga att verksamhetsutövarens administrativa börda i många fall ökar, eftersom allt fler bestämmelser skulle tillämpas vid miljö-tillståndsförfarandet. Om beaktandet av naturvärden i torvutvinningsprojekt införs i miljöskyddslagen, ändras tillståndsförfarandet inte från det nuvarande. Eftersom det i rättspraxis har kommit fram att bristen i lagstiftningen bland verksamheterna enligt miljöskyddslagen uttryckligen gäller beaktandet av naturvärden på verksamhetsplatsen för torvutvinning, är det motiverat att bestämmelsen avgränsas så att den gäller förläggningen av torvutvinning. Bestämmelsen innebär att målen i statsrådets principbeslut om myr- och torvmarker uppfylls genom att man i praktiken styr torvutvinningen till myrar som redan är utdikade eller som annars förlorat sitt naturtillstånd.

3.2 De viktigaste förslagen

3.2.1 Allmänna skyldigheter samt bemyndiganden att utfärda förordning om dem

Bestämmelserna om de allmänna skyldigheter och principer som gäller verksamhetsutövare finns i lagens 2 kap. Bestämmelserna om skyldigheterna är exaktare än i den gällande lagen. De ska också anses vara tillräckliga som grundläggande bestämmelser för de mera detaljerade miljöskyddskrav som utfärdas i statsrådets förordning, t.ex. de metoder som gäller förpliktelserna och kraven i fråga om minskning av utsläpp. De bestämmelser som föreslås i lagens 2 kap. gäller skyldigheten att vara konsekvensmedveten och sakkunnig, förebyggandet av sådan förorening och risk för förorening av miljön som orsakas av verksamheten, skyldigheter i fråga om hantering av kemikalier, skyldigheten att

utan dröjsmål bekämpa förorening, valet av verksamhetsplats samt förbudet mot förorening av mark och grundvatten.

I och med att verksamhetsutövare i sin verksamhet och i sina ansökningar om tillstånd i större utsträckning än tidigare känner sitt ansvar och sin skyldighet att förebygga förorening av miljön och mera detaljerat dokumenterar de sätt på vilka de vid behov kan vidta korrigerande åtgärder för att uppfylla kraven i lagen, kan beslutsfattandet i fråga om miljötillstånd förenklas långsiktigt.

3.2.2 Genomförandet av industriutsläppsdirektivet och förslagen gällande tillstånd och tillståndsförfarande

Den viktigaste förändring som industriutsläppsdirektivet föranleder i miljöskyddslagen är att den reglering som gäller bästa tillgängliga teknik preciseras. När bestämmelserna om tillämpningen och definitionen i fråga om bästa tillgängliga teknik blir mycket mera detaljerade än gällande krav förutsätter, medför det ändringar främst för tillståndsprövningen (tillståndsvillkor för att hindra förorening, bästa tillgängliga teknik som grund för tillståndsvillkor samt avvikande från detta, kontroll, översyn av tillstånd, nedläggning av verksamhet), men även miljöskyddslagens paragrafer om tillsyn, information om tillståndsansökan och tillståndsbeslut samt om tillståndsbeslut behöver ändras.

Genom industriutsläppsdirektivet binds i praktiken tillämpningen av bästa tillgängliga teknik till de centrala resultaten i referensdokumenten: slutsatserna om bästa tillgängliga teknik. Slutsatsernas utsläppsnivåer, dvs. de tillåtna skillnaderna mellan gränsvärden för utsläpp, är med vissa undantagsmöjligheter förpliktande i och med att de är rättsligt bindande. Undantagen utgörs av anläggningens geografiska läge och lokala miljöförhållanden samt anläggningens tekniska egenskaper som t.ex. en anläggnings höga ålder, varav ett exempel är den anläggning som kommer att tas ur drift inom den närmaste framtiden. Undantag från de övre gränserna för utsläppsvärdena kan tillåtas endast om en bedömning visar att kostnaderna för bästa tillgängliga teknik skulle vara högre än fördelarna för miljön. De näringsspecifika mini-

migränser för utsläpp som anges i industriutsläppsdirektivet får dock inte överskridas. Om slutsatser eller intervall för utsläppsgränsvärden inte har fastställts i kommissionens genomförandebeslut, bedöms bästa tillgängliga teknik med hjälp av de kriterier för bästa tillgängliga teknik som redan finns tillgängliga och annat tillgängligt material om bästa tillgängliga teknik inom näringsgrenen i fråga.

De tillåtna intervallen för utsläppsgränsvärdena samt de andra slutsatserna gör det svårare för tillståndsmyndigheten att tillämpa fallspecifik tillståndsprövning, men miljötillståndsbesluten blir samtidigt enhetligare och mera förutsägbara än förut. Bundenheten till intervallen för gränsvärden för utsläpp förändrar tillämpningen av bästa tillgängliga teknik, eftersom gränsvärdena ofrånkomligen gäller ett visst utsläpp i en särskild del av miljön och därmed påverkar möjligheten att beakta utsläppen och konsekvenserna som helhet.

Det föreslås att de bestämmelser som gäller bästa tillgängliga teknik i anläggningar som omfattas av industriutsläppsdirektivets tillämpningsområde ska bilda en egen helhet under lagens 7 kap.

Bestämmelserna om förfaranden för översyn av tillstånd ska förtydligas och en möjlighet att tillämpa ett enkelt förfarande i sådana situationer där det närmast är fråga om en teknisk ändring ska tas in i lagen. I och med detta kan tillståndsmyndigheten göra ett uttalande om tillståndets aktualitet utan att tillståndet ändras.

Det föreslås att bestämmelserna om tillståndspliktiga anläggningar ska finnas i den nya miljöskyddslagen i stället för i 1 § i den gällande miljöskyddsförordningen där de för närvarande finns. Förteckningar över de anläggningar som är tillstånds- och registreringspliktiga ska tas in i lagens bilagor. Förteckningarna innehåller inga omfattande ändringar jämfört med de gällande förteckningarna över tillstånds- och registreringspliktiga verksamheter. Det föreslås dock att alla områden för torvutvinning, oberoende av storleksklass, ska fogas till förteckningen över anläggningar. Enligt förslaget ska en del av de anläggningar där flyktiga organiska föreningar används och som inte omfattas av in-

dustriutsläppsdirektivets tillämpningsområde omfattas av registreringsförfarandet. Vad gäller djurstallar inom jordbruket håller man på och utreder om en del av djurstallarna skulle kunna omfattas av registreringsförfarandet i stället för tillståndsförfarandet. Detta skulle samtidigt innebära att en ny statsrådsförordning om miljöskyddskraven för denna bransch.

Kommunerna skulle få en möjlighet att hos miljöministeriet ansöka om att regionförvaltningsverket ska få överföra behörigheten i fråga om tillståndsärenden till kommunen vad gäller de anläggningar som inte omfattas av industriutsläppsdirektivets tillämpningsområde eller som inte uttryckligen undantagits från en sådan överföring. Därmed kan kommuner eller samkommuner, särskilt de som har resurser och sakkunnighet, ansöka om att få sköta dessa uppgifter. Med stöd av gällande lag har detta förfarande tidigare kunnat tillämpas vid behandlingen av ansökningar i fråga om förorenade markområden.

I enlighet med industriutsläppsdirektivet strävar man efter att säkerställa effektiv energianvändning som en del av miljötillståndsprövningen och tillsynen. För att kunna säkerställa god energihantering ska de nyckeltal som beskriver förfaranden och användningen av energi finnas tillgängliga för direktivanläggningens verksamhetsutövare.

3.2.3 Förslagen angående tillsyn

Det föreslås att tillsynen ska arrangeras som tidigare, dvs. att närings-, trafik- och miljöcentralerna och de kommunala miljö- och vårdmyndigheterna ska sköta tillsynen över lagen. Myndigheternas uppgifter och behörighet ska inte ändras eftersom det nuvarande systemet fungerat bra till denna del. Det som är nytt i lagen är bestämmelserna om allmänna principer för ordnande av tillsyn, bestämmelserna om tillsynsplaner och tillsynsprogram samt bestämmelserna om riskbedömning som grund för tillsyn.

Genom bestämmelserna om tillsyn verkställs industriutsläppsdirektivets nya förpliktelser om tillsyn. De viktigaste förpliktelserna gäller tillsynsplanerna, programmen för periodiska inspektioner, riskbedömningen som grund för tillsynen samt verksamhetsut-

övarens och myndigheternas förpliktelser om att aktivt vidta åtgärder vid olyckor, störningar och överträdelser. Tillsynsbestämmelserna i direktivet är i första hand ämnade för myndigheterna. De innehåller allmänna förpliktelser angående ordnandet av tillsynen. På grund av bestämmelsernas natur kan skyldigheterna tillämpas även på tillsyn över andra verksamheter än de verksamheter som nämns i direktivet, och således ska bestämmelserna iakttas oberoende av om verksamheten är en sådan verksamhet nämns i direktivet.

Förslaget innehåller bestämmelser om införande av tillsynsavgifter. Riksdagen har förutsatt att "regeringen i sitt projekt för att förenkla förhandstillsynen vidtar åtgärder för att göra efterhandstillsynen effektivare genom att klarlägga om det går att införa en tillsynsavgift och utveckla själva efterhandstillsynen" /Rsv 6/2010, Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av miljöskyddslagen, RP 100/2009). Syftet med införandet av tillsynsavgifter är att trygga resurserna inom tillsynen. Detta förutsätter att intäkterna från avgifterna faktiskt används för att trygga resurserna inom tillsynen och i vissa fall till och med för att öka resurserna utan att de för den skull minskar finansieringen av övrig tillsyn. Genom denna bestämmelse ges en ny möjlighet i form av en ny finansieringskälla, men i sista hand är det statens och kommunernas beslut om användningen av budgetmedel och om riktandet av resurserna till tillsynen.

Avgifter ska införas för sådan regelbunden tillsyn över anläggningar som anges i tillsynsprogrammet, inbegripet inspektioner och granskning av periodiska rapporter och inspektioner som hänför sig till förvaltnings- och tvångsförfaranden. En myndighet kan ta ut en avgift som högst motsvarar det genomsnittliga självkostnadspriset för prestationen. Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om närings-, trafik- och miljöcentralernas avgifter och i kommunernas beslut om taxor närmare om kommunernas avgifter.

3.2.4 Förslagen angående skyddet av mark och grundvatten

Genomförandet av industriutsläppsdirektivet förutsätter att bestämmelserna om skyddet av mark och grundvatten i gällande miljöskyddslag ändras. En verksamhetsutövare ska göra upp en statusrapport, om anläggningens verksamhet omfattar användning, produktion eller utsläpp i omgivningen av betydande farliga ämnen som medför fara för förorening av mark eller grundvatten. När en verksamhet läggs ned vid en anläggning används statusrapporten för att bedöma markens och grundvattnets tillstånd samt behovet av rening. Bestämmelserna om nedläggning och kontroll av verksamheten föreslås bli kompletterade. På grundval av riskbedömningen förutsätts det kontroll med jämna mellanrum.

Utöver de ändringar som industriutsläppsdirektivet förutsätter föreslås det ändringar även av andra paragrafer angående förorenade områden, särskilt av de paragrafer som gäller förfarandet för den anmälan som gäller rening av mark och grundvatten och tillämpningen av detta förfarande. När det gäller skyddet av grundvatten och regleringen i fråga om grundvattenområden ska lagen preciseras särskilt i förhållande till grundvattenregleringen enligt lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen.

3.2.5 Förslagen angående stora förbränningsanläggningar

Industriutsläppsdirektivet medför ett stort antal ändringar av bestämmelserna om förbränningsanläggningar. Det kapitel som gäller stora förbränningsanläggningar ska innehålla bestämmelser om största tillåtna utsläppsgrensvärden för sådana förbränningsanläggningar vilkas bränsleeffekt är minst 50 megawatt samt om andra skyldigheter som gäller begränsning av utsläpp. Genom detta kapitel genomförs de krav i kapitel III och bilaga V i industriutsläppsdirektivet som gäller stora förbränningsanläggningar. Närmare bestämmelser om kraven ska fortsättningsvis utfärdas genom förordning av statsrådet.

Vid miljötillstånd för stora förbränningsanläggningar ska gränsvärdena för utsläpp anges i enlighet med artikel 30.1—30.4, men på så sätt att tillståndsvillkoren i första hand grundar sig på slutsatserna om bästa tillgäng-

liga teknik enligt vad som föreskrivs i 7 kap. i lagen.

En stor förbränningsanläggnings bränsleeffekt ska bestämmas enligt vad som föreskrivs om sammanräkning i fråga om förbränningsanläggningars bränsleeffekt. Alla energiproducerande enheter med en bränsleeffekt på minst 15 megawatt (pannor, gasturbiner, gasmotorer), vilkas rökgasers släpps ut genom en gemensam skorsten som innehåller en eller flera rökkanaler och vilkas sammanlagda bränsleeffekt är minst 50 megawatt, ska räknas samman, och helheten betraktas som en och samma förbränningsanläggning.

Kapitel III i industriutsläppsdirektivet innehåller vissa flexibilitetsmoment för stora förbränningsanläggningar, om vilka det ska föreskrivas genom lag och närmare genom förordning av statsrådet.

3.2.6 Ändringsförslagen angående lagens struktur

Den nuvarande kapitelindelningen i miljöskyddslagen är fortfarande i huvudsak användbar som utgångspunkt för lagens struktur. Den centrala delen av lagen utgörs av de bestämmelser som gäller tillståndsförfaranden och tillståndsprövning, och så kommer det att vara också framöver. Det föreslås att de bestämmelser som gäller genomförande av industriutsläppsdirektivet, särskilt tillståndsbestämmelserna och de bestämmelser som gäller bästa tillgängliga teknik, ska tas in i lagens 7 kap. som en separat helhet och att man samtidigt ser till att lagen blir konsekvent. Det föreslås också att 4—8 kap. om tillstånd, som motsvarar 4—9 kap. i den gällande lagen, ska förtydligas. De viktigaste ändringarna i fråga om detta är att förteckningarna över tillstånds- och registreringspliktiga anläggningar görs upp som två separata och av varandra oberoende förteckningar samt att förfarandet för registrering ska vara ett separat förfarande som är oberoende av tillstånd. Det föreslås att de bestämmelser som gäller olika ändrings- och översynsförfaranden ska samlas under ett och samma kapitel, vilket bidrar till att förtydliga lagens struktur.

Lagens struktur förbättras avsevärt även genom att helheterna av de bestämmelser

som gäller miljöstatus, behandlingen av hushållsavloppsvatten i glesbygdsområden samt skyddet i fråga om ozonskiktet separeras så att de bildar enskilda tydliga helheter. Vidare ska det nuvarande omfattande kapitel som innehåller särskilda bestämmelser delas upp i konsekventare helheter.

3.2.7 Naturvärden på verksamhetsplatsen för torvutvinning

Det föreslås att miljöskyddslagen ska innehålla en bestämmelse enligt vilken torvutvinning ska placeras så att den inte orsakar betydande förstörelse av nationellt eller regionalt betydande naturvärden. Vid miljötillståndsprövningen blir det i och med förslaget möjligt att utöver föreningen i omfattande utsträckning även beakta de konsekvenser som en fysisk ändring av ett verksamhetsområde kan få för naturvärdena. Bestämmelsen ska dock möjliggöra beviljande av tillstånd, om förläggningen av verksamheten inte äventyrar möjligheterna att bevara de naturvärden som avses i bestämmelsen i den del av landet som berörs eller om bestämmelsen hindrar uppkomsten av en verksamhet som med hänsyn till allmänt intresse är viktig, om det inte annars finns något hinder för att tillstånd ska beviljas.

Bestämmelsen om beaktandet av naturvärdena på verksamhetsplatsen för torvutvinning ska inte tillämpas, om naturvärdena har undersökts i landskapsplanen eller i en generalplan med rättsverkningar i den grad som förutsätts för tillståndsprövningen. Syftet med denna bestämmelse är att överlappande utredning av naturvärdena på ett område ska kunna undvikas.

3.2.8 Samernas rättigheter

Finland har anslutit sig till den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter (FördrS 7—8/1976, nedan *MP-konventionen*) och konventionens bestämmelser har satts i kraft nationellt. Enligt artikel 27 i MP-konventionen får man inte i de stater där det finns etniska, religiösa eller språkliga minoriteter, förvägra de som tillhör sådana minoriteter rätten att i gemenskap med andra medlemmar av sin grupp ha sitt

eget kulturliv, bekänna sig till och utöva sin egen religion och använda sitt eget språk. Förenta nationernas människorättskommitté har i sina avgöranden angående denna artikel fäst uppmärksamhet vid samernas rätt att i gemenskap med andra medlemmar av sin grupp ha sitt eget kulturliv. Av de olika formerna för samers utövande av kultur har särskilt renskötsel, fiske och jakt blivit erkända.

Enligt grundlagens 17 § 3 mom. har samerna såsom urfolk rätt att bevara och utveckla sitt språk och sin kultur. Dessutom har samerna enligt grundlagens 121 § 4 mom. inom sitt hembygdsområde språklig och kulturell autonomi enligt vad som bestäms i lag.

Enligt 6 § i sametingslagen (974/1995) ska sametinget, i de ärenden som hör till det, företräda samerna i nationella och internationella sammanhang. Enligt 9 § i sametingslagen ska myndigheterna förhandla med sametinget om alla vittsyftande och viktiga åtgärder, som på ett direkt och särskilt sätt kan inverka på samernas ställning som ett urfolk. Bland annat samhällsplanering samt skötsel, användning, arrendering och överlåtelse av statens mark, skyddsområden och odemarksområden kan anses som sådana åtgärder, liksom sådana tillståndsansökningar som avser inmutning av gruvmineraler och grundande av gruvområde eller andra motsvarande ärenden som inverkar på samernas språk, kultur eller ställning som urfolk. För att fullgöra förhandlingsplikten ska den behöriga myndigheten bereda sametinget tillfälle att bli hört och förhandla om saken.

I det kapitel i miljöskyddslagen som gäller tillståndsprövning ska det föreskrivas om särskilda förutsättningar för beviljande av tillstånd i samers hembygdsområden och skoltområden.

3.2.9 Effektiviseringsåtgärder

Under beredningen av propositionen har det huvudsakliga syftet inte varit att bereda sådana åtgärder som förenklar miljötillståndsförfarandet. Förenklandet och effektiviseringen av administrativa åtgärder har dock beaktats i flera av propositionens förslag. Antingen direkt eller indirekt gäller effektiviseringsåtgärderna dock även verksam-

hetsutövarna och deras sätt att sköta sina uppgifter i samarbete med myndigheterna.

Nästan utan undantag föreslås det att de ändringar som industriutsläppsdirektivet förutsätter ska tillämpas endast på de anläggningar som omfattas av industriutsläppsdirektivets tillämpningsområde. Vissa allmänna bestämmelser om tillsynen som följer av direktivet ska dock också i övrigt tillämpas vid tillsynen. Antalet anläggningar som omfattas av tillämpningsområdet för industriutsläppsdirektivet uppgår i Finland till cirka 900, medan antalet andra tillståndspliktiga verksamheter uppgår till cirka 21 000. Det bör noteras att en del av verksamheterna är tillståndspliktiga också på grund av kraven i övrig EU-lagstiftning, såsom avfallsdirektivet.

Den elektroniska behandlingen av tillståndsansökningar är ett viktigt sätt att effektivisera tillståndsbehandlingen. Arbetet med att utveckla den elektroniska behandlingen av tillstånd inom statsförvaltningen har kommit rätt långt och den kommer att tas i bruk under 2013. I förslaget har detta beaktats genom kravet på att de ansökningar som gäller tillståndsärenden ska lämnas elektroniskt till de statliga tillståndsmyndigheterna. Kommunerna påförs inte samma förpliktelse, men enligt förslaget ska förfarandet vara möjligt även i kommunerna. De statliga tillståndsmyndigheterna ska även på sina webbplatser offentliggöra de kungörelser som gäller tillståndssökande, vilket kommer att förbättra informationstillgången och tillgodo-seendet av medborgarnas deltaganderätt. I propositionen strävar man efter att främja den elektroniska kommunikationen även på andra sätt. Regionförvaltningsverket ska även ge informationen om tillståndsbeslut elektroniskt.

Även de paragrafer som gäller tillståndsvillkor innehåller sådana förslag som syftar till att effektivisera tillståndsbehandlingen. Tillståndsvillkoren i fråga om utredningsskyldigheterna ska avgränsas på lagnivå exaktare än tidigare. Syftet med detta är att göra behandlingen av tillstånd smidigare genom att undvika alltför omfattande och till och med ogrundade utredningsskyldigheter som belastar verksamhetsutövarna och beslutsfattandet vid tillstånds- och tillsynsmyn-

digheterna och därmed förlänger den tid som tillståndsärenden är anhängiga hos myndigheterna. Dessutom ska översynsbestämmelsen i tillståndsvillkoren ändras så att kravet på att se över tillståndsvillkoren ska bedömas mera fallspecifikt än tidigare och grunda sig på behov.

I propositionen föreslås det också en ny bestämmelse om förtydligande av tillstånd, som gäller små ändringar av verksamheten. Det är fråga om ett enkelt förfarande som ska gälla mindre ändringar av tillstånd. Även andra bestämmelser angående ändring av tillstånd i förändrade situationer ska preciseras för att behandlingen av ändringsansökningar ska vara proportionella i jämförelse med ändringarnas natur. Det föreslås att de tillstånd för anläggningar som hör till industriutsläppsdirektivets tillämpningsområde i regel ska ändras i och med godkännandet av slutsatserna om bästa tillgängliga teknik. De slutsatser som godkänns av kommissionen förutsätter att tillstånden ses över och att anläggningarnas verksamhet uppfyller kraven i slutsatserna inom fyra år från det att slutsatserna har offentliggjorts. Genom de föreslagna bestämmelserna strävar man efter att undvika överlappande förpliktelser om översyn av tillstånd för de anläggningar som anges i direktivet.

Det föreslås att begreppet väsentlig ändring av verksamheten ska preciseras i lagen. Syftet med förslaget är att i förändrade situationer rikta tillståndsförfarandet till det som är väsentligt och att begränsa den nuvarande prövningsrätten på grund av att den lett till alltför omfattande och tidskrävande behandling.

I propositionen föreslås inga betydande ändringar av förteckningen över tillståndspliktiga anläggningar. Vissa verksamheter, särskilt inom livsmedelsindustrin, ska helt och hållet befrias från tillståndsplikt. Det föreslås också att tröskeln för tillståndsplikten ska höjas för vissa verksamheter.

Det förslag enligt vilket miljöministeriet på ansökan av kommunen ska kunna bestämma att behörigheten för behandlingen av tillstånd för andra anläggningar än sådana som omfattas av direktivets tillämpningsområde kan överföras från regionförvaltningsverket till kommunen på de villkor som anges i lagen

syftar till att effektivisera verksamheten inom förvaltningen och användningen av förvaltningsexpertis. Överföringen ska dock inte gälla de anläggningar som finns inom de separat förtecknade näringsgrenar som man har ansett att bör behandlas av en statlig tillståndsmyndighet.

Det förslag som innebär att tillståndsmyndigheten kan överföra det behövliga förfarandet för hörande till Vasa förvaltningsdomstol vid sökande av ändring i tillståndsbeslut syftar till att förenhetliga verksamheten inom förvaltningen. I fråga om miljöärenden motsvarar således förfarandet för sökande av ändring framöver det sedvanliga förfarandet enligt förvaltningsprocesslagen, varvid process-ledningen i samband med sökande av ändring fortlopande sköts av förvaltningsdomstolen.

Genom att förbättra tillsynens planmässighet strävar man också efter att effektivisera tillsynsmyndighetens åtgärder. Till detta syftar också den föreslagna möjligheten att prioritera tillsynsåtgärderna, liksom förslaget om att vid tillsynen över andra anläggningar än de som omfattas av direktivet ta i bruk sådana tillsynsmetoder som baserar sig på stickprov.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Konsekvenser av industriutsläppsdirektivets genomförande

4.1.1 Allmänt

Industriutsläppsdirektivets tillämpningsområde omfattar cirka 890 anläggningar i form av huvudsaklig verksamhet samt cirka 130 av deras sidoverksamheter. De verksamheter i Finland som påverkar miljön i betydande grad och som inte omfattas av industriutsläppsdirektivet är gruvdrift, torvutvinning samt stora nötkreatursskötselenheter och fiskodlingsanläggningar. I och med revideringen har direktivets tillämpningsområde utökats med ett stort antal avfallsverksamheter, varav en del av dem är förbränningsanläggningar med en bränsleeffekt om högst 50 megawatt, fodertillverkning och några andra verksamheter. Bilagan nedan innehåller verksamheter och antal som omfattas av tillämpningsområdet för det tidigare IPPC-direktivet och det nya industriutsläppsdirektivet.

Tabell 9. Antal verksamheter enligt IPPC-direktivet våren 2011 och uppskattning av antalet verksamheter enligt industriutsläppsdirektivet.

Kategori och verksamhet enligt bilaga I i industriutsläppsdirektivet	IPPC huvudsaklig verksamhet	IPPC annan verksamhet -	IED huvudsaklig verksamhet	IED annan verksamhet -
1. Industrier inom energisektorn				
1.1. Förbränningsanläggningar	126	9	122 ¹	27 ²
1.2. Gas- och oljeraffinaderier	2	-	2	-
1.3. Produktion av koks	-	1	-	1
1.4.a) Tillverkning av gasformigt eller flytande kol	-	-	-	-
1.4.b) Tillverkning av andra gasformiga eller flytande bränslen	-	-	-	-
2. Produktion och omvandling av metaller				
2.1. Rostning och sintring av malm	-	1	-	2
2.2. Produktion av järn eller stål	3	-	4	-
2.3. Behandling av järnbaserade metaller	9	1	8	1
2.3.a) Varmvalsverk för järnbaserade metaller	se 2.3.	se 2.3.	se 2.3.	se 2.3.
2.3.b) Smidesverkstäder för järnbaserade metaller	se 2.3.	se 2.3.	se 2.3.	se 2.3.
2.3.c) Behandling av järnbaserade metaller genom anbringande av skyddsbeläggningar av smält metall	se 2.3.	se 2.3.	se 2.3.	se 2.3.

Kategori och verksamhet enligt bilaga I i industriutsläpps-direktivet	IPPC huvud-saklig verk-samhet	IPPC annan verk-samhet -	IED huvud-saklig verk-samhet	IED annan verk-samhet -
2.4 Järn- och stål gjuterier	11	-	11	-
2.5. Behandling av icke-järnmetaller:	11	3	11	3
2.5.a) Produktion av icke-järnmetaller	se 2.5.	se 2.5.	se 2.5.	se 2.5.
2.5.b) Smältverk och gjuterier för icke-järnmetaller	se 2.5.	se 2.5.	se 2.5.	se 2.5.
2.6. Ytbehandling av metaller eller plaster	49	4	49	4
3. Mineralindustri				
3.1. Produktion av cement, kalk och magnesiumoxid	7	1	7	1
3.1.a) Produktion av cement	se 3.1.	se 3.1.	se 3.1.	se 3.1.
3.1.b) Produktion av kalk	se 3.1.	se 3.1.	se 3.1.	se 3.1.
3.1.c) Produktion av magnesiumoxid	-	-	-	-
3.2. Tillverkning av asbest	-	-	-	-
3.3. Tillverkning av glas	4	-	4	-
3.4. Smältning av mineraler	7	-	7	-
3.5. Tillverkning av keramiska produkter	5	-	5	-
4. Kemisk industri				
4.1. Tillverkning av organiska kemikalier	35	2	35	2
4.2. Tillverkning av oorganiska kemikalier	21	4	21	4
4.3. Tillverkning av gödselmedel	1	1	1	1
4.4. Tillverkning av växtskyddsmedel eller biocider	-	-	10	-
4.5. Tillverkning av läkemedel	5	-	15	-
4.6. Produktion av sprängämnen	3	-	3	-
5. Avfallshantering				
5.1. Bortskaffande eller återvinning av farligt avfall	14	3	14	3
5.2. Avfallsförbrännings- och samförbränningsanläggningar	3	1	9 ³	1 ³
5.3. Bortskaffande eller återvinning av icke-farligt avfall	15	1	15 ⁴	1 ⁴
5.4. Avstjälningsplatser	85	19	85	19
5.5. Tillfällig lagring av farligt avfall (kap. > 50 t)	-	-	67 ⁵	55 ⁵
5.6. Lagring under markytan av farligt avfall	-	-	-	-
6. Annan verksamhet				
6.1. Massa- och pappersindustri	39	-	39	-
6.1.a) Framställning av massa	se 6.1.	se 6.1.	se 6.1.	se 6.1.
6.1.b) Tillverkning av papper eller papp	se 6.1.	se 6.1.	se 6.1.	se 6.1.
6.1.c) Tillverkning av träplattor	-	-	-	-
6.2. Förbehandling eller färgning av textilt fibrer eller textilier	-	-	-	-
6.3. Garvning av hudar och skinn	-	-	-	-
6.4.a) Slakterier	10	-	10	-
6.4.b) Tillverkning av livsmedel eller foder	12	1	27	1
6.4.c) Behandling och bearbetning av mjölk	13	-	13	-
6.5. Behandling av djurkroppar eller animaliskt avfall	18	2	18	2
6.6.a) Uppfödning av fjäderfä	142	-	142	-
6.6.b) Uppfödning av slaktsvin avsedda för produktion	65	-	65	-

Kategori och verksamhet enligt bilaga I i industriutsläppsdirektivet	IPPC huvud-saklig verksamhet	IPPC annan verksamhet -	IED huvud-saklig verksamhet	IED annan verksamhet -
6.6.c) Uppfödning av saggor	27	-	27	-
6.7. Verksamhet där organiska lösningsmedel används	24	-	24	-
6.8. Produktion av kol eller grafitelektroder	-	-	-	-
6.9. Tillvaratagande av CO ₂ från IED-anläggningar	-	-	-	-
6.10. Behandling av trä med kemikalier	-	-	8	-
6.11. Fristående avloppsreningsverk för avloppsvatten från IED-anläggning	-	-	10	-
SAMMANLAGT	766	54	888	128

¹ Innefattar 14 samförbränningsanläggningar för avfall (åtminstone en panna med tillstånd till samförbränning).

² Innefattar 6 samförbränningsanläggningar för avfall (åtminstone en panna med tillstånd till samförbränning).

³ Endast förbränningsanläggningar som beräknas vara verksamma 2013. Samförbränningsanläggningarna ingår i kategori 1.1.

⁴ Mycket svårt att bedöma fördelningen mellan verksamheterna 5.3. och 5.4.

⁵ Omfattar de verksamheter där den årliga lagringsmängden av farligt avfall överskrider 50 t. På grund av att det inte funnits tillgång till sådana uppgifter som baserar sig på kapaciteten är antalet verksamheter enligt ordalydelsen i direktivet antagligen betydligt mindre.

Ur ett miljövårdsperspektiv förenhetligar och skärper industriutsläppsdirektivet kontrollen av sådant utsläpp och andra sådana olägenheter för miljön som stora och medelstora industriella verksamheter samt energiproduktionen orsakar. De minimikrav på verksamheterna som syftar till att förebygga och minska utsläpp, effektivisera användningen av energi och råvaror samt hantera olyckor och störningar fastställs till största delen i de närings specifika slutsatserna om bästa tillgängliga teknik, dvs. BAT-slutsatserna, som bereds och godkänns med stöd av industriutsläppsdirektivet. Vid ledningen av energi- och råvaruanvändningen och minskningen av utsläpp och avfall, t.ex. i den miljövänliga produktpolitiken, får anläggningarna ta i bruk sådana åtgärder som sträcker sig utöver vad som krävs i BAT-slutsatserna. BAT-slutsatser upprättas för alla näringsgrenar i direktivet och kraven ses över ungefär vart tionde år.

BAT-slutsatserna upprättas vid ett BAT-informationsutbyte som organiseras av kommissionen och i vilket medlemsstaterna medverkar. Resultatet av informationsutbytet är BAT-referensdokument och BAT-

slutsatser. Deltagandet i beredningen av BAT-referensdokument och BAT-slutsatser är viktigt för att Finland ska kunna påverka kraven i fråga om de centrala näringsgrenarna i Finland och för att de ärenden som är viktiga ut en nationell synvinkel ska ingå i BAT-slutsatserna. Beredningen av BAT-slutsatserna är ett sätt som kan och ska användas också för att främja nya tekniska lösningar. För att kunna påverka innehållet i dessa dokument effektivt krävs det sakkunighet och tillräckliga resurser.

4.1.2 Ekonomiska konsekvenser

Genomförandet av industriutsläppsdirektivet har ekonomiska konsekvenser för företagens ekonomi och för samhällsekonomin. Det förväntas att kraven i direktivet ska göra konkurrensförhållandena mellan företagen inom EU mera rättvisa genom att grunden för tillståndsvillkoren i framtiden består av de rättsligt bindande BAT-slutsatser som offentliggörs i form av kommissionens genomförandebeslut. BAT-slutsatsernas viktiga ställning som grund för tillståndsvillkoren förbättrar för-utsägbarheten vad gäller innehåll-

let i besluten om miljötillstånd. I och med att den fallspecifika prövningen begränsas kan dock bundenheten till BAT-slutsatserna öka de gamla anläggningarnas kostnader.

Genomförandet av direktivet innebär investeringar för verksamhetsutövarna, men att bedöma dem blir svårt eftersom de nya kraven angående olika näringsgrenar realiserar allt efter det att BAT-slutsatserna för respektive näringsgren offentliggörs, och således finns informationen om kraven inte tillgänglig före det. Investeringsbehoven för några näringsgrenar har dock redan kunnat bedömas. De största investeringsbehoven finns hos de stora förbränningsanläggningarna, eftersom de utöver BAT-slutsatserna också omfattas av de näringsspecifika utsläppsgrensvärden som anges i bilagan till industriutsläppsdirektivet. Enligt energiindustrins och skogsindustrins beräkningar kommer energiproducerande anläggningars investeringskostnader att uppgå till cirka 765 miljoner euro med beaktande av de flexibla arrangemang som direktivet möjliggör. De ändringar av lagstiftningen som orsakar dessa kostnader har redan genomförts i och med en ändring av miljöskyddslagen (560/2012) och genom den statsrådsförordning om begränsning av utsläpp från förbränningsanläggningar med en bränseleffekt på minst 50 megawatt som anknyter till nämnda lagändring och genomförandet av industriutsläppsdirektivet.

På grund av att utsläppskraven skärps kan det uppkomma betydande investeringsbehov på långsikt (över 10 år) även inom andra näringsgrenar såsom massa- och pappersindustrin och den kemiska industrin. Massa- och pappersindustrins exakta kostnader är svåra att bedöma, men t.ex. minskandet av kväveoxidutsläppen från cellulosatillverkningen beräknas innebära investeringskostnader för cirka 45 miljoner euro och årliga driftskostnader för nästan 6 miljoner euro.

Utvecklandet av nya innovativa lösningar och ökningen av exporten av finländsk miljövänlig teknologi kan få positiva konsekvenser för samhällsekonomin, men det är svårt att bedöma konsekvensernas omfattning. Om miljöns tillstånd förbättras kan det i viss mån innebära kostnadsbesparingar eller inkomster i och med att befolkningens sjuk-

frekvens sjunker och rekreationsmöjligheterna förbättras. Till betydande delar uppkommer fördelarna genom att utsläppen i fråga om de luftföroreningar som ingår i industriutsläppsdirektivet minskar utanför Finland.

4.1.3 Konsekvenser för myndigheterna

Konsekvenserna av genomförandet av industriutsläppsdirektivet för den statliga myndighetsverksamheten bedömdes på basis av intervjuer (tre regionförvaltningsverk och tre närings-, trafik- och miljöcentraler) och en bedömning som gjordes av sakkunniga vid Finlands miljöcentral samt information och material från den beredning som genomfördes under miljöministeriets ledning. Även synpunkterna i remissutlåtandena beaktades vid bedömningen.

Tillståndsmyndigheterna och fullföljdomstolarna samt de närings-, trafik- och miljöcentraler som ansvarar för tillsynen måste förkovra sig i de förändringar som industriutsläppsdirektivet medför, även när det gäller genomförandet. Detta gäller särskilt tillämpningen av BAT-slutsatserna, deras innehåll och påverkningsförfarandet under den BAT-process inom EU där dessa dokument upprättas. De myndigheter som svarar för att bevilja tillstånd och utöva tillsyn ska delta i arbetet med upprättandet av BAT-referensdokument mera effektivt än tidigare. Deltagandet i BAT-processen främjar både ändamålsenligheten med BAT-slutsatserna och ibruktagandet av ny teknologi i allmänhet, och särskilt de nationella intressena inom de olika ämnesområdena. Enligt beräkningar kommer detta i någon mån att öka behovet av resurser. Även tillämpningen av och riktlinjerna för de undantag som hänför sig till BAT-slutsatserna kräver att myndigheterna får anvisningar och utbildning. Detta arbete ska göras under ledning av miljöministeriet, men i nära samarbete med regionförvaltningsverken och närings-, trafik- och miljöcentralerna.

Offentliggörandet av materialet om tillståndsansökan i datanätet förutsätter utveckling och förvaltning av elektroniska ärendehanteringssystem. I och med att möjligheterna för elektronisk kommunikation förbättras enligt förslagen i miljöministeriets projekt

som nämns under rubrik 3.1.2 bedöms anmärkningar och åsikter som framförs av parter och medborgare öka i viss mån, och detta ökar även myndigheternas arbete i motsvarande utsträckning. När anmärkningar och åsikter lämnas elektroniskt blir dock behandlingen i regionförvaltningsverken mera effektiv.

För att tillståndsbesluten ska kunna skrivas på så sätt att kraven i BAT-slutsatserna beaktas och grunderna för undantag beskrivs krävs det att tillståndsmyndigheterna får utbildning under inledningsskedet. Även det krav på att utarbeta en statusrapport om mark och grundvatten som krävs i många fall innebär en ny punkt i tillståndsbeslutet. Antalet parametrar och andra krav som finns i bestämmelserna i tillståndsbeslut kommer antagligen att öka ytterligare. Således finns det skäl att göra upp dokumentmallar och andra anvisningar som stöd för behandlingen av tillstånd.

Genomförandet av industriutsläppsdirektivet förväntas leda till en anhopning av arbete med behandlingen hos tillsynsmyndigheterna särskilt hos tillståndsmyndigheterna. Trycket på behandlingen ökar å ena sidan då stora förbränningsanläggningars tillstånd på grund av både nya bestämmelser och slutsatser måste ses över, å andra sidan då tillstånden för andra anläggningar som omfattas av industriutsläppsdirektivets tillämpningsområde måste förnyas alltefter som nya slutsatser godkänns. Särskilt när nya BAT-slutsatser offentliggörs för flera näringsgrenar inom en kort tidsperiod kan arbetet med behandlingen hopa sig. Tillståndsvillkoren ska ses över inom fyra år från det att BAT-slutsatserna offentliggjorts.

Ett ökat tryck på behandlingen kan förväntas åtminstone i fråga om stora förbränningsanläggningar och nya verksamheter inom avfallshanteringen i befolkningsskoncentrationer och på industriorter. Utsläppsgränsvärdena för de stora förbränningsanläggningarna kommer att skärpas så att flexibilitetsmöjligheterna i industriutsläppsdirektivet enligt direktivets tidtabell inte längre kan tillämpas från och med den 1 januari 2016, vilket kräver att befintliga anläggningars tillståndsvillkor måste ses över under de närmaste åren. BAT-slutsatserna för stora förbränningsan-

läggningar torde bli färdiga för offentliggörande år 2014, vilket även innebär att tillståndsvillkoren måste ses över senast inom 2018. Översynen av tillståndsvillkor för iakttagandet av direktivets utsläppsgränsvärden och ändringen av tillstånd för tillämpningen av nya BAT-slutsatser kan vara svår att samordna i alla förbränningsanläggningar.

I inledningsskedet ökar genomförandet av industriutsläppsdirektivet arbetsbördan på grund av att tillstandsbehandlingen blir arbetsdrygare och deltagandet i beredningen av BAT-referensdokument ökar. Regionförvaltningsverken måste förbereda sig för det ökade behovet av arbetskraft genom interna överföringar av resurser inom förvaltningen.

Arbetsbördan inom regionförvaltningsverkens ansvarsområden för miljötillstånd kommer i någon mån att minska på grund av förslaget om att förfarandet för hörande i samband med ändringssökande ska överföras till Vasa förvaltningsdomstol, vilket motsvarar det förfarande som tillämpas vid ändringssökande också inom andra områden. Vid Vasa förvaltningsdomstol uppskattas dock överföringen kräva att resurserna ökas med 2–3 årsverken inom behandlingen av ändringssökande i enlighet med miljöskyddslagen.

Resurserna för tillsynen över de verksamheter som omfattas av industriutsläppsdirektivets tillämpningsområde måste ökas. Direktivets förpliktelser i fråga om tillsyn och miljöinspektioner förutsätter att anläggningarnas tillsynskategorier ses.

Den ökade offentligheten och informationen samt genomförandet av reformerna beräknas öka kontakterna med inspektörerna vid närings-, trafik- och miljöcentralerna och kommunerna, vilket ökar behovet av resurser. På grund av de begränsade resurserna vid närings-, trafik- och miljöcentralerna måste man redan nu prioritera och minska inspektionsbesöken på vissa anläggningar. Om inte resurserna ökas kan inspektionsbesök enligt myndigheternas bedömning antagligen inte göras vart tredje år såsom direktivet förutsätter i fråga om de anläggningar som enligt industriutsläppsdirektivet hör till kategorin för minsta risk (bl.a. djurstallar och avfallsverksamhet).

Tillsynen över de verksamheter som inte omfattas av direktivets tillämpningsområde kan med de nuvarande resurserna dessutom försämrats i framtiden om tillsynsresurserna kvarstår oförändrade, eftersom en allt större del av tillsynen i fortsättningen måste riktas till de periodiska inspektionerna på anläggningar enligt industriutsläppsdirektivet. Dessutom kan inspektören i situationer där verksamhetsutövaren ansökt om att få avvika från BAT-slutsatserna bli tvungen att använda mera arbetstid på de berättelser om anläggningens verksamhet som ska lämnas till tillståndsmyndigheten.

Vid tillsynen över de anläggningar som inte omfattas av industriutsläppsdirektivets tillämpningsområde ska det räcka med tillräckliga slumpmässiga stickprov. Detta kan minska tillsynen över de anläggningar som orsakar ringa olägenheter med tanke på miljön.

4.1.4 Konsekvenser för verksamhetsutövarna

Verksamhetsutövaren svarar för att tillståndsansökningarna och kontrollplanerna görs upp i enlighet med kraven i industriutsläppsdirektivet och BAT-slutsatserna. Detta kräver att verksamhetsutövarna och konsulterna gör sig förtroga med de nya kraven och utbildar sig.

BAT-slutsatserna medför skärpta utsläppsvärden, vilket ökar verksamhetsutövarnas kostnader. Konsekvenserna för verksamhetsutövarna bedöms även i kapitel 4.1.2. Både utarbetandet av statusrapporter om mark och grundvatten och den för snabbade översynen av tillstånd kan också öka kostnaderna då nya BAT-slutsatser leder till översyn av tillstånd. Verksamhetsutövaren ska även utveckla kontrollen och lämnandet av information så att de krav som ställs i BAT-slutsatserna uppfylls. Vidare kommer antalet parametrar som ska granskas antagligen att öka, vilket kan medföra ökade kostnader.

Det är också viktigt och nyttigt att representanterna för verksamhetsutövarna deltar i beredningen av BAT-referensdokumenten och BAT-slutsatserna. Eftersom BAT-slutsatserna inverkar på företagets konkurrenskraft är det viktigt att de redan i inledningsskedet kan påverka och känner till in-

nehållet i dem. Medverkandet i BAT-beredningsprocessen är även till nytta vid planeringen av investeringstidpunkter.

4.1.5 Konsekvenser för enskilda näringsgrenar

Förbränningsanläggningar

Det genomförande som gäller stora förbränningsanläggningar i industriutsläppsdirektivet kommer att minska utsläppen av svaveldioxid med sammanlagt 8 200 ton i jämförelse med utsläppen år 2010. Motsvarande årliga minskning i fråga om kväveoxidutsläpp är 9 500 ton, och i fråga om partiklar 360 ton. Iakttagandet av utsläppsgränsvärdena enligt direktivet kräver att det vidtas betydande åtgärder vid förbränningsanläggningarna. Åtgärderna kan innefatta en övergång till alternativa renare bränslen, investeringar i reningsteknik eller effektivisering av den nuvarande reningstekniken. Direktivet innehåller dessutom flera flexibilitetsarrangemang som då de tillämpas innebär att en del anläggningar delvis slipper uppfylla förpliktelserna eller att förpliktelserna ska uppfyllas först efter en övergångstid. Flexibilitetsarrangemang finns förutom i den nationella övergångsplanen även för sådana anläggningar som är i drift högst 17 500 timmar före 2023 och för sådana som är i drift högst 1 500 timmar per år som ett glidande medelvärde över en period på fem år. Fjärrvärmeverk med en bränsleeffekt om högst 200 megawatt har dessutom en övergångsperiod.

Massa- och pappersindustrin

BAT-slutsatsernas utsläppsvärden för massa- och pappersindustrin kommer antagligen att skärpas en aning i jämförelse med de nuvarande BAT-kraven. Enligt BAT-principerna bör man uppnå en god miljöskyddsnivå med avseende på helheten. Detta förutsätter att miljökonsekvenserna av de åtgärder som vidtas för att minska utsläppen bedöms som en helhet. BAT-slutsatserna för massa- och pappersindustrin innehåller både BAT-utsläppsnivåer och beskrivningar av bästa teknik och metoder.

Konsekvenserna av genomförandet av industriutsläppsdirektivet uppskattas bli relativt små för miljöskyddsnivån inom skogsindustrin i Finland de följande tio åren, eftersom den teknik som beskrivs i BAT-referensdokumenten redan till största delen används i Finland och någon betydande minskning av utsläppsnivåer som helhet därför inte är att vänta. Till exempel år 2006 uppnåddes den BAT-utsläppsnivå inom skogsindustrin i Finland som gällde utsläppen av kväveoxid till luft på 33 procent av anläggningarna och när det gällde andra utsläpp till luft på 67—100 procent av anläggningarna. Enligt skogsindustrins bedömningar uppgår kostnaderna för minskningen av utsläppen av kväveoxid till luft inom cellulosatillverkningen till 45 miljoner euro och driftskostnaderna till cirka 6 miljoner euro per år.

Skogsindustrins hantering av belastningen på vattendrag påverkas förutom av industriutsläppsdirektivet även av kraven i ramdirektivet för vatten och i miljökvalitetsdirektivet. Effektiviseringen av kontroll- och styrningssystem enligt industriutsläppsdirektivet kan dock för sin del medföra en minskning av utsläpp bl.a. genom att hanteringen av störningar blir bättre än tidigare.

Produktion av järnmetaller

BAT-slutsatserna för järn- och stålindustrin beräknas inte medföra betydande förändringar i anläggningarnas verksamhet inom näringsgrenen i Finland under de följande tio åren. Näringsgrenens utsläppsnivåer och miljöaspekter under de närmaste åren förväntas i huvudsak motsvara BAT-slutsatserna för näringsgrenen, med beaktande av de planerade nya åtgärder som i vilket fall som helst ska vidtas i fabrikerna. Enskilda mindre ändringsbehov på grund av BAT-slutsatserna kan uppkomma av att de regelbundna utsläppsmätningarna och användningen av de dygnsmässiga gränsvärdena i tillståndsvillkoren ökar. Det är dock ännu oklart hur BAT-slutsatserna kommer att påverka utsläppen från anläggningarna på lång sikt.

Stora produktionsanläggningar för svin och fjäderfä

De BAT-slutsatser som gäller stora produktionsanläggningar för svin och fjäderfä innefattar i huvudsak teknik och förfaranden för minskning av ammoniak- och luktutsläpp. Om Finlands produktionsmängder hålls ungefär på nuvarande nivå och tekniken för minskning av ammoniakutsläpp tas i bruk som standard på husdjurslägenheter, även på de lägenheter med nötkreatur som inte för närvarande hör till de produktionsformer som omfattas av industriutsläppsdirektivet och BAT-slutsatserna, kan ammoniakutsläppen inom jordbruket till rätt låga kostnader minskas med några tiotals procent. Industriutsläppsdirektivet bedöms stå för cirka hälften av denna inverkan. De skärpta villkoren för minskning av utsläpp på varje lägenhet bidrar samtidigt till att öka storleken på husdjursenheterna eftersom det oftast är proportionellt förmånligare att ta i bruk miljöteknik vid stora enheter jämfört med små enheter.

4.1.6 Miljökonsekvenser

Genomförandet av BAT-slutsatserna inverkar positivt på miljön, människors hälsa och trivseln i och med att utsläppen till närmast luft och vatten minskar och energi- och materialeffektiviteten ökar. Miljökonsekvenserna är dock i betydande grad beroende av de godkända utsläpps- och konsumtionsnivåerna i BAT-slutsatserna och av de nationellt tillämpade avvikelserna. Fördelarna för miljön kommer att kunna ses småningom under de kommande årtiondena i och med att BAT-slutsatserna ses över. En del miljökonsekvenser är lokala (t.ex. förbättrad vattenstatus och luftkvalitet) och andra regionala (t.ex. uppkomsten av små partiklar och marknära ozon, försurning). Dessutom gagnas miljön av att hanteringen av avfall blir allt bättre. När det gäller växthusgasutsläppen kan genomförandet av industriutsläppsdirektivet få sidoeffekter t.ex. genom valen av process- och reningsteknik.

Om tillsynen över andra anläggningar är sådana som inte omfattas av industriutsläppsdirektivet försvagas genom att befintliga resurser riktas till tillsynen över anläggningar som omfattas av direktivets tillämp-

ningsområde, kan risken för miljöföroreningar i små anläggningar öka.

Enligt Finlands miljöcentrals beräkningar leder direktivet till att utsläppen från förbränningsanläggningarna av kväveoxid minskar med 9 500 ton, av svaveloxid med 8 200 ton och av partiklar med 360 ton per år, vilket motsvarar 5,7 procent, 12,3 procent och 0,8 procent av de totala utsläppen i Finland år 2010. Fördelarna för miljön av denna utsläppsminskning blir rätt små på grund av att de långväga gränsöverskridande föroreningarna har en betydande inverkan. På basis av tidigare beräkningsmodeller för försurande nedfall kan minskningen på ytan (cirka tre procent av den totala ytan) i de ekosystem där den kritiska belastningsgränsen överskrids komma att utgöra några procent, om Finlands egna utsläpp minskar enligt ovan. För partiklarnas del är inverkan på befolkningsexponeringen mycket liten på grund av att utsläppens verkningar är relativt ringa och utsläppen från kraftverken släpps ut ur höga skorstenar. På basis av de tidigare beräkningsmodellerna skulle en minskning på 360 ton av utsläppen från kraftverken minska befolkningens exponering med cirka 3 ng/m³ beräknat på hela befolkningen i Finland, vilket motsvarar en minskning på cirka 0,003 procent av den mortalitet som orsakas av annat än olycksfall.

De föreslagna utsläppsgränsvärdena inverkar inte i betydande grad på luftkvaliteten i Finland eftersom de flesta förbränningsanläggningar i Finland redan använder effektiv reningsutrustning. Dessutom är Finlands utgångsläge redan nu bättre än i de flesta andra länder i Europa när det gäller luftkvaliteten och den sjukdomsfrekvens som beror på föroreningar. Genomförandet av industriutsläppsdirektivet inom hela EU minskar de långväga gränsöverskridande föroreningarna och nedfallen av luftföroreningar i Finland. Det finns dock inga kvantitativa bedömningar om detta.

Genom åtgärderna i industriutsläppsdirektivet kan vattenstatusen under följande tioårsperiod förbättras en aning i de vattenområden som belastas av massa- och pappersindustrin samt metallindustrin. Åtgärderna i industriutsläppsdirektivet för förbättrande av vattenstatusen ingår i de mål för ytvattensta-

tusen som har fastställts vid planeringen av vattenvården. Konsekvenserna av industriutsläppsdirektivets genomförande på ytvattenstatusen i Finland som helhet kommer dock att vara rätt ringa eftersom största delen av vattenbelastningen härstammar från sådana verksamheter som inte omfattas av industriutsläppsdirektivets tillämpningsområde.

Genom statusrapporten och de krav som gäller nedläggning av verksamhet kan man särskilt på vissa gamla industriområden förbättra statusen i mark och grundvatten.

4.1.7 Konsekvenser för innovationsverksamheten

Regleringsomgivningen är en av de faktorer som inverkar på uppkomsten av innovationer, och det nationella genomförandet av industriutsläppsdirektivet är en faktor inom regleringsomgivningen. Regleringsomgivningen kan inverka på följande sätt:

a) inverkar på uppkomsten av innovationer, dvs. som incitament för utvecklande av sådana konkurrenskraftiga finländska produkter som grundar sig på kompetens

b) fungerar som ett ytterligare incitament för att sprida befintliga innovationer, t.ex. kan genomförandet av industriutsläppsdirektivet öka efterfrågan på de finländska teknologiföretagens produkter.

Det genomförande som gäller Finland inverkar främst på det sätt som beskrivs i a), men med tanke på de konsekvenser för innovationen som industriutsläppsdirektivet får i Finland kan dock det sätt som beskrivs i b) få en större betydelse. I och med att bundenheten till BAT-slutsatserna ökar kan det antas att tillståndsmyndighetens prövningsrätt i tillståndsbeslut inskränks. Med andra ord blir regleringen mer krävande och i synnerhet mer förutsägbar. Detta betyder att det ges incitament för att utveckla sådana innovationer som kan minska utsläppen inom de delområden som regleringen gäller. Förutsägbarheten försvagas dock av att det råder oklarhet om hur mycket det i framtiden kan beviljas undantag i samband med tillstånden. De utsläppskrav som skärps på grundval av BAT-slutsatserna skapar en efterfrågan på långt utvecklad teknik också utanför EU, eftersom bl.a. finansiärer ofta förutsätter att

miljökravsnivån uppfylls. Ur ett globalt perspektiv har BAT-referensdokumenten beretts på noggrannaste sätt och är jämförelsematerial för sådan ren teknik som visat sig fungera i praktiken. På denna grund kan industriutsläppsdirektivet skapa ny efterfrågan på långt utvecklad och innovativ finländsk teknik.

4.1.8 Konsekvenser för samhället

Efterfrågan på och ibruktagandet av ny teknik kan skapa nya arbetsplatser, men samtidigt kan de skärpta utsläppsreglerna i BAT-slutsatserna också medföra förlorade arbetsplatser i och med att gamla anläggningar upphör tidigare än planerat. De sociala och hälsomässiga följderna av industriutsläppsdirektivet hänför sig i huvudsak till att statusen i luft och övrig miljö blir något bättre. Rekreationsmöjligheterna i fråga om vattendragen kan bli bättre i vissa områden i och med att de utsläpp som släpps ut i vatten minskar.

Genomförandet av industriutsläppsdirektivet förbättrar bl.a. genom elektroniska datasystem medborgarnas möjligheter att få information om tillståndsbeslut, motiveringar till beslut, möjliga avvikelser från tillämpningen av bästa tillgängliga teknik och om resultaten av inspektionsbesök, samt om de åtgärder som verksamhetsutövaren har vidtagit då verksamheten har upphört definitivt.

4.2 Konsekvenserna av tillsynsutvecklingen och införandet av tillsynsavgifter

4.2.1 Konsekvenser för myndigheternas verksamhet

Genom att utveckla tillsynen så att den blir mera planmässig strävar man efter att effektivisera och rikta användningen av tillsynsresurserna till sådana objekt som är ändamålsenliga med tanke på miljöskyddet. Myndigheterna ska göra upp tillsynsplaner och tillsynsprogram och uppdatera dessa. Tillsynsplanerna och tillsynsprogrammen ska utarbetas som tjänsteuppdrag. Dessa uppgifter väntas inte öka närings-, trafik- och miljöcentralernas arbetsbörda eftersom det i 95 § i miljöskyddslagen och i miljöministeriets anvis-

ning om tillsyn redan nu bestäms att de statliga miljöskyddsmyndigheterna ska göra upp tillsynsplanerna och tillsynsprogrammen. Grunderna för utarbetandet och innehållskraven i fråga om närings-, trafik- och miljöcentralernas planer och program kommer dock att ändras något i jämförelse med nuläget. Under det första året beräknas utarbetandet av planer och program vid varje myndighet kräva sammanlagt 3—20 dagsverken. Den riskanalys för varje anläggning som utgör grunden för tillsynen samt planeringen och genomförandet av stickprovsmässiga inspektioner och de eventuella ändringar av datasystem som krävs för anläggningsförteckningarna och stickproven kommer också att kräva arbetstid och medel, särskilt under det första året. För kommunerna innebär utarbetandet av tillsynsplaner och tillsynsprogram en ny lagstadgad uppgift. En del kommuner gör redan för närvarande upp en tillsynsplan och ett tillsynsprogram. I de kommuner där det endast finns få sådana anläggningar som ska ses över, kommer tillsynsplanen och tillsynsprogrammet att utgöras av enkla dokument. Planmässigheten bedöms effektivisera tillsynsverksamheten på ett sådant sätt att arbetsmängden i kommunerna inte ökar.

Genom att fokusera på riskbedömning kan tillsynen riktas på sådant som allra mest behöver tillsyn och där verkningarna för att skydda miljön är effektivast. Genom riskbedömning och stickprov kan antalet inspektionsbesök som ska ingå i planen bestämmas på ett kontrollerat sätt utan att miljöskyddsnivån försämrats. Dessa förfaranden ökar kostnadseffektiviteten i verksamheten och med att effektiviteten bedöms utifrån minskningen av miljöföroreningar. Vid bedömningen av de resurser som behövs för inspektionerna ska man också ta i beaktande att inspektörerna, förutom att de ska utföra inspektioner enligt planen, ska bedöma anmälningar från verksamhetsutövarna och annat som medborgarna kontaktar dem om, och att de kan bli tvungna att utföra inspektioner till följd av detta. Man har oftast försökt sköta dessa inspektioner snabbt och detta minskar de personalresurser som ska användas för utförande av inspektioner enligt planen.

Tillsynen kan ökas genom att tillsynsavgifter införs som möjliggör rekrytering av ytter-

ligare personal i de fall då intäkterna från tillsynsavgifterna används för tillsynen. Om myndigheterna inte får mera resurser för faktureringen av tillsynsavgifter är det dock möjligt att det kommer att finnas mindre arbetstid än tidigare till förfogande för de egentliga tillsynsuppgifterna i och med att inspektörernas tid delvis går åt till att sköta fakturering. Enligt Helsingfors stads utredning användes till exempel cirka 30 procent av intäkterna från hälsocentralavgifterna för att täcka administrativa kostnader.

För faktureringen bör man skapa förfaranden och uppföljningssystem, göra upp dokumentmallar och anvisningar, göra behövliga ändringar i datasystem och ändra personalens arbetsbeskrivningar eller anställa ny personal samt instruera personalen i nya uppgifter. Dessutom krävs det att relevanta administrativa beslut om avgifterna fattas på förhand. Man bör följa upp betalningen av fakturor och se till att obetalda fakturor betalas. De ärenden som gäller yrkanden om riktighet och jämkande i fråga om avgifter ska behandlas och avgöras. För dessa ändringar bör det reserveras nödvändiga medel i budgeten. Uppgiften med att ta ut tillsynsavgifter är ny såväl för närings-, trafik- och miljöcentralerna som för kommunerna.

4.2.2 Konsekvenser för verksamhetsutövarna

Planmässigheten i tillsynen stöder verksamhetsutövarnas syften att sköta miljöärenden på ett kontrollerat och kostnadseffektivt sätt. Hittills har tillsynen varit avgiftsfri för verksamhetsutövarna. Enligt förslaget ska tillsynsavgifter börja tas ut för regelbunden tillsyn, dvs. närmast för periodiska inspektioner, genomgång av de utredningar som verksamhetsutövaren regelbundet ska lämna till myndigheten och de rapporter som förutsätts för tillstånd samt för inspektioner i anslutning till förvaltningstvång. Även inspektioner som inte hör till den regelbundna tillsynen ska vara avgiftsbelagda vid närings-, trafik- och miljöcentralerna.

Verksamhetsutövaren ska kunna påverka tillsynsavgifterna i viss mån. Frekvensen av de periodiska inspektionerna ska grunda sig på myndighetens plan och grunden för planen ska utgöras av verksamhetens miljöris-

ker. En av de aspekter som ska beaktas vid riskbedömningen är hur verksamhetsutövaren uppfyller kraven för miljötillstånd. Inspektionsberättelserna och andra utredningar som regelbundet ska lämnas till myndigheterna ska däremot grunda sig på lagstiftningen eller på de miljötillståndsvillkor som gäller uppföljning av utsläpp och miljöstatus samt lämnande av uppgifter. Det sätt på vilket verksamhetsutövaren uppfyller kraven för tillstånd påverkar inte mängden av de uppgifter som ska lämnas till myndigheterna.

För de inspektioner som hänför sig till brott mot miljöskyddslagen skulle också en avgift kunna tas ut. Avgiften skulle kunna omfatta även andra verksamheter än tillstånds- och registreringspliktig verksamhet. För att avgift ska kunna tas ut förutsätts det att ärendet är anhängigt som förvaltningstvångsärende. Oftast kan avgiften undvikas genom att verksamhetsutövaren efter att ha fått en anmärkning anpassar sin verksamhet till lagen, vilket innebär att ärendet inte framskrider ända till förvaltningstvångsförfarandet.

Den regelbundna avgiftsbelagda tillsynen ökar verksamhetsutövarens ekonomiska börda och eventuellt också den administrativa bördan. Deltagandet i inspektionsbesök orsakar en indirekt ökning av verksamhetsutövarens kostnader, och tillsynsavgifterna en direkt ökning. Om inspektionerna på anläggningarna inte skulle öka jämfört med nuläget skulle inte heller de indirekta kostnaderna för deltagande i inspektioner öka.

4.2.3 Fastställande av tillsynsavgifter

Tillsynsavgifternas belopp ska inte fastställas genom lag, utan genom bestämmelser på lägre nivå och genom beslut om taxor och det är därför svårt att på förhand exakt bedöma avgiftsbeloppen. Avgiftskategorier och avgiftsgrunder fastställs närmare genom avgiftsförordningar och kommunernas beslut om taxor. I samband med beredningen av dessa bedöms eventuella grunder för nedsättning av avgifter och vad olika alternativ betyder med tanke på likabehandlingen. Även inom samma näringsgren kommer det att finnas vissa avvikelser mellan kommunernas avgifter, eftersom varje kommun självständigt beslutar om avgifterna. Närings-, trafik-

och miljöcentralernas avgifter ska vara lika stora i hela landet, men beroende på vilka avgiftsgrunder som valts kan de också variera. Om faktureringen är timbaserad och den resetid som krävs för inspektionen beräknas höra till inspektionstiden, ökar beloppet av tillsynsavgifterna för de verksamheter som finns på långt avstånd jämfört med dem som finns nära myndigheten. Fasta inspektionsavgifter som fastställs på förhand skulle inte medföra motsvarande problem, men utmaningen med dem är däremot att näringsgrenar och verksamheter grupperas i egna avgiftskategorier. Ju flera grupperna är och ju mer detaljerat de är grupperade enligt t.ex. näringsgren och storleksklass är, desto större är sannolikheten att avgiften motsvarar de kostnader som utförandet av prestationen orsakar. En ändamålsenlig gruppering kan dock göras endast om man har tillgång till tillräckliga uppgifter om typiska inspektioner i olika anläggningar och den tid som används för dem.

Tillsynsavgiften ska fastställas enligt anläggningens storlek och ska kunna tas ut för en periodisk inspektion enligt tillsynsprogrammet, för granskning av månads- och årsrapporter och för begäran om ytterligare uppgifter och förhandling om dem. Stora anläggningar (t.ex. cellulosafabriker) ska inspekteras en gång per år. Den årliga inspektionen kräver 3—5 dagsverken. Utöver detta krävs det 5 dagsverken för granskning av månads- och årsrapporter samt 2 dagsverken för förhandlingar. De inspektionsåtgärder enligt tillsynsplanen som ska vidtas på de stora anläggningarna kräver årligen sammanlagt 10—12 dagsverken. För en periodisk inspektion på en mindre anläggning (t.ex. ett mindre stall för nötkreatur) krävs det 0,5 dagsverken och för uppgörande av inspektionsberättelsen 0,5 dagsverken. Som grund för beräkningen av avgiften har i detta fall använts en timtaxa på 100 euro, som i enlighet med 6 § i lagen om grunderna för avgifter till staten har sänkts med 50 procent på grund av skäl som anknyter till miljöskyddet. Enligt dessa beräkningsgrunder uppgår kostnaderna för en periodisk inspektion på en stor anläggning till 1 800 euro, för granskning av rapporterna till 1 800 euro och för förhandlingar till 700 euro, dvs. sammanlagt till 4 300 euro, om de periodiska inspektionerna utförs en gång per

år. Motsvarande kostnader för en liten anläggning uppgår till 350 euro. Små anläggningar ska inspekteras en gång per tillståndperiod, dvs. en gång på 5—10 år, varvid de årliga genomsnittliga kostnaderna som lägst uppgår till 40 euro och som högst till 70 euro. Om små anläggningar förpliktas att lämna årsrapporter, ökar granskningen dessa kostnader med 180 euro per år.

Enligt en bedömning av effekterna av avgiftsbelagd tillsyn (Ympäristövalvonnann maksullisuuden vaikuttavuusarviointi, YMrä 20/2012) skulle tillsynsavgifternas effekt på kostnaderna bli ringa när det gäller större företag, och är således närmast en principsak. Vad gäller mindre företag skulle det däremot i vissa fall handla om en större kostnad. Om införandet av avgifter genomförs, anser representanterna för verksamhetsutövarna att det för avgifterna ska kunna godkännas är ytterst viktigt att intäkterna från avgifterna styrs till tillsynen.

4.2.4 Konsekvenser för den offentliga ekonomin

För den offentliga ekonomin skulle den avgiftsbelagda tillsynen dock innebära såväl en ny finansieringskälla som en ny kostnads-post. De administrativa kostnaderna för systemet minskar till en del den ekonomiska nytta som fås genom att ta ut avgifter. Sådana administrativa kostnader kan bli höga, t.ex. Helsingfors stads utredning från 2012 som gällde hälsocentralavgifterna visade att cirka 30 procent av intäkterna från avgifterna användes till att täcka de administrativa kostnader som föranleds av att avgifter tas ut. Däremot ökar införandet av avgifter statens och kommunernas finansieringsgrund och genom detta deras inkomster, om inte motsvarande minskning görs i beskattningen.

Konsekvenser av införandet av avgifter för den offentliga ekonomin är svåra att bedöma eftersom det inte ännu finns exakta uppgifter om antalet tillsynsåtgärder eller om kostnaderna för avgiftssystemet och de inkomster som det ger. Om det i varje närings-, trafik- och miljöcentral (13 st.) görs 100 periodiska inspektioner per år och avgiften för en inspektion är 700 euro, medför inspektionerna cirka en miljon euro i inkomster för staten.

Om detta minskas med en andel på 30 procent som innefattar faktureringen av inspektionerna och andra kostnader föranledda av systemet, uppgår nettoinkomsten till 700 000 euro, förutsatt att annan finansiering inte samtidigt minskas. Med denna summa skulle 10 nya inspektörer kunna anställas, dvs. lite färre än en person per närings-, trafik- och miljöcentral.

Inkomsterna från genomgången av verksamhetsutövers periodiska rapporter kan beräknas på motsvarande sätt. Om varje tillståndspliktig anläggning som övervakas av en närings-, trafik- och miljöcentral (sammanslagt 6 000 st.) ska lämna en rapport per år och avgiften för rapportens genomgång är 350 euro, uppgår nettoinkomsterna från tillsynen till cirka 1,4 miljoner euro. Med denna summa skulle ytterligare 20 inspektörer kunna anställas till närings-, trafik- och miljöcentralerna.

För att dessa personalberäkningar ska ha någon betydelse, bör den finansiering som intäkterna från avgifterna medför kunna användas till fullo för närings-, trafik- och miljöcentralernas miljöansvarsområden utan att övrig finansiering minskas. Om resurserna ändå styrs till något annat eller om personalen på grund av personalpolitiska mål ska minskas och det inte är möjligt att anställa ytterligare personal, får införandet av avgifter negativa konsekvenser för miljötillsynen: det enda som avgifterna för med sig för ansvarsområdet är den administrativa kostnaden för faktureringen.

Det är ännu svårare att bedöma konsekvenserna för kommunerna eftersom antalet verksamheter som ska inspekteras och antalet inspektioner varierar mycket beroende på kommunernas storlek och näringsstruktur. Kommunerna utövar tillsyn över uppskattningsvis 16 000 tillstånds- och registreringspliktiga verksamheter. Om en kommun utför 10 inspektioner per år och granskar 10 tillsynsrapporter per år, uppgår inkomsterna till 7 000 euro per år med ett pris på 350 euro per dag. Om inspektioner utförs och rapporter granskas sammanlagt 100 dagar per år, utgör inkomsterna 35 000 euro. Styrningen av intäkterna från avgifterna till kommunernas miljötillsyn är, liksom också inom staten,

en förutsättning för att intäkterna från avgifterna ska inverka på tillsynens omfattning.

Ärligen utförs det uppskattningsvis ett tiotal inspektioner i anknytning till förvaltnings- tvångsförfaranden, och intäkterna från avgifterna för dem skulle inte utgöra någon betydande inkomstkälla. Avgifterna per verksamhetsutövare skulle dock kunna vara betydande, om man vore tvungen att utföra flera inspektioner i samband med ett och samma förvaltningstvångsärende och att också anmars utreda ärendet noggrant.

Även efter införandet av avgifterna måste största delen av kostnaderna för tillsynen enligt miljöskyddslagen inom kommunerna och närings-, trafik- och miljöcentralerna täckas genom skatteinkomster eftersom de periodiska inspektionerna av tillstånds- och registreringspliktiga verksamheter samt genomgången av rapporterna endast utgör en del av den totala arbetsmängden vid tillsynsmyndigheten.

4.2.5 Miljökonsekvenser

I och med att planmässigheten i miljötillsynen förbättras och tillsynen grundar sig på riskbedömning och måste planeras i enlighet med särskilda minimikrav, kan nivån på miljöskyddet indirekt förbättras i de kommuner där planeringssystemet inte ännu används.

Införandet av avgifter beräknas inte höja nivån på miljöskyddet avsevärt. Om tillsynsavgifterna riktas till resurserna för tillsyn utan att den övriga finansieringen minskas, kan man öka tillsynen och förbättra dess kvalitet, vilket indirekt kan bidra till att förbättra iakttagandet av miljötillstånd och därigenom nivån på miljöskyddet. Om avgifterna inte leder till att tillsynen vid tillsynsenheten ökar, kan införandet av avgifter öka de administrativa uppgifterna på bekostnad av de egentliga tillsynsuppgifterna. Detta kan få negativa konsekvenser för miljön. Många verksamhetsutövare anser dessutom inte att tillsynsavgifter är godtagbara, och detta kan också få negativa konsekvenser. Det kan inverka negativt också på kontakterna och kommunikationen mellan verksamhetsutövarna och tillsynsmyndigheterna. Däremot kan det även öka verksamhetsutövarnas förväntningar i fråga om tillsynens kvalitet.

4.2.6 Konsekvenser för samhället

De tillsynsplaner som myndigheterna gör upp ska vara offentliga dokument, förutsatt att utlämnandet av en uppgift inte riskerar att syftet med en inspektion eller tillsynen inte uppfylls på det sätt som anges i 24 § 1 mom. 15 punkten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), nedan *offentlighetslagen*. Allmänheten och de som drabbas av olägenheterna ska ha bättre möjligheter än tidigare att bekanta sig med tillsynens grunder och prioriteringar. Införandet av tillsynsavgifter leder enligt förslaget till ökad tillsyn, förutsatt att inkomsterna riktas till resurserna för tillsyn och ökar dem. Dessa faktorer kan tillsammans öka förtroendet för tillsynen och för miljöledningen vid de verksamheter som omfattas av tillsyn samt minska människornas oro för konsekvenserna av verksamheter för dem själva och deras livsmiljö. Planmässigheten i den lagstadgade tillsynen gör i viss mån tillsynen rättvisare, förutsatt att man utgår från att planmässigheten, bl.a. genom enhetliga anvisningar och dokumentmallar, leder till en utjämning av skillnaderna mellan nuvarande tillsynsförfaranden. Planerna förbättrar också tillsynens förutsägbarhet.

4.3 Konsekvenserna av bestämmelsen om naturvärden på verksamhetsplatsen för torvutvinning

4.3.1 Ekonomiska konsekvenser

I och med att tillämpningsområdet för 13 § inbegriper torvproduktion, begränsas såväl de ekonomiska konsekvenserna som också andra konsekvenser av bestämmelsen till att omfatta torvproduktion och verksamheter som har samband med den.

För närvarande är handläggningstiderna för miljötillstånd för uttryckligen torvproduktion klart längre än för andra verksamheter som regionförvaltningsverken beviljar tillstånd för. År 2012 var den genomsnittliga handläggningstiden för de miljötillstånd som regionförvaltningsverken beslutade om ca 15 månader, medan handläggningstiden för miljötillstånd för torvproduktion var ca

21 månader. Som längst har behandlingen av tillstånd tagit flera år. Denna situation ser ut att fortgå också år 2013. Besvär över beslut om miljötillstånd för torvproduktion anfördes dessutom i stor utsträckning, vilket ytterligare fördröjer den tid det tar att få ett lagakraftvunnet beslut.

Syftet med den föreslagna 13 § är att göra det lättare att förutse tillståndsprövningen och att snabba upp miljötillståndprocesserna. Bestämmelsen gör det möjligt att redan i den inledande fasen av ansökningsprocessen skapa en helhetsbild av de nationellt och regionalt betydande naturvärdena på förläggningsplatsen i stället för att man som nu vore tvungen att gå vidare via artskyddet enligt naturvårdslagen.

Tillståndsförfarandet kan också göras smidigare i enlighet med beslutet om genomförande av regeringens strukturpolitiska program genom att dra nytta av möjligheten till förhandsförhandling mellan myndighet och verksamhetsutövare innan tillståndsansökan lämnas in. Ett sådant förfaringsätt bidrar till att höja kvaliteten på tillståndsansökan, och information som de olika myndigheterna förfogar över om bl.a. kartläggning av naturen på området i fråga har kunnat utnyttjas när ansökan utarbetas.

Paragrafen ska enligt detaljmotiveringen inte tillämpas, om ett torvproduktionsprojekt förläggs till myrar i kategori 0—2 enligt naturtillståndsskalan i statsrådets principbeslut om ett hållbart och ansvarsfullt nyttjande och skydd av myr- och torvmarker av den 30 augusti 2012. Tillämpningen av paragrafen begränsas enligt detaljmotiveringen till myrar i kategorierna 3—5, dvs. myrar i naturtillstånd eller i ett tillstånd som påminner om naturtillstånd. Den paragraf som gäller beaktandet av naturvärden möjliggör dock undantag som innebär att torvproduktion också kan förläggas till myrar i kategori 3, om bevarandet av naturvärden i den berörda delen av landet inte äventyras eller om tillämpningen av bestämmelsen hindrar en med hänsyn till allmänt intresse viktig verksamhet. Ett sådant allmänt intresse kan hänga samman med försörjningsberedskapen eller den regionala energiförsörjningen.

Som slutsats kan det konstateras att de ekonomiska konsekvenserna av bestämmel-

sen kommer att vara positiva till följd av att handläggningen av huvudparten av tillståndsansökningar försnabbas. Det är att vänta att några tillståndsansökningar per år kommer att avslås på grund av uttryckligen denna bestämmelse, om ansökan gäller myrar med nationellt eller regionalt betydande naturvärden. Det blir i ett senare skede aktuellt att bedöma om sådana myrar ska inbegripas i det kompletterande programmet för skydd av myrar som är under beredning. Detta bidrar till att verkställa statsrådets principbeslut om att styra bort torvproduktionen från myrar i naturtillstånd och rikta in den på redan utdikade myrar, och preciserar därigenom tillståndsprövningens förutsägbarhet.

Om naturvärdena har beaktats i landskapsplanen eller i en generalplan med rättsverkan tillämpas bestämmelsen inte heller.

Miljöministeriet kommer att verka för en enhetlig tillämpning av bestämmelsen och följa verkställigheten av den, liksom också tillståndprocessernas smidighet och uppnåendet av de eftersträlvade ekonomiska konsekvenserna. Som stöd för det praktiska arbetet utarbetar miljöministeriet i samarbete med centrala aktörer anvisningar. Man kommer t.ex. att omarbeta anvisningarna om kartläggning av naturen på det torvproduktionsområde som tillståndsansökan gäller.

Den föreslagna bestämmelsen gäller inte ansökningar om miljötillstånd vars handläggning redan pågår, utan den gäller tillståndsansökningar som lämnas efter det att den nya lagen har trätt i kraft, vilket dessutom begränsar konsekvenserna av bestämmelsen.

Den föreslagna bestämmelsen ändrar inte de mål för torvbaserad energianvändning som avtalats i klimat- och energistrategin. Också efter det att de föreslagna bestämmelserna har trätt i kraft är det möjligt för torvindustrin att skaffa och bygga ut redan utdikade myrar för torvutvinning, för att energi- och klimatstrategin ska kunna genomföras och försörjningsberedskapen tillgodoses.

Enligt en redogörelse som Teknologiska forskningscentralen VTT gjorde 2009 kommer det år 2020 att behövas areal för drygt 70 000 hektar för utvinningen av energitorv. Med beaktande av den utvinningsareal på 37 000 hektar som faller bort, kommer det att

behövas areal för sammanlagt cirka 50 000 hektar för utvinningen av energitorv. Det årliga behovet av utvinningsareal är således 4 500 hektar enligt VVT:s redogörelse. Beräkningen grundar sig på en bedömning av torvanvändningen i landskapen, där även transporten av torv mellan landskapen har beaktats. Den nya areal för energi- och miljötorvutvinning som enligt VVT:s bedömning kommer att behövas uppgår till sammanlagt 58 000 hektar fram till år 2020.

Geologiska forskningscentralen har gjort preliminära bedömningar enligt vilka cirka 15 000–20 000 hektar av de dikade myrar i Södra-, Östra- och Västra Finland som är olönsamma för skogsbruket skulle kunna vara lämpliga för torvutvinning. I Norra Finland består de områden som är olönsamma för skogsbruket och som lämpar sig för torvutvinning av sammanlagt cirka 50 000–70 000 hektar enligt den preliminära bedömningen, men största delen av dessa finns på långt avstånd från användningsplatserna och är svåra att utnyttja.

Under de följande 10–20 åren kommer det enligt energi- och klimatstrategin med de nuvarande kraftverken i drift att behövas minst 11–13 terawattimmar torv under uppvärmningsperioden, eftersom torven inte kan ersättas med t.ex. skogsflis eller något annat förnybart bränsle. Dessutom ska det säkerställas att ett rimligt torvlager på ca 6–8 terawattimmar från föregående år finns tillgängligt för utjämnande av väderrisker.

Användningen av myrmarkerna i rekreationssyfte inverkar på ekonomin och sysselsättningen inom turistnäringen.

4.3.2. Konsekvenser för myndigheternas verksamhet

Förslaget ändrar inte myndigheternas behörighetsförhållanden eller arbetsfördelningen mellan staten och kommunerna. Eftersom miljötillstånden för torvutvinning omfattas av enbart regionförvaltningsverkets behörighet, medför reformen inte några nya förpliktelser för kommunerna. Tillståndsförfarandet och sökandet av ändring förändras inte, även om naturvärdena får en större betydelse vid tillståndsprövning som gäller torvutvinning.

Paragrafen gäller enligt förslaget de miljötillstånd för torvutvinning som omfattas av regionförvaltningsverkens behörighet. Reformen gör miljötillståndsförfarandet smidigare i de situationer där verksamhetsplatsens naturvärden är betydelsefulla ur en nationell eller regional synvinkel. Dessa naturvärden ska beaktas som en helhet under tillståndprocessens gång.

Närings-, trafik- och miljöcentralerna får inga nya uppgifter i och med förslaget, eftersom de redan för närvarande i sina utlåtanden om miljötillståndsansökningar tar ställning till huruvida utredningarna om de naturvärden som skyddas genom lag är tillräckliga. För sina utlåtanden använder närings-, trafik- och miljöcentralerna de befintliga riksomfattande och regionala inventeringarna av naturvärden och databaser.

Reformen får inga konsekvenser för uppgifterna inom landskapsförbunden eftersom den inte förpliktar dem att göra de utredningar om naturvärden som ska göras i samband med landskapsplaneringen.

4.3.3 Miljökonsekvenser

Bestämmelsen får positiva konsekvenser för mångfalden i myrmarker, särskilt för de områden och objekt som är värdefulla med tanke på naturen samt för djur- och växtriket och deras livsmiljöer. Bestämmelsen har positiva konsekvenser särskilt för utrotningshotade arter och biotyper på riksomfattande och regional nivå.

4.3.4. Konsekvenser för samhället

Förslaget inverkar särskilt på de företag som utvinner torv och indirekt också på andra aktörer inom torvbranschen

Förslaget ökar inte företagens administrativa börda, eftersom miljötillståndsförfarandet inte förändras, utan snarare görs smidigare. Kraven på de utredningar som behövs vid tillståndsförfarandet ändras inte heller nämnvärt. I samband med tillståndsansökan är de uppgifter som fås genom den nuvarande naturutredningen ofta tillräckliga som grund för tillståndsprövningen enligt 13 §.

Den naturtillståndsskala för myrar som planeras för närvarande och de naturinventeringar som utförs i samband med landskapsplanering kan hjälpa företag då de fattar beslut om placeringen av verksamhet, och landskapens utredningar kan också bidra till att minska företagets utredningsarbete.

Som stöd för verkställandet av bestämmelsen bör myndigheterna i syfte att säkerställa enhetlig tillämpning utarbeta anvisningar för tillståndssökanden och verkställande myndigheter.

5 Beredningen av propositionen

5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial

Revideringen av miljöskyddslagen inleddes 2010 då miljöministeriet inrättade ett internt lagstiftningsprojekt inom miljöförvaltningen för att utarbeta riktlinjer för ett förslag till en reform av miljöskyddslagen samt en sammanställning av bestämmelserna (promemoria 12.5.2011). Inom ramen för projektet förbereddes även preliminära förslag om att införa industriutsläppsdirektivet i den nationella lagstiftningen. Under projektets gång hörde man olika instanser och begärde utlåtanden om projektets promemoria.

I november 2011 inrättade miljöministeriet ett projekt för att bereda reformen av miljöskyddslagen och miljöskyddsförordningen samt vissa andra bestämmelser. Vid beredning av reformen av miljöskyddslagen inom projektet skulle man beakta regeringsprogrammets mål för en totalreform av miljöskyddslagen och miljöskyddsförordningen samt tidigare beredningar och utredningar, särskilt promemorian och bilagorna som utarbetats inom miljöministeriets lagstiftningsprojekt med riktlinjer för reformen av miljöskyddslagen samt de förslag från arbetsgruppen för utveckling av tillsynen över miljöskyddet (VALSU) som gällde utvecklingen av tillsynen och samordningen av den i närings-, trafik- och miljöcentralerna.

Vid beredningen av förslaget delades projektet upp i flera delprojekt. Under projektets gång ordnades fyra omfattande möten för hörande av allmänheten angående de olika ämnesområdena. Dessutom lät man inom ramen

för projekten utarbeta flera rapporter, som finns tillgängliga i elektronisk form på miljöministeriets webbplats (http://www.ym.fi/sv-FI/Revidering_av_miljoskyddslagen).

Projektets förslag till en regeringsproposition blev klart den 15 november 2012. I regeringspropositionen föreslogs en ny miljöskyddslag som skulle ersätta den miljöskyddslag som trädde i kraft år 2000. Förslaget innehöll avvikande åsikter från fyra olika instanser.

Utlåtande om projektets förslag begärdes av cirka hundra remissinstanser. På basis av utlåtandena omarbetade miljöministeriet regeringspropositionen genom att enligt behov höra andra myndigheter, sakkunniga och intresseorganisationer.

Regeringspropositionen har behandlats av delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning den 20 augusti 2013.

5.2 Utlåtanden och hur de har beaktats

Remissinstanser

Det överlämnades 120 utlåtanden om det förslag till en ny miljöskyddslag som lades fram av projektet för reformen av miljöskyddslagen. Sammanfattningen av utlåtandena finns tillgänglig i elektronisk form på miljöministeriets webbplats (http://www.ym.fi/sv-FI/Revidering_av_miljoskyddslagen).

Utlåtanden gavs av justitieministeriet, inrikesministeriet, inrikesministeriets gränsbevakningsavdelning, försvarsministeriet, huvudstaben vid försvarsministeriet, finansministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, kommunikationsministeriet, arbets- och näringsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, förvaltningsenheten vid miljöministeriet, miljöministeriets avdelning för den byggda miljön, Livsmedelssäkerhetsverket Evira, Meteorologiska institutet, högsta förvaltningsdomstolen, Konsumentverket, Trafiksäkerhetsverket TraFi, Forststyrelsen, Museiverket, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården Valvira, Finlands miljöcentral, Institutet för hälsa och välfärd, Säkerhets- och kemikalieverket Tukes, Vasa förvaltningsdomstol, Regionförvaltningsver-

ken i Södra, Östra, Västra, Egentliga och Norra Finland, Närings-, trafik- och miljöcentralerna i Södra Österbotten, Södra Savolax, Tavastland, Sydöstra Finland, Mellersta Finland, Birkaland, Norra Österbotten, Norra Savolax, Nyland och Egentliga Finland, städerna Esbo, Helsingfors, Joensuu, Keuruu, Kuopio, Lappe, Uleåborg, Saarijärvi, Tammerfors, Åbo och Vanda, Södra Österbottens förbund, Södra Savolax landskapsförbund, Tavastlands förbund, Kajanlands förbund, Mellersta Österbottens förbund, Kymmene-dalens förbund, Birkalands förbund, Österbottens förbund, Norra Österbottens förbund, Norra Savolax förbund, Satakunta förbund, Nylands förbund, Egentliga Finlands förbund, Östra Finlands universitet, Fackförbundet Pro rf, Bioenergia ry, Birdlife Finland rf, Finlands Näringsliv EK, Livsmedelsindustriförbundet rf, Finsk Energiindustri rf, Finavia Abp, Fingrid Oyj, Helsingfors universitet, Kaivannaisteollisuusyhdistys ry, Centralförbundet för Fiskerihushållning rf, Kangasalan Luonto ry, Kemianteollisuus ry, Koneyrittäjien liitto ry, Luonto-Liitto ry, Länsi-Suomen luontoarvoyhdistys Koppelo ry, Jord- och skogsbruksproducenternas Centralförbund MTK rf, Turism- och Restaurangförbund rf, Skogsindustrin rf, Motiva Oy, Neste Oil Abp, Oulun Energia, Lokalkraft rf, Rakennusteollisuus RT ry och INFRA ry, Rautaruukki Abp, sametinget, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC, Suomen Ampumaurheiluliitto ry, Suomen Asianajajaliitto ry, Finlands Fiskodlarförbund rf, Finlands Kommunförbund, Finlands naturskyddsförbund rf, Suomen Moottoriliitto - Finlands Motorförbund ry, Akk-Motorsport rf, ProFur-intressebevakning och rådgivning rf, Finska Vindkraftföreningen rf, Suomen vesiensuojeluyhdistysten liitto ry, Suomen vesilaitosyhdistys ry, Miljörättsliga sällskapet i Finland rf, Suomen Yrittäjät ry, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f, Teknologiateollisuus - Teknologiiindustrin ry, Tjänstemannacentralorganisationen STTK rf, Turveruukki Oy, Valio Ab och Maidonjalostajien ja meijeritukkukauppioiden liitto ry, Vapo Oy, WWF Finland, Ympäristö- ja terveysteknisen tekniset ry, Ympäristönsuojeluviranhaltijat ry, Ympäristövakutuskeskus, Ympäristöyrittäjien Liitto ry, Öl-

jyalan Keskusliitto ry samt vissa privatpersoner.

Allmänna anmärkningar

Generellt ansåg remissinstanserna att en totalreform av miljöskyddslagen behövs och att den förtydligar den nuvarande lagstiftningen och dess tillämpningsområde. Den föreslagna lagstrukturen ansågs i huvudsak rätt tydlig, men även motsatta synpunkter lades fram bl.a. angående de många hänvisningar till direktivet som finns inne i texten. Det ansågs att det finns en risk för att lagstiftningen blir mera invecklad och mångtydig. I många utlåtanden konstaterades det att man i detta skede med en sådan brådskanie tidtabell endast borde ha gjort de ändringar i lagstiftningen som förutsätts i industriutsläppsdirektivet och göra en noggrannare genomgång av de övriga ändringarna. Särskilt kritiskt såg man på att naturvärdena och effektiviteten i energi- och materialanvändningen ska ingå i miljöskyddslagen. Främst på grund av de nya kraven i industriutsläppsdirektivet ansåg man att tillståndsförfarandet kan bli omständigare än förut för både verksamhetsutövarna och myndigheterna, trots att reformen syftar till det motsatta.

Detaljerade anmärkningar

I utlåtandena ansågs det att det är bra att lagens tillämpningsområde förtydligas så att det omfattar alla de verksamheter som kan medföra förorening av miljön. Det rekommenderades att avgränsningen av kemikalielagstiftningens tillämpningsområde avgränsas noggrannare för att det inte ska bli alltför omfattande. Vid den fortsatta beredningen förtydligade man kopplingen mellan miljöskyddslagen och kemikalielagstiftningen för att undvika alltför allmän hänvisning.

Det ansågs att de föreslagna bemyndigandena att utfärda förordning är rätt omfattande och allmänt hållna, och att detta eventuellt kan vara problematiskt med tanke på grundlagen. Vissa bemyndiganden att utfärda förordning förtydligades ytterligare vid den fortsatta beredningen, liksom också de grundläggande bestämmelser som hänför sig till dem. Man gjorde även en kritisk bedöm-

ning av vissa bestämmelser om bemyndiganden, och såg till att alla bemyndiganden anknyter till bestämmelser på lagnivå. På grund av miljöskyddslagens karaktär är det vanligt att bemyndigandena att utfärda förordning är rätt omfattande, och detta har inte heller gått att undvika i denna proposition.

Remissinstanserna förhöll sig motstridiga till att den allmänna bestämmelsen om naturvärden på förlägningsplatsen för verksamheten ska inbegripas i miljöskyddslagen. Å ena sidan ansåg vissa remissinstanser att förslaget är välkommet och att det innebär en betydande förbättring av lagen genom att den nya bestämmelsen beaktar de värdefulla naturvärdena på verksamhetsplatsen i större utsträckning än tidigare. Å andra sidan ansåg många att förslaget leder till att förhållandet mellan miljöskyddslagen och naturvårdslagen blir oklart och att miljöskyddslagen därför inte borde omfatta naturvärdena, utan grunda sig på utsläpp och föroreningar såsom tidigare. De som var kritiska ansåg även att bedömningskriterierna för naturvärdenas betydelse är mångtydiga och otydliga, och att detta kan äventyra rättssäkerheten och tillståndsförfarandets förutsägbarhet. Man befärar att behandlingstiderna för miljötillstånd kan förlängas ytterligare med anledning av utredningarna om natur- och landskapsvärdena. Det ansågs i många utlåtanden vara omotiverat att paragrafens tillämpningsområde inte inbegriper de miljötillstånd som omfattas av kommunens behörighet. De utredningar om naturvärden som ska göras i samband med landskapsplaneringen ansågs inte tillräckliga för miljötillståndsförfarandets behov. Man var också bekymrad över markägarnas och verksamhetsutövarnas rättsskydd. Vissa remissinstanser ansåg att det principbeslut om ett hållbart och ansvarsfullt nyttjande och skydd av myr- och torvmarker som statsrådet antog i augusti 2012 är tillräckligt för att trygga myrarnas naturvärden.

Vid den fortsatta beredningen har paragrafens tillämpningsområde avgränsats så att det enbart omfattar förläggningen av torvutvinning, och bestämmelsens tillämpningsområde har därigenom preciserats. Eftersom miljötillstånd för torvutvinning enbart handläggs vid regionförvaltningsverk, faller de kom-

munala miljötillståndsmyndigheterna på detta sätt utanför verkställandet av bestämmelsen. Kriterierna för hur betydelsefulla naturvärden är har preciserats genom att omnämnandet av skönhets- och landskapsvärden har slopats. Också tillämpningen av bestämmelsen på miljön utanför den plats där verksamheten är placerad har inskränkts. Till bestämmelsen har också fogats en möjlighet att på vissa villkor avvika från det absoluta hindret för att bevilja tillstånd.

Verksamhetsutövarens försiktighetsskyldighet ansågs i princip motiverad, men det konstaterades också att den åtminstone delvis överlappar förpliktelseerna i övrig lagstiftning. Det ansågs att det behövs en separat plan endast i sådana fall då försiktighetsprincipen utifrån tillsynsmyndighetens bedömning inte annars har beaktats i verksamheten. Genom att föreslå att planen endast ska göras upp till de delar som ännu inte bygger på någon annan lagstiftning som nämns i bestämmelsen har man vid den fortsatta beredningen undvikit att bestämmelsen överlappar de andra bestämmelserna i lagstiftningen. Planens omfattning ska fastställas enligt verksamhetens natur, och därför har beslutsfattande i enskilda fall på grund av att det är administrativt belastande inte ansetts vara ändamålsenligt. Bestämmelsen avgränsades till att gälla verksamheter som omfattas av regionförvaltningsverkets behörighet och dessutom utslöts djurstallarna helt ur dess tillämpningsområde.

Skyldigheten att välja de kemikalier eller metoder som medför minst fara för miljön ansågs vara så gott som självklar i nuläget, och genom att skyldigheten tas in i miljöskyddslagen ansåg man att den leder till motstridiga regler och gör lagarnas förhållande till EU-regleringen otydliga. Bestämmelsen har tagits med i förslaget dels för att komplettera kemikalielagstiftningen genom bestämmelser om förebyggande av förorening, dels för att genomföra skyldigheterna i industriutsläppsdirektivet.

I utlåtandena fästes uppmärksamhet vid att det är svårt att administrera granskningen och tillsynen i fråga om de samtidiga effekterna av sådan tillstånds- och registreringspliktig verksamhet som bedrivs inom samma område om tillsynen är fördelad mellan två olika

myndigheter. Det föreslogs att registreringen i sådana fall skulle kunna skötas av en statlig myndighet, varvid staten också skulle sköta tillsynen över samtliga verksamheter i området. Vid den fortsatta beredningen ändrades bestämmelsen så att det är en och samma myndighet som ska sköta tillsynen över en verksamhetshelhet.

Förslaget om att staten i tillståndsärenden ska få överföra behörighet till kommunerna i större utsträckning än tidigare kritiserades i många utlåtanden. Man ansåg att behörighet ska kunna överföras endast i undantagsfall och helst i enlighet med vad som föreskrivs i den nuvarande lagen. I många utlåtanden såg man negativt på överföringen av behörighet på grund av bristen på resurser och sakkunskap i kommunerna, och befarade att överföringen kan leda till osäkerhet om vilken myndighet som har behörighet i tillstånds- och tillsynsärenden. Vid den fortsatta beredningen har bestämmelsen bevarats, men dess tillämpningsområde har begränsats genom att antalet verksamheter vars tillståndsbehandling inte kan överföras av statens tillståndsmyndighet till den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten har utökats. De stränga grunderna för överföring av behörighet kan delvis ses som ett svar på den kritik som framförts.

Synpunkterna på utnyttjandet av elektroniska kommunikationsformer för att informera om tillståndsansökan var både positiva och negativa. Kravet på att tillståndsansökan i sin helhet ska offentliggöras elektroniskt ifrågasattes eftersom t.ex. avsaknaden av en bilaga skulle utgöra ett oriktigt förfarande. Kravet skulle också kunna öka behovet av resurser vid tillståndsmyndigheten. Vid den fortsatta beredningen ändrades bestämmelsen så att tillståndsansökan med bilagor inte behöver offentliggöras i sin helhet, och myndigheternas resurser kan tas i beaktande när man överväger att offentliggöra den.

Synpunkterna på den föreslagna bestämmelsen om effektiviteten i energi- och materialanvändningen var till största delen negativa. I de utlåtanden där den understöddes konstaterades det att de regler som gäller detta indirekt anknyter till förebyggandet av förorening och att den nya bestämmelsen således förtydligar tolkningen av lagen. Enligt remissinstanser som var negativa eller kritis-

ka till bestämmelsen borde ingen av dessa frågor regleras i miljötillståndet, utan de skulle kunna beaktas i samband med genomförandet av de direktiv och frivilliga program som gäller energi- och materialanvändning. Bestämmelsen ökar också den administrativa bördan onödigt mycket och ger miljömyndigheterna en alltför omfattande prövningsrätt. Uppgifterna om energi- och materialanvändningen i underprocesser kan dessutom utgöra affärshemligheter, vilket kan orsaka problem vid fastställandet av tillståndsvillkoren. Vid den fortsatta beredningen avgränsades paragrafens tillämpningsområde så att det enbart gäller energieffektivitet och direktivanläggningar. Området för de tillståndsvillkor som enligt bestämmelsen ska meddelas har också avgränsats.

Att tillståndsvillkoren regelbundet ska ses över borde enligt utlåtandena vara en huvudregel och borde gälla även anläggningar som omfattas av direktivets tillämpningsområde och inte endast efter det att slutsatserna har offentliggjorts. Även det översynsförfarande som föreslogs understöddes. Vid den fortsatta beredningen bestämdes det att översynen av tillstånd för anläggningar som omfattas av direktivets tillämpningsområde fortfarande ska ske i samband med offentliggörandet av slutsatserna, men tillståndsmyndigheten ska vid behov även kunna bestämma en annan tidsfrist för översynen av tillståndet.

De förslag som gällde förvaltningsförfarandet ansågs i regel vara bra. Kritiken framfördes om inskränkningen av hörandet, vilket kan strida mot syftena med de bestämmelser om rätt till delaktighet som finns i grundlagen och Århuskonventionen. Vid den fortsatta beredningen preciserades bestämmelserna om förvaltningsförfarandet ytterligare, och skyldigheten att höra parter utvidgades.

Det nya förslaget om ljudmiljöns kvalitet och kvalitetsmål ansågs vara oklart och bristfälligt. Om förslaget ingår i den fortsatta beredningen, ska det preciseras i fråga om syfte och användningssituationer. Vid den fortsatta beredningen fästes särskild vikt vid bestämmelsens innehåll och utformning. Även motiveringen till bestämmelsen skrevs till största delen om. Det har konstaterats att bestämmelsen är nödvändig på grund av bemyndi-

gandet att utfärda förordning i samband med bestämmelsen.

Det förslag som gäller skyddet mot självkriminalisering ansågs i många utlåtanden äventyra och begränsa tillsynsmyndighetens möjligheter att agera. I de utlåtanden där bestämmelsen understöddes föreslogs det att den ska preciseras så att den utöver fysiska personer även gäller juridiska personer. På grund av kommentarerna i utlåtandena omformulerades bestämmelsen i sin helhet. I den nya formuleringen preciseras det vilka aktörer inom administrationen som omfattas av bestämmelsen. Bestämmelsen gäller fortfarande endast fysiska personer som har rätt till skydd mot självkriminalisering.

Enligt utlåtandena borde tillsynen ordnas på grundval av verksamhetens miljö- och hälsorisker och vara oberoende och opartisk. I många myndighetsutlåtanden ansågs det att ett granskningsförfarande enligt förvaltningslagen inte alltid lämpar sig för sådana inspektioner som ska utföras vid tillsyn enligt den föreslagna lagen. Man ansåg att bestämmelserna om myndigheternas samarbete och behörighet borde preciseras. Vid den fortsatta beredningen preciserades bestämmelserna om granskningsförfarandet och tillsynsmyndigheternas behörighet med hänsyn till tillsynens särdrag.

Den avgiftsbelagda tillsynen motiverades särskilt med att de avgifter som tas ut ska riktas till tillsynsverksamheten. Med tanke på likabehandlingen av verksamhetsutövarna ansågs det viktigt att de avgiftsbelagda tillsynsåtgärderna definieras noggrant och att avgifterna är rättvisa. I vissa utlåtanden ansåg man att tillsynen fortsättningsvis borde vara avgiftsfri. Det borde vara möjligt att ta ut en avgift hos dem som utan grund begär tillsyn i stället för hos verksamhetsutövarna. Man befarade också att avgifterna skulle öka den administrativa bördan. Vid den fortsatta beredningen kvarstår tillsynen i relativt omfattande utsträckning som avgiftsbelagd. Skäligheten har beaktats såtillvida att en procentuell övre gräns för tillsynsavgifterna för små företag och hushåll har föreskrivits. Dessutom ska det vara möjligt att ta ut en avgift för handläggningen av ett ärende hos den som uppenbart utan grund har inlett ärendet.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag**1.1 Miljöskyddslagen****1 kap Allmänna bestämmelser**

1 §. Lagens syfte. Bestämmelsen om lagens syfte motsvarar bestämmelsen om syftet med den gällande miljöskyddslagen. Det föreslås dock att bestämmelsen komprimeras och punkterna grupperas på nytt så att de punkter som i sak hör ihop med varandra slås samman.

Punkt 1 i paragrafen liknar artikel 1 andra stycket i industriutsläppsdirektivet. I enlighet med direktivet fogas till 1 punkten ett omnämnande av att utsläpp, och inte bara förorening, ska förebyggas och minskas. Syftet motsvarar även miljöskyddskraven för vissa särskilda branscher, såsom stora förbränningsanläggningar, anläggningar som använder lösningsmedel och avfallsförbränning. Dessa branscher har som särskilt mål att begränsa utsläppen från anläggningarna å ena sidan genom lag och å andra sidan genom statsrådets förordningar som utfärdats med stöd av lag. I enlighet med syftet med industriutsläppsdirektivet, är även syftet med lagen att alla delar av miljön, dvs. luft, vatten och mark, ska skyddas. Till 1 punkten fogas omnämnanden av skador orsakade av förorening och avvärjande av miljöskador.

I den princip om hållbar utveckling som avses i 2 punkten och enligt vilken icke-förnybara naturresurser ska utnyttjas skonsamt med tanke på framtida generationers behov, förnybara naturresurser ska utnyttjas i förhållande till naturens förmåga till återbildning och energianvändningen ska vara effektiv, kombineras syftet att även i övrigt stödja en hållbar utveckling och motverka klimatförändringen. Genom den hållbara användning av naturresurser som avses i 3 punkten och den därtill hörande minskningen av avfallets mängd och skadlighet hänvisas det särskilt till syftet med och förpliktelseerna enligt avfallslagen som ska tillämpas parallellt med lagen. Utöver syftet att

minska avfallets mängd och skadlighet ska skadeverkningar av avfall förebyggas när avfall dock uppkommer. I 4 punkten föreskrivs om granskning av projekt som orsakar fara för miljöförorening och bedömning av konsekvenserna som en helhet, och att man genom lag strävar efter att förhindra att skadliga miljökonsekvenser sprids från en del av miljön till en annan. Punkt 5 återspeglar skyldigheten enligt 20 § i Finlands grundlag (731/1999) att trygga medborgarnas möjligheter att påverka beslut som gäller miljön.

Paragrafen styr tolkningen av de andra bestämmelserna i lagen. Bestämmelserna ska tillämpas så att förverkligandet av lagens syfte tryggas.

2 §. Tillämpningsområde. Lagens tillämpningsområde är i princip detsamma som i den gällande lagen. Tillämpningsområdet preciseras i enlighet med gällande tillämpningspraxis så att man i tillämpningsområdet förutom industriell verksamhet nämner även all annan verksamhet som orsakar eller kan orsaka förorening av miljön. Tillämpningsområdet täcker förutom tillståndspliktiga och registreringspliktiga verksamheter även andra verksamheter som inte är tillståndspliktiga eller registreringspliktiga, t.ex. småskalig förbränning av ved, behandling och ledning av avloppsvatten från glesbygder och även i större utsträckning verksamhet som orsakar diffus belastning av vattendrag. Industriell verksamhet kan omfattas av industriutsläppsdirektivets tillämpningsområde eller vara enbart nationell vad gäller regleringen.

Lagens tillämpningsområde fastställs på ett positivt sätt i paragrafen så att det omfattar all verksamhet som orsakar eller kan orsaka förorening av miljön och verksamhet där avfall uppkommer eller avfall behandlas.

I den gällande lagen har 28 § 1 mom., som gäller allmän tillståndsplikt, och lagens tillämpningsområde utarbetats analogt på så vis att det kan uppstå oklarhet i fråga om huruvida lagen tillämpas även på annan än tillståndspliktig – och delvis anmälningspliktig – verksamhet. Nästan hela urvalet av meto-

der i lagen bygger på ett tillstånds- och registreringssystem – och i viss mån på ett anmälningssystem. Av t.ex. 85 § i den gällande lagen framgår det dock att lagstiftarens mål inte har varit att begränsa lagens tillämpningsområde så att det gäller endast tillstånds- och anmälningspliktig verksamhet. Lagens tillämpningsområde ska utformas så att det tydligt framgår att lagen tillämpas på all verksamhet som kan orsaka förorening av miljön, och inte bara verksamhet som är föremål för godkännandeförfaranden och andra förfaranden enligt lagen.

Till 2 mom. fogas en hänvisning till internationella havsskyddsfördrag och gränsöverskommelsen mellan Finland och Sverige (FördrS 91/2010) som i och med att den förnyats inte längre begränsar tillämpningen av miljöskyddslagen inom överenskommelsens tillämpningsområde på samma sätt som den tidigare överenskommelsen. Av den nya gränsöverskommelsen följer särskilda tilläggskrav vad gäller tillståndsförfarandet t.ex. i fråga om hörande och översättning av handlingar, men grunderna för beviljande av tillstånd finns med avvikelse från tidigare i miljöskyddslagen.

3 §. Avgränsning av tillämpningsområdet. I paragrafen föreskrivs på samma sätt som i den gällande lagen om avgränsning av lagens tillämpningsområde. Hänvisningen till gränsöverskommelsen mellan Finland och Sverige flyttas till 2 §, som gäller tillämpningsområdet, eftersom tillämpningen av överenskommelsen har ändrats i och med att överenskommelsen har förnyats.

4 §. Tillämpning i försvarsmakten och i Gränsbevakningsväsendet. I paragrafen föreskrivs om tillämpning av lagen i försvarsmaktens och Gränsbevakningsväsendets verksamhet. Lagen ska i princip tillämpas på försvarsmaktens och Gränsbevakningsväsendets verksamhet. Lagen tillämpas dock inte på sådan verksamhet där tillämpningen av lagen skulle äventyra rikets säkerhet eller försörjningsberedskapen. Lagen tillämpas inte heller på ämnen och utrustning som är avsedda särskilt för militärt bruk eller andra ämnen och annan utrustning som hänför sig till bevakning av rikets centrala säkerhetsintressen. Lagen får tillämpas på dessa även delvis. Genom förordning av statsrådet får

närmare bestämmelser utfärdas om tillämpningen av lagen på försvarsmakten och Gränsbevakningsväsendet. Bestämmelser om detta finns i nuläget i 4 b § i miljöskyddsförordningen.

5 §. Definitioner. Det föreslås att till lagen fogas som första definition en ny definition av utsläpp. Genom denna definition genomförs definitionen av utsläpp i artikel 3.4 i industriutsläppsdirektivet. Avsikten är inte att definitionen ska ändra den helhet som utgörs av definitionerna av utsläpp, utsläppsgränsvärde och förorening av miljön, deras förhållanden till varandra och tillämpningen av dem.

Definitionen i 2 punkten motsvarar definitionen av förorening av miljön enligt den gällande miljöskyddslagen, men den har dock ändrats så att definitionen av utsläpp i föregående punkt beaktas. Genom definitionen genomförs definitionen av förorening i artikel 3.2 i industriutsläppsdirektivet.

Definitionen i 3 punkten motsvarar definitionen av verksamhet som medför risk för förorening av miljön enligt den gällande miljöskyddslagen. Genom definitionen genomförs definitionen av anläggning i artikel 3.3 i industriutsläppsdirektivet. Enligt direktivet avses med anläggning verksamheter som kan påverka utsläpp och föroreningar. Definitionen av anläggning har medfört problem i förvaltnings- och rättspraxis. Till en anläggnings verksamhet räknas verksamheter som har nära samband med anläggningen, och kontrollen är inte enbart begränsad till t.ex. verksamhet enligt definitionen av tillståndspliktig verksamhet, utan till verksamheten hör även en anläggnings olika del- och hjälpverksamheter, t.ex. energiproducerande enheter, distributionsstationer för bränsle, upplag och lastningsverksamhet. Av del- och hjälpverksamheter krävs dock att de finns relativt nära anläggningen.

Definitionen i 4 punkten motsvarar definitionen av olägenhet för hälsan i den gällande miljöskyddslagen.

Definitionen i 5 punkten motsvarar definitionen av utsläppsgränsvärde i den gällande miljöskyddslagen. Genom definitionen genomförs definitionen av gränsvärde för utsläpp i artikel 3.5 i industriutsläppsdirektivet.

Det föreslås att till lagen fogas en ny definition av miljö kvalitetskrav, dvs. punkt 6. Genom definitionen genomförs definitionen av miljö kvalitetsnorm i artikel 3.6 i industriutsläppsdirektivet. Begreppet miljö kvalitetsnorm används redan i 3 § i statsrådets förordning om ämnen som är farliga och skadliga för vattenmiljön som även baserar sig direkt på EU-lagstiftning. I nämnda förordning avses med miljö kvalitetsnorm sådan halt av ett för vattenmiljön farligt eller skadligt ämne i ytvatten, sediment eller biota som, för att skydda människors hälsa och miljön, inte får överskridas. I 2 § i statsrådets förordning om luftkvaliteten, som även den baserar sig på EU-lagstiftning, definieras gränsvärde som en på vetenskaplig grund i syfte att förebygga eller minska olägenheter för hälsan fastställd koncentration av luftförorening som ska underskridas inom en viss tid och som därefter inte får överskridas. Miljö kvalitetskrav avser således i stort sett samma sak i olika direktiv, men ordalydelserna i direktiven avviker från varandra, och därför kan mera detaljerade definitioner av miljö kvalitetskrav avvika från en sektor inom miljöskyddet till en annan.

Definitionen i 7 punkten motsvarar i huvudsak gällande definition av bästa tillgängliga teknik, men den har preciserats så att den motsvarar definitionen av bästa tillgängliga teknik i artikel 3.10 i industriutsläppsdirektivet. I enlighet med detta innefattar bästa tillgängliga teknik enligt den reviderade definitionen även avvecklingsmetoder för verksamheter, och tekniken ska vara sådan att den kan användas som grund för tillståndsvillkor.

Definitionen i 8 punkten motsvarar definitionen av verksamhetsutövare i den gällande miljöskyddslagen. Genom definitionen genomförs definitionen av verksamhetsutövare i artikel 3.15 i industriutsläppsdirektivet.

Definitionen i 9 punkten motsvarar definitionen av vattendrag i den gällande vattenlagen. Definitionen omfattar på samma sätt som i vattenlagen inte småvatten (rännilar, diken och källor). Enligt 2 mom. ska Finlands territorialvatten och ekonomiska zon i enlighet med 4 § i vattenlagen jämföras med vattendrag.

Det föreslås att till 1 mom. 10 punkten fogas en ny definition av mark genom vilken tillämpningsområdet för förbudet mot förorening av mark och skyldigheten att utföra sanering av mark preciseras. Utgångspunkten för definitionen av mark är definitionen i artikel 3.21 i industriutsläppsdirektivet, och bakgrunden till denna definition är i sin tur definitionen i EU-kommissionens förslag till markdirektiv. Definitionens ordalydelse har i viss mån preciserats i språkligt hänseende i förhållande till definitionen i direktivet.

Definitionen av grundvatten i 11 punkten motsvarar definitionen av grundvatten i 1 kap. 3 § 7 punkten i vattenlagen. I lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen baserar sig definitionen av grundvatten på ramdirektivet för vattenpolitiken och är något snävare än i miljöskyddslagen, eftersom definitionen omfattar endast vatten som finns i den mättade zonen. I industriutsläppsdirektivet (artikel 3.20) hänvisas det i fråga om grundvatten till ramdirektivet för vattenpolitiken, men det har dock inte ansetts nödvändigt att ändra definitionen i miljöskyddslagen, eftersom den gällande definitionen täcker även det grundvatten som avses i direktivet. Definitionen preciseras dock så att den motsvarar den nya definitionen av mark.

Grundvattenområde definieras i 12 punkten. Klassificeringen av grundvattenområde har granskats av den grundvattenarbetsgrupp som miljöministeriet tillsatt (rapporten "Pohjavesien suojeleluun liittyvän sääntelyn kehittäminen valmistelevan työryhmän raportti 17.12.2012"). Arbetsgruppen har även deltagit i utformningen av definitionen av grundvattenområde. Med grundvattenområde avses ett geologiskt avgränsat område i porös eller genomsläpplig mark- eller berggrund som är mättad på vatten och som möjliggör betydande grundvattenströmning eller grundvattentäkt. De betydande grundvattenförekomster som avses i lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen finns i nämnda geologiska formationer och utgör en hydrologiskt sett så enhetlig vattenmassa som möjligt (jfr lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen 2 § 5 punkten). Mindre grundvattenförekomster som det hänvisas till i vattenlagen (1 kap. 3 § 8 punkten) kan även finnas utanför grundvattenområden. Grundvat-

tenområden består vanligen av områden där mark- eller berggrunden släpper igenom vatten bra och det randområde som helt eller delvis omger dem. Grundvattenområden kan delas in i olika klasser enligt hur de lämpar sig och används för vattenförsörjning eller enligt andra skyddsbehov. Det är meningen att det i lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen ska finnas noggrannare bestämmelser om grunderna för indelningen och förfarandena i anslutning till den än i nuläget. Indelningen ska dock även i fortsättningen ha ett nära samband med den skillnad som görs i förbudet mot förorening av grundvatten mellan viktiga eller andra för vattenförsörjningen lämpliga grundvattenområden och andra grundvattenområden.

I 13 punkten definieras avloppsvatten. Definitionen kvarstår i den form den har haft sedan revideringen av vattenlagen. Eftersom definitionen av avloppsvatten innefattar den risk för förorening som vatten som avleds orsakar, täcker definitionen även dagvatten och lakvatten som avleds från vissa områden när de kan medföra förorening av miljön. Bestämmelserna om avledning och behandling av avloppsvatten i miljöskyddslagen kan således i vissa fall bli tillämpliga även på dagvatten. I fråga om miljötillståndspliktiga verksamheter kan avledning av dagvatten även vara en fråga som ska behandlas i tillståndet och i fråga om icke-tillståndspliktiga verksamheter kan det i vissa särskilda situationer krävas att lagen tillämpas och att t.ex. förelägganden enligt den gällande 84 § meddelas. Bestämmelser om dagvatten från utbyggda områden finns dock i huvudsak i lagen om vattentjänster (119/2001) och markanvändnings- och bygglagen.

I 14 punkten definieras ny teknik. Med ny teknik avses industriell teknik som kan medföra en högre miljöskyddsnivå eller samma miljöskyddsnivå till lägre kostnader än bästa tillgängliga teknik. Genom definitionen genomförs artikel 3.14 i industriutsläppsdirektivet.

I punkt 15 definieras avstjälningsplats genom en bestämmelse i lag. Detta är förenat med bemyndigandet enligt 3 mom. att genom förordning utfärda närmare bestämmelser om vad som ska anses utgöra en avstjälningsplats.

2 kap. Allmänna skyldigheter, principer och förbud

6 §. Skyldighet att vara konsekvensmedveten. Paragrafen motsvarar 5 § 1 mom. i den gällande lagen. Verksamhetsutövaren är skyldig att vara konsekvensmedveten om verksamhetens miljökonsekvenser, risker och möjligheterna att minska miljökonsekvenserna. Skyldigheten att vara konsekvensmedveten är en del av aktsamhetsprincipen och gäller i stor utsträckning de av verksamhetens miljökonsekvenser som orsakas av utsläpp eller användning av kemikalier eller andra ämnen, behandling eller lagring i verksamheten, och risker i anslutning till detta samt riskhantering och möjligheterna att minska konsekvenserna.

Med tanke på miljötillståndssystemet innefattar skyldigheten att vara konsekvensmedveten i praktiken en skyldighet att följa upp utsläppens konsekvenser för tillståndet i miljön och olika kontroll- och mätningsskyldigheter. Skyldigheten att vara konsekvensmedveten förpliktar dock inte verksamhetsutövaren att producera allmän miljöinformation som inte är av särskild vikt vid utredningen av verksamhetens konsekvenser. Skyldigheten att vara konsekvensmedveten konkretiseras av de uppgifter som verksamhetsutövaren ska skaffa fram för att uppfylla villkoren för beviljande av tillstånd vid ansökan om tillstånd eller lämna in till tillsynsmyndigheten vid tillsynen.

7 §. Skyldighet att förebygga och begränsa förorening av miljön. I paragrafen föreskrivs om att den viktigaste grundläggande skyldigheten för utövare av alla verksamheter som omfattas av denna lags tillämpningsområde är att förebygga och hindra förorening av miljön. De skyldigheter som anges i paragrafen utgör för sin del en grund för de bemyndiganden att utfärda förordning som föreslås i 9 §.

Skyldigheten att på förhand förebygga negativ miljöpåverkan av verksamhet eller minimera denna påverkan baserar sig på principen om prevention och minimering av olägenheter enligt 4 § 1 mom. i den gällande lagen. Med avvikelse från gällande lag föreskrivs det om principen i en mera förpliktande

de form, eftersom bestämmelserna delvis stöder sig på ett bemyndigande att utfärda förordning enligt den föreslagna 9 §. Dessutom fogas till paragrafen en bestämmelse enligt vilken verksamhetsutövaren ska minimera verksamhetens utsläpp till miljön och avloppsnätet. Metoder för att fullgöra sistnämnda skyldighet är särskilt ett tillstånd- och registreringsförfarande samt statsrådets förordningar.

Paragrafens 2 mom. motsvarar 5 § 3 mom. i den gällande miljöskyddslagen vad gäller avfallslagen. Till momentet fogas en hänvisning till skyldigheten att iaktta de allmänna principer och skyldigheter i fråga om säker användning av ämnen som föreskrivs i kemikalielagen och Europeiska unionens kemikalieförordningar för förebyggande och hindrande av förorening och risk för förorening av miljön. Dessa förordningar är särskilt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 samt rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG (Reach-förordningen), Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 528/2012 om tillhandahållande på marknaden och användning av biocidprodukter (biocidförordningen), Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 850/2004 om långlivade organiska föroreningar och om ändring av direktiv 79/117/EEG (POP-förordningen) samt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1102/2008 om exportförbud för metalliskt kvicksilver och vissa kvicksilverföreningar och kvicksilverblandningar och säker förvaring av metalliskt kvicksilver (förordningen om exportförbud).

Bestämmelsen i 2 mom. är en påminnelse förutom till verksamhetsutövaren även till både tillståndmyndigheten och tillsynsmyndigheten om skyldigheten att iaktta vissa skyldigheter som föreskrivs i avfallslagen och kemikalielagen samt Europeiska unionens kemikalielagstiftning. I fråga om kemi-

kalier hänvisas det särskilt till skyldigheterna i fråga om säker användning samt tillstånd och begränsningar som gäller användningsförhållandena. Säker användning omfattar enligt kemikalielagstiftningen förutom användning även t.ex. den helhet som förvaring, lagring och blandning utgör. Säker användning hänför sig i fråga om kemikalier till den s.k. övervakningen av förhållandena.

8 §. Förebyggande och hindrande av förorening av miljön som orsakas av tillståndspliktig och registreringspliktig verksamhet. I paragrafen föreskrivs om skyldigheter som gäller tillståndspliktig och registreringspliktig verksamhet. I 1 och 2 punkten föreskrivs om skyldigheter som baserar sig på artikel 11 i industriutsläppsdirektivet. Skyldigheterna är på så sätt allmänna att det är motiverat att de gäller även andra tillståndspliktiga och registreringspliktiga verksamheter förutom de anläggningar som omfattas av industriutsläppsdirektivets tillämpningsområde.

Med bästa tillgängliga teknik, som anläggningarna är skyldiga att använda, avses de tekniker, metoder, processer, system och andra förfaranden som när de används medför att verksamheten med beaktande av kostnaderna orsakar så lite miljökador som möjligt. Bästa tillgängliga teknik innefattar både enskilda anordningar och hela system som gäller och styr verksamheten samt användningen av dessa. Bästa tillgängliga teknik innefattar effektiv användning av vatten, material och andra råvaror, effektiv produktion och användning av energi samt minimering av skadligheten vad gäller avfallets och utsläppens mängd och kvalitet. Bästa tillgängliga teknik innefattar vanligen gränsvärden för mängden utsläpp och förbrukningen. Förbrukningsnivåerna kan anges i t.ex. följande enheter: kWh/t av produkten, liter vatten/ton av produkten, ton råvara/ton av produkten, ton avfall/ton av produkten. Även miljösystem eller andra motsvarande förvaltningssystem genom vilka man strävar efter att styra verksamheten, är en del av den bästa tillgängliga tekniken. En sådan bästa tillgängliga teknik som inte inbegriper utsläpps- eller förbrukningsmängder som uttrycks i gränsvärden kan även kallas för bästa praxis för miljön.

I 3 punkten föreskrivs om verksamhetsutövarens allmänna skyldighet att kontrollera utsläppen från verksamheten och deras konsekvenser, liksom om skyldigheten att lämna uppgifter om dem och om avfall, råvaror, bränslen och kemikalier till myndigheterna. Uppgifterna behövs förutom vid tillsynen över verksamheterna även för att fullgöra skyldigheterna i fråga om lämnande av olika internationella uppgifter som är bindande för Finland.

I 4 punkten föreskrivs om verksamhetsutövarens skyldighet att se till att det finns tillräcklig sakkunskap. Kravet gäller endast tillståndspliktig och registreringspliktig verksamhet. Närmare bestämmelser om den sakkunskap som krävs i olika verksamheter får med stöd av 9 § utfärdas genom förordning av statsrådet.

9 §. Statsrådsförordningar om förebyggande och hindrande av förorening av miljön. I paragrafen föreskrivs om de viktigaste bemyndigandena att utfärda förordningar med närmare bestämmelser om utsläpp från verksamheter som medför risk för förorening av miljön och förebyggande och hindrande av utsläpp. Grundläggande bestämmelser om detta finns i de föreslagna 7 och 8 §. Bestämmelsen är till sina grunder och sitt innehåll likadan som 11 § i den gällande miljöskyddslagen. I bestämmelsen görs preciseringar av vissa ordalydelser och i bestämmelsen stryks omräknade omräknanden bemyndigandena att utfärda förordningar om buller och jordbrukets nitrutsläpp. Statsrådets förordningar om bullerutsläpp och utsläpp från jordbruk får i fortsättningen utfärdas med stöd av de allmänna bemyndigandena i 1 och 2 mom. Behov av att minska på jordbrukets ammoniakutsläpp till luften kan uppkomma förutom i och med revideringen av nitratdirektivet även i och med revideringen av protokollet till 1979 års konvention om långväga gränsöverskridande luftföroreningar angående minskning av förorening, övergödning och marknära ozon (*Göteborgsprotokollet*) och den eventuellt kommande revideringen av direktivet om utsläppstak.

Skyldigheten att lämna uppgifter om utsläpp får preciseras med stöd av 4 punkten i paragrafen. Ett uttryckligt bemyndigande att utfärda förordning om skyldigheten att lämna

uppgifter om kemikalier, råvaror och bränslen samt avfall föreslås på samma sätt i 5 punkten.

Bestämmelser om miljö kvalitet såsom luftkvalitet, ytvattnets kvalitet och frågor som gäller buller finns i 15 kap. som även innehåller bemyndiganden för statsrådet att utfärda förordningar om miljö kvaliteten.

10 §. Statsrådsförordningar om förebyggande och hindrande av förorening av miljön i vissa verksamheter. I paragrafen föreskrivs om de bemyndiganden för statsrådet att utfärda förordning i enlighet med 12 § i gällande miljöskyddslag som gäller de verksamheter som anges i 2 mom. Bemyndigandena gäller branscher inom vilka det finns relativt många anläggningar och verksamheterna är relativt likadana och således kan regleras genom allmänna bestämmelser. Som ett tillägg till förteckningen över branscher föreslås behandling och avledande av kommunalt avloppsvatten. Förteckningen i paragrafen över innehållet i statsrådets bemyndigande är detaljerad och noggrant avgränsad. Bemyndigandet att utfärda förordning om jordbruk gäller även trädgårdsproduktion.

Paragrafen kompletterar bestämmelserna i 9 § i fråga om de verksamheter som tillämpningsområdet omfattar, eftersom det i förordningarna får föreskrivas närmare om de krav som gäller verksamhetens art och ordnandet av den samt tekniska detaljer vad gäller verksamheten. Den vanliga tolkningen har varit att det principiella innehållet i förordningar som statsrådet utfärdar med stöd av miljöskyddslagen är krav som gäller gränsvärden för utsläpp och tekniska krav som kompletterar dessa.

11 §. Val av plats för verksamheter. Bestämmelsen motsvarar i huvuddrag 6 § i den gällande lagen, men är dock till vissa delar preciserad och kompletterad. Bestämmelsen i 6 § i den gällande lagen är till sin karaktär delvis målinriktad och i villkoren för beviljande av tillstånd har det även föreskrivits närmare om faktorer som gäller placering. I fråga om faktorer som ska beaktas i de allmänna villkoren för placering fastställs i mera detalj än i nuläget faktorer som är karaktäristiska för en bra plats för en verksamhet och det föreskrivs tydligare än i nuläget om att bedömningen ska utföras som en in-

bördes jämförelse av verksamhetens och miljöns art. Vid valet av plats för verksamheten ska man i behövlig utsträckning bedöma miljöförhållandena, såsom antalet personer som utsätts för skada, den nuvarande belastningsnivån och naturens toleransförmåga i området. Viktiga kriterier för bedömningen av olägenhet för hälsan är miljökvaliteten och de målnivåer som fastställts för den. Särskilt känsliga mål i området, t.ex. skolor, daghem och sjukhus, kan inverka på verksamhetens godtagbarhet. I synnerhet buller som orsakas av verksamheten ställer särskilda krav på platsens närmaste omgivning. Den olycksrisk som verksamheten medför och den risk för olägenhet för hälsan som långvarig exponering orsakar kan även förutsätta ett tillräckligt skyddsavstånd.

Enligt 2 mom. 1 punkten har verksamhetens art och sannolikheten för förorening betydelse vid bedömningen av platsens lämplighet. Faktorer som ska beaktas vid bedömningen kan även vara bl.a. verksamhetens varaktighet, tidpunkt och hur betydande verksamhetens konsekvenser är.

Enligt 2 mom. 2 punkten ska hänsyn tas till hur känsligt det område som påverkas av verksamheten är för förorening av miljön. Som faktorer i anslutning till hur känsligt det område som påverkas av verksamheten är beaktas t.ex. egenskaper vad gäller marken, växtligheten och grundvattenförhållandena i området.

I 2 mom. 3 punkten betonas platsens lämplighet med tanke på konsekvenserna för människans livsmiljö. Faktorer som ska beaktas är platsens lämplighet med tanke på en sund och trivsamt livsmiljö.

Enligt 2 mom. 4 punkten ska hänsyn även tas till det genomförda användningsändamålet för platsen och det område som påverkas av verksamheten samt det användningsändamål som anvisats i en plan med rättsverkningar enligt markanvändnings- och bygglagen. Känsliga användningsändamål för områden är särskilt bostads-, skydds- och rekreationsområden och områden där det finns läroanstalter, vårdinrättningar och inkvarteringstjänster. Vid kontrollen beaktas förutom det användningsändamål som genomförts i områdena även det kommande användningsändamålet och det användningsändamål som

planläggningen gjort möjlig för dem. Med planer med rättsverkningar avses enligt markanvändnings- och bygglagen en i området gällande landskapsplan, generalplan med rättsverkningar eller detaljplan. Ett områdes användningsändamål anvisas i planen genom planbeteckningar och eventuella planbestämmelser.

Även andra tänkbara platser inom området ska enligt 2 mom. 5 punkten beaktas på samma sätt som enligt den gällande 6 § 3 punkten.

12 §. Plan med rättsverkningar vid placering av verksamheter. I paragrafen föreskrivs bindande om vilken betydelse planer med rättsverkningar har vid placering av tillståndspliktig eller registreringspliktig verksamhet. Verksamheter får inte placeras i strid med detaljplanen, eller så att genomförandet av någon annan plan med rättsverkningar försvåras.

Bestämmelsen motsvarar bestämmelsen i första meningen i 42 § 2 mom. i den gällande miljöskyddslagen om förhållandet mellan tillståndspliktiga verksamheter och detaljplanen, och i fråga om registreringspliktiga verksamheter motsvarar den andra meningen i 30 § 1 mom. Bestämmelser om den inverkan en gällande landskapsplan och en generalplan med rättsverkningar har vid tillståndsprövningen finns nu i paragrafen i stället för det tidigare omnämmandet endast i motiveringen. Planerna inverkar på placeringen av verksamheten så att placeringen inte får försvåra användningen av området för det ändamål som reserverats i planerna.

Bestämmelsen är förpliktande och den ska iakttas vid tillståndsprövningen och vid placeringen av registreringspliktiga verksamheter. En särskild hänvisning till iakttagandet av bestämmelsen behövs inte i bestämmelserna i fråga. Enligt 48 § om grunderna för tillståndsprövning ska miljötillstånd beviljas om verksamheten bl.a. uppfyller de krav som ställs i denna lag. Denna allmänna hänvisning innefattar även en hänvisning till att 12 § är förpliktande.

En detaljplanen visar i detalj hur användningen av området organiseras, byggs ut och utvecklas. Det är inte möjligt att placera verksamheter i strid med detaljplanen. Ett projekt som har beviljats undantag från de-

taljplanen anses även följa planen. I områden där det finns en gällande landskapsplan eller generalplan med rättsverkningar ska det säkerställas att placeringen av verksamheten inte försvårar användningen av området för det ändamål som reserverats i planen. I samband med detta ska hänsyn tas till översiktligheten i fråga om den styreffekt som är ett resultat av hur landskaps- eller generalplanen framställs. Styreffekten i fråga om översiktliga planer varierar enligt form av markanvändning. Användningsändamål som gäller t.ex. användning för rekreation samt naturskydd utgör vanligen ett hinder för placeringen av verksamheten inom ett sådant område. Däremot är det möjligt att på områden som anvisats för jord- och skogsbruk placera t.ex. verksamhet som är lämplig i anslutning till det huvudsakliga användningsändamålet för områdesreserveringen. Bedömningen av verksamhetens placering i förhållande till planen förutsätter vid behov ett utlåtande av kommunens byggnadstillsynsmyndighet, en kommunal myndighet som ansvarar för planläggningen eller i fråga om landskapsplaner av landskapsförbundet.

13 §. Förläggning av torvutvinning. I paragrafen föreskrivs det om grunden för att miljötillstånd för torvutvinning förvägras. Enligt 1 mom. får torvutvinning inte förläggas så att nationellt eller regionalt betydelsefulla naturvärden förstörs på platsen där verksamheten placeras. Med naturvärden avses de arter och biotoper som har bedömts vara hotade i utredningar om hur hotade arter och biotoper i Finland är. Att dessa förekommer på den planerade platsen för verksamheten kan utgöra ett hinder för placeringen av verksamheten, om förekomsten bedöms vara nationellt eller regionalt betydelsefull. Avsikten är att man på den planerade platsen för torvutvinning ska kunna beakta naturvärden på motsvarande sätt som vid bedömningen av förutsättningarna för beviljande av tillstånd enligt 42 § i den gällande lagen och i 49 § i lagförslaget i fråga om de utsläpp som verksamheten orsakar. I fråga om sådana naturvärden som är skyddade med stöd av naturvårdslagen eller bestämmelserna om vissa typer av vattennatur i vattenlagen ska man vid skyddet i stället för paragrafen iakttäga bestämmelserna i naturvårdslagen och vattenlagen.

I 1 mom. föreskrivs närmare om omständigheter som ska beaktas vid bedömningen av naturvärdenas betydelsefullhet. Omständigheter som ska beaktas är hur hotade de arter eller biotoper som förekommer på platsen är samt förekomstens betydelse eller omfattning. Att naturvärdet är betydelsefullt innebär i praktiken att det på platsen förekommer arter av organismer eller biotoper eller kombinationer av biotoper som i utredningarna om hotade arter och biotoper bedöms vara hotade. I fråga om regionalt betydelsefulla naturvärden ska det beaktas hur hotad arten eller biotopen är regionalt. I fråga om arter görs en granskning av hur hotade de är regionalt enligt skogsvegetationszoner (den hemiboreala, sydboreala, mellanboreala och nordboreala zonen, inklusive deras områden). I fråga om biotoper görs en separat granskning i södra och norra Finland av hur hotade de är regionalt. Till exempel i södra Finland uppfyller en hotad art eller biotop, granskad ur ett nationellt perspektiv, inte nödvändigtvis alltid kriterierna för att vara hotad. Alla nationellt hotade biotoper är likaså inte hotade i norra Finland. Lokalt betydelsefulla naturvärden omfattas inte av bestämmelsen. Vid bedömningen av hur betydelsefullt ett naturvärde är beaktas även artförekomstens omfattning, riklighet eller livskraft samt i fråga om förekomsten av biotoper på motsvarande sätt dess omfattning och naturtillstånd.

Syftet med bestämmelsen är att förhindra att torvutvinning förläggs på en plats som med tanke på platsens naturvärden är nationellt eller regionalt betydelsefull när den bedöms som en helhet. Det betydelsefulla naturvärdet som avses i lagen innebär i praktiken vanligen att fler än en hotad art eller biotop förekommer på den planerade platsen för verksamheten. När det gäller de mest hotade (ytterst hotade och mycket hotade) biotoperna och arterna kan även en enskild betydelsefull förekomst utgöra ett hinder för att verksamheten placeras på platsen.

Avsikten är att bestämmelsen ska tillämpas på ett sätt som överensstämmer med riktlinjerna för myrars naturtillstånd i statsrådets principbeslut om ett hållbart och ansvarsfullt nyttjande och skydd av myr- och torvmarker av den 30 augusti 2012 och med riktlinjerna för förläggning av torvproduktionen i den na-

tionella energi- och klimatstrategin (Statsrådets redogörelse till riksdagen av den 20 mars 2013, SRR 2/2013 rd). Bestämmelsen ska inte tillämpas på myrar som enligt naturtillståndsskalan i statsrådets principbeslut hör till kategorierna 0—2.

Bestämmelsen blir tillämplig, när det är fråga om myrar i kategorierna 3—5 enligt naturtillståndsskalan i statsrådets principbeslut. De betydande naturvärden som avses i 1 mom. förekommer vanligtvis på sådana myrar i naturtillstånd eller på myrar i ett tillstånd som påminner om naturtillstånd.

Vid bedömningen av hur betydande ett naturvärde är kan hänsyn dessutom tas till platsens betydelse för den omgivande naturen och dess funktion, när det är fråga om myrar i kategorierna 3—5 enligt naturtillståndsskalan i statsrådets principbeslut. Utifrån detta kan uppmärksamhet fästas vid en sådan betydelse som ett torvutvinningsprojekt har för den omgivande naturen och dess funktion som inte blir beaktad i förhandstillsynen enligt bestämmelserna om förhindrande av förorening i miljöskyddslagen eller enligt vattenlagen.

Förlägningsplatsens nationellt eller regionalt betydelsefulla naturvärden kan ha betydelse för den omgivande naturen t.ex. med tanke på en hotad art som byggt bo eller häckar i närheten av platsen. Dessutom kan betydelsen av platsens naturvärden öka om den finns i omedelbar närhet av en eller flera områden som är skyddade eller vars mångfald i övrigt är betydande eller är en del av samma övergripande myrområde, om platsen har särskild betydelse med tanke på ett sådant områdes skyddsvärden. Vid bedömningen av betydelsen av platsens naturvärden för den omgivande naturens funktion kan hänsyn även tas till andra myrområden, källor, ådalar eller bäckdalar med nationellt betydelsefulla naturvärden eller någon annan livsmiljö och dess funktion som är beroende av vattenhushållningen och topografin och som finns inom samma avrinningsområde i närheten av förlägningsplatsen.

Paragrafens 1 mom. innehåller även en bemyndigandebestämmelse enligt vilken det genom förordning av statsrådet får utfärdas närmare bestämmelser om de omständigheter

som ska beaktas vid bedömningen av naturvärdenas betydelse.

Enligt 2 mom. kan torvutvinning oberoende av vad som föreskrivs i 1 mom. förläggas på ett visst område, om placeringen inte äventyrar möjligheterna att bevara i 1 mom. avsedda naturvärden i den del av landet där verksamheten planeras eller tillämpningen av 1 mom. hindrar uppkomsten av en med hänsyn till allmänt intresse viktig verksamhet och det inte annars finns något hinder för att tillstånd ska beviljas. Det undantag som avses i momentet kan tillämpas på myrar i kategori 3 enligt naturtillståndsskalan i statsrådets principbeslut. Med del av landet avses varje ändamålsenligt granskningsområde med tanke på bevarandet av naturvärdet, som t.ex. kan vara ett landskapsområde. De nationellt eller regionalt betydande naturvärden som avses i 1 mom. finns inte jämt fördelade i de olika delarna av landet, och därför äventyrar ett torvutvinningsprojekt inte nödvändigtvis bevarandet av naturvärdena i en viss del av landet, trots att projektet leder till att ett naturvärde förstörs. Den verksamhet som är viktig för allmänt intresse och som avses i momentet kan betjäna t.ex. ett torvutvinningsprojekt som är viktigt med tanke på den regionala energiförsörjningen eller försörjningsberedskapen.

Paragrafens 3 mom. gäller paragrafens förhållande till planläggning. Enligt markanvändnings- och bygglagen är målet för områdesplaneringen att utifrån en interaktiv planering och tillräcklig bedömning av konsekvenserna främja bl.a. möjligheterna att bevara naturens mångfald och andra naturvärden. Kraven på innehållet vad gäller olika planer innefattar bl.a. värnande om landskap, naturvärden och kulturarv. De riksomfattande målen för områdesanvändningen (2000 och 2008) innehåller bl.a. mål som gäller det nationella kultur- och naturarvet. Planerna ska enligt lagen basera sig på tillräckliga undersökningar och utredningar. Natur- och landskapsvärdena i planläggningsområdena ska vid utarbetandet av en plan utredas så att det utifrån dem går att bedöma om kraven på innehållet i planen uppfylls.

Enligt de riksomfattande målen för områdesanvändningen ska man i planläggningen beakta myrar som lämpar sig för torvutvin-

ning och samordna utvinnings- och skyddsbehoven. Som torvtäktområde reserveras myrar som redan utdikats eller annars i fråga om naturtillståndet ändrats i betydande grad och uppodlade kärr som tagits ur bruk. Konsekvenserna av torvtäkt ska kontrolleras enligt avrinningsområde och de krav som bevarandet av myrmarkernas mångfald och andra miljöaspekter samt resurshushållningen ställer ska beaktas särskilt. Vid utarbetandet av en landskapsplan ska det enligt markanvändnings- och bygglagen ses till att hänsyn tas till de riksomfattande målen för områdesanvändningen så att förverkligandet av dem främjas. Miljöministeriet ska lämna hela planen eller vissa delar av den utan fastställelse, om planen inte uppfyller de krav på innehållet som ställs i lagen.

Enligt 3 mom. tillämpas denna paragraf inte om de i 1 mom. avsedda naturvärdena har beaktats i landskapsplanen eller i en generalplan med rättsverkningar och verksamheten placeras på ett område som reserverats för den i planen. Målet för förslaget är att undvika att samma områdes naturvärden utreds och bedöms i två olika förfaranden. Tillämpningen av bestämmelsen förutsätter att områdets användningsändamål och avgränsning har angetts tillräckligt entydigt i planen.

Om området i en gällande landskapsplan eller en generalplan med rättsverkningar har anvisats för torvutvinning, ska förutsättningarna för placeringen i princip inte bedömas i ett tillståndsförfarande i enlighet med 1 mom. Om det i tillståndsförfarandet dock klart framgår att naturvärden inte har beaktats i planen på grund av tidpunkten för utarbetandet av planen eller det allmänna styrmålet, ska förutsättningarna för placering bedömas i enlighet med 1 mom. Tillståndsmyndigheten ska i sitt beslut motivera varför man gjort denna bedömning.

14 §. Skyldighet att bekämpa förorening. I paragrafen föreskrivs om skyldigheten att bekämpa förorening. I den gällande lagen finns denna skyldighet i 5 § 2 mom. Till första meningen i paragrafen fogas ett omnämnande av risk, vilket baserar sig på artikel 7 första stycket b i industriutsläppsdirektivet. Till paragrafen fogas en skyldighet för verksamhetsutövarna att utan dröjsmål vidta åtgärder, om de upptäcker att verksamheten

inte uppfyller de krav som föreskrivs eller bestäms för den. Genom andra meningen i paragrafen genomförs artikel 8.2 b i industriutsläppsdirektivet.

15 §. Beredskapsskyldighet. I paragrafen föreskrivs om skyldigheten för den som utövar tillståndspliktig eller registreringspliktig verksamhet att vidta förebyggande åtgärder för att hindra olyckor och andra exceptionella situationer och att begränsa konsekvenserna av dem. Bestämmelsen om beredskap och en beredskapsplan för de verksamheter som beviljats tillstånd av en statlig tillståndsmyndighet konkretiserar försiktighets- och akt-samhetsprincipen som det föreskrivs om i 20 §. Närmare bestämmelser om beredskapsplanens innehåll utfärdas genom förordning av statsrådet. Verksamhetens karaktär är avgörande för vad planen ska innehålla och hur omfattande och detaljerad den ska vara. Om beskrivningen av verksamheten och den därmed anslutna bedömningen av verksamhetens konsekvenser och risker visar att en egentlig beredskapsplan inte behövs, räcker det med en beskrivning av verksamheten som i vilket fall som helst behövs i tillståndsansökan och ett på beskrivningen grundat konstaterande om att planen är onödig. En beredskapsplan behöver inte utarbetas, om tillsynsmyndigheten bedömer att verksamheten, dess konsekvenser och dess risker inte kräver att en sådan utarbetas. En beredskapsplan behöver inte heller utarbetas till den del en motsvarande plan har utarbetats med stöd av lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor (390/2005, nedan *kemikaliesäkerhetslagen*), räddningslagen (379/2011), gruvlagen (621/2011) eller någon annan lag och inte heller i fråga om djurstallars verksamhet.

I kemikaliesäkerhetslagen och bestämmelser som utfärdats med stöd av den och som gäller industriell hantering och upplagring av farliga kemikalier och explosiva varor finns det skyldigheter som gäller dessa anläggningars beredskap att förhindra olyckor. I anläggningarna beaktas förebyggande av olyckor och begränsning av deras konsekvenser vid planeringen och styrningen av verksamheten och i tillvägagångssätten på ett övergripande, metodiskt och målinriktat sätt. Målet har varit att så här på ett effektivare

sätt än tidigare göra de åtgärder för att hindra olyckor som baserar sig på respektive anläggnings verksamhet och identifierade risker i den till en del av anläggningarnas normala verksamhet. På detta sätt säkerställs det bäst att man i respektive fall fortlöpande sörjer för de effektivaste säkerhetsåtgärderna i en produktionsanläggning. För produktionsanläggningar med störst risker för olyckor har detta inneburit att ett säkerhetsledningssystem har utarbetats och att det iakttas i verksamheten. Bestämmelser som gäller mindre anläggningar har förutsatt att verksamhetsprinciper och de tillvägagångssätt som principerna kräver fastställs på en nivå som står i proportion till verksamhetens riskpotential. I fråga om anläggningar med risk för storolyckor har Europeiska gemenskapens Seveso II-direktiv förutsatt detta sedan 1999.

I fråga om liten industriell hantering och upplagring räcker det enligt kemikaliesäkerhetslagen med enbart en anmälan till räddningsväsendet, och en intern räddningsplan behöver inte göras. Omfattande industriell hantering och upplagring förutsätter antingen att en plan över säkerhetsprinciperna utarbetas eller att en säkerhetsutredning utarbetas och lämnas till Tukes.

Med stöd av 28 § i kemikaliesäkerhetslagen ska verksamhetsutövaren göra upp en intern räddningsplan och lämna den till Tukes i tillräckligt god tid före verksamheten inleds. I räddningsplanen görs bl.a. förberedelser för att spåren efter en olycka ska kunna undanröjas och miljön rengöras.

Enligt 48 § i räddningslagen ska räddningsverket i samarbete med den berörda verksamhetsutövaren göra upp en extern räddningsplan för objekt som medför särskild risk. Skyldigheten gäller bl.a. en produktionsanläggning som avses i 30 § 1 mom. eller 62 § 1 mom. i kemikaliesäkerhetslagen och för vilken verksamhetsutövaren ska utarbeta en säkerhetsrapport, samt en deponi för utvinningsavfall som avses i 45 a § 2 mom. i den gällande miljöskyddslagen.

Enligt 115 § i gruvlagen ska den som bedriver gruvdrift för gruvdriften upprätta en intern räddningsplan för gruvan. Bestämmelser om dess innehåll finns i 2 mom. i nämnda paragraf, enligt vilken planen ska innehålla bl.a. uppgifter om tillbud och olyckor som

kan förutses samt deras eventuella verkningar samt åtgärderna för att förebygga tillbud och olyckor och begränsa verkningarna av dem.

16 §. Förbud mot förorening av mark. Förbuden mot förorening av mark och grundvatten ska i fråga om verksamhet som kräver miljötillstånd beaktas i tillståndsförfarandet och vid fastställandet av tillståndsvillkoren. Miljötillstånd får inte beviljas, om verksamheten har de konsekvenser som avses i förbuden mot förorening och som inte kan förhindras genom tillståndsvillkor och riskhanteringsåtgärder som genomförs utifrån dem. Förbuden mot förorening gäller trots ett beviljat miljötillstånd. Ett tillstånd som beviljats för verksamheten ger således inte rätt till förfaranden som strider mot ett förbud, även om myndigheten inte särskilt har förbjudit förorening av mark eller grundvatten eller efterlevnaden av tillståndsbeslutet i praktiken medför att mark eller grundvatten förorenas.

Förbudet mot förorening av mark motsvarar till sitt innehåll 7 § i den tidigare miljöskyddslagen och även det föregående förbudet mot förorening av mark enligt avfallslagen. Enligt bestämmelsen får markkvaliteten inte försämrats genom att på eller i marken lämna, släppa ut eller deponera avfall eller andra ämnen som kan medföra fara eller olägenhet för människans hälsa eller miljön, minska trivselen eller annars kränka allmänt eller enskilt intresse. I bestämmelsen hänvisas till fara eller olägenhet på samma sätt som i flera andra bestämmelser i lagen. Med olägenhet avses verksamhetens oönskade konsekvenser på det sätt som beskrivs ovan i definitionen av förorening av miljön i 5 §. Med fara hänvisas däremot till möjligheten att olägenhet förekommer eller att det finns avsevärd risk för det på motsvarande sätt som t.ex. i definitionen av verksamhet som medför risk för förorening av miljön.

Det föreslås att hänvisningarna till organismer och mikroorganismer i förbudet mot förorening av mark ersätts med det i språkligt hänseende tydligare uttrycket "organismer" som här täcker även mikroorganismer såsom bakterier och mikrober samt virus.

17 §. Förbud mot förorening av grundvatten. Förbudet mot förorening av grundvatten är med tanke på skyddet av grundvatten en

central bestämmelse som enligt förslaget ska kvarstå i huvudsak oförändrad. Förbudet mot förorening täcker således även i fortsättningen i stor utsträckning olika åtgärder som påverkar grundvattnets kvalitet både inom grundvattenområden och utanför dem. Till förbudet mot förorening fogas förutom ämnen och energi även en uttrycklig hänvisning till mikroorganismer på samma sätt som i förbudet mot förorening av mark. Mikrober hör i praktiken till de farligaste förstörarna av grundvatten, och att släppa ut dem i grundvatten har även hittills ansetts strida mot förbudet mot förorening.

Med grundvatten avses i enlighet med definitionen i 1 kap. 5 § vatten i marken eller berggrunden. I rättspraxis har det i vissa situationer kommit upp frågor om tillämpningen av förbudet mot förorening av mark på berggrund, men i praktiken avser förorening av berggrund vanligen uttryckligen förorening av grundvatten som lagrats i sprickor i berggrunden, och denna förorening omfattas av förbudet mot förorening av grundvatten. Eftersom definitionen täcker allt vatten i mark eller berggrund, gäller förbudet mot förorening i tillämpliga delar även konstgjort grundvatten. Bestämmelser om tillåtenhet och tillståndsplikt vad gäller åtgärder som påverkar grundvattnets mängd liksom om infiltration av vatten i marken för konstgjord grundvattenbildning finns i vattenlagen.

I grundvattenområden som avses i 1 punkten i bestämmelsen är väsentlig försämring av grundvattenkvaliteten förbjuden oberoende av dess konsekvenser för allmänna eller enskilda intressen. Ordalydelsen i bestämmelsen har ändrats till den del det har varit nödvändigt för att modernisera föråldrat språk, dvs. verbet bli i den gällande lagen har ersatts med en hänvisning till en kvalitetsförändring i grundvattnet. Dessutom ska ordalydelsen samordnas med den i bestämmelserna om definitionen av förorening av miljön och förbudet mot förorening av mark vad gäller begreppen risk eller olägenhet för hälsa. Vid sidan av risk för hälsa nämns i paragrafen således även olägenhet för hälsa. Till bestämmelsen fogas även en uttrycklig hänvisning till risk och olägenhet för miljön. Med hänvisningen avses bl.a. eventuell påverkan på grundvattnets avrinningsvattendrag eller bio-

toper som är beroende av grundvatten, t.ex. källor. Detta synsätt kan anses ha ingått redan tidigare i de allmänna intressen som nämns i 3 punkten i momentet. Det har till dessa delar dock ansetts nödvändigt att förtydliga bestämmelsen, eftersom det i EU:s direktiv om vattenbranschen förutsätts att mark- och ytvattenekosystem som är oberoende av grundvatten beaktas vid bedömningen av grundvattnets tillstånd och eventuella förorening.

De grundvattenområden som nämns i 1 punkten i momentet har i praktiken ansetts avse de grundvattenområden som miljöförvaltningen kartlagt och som är viktiga och lämpar sig för vattenförsörjningen (dvs. så kallade grundvattenområden av klass I och II). Klassificeringen av grundvattenområden baserar sig dock inte direkt på bestämmelserna i lagen. Klassificeringen och avgränsningen av grundvattenområden samt utvecklandet av utarbetandet av skyddsplaner har granskats av den särskilda arbetsgrupp som miljöministeriet tillsatt.

Förbudet mot förorening gäller grundvatten på någon annans fastighet även utanför ovannämnda grundvattenområden. I den föreslagna 1 mom. 2 punkten ska till motsvarande bestämmelse i 8 § 1 mom. 2 punkten i den gällande lagen förutom risk för hälsa även fogas en uttrycklig hänvisning till risk för miljö på motsvarande sätt som i 1 punkten i momentet. Dessutom hänvisas det i förbudet mot förorening i 1 mom. 3 punkten på samma sätt som i gällande lag allmänt till kränkning av allmänt eller enskilt intresse som orsakas av en kvalitetsförändring i grundvattnet. Denna hänvisning i 3 punkten till en kvalitetsförändring i grundvattnet är således mer omfattande än i 1 och 2 punkten, eftersom den gäller även grundvattnet på egen fastighet.

Förbudet mot förorening gäller enligt det gällande 8 § 2 mom. även åtgärder som särskilt anges i förordning samt genom förordning förbjudna utsläpp av miljö- eller hälsofarliga ämnen i grundvattnet. I fråga om dessa ämnen gäller förbudet mot förorening således i princip oberoende av om utsläppet har de konsekvenser som avses i 1 mom. En förordning som avses i paragrafen ska basera sig på Europeiska gemenskapens direktiv.

Med stöd av detta bemyndigande har statsrådets förordning om ämnen som är farliga och skadliga för vattenmiljön utfärdats, och den baserar sig på bestämmelserna i grundvattendirektivet (2006/118/EG). I 4 a § i förordningen finns bestämmelser om förbud mot utsläpp i grundvatten av vissa ämnen. Enligt paragrafen får grundvattenförorenande farliga ämnen som nämns i punkt E i bilaga 1 till förordningen eller ämnen som ingår i en ämnesgrupp som nämns i bilagan inte släppas ut i grundvattnet vare sig direkt eller indirekt. Det föreslås att bestämmelsen om bemyndigandet att utfärda förordning i 2 mom. ska kvarstå i huvudsak i sin nuvarande omfattning, men att hänvisningen till Europeiska gemenskapens direktiv ska slopas.

18 §. Särskilda förbud som gäller havet. I paragrafen föreskrivs om särskilda förbud som gäller havet på samma sätt som i 9 § i den gällande lagen.

19 §. Särskilda skyldigheter vid användning av kemikalier. I paragrafen föreskrivs om särskilda skyldigheter vid användning av kemikalier. Bestämmelsen kompletterar de allmänna grundregler för verksamhetsutövare som det föreskrivs om i 17 § i kemikalielagen, och i bestämmelsen betonas omsorg och försiktighet vid användning, hantering, förvaring, upplagring och blandning av kemikalier i verksamheter som orsakar fara för förorening av miljön. Syftet med bestämmelsen är att förebygga och minska utsläpp samt avvärja miljöskador i enlighet med lagens syfte. Även i 8 och 9 § i kemikaliesäkerhetslagen föreskrivs som ett komplement till kemikalielagen om skyldighet att välja och omsorgsplikt i fråga om kemikalier. Den föreslagna bestämmelsen ska i praktiken iakttas i tillståndsförfarandet och registreringsförfarandena samt vid tillsynen över dessa verksamheter.

Behovet i lagstiftningen av bestämmelsen om skyldighet att välja baserar sig särskilt på de kriterier för fastställande av bästa tillgängliga teknik som anges i bilaga III till industriutsläppsdirektivet, och som ett av dessa kriterier nämns användning av ämnen som är mindre farliga. I artikel 58 i industriutsläppsdirektivet föreskrivs dessutom om att ämnen som klassificeras som carcinogena, mutagena

eller reproduktionstoxiska ska ersättas med mindre skadliga ämnen.

Det är inte heller i nuläget ovanligt att i villkoren i miljötillstånden förplikta verksamhetsutövaren att i möjligaste mån utreda möjligheterna att övergå till mindre skadliga kemikalier. Enligt den föreslagna bestämmelsen ska den som utövar tillståndspliktig eller registreringspliktig verksamhet, när det rimligen är möjligt, bland de alternativ som står till buds välja den kemikalie eller metod som orsakar minst risk för förorening av miljön.

I 3 mom. betonas att det även i annan lagstiftning finns bestämmelser om säkerhet vid hantering av kemikalier och om produkters säkerhet, och som exempel nämns kemikaliesäkerhetslagen och konsument säkerhetslagen (920/2011).

20 §. Allmänna principer för verksamhet som medför risk för förorening av miljön. I paragrafen kvarstår principerna enligt 4 § 1 mom. 2 och 4 punkten i den gällande lagen. Det föreslås att skyldigheten i fråga om prevention och minimering av olägenheter och bästa tillgängliga teknik överförs till bestämmelserna i 7 och 8 § om skyldigheter i fråga om verksamhet.

I princip utgör bästa praxis en del av bästa tillgängliga teknik och detta tas i beaktande vid definitionen. Bästa praxis för miljön kan dock anses vara en sådan bästa tillgängliga teknik där det inte ingår utsläpps- eller förbrukningsmängder som uttrycks i gränsvärden. Bästa praxis kan i vissa fall även ha en självständig roll, vilket talar för att principen ska kvarstå i lagen som en separat princip. Principen om bästa praxis kan även tillämpas vid bekämpningen av flyktiga utsläpp.

3 kap. Myndigheterna och deras uppgifter

21 §. Statliga myndigheter. Paragrafen motsvarar till sitt huvudsakliga innehåll 20 § i den gällande lagen.

Enligt 1 mom. i paragrafen svarar miljöministeriet för den allmänna styrningen, uppföljningen och utvecklingen av lagen. Ministeriet följer och styr tillämpningen av lagen samt främjar en enhetlig tillämpningspraxis vad gäller lagen.

Enligt 2 mom. ska den statliga tillsynsmyndigheten inom sitt område styra och främja skötseln av de uppgifter som avses i lagen, övervaka att bestämmelserna och föreskrifterna iakttas samt för sin del föra talan för att tillvarata det allmänna miljöskyddsintresset vid sådant beslutsfattande som avses i miljöskyddslagen. Den statliga tillsynsmyndigheten lämnar utlåtanden om tillståndsansökningar och söker vid behov ändring i tillståndsbeslut som fattats av den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten eller den statliga miljöförvaltningsmyndigheten för att trygga miljöskyddsintresset. I enlighet med 23 § 3 mom. i den gällande miljöskyddslagen som gäller regionförvaltningsmyndigheter ska även till denna paragraf fogas en bestämmelse om den statliga tillsynsmyndighetens skyldighet att i ärenden som hör till dess behörighetsområde stödja den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten.

I 3 mom. föreskrivs om den statliga miljöförvaltningsmyndighetens allmänna roll som miljöförvaltningsmyndighet. I lagen om regionförvaltningsverken (896/2009) och i statsrådets förordning om regionförvaltningsverken (906/2009, 3 §) och miljöministeriets förordning om placeringen av ansvarsområdet för miljöförvaltningsverken i regionförvaltningsverken och om utvidgning av deras verksamhetsområden (984/2009, 1 och 2 §), som båda utfärdats med stöd av ovan nämnda lag, föreskrivs närmare om placeringen av ansvarsområdena i regionförvaltningsverken samt deras verksamhetsområden. Den statliga miljöförvaltningsmyndigheten stöder i ärenden som hör till dess behörighetsområde den kommunala miljöförvaltningsmyndighetens verksamhet.

I 4 mom. föreskrivs om Finlands miljöcentralers uppgifter. Första meningen i momentet motsvarar 20 § 3 mom. i den gällande miljöskyddslagen enligt vilket Finlands miljöcentral är behörig myndighet enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1005/2009 om ämnen som bryter ned ozonskiktet och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 842/2006 om vissa fluorerade växthusgaser. Till momentet fogas en hänvisning till Finlands miljöcentralers godkännandeuppdrag enligt det föreslagna 209 § 2 mom. Detta uppdrag gäller kvalitetssäkring av vissa mätningar och undersökningar vad

gäller vatten. På motsvarande sätt som i 33 § 1 punkten i den gällande miljöskyddsförordningen föreskrivs det i 4 mom. dessutom om Finlands miljöcentralers uppgift att följa och informera om bästa tillgängliga teknik. Bestämmelser om Finlands miljöcentralers andra verksamhet t.ex. att utarbeta undersökningar och utredningar samt att producera sakkunnigtjänster finns i lagen om Finlands miljöcentral (1069/2009).

I 5 mom. föreskrivs det om Säkerhets- och kemikalieverkets uppgift som behörig myndighet enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/42/EG om begränsning av utsläpp av flyktiga organiska föreningar förorsakade av användning av organiska lösningsmedel i vissa färger och lacker samt produkter för fordonsreparationslackering och om ändring av direktiv 1999/13/EG.

22 §. *Den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten.* Paragrafen motsvarar 21 § i den gällande lagen.

Kommunal miljöförvaltnings- och tillsynsmyndighet är den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten enligt lagen om kommunernas miljöförvaltning. I lagen om kommunernas miljöförvaltning finns närmare bestämmelser om den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten och allmänt om ordnande av miljöförvaltningen. I den kommunala miljöförvaltningsmyndighetens verksamhet iakttas dessutom vad som föreskrivs i kommunallagen (365/1995). I lagen föreskrivs särskilt om kommunens andra uppgifter än miljöförvaltnings- och tillsynsuppgifter. Den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten ska vid sidan av den statliga tillsynsmyndigheten självständigt föra talan om det allmänna miljöskyddsintresset vid sådant beslutsfattande som avses i miljöskyddslagen.

Enligt 2 mom. kan en instans överföra skötseln av uppgifter eller sin beslutanderätt till en underställd tjänsteinnehavare enligt vad som föreskrivs i lagen om kommunernas miljöförvaltning och kommunallagen. Behörighet kan dock inte överföras till en tjänsteinnehavare i ärenden som gäller utövande av förvaltningsväg. På tjänsteinnehavaren tillämpas motsvarande bestämmelser som på den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten.

23 §. Allmänna tillsynsmyndigheter. Paragrafen baserar sig med vissa ändringar på 22 § 1 och 4 mom. i den gällande lagen.

I 1 mom. förtecknas alla allmänna tillsynsmyndigheter, vilka är närings-, trafik- och miljöcentralerna som är statliga tillsynsmyndigheter och de kommunala miljövårdsmyndigheterna. I statsrådets förordning om närings-, trafik- och miljöcentralerna (1539/2011) finns närmare bestämmelser om fördelningen av ansvarsområdena för miljö och naturresurser mellan de olika centralerna och om centralernas verksamhetsområden.

Paragrafens 2 mom. motsvarar 22 § 4 mom. i den gällande lagen så att det i momentet hänvisas till förordning (EG) nr 73/2009 genom vilken den tidigare förordningen (EG) nr 1782/2003 om gårdsstöd har upphävts. I nuläget baserar sig de krav som avses i EG-förordningen om gårdsstöd och som hör till miljöskyddslagens tillämpningsområde på bestämmelserna i 3 kap. i statsrådets förordning om övervakningen av kraven på god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden samt av föreskrivna verksamhetskrav som hänför sig till miljön och ingår i tvärvillkoren, som utfärdats för verkställande av förordningen. I samband med regionförvaltningsreformen (RP 161/2009 rd) överfördes tillsynen över förordningen från den tidigare arbetskrafts- och näringscentralen till de nuvarande närings-, trafik- och miljöcentralerna, och förutom dessa deltar även de kommunala miljövårdsmyndigheterna i tillsynen.

I 3 mom. föreskrivs jämfört med 22 § 4 mom. i den gällande lagen i mera detalj om informationsutbytet mellan den statliga tillsynsmyndigheten och den kommunala miljövårdsmyndigheten. I momentet föreskrivs utan koppling till enbart den tillsyn som avses ovan i 3 mom. allmänt om den statliga tillsynsmyndighetens skyldighet att underrätta den kommunala miljövårdsmyndigheten om brister som den upptäcker i samband med tillsynen så att dessa myndigheter kan vidta eventuella åtgärder som ligger inom deras behörighet enligt denna lag. Motsvarande skyldighet gäller även den kommunala miljövårdsmyndigheten som alltså ska underrätta den statliga tillsynsmyndigheten om brister som den upptäcker vid tillsynen.

I 4 mom. föreskrivs särskilt om befogenheten att genom förordning av statsrådet utfärda närmare bestämmelser om tillsynen och samarbetet mellan tillsynsmyndigheterna.

24 §. Övriga tillsynsmyndigheter. Paragrafen motsvarar till det huvudsakliga innehållet 22 § 2 och 3 mom. i den gällande lagen. För tydlighetens skull delas 2 mom. i flera moment i denna paragraf. I paragrafen föreskrivs om vissa specialmyndigheters behörighet vid tillsyn som sker med stöd av miljöskyddslagen, och förutom detta ska den allmänna tillsynen över lagen i enlighet med föregående paragraf alltid utföras av de tillsynsmyndigheter som avses i den, dvs. de kommunala miljövårdsmyndigheterna och den statliga tillsynsmyndigheten.

I 1 mom. föreskrivs på samma sätt som i sista meningen i 22 § 2 mom. i den gällande lagen om skötseln av tillsynsuppgifter på motsvarande sätt som i en statsrådsförordning om genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/42/EG om begränsning av utsläpp av flyktiga organiska föreningar (VOC) förorsakade av användning av organiska lösningsmedel i vissa färger och lacker. I samband med den lagändring som gällde ändring av Säkerhetsteknikcentralen till Säkerhets- och kemikalieverket (1264/2010) överfördes dessa uppgifter till det nya verket. Det sköter tillsynsuppgifterna tillsammans med de allmänna tillsynsmyndigheterna enligt lagen. Säkerhets- och kemikalieverket är dessutom den behöriga tillsynsmyndighet som avses i 183 § vad gäller förvaltningstvångsärenden som gäller efterlevanden av vissa bestämmelser i 17 kap. och vissa bestämmelser som utfärdats med stöd av det.

Enligt 2 mom. övervakar de tillsynsmyndigheter och arbetarskyddsmyndigheter som avses i den nya konsumentssäkerhetslagen efterlevnaden av den förordning som avses i 217 § 2 mom. 1 punkten. Statsrådet har utfärdat en förordning om buller från utrustning som är avsedd att användas utomhus och i 8 § i den föreskrivs om övervakningsmyndigheterna (tillsynsmyndigheterna) i fråga. I momentet föreskrivs även om övervakningen av efterlevnaden av den statsrådsförordning som utfärdas med stöd av 17 kap. och som gäller bevis på kompetens för dem

som hanterar ämnen som bryter ned ozonskiktet samt vissa fluorerade växthusgaser. Övervakningen utförs förutom av de allmänna tillsynsmyndigheterna även av de kommunala hälsoskyddsmyndigheterna, de i konsument säkerhetslagen avsedda tillsynsmyndigheterna och livsmedelstillsynsmyndigheterna inom deras respektive behörighetsområde.

Bestämmelser om underhåll av anläggningar som innehåller ämnen som bryter ned ozonskiktet samt vissa fluorerade växthusgaser finns i nuläget i statsrådets förordning. Det är fortfarande motiverat att de kommunala myndigheterna sköter övervakningen av anläggningar som innehåller ämnen som bryter ned ozonskiktet samt vissa fluorerade växthusgaser. De kommunala hälsoskydds- och livsmedelstillsynsmyndigheterna utför tillsynsuppgifter i anslutning till t.ex. byggnaders ventilation och kylförvaring av livsmedel utifrån lagstiftningen i fråga. Det är motiverat att vid samma kontroll även granska dekalarena som anger när ventilations- och kylanläggningarna senast genomgått underhåll och underhålls- och granskningsprotokollen. Bestämmelser om administrativa tvångsmedel i anslutning till tillsyn finns i 183 § som motsvarar 87 § i den gällande lagen. Det föreskrivs särskilt i hälsoskyddslagen, livsmedelslagen (23/2006) och konsument säkerhetslagen om möjligheterna för de kommunala myndigheter som avses i momentet att ta ut avgifter för övervakning av efterlevnaden av en förordning som statsrådet utfärdat med stöd av 17 kap.

Paragrafens 3 mom. motsvarar 22 § 3 mom. i den gällande lagen. Enligt det övervakar även tullen och Gränsbevakningsväsendet inom sitt behörighetsområde efterlevnaden av bestämmelserna i miljöskyddslagen.

25 §. Expertmyndigheter och sakkunniginrättningar. I paragrafen föreskrivs i enlighet med 24 § 1 mom. i den gällande miljöskyddslagen om att vissa statliga myndigheter och forskningsinstitut kan fungera som expertmyndigheter eller sakkunniginrättningar enligt denna lag. Liksom enligt 32 § i den gällande miljöskyddsförordningen kan sådana sakkunnigmyndigheter och sakkunniginrättningar fortfarande vara Finlands miljö-

central, Skogsforskningsinstitutet, Forskningscentralen för jordbruk och livsmedels ekonomi, Vilt- och fiskeriforskningsinstitutet, Livsmedelssäkerhetsverket, Meteorologiska institutet, Teknologiska forskningscentralen VTT, Geologiska forskningscentralen samt Institutet för hälsa och välfärd, var och en inom sitt behörighetsområde. Dessutom kan miljöministeriet utse en sakkunniginrättning till nationellt referenslaboratorium i miljöfrågor. Närmare bestämmelser om de myndigheter och inrättningar som avses i denna paragraf samt om deras uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet.

26 §. Myndigheter och inrättningar vid typgodkännande. Från den gällande lagen överförs 24 § 2 och 3 mom. oförändrade vad gäller innehållet till den föreslagna 26 §.

I 1 mom. föreskrivs om godkännandemyndigheter vid typgodkännande enligt 217 § 2 mom. 2 punkten, vilka är Trafiksäkerhetsverket och Forskningscentralen för jordbruk och livsmedelsekonomi. Det finns närmare bestämmelser om detta i statsrådets förordning om begränsning av utsläppen av avgaser och partiklar från förbränningsmotorer som utfärdats med stöd av 13 § 2 mom. i den gällande lagen. Trafiksäkerhetsverket och Forskningscentralen för jordbruk och livsmedelsekonomi kan i enlighet med 3 § i statsrådets förordning anlita en inrättning som miljöministeriet utsett att sköta uppgiften som besiktningsorgan i anslutning till typgodkännandet, eller en organisation eller ett organ som en annan EES-stat utsett till motsvarande uppgifter i enlighet med direktiv 97/68/EG om utsläpp från mobila maskiner. Enligt 4 § i statsrådets förordning utser miljöministeriet dessutom de tekniska tjänster som är testlaboratorier vid de godkännandetest som avses i förordningen.

I 2 mom. föreskrivs i enlighet med 24 § 3 mom. i den gällande lagen om att miljöministeriet kan utse en inrättning eller ett organ som avses i 25 § eller en annan motsvarande inrättning eller ett annat motsvarande organ till besiktningsorgan i samband med typgodkännande som avses i 217 § 2 mom. 2 punkten samt under vilka förutsättningar inrättningen kan vara sakkunniginrättning. Bestämmelser om de krav som gäller inrättningarnas verksamhet finns i 35 § i den gäl-

lande miljöskyddsförordningen. De har samband med kraven på anläggningarnas neutralitet och ansvarsförsäkring med tanke på de skador som deras verksamhet orsakar. I momentet föreskrivs även på samma sätt som i 35 § 3 mom. i den gällande miljöskyddsförordningen om att en inrättning kan anlita utomstående testnings- och besiktningstjänster och andra tjänster i verksamheten. Inrättningen ska i detta fall se till att även den utomstående tjänsteleverantören uppfyller kraven i momentet.

I 3 mom. föreskrivs särskilt om att ministeriet kan återkalla sitt beslut enligt 2 mom., om inrättningen inte uppfyller kraven som ställs på den.

Eftersom det i verksamheten för en inrättning som avses ovan i 2 mom. är fråga om en offentlig förvaltningsuppgift enligt 124 § i grundlagen, är även enskilda verksamhetsutövare när de sköter dessa uppgifter i enlighet med 4 mom. i paragrafen underställda tjänsteansvar, inklusive straffrättsligt och skadeståndsrättsligt ansvar. De ska dessutom när de sköter dessa uppgifter iakttä alla allmänna förvaltningsrättsliga bestämmelser som finns i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003), förvaltningslagen, språklagen (423/2003) och samiska språklagen (1086/2003).

4 kap. När miljötillstånd behövs samt tillståndsmyndigheternas behörighet

27 §. Allmän tillståndsplikt. I paragrafen föreskrivs om verksamheter som kräver miljötillstånd. Den motsvarar 28 § i den gällande lagen, dock så att det i 1 mom. i stället för till en förordning hänvisas till den bilaga till lagen där det finns en förteckning över tillståndspliktiga anläggningar. Från 28 § 2 mom. i den gällande lagen överförs till den förteckning över tillståndspliktiga verksamheter som finns i bilagan även punkterna om behandling av avfall (4 punkten) och prospektering efter och utvinning av olja och gas (5 punkten).

Förteckningen över miljötillståndspliktiga verksamheter i 1 § i den gällande miljö-

skyddsförordningen blir bilaga 1 till miljöskyddslagen. I tabell 1 i bilagan förtecknas de verksamheter som anges i bilaga I till industriutsläppsdirektivet och som omfattas av direktivets tillämpningsområde, och i tabell 2 andra tillståndspliktiga verksamheter. Samtidigt granskas förteckningen över tillståndspliktiga verksamheter.

Andra tillståndspliktiga verksamheter i förteckningen över anläggningar ska fastställas så att den högre tillståndströskeln motsvarar den undre gränsen för tillståndströskeln i bilaga I till direktivet. Samtidigt slopas tillståndsplikten för vissa mindre verksamheter genom att tillståndströskeln höjs. Enligt förslaget ska bagerier, kexfabriker och tobaksfabriker helt strykas från förteckningen. Dessutom stryks benämningarna dörr- och fönsterfabriker från förteckningen, men verksamheterna i fråga kan i vissa fall vara tillståndspliktiga utifrån mängden organiska lösningsmedel som används i dem.

Miljökonsekvenserna av de verksamheter vars tillståndströskel höjs är så obetydliga att tillståndsförfarandet kan slopas utan att äventyra nivån på miljöskyddet. Höjningen av tillståndströskeln gäller de verksamheter som nämns i den förteckning över anläggningar som avses i 28 § 1 mom. i den gällande miljöskyddslagen. Miljökonsekvenserna av de verksamheter som helt slopas är obetydliga och i hela landet finns det ett rätt litet antal verksamheter av detta slag, och tobaksfabriker finns det inte längre över huvud taget.

Inom livsmedelsindustrin ses tillståndströsklarna över så att små verksamheter med icke-skadliga miljökonsekvenser slopas från tillståndsförfarandet. Tillståndströsklarna för anläggningar som behandlar eller förädlar fisk eller fiskeriprodukter samt bryggerier sänks, eftersom avloppsvattenbelastningen från dessa verksamheter är stor.

Den mest betydande förändringen är att torvutvinningsområden, vars areal är under tio hektar och utdikning i anslutning till dem ska bli tillståndspliktiga för att reglera de miljöskador de orsakar. Det ska även i fortsättningen vara möjligt att utan miljötillstånd utvinna torv i liten skala för husbehov, om verksamheten inte anses vara yrkesmässig. Det föreslås att även fabriker som framställer

minst 10 000 ton mineraloljeprodukter per år ska bli tillståndspliktiga.

I den föreslagna förteckningen över anläggningar finns nya tillståndströsklar för vissa verksamheter som inte tidigare har haft tillståndströsklar. Tillståndströskeln gör tolkningen av tillståndsplikten tydligare och enhetligare. Tillstånd krävs endast för verksamheter som överskrider tillståndströskeln. Genom att fastställa en tillståndströskel slopas från tillståndsförfarandet de minsta verksamheterna med de obetydligaste miljökonsekvenserna. Fastställande av en tillståndströskel minskar särskilt antalet tillståndsärenden som behandlas i kommunerna.

Tolkningen av tillståndsplikten görs tydligare och preciseras genom att processbeskrivningarna av vissa branscher ses över så att de bättre motsvarar innehållet i industriutsläppsdirektivet. En betydande del av förslagen gäller preciseringar av tillståndsplikten och en ny fördelning av verksamheterna. Preciseringarna gör tolkningen av tillståndsplikten enhetligare och tydligare och förbättrar den jämlika behandlingen av tillståndssökanden.

Det föreslås att i den gällande förteckningen över anläggningar delas punkter i vilka det har förtecknats flera verksamheter upp i separata underpunkter. Separata underpunkter förtydligar och underlättar tolkningen av tillståndsplikten. De branschvisa underpunkterna har getts bokstavsbeaktningar så att verksamheterna i tabell 1 och 2 motsvarar varandra i de fall där verksamheten, beroende på kapaciteten, kan vara tillståndspliktig utifrån någondera tabellen.

I förteckningen över anläggningar har man i möjligaste mån strävat efter att använda allmänspråkliga uttryck. Av verksamheten krävs allmänt att den är varaktig och sker i en anläggning eller annars är tillräckligt omfattande samt att den sannolikt orsakar risk för förorening. Därför används i definitionerna i möjligaste mån tröskelvärden för kapacitet eller termerna anläggning eller fabrik. Små hantverksverkstäder anses inte vara anläggningar eller fabriker.

Till en anläggning räknas verksamheter som är nära förknippade med den. Om det vid samma anläggning finns flera enheter som sysslar med samma verksamhet, adderas

deras kapaciteter när grunden för tillståndsplikt fastställs antingen enligt tabell 1 eller tabell 2. Verksamheten avgränsas inte snävt som endast verksamhet enligt definitionen av tillståndspliktig verksamhet, utan även som olika del- och hjälpverksamheter. Till exempel icke-tillståndspliktiga energiproducerande enheter och distributionsställen samt lagring och lastning är en del av den tillståndspliktiga helhet anläggningen utgör. I fråga om delverksamheter krävs att de finns relativt nära så att t.ex. ett sådant område för lastning av stockar som finns flera kilometer bort inte anses vara en del av sågens verksamhet. Ägandeförhållandena i fråga om delverksamheter har ingen betydelse för definitionen av en anläggning.

De strykningar av branscher som föreslås i förteckningen över anläggningar minskar antalet tillståndspliktiga anläggningar med sammanlagt uppskattningsvis 10–20 anläggningar. De nya tröskelvärdena vad gäller kapaciteten minskar antalet tillståndspliktiga anläggningar med uppskattningsvis högst några tiotal. Minskningarna gäller i enlighet med fördelningen av behörighet enligt 5 och 7 § i den gällande miljöskyddsförordningen främst anläggningar som omfattas av de kommunala tillståndsmyndigheternas behörighet.

Till följd av de verksamheter som enligt förslaget ska fogas till förteckningen över tillståndspliktiga anläggningar samt sänkningen av tillståndströskeln beräknas antalet anläggningar öka med cirka 200–250. Av dessa är ungefär 90 procent torvutvinningsområden, vars areal är under 10 hektar, och resten främst enheter inom livsmedels- och foderindustrin. Torvutvinningsområdena omfattas av den statliga tillståndsmyndighetens behörighet, men frågor som gäller behörighet vad gäller livsmedels- och foderindustrin avgörs när statsrådets förordning utarbetas. Till följd av de ändringar som gjorts i bilaga I till industriutsläppsdirektivet vad gäller tillämpningsområdet för hantering av avfall kommer många existerande avfallshanteringsverksamheter med även obetydliga miljökonsekvenser att omfattas av direktivets tillämpningsområde. Antalet verksamheter av detta slag har inte kunnat beräknas. Dessa verk-

samheter har dock redan tidigare varit tillståndspliktiga nationellt.

Den mest betydande positiva förbättringen av nivån på miljöskyddet följer av att små torvutvinningsområden blir tillståndspliktiga, eftersom det förbättrar möjligheterna att förebygga och minska deras skadliga miljö- och naturkonsekvenser. Tillståndsplikten kan även minska antalet små torvutvinningsområden som inrättas. I övrigt är konsekvenserna av översynen av tillståndströsklarna för miljöskyddet små, eftersom tillståndsförfarandet utesluter endast sådana anläggningar, vars miljökonsekvenser enligt nuvarande uppgifter är små.

De föreslagna ändringarnas konsekvenser för den offentliga ekonomin och företagskonomin beräknas inte vara betydande, eftersom ändringarna gäller främst ansökan om tillstånd och behandling av ansökningar vad gäller små torvutvinningsområden.

28 §. Tillståndsplikt i grundvattenområden. Paragrafen gäller tillståndsplikt för verksamhet i grundvattenområden. Bestämmelsen motsvarar delvis 1 § 2 mom. i den gällande miljöskyddsförordningen.

I 1 mom. föreskrivs om tillståndsplikt i grundvattenområden för de registreringspliktiga distributionsstationer, asfaltstationer och små förbränningsanläggningar som avses i bilaga 2. Fastställandet av tillståndsplikt innefattar inte en bedömning av risken för förorening, utan tillstånd ska alltid sökas för verksamheten, om den bedrivs på de grundvattenområden som avses i paragrafen. Grundvattenområde definieras i 5 §. En motsvarande grund för tillståndsplikt finns i 30 § i den gällande miljöskyddslagen.

I 2 mom. föreskrivs om verksamheter som är tillståndspliktiga, om de finns på grundvattenområden och de kan medföra risk för att grundvatten förorenas. Tillstånd krävs på denna grund i första hand för sådan småskalig verksamhet som på grund av tröskelvärden för kapacitet eller begränsningar som beskriver verksamhetens omfattning är tillståndspliktig eller registreringspliktig. Det är fråga om anläggningar enligt bilaga 1 som på grund av att sin ringa storlek inte omfattas av tillståndsplikten. Dessutom gäller bestämmelsen sådana verksamheter som är mindre än dessa registreringspliktiga verksamheter

och som inte omfattas av registreringsplikten. Bestämmelsen gäller även kemiska tvättinrättningar enligt bilaga 2. Regleringen i momentet motsvarar 1 § 2 mom. i den gällande miljöskyddsförordningen.

29 §. Väsentlig ändring av tillståndspliktig verksamhet. I paragrafen föreskrivs om skyldigheten att söka miljötillstånd, om verksamheten ändras väsentligt.

Paragrafens 1 mom. motsvarar 28 § 3 mom. i den gällande miljöskyddslagen. Det innefattar definitionen i artikel 3.9 i industriutsläppsdirektivet enligt vilken med väsentlig ändring avses en ändring av art eller funktion, eller en utvidgning, av en anläggning, som kan ha en betydande negativ inverkan på människors hälsa eller miljön. Bestämmelsen omfattar även artikel 20.3 i industriutsläppsdirektivet enligt vilken en ändring av anläggningens art eller funktion eller en utvidgning av anläggningen ska anses vara väsentlig om ändringen eller utvidgningen i sig själv uppnår de tröskelvärden för kapacitet som anges i bilaga I. Som en ny punkt i momentet föreskrivs uttryckligen att en ändring av verksamheten till följd av vilken en anläggning klassas som en direktivanläggning förutsätter att tillstånd söks. Verksamhetens miljökonsekvenser ökar kanske inte, men verksamheten omfattas på grund av ändringen av dess art delvis av andra normer. I tillståndsprövningen som gäller ändringen tillämpas bestämmelserna som gäller direktivanläggningar. I 2 mom. föreskrivs om bemyndigandet att utfärda förordning om definitionen av väsentlig ändring. Bemyndigandet att utfärda förordning används vid behov för att genomföra industriutsläppsdirektivet. I direktivet finns bestämmelser bl.a. om väsentliga ändringar av stora förbränningsanläggningar, avfallsförbränningsanläggningar och anläggningar som använder flyktiga organiska lösningsmedel och om grunderna för ändringarna.

30 §. Tillståndsplikt för registreringspliktig verksamhet. I paragrafen föreskrivs om tillståndsplikt för registreringspliktig verksamhet enligt bilaga 2. Bestämmelsen innehåller i sak ett undantag som gäller tillståndsplikten. Tillstånd krävs inte för en sådan del av en tillståndspliktig anläggning som kan registreras. Bestämmelsen är ny i förhållande till

den gällande lagen. En verksamhet anses vara en delverksamhet vid en tillståndspliktig anläggning, när den har samband med inrättandet eller användningen av anläggningen på det sätt som föreskrivs i 5 § 1 mom. 3 punkten. I punkten i fråga definieras *verksamhet som medför risk för förorening av miljön* och det fastställs samtidigt att verksamheten är tillståndspliktig. Till tillståndspliktig verksamhet hör, förutom inrättande och användning av en anläggning, även verksamhet som tekniskt sett och funktionsmässigt hör nära samman med anläggningen.

I 1 mom. 1 punkten föreskrivs om att det krävs miljötillstånd för en verksamhet, om den är en del av verksamheten vid en direktivanläggning. Kravet på tillståndsplikt baserar sig på artiklarna 3 och 4 i industriutsläppsdirektivet. Enligt artikel 4 i direktivet får en anläggning inte användas utan tillstånd. I artikel 3 led 3 i direktivet definieras anläggning. Med anläggning avses en fast, teknisk enhet inom vilken en eller flera av de verksamheter som anges i bilagorna till direktivet bedrivs, liksom all annan därmed förknippad verksamhet på samma plats som tekniskt sett är knuten till dessa verksamheter och som kan påverka utsläpp och föroreningars verksamhet.

I 1 mom. 2 punkten föreskrivs om att det ska finnas miljötillstånd, om verksamheten kan ha de konsekvenser som avses i 27 § 2 mom. I 27 § 2 mom. föreskrivs om grunder för tillståndsplikt som gäller förorening av vattendrag och små vatten samt oskäligen olägenhet i grannförhållande. I 1 mom. 3 punkten föreskrivs om tillståndsplikt utifrån 28 §. I 28 § finns en bestämmelse om tillståndsplikt när verksamhet placeras på ett viktigt eller ett annat för vattenförsörjningen lämpligt grundvattenområde. Bestämmelserna motsvarar till denna del gällande lag.

Dessa grunder för tillståndsplikt enligt 1 mom. 1—3 punkten ska gälla i alla situationer. Om en grund inte längre gäller ska man alltid övergå till ett tillståndsförfarande, även om verksamheten i övrigt ska registreras.

I och med reformen blir inte t.ex. en asfaltstations verksamhet tillståndspliktig enbart på grund av att den finns på samma fastighet som en tillståndspliktig stenkross och utnytt-

jar stenkrossens produkter som råvara i asfalten. Tillståndsförfarandet kan frångås, eftersom det finns detaljerade bestämmelser om miljöskyddskraven för registreringspliktiga verksamheter i statsrådsförfordningar. Det är inte nödvändigt att separat utfärda tillståndsvillkor för verksamheter som omfattas av en förordning, eftersom de detaljerade skyldigheterna enligt förordningen i praktiken ersätter tillståndsvillkoren. Om det är nödvändigt att utfärda tillståndsvillkor som är strängare än de som föreskrivs i en förordning t.ex. på grund av oskäligen olägenhet för grannförhållande, är verksamheten tillståndspliktig, eftersom tröskeln för tillstånd samtidigt överskrids i fråga om denna konsekvens (27 § 2 mom.).

I 2 mom. finns en informativ hänvisning till 116 § där det föreskrivs om anmälnings-skyldigheten vad gäller registrering av verksamhet.

31 §. Undantag från tillståndsplikten vid verksamhet av försöksnatur. I paragrafen föreskrivs om undantag från tillståndsplikten för verksamhet av försöksnatur. Enligt den krävs det inte miljötillstånd för kortvarig verksamhet av försöksnatur. Paragrafen motsvarar 30 § i den gällande lagen, med den skillnaden att de ändringar av registrering som gjordes i paragrafen i samband med att registreringsförfarandet togs i bruk 2010 slopas, eftersom det nedan föreskrivs särskilt om registreringspliktig verksamhet. Till paragrafen fogas begreppet ny teknik, vilket innebär att anmälningsförfarandet kan användas för kortvarig testning av ny teknik. Ny teknik definieras i 5 § i lagen. Till slutet av 1 mom. fogas en informativ hänvisning till anmälnings-skyldigheten vad gäller verksamhet av försöksnatur.

I 2 mom. föreskrivs om situationer där verksamhet av försöksnatur dock alltid är tillståndspliktig. I momentet hänvisas till de allmänna grunder för tillståndsplikt som avses i 27 § 2 mom. och bestämmelsen motsvarar således den tidigare regleringen som gällde innan ändringarna av registreringen 2010 trädde i kraft.

32 §. Undantag från tillståndsplikten för vissa verksamheter som avser avfallsbehandling. I paragrafen föreskrivs om undantag från tillståndsplikten för vissa verksamheter

som avser avfallsbehandling, och den motsvarar till största delen 30 a § i den gällande lagen. Eftersom grunden för tillståndsplikt vad gäller avfallsbehandling enligt förslaget finns i bilagan till lagen, hänvisas det till 13 punkten om avfallsbehandling i bilagan.

Till 2 punkten i 1 mom. fogas vid sidan av slam från slamavskiljare även slam från slutna tankar som också kan återvinnas i enlighet med lagen om gödselproduktion (539/2006) när det behandlats så att det blivit oskadligt t.ex. med kalkningsämnen.

I första meningen i 2 mom. ändras ordföljden jämfört med den nuvarande så att det tydligt framgår att kravet som gäller platsen där avfallet uppkommit gäller endast bortskaffande av avfall, inte återvinning. Hänvisningen till att tillståndet upphör att gälla ändras jämfört med den nuvarande hänvisningen så att den även gäller en förordning av statsrådet som utfärdats med stöd av avfallslagen. Tillståndet upphör att gälla när en förordning av statsrådet som gäller verksamheten blir tillämplig. Myndigheten ska registrera verksamheten i datasystemet för miljövarldsinformation i enlighet med 116 § 2 mom.

33 §. Undantag från tillståndsplikten för verksamheter inom försvarsmakten. I paragrafen föreskrivs om undantag som gäller försvarsmaktens tillfälliga verksamheter på samma sätt som i 4 b § 1 mom. i den gällande miljöskyddsförordningen. Bestämmelsen överförs till lagen, eftersom undantagen blir tydligare när de har samlats i det kapitel i lagen som gäller tillståndsplikt för verksamheter.

34 §. Behörig tillståndsmyndighet. I paragrafen föreskrivs om fördelningen av behörighet mellan den statliga miljötillståndsmyndigheten och den kommunala miljövarldsmyndigheten i frågor som gäller miljötillstånd. Bestämmelsen motsvarar till största delen 31 § i den gällande lagen.

I 1 mom. föreskrivs på samma sätt som i den gällande lagen om den statliga miljötillståndsmyndighetens behörighet. Punkten om behandling av förorenade marksubstanser stryks dock, eftersom verksamheten inte längre är allmänt tillståndspliktig. I 2 mom. föreskrivs om den kommunala miljövarldsmyndighetens behörighet i tillståndsärenden i enlighet med 31 § 2 mom. i den gällande la-

gen. Myndigheten ansvarar liksom i nuläget för alla andra tillståndsärenden än de som nämns ovan och som den statliga miljötillståndsmyndigheten ansvarar för. I kommunerna avgörs bl.a. tillståndsärenden enligt 28 § i lagförslaget som gäller placering av verksamheter i grundvattenområden.

Den behörighet som den kommunala miljövarldsmyndigheten i princip getts ska enligt 2 mom. överföras till den statliga tillståndsmyndigheten, om verksamheten har placerats inom flera miljövarldsmyndigheters verksamhetsområde. Bestämmelsen motsvarar 34 § 3 mom. i den gällande lagen. Om den kommunala miljövarldsmyndighetens uppgifter ordnas som samarbete mellan kommunerna, kan placeringen sannolikt tolkas i enlighet med gränserna för samarbetsområdet. Den myndighet som sköter miljövarldsmyndighetens uppgifter kan således avgöra ett tillstånd, även om verksamheten har placerats inom flera kommuners område, inom ett samarbetsområde.

Från 5 § 2 mom. i miljöskyddsförordningen överförs till 2 mom. bestämmelsen om behörigheten att avgöra miljötillstånd för verksamhet som är avsedd för militära ändamål. Det är fråga om situationer där den som bedriver tillståndspliktig verksamhet är försvarsmakten eller Gränsbevakningsväsendet och verksamheten gäller dessa aktörers lagstadgade militära verksamhet och uppgifter. I dessa situationer är den statliga tillståndsmyndigheten behörig myndighet, även om behörigheten annars innehas av den kommunala miljövarldsmyndigheten.

I 2 mom. föreskrivs det likaså om att den behörighet som den kommunala miljövarldsmyndigheten annars har ska överföras till den statliga tillståndsmyndigheten, om verksamheten inbegriper den sanering av förorenad mark eller förorenad grundvatten som avses i 133 §. I detta fall ska sanering som sker i samband med verksamhet som anses tillståndspliktig utifrån principen om olägenhet för grannskapet eller annan tillståndspliktig verksamhet avgöras av den statliga tillståndsmyndigheten som en del av tillståndsärendet vad gäller verksamheten. Den kommunala miljövarldsmyndigheten kvarstår dock som behörig myndighet, om anmälningarna om sanering av förorenade områden

behandlas i en kommun till följd av att behörigheten har överförts med stöd av 138 §.

Den statliga tillståndsmyndigheten är enligt 3 mom. behörig tillståndsmyndighet när tillstånd ska sökas för verksamheter enligt vad som föreskrivs i 41 § och en enda av verksamheterna är sådan att den statliga myndigheten är behörig att avgöra tillståndsärendet. Bestämmelsen motsvarar 31 § 3 mom. i gällande lag.

Enligt 4 mom. ska liksom i nuläget närmare bestämmelser om verksamheter som omfattas av den statliga miljötillståndsmyndighetens behörighet och som avses i 1 mom. 1 och 2 punkten utfärdas genom förordning av statsrådet. I förordningen ska det finnas en branschvis förteckning över de tröskelvärden för kapacitet och de andra tröskelvärden på basis av vilka behörigheten innehas av den statliga tillståndsmyndigheten. Nämda 1 och 2 punkt i 1 mom. ska tillämpas tillsammans med förordningen, eftersom det i förordningen finns detaljerade bestämmelser om behörigheten som baserar sig på dessa punkter.

35 §. Tillståndsmyndighet vid ändringar i verksamheten. I paragrafen föreskrivs om den behöriga tillståndsmyndigheten vid ändringar i verksamheten. Bestämmelsen har samma innehåll som 32 § i den gällande lagen.

36 §. Överföring av tillståndsärenden. I paragrafen föreskrivs om att den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten i enskilda fall kan överföra avgörandet av ett tillståndsärende till den statliga miljötillståndsmyndigheten. Bestämmelsen motsvarar 33 § i den gällande lagen.

Vad som i 1 mom. föreskrivs om förening av vattendrag är i enlighet med den gällande miljöskyddslagen.

I 2 mom. upprepas grunderna enligt 33 § i den gällande lagen, med stöd av vilka den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten i enskilda fall kan överföra avgörandet av ett ärende i vilket den har beslutanderätt till den statliga tillståndsmyndigheten. Bestämmelsen om nödvändig sakkunskap är i enlighet med den gällande lagen. Däremot preciseras överföringen av tillståndsärenden av en annan särskild orsak. Enskilda ärenden har endast sål- lan överförts till ett regionförvaltningsverk

för avgörande. Orsaken till att ett ärende överförts har varit t.ex. att verksamheten haft ett nära samband med verksamheten i en anläggning som omfattas av regionförvaltningsverkets behörighet. I detta fall har överföringen av behandlingen till regionförvaltningsverket kunnat bedömas vara ändamålsenlig, även om sambandet mellan verksamheterna inte har varit på det sättet nära att tillståndsärendet med stöd av 31 § 3 mom. i den gällande miljöskyddslagen ska avgöras av regionförvaltningsverket. Enligt förslaget ska överföring vara möjlig, om det är ändamålsenligt av skäl som gäller verksamhetens placering eller natur.

37 §. Tillståndsmyndighetens lokala behörighet. I paragrafen föreskrivs om tillståndsmyndighetens lokala behörighet. Bestämmelsen har i huvuddrag samma innehåll som 34 § i den gällande lagen.

Texten i 1 mom. preciseras så att den begränsning av användningen av områden som finns i 34 § i den gällande lagen slopas. Momentet ändras inte i sak. Om verksamheten är placerad inom verksamhetsområdet för fler än en statlig tillståndsmyndighet, ska ansökan avgöras av den myndighet inom vars område merparten av verksamheten som orsakar utsläpp är placerad.

I 2 mom. finns en bestämmelse om översyn av fiskerihushållningsvillkor som motsvarar den gällande bestämmelsen.

Bestämmelsen i 34 § 3 mom. i den gällande lagen om överföring av behörigheten från kommunerna till staten, om verksamheten har placerats inom flera kommunala miljöförvaltningsmyndigheters område, finns i den föreslagna 34 § där den innehållsmässigt passar bättre än i denna paragraf.

38 §. Överföring av behörighet i tillståndsärenden från den statliga miljötillståndsmyndigheten till den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten. Bestämmelsen är ny och med stöd av den kan kommunen på ansökan få behandla sådana miljötillståndspliktiga verksamheter som i princip behandlas av den statliga miljötillståndsmyndigheten. Bestämmelsen motsvarar överföringen av behörighet till kommunen vid behandling av anmälningar om förorenade markområden.

I 1 mom. föreslås bestämmelser om förfarandet vid överföring av behörighet. Miljö-

ministeriet avgör ett ärende på ansökan av kommunen efter att först ha hört den behöriga statliga miljötillståndsmyndigheten och tillsynsmyndigheten. Överföringen kan inte gälla verksamheter inom de branscher som räknas upp särskilt i paragrafen, såsom torvutvinning och gruvor. Den kan inte heller gälla anläggningar som omfattas av industriutsläppsdirektivets tillämpningsområde. Behörigheten kan begränsas till att gälla endast anläggningar inom vissa branscher.

I 2 mom. föreskrivs om förutsättningarna för överföring av behörighet. En förutsättning för överföring av behörighet är att den kommunala miljövårdsmyndighet som ansöker om överföring har tillräcklig sakkunskap för skötseln av uppgifterna. Dessutom ska överföringen göra verksamheten effektivare eller åstadkomma en balanserad arbetsfördelning mellan de olika myndigheterna enligt miljöskyddslagen. Behörigheten kan överföras för viss tid eller tills vidare.

Ett tillståndsärende ska enligt 1 och 2 mom. behandlas färdigt vid den myndighet där det inlett, även om behörigheten som gäller ärendet överförs till en annan myndighet under det att behandlingen pågår.

5 kap. Tillståndsförfarandet

39 §. Tillståndsansökan. I paragrafen föreskrivs om tillståndsansökan och utredningar som ska fogas till den. Paragrafen motsvarar i huvuddrag 35 § 1—3 mom. i den gällande miljöskyddslagen och 8 § i miljöskyddsförordningen.

I 1 mom. föreskrivs om att tillståndsansökan ska lämnas in skriftligen. Ytterligare exemplar av ansökningshandlingarna ska vid behov lämnas in på tillsynsmyndigheternas begäran, om det behövs för kungörande av ärendet eller begäran om utlåtanden. Dessutom ska ansökningar till den statliga myndigheten lämnas in elektroniskt. Detta nya krav på elektronisk inlämning är nödvändigt, eftersom ansökningsuppgifter enligt 44 § i förslaget ska läggas ut på internet för en kungörelsetid så att de berörda parterna och allmänheten har tillgång till dem. Dessutom förutsätter övergången till ett elektroniskt system för behandling av miljötillstånd att upp-

gifter lämnas in i elektronisk form. Tillståndsmyndigheten kan dock i enskilda fall tillåta att handlingarna lämnas in endast i pappersform.

Paragrafens 2 mom. gäller de uppgifter som ska fogas till ansökan. Bestämmelsen motsvarar 35 § 2 och 3 mom. i den gällande lagen. Närmare bestämmelser om de uppgifter och bilagor som ska fogas till ansökan utfärdas liksom i nuläget genom förordning.

I 3 mom. anges de krav som avses i 8 § i den gällande miljöskyddsförordningen på att den som upprättar ansökan ska ha tillräcklig sakkunskap och på uppgifter som är nödvändiga för att säkerställa att de uppgifter som nämns i ansökan är riktiga.

I 4 mom. finns ett bemyndigande att utfärda förordning om ansökans innehåll och hur den ska lämnas in. Genom förordning av statsrådet får det utfärdas bestämmelser bl.a. om verksamhetsutövarens skyldighet att göra ansökan elektroniskt.

40 §. Komplettering av ansökan. I paragrafen föreskrivs på samma sätt som i 11 kap. 5 § i vattenlagen om situationer där ansökningshandlingarna observeras vara bristfälliga. Bestämmelsen är ny i miljöskyddslagen.

Sökanden ska enligt 1 mom. ges tillfälle att komplettera ansökan inom den tid som bestämts. Om ansökan inte kompletteras inom utsatt tid lämnas den utan prövning. Bestämmelsen gäller förutom ansökningshandlingar även andra utredningar som behövs för att avgöra ärendet.

I en begäran om komplettering av en ansökan ska det i enlighet med 22 § i förvaltningslagen anges till vilka delar ansökan ska kompletteras. Enligt 33 § i förvaltningslagen ska det för framläggande av utredning sättas ut en frist som är tillräcklig med hänsyn till ärendets art. En part ska dessutom underrättas om att ärendet kan avgöras även om fristen inte iakttas. Fristen kan förlängas på en parts begäran, om det är nödvändigt för att ärendet ska kunna utredas.

Enligt huvudregeln i 1 mom. i paragrafen lämnas ansökan utan prövning, om sökanden försummar att komplettera ansökan eller lämna in en tilläggsutredning. Detta tillämpas i vanliga situationer där det är i sökandens intresse att fortsätta förfarandet och få ärendet avgjort. I de situationer där det inte är i sö-

kandens personliga intresse att ärendet avgörs, är hotet om att ärendet lämnas utan prövning inte tillräckligt. En sådan situation kan uppkomma t.ex. i samband med att tillståndsvillkoren ses över eller tillståndet ändras. Med tanke på dessa situationer finns det i 2 mom. en bestämmelse enligt vilken sökanden kan åläggas att komplettera ansökan eller inhämta tilläggsutredning. Om sökanden inte gör detta, kan utredningen inhämtas på sökandens bekostnad. Bestämmelsen i 2 mom. kan tillämpas när avgörandet av ett ärende är av betydelse för allmänintresset eller annat vägande skäl kräver att exceptionella hot används. Annat vägande skäl som avses i bestämmelsen kan vara t.ex. en situation där sökanden genom förvaltningstvång har ålagts att ansöka om tillstånd. I en sådan situation är det inte nödvändigtvis i sökandens personliga intresse att fortsätta processen, och därför fungerar hotet enligt 1 mom. sannolikt inte.

41 §. Ansökan om tillstånd för verksamheter som är placerade inom samma verksamhetsområde. I paragrafen föreskrivs på samma sätt som i 35 § 4 mom. i den gällande lagen om samordning av tillståndsförfaranden vad gäller verksamheter inom samma verksamhetsområde. Momentet gäller flera tillståndspliktiga verksamheter inom samma verksamhetsområde. Det kan vara nödvändigt att ansöka om tillstånd samtidigt, när det mellan verksamheterna finns ett sådant tekniskt och funktionellt samband att det finns ett behov av att granska deras miljökonsekvenser eller avfallshantering tillsammans.

42 §. Utlåtanden. I paragrafen föreskrivs om de myndighetsutlåtanden som ska begäras om miljötillståndsansökan samt inhämtande av behövliga utredningar. Paragrafen motsvarar 36 § i den gällande miljöskyddslagen. Till den fogas dock en bestämmelse om att utlåtande ska begäras av sametinget och skoltarnas byastämma, om verksamhetens miljökonsekvenser kan uppträda på samernas hembygdsområde eller skoltområdet, samt ett bemyndigande att utfärda förordning om begäran om utlåtande. Likaså fogas till paragrafen en bestämmelse om att utlåtande ska begäras av hälsoskyddsmyndigheten i den kommun där verksamheten är placerad.

Närmare bestämmelser om begäran om utlåtanden utfärdas på samma sätt som i nuläget genom förordning. I statsrådets förordning föreskrivs om skyldigheten att begära utlåtanden av dammsäkerhetsmyndigheten, gruvmyndigheten och säkerhets- och kemikaliemyndigheten, om verksamheten gäller avfallsdammar, gruvdrift eller omfattande hantering och upplagring av farliga kemikalier.

43 §. Anmärkningar och åsikter. I paragrafen föreskrivs om hörande av parterna och allmänhetens rätt att framföra sina åsikter om ett tillståndsärende. Bestämmelsen har i övrigt samma innehåll som 37 § i den gällande miljöskyddslagen, men i det nya 3 mom. finns en hänvisning till förvaltningslagen som gäller hörande och som motsvarar 38 § i den gällande lagen.

44 §. Information om tillståndsansökan. I paragrafen föreskrivs om delgivning av information om tillståndsansökan till allmänheten och de berörda parterna.

I 1 mom. föreskrivs på motsvarande sätt som i 38 § i den gällande miljöskyddslagen om att en tillståndsansökan ska kungöras på anslagstavlorna i kommunerna och i annonseras i tidningar, och att anhängiga ärenden ska lämnas separat till de parter som saken särskilt berör. Till skillnad från nuläget föreskrivs det inte om skyldigheten att kungöra en ansökan på tillståndsmyndighetens anslagstavla, eftersom information om anhängiga ansökningar i fortsättningen även finns på internet, vilket innebär att allmänheten på annat sätt får information om anhängiga tillståndsärenden. Kungörelser på tillståndsmyndighetens anslagstavla är således inte längre nödvändigt.

Som ett nytt krav föreslås att kungörande (1 mom.) och uppgifter i tillståndsansökan (2 mom.) ska offentliggöras på internet, på myndighetens webbplats. Enligt punkt 1 i bilaga IV till industriutsläppsdirektivet ska allmänheten informeras om ansökan om tillstånd med hjälp av elektroniska medier när sådana är tillgängliga. Genom det nya kravet genomförs denna punkt i industriutsläppsdirektivet. Skyldigheten att informera elektroniskt av kungörelsen ska enligt förslaget dock gälla alla tillståndspliktiga verksamheter, inte bara de som omfattas av industriutsläppsdirektivet. Informationsskyldigheten

som gäller kungörande på internet gäller således bl.a. kommunernas miljövårdsmyndigheter. En kungörelse får inte innehålla sekretessbelagda uppgifter.

I 1 mom. föreskrivs dessutom om offentliggörande i det allmänna datanätverket av personuppgifter som eventuellt nämns i kungörelsen. I kungörelsen meddelas vanligen verksamhetsutövarens namn och var verksamheten är placerad. Det är nödvändigt att i kungörelsen meddela dessa uppgifter så att ärendet blir tillräckligt individuellt och parterna och allmänheten kan bedöma verksamhetens konsekvenser för miljön där den är placerad. Om verksamhetsutövaren är en privatperson, är även namnet en personuppgift. Platsen för verksamheten kan vara densamma som personens boendeort och är således en identifikationsuppgift vad gäller personen. I miljöskyddslagen föreslås en bestämmelse enligt vilken det är tillåtet att dessa personuppgifter syns i kungörelser som offentliggörs på nätet. Bestämmelsen är en specialbestämmelse i förhållande till 16 § 3 mom. i offentlighetslagen. I 16 § 3 mom. i offentlighetslagen föreskrivs om på vilket sätt personuppgifter ur en myndighets personregister får lämnas ut och förutsättningarna för utlämnande. Enligt bestämmelsen får uppgifter lämnas ut, om mottagaren enligt bestämmelserna om skydd för personuppgifter har rätt att registrera och använda sådana personuppgifter. När uppgifter lämnas ut via internet, kan myndigheten inte säkerställa mottagarens rätt att använda personuppgifter, eftersom vem som helst som använder internet har tillgång till uppgifterna. För att en kungörelse ska kunna innehålla med tanke på informationen väsentliga uppgifter om platsen för en verksamhet även när platsen är en identifikationsuppgift vad gäller personen, är det nödvändigt att föreskrivs om ärendet på ett sätt som avviker från ovannämnda moment i offentlighetslagen.

En kungörelse ska särskilt för sig delges de parter som saken speciellt berör. Den gällande bestämmelsen preciseras så att den motsvarar regionförvaltningsverkens gällande praxis, enligt vilken en kopia av kungörelsen skickas till parterna. Om en part har uttryckt att den vill ha elektronisk kommunikation, kan kungörelsen skickas elektronisk i enlighet

med 19 § i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet.

I 2 mom. föreskrivs om att tillståndsansökan ska hållas framlagd. Tillståndsansökan ska liksom i nuläget så länge kungörelsetiden varar hållas framlagd i de kommuner inom vars områden verksamhetens miljökonsekvenser framträder. Som ett nytt krav ska uppgifterna i tillståndsansökan dessutom offentliggöras på internet i större utsträckning än tidigare, om ärendet behandlas av den statliga miljötillståndsmyndigheten.

Det för allmänheten avsedda sammandrag som lämnats som bilaga till ansökan och, i den mån det är möjligt, det övriga centrala innehållet i ansökan ska offentliggöras på internet. Med det centrala innehållet i ansökan avses uppgifter som är viktiga med tanke på bedömningen av ett projekts utsläpp och miljökonsekvenser. Dessa uppgifter kan finnas i ansökningsblanketten eller ansökningsskrivelsen och i bilagorna till ansökan.

Uppgifter ska läggas ut på webbplatser i den mån det är möjligt. Uttrycket i den mån det är möjligt ger en större prövningsrätt i ärendet. Att lägga ut uppgifterna ska i regel vara problemfritt och kostnadseffektivt för att det i praktiken ska vara möjligt. Uppgifter som lämnats in i pappersform behöver av denna orsak i regel inte läggas ut på nätet.

Att lägga ut sekretessbelagda uppgifter i ett allmänt datanätverk är med beaktande av bestämmelserna i offentlighetslagen förbjudet utan parternas samtycke. Sekretessbelagda uppgifter ska således alltid avlägsnas från en handling före den offentliggörs på internet. En handling ska inte offentliggöras, om det inte går att avlägsna enskilda sekretessbelagda uppgifter.

De kommunala miljövårdsmyndigheternas möjligheter att använda internet som en effektiv informationskanal varierar enligt kommun. Således föreslås det i detta skede att de kommunala myndigheterna ska vara skyldiga att informera om ansökningar på internet endast om det är möjligt. Skyldigheten är således lindrigare än för de statliga tillståndsmyndigheterna.

Ansökningshandlingarna kan innehålla person- och adressuppgifter eller sekretessbelagda uppgifter som gäller verksamhetsutövaren. När handlingar offentliggörs på nätet

ska det ses till att personuppgifter och sekretessbelagda uppgifter stryks på behörigt sätt. Enligt 2 mom. kan dock ansökningshandlingar som ska offentliggöras innehålla samma uppgifter om verksamhetsutövaren och var verksamheten är placerad som meddelas i kungörelsen. En förutsättning är att ansökan inte finns tillgänglig på internet längre än den tid som behövs för effektiv delgivning. Ansökningar finns vanligen inte tillgängliga på internet i flera år, utan de avlägsnas senast då tillståndsbeslut i ärendet meddelas. De kommunala organens föredragningslistor och protokoll finns vanligen tillgängliga på internet så länge det är nödvändigt med tanke på kommunens delgivning av information. Om protokoll eller andra möteshandlingar innehåller personuppgifter, bör de enligt Kommunförbundets rekommendation finnas tillgängliga på webbplatsen endast den begränsade tid som behövs för effektiv delgivning och det rekommenderas att de avlägsnas senast inom ett år efter det att de har offentliggjorts.

I 3 mom. finns det en likande hänvisning som i den gällande lagen till vattenlagen vad gäller att delge information till ett icke konstituerat delägarlag för en samfällighet.

I 4 mom. finns ett bemyndigande att utfärda förordning om delgivning av information. Genom förordning av statsrådet utfärdas bestämmelser om bl.a. det mera detaljerade genomförandet av artiklarna 24.1 och 24.4 i och punkterna 1 och 5 i bilaga IV till industriutsläppsdirektivet. Dessa gäller allmänhetens deltagande i tillståndsförfarandet och beslutsfattandet.

45 §. Främjande av elektronisk information. I paragrafen föreskrivs om att var och en har rätt att på begäran få elektroniska meddelanden om miljötillståndsansökningar som inletts inom ett visst område. Genom bestämmelsen främjas rätten att få miljöinformation.

Arrangemanget enligt paragrafen möjliggörs i och med att det nya elektroniska informationssystemet för tillstånd tas i bruk. Förfrågningar kan göras direkt till informationssystemet. Den som gör begäran har ansvar för att hålla kontaktuppgifterna uppdaterade och avgränsa begäran om information. Systemet kan användas av vem som helst,

dvs. personer, organisationer eller myndigheter för vilka det är viktigt att få information om ansökningar som inleds inom ett visst område. Hur begäran görs och området avgränsas fastställs närmare på basis av systemets egenskaper. Tillståndsmyndigheterna kan ha tillgång till även andra motsvarande system, t.ex. kommunens egna system. Bestämmelsen innebär inte en ovillkorlig skyldighet för myndigheterna att ordna tillgången till information på det sätt som anges i paragrafen, utan endast en skyldighet att använda ett sådant system, om det existerar och är tillgängligt för myndigheten.

46 §. Samtidig behandling av tillstånd för olika verksamheter. I paragrafen föreskrivs om beaktande av olika verksamheters samfälliga effekt i miljötillståndsprövningen och behandlingen av tillståndsärenden. Bestämmelsen motsvarar 40 § i den gällande miljöskyddslagen. Till kravet i det föreslagna 2 mom. på att ansökningarna ska avgöras samtidigt fogas uttrycket vid behov. Tillståndsmyndigheten får avgöra om ärenden som har inletts genom olika ansökningar är sådana att de bör avgöras samtidigt.

47 §. Gemensam behandling av ansökningar enligt vattenlagen och miljötillståndsansökningar. I paragrafen föreskrivs om gemensam behandling av tillstånd enligt vattenlagen och miljöskyddslagen, och den motsvarar 39 § i den gällande miljöskyddslagen. Till paragrafen fogas ett krav på elektronisk information om miljötillståndsansökningar och miljötillståndsbeslut. Även om ett ärende i övrigt behandlas i enlighet med förfarandebestämmelserna i vattenlagen, ska en ansökan som omfattas av gemensam behandling lämnas in elektroniskt (39 §) och det ska informeras om ansökan (44 §) och beslutet ska offentliggöras på internet (85 §). Utvidgningen av skyldigheten att informera elektroniskt behövs för att tillgodose de rättigheter i fråga om deltagande som anges i industriutsläppsdirektivet. Enligt artikel 24.2 i direktivet ska tillståndsbeslut göras tillgängliga för allmänheten, inklusive via internet. I bilaga IV till direktivet förutsätts att allmänheten ska informeras även med hjälp av elektroniska medier när sådana är tillgängliga om anhängiga ansökningar om tillstånd, förfaranden som gäller allmänhetens deltagande och vissa

andra uppgifter på ett tidigt stadium under beslutsprocessen. Kravet på elektroniska meddelanden gäller alla miljötillståndsärenden som behandlas vid regionförvaltningsverken, oberoende av om anläggningen är en sådan som avses i industriutsläppsdirektivet eller inte.

6 kap. Tillståndsprövning och tillståndsvillkor

48 §. Grunderna för tillståndsprövning. I paragrafen föreskrivs om grunderna för tillståndsprövning och den motsvarar till största delen 41 § i den gällande miljöskyddslagen. Paragrafens 1 och 2 mom. byter plats och enligt 1 mom. ska utlåtandena, anmärkningarna och åsikterna i ärendet "beaktas", i stället för att "prövas" som i den gällande lagen. Det nya uttryckssättet är nödvändigt för ett exakt genomförande av bilaga IV till industriutsläppsdirektivet. Den informativa hänvisningen i det gällande 3 mom. till miljöskyddslagen för sjöfarten stryks, eftersom det föreskrivs om förhållandet mellan lagarna i paragraferna som gäller lagens tillämpningsområde.

I det nya 4 mom. fastställs området för den tillståndsprövning som gäller väsentlig ändring. Prövningen omfattar alla de delar av verksamheten som påverkas av ändringen samt de konsekvenser och risker för miljön som ändringen kan orsaka. Tillståndsbeslut om ändring innehåller förutom bestämmelser om den nya eller ändrade delen av verksamheten även sådana nya bestämmelser om existerande verksamhet som är nödvändiga på grund av ändringar av konsekvenserna och riskerna för miljön. I prövningen ska även eventuella specialbestämmelser om den ändrade verksamheten beaktas. Om ett villkor för att ett strängare utsläppsgränsvärde ska tillämpas t.ex. är att verksamheten överskrider ett visst tröskelvärde för kapacitet, ska detta beaktas vid tillståndsprövningen. Om en anläggning till följd av en ändring klassas som en direktivanläggning, ska anläggningen meddelas nödvändiga tillståndsvillkor för en direktivanläggning. Detta innebär att tillståndsvillkoren för hela verksamheten vid behov ska ses över i enlighet med kraven

som gäller direktivanläggningar. Tillståndsprövningen av väsentlig ändring baserar sig i enlighet med vad som bestäms i 49 § på att verksamheten inte heller efter ändringen i sig eller tillsammans med andra verksamheter medför betydande förorening av miljön eller har någon av de andra konsekvenser som är förbjudna enligt paragrafen. I tillståndsprövningen enligt detta moment ska verksamheten granskas endast i den utsträckning det är nödvändigt för att bedöma konsekvenserna av ändringen med tanke på förutsättningarna för beviljande av tillstånd och bestämmande av tillståndsvillkor.

Genom 4 mom. genomförs artikel 20.2 andra stycket i industriutsläppsdirektivet. Enligt momentet ska tillståndsansökningar och beslut som avses i direktivet och som gäller väsentlig ändring omfatta de delar av anläggningen och de uppgifter om tillståndsansökan som påverkas av den väsentliga ändringen.

49 §. Förutsättningarna för beviljande av tillstånd. I paragrafen föreskrivs på samma sätt som i 42 § i den gällande miljöskyddslagen om förutsättningarna för beviljande av miljötillstånd. I paragrafen finns en likadan förteckning över förutsättningarna för beviljande av som i den gällande lagen. I punkt två ändras ordalydelsen jämfört med nuläget. Förbudet mot att medföra olägenhet för hälsan eller *annan betydande förorening av miljön* eller risk för sådan byts ut mot uttrycket olägenhet för hälsan eller *andra betydande konsekvenser som avses i 5 § 1 mom.* 2 punkten. Innehållet i punkten ändras inte, utan den nya formen motsvarar bättre begreppet olägenhet för hälsan som föregår det, i och med att båda är konsekvenser som avses i definitionen av förorening av miljön. I 2 mom. i den gällande 42 § stryks omnämnandet av att verksamheten inte får placeras i strid med detaljplanen, eftersom det i fortsättningen föreskrivs om detta i 2 kap. i lagen. Kravet enligt 42 § 3 mom. i den gällande lagen på att en verksamhetsutövare som behandlar avfall ska ha tillräcklig sakkunskap slopas även, eftersom motsvarande krav finns i 8 § i lagen.

I den nya 6 punkten föreskrivs om hinder för beviljande av tillstånd på samernas hembygdsområde och skoltområdet. I den gällande miljöskyddslagen finns det inga uttryckli-

ga bestämmelser om att samernas rättigheter ska beaktas vid miljötillståndsförfarandet. Rättigheterna kan eventuellt beaktas även i nuläget med stöd av den definition av förorening som finns i miljöskyddslagen, eftersom kränkning av rättigheterna sannolikt kan anses som sådan kränkning av allmänt eller enskilt intresse som avses i definitionen. Mer detaljerade bestämmelser om detta är dock nödvändiga. Verksamhet som bedrivs på eller vars verkningar sträcker sig till samernas hembygdsområde kan ha konsekvenser för de rättigheter som samerna har i egenskap av ursprungsbefolkning.

Enligt den föreslagna bestämmelsen är ett hinder för beviljande av miljötillstånd att verksamheten medför väsentlig försämring i förutsättningarna att på samernas hembygdsområde bedriva traditionella samenäringar eller annars bevara och utveckla samekulturen. Tillstånd får inte heller beviljas om verksamheten medför en väsentlig försämring i skoltornas levnadsförhållanden eller möjligheter att på skoltområdet bedriva de naturnäringar som avses i skoltlagen (253/1995). Med naturnäring avses i skoltlagen jordbruk i liten skala och specialjordbruk samt fiske, jakt och renskötsel liksom även bärplockning, svampplockning och annat sådant utnyttjande av naturresurser som är beroende av naturens fortlöpande produktionsförmåga.

Samerna såsom urfolk har enligt 17 § 3 mom. i grundlagen rätt att bevara och utveckla sitt språk och sin kultur. Genom denna bestämmelse i grundlagen tryggas bl.a. utövande av sådana traditionella näringar som ingår i samernas kulturform, såsom renskötsel, fiske och jakt. Dessutom har samerna enligt 121 § 4 mom. i grundlagen inom sitt hembygdsområde språklig och kulturell autonomi enligt vad som bestäms i lag. Enligt Förenta nationernas kommitté för mänskliga rättigheter innebär artikel 27 i den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter (*MP-konventionen*) bl.a. en skyldighet att planera och genomföra ekonomiska åtgärder så att den ekonomiska lönsamheten vad gäller samernas näringar, såsom renskötsel, kvarstår.

Den föreslagna bestämmelsen garanterar att de materiella skyldigheter som följer av såväl grundlagen som MP-konventionen

fullgörs. De krav på väsentlighet som finns i bestämmelsen utgör en rätt hög tröskel för beaktande av samernas rättigheter vid bedömningen av hinder för beviljande av tillstånd. Dessa kriterier för väsentlighet ska tolkas och tillämpas på ett med tanke på grundlagen positivt sätt, och hänsyn ska även tas till praxis enligt artikel 27 i Förenta nationernas kommitté för mänskliga rättigheters MP-konvention. Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande (GrUU 32/2010 rd) om regeringens proposition till riksdagen med förslag till gruvlag och vissa lagar som har samband med den (RP 273/2009) fört fram denna utgångspunkt vid tillämpningen av motsvarande bestämmelse i gruvlagen.

50 §. Undantag från förutsättningarna för beviljande av tillstånd i fråga om försvarsmakten och Gränsbevakningsväsendet. I paragrafen föreskrivs om undantag från förutsättningar för beviljande av tillstånd i fråga om försvarsmakten och Gränsbevakningsväsendet. Paragrafen är delvis ny. Den är nödvändig, eftersom den verksamhet som dessa aktörer bedriver och som avses i bestämmelsen avviker från den verksamhet som bedrivs i det övriga samhället och den inte alltid kan ordnas utan miljöskador. Eftersom specialbestämmelser saknas för att trygga förutsättningarna för verksamheten föreslås en bestämmelse med stöd av vilken det i begränsad omfattning är möjligt att avvika från förutsättningarna för beviljande av tillstånd, om det inte inom rimliga gränser finns andra alternativ. Inte heller verksamhet av detta slag får enligt förslaget orsaka betydande olägenhet för hälsan eller annan betydande förorening av miljön, och de olägenheter för miljön eller hälsa som verksamheten orsakar ska förebyggas och indras i den mån det är möjligt.

Specialbestämmelser skulle möjliggöra genomförandet av försvarsmaktens och Gränsbevakningsväsendets lagstadgade uppgifter. De tillämpas endast om verksamheten inte annars kan ordnas i enlighet med denna lag. I de undantagsfall som anges i paragrafen är det vid miljötillståndsprövningen möjligt att beakta det allmänna intresset vad gäller rikets försvar, förutom det allmänna intresset vad gäller miljöskydd. Prövningen i fråga om tillämpningen av undantag är till sin karaktär rättslig prövning.

Paragrafens 1 mom. är nytt. Bestämmelsen gäller användning av försvarsmaktens tunga vapen eller sprängämnen och motsvarande verksamhet inom Gränsbevakningsväsendet. Det tillämpas särskilt på givande av militär utbildning enligt 2 § 1 mom. 1 c punkten i lagen om försvarsmakten (551/2007) och Gränsbevakningsväsendets motsvarande verksamhet. Undantag förutsätter att verksamheten, dvs. användning av tunga vapen eller sprängämnen, inte kan ordnas inom ett annat område så att den orsakar mindre olägenheter för miljön. Alternativt kan undantag godkännas endast om målet för den verksamhet som avses i denna paragraf inte i tillräcklig grad kan uppnås genom att ändra sättet att genomföra verksamheten på inom området i fråga. Försvarsmakten eller Gränsbevakningsväsendet ska i tillståndsansökan klargöra om det finns förutsättningar för undantag. Även när undantag tillämpas ska verksamheten till andra delar motsvara förutsättningarna för beviljande av tillstånd och även uppfylla de allmänna villkoren och principerna enligt miljöskyddslagen i enlighet med vad som anges i 4 §.

I 1 mom. finns specialbestämmelser som styr de tillståndsvillkor som ytterligare begränsar området för undantagen. Specialbestämmelserna tillämpas om verksamheten förutsätter miljötillstånd och det är nödvändigt att tillämpa denna paragraf vid tillståndsprövningen. I fråga om buller betonas det att buller ska undvikas nattetid. För att förebygga buller utfärdas på vanligt sätt bestämmelser om minskning, förebyggande och kontroll av buller samt information om evenemang som medför buller. När bestämmelserna utfärdas ska det sörjas för att verksamheten inte orsakar betydande förorening av miljön i form av buller. Detta innebär även att buller inte får orsaka betydande olägenheter för hälsan eller risk för sådana. Förbuden mot förorening (16—18 §) gäller på motsvarande sätt försvarsmaktens normala verksamhet, och det är endast vid tillämpningen av denna bestämmelse som man i viss mån kan avvika från förbuden på själva skjutområdet, om det är nödvändigt. Ammunition från tunga vapen eller skadliga ämnen från sprängämnen får inte, även när undantag tillämpas, orsaka betydande förorening eller

risk för sådan. Det ska förhindras att skadliga ämnen sprids utanför skjutområdena, om detta kan ha konsekvenser som strider mot förbuden mot förorening. Till denna del baserar sig tillståndsprövningen på den allmänna bestämmelsen i 49 §. Risken för att skadliga ämnen sprids utanför ett område kan kontrolleras bl.a. genom ändamålsenliga tillståndsvillkor om kontroll.

I 2 mom. finns en undantagsbestämmelse om militär luftfart som även finns i 4 b § i den gällande miljöskyddsförordningen. I paragrafen hänvisas det i fortsättningen även till luftfart som är nödvändig för utförandet av Gränsbevakningsväsendets lagstadgade uppgifter. Med detta avses Gränsbevakningsväsendets lagstadgade uppgifter i anslutning till gräns- och territorialövervakning, sjöräddningsverksamhet och annan räddningsverksamhet samt brottsbekämpning som det finns närmare bestämmelser om i gränsbevakningslagen (578/2005) och sjöräddningslagen (1145/2001).

Vid bedömningen av de störningar som verksamheten orsakar beaktas inte de uppgifter som avses i 2 § 1 mom. 1 punkten underpunkterna a och b i lagen om försvarsmakten och som gäller det militära försvaret av Finland, och inte heller de uppgifter som avses i 2 § 1 mom. 2 punkten i samma lag och som gäller stödande av andra myndigheter. I det senare fallet är det främst fråga om försvarsmaktens uppgifter som har eller kan ha en direkt inverkan på övervakningen och tryggheten av den territoriella integriteten samt tryggheten av människoliv och livsmiljön. Punkten innehåller även lämnande av bistånd till en annan stat till följd av en terroristattack, en naturkatastrof, en storolycka eller någon annan motsvarande händelse. Bestämmelsen motsvarar 4 b § i den gällande miljöskyddsförordningen, dock så att tillämpningsområdet omfattar även ovannämnda lämnande av bistånd till en annan stat liksom Gränsbevakningsväsendets luftfart.

I 3 mom. i paragrafen föreskrivs om att tillståndsvillkoren för miljötillstånd ska utarbetas separat för militär och civil luftfart och de behöriga ansvariga aktörerna.

51 §. Inverkan av vissa planer och program. I paragrafen föreskrivs om beaktande av vissa planer och program i tillståndspliktigt

verksamhet. Paragrafens ordalydelse förtydligas, men den motsvarar fortfarande 50 § i den gällande miljöskyddslagen. Hänvisningen till bindande förpliktelser som följer av riksomfattande planer och program som regleras med stöd av 26 § i lagen stryks. Med stöd av 26 § i den gällande lagen har bindande förpliktelser kunnat meddelas, men 204 § som motsvarar den ska inte längre användas för att meddela bindande förpliktelser. Därför är det i denna paragraf inte längre nödvändigt att hänvisa till dem.

52 §. Tillståndsvillkor om hindrande av förorening. I paragrafen föreskrivs om tillståndsvillkor som meddelas för att förebygga förorening och den motsvarar till största delen 43 § i den gällande lagen.

Till förteckningen i 1 mom. fogas nya villkor som gäller förebyggande och hindrande av förorening av mark och grundvatten. Tillståndsvillkor som meddelas för att förebygga och hindra förorening har även hittills kunnat innehålla villkor om förebyggande och hindrande av förorening av mark och grundvatten, men för ett exakt genomförande av artikel 14 i industriutsläppsdirektivet föreslås det att till lagen fogas en uttrycklig hänvisning till dessa villkor.

Med stöd av 1 mom. 6 punkten kan det inte liksom i nuläget föreskrivas om utredningar som ska lämnas in till tillståndsmyndigheten, eftersom det enligt förslaget ska föreskrivas om detta i 54 §.

I 43 § i den gällande lagen stryks 4 mom. om stora förbränningsanläggningar som onödigt och 5 mom. blir 55 § i detta kapitel.

53 §. Bedömning av bästa tillgängliga teknik. Bestämmelsen om bedömning av bästa tillgängliga teknik överförs från 37 § i miljöskyddsförordningen till lagen, eftersom det i 7 kap. om tillståndsprövning i fråga om direktivanläggningar hänvisas till denna bestämmelse. Samtidigt preciseras vissa ordalydelser i bestämmelsen. Genom bestämmelsen genomförs bilaga III till industriutsläppsdirektivet.

54 §. Villkor om särskild utredning. Paragrafen motsvarar långt de bestämmelser som ska meddelas för att utreda förorening eller risk för sådan enligt 43 § 1 mom. 5 punkten i den gällande lagen. Enligt 1 mom. kan verksamhetsutövaren åläggas att göra en särskild

utredning för att klarlägga den förorening eller risk för sådan som verksamheten medför, om det för tillståndsprövningen inte har kunnat lämnas uppgifter om utsläppen, avfallet eller verksamhetens konsekvenser.

En allmän förutsättning för villkor som gäller en utredning är att utredningen behövs för att utreda verksamhetens konsekvenser. Utredningsskyldighet får inte meddelas för att producera allmän miljöinformation eller uppfylla den allmänna skyldigheten att vara konsekvensmedveten, utan utredningen ska gälla den tillståndspliktiga verksamheten. Tillståndsmyndigheten ska i enlighet med proportionalitetsprincipen bedöma hur nödvändig utredningen är och vad det kostar för verksamhetsutövaren att göra den. Av villkoren ska det tydligt framgå vilken information som ska lämnas in till myndigheterna.

I praktiken skulle ett villkor kunna gälla närmare utredning av en viss miljökonsekvens, t.ex. lukt eller buller, när verksamheten redan har inletts. Villkoret kan vara nödvändigt även för att utreda kvaliteten på de avfall som uppkommer i verksamheten.

Utredningen ska lämnas in till tillståndsmyndigheten. Denna kan utifrån utredningen precisera sådana tillståndsvillkor i ett gällande tillstånd som behöver preciseras och på grund av vilka utredningsskyldigheten meddelats. Bestämmelser om ändring av tillståndsvillkor i dessa situationer finns i 90 §. Tillståndsvillkor får utifrån en utredning göras både lindrigare och strängare beroende på tillståndsvillkorens art och innehåll samt utredningens syfte och resultat. Utredningsskyldigheten får inte tillämpas om tillståndsmyndigheten på förhand ska ha tillgång till den information som ska utredas för att kunna överväga förutsättningarna för beviljande av tillstånd eller meddela centrala tillståndsvillkor.

Utredningsvillkor avviker från kontrollvillkor på så sätt att de meddelas för att i mera detalj utreda en viss omständighet som har ansetts osäker före avgörandet av ärendet. Utredningsvillkor syftar till att ändra eller åtminstone överväga ändring av tillståndsvillkor.

Enligt 2 mom. ska det i tillståndet fastställas en tid inom vilken utredningen ska lämnas in till tillståndsmyndigheten. Verksam-

hetsutövaren ska ges tillräckligt med tid att göra utredningen. I momentet finns dessutom en hänvisning till 90 § som gäller precisering av tillstånd.

55 §. Villkor om växthusgasutsläpp. Paragrafen gäller förbud mot att meddela utsläppsgränsvärden för växthusgasutsläpp, om verksamheten hör till tillämpningsområdet för lagen om utsläppshandel. Bestämmelsen motsvarar 43 § 5 mom. i den gällande miljöskyddslagen.

56 §. Villkor om koldioxidavskiljning. Bestämmelsen gäller tillämpning av vissa bestämmelser i lagen om avskiljning och lagring av koldioxid (416/2012) vid miljötillståndsprövningen, och den motsvarar 45 b § i den gällande miljöskyddslagen.

57 §. Fiskerihushållningsvillkor. Paragrafen gäller förpliktelser och avgifter med anknytning till fiskerihushållning och den motsvarar till sitt innehåll 44 § i den gällande miljöskyddslagen. Bestämmelsen om omprövning flyttas emellertid till kapitlet om sökande av ändring.

58 §. Villkor om avfall och avfallshantering. I paragrafen föreskrivs det om villkor om avfall och avfallshantering på samma sätt som i 45 § i den gällande miljöskyddslagen.

59 §. Säkerhet för avfallsbehandlingsverksamhet. I paragrafen bestäms det om ställandet av säkerhet för avfallsbehandlingsverksamheten på motsvarande sätt som i 43 a § i den gällande lagen.

60 §. Säkerhetens storlek. I förhållande till ordalydelsen i 43 b § i den gällande lagen görs i 60 § om säkerhetens storlek preciseringar som dock inte medför ändringar i sakinnehållet i paragrafen. I paragrafen nämns med avvikelse från vad som nu är fallet särskilt behandlingen av lakvatten och deponigaser i 1 mom. samt deponier för utvinningsavfall och kostnader för efterbehandling i 2 mom.

61 §. Ställande av säkerhet och säkerhetens giltighet. Paragrafens bestämmelser om ställandet av säkerhet och säkerhetens giltighet stämmer överens med 43 c § i den gällande miljöskyddslagen.

62 §. Uppföljnings- och kontrollvillkor. Bestämmelserna om uppföljnings- och kontrollvillkor för miljötillstånd svarar mot 46 § 1—2 mom. i den gällande miljöskyddslagen.

I 3 mom. förutsätts det att resultaten av utsläppskontrollen och andra uppgifter som behövs för tillsynen över anläggningar lämnas tillsynsmyndigheten regelbundet. När det gäller direktivanläggningar ska dessa uppgifter lämnas minst en gång om året. Genom paragrafen genomförs artikel 14.1 d i industriutsläppsdirektivet, enligt vilken myndigheterna en gång per år ska förses med den information de behöver för att kunna kontrollera att anläggningens tillståndsvillkor iakttas. I fråga om andra anläggningar fastställs tidsintervallet för lämnande av information vid behov i miljötillståndet.

63 §. Villkor om samordnad recipientkontroll. Paragrafen hänger samman med hur verksamhetsutövarens kontrollskyldighet fullgörs som en del av den samordnade recipientkontrollen eller övervakningen av området. Paragrafen motsvarar det gällande 46 § 3 mom., dock så att bestämmelsen om att någon annan än tillståndsmyndigheten får bestämma om kontrollen särskilt tas in i nästa paragraf.

64 §. Plan för uppföljning och kontroll. I paragrafen föreskrivs om en plan för uppföljning och kontroll. Motsvarande bestämmelser finns i 46 § 3, 4 och 5 mom. i den gällande miljöskyddslagen. Planen får godkännas av tillståndsmyndigheten eller tillsyns- eller fiskerihushållningsmyndigheten, beroende på vad som bestäms i tillståndet. I 2 mom. bestäms det om förfarandet för godkännande av planen. Bestämmelsen om förfarandet för begäran om omprövning återfinns i 19 kap., som handlar om sökande av ändring.

65 §. Ändring av kontrollvillkor. Paragrafen innehåller bestämmelser om ändring av uppföljnings- och kontrollvillkoren trots att tillståndet eller planen är i kraft. Motsvarande bestämmelse finns i 46 § 5 mom. i den gällande miljöskyddslagen. Den myndighet som handlägger ärendet anges noggrannare än för närvarande i den föreslagna paragrafen. Omprövning eller ändring av beslutet kan begäras i enlighet med vad som föreskrivs i kapitlet om sökande av ändring.

66 §. Villkor som gäller skydd av mark och grundvatten. Det föreslås att en ny bestämmelse om tillståndsvillkor i fråga om kontroll i samband med mark- och grundvattenskydd fogas till lagen i syfte att uppfylla kraven i

artiklarna 14 och 16 i industriutsläppsdirektivet. Utifrån den ovan föreslagna nya 2 punkten i 52 § om tillståndsvillkor som ska meddelas för att hindra förorening ska tillståndsmyndigheten meddela nödvändiga föreskrifter om förebyggandet av förorening av mark och grundvatten. Dessa tillståndsvillkor meddelas som också för närvarande grundade på en riskbedömning som görs upp från fall till fall. Villkoren kan således också i fortsättningen gälla t.ex. isolerande konstruktioner för skydd av marken och grundvattnet. Enligt det föreslagna 1 mom. ska verksamhetsutövaren sköta underhåll, service och inspektioner av sådana konstruktioner. Tillståndet ska förenas med behövliga villkor om dessa åtgärder. På så sätt säkerställs det att de åtgärder som förutsätts för att förebygga förorening vidtas så att syftet med dem uppnås.

Enligt 2 mom. ska verksamhetsutövaren dessutom vid behov utföra regelbunden kontroll av marken och grundvattnet för att säkerställa att de tillståndsvillkor som fastställs för att skydda marken och grundvattnet har varit tillräckliga. Vid kontrollen ska enligt förslaget de med tanke på förorening av marken och grundvattnet betydande farliga ämnen som finns på anläggningsområdet beaktas. Till dessa ämnen hänvisas det också nedan i samband med bestämmelsen om skyldighet att göra upp en statusrapport. I industriutsläppsdirektivet definieras farligt ämne (artikel 3.18), och denna definition täcker en stor del av de olika ämnen som i enlighet med EU:s förordning har klassificerats som farliga. Eftersom man i praktiken känner till också sådana farliga ämnen vars klassificering ännu inte slutförts, har man inte velat koppla begreppet farligt ämne i miljöskyddslagen direkt till definitionen i direktivet. Den definition av betydande farliga ämnen som använts i samband med statusrapporten ingår dock inte direkt i direktivet. Till betydande farliga ämnen hänvisas det också i artikel 14.1 e, där begreppet förklaras något mer ingående. Det föreslagna 2 mom. grundar sig i fråga om definitionen av betydande farliga ämnen på formuleringen av artikel 14. Betydande farliga ämnen kan dock inte med beaktande av bestämmelserna i direktivet avgränsas noggrannare än vad som gjorts i lagen, utan betydande farliga ämnen kan således

vara alla farliga ämnen som finns på anläggningsområdet och som kan orsaka förorening av marken eller grundvattnet.

Kontrollskyldigheten enligt det föreslagna 2 mom. fastställs utifrån en bedömning som grundar sig på risken för förorening av marken och grundvattnet. På motsvarande sätt fastställs också tidsintervallet för kontroll utifrån risken. I momentet förutsätts det således alltid en riskbaserad bedömning, och det är därför inte nödvändigt att industriutsläppsdirektivets minimikrav på tidsintervallet för kontroll skrivs in i lagen. I fråga om riskbaserad bedömning skulle man också kunna sluta sig till att det inte är nödvändigt att meddela kontrollvillkor. Närmare anvisningar om en systematisk bedömning av föroreningsrisken enligt direktivet finns ännu inte att tillgå. Vid bedömningen av föroreningsrisken ska karaktären av verksamheten beaktas, dvs. på vilket sätt betydande farliga ämnen kan komma in i marken och grundvattnet på anläggningsområdet, ämnenas fysikaliska, kemiska och toxiska egenskaper, mark- och grundvattenförhållandena på området, användningen av området och den närmaste omgivningen och eventuella särskilda verksamheter, fastighetsgränser och äganderättsförhållanden, läge i förhållande till grundvattenområden, vattentäkter, privata brunnar och känsliga naturobjekt samt andra faktorer, var för sig tagna, som eventuellt påverkar spridningen av, exponeringen för och föroreningsrisken av dessa ämnen.

67 §. Villkor om avloppsvatten som leds ut i avlopp. Paragrafen innehåller bestämmelser om tillståndsvillkor om förbehandlingen av avloppsvatten i sådana fall där industriavloppsvatten leds till ett avloppsreningsverk i tätbebyggelse, och den motsvarar den gällande 47 §. Bestämmelsens ordalydelse preciseras så att det av den framgår att en särskild orsak till att bestämmelsen utfärdas är att trygga avloppsreningsverkets funktionsförmåga. Denna bestämmelse och de med stöd av 47 § föreskrivna 36 och 36 a § i miljöskyddsförordningen är nödvändiga för genomförande av rådets direktiv 91/271/EEG om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse. Bemyndigande att utfärda förordning finns i fortsättningen i 2 kap., i samband med

de övriga bemyndigandena att utfärda förordning om begränsning av andra utsläpp.

68 §. Rätt att leda in avloppsvatten på annans område. I paragrafen bestäms det om tillståndsvillkor om avledande av avloppsvatten, och den motsvarar 48 § i den gällande miljöskyddslagen.

69 §. Villkor om avloppsrör. I paragrafen bestäms det om tillståndsvillkor om avloppsrör, och den motsvarar 49 § i den gällande miljöskyddslagen.

70 §. Förhållandet mellan tillståndsvillkor och statsrådsförordningar. I paragrafens 1 mom. föreskrivs om situationer där ett strängare tillståndsvillkor får meddelas än ett specificerat minimikrav i fråga om miljöskyddet som anges i en förordning av statsrådet. Paragrafen motsvarar till denna del 51 § i den gällande miljöskyddslagen.

Det föreslås att den gällande 51 § 3 punkten om skydd av vatten stryks, eftersom hänvisningen till miljö kvalitetskraven i 2 punkten även omfattar de kvalitetskrav som gäller vatten. Likaså innebär hänvisningen till förutsättningarna för beviljande av tillstånd i 1 punkten att förvaltningsplanerna och havsförvaltningsplanen i enlighet med den föreslagna 51 § ska beaktas vid bedömningen av hur betydande föroreningen är och därigenom också vid prövningen av förutsättningarna för beviljande av tillstånd.

Med avvikelse från den gällande 51 § 4 punkten krävs inte längre i den föreslagna 3 punkten att bästa tillgängliga teknik ska tillämpas om så föreskrivs i en förordning av statsrådet om genomförande av Europeiska gemenskapens rättsakter. Kravet på bästa tillgängliga teknik betyder att tekniskt och ekonomiskt genomförbara metoder tillämpas i verksamheten i syfte att hindra förorening av miljön. Kravet ska på grund av 8 § i lagen iakttas i driften av både direktivanläggningar och andra tillståndspliktiga anläggningar. Om en teknik med bättre prestanda än de minimikrav som fastställts i en förordning redan existerar och om kostnaderna för att införa den tekniken i förhållande till den miljönytta som kan uppnås med den är rimliga, kan det i enlighet med 52 § 2 mom. krävas i tillståndsvillkoren att denna teknik ska användas. Det är nödvändigt att stryka hänvisningen till Europeiska unionens regler för att kravet på

bästa tillgängliga teknik ska kunna iakttas fullt ut vid all tillståndsprövning.

I 2 mom. föreskrivs att en förordning av statsrådet som träder i kraft efter det att tillståndet trätt i kraft ska tillämpas trots tillståndsvillkoren. Bestämmelsen motsvarar 56 § i den gällande miljöskyddslagen. I en förordning ska vid behov föreskrivas om tillräckliga övergångsperioder i fråga om förpliktelseernas ikraftträdande, eftersom denna bestämmelse inte innehåller någon reglering av övergångsperioder.

71 §. Bestämmelser om översyn av tillståndsvillkor. I 1 mom. föreskrivs det, på samma sätt som i det gällande 55 § 2 mom., att det i tillståndet kan bestämmas att tillståndsvillkoren ska ses över och att det i beslutet då ska bestämmas när ansökan om översyn senast ska göras och vilka utredningar som då ska läggas fram.

I 2 mom. föreskrivs om meddelande av föreläggande om översyn av miljö tillstånd. I den gällande lagen regleras detta på ett sätt som lämnar rätt mycket rum för tolkning; ett föreläggande om översyn meddelas, om inte ett sådant föreläggande ska anses vara uppenbart onödigt. I praktiken har översynsintervallen i fråga om de tillstånd som de statliga tillståndsmyndigheterna beviljar i snitt ca nio år. De har dock från fall till fall varierat från ca ett år upp till 17 år. I den bestämmelse som nu föreslås preciseras prövningsgrunderna i fråga om nödvändigheten av översyn och översynsintervallen jämfört med nuläget. Vid prövningen ska omfattningen och betydelsen av verksamheten samt utsläppen från verksamheten och konsekvenserna av dem bedömas. Nödvändigheten och omfattningen av samt tidsfristen för översyn avgörs utifrån bedömning från fall till fall. När behovet av översyn bedöms kan dessutom beaktas vad som någon annanstans i denna lag bestäms om möjligheten att ändra ett lagkraftvunnet tillstånd eller tillståndsvillkor, även om det inte finns något särskilt omnämnande av detta i bestämmelsen.

I 2 mom. föreskrivs det dessutom att förvaltningsplanerna, havsförvaltningsplanen och tillhörande åtgärdsprogram ska beaktas på samma sätt som i det gällande 55 § 2 mom.

I 3 mom. finns en hänvisning till översyn av tillståndsvillkor för direktivanläggningar. Enligt förslaget ska föreläggande om översyn av tillståndsvillkoren för direktivanläggningar i allmänhet inte meddelas med stöd av denna paragraf, utan med stöd av en särskild bestämmelse om detta som återfinns i 80 § i lagen. Översynen knyts till ikraftträdandet av BAT-slutsatserna enligt 80 §. Ett föreläggande om översyn av tillståndsvillkoren för en direktivanläggning kan dock meddelas med stöd av denna bestämmelse, om en översyn knuten till ikraftträdandet av BAT-slutsatserna inte skulle göras inom ramen för den på förhand uppskattade tidsplanen. Genom föreläggandet är det möjligt att bl.a. säkerställa att tillståndsvillkoren i vilket fall som helst ses över regelbundet, även om BAT-slutsatserna inte skulle revideras med åtta års intervall som planerat. Enligt förslaget är det tillståndsmyndigheten som ska överväga om en sådan föreskrift ska meddelas.

I 4 mom. föreskrivs om förfarandet för översyn av tillståndsvillkoren genom en hänvisning till de paragrafer som gäller ansökan om miljötillstånd och handläggningen av vissa ansökningsärenden.

7 kap. Tillståndsprövningen i fråga om direktivanläggningar

72 §. Definitioner som gäller bästa tillgängliga teknik. I paragrafen definieras de centrala begrepp som anknyter till bästa tillgängliga teknik, nämligen referensdokument, slutsatser och utsläppsnivåer. De stämmer överens med definitionerna i artikel 3.11—3.13 i industriutsläppsdirektivet. Begreppen bästa tillgängliga teknik (artikel 3.10) och ny teknik (artikel 3.11) definieras i lagens 5 §.

73 §. Kapitlets tillämpningsområde. I paragrafen regleras kapitlets tillämpningsområde. Vid tillståndsprövningen för en direktivanläggning ska bestämmelserna i kapitlet tillämpas utöver det som föreskrivs någon annanstans i denna lag. I kapitlet preciseras i praktiken den del av tillståndsprövningen som gäller tillämpningen av bästa tillgängliga teknik och slutsatserna om bästa tillgängliga teknik (BAT-slutsatser). I kapitlet finns det dessutom bestämmelser som gäller effek-

tiv energianvändning, och den sista paragrafen i kapitlet innehåller bestämmelser om statusrapporten. I övrigt grundar sig tillståndsprövningen för en direktivanläggning och de tillståndsvillkor som meddelas på 6 kap. i lagen. Verksamheten ska således uppfylla förutsättningarna för beviljande av tillstånd (49 §) och de övriga kraven i denna lag (48 §). Dessa allmänna krav är av betydelse med tanke på genomförandet av artikel 15.4 tredje och fjärde stycket samt artikel 18 i industriutsläppsdirektivet.

Den andra meningen i paragrafen innehåller ett undantag från kapitlets bestämmelser om tillämpning i fråga om forskning, utveckling och utprovning av nya produkter och processer. En sådan verksamhet omfattas inte av industriutsläppsdirektivets tillämpningsområde. Inte heller gäller de BAT-slutsatser som meddelas med stöd av direktivet denna verksamhet. Det är därför inte ändamålsenligt att tillämpa slutsatserna som ett bindande kriterium i sådana situationer, utan kravet på bästa tillgängliga teknik kan bedömas friare vid tillståndsprövning som gäller forskning, utveckling eller utprovning.

74 §. Villkor om effektiv energianvändning. I paragrafen föreskrivs om tillståndsvillkor för direktivanläggningar i fråga om effektiv energianvändning och förbättring av effektiviteten för att närmare fullgöra den skyldighet som anges i 8 § 1 mom. 2 punkten i den föreslagna lagen.

Enligt artikel 11 i industriutsläppsdirektivet hör det till verksamhetsutövarens grundläggande skyldigheter att se till att anläggningen drivs så att energianvändningen är effektiv. Enligt artikel 14 i direktivet ska miljötillståndet omfatta de nödvändiga tillståndsvillkoren för att säkerställa att anläggningen fungerar i enlighet med de grundläggande skyldigheterna i artikel 11. Till dessa grundläggande skyldigheter hör även effektiv energianvändning. Med effektiv energianvändning avses även effektiv produktion och anskaffning. Det föreslås att skyldigheten enligt artikel 11 i direktivet fullgörs genom 8 § i den nya miljöskyddslagen. Bestämmelsen om tillståndsvillkor kompletterar och konkretiserar den allmänna skyldigheten enligt lagen.

Den grundläggande skyldigheten enligt artikel 11 i industriutsläppsdirektivet att driva

en anläggning så att energianvändningen är effektiv finns även i artikel 3 i det tidigare IPPC-direktivet som upphävs genom industriutsläppsdirektivet. Skyldigheten enligt direktivet har dock inte genomförts på nationell nivå. Detta har konstaterats i Högsta förvaltningsdomstolens beslut 2011:12. Enligt det ska den behöriga myndigheten med beaktande av artikel 3.1 d i IPPC-direktivet kunna säkerställa att anläggningen används så att energianvändningen är effektiv, även om det inte krävs uttryckliga tillståndsvillkor om detta. Att den nationella rätten tolkas positivt med tanke på EU-rätten förutsätter att det i den nationella rätten finns en norm som kan tillämpas i enlighet med bestämmelserna i direktiv. Genom den föreslagna 74 § föreskrivs om denna saknade nationella norm så att direktivet kan tillämpas på det sätt som avses.

Skyldigheten vad gäller effektiv energianvändning ingår även i skyldigheten att använda bästa tillgängliga teknik. Enligt artikel 14 i industriutsläppsdirektivet och den föreslagna 74 § ska tillståndsvillkoren basera sig på bästa tillgängliga teknik och när det är fråga om anläggningar enligt industriutsläppsdirektivet särskilt på BAT-slutsatser som härletts från BAT-referensdokument. Dessa slutsatser innefattar även slutsatser om hur effektiv verksamhetens energianvändning är. Förutom branschvisa BAT-slutsatser behandlas innehållet i fråga om effektiviteten i energianvändningen även i horisontella BAT-referensdokument. En finskspråkig tillämpningsguide Teollisuuden energiatehokuus (Industrins energieffektivitet) har publicerats av referensdokumentet i serien Miljön i Finland 51/2008.

Bestämmelser om effektiviteten i energianvändningen finns även i Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU om energieffektivitet, om ändring av direktiven 2009/125/EG och 2010/30/EU och om upphävande av direktiven 2004/8/EG och 2006/32/EG, nedan *energieffektivitetsdirektivet*, som trädde i kraft den 4 december 2013. I energieffektivitetsdirektivet fastställs för medlemsstaterna bindande krav som gäller effektiviteten i energianvändningen. Kraven gäller bl.a. energibesiktningar av stora företag och möjligheterna att utnyttja spillvärme från anläggningar med en bränsleeffekt som

överskrider 20 megawatt och utredning av möjligheterna att producera kraftvärme.

Energieffektivitetsdirektivet ska tillämpas i den nationella lagstiftningen senast den 5 juni 2014. Detta förutsätter nya åtgärder för att beakta energieffektivitet såsom ibruktagande av ett system som förpliktar till energieffektivitet eller åtgärder med motsvarande effekt, sådana obligatoriska energikartläggningar för stora företag som övervakas av oberoende myndigheter samt program som sporrar små och medelstora företag att låta göra energikartläggningar och genomföra rekommendationerna i dessa kartläggningar. Vid genomförandet av energieffektivitetsdirektivet utnyttjas energieffektivitetsavtal som redan används i stor utsträckning och samtidigt granskas energieffektivitetsåtgärder och förpliktelser även för dem som inte omfattas av avtalsverksamheten.

Tillståndsvillkoren för effektiv energianvändning kan variera enligt i vilket skick verksamhetsutövarens energiförvaltning är och anläggningens storlek. Om verksamhetsutövaren och verksamheten som beviljats tillstånd har anslutit sig till näringslivets energieffektivitetsavtal, som innehåller ett förvaltningssystem för energianvändning, är förvaltningen av energianvändningen vanligen på en bra nivå. Om verksamhetsutövarna inte har anslutit sig till energieffektivitetsavtalet, ska de utreda effektiviteten i energianvändningen och indikatorerna för uppföljningen på något annat sätt.

När en ny verksamhet inleds eller en existerande verksamhet ändras väsentligt ska verksamhetsutövaren i tillståndsansökan visa att anläggningen har planerats så att förebyggande och hindrande av förorening av miljön har beaktats på ett övergripande sätt. I praktiken innebär detta även att maskiner, utrustning och system har valts enligt bästa tillgängliga teknik med beaktande av verksamhetens energieffektivitet under livscykeln för den planerade verksamheten.

Miljötillståndsförfarandet är i praktiken det enda förfarandet där skyldigheterna vad gäller effektiviteten i energianvändningen kan fastställas innan verksamheten inleds. Genom dessa kan effektiviteten i energianvändningen påverkas långt in i framtiden. När genomförbarheten vad gäller effektivitetsin-

vesteringar i energianvändning beräknas ska konsekvenserna under hela livsryckeln beaktas i möjligaste mån. Genom energieffektivitetsavtal är det möjligt att i ett senare skede stödja åtgärder som förbättrar effektiviteten i organisationernas energianvändning, vilket dock hittills har baserat sig på frivillighet.

Genom miljötillståndsvillkor om effektiviteten i energianvändningen kan näringslivets frivilliga energieffektivitetssystem kompletteras och fås att omfatta även de direktivanläggningar som inte har anslutit sig till avtalet. Med hjälp av miljötillstånd kan anläggningarna fås att beakta effektiv energianvändning i sin verksamhet. Tillståndsvillkor behöver inte meddelas om verksamhetsutövaren har anslutit sig till ett energieffektivitetsavtal för näringslivet eller ett annat motsvarande frivilligt arrangemang, i vars energihanteringssystem verksamhetsutövaren fastställer indikatorer för effektiviteten i energianvändningen och förbinder sig att ständigt förbättra energieffektiviteten.

75 §. Tillämpning av slutsatser vid provning av miljötillstånd. Paragrafen innehåller bestämmelser om tillämpningen av BAT-slutsatserna vid provning av miljötillstånd för direktivanläggningar. Dessa ska iaktas för att säkerställa att bästa tillgängliga teknik tillämpas. Vid tillståndsprövningen ska också andra krav i denna lag som gäller bästa tillgängliga teknik tillämpas, t.ex. skyldigheten enligt 52 § att hindra och begränsa utsläpp genom användningen av bästa tillgängliga teknik och förbudet mot att verksamhetsutövaren åläggs att använda en viss bestämd teknik.

Beskrivningen av teknik i BAT-slutsatserna motsvarar eller omfattar som sådan ofta ändå inte hela verksamheten vid en anläggning. Slutsatserna kan innehålla en beskrivning av en del av de alternativa tekniker som används i en bransch. Teknikerna hänger samman med anläggningens processer, och i beskrivningen har olika övergripande processer och tillgängligheten av tekniker inte nödvändigtvis beaktats. Den miljöskyddsnivå som slutsatserna förutsätter kan i en sådan anläggning uppnås på ett sätt som avviker från BAT-slutsatserna, t.ex. med hjälp av en utsläppsbegränsande metod eller någon annan alternativ metod, och som till

sina miljökonsekvenser motsvarar samma nivå. Därför ska tillståndsmyndigheten vid sin tillståndsprövning också framöver bedöma anläggningens verksamhet och bästa tillgängliga teknik på ett övergripande sätt och med hänsyn till också andra kriterier än slutsatserna. Slutsatserna ska dock alltid tillämpas när de är tillämpliga med beaktande av den teknik som anläggningen använder, anläggningens verksamhet och produktionsmetoder samt innehållet i slutsatserna.

Enligt 1 mom. ska utsläppsgränsvärdena för, kontrollen av och andra tillståndsvillkor för direktivanläggningar basera sig på BAT-slutsatserna. Anläggningens utsläppsgränsvärden ska fastställas så att de inte överskrider utsläppsnivåerna i BAT-slutsatserna. Med detta avses de maximiutsläppsnivåer som anges i slutsatserna.

Utsläppsnivåerna ska enligt förslaget iaktas under normala driftsförhållanden vid anläggningen. Situationer i samband med inledande av verksamheten, service, skador, tillfälligt driftstopp och slutlig nedläggning av verksamheten hör inte till de normala driftsförhållanden som avses här.

BAT-slutsatserna kan innehålla flexibilitet eller alternativ som ligger till grund för tillståndsprövningen. Om t.ex. alternativa utsläppsnivåer eller kontrollmetoder anges i slutsatserna ska i tillståndsvillkoren i allmänhet förutsättas att endast ettdera alternativet tillämpas, inte vardera.

I 2 mom. föreskrivs om situationer där all information som behövs för en bedömning av bästa tillgängliga teknik eller de utsläppsnivåer som hänger samman med tillståndsprövningen inte har beskrivits i BAT-slutsatserna. Tillståndsvillkoren ska då fastställas på annan grund så att motsvarande miljöskyddsnivå kan uppnås i verksamheten som i det fall att anläggningen skulle tillämpa den bästa tillgängliga teknik som beskrivs i slutsatserna.

Bästa tillgängliga teknik ska för fastställande av utsläppsgränsvärdena bedömas i enlighet med kriterierna i 53 §. Med hjälp av dessa kriterier bedömer tillståndsmyndigheten från fall till fall om den teknik som anläggningen använder är bästa tillgängliga teknik och vilka BAT-utsläppsnivåerna är enligt den använda tekniken. Tillämpligheten

av BAT-slutsatserna förutsätter således prövning från fall till fall. Om de utsläppsnivåer som anges i slutsatserna inte är lämpliga som prövningsgrund på grund av avvikande teknik, ska man genom tillståndsvillkor se till att motsvarande miljöskyddsnivå uppnås på annat sätt.

Genom 1 och 2 mom. genomförs artikel 14.5 och artikel 16.1 i industriutsläppsdirektivet.

I 3 mom. föreskrivs om situationer där en del av anläggningens verksamhet eller en produktionsmetod eller alla miljökonsekvenser av verksamheten eller produktionsmetoden inte har behandlats i BAT-slutsatserna. Kravet på bästa tillgängliga teknik bedöms då med stöd av bedömningskriterierna för bästa tillgängliga teknik i dessa situationer enligt den föreslagna 53 §. Verksamhetsutövaren ska höras i fråga om de tillståndsvillkor som meddelas med stöd av detta moment, om de väsentligt avviker från vad sökanden har framfört i sin ansökan. Genom samråd garanteras en dialog mellan verksamhetsutövaren och tillståndsmyndigheten i en situation, där verksamheten eller produktionsmetoden eller miljökonsekvenserna av dessa inte har beskrivits i slutsatserna och tillståndsmyndigheten bedömer tillämpningen av bästa tillgängliga teknik, utsläppsgränsvärdena och kontrollen på någon annan grund. Samråd är inte nödvändigt om villkoren stämmer överens med vad som framförts i ansökan, dvs. när myndighetens och verksamhetsutövarens uppfattning om tillämpningen av bästa tillgängliga teknik, utsläppsgränsvärdena och andra tillståndsvillkor med anknytning till tekniken till väsentliga delar stämmer överens. Om ansökan kompletteras till följd av samrådet ska tillståndsmyndigheten överväga att på nytt kungöra tillståndsansökan eller ordna nytt samråd på samma grunder som också annars, då ansökan kompletteras efter remiss- och samrådsförfarande. Genom momentet genomförs artikel 14.6 i industriutsläppsdirektivet.

76 §. Tillämpliga slutsatser. Slutsatserna träder i kraft när kommissionen med iakttagande av förfarandet i artikel 13 har antagit dem. Efter det att beslut har fattats offentliggör kommissionen referensdokumentet och ser till att det blir tillgängligt på Europeiska

unionens alla officiella språk. I 1 mom. bestäms det om vilken ställning de slutsatser som träder i kraft medan ett ärende är anhängigt har vid tillståndsprövningen. I industriutsläppsdirektivet föreskrivs inte uttryckligen att de BAT-slutsatser ska tillämpas som antagits efter att ansökan inletts. Oftast knyts ikraftträdandet av nya bestämmelser med hjälp av övergångsbestämmelser i lagen till den tidpunkt då ett ärende är anhängigt så att avgörande sker i enlighet med de bestämmelser som är i kraft vid den tidpunkt när ett ärende inleds. Tidpunkten för kungörelse av ansökningshandlingarna har i miljöskyddslagstiftningen också använts som valkriterium för de bestämmelser som ska tillämpas. BAT-slutsatserna innehåller själva inte några övergångsbestämmelser om ikraftträdandet, vilket med beaktande av principen om rätts-säkerhet innebär att bestämmelser om det ska utfärdas nationellt. I propositionen föreslås det att slutsatser som träder i kraft efter det att ärendet inletts ska tillämpas endast om det med tanke på sökanden är skäligt med beaktande av de grunder som närmare anges i den föreslagna bestämmelsen. Det skulle vara oskäligt att behöva tillämpa de slutsatser som trätt i kraft efter det att ärendet inletts, t.ex. i det fallet att tillståndsansökan till följd av det kräver komplettering och att det skulle vara nödvändigt att kungöra ansökan på nytt, vilket skulle fördröja handläggningen av ärendet betydligt. Men slutsatserna skulle kunna beaktas vid prövningen, om det inte skulle leda till att förfarandet fördröjs och om det också annars vore rimligt att sökanden tillämpar slutsatserna. Om sökanden i sin ansökan meddelar att han eller hon iakttar de nya slutsatserna tillämpas dessa också vid tillståndsprövningen. Innehållet i BAT-slutsatserna är ofta känt redan i god tid innan kommissionen antar dem officiellt, och då kan det vara praktiskt att slutsatserna beaktas i samband med tillståndsansökan och tillståndsprövningen också med tanke på verksamhetsutövaren. För iakttagande av utsläppsnivåerna kunde man för att säkerställa rimligheten också fastställa övergångstider som vid behov skulle vara längre än fyra år efter det att slutsatserna offentliggjorts. För sökanden kunde detta vara ett bättre alternativ än att tillståndsvillkoren ses över i enlig-

het med de nya slutsatserna vid ett nytt förfarande fyra år efter det att slutsatserna trätt i kraft.

I 2 mom. föreskrivs om giltigheten för de referensdokument som avses i artikel 17 i IPPC-direktivet innan motsvarande beslut med stöd av industriutsläppsdirektivet ersätter dem. IPPC-direktivet innehåller egentligen inte några bestämmelser om kommissionens beslutsfattande, men kommissionen har i praktiken utifrån informationsutbyte antagit referensdokument som också har innehållit en del som har motsvarat BAT-slutsatser. Enligt förslaget ska den del i gamla referensdokument som motsvarar BAT-slutsatser användas vid tillståndsprövningen, men utsläppsnivåerna i dem ska ändå inte vara bindande när gränsvärden för utsläpp fastställs, och då är det inte heller nödvändigt att bevilja undantag från dem. Genom momentet genomförs artikel 13.7 i industriutsläppsdirektivet.

I 3 mom. bestäms det om miljöministeriets skyldighet att informera om slutsatserna på sin webbplats.

77 §. Fastställande av utsläppsgränsvärden. I paragrafen föreskrivs om fastställande av utsläppsgränsvärden och om jämförbarheten mellan dem och utsläppsnivåerna. Enligt 1 mom. ska referensförhållandena och de övriga faktorer som är väsentliga med tanke på jämförelsen vara desamma i tillståndet som i slutsatserna. Detta är nödvändigt för tillsynen över att utsläppen håller sig inom gränserna för utsläppsnivåerna. I 2 mom. bestäms dock att gränsvärdena, tidsperioderna och referensförhållandena vid behov får fastställas på ett sätt som avviker från slutsatserna, om det behövs på grund av utsläppens eller kontrollens natur. Det ska då ändå vara möjligt att säkerställa att utsläppsnivåer som stämmer överens med BAT-slutsatserna samtidigt iakttas. I praktiken innebär detta att utsläppsuppgifter och andra kontrolluppgifter samlas in i en sådan form att de kan jämföras med utsläppsnivåerna enligt BAT-slutsatserna. I momentet bestäms det dessutom att verksamhetsutövaren är skyldig att minst en gång om året till tillsynsmyndigheten lämna in ett sammandrag av resultaten av utsläppskontrollen i jämförbar form. Närmare bestämmelser om detta meddelas i miljötillståndet.

Bestämmelserna i momentet är krav som kompletterar de allmänna kontrollskyldigheterna enligt den föreslagna 62 § som tillämpas endast vid direktivanläggningar.

Genom förordning som utfärdas med stöd av denna lag föreslås det för genomförande av direktivet att tillsynsmyndigheten ska vara skyldig att bedöma resultaten av utsläppskontrollen en gång om året och jämföra dem med utsläppsnivåerna i slutsatserna. Genom momentet och förordningen genomförs artikel 15.3 första stycket b och andra stycket samt artikel 14.1 c led ii.

78 §. Gränsvärden som är lindrigare än utsläppsnivåerna. I 1 mom. bestäms det om möjligheten att avvika från BAT-utsläppsnivåerna och fastställa lindrigare utsläppsgränsvärden, om kravet på att iakttä utsläppsnivåerna i ett enskilt fall skulle vara orimligt. Enligt bestämmelsen gäller denna möjlighet endast de utsläppsgränsvärden som fastställs med stöd av 75 § 1 mom. Slutsatsen av detta är att förfarandet gäller endast avvikelser från BAT-utsläppsnivåerna och inte de övriga förutsättningarna för beviljande av miljötillstånd.

En förutsättning för att lindrigare gränsvärden än utsläppsnivåerna ska kunna fastställas är att iakttagandet av utsläppsnivåerna skulle leda till orimligt höga kostnader jämfört med miljövinster. Det är här fråga om en övergripande prövning där slutresultatet fås genom att olika faktorer jämförs med varandra.

I princip ska bästa tillgängliga teknik, i enlighet med definitionen, vara tekniskt och ekonomiskt genomförbar, och de kostnader som den teknik som beskrivs i slutsatserna medför kan i sig i allmänhet inte anses vara orimliga i branschen. De kostnader som införandet av en ny teknik vid befintliga anläggningar föranleder kan trots det vara orimliga på grund av att det i allmänhet är svårare och dyrare att anpassa ny teknik till gamla konstruktioner och processer än att införa den vid nya anläggningar. En befintlig anläggnings kostnader kan ändå i vissa fall göras rimligare genom att införandet av ny teknik förläggs till en tidpunkt som sammanfaller med modernisering eller ombyggnad av anläggningen.

Med de miljövinster som kan uppnås avses den nytta som uppkommer genom att före-

ning av miljön hindras, om anläggningen skulle iaktta utsläppsnivåerna enligt slutsatserna i stället för de lindrigare utsläppsgränsvärden som undantaget tillåter.

Kostnaderna och miljövinster ska jämföras sinsemellan. En liten eller stor miljövinster eller kostnad avgör i sig inte om undantag kan beviljas eller inte. Det rör sig alltid om en jämförelse.

Vid prövningen ska enligt bestämmelsen anläggningens geografiska belägenhet och dess tekniska egenskaper samt de lokala miljöförhållandena beaktas. Den geografiska belägenheten är av betydelse när konsekvenserna av anläggningens utsläpp för de lokala miljöförhållandena bedöms. Utsläppen från anläggningen kan ha en större eller mindre lokal betydelse beroende på utsläppsmängden, utsläppsplatsen, utsläppens natur och den lokala miljöns känslighet. Anläggningens tekniska egenskaper inverkar på de kostnader till vilka bästa tillgängliga teknik kan tas i bruk vid anläggningen. Bedömningen av de lokala miljöförhållandena förutsätter kunskap om miljökvaliteten och de faktorer som påverkar den. Om en stor del av miljöbelastningen på området orsakas av anläggningen i fråga kan konsekvenserna av undantaget vara betydande. Om den lokala miljöbelastningen till största delen orsakas av andra faktorer, t.ex. fjärrtransport av luftföroreningar eller trafiken, har utsläppen från anläggningen inte så stor betydelse. Europeiska kommissionen kan med hjälp av anvisningar klargöra de grunder som ska beaktas när undantag tillämpas (artikel 15.4 femte stycket).

I paragrafen bestäms det inte om att en tidsfrist för undantaget ska fastställas, men användningen av en tidsfrist kunde vara motiverad i de situationer enligt den föreslagna 81 § där det skulle vara orimligt eller i praktiken omöjligt att börja tillämpa utsläppsnivåerna inom fyra år efter det att BAT-slutsatserna har offentliggjorts, t.ex. på grund av tillståndsförfarandets varaktighet eller tidpunkt. Tilläggstid för iakttagandet av utsläppsnivåerna kan behöva beviljas, om det är nödvändigt på grund av en planerad tidpunkt för investeringar eller driftstopp vid anläggningen, praktiska svårigheter med att införa bästa tillgängliga teknik eller någon annan motsvarande omständighet. Hur lång

tid ett eventuellt tidsbegränsat undantag gäller ska beslutas i enlighet med de allmänna grunderna för undantag i paragrafen. Den kostnadsbesparing som undantaget medför jämförs med de miljövinster som till följd av dröjsmålet går förlorade.

Grunderna för undantag uppfylls lättare i fråga om ett kortfristigt undantag än i fråga om ett långfristigt undantag. Ett kortfristigt undantag är motiverat, om de kostnadsbesparingar som det medför är betydande i proportion till de förlorade miljövinster. Detta är fallet bl.a. om verksamhetsutövaren tack vare den beviljade tilläggstiden får tillräckligt med tid för att skaffa och bygga upp ny teknik. Myndigheten kan på sökandens initiativ eller på eget initiativ utnyttja grunden för undantag, om den tidsfrist på fyra år som enligt direktivet ska iakttagas skulle kunna förlängas t.ex. på grund av den tid som införandet av ny teknik kräver.

Verksamhetsutövaren ska i samband med tillståndsförfarandet framföra grunderna för det undantag som han eller hon ansöker om. Tillståndsmyndigheten ska i motiveringen till beslutet ange orsaken till att lindrigare gränsvärden har fastställts. Utöver vad som bestäms i paragrafen föreskrivs genom förordning av statsrådet närmare bestämmelser om uppgifterna i ansökan om undantag och om tillståndsmyndighetens skyldighet att särskilt bedöma och motivera avvikelser och de lindrigare gränsvärden som meddelats.

I slutet av 1 mom. konstateras det att undantaget dock inte får leda till att de bindande utsläppsgränsvärdena överskrids, har konsekvenser som strider mot förutsättningarna för att bevilja miljötillstånd eller äventyrar miljö kvalitetskraven. Vid prövningen av om kvalitetskraven uppfylls bedöms utsläppens andel av och inverkan på de lokala miljöförhållandena på motsvarande sätt som vid den proportionalitetsprövning som gäller undantag.

Vid tolkningen av grunderna för undantaget ska skälen 16 och 22 i ingressen till industriutsläppsdirektivet beaktas. Enligt skäl 16 i ingressen bör de behöriga myndigheterna, i syfte att ta hänsyn till vissa särskilda omständigheter när en tillämpning av utsläppsgränser som motsvarar bästa tillgängliga teknik skulle leda till oproportionerligt höga

kostnader jämfört med miljövinster, kunna fastställa gränsvärden för utsläpp som avviker från dessa gränser. Sådana avvikelser bör grundas på en bedömning som tar hänsyn till väl definierade kriterier. De gränsvärden för utsläpp som anges i detta direktiv bör inte överskridas. I alla händelser bör inte en betydande förorening uppkomma och en hög skyddsnivå för miljön i dess helhet bör uppnås. Enligt skäl 22 i ingressen får de behöriga myndigheterna i specifika fall, när det vid omprövning och uppdatering av tillstånd framgår att det kan behövas en längre period än fyra år efter offentliggörandet av ett beslut om BAT-slutsatser för att införa ny bästa tillgängliga teknik, fastställa en längre tidsperiod i tillståndsvillkoren om det är motiverat på grundval av de kriterier som fastställs i detta direktiv.

Genom 1 mom. genomförs artikel 15.4.1—4 i industriutsläppsdirektivet.

I 2 mom. föreskrivs om omprövning i fråga om undantag från utsläppsnivåerna. Undantag ska övervägas på nytt när tillståndsvillkoren ses över till följd av att BAT-slutsatser har offentliggjorts eller när tillståndet ändras på grund av 89 § 1, 3 eller 6 punkten och ändringen hänger samman med undantaget. De nämnda punkterna i 89 § omfattar de ändringsgrunder som nämns i industriutsläppsdirektivet och som gäller begränsande av oförutsedd, betydande förorening, förbättring av hanteringen av driftsäkerheten, utveckling av bästa tillgängliga teknik och beaktande av nya miljö kvalitetsnormer. Genom momentet genomförs artikel 15.4 sista stycket i industriutsläppsdirektivet.

79 §. Tillfälliga undantag från kravet på bästa tillgängliga teknik. I paragrafen föreskrivs om tillfälliga undantag från kravet på bästa tillgängliga teknik för utprovning av ny teknik.

Verksamhetsutövaren kan ansöka om undantag från kravet på bästa tillgängliga teknik för nio månader för att kunna prova ut ny teknik. Undantag får beviljas som ett led i ett anhängigt miljö tillståndsärende eller vid ett separat förfarande som gäller verksamhet av försöksnatur. Bestämmelser om förfarandena för detta återfinns i 12 kap. i detta förslag. Undantaget gäller kravet på bästa tillgängliga teknik i vid bemärkelse. Det berättigar ändå

inte till avvikelse från andra krav enligt denna lag, såsom tillståndsplikt för verksamheten, andra förutsättningar för beviljande av tillstånd än sådana som anknyter till bästa tillgängliga teknik eller utsläppsgränsvärden som grundar sig på förordningar av statsrådet.

Genom paragrafen genomförs artikel 15.5 i industriutsläppsdirektivet.

80 §. Översyn av tillstånd på grund av nya slutsatser. Enligt paragrafen ska miljö tillstånd för en direktivanläggning ses över till följd av uppdatering av de BAT-slutsatser som gäller den huvudsakliga verksamheten vid anläggningen. I 1 mom. bestäms det att miljö tillståndet ska ses över om verksamheten inte uppfyller kraven enligt BAT-slutsatserna eller miljöskyddslagen. Vid prövningen ska de slutsatser och bestämmelser som är i kraft vid översynstidpunkten beaktas. Förutom de slutsatser som gäller den huvudsakliga verksamheten vid anläggningen ska således också alla nya eller uppdaterade BAT-slutsatser beaktas som tillämpas på anläggningen och som kommissionen har antagit efter det att tillståndet beviljades eller senast sågs över.

I 2 och 3 mom. finns det bestämmelser om det tillsynsrelaterade förfarande som hänger samman med offentliggörandet av slutsatserna. Verksamhetsutövaren ska till den myndighet som utövar tillsyn över anläggningen lämna in en utredning av vilken det framgår om anläggningen uppfyller kraven i de nya slutsatserna och de bestämmelser som utfärdats med stöd av miljöskyddslagen. Utredningen ska lämnas inom sex månader från det att slutsatserna har offentliggjorts, om inte myndigheten på begäran förlänger tidsfristen för utredningen. Tillsynsmyndigheten bedömer om kraven i slutsatserna och lagstiftningen uppfylls i det tillstånd som är i kraft eller om villkoren behöver ändras. Om tillståndsvillkoren inte behöver ändras ska myndigheten konstatera detta och meddela verksamhetsutövaren sin bedömning om det. Därmed avslutas det tillsynsrelaterade förfarandet. Om tillståndet på grund av nya slutsatser eller bestämmelser behöver ändras eller om undantag enligt 78 § som fortfarande är i kraft har beviljats i tillståndet, ska tillsynsmyndigheten ålägga anläggningen att

ansöka om översyn av tillståndet. Om giltighetstiden för undantaget utgår i enlighet med tillståndsvillkoren innan nya slutsatser ska börja iakttas, är åläggande om översyn av tillståndet på grund av det inte nödvändigt. Tidsfristen för inlämnande av ansökan föreslås vara minst sex månader. Syftet med detta är att säkerställa att det finns tillräckligt med tid för att utarbeta ansökningsen.

Myndigheten kan ålägga alla verksamhetsutövare inom ett område att lämna in sina ansökningar samtidigt eller vid olika tidpunkter, beroende på myndigheternas arbetssituation och verksamhetsutövarnas olika situationer. Verksamhetsutövarna kan befinna sig i olika situationer t.ex. på grund av de tidpunkter för översyn av tillståndsvillkoren som fastställts i anläggningarnas tillstånd. I slutet av 3 mom. klargörs det att myndigheten kan meddela föreläggande om översyn, även om verksamhetsutövaren har försummat att göra utredningen.

I 4 mom. föreskrivs om bemyndigande att utfärda förordning om innehållet i den utredning som avses i 2 mom. Det är nödvändigt att genom förordning föreskriva om verksamhetsutövarens skyldighet att vid behov till utredningen foga resultaten av utsläppskontroller och andra uppgifter som möjliggör en jämförelse av driften av anläggningen med bästa tillgängliga teknik och med de utsläppsnivåer som motsvarar bästa tillgängliga teknik. Bestämmelsen är nödvändig för att artikel 21.2 i industriutsläppsdirektivet ska kunna genomföras.

81 §. Översynsförfarandet. I paragrafen regleras översynen av tillstånd. Alla tillståndsvillkor för en anläggning ska ses över och alla nya krav, både nationella och sådana som härrör från Europeiska unionens lagstiftning, ska beaktas vid prövningen. Bestämmelser om de omständigheter som ska beaktas föreskrivs i 1 mom. genom en hänvisning till grunderna enligt 80 § 1 mom. och förutsättningarna enligt 78 §. Tillståndsvillkoren kan ändras också annars än då det är fråga om ändringar som gäller den huvudsakliga verksamheten och som föranleds av BAT-slutsatser. Till exempel ska de nya miljökrav som fastställts enligt miljöskyddslagen beaktas vid prövningen. I tillståndet ska dock endast nödvändiga ändringar

göras. Fungerande tillståndsvillkor kan kvarstå oförändrade.

En regelbunden översyn av tillstånden för direktivanläggningar ska framöver ske i takt med revideringen av BAT-slutsatser, och någon annan tidsfrist för översyn av tillståndsvillkoren ska inte längre automatiskt anges i tillståndet. Syftet med detta är att hindra att två administrativt tunga översynsförfaranden med olika rytm automatiskt inleds. Som motvikt ska tillsynsmyndigheten och tillståndsmyndigheten i fortsättningen aktivare än hittills utnyttja de förfaranden i lag som är beroende av prövning för att ändra tillstånd och tillståndsvillkor när det är nödvändigt. Exempel på dessa är översyn av tillståndsvillkor på grund av utredningsskyldigheten (90 §) och ändring av tillstånd på initiativ av tillsynsmyndigheten, en myndighet som bevakar allmänt intresse, den som orsakar olägenhet och framöver också en organisation som främjar miljöskydd, hälsoskydd eller naturvård eller trivselen i boendemiljön (89 §). Dessutom behövs bestämmelser om myndigheternas skyldighet att aktivare än tidigare följa och vid behov inleda ett ärende om ändring av tillstånd.

I 1 mom. föreskrivs dessutom uttryckligen om behovet att avvika från tidsfristen för översyn. Om det i samband med översynen av tillståndsvillkor framgår att införandet av bästa tillgängliga teknik kräver längre tid än fyra år, får tidsfristen för att införa tekniken av grundad anledning förlängas i tillståndsvillkoren. Ansökan om en förlängning av tidsfristen på fyra år ska göras på de grunder som anges i 78 §. Bland annat service- och investeringscyklerna vid en anläggning kan utgöra en grund för förlängd tidsfrist. I tillståndsvillkoren kan då krävas att utsläppsnivåerna ska iakttas t.ex. efter fem eller sju år från offentliggörandet av BAT-slutsatserna, eftersom en tidigare tidpunkt skulle leda till oproportionerligt höga kostnader jämfört med de miljövinster som kan uppnås. Undantag ska alltid motiveras i enlighet med grunderna enligt 78 §.

Verksamhetsutövaren ska enligt 2 mom. inte kunna åläggas att iakttä utsläppsnivåerna enligt BAT-slutsatserna för den huvudsakliga verksamheten förrän fyra år har förflutit efter det att slutsatserna offentliggjordes. Be-

stämmelsen är nödvändig för att övergångstiden på fyra år ska kunna garanteras också för sådana anläggningar som ansöker om översyn av tillstånd genast efter det att slutsatserna har offentliggjorts. Om sökanden i sin ansökan har uppgett att en tidigare tidpunkt iakttagas, kan tillståndsvillkoren meddelas i enlighet med ansökan. Tidsfristen på fyra år gäller endast de utsläppsgränsvärden som meddelas för iakttagande av BAT-slutsatserna. Om det är nödvändigt att fastställa striktare utsläppsgränsvärden för att de övriga grunderna för beviljande av tillstånd ska uppfyllas, får sådana meddelas.

I 3 mom. föreskrivs att ärendet ska avgöras skyndsamt. Det är nödvändigt att ärendet avgörs snabbt för att beslutet ska vara fattat innan tidsfristen på fyra år enligt artikel 21.3 i industriutsläppsdirektivet börjar löpa, vilket sker efter det att BAT-slutsatserna har offentliggjorts. I 3 mom. ingår dessutom övriga bestämmelser om förfarandet för översyn. På ansökan tillämpas vad som i 39 § föreskrivs om miljötillståndsansökan. Ansökan ska innehålla all information som behövs för prövningen. Myndigheten iakttar vid prövningen förfarandet enligt 96 §, dvs. i tillämpliga delar det normala tillståndsförfarandet. Information om ansökan ska ges, parter ska höras och beslutet ska motiveras och ges till känna bl.a. på internet, med beaktande av bestämmelserna i denna lag.

I 4 mom. finns det ett bemyndigande att utfärda förordning om förfarandet för översyn enligt 80 och 81 §. I förordningen kan det föreskrivas om den maximala tid som får användas för behandlingen och andra krav i fråga om förfaranden. Bestämmelserna är nödvändiga för ikraftsättandet av BAT-slutsatserna för att den tidsfrist på fyra år som fastställts i industriutsläppsdirektivet ska kunna genomföras. Bestämmelser om myndigheternas skyldighet att registrera sina avgöranden i datasystemet för miljövärdsinformation ska också utfärdas genom förordning för att säkerställa smidig information om besluten till kommissionen.

Genom 80 och 81 § i lagen genomförs artikel 21.3 i industriutsläppsdirektivet.

82 §. Statusrapport om mark och grundvatten. Industriutsläppsdirektivet förutsätter att en statusrapport om marken och grundvattnet

utarbetas i samband med sådana tillståndspliktiga verksamheter som kan medföra risk för förorening av marken eller grundvattnet. En statusrapport är nödvändig om verksamheten vid anläggningen innefattar användning, produktion eller utsläpp av betydande farliga ämnen i miljön och det föreligger en risk för förorening av mark och grundvatten inom anläggningens område. Definitionen av betydande farliga ämnen har behandlats i 66 § om kontroll och kontrollvillkor i samband med mark- och grundvattenskydd.

Statusrapporten ska enligt 2 mom. innehålla uppgifter om statusen i mark och grundvatten med avseende på betydande farliga ämnen. Definitionen av statusrapport ingår i artikel 3.19 i industriutsläppsdirektivet. Statusen i marken och grundvattnet är som begrepp i allmänhet något mer omfattande än det allmänt använda begreppet kvalitet i miljöskyddslagen. Med status i grundvattnet avses i detta sammanhang främst den kemiska statusen i grundvattnet enligt ramdirektivet för vattenpolitiken, och därför omfattar en statusrapport således inte konsekvenser för den kvantitativa statusen i grundvattnet.

Verksamhetsutövaren ska utarbeta en statusrapport och lämna den till myndigheten antingen innan driften vid anläggningen inleds eller innan tillståndet för anläggningen ses över första gången efter miljöskyddslagen träder i kraft. Av dessa tidpunkter är situationen vid översyn av tillståndet i praktiken den vanligare. Det finns numera ca 900 sådana direktivanläggningar som avses i direktivet, och kravet på statusrapport kan med avseende på användningen, upplagringen eller produktionen av betydande farliga ämnen gälla uppskattningsvis hälften av dessa anläggningar.

Förorening av marken har i praktiken kunnat ske redan innan statusen fastställdes. Av statusrapporten kan således framgå också en sådan förorening eller risk för spridning av föroreningen av mark eller grundvatten som behöver åtgärdas omedelbart. Till denna del tillämpas vid behov bestämmelserna om sanering av mark och grundvatten i 14 kap. Eftersom bestämmelserna i det föreslagna 14 kap. i fråga om saneringsskyldigheten motsvarar 12 kap. i den gällande lagen, föreslås således inte några ändringar i omfatt-

ningen av saneringsskyldigheten på grund av bestämmelserna om statusrapporten.

I samband med bedömningen av statusen i mark kan statusrapporten utarbetas med hjälp av statsrådets förordning om bedömning av markens föroreningsgrad och saneringsbehovet. I förordningen anges grunderna för en bedömning av föroreningsgraden och saneringsbehovet. I bilagan till förordningen anges tröskel- och riktvärden för halten av skadliga ämnen i marken. Statusen i grundvattnet kan i statusrapporten bedömas med hjälp av den bedömning av statusen i grundvattnet som ska göras i samband planeringen av vattenvården och de bedömningsgrunder som tillämpas.

Föremål för statusrapporten är sådana ämnen som kan orsaka förorening av ett område. I en statusrapport ska markens och grundvattnets tillstånd vid den tidpunkt då rapporten utarbetas beskrivas tillräckligt noggrant. Rapporten kan grunda sig på antingen nya mätningar eller befintlig information. I vartdera fallet ska rapporten grunda sig på tillräcklig och representativ provtagning som ger en omfattande bild av markens och grundvattnets tillstånd.

Paragrafen innehåller ett bemyndigande enligt vilket närmare bestämmelser om innehållet i statusrapporten får utfärdas genom förordning. Kommissionen har för avsikt att meddela anvisningar om innehållet i statusrapporten.

8 kap. Tillståndsbeslut

83 §. Tillståndsbeslutets innehåll. I paragrafen bestäms det om innehållet i tillståndsbeslutet och de två första momenten motsvarar i sak den gällande 52 §.

De allmänna kraven på beslutets innehåll och skyldigheten att ange grunderna för beslutet uttrycks genom en hänvisning till förvaltningslagen. Till det första momentet fogas för tydlighetens skull att tillståndsbeslutet förutom anmärkningar och utlåtanden också ska ta ställning till specificerade krav som framställts i åsikter. Tillägget görs för exakt genomförande av artikel 24.2 c i industriutsläppsdirektivet.

Genom 3 mom. i paragrafen genomförs artikel 4.3 i industriutsläppsdirektivet, som förutsätter att varje verksamhetsutövars ansvar ska preciseras i det gemensamma tillståndet. Bestämmelsen gäller förutom direktivanläggningar också andra tillståndspliktiga verksamheter.

I 4 mom. finns det ett bemyndigande att utfärda förordning om innehållet i tillståndsbeslut. Genom förordning av statsrådet ska det på samma omfattande sätt som för närvarande föreskrivas om det närmare innehållet i tillståndsbeslutet. Genom förordning ska också föreskrivas att de uppgifter som förtecknas i artikel 24.2 i industriutsläppsdirektivet ska antecknas i tillståndsvillkoret. Enligt den punkten ska titlarna på referensdokumenten om bästa tillgängliga teknik för driften av anläggningen, tillståndsvillkorens förhållande till bästa tillgängliga teknik och de relevanta utsläppsnivåerna för den samt de särskilda skälen för beviljande av undantag enligt 78 § anges.

84 §. Meddelande av tillståndsbeslut. I paragrafen föreskrivs att tillståndsbeslut ska meddelas efter anslag på motsvarande sätt som i 53 § i gällande lag. De uppgifter som ska anges i informationsmeddelandet föreslås bli preciserade. Av informationsmeddelandet ska framgå var och fram till vilken tidpunkt beslutet hålls framlagt för allmänheten. Bestämmelser om hur tillståndsbeslutet ska göras tillgängligt för allmänheten finns i artikel 24.2 i industriutsläppsdirektivet och preciseringen hänför sig till genomförandet av den punkten.

85 §. Information om tillståndsbeslut. I paragrafen bestäms det om underrättande av tillståndsbeslut och de två första momenten motsvarar 54 § i den gällande lagen och 23 § 1 mom. i miljöskyddsförordningen.

Enligt det nya 3 mom. är den statliga tillståndsmyndigheten skyldig att offentliggöra tillståndsbeslutet på sin webbplats. Den kommunala myndigheten ska offentliggöra tillståndsbeslutet på internet i den utsträckning det är möjligt. Kommunen får överväga om beslutet ska offentliggöras på internet, eftersom det för alla kommuner ännu inte är möjligt att effektivt föra in beslut på sin webbplats.

Genom momentet genomförs artikel 24.2 a i industriutsläppsdirektivet. Enligt den punkten ska beslutets innehåll, inbegripet en kopia av tillståndet och senare uppdateringar, göras tillgängligt för allmänheten bl.a. via internet. Enligt punkt 4 i samma artikel ska bestämmelserna om information tillämpas bara om inte något annat följer av begränsningarna i bestämmelserna om sekretess och utlämnande av personuppgifter som fastställs i direktiv 2003/4/EG om allmänhetens tillgång till miljöinformation och om upphävande av rådets direktiv 90/313/EEG. Bestämmelser om utlämnandet av sekretessbelagda uppgifter finns i lagen om offentlighet i myndigheters verksamhet och behandlingen av personuppgifter i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och lagen om personuppgifter.

I 3 mom. bestäms det särskilt att beslut som offentliggörs på internet får innehålla uppgifter om var verksamheten är placerad. Även om informationen inte får vara en identifikationsuppgift om en enskild person är det nödvändigt att uppgift om detta lämnas i samband med tillståndet. Allmänheten och berörda parter bör ha kännedom om verksamhetens placering för att de ska kunna bedöma innehållet i tillståndsbeslutet och miljökonsekvenserna av verksamheten. Eftersom tillståndsbeslut finns tillgängligt på internet en lång tid ska offentliggörandet av andra personuppgifter än de som är nödvändiga undvikas. Att offentliggöra verksamhetsutövarens namn och kontaktinformation, när det är fråga om en enskild person, är i allmänhet inte nödvändigt.

86 §. Främjande av elektronisk information. I paragrafen föreskrivs om att parter och andra har rätt att på begäran få elektroniska meddelanden om miljötillståndsansökningar som lämnats inom ett visst område. Bestämmelsen motsvarar den gällande 45 §, där det bestäms om en liknande möjlighet att få information när ett tillståndsärende inleds.

9 kap. Tillståndets giltighet, ändring av tillståndet och avslutande av verksamheten

87 §. Tillståndets giltighet. Bestämmelser om tillståndets giltighet och giltighetstid

finns i den föreslagna 87 § som motsvarar 52 § och 55 § 1 mom. i den gällande lagen.

88 §. När tillstånd upphör att gälla. I paragrafen föreskrivs om när tillstånd upphör att gälla på motsvarande sätt som i 57 § i gällande lag. Den gällande formuleringen att verksamheten har avbrutits för gott i 1 § 1 mom. 1 punkten byts ut mot formuleringen att verksamheten har avslutats, vilket det här i sak är fråga om. Till momentets 3 punkt, som handlar om att tillståndet upphör att gälla på grund av att ansökan om översyn av tillståndsvillkoren har försummats, fogas en hänvisning till översyn som ska göras till följd av BAT-slutsatser.

I 2 mom. föreskrivs genom en hänvisning till 96 § om bestämmelser som ska tillämpas vid behandlingen av ärendet. Skrivningen om rätten att inleda ärendet förändras inte jämfört med nuläget.

89 §. Ändring av tillstånd. I paragrafen föreskrivs om ändring av miljötillstånd på motsvarande sätt som i 58 § i den gällande miljöskyddslagen. Till förteckningen över eventuella parter som inleder en ändring av miljötillstånd fogas en sådan förening eller stiftelse som avses i 186 §. Genom detta tillägg förbättras rätten att inleda ärenden för organisationer som främjar trivselen i boendemiljön.

Paragrafens 1 mom. 5 punkt preciseras jämfört med nuläget. I stället för förhållanden används uttrycket verksamhetens yttre förhållanden, som bättre beskriver syftet med den formulering som enligt motiveringen har avsetts i den gällande lagen. Tillståndet kan ändras, om det på grund av ändrade omständigheter är nödvändigt.

Samtidigt ändras 1 mom. 6 punkten, som motsvarar 58 § 1 mom. 5 punkten i den gällande lagen om sådan ändring av tillstånd som påkallas av bestämmelser som utfärdats för uppfyllande av internationella förpliktelser. Det kan förutom till följd av internationella förpliktelser vara nödvändigt att ändra tillståndet för att ett miljökvalitetskrav eller något annat motsvarande krav som fastställts utifrån nationella utgångspunkter ska kunna uppfyllas. Kraven i bestämmelserna ska vara tillräckligt specificerade för att de ska kunna utgöra en grund för ändring av tillståndet. Nya bestämmelser beaktas i allmänhet i sam-

band med översyn av tillståndsvillkoren. Eftersom översynen av tillståndsvillkor inte är obligatorisk för alla funktioner och eftersom skyldigheten att se över tillstånd för direktivanläggningar föreslås bli bunden till i främsta hand uppdateringen av BAT-slutsatser, är det nödvändigt att ändringen av krav i större omfattning än tidigare fogas till prövningsgrunderna för ändring av tillstånd. I praktiken grundar sig en stor del av de nya nationella miljökvalitetskraven på internationella förpliktelser, inbegripet Europeiska unionens lagstiftning, och därför bedöms paragrafens tillämpningsområde just inte bli mer omfattande än vad fallet är för närvarande.

I 3 mom. finns det en hänvisning till bestämmelsen om ansökan enligt 39 §. En tillståndshavare ska lämna sin ansökan om ändring till tillståndsmyndigheten i enlighet med förfarandet om tillståndsansökan i 39 §. Dessutom hänvisas det i momentet till förfaranderegeln i 96 §.

90 §. Ändring av tillstånd utifrån särskild utredning. I paragrafen bestäms det att tillståndsmyndigheten får komplettera tillstånd utifrån en utredning enligt 54 §. Paragrafen motsvarar 55 § 3 mom. i den gällande miljöskyddslagen, enligt vilket tillståndsmyndigheten kan precisera tillståndsvillkor eller komplettera tillståndet med stöd av en sådan utredning som avses i 43 § 1 mom. 5 punkten. Vid behandlingen av ärendet ska 96 § tillämpas.

91 §. Förlängning av tidsfrist. I paragrafen föreskrivs att tidsfristen i ett tillståndsvillkor kan förlängas på motsvarande sätt som i 115 § i den gällande lagen.

Bestämmelsen kan också tillämpas på ändring av ett tillståndsvillkor som gäller tidpunkten för översyn av villkoren för en direktivanläggning, om översynstidpunkten behöver anpassas till skyldigheten att se över BAT-slutsatser. Till paragrafen fogas en grund för detta.

92 §. Förtydligande av tillstånd. I den nya paragrafen föreskrivs om uppdatering av uppgifterna i tillstånd. De ändringar som avses i denna paragraf är såtillvida obetydliga att sakinnehållet i tillståndsbeslutet inte ändras. Uppgifterna i tillståndet kan behöva uppdateras t.ex. när en ny verksamhetsutöva-

re har tagit över verksamheten eller när det är nödvändigt att förtydliga tillståndet på grund av obetydliga ändringar i verksamheten eller när bestämmelser som är direkt bindande för verksamheten ändras. Om det är nödvändigt att förtydliga tillståndet ska tillståndsmyndigheten på verksamhetsutövarens eller tillsynsmyndighetens begäran lämna ett skriftligt utlåtande om saken. Alla små ändringar behöver inte behandlas hos tillståndsmyndigheten, eftersom det i allmänhet räcker att verksamhetsutövaren och den som utövar tillsyn har aktuell information om ändringarna.

93 §. Återkallande av tillstånd. I paragrafen föreskrivs om återkallande av miljötillstånd på motsvarande sätt som i 59 § i den gällande miljöskyddslagen. Paragrafens 1 mom. 2 punkten preciseras jämfört med den gällande lagen så att ett tillstånd ska kunna återkallas endast om upprepade överträdelse av tillståndsvillkoren orsakar sådana förbjudna konsekvenser som avses i 49 §. I 49 § bestäms det om förutsättningarna för att bevilja miljötillstånd.

94 §. Avslutande av verksamheten. I paragrafen bestäms det om avslutande av verksamhet och om förpliktelserna efter det, och bestämmelserna stämmer överens med 90 § i den gällande miljöskyddslagen. En bestämmelse som motsvarar nämnda 90 § 4 mom. om att en plan angående de åtgärder som behövs för avslutande av en registrerad verksamhet ska lämnas till tillsynsmyndigheten behövs dock inte, eftersom motsvarande skyldighet regleras näringsgrensvis i de förordningar av statsrådet som utfärdas med stöd av lagens 10 §.

95 §. Åtgärder som gäller mark och grundvatten när verksamheten vid en direktivanläggning avslutas. I paragrafen föreskrivs om verksamhetsutövares skyldighet att sanera ett förorenat område i samband med att verksamheten vid en direktivanläggning avslutas. Med avslutande av verksamheten avses i detta sammanhang att verksamheten enligt miljötillståndet avslutas. En förutsättning för att bestämmelsen ska tillämpas är således inte att all industri- eller produktionsverksamhet på området avslutas.

En från 14 kap. i lagen separat bestämmelse om återställande av det ursprungliga till-

ståndet har ansetts vara nödvändig för att industriutsläppsdirektivet ska kunna genomföras. Enligt artikel 11 i direktivet gäller som allmän princip att området, när verksamheten har upphört, återställs i det tillfredsställande skick som fastställts i enlighet med artikel 22. Skyldigheten att sanera ett förorenat område är således i direktivet kopplad till den status i marken och grundvattnet som granskats i statusrapporten. Enligt artikel 22.3 i direktivet ska verksamhetsutövaren återställa området till den ursprungliga statusen, om anläggningens verksamhet har orsakat betydande förorening med relevanta farliga ämnen i mark eller grundvatten jämfört med statusen enligt statusrapporten.

I praktiken ska verksamhetsutövaren till den statliga tillsynsmyndigheten först sända en bedömning av markens och grundvattnets tillstånd i förhållande till det ursprungliga tillståndet och eventuella åtgärder som behövs för att återställa tillståndet. Vid bedömningen ska de relevanta farliga ämnen som avses i 66 § särskilt granskas. Verksamhetsutövaren ska sända bedömningen till den kommunala miljövårdsmyndigheten i stället för till den statliga tillsynsmyndigheten, om beslutanderätten i de ärenden som gäller återställandet av tillståndet har överförts i enlighet med 4 mom. Överföring av beslutanderätten är möjlig på samma sätt som vid överföring av beslutanderätt i ärenden som gäller förorenad mark och förorenat grundvatten och som avses i 14 kap. Att ärenden som gäller återställande av det ursprungliga tillståndet överförs för behandling av samma myndighet som ärenden enligt 14 kap. som gäller sanering underlättar samordningen av förfarandena.

Myndigheten fattar utifrån den bedömning som verksamhetsutövaren sänder in beslut om verksamhetsutövaren ska vidta åtgärder för att återställa det ursprungliga tillståndet. Dessutom innehåller beslutet nödvändiga förelägganden om sanering av området, om markens eller grundvattnets tillstånd till följd av verksamheten avviker avsevärt från det ursprungliga tillståndet. Åtgärdernas tekniska genomförbarhet får då beaktas. Föreläggandena kan avse t.ex. att bortskaffa, minska, hindra spridningen av eller kontrollera förorenande ämnen och att nyttiggöra marksub-

stanter. Myndighetens beslut om återställande av det ursprungliga tillståndet meddelas efter anslag, och information om beslutet ska ges enligt vad som föreskrivs i 84 och 85 §.

Ett område kan redan vara förorenat när den tillståndspliktiga verksamheten på området inleds. I detta fall är området i sitt ursprungliga tillstånd förorenat och det kan medföra risker för hälsan eller miljön. Även om statusrapporten har gjorts i samband med granskningen av tillståndet, kan verksamheten redan ha hunnit orsaka förorening av mark eller grundvatten. Återställande av det ursprungliga tillståndet när verksamheten avslutas räcker i dessa fall inte för att avlägsna risker för hälsan och miljön. Om det ursprungliga tillståndet inte har utretts eller om området i sitt ursprungliga tillstånd kan orsaka olägenhet för hälsan eller miljön ska graden av förorening utredas och det förorenade området saneras enligt vad som föreskrivs i 14 kap. Detta innebär riskbaserad sanering enligt nuvarande praxis.

Redan i nuläget har man i en situation där verksamheten avslutas kunnat tillämpa bestämmelserna i 12 kap. om sanering av mark och grundvatten i den gällande lagen. Denna reglering uppfyller också kraven i artikel 22.4 i industriutsläppsdirektivet i sådana situationer där det inte har varit nödvändigt att utarbeta en statusrapport. Ett av de kriterier som enligt statsrådets förordning om bedömning av markens föroreningsgrad och saneringsbehovet ska beaktas vid bedömningen är nuvarande och planerat användningssyfte för det område som misstänks vara förorenat och dess omgivning eller grundvattnet. Markens föroreningsgrad kan bedömas på olika sätt beroende på om en tillståndspliktig verksamhet pågår eller om verksamheten har avslutats och någon annan användning av området eventuellt planeras. Markanvändningssyftet kan ha en betydande inverkan på till vilken status marken saneras. Vid bedömningen av föroreningsgraden och saneringsbehovet ska enligt förordningen både nuvarande och planerat användningssyfte beaktas. Till exempel när ett gammalt industriområde ändras så att det lämpar sig för bostadsbruk kan det anses att den som drar nytta av denna ändring av markanvändningssyftet för sin del också ska ansvara för det tilläggssaneringsbehov som

användningen för bostadsbruk föranleder. I lagstiftningen finns det inga uttryckliga bestämmelser om vem som i sådana situationer ska ansvara för kostnaderna. Vid bedömningen av föroreningsgraden i grundvattnet har områdets användningssyfte inte motsvarande betydelse.

Enligt artikel 24.3 a i industriutsläppsdirektivet ska uppgifter om de åtgärder enligt artikel 22 som vidtagits av verksamhetsutövaren göras tillgängliga på internet. En bestämmelse om att myndigheterna ska informera på sin webbplats tas in i 95 § 3 mom.

96 §. Förvaltningsförfarandet i vissa ärenden. I den nya paragrafen bestäms det om vissa förvaltningsförfaranden som gäller miljötillstånd. Paragrafen gäller föreläggande av en plan för uppföljning och kontroll (64 §) och ändring av kontrollvillkor (65 §) samt handläggning av begäran om omprövning (192 §). Den gäller också översyn av tillståndsvillkor (71, 81 och 90 §), upphörande av tillståndets giltighet (88 och 231 §), ändring av tillstånd (89 §), återkallande av tillstånd (93 §) och förlängning av tidsfristen (91 §). Dessutom tillämpas den på meddelandet av förelägganden när verksamhet avslutas (94 §).

I 1 mom. förtecknas de minimikrav som hänger samman med beredningen av ärendet och beslutsfattandet särskilt med avseende på de instanser som bevakar allmänt intresse och de berörda parterna. I momentet upprepas de krav på förfaranden i fråga om tillståndsförfarande enligt 5 kap. och kraven på förfarande i fråga om tillståndsbeslut enligt 8 kap. som alltid ska tillämpas.

I fråga om komplettering av ansökan gäller enligt 1 mom. 1 punkten vad som föreskrivs i 40 §. Bestämmelserna om bristfälliga ansökningar behöver utsträckas till att gälla också ansökningsförfaranden i fråga om ändringar av tillstånd.

Enligt 1 mom. 2 punkten ska ett utlåtande begäras av tillsynsmyndigheterna och andra instanser som bevakar allmänt intresse, om det behövs för att utreda ärendet i tillräcklig utsträckning eller för att tillgodose ett allmänt intresse som den som lämnar utlåtande representerar. Så fort det gäller något mer betydande ändringar ska den statliga tillståndsmyndigheten begära ett utlåtande av

den närings-, trafik- och miljöcentral som utövar tillsyn över anläggningen för att få tillgång till uppdaterade uppgifter om anläggningens verksamhet.

I 1 mom. 3 punkten bestäms det om hörande av berörda parter. Kretsen av berörda parter bestäms utifrån sakinnehållet i den anhängiga ändringen, inte utifrån kretsen berörda parter som omfattas av det ursprungliga tillståndet.

I 1 mom. 4 punkten finns det en bestämmelse om lämnande av information. Information om ansökan ska ges de berörda parterna på samma sätt som i fråga om miljötillståndsansökningar enligt 44 §. Information ska ges genom kungörelse av ärendet på de berörda kommunernas anslagstavlor, på internet och vid behov i en tidning. Kungörelsen om tillståndet ska särskilt för sig delges de parter som saken speciellt berör. Om ärendet till sin betydelse är ringa eller ärendets art är sådant att information om ansökan kan ges parterna på något annat effektivt sätt, är det dock inte nödvändigt att informera en större krets. En motsvarande motiveringsgrund finns bl.a. i vattenlagens 11 kap. 10 § som gäller information om tillståndsansökningar enligt vattenlagen.

I 1 mom. 5 punkten bestäms det om beslutets innehåll genom en hänvisning till 83 §. De formella kraven på beslutets innehåll är desamma som i fråga om ett sedvanligt tillståndsbeslut.

I 1 mom. 6 punkten bestäms det att beslutet ska meddelas efter anslag. Ett förfarande för meddelande efter anslag är likaså alltid likadant, oberoende av beslutets innehåll.

I 1 mom. 7 och 8 punkten föreskrivs om information om beslutet. Sökanden, tillsynsmyndigheten och den myndighet som bevakar allmänt intresse ska till sitt förfogande ha uppdaterad information om ett tillstånd, vilket innebär att information om ändringar i ett tillstånd ska ges alla dessa parter. Information om beslutet ska dessutom särskilt ges dem som i samrådsfasen har lämnat anmärkning eller uttryckt sin åsikt eller som särskilt har bett om att bli informerade om beslutet. Information kan dessutom lämnas på anslagstavla, på webbplats och i en tidning. På samma sätt som medan ansökan är anhängig kan lämnandet av information på anslagstav-

la, på internet och i en tidning vara snävare om ärendets natur tillåter det och om parterna kan informeras på något annat lämpligt sätt.

I 2 mom. bestäms det om krav på informationen i sådana ärenden där allmänhetens och organisationers rätt att delta särskilt ska tryggas. Enligt förslaget ska information i sådana fall lämnas på samma sätt som i fråga om ett fullständigt förfarande. Momentet omfattar godkännande av en särskild plan för uppföljning och kontroll (64 §), en väsentlig ändring av kontrollvillkoren (65 §), beviljande av undantag i utsläppsärenden (78 §), förfarande för översyn av tillstånd och tillståndsvillkor (71 och 81 §) och ändring av tillstånd till följd av betydande förorening orsakad av anläggningen (89 § 1 mom. 1 punkten). Bestämmelsen behövs också för genomförandet av industriutsläppsdirektivet.

I 3 mom. bestäms det om de grunder som styr prövningen av förfarande för ett ärende. Förfarandet ska anpassas till ärendets natur så att parternas och allmänhetens rätt att delta i beslutsfattandet kan säkerställas.

Paragrafen om förfaranden tillämpas t.ex. vid ansökan om ändring i kontrollvillkor på grund av 65 § genom att föreslå att mätningar ska göras en gång i månaden i stället för med två veckors intervall. En sådan ändring kan i allmänhet behandlas genom att utlåtande endast från tillsynsmyndigheten begärs. En förutsättning är att mätningfrekvensen fortfarande är tillräcklig och mätningen inte inkräktar på någons rätt eller intresse i nämnvärd utsträckning. Det är i ett sådant fall uppenbart onödigt att höra parterna och ändringen är inte heller så väsentlig att den behöver kungöras. Motsvarande ändringar är i allmänhet också små ändringar av provtagningsplatser, översyn av bestämningsförfaranden eller andra liknande små ändringar. I situationer där det görs sådana ändringar i tillstånd som till sina verkningar är ringa kan invånarna på de platser som utsätts för störningar särskilt höras, om det finns kännedom om personerna i fråga och det inte föreligger något särskilt skäl att informera om ansökan i datanät eller tidning. Vittsyftande ändringar som inverkar på många tillståndsvillkor är däremot sådana att förfarandereglerna om tillståndsansökan och tillståndsbeslut vid förfarandet ska tillämpas fullt ut. Tillstånds-

myndighetens vetskap om att ändring av ett tillståndsvillkor med fog väcker intresse eller motstridiga åsikter eller att verksamheten är belägen i närheten av ett Naturaområde eller ett naturskyddsområde innebär också att ett mer omfattande förfarande ska övervägas, om ändringen hänger samma med sådana omständigheter.

10 kap. Bestämmelser som gäller vissa verksamhetsområden

97 §. Tillämpningsområde. Förutom de övriga bestämmelserna i lagen tillämpas på stora förbränningsanläggningar paragraferna i detta kapitel. Den första paragrafen i kapitlet om stora förbränningsanläggningar innehåller en bestämmelse om kapitlets tillämpningsområde. Bestämmelsen grundar sig på artikel 28 i industriutsläppsdirektivet där det föreskrivs om tillämpningsområdet för kapitel III som gäller stora förbränningsanläggningar. Paragrafens 1 mom. motsvarar det första stycket i den artikeln där bestämmelsen om tillämpningsområde används som definition för stora förbränningsanläggningar i detta kapitel. Med stora förbränningsanläggningar avses således i detta kapitel förbränningsanläggningar som använder fast, flytande eller gasformigt bränsle och var bränsleeffekt är minst 50 megawatt.

I 2 mom. bestäms det om avgränsning av tillämpningsområdet som motsvarar andra stycket i artikel 28 i industriutsläppsdirektivet. Utanför kapitlets tillämpningsområde faller bl.a. reaktorer som används inom den kemiska industrin, gasproducerande anläggningar som används för torkning eller uppvärmning eller för annan behandling av föremål eller ämnen, vissa efterförbränningsanläggningar som är konstruerade så att rökgaserna renas genom förbränning, anordningar för omvandling av svavelväte till svavel, koksugnsblock och anläggningar där det bränsle som används är något annat flytande eller fast avfall än det avfall som klassificeras som biomassa. I momentet föreskrivs dessutom, på motsvarande sätt som i statsrådets förordning om begränsning av utsläpp från förbränningsanläggningar med en bränsleeffekt på minst 50 megawatt, att kapitlet inte tillämpas på en anläggning där diesel-,

gas- eller flerbränslemotorer undersöks, utvecklas eller testas.

98 §. Regler för sammanräkning av bränsleeffekten för förbränningsanläggningar. Genom paragrafen genomförs artikel 29 i industriutsläppsdirektivet.

Den föreslagna 98 § bidrar till att precisera begreppet stora förbränningsanläggningar enligt 97 §. Av det följer att när en sådan anläggning som avses i 97 § och som använder fast, flytande eller gasformigt bränsle och har en bränsleeffekt på minst 50 megawatt definieras ska bestämmelserna om sammanräkning av förbränningsanläggningens bränsleeffekt enligt denna paragraf beaktas. Tillämpningsområdet för bestämmelserna om stora förbränningsanläggningar utvidgades jämfört med de tidigare bestämmelserna på grund av bestämmelsen om sammanräkning av bränsleeffekten för förbränningsanläggningar enligt statsrådets förordning om begränsning av utsläpp från förbränningsanläggningar. Tillämpningsområdet har tidigare omfattat endast sådana förbränningsanläggningar med en bränsleeffekt på minst 50 megawatt som har haft åtminstone en panna eller gasturbin vars effekt varit minst 50 megawatt. I fråga om nya anläggningar som beviljats tillstånd efter den 27 november 2002 har tillståndsmyndigheternas prövning gällt tillämpningen av förbränningsanläggningen som en helhet.

I 1 mom. föreskrivs att om två eller flera separata tekniska anordningar, pannor, gasturbiner eller förbränningsmotorer (*energiproducerande enheter*) leds ut genom en gemensam skorsten med en eller flera rökkanaler ska kombinationen av dem betraktas som en enda förbränningsanläggning och deras kapacitet ska räknas samman när den totala bränsleeffekten fastställs. I momentet beaktas också artikel 29.3 i industriutsläppsdirektivet. Enligt detta ska till en stor förbränningsanläggning som omfattas av tillämpningsområdet för detta kapitel räknas alla energiproducerande enheter med en bränsleeffekt på minst 15 megawatt vars rökgaser leds ut genom en gemensam skorsten. Denna ändring har fört med sig att ett antal anläggningskombinationer, som inte tidigare har reglerats på detta sätt, omfattas av till-

ämpningsområdet för bestämmelserna om stora förbränningsanläggningar.

I 2 mom. bestäms det om reglerna för sammanräkning av bränsleeffekten för förbränningsanläggningar i det fall att rökgaserna från två energiproducerande enheter som ska uppföras som två separata enheter enligt miljötillståndsmyndighetens prövning och med beaktande av tekniska och ekonomiska omständigheter ska kunna ledas ut genom en gemensam skorsten. Om tillståndsmyndigheten i sin prövning enligt nuvarande bestämmelser har utgått ifrån att en kombination av två separata energiproducerande enheter eller anläggningar inte är en enda förbränningsanläggning, ändrar de nya reglerna för sammanräkning som avses i detta moment inte saken och någon omprövning av situationen behöver inte göras. Prövningen kan i praktiken tänkas gälla sådana energiproducerande enheter som ska beviljas tillstånd efter det att lagen har trätt i kraft eller vars ansökan om miljötillstånd kungörs samma dag som lagen träder i kraft eller efter det.

I 3 mom. föreslås det bestämmelser om en särskild situation där de energiproducerande enheterna som på grund av 1 mom. annars hör till samma förbränningsanläggning och vars rökgaser leds ut genom en gemensam skorsten är i olika verksamhetsutövers besittning. En sådan kombination av energiproducerande enheter ska inte betraktas som en och samma förbränningsanläggning, om enheterna har varit i olika verksamhetsutövers besittning och de har tagits i drift senast den 31 december 1994. En situation där energiproducerande enheter som ägs av två olika verksamhetsutövare och vars rökgaser leds ut genom en gemensam skorsten har i praktiken redan aktualiserats för vissa anläggningars del.

Eftersom det av sammanräkningsregeln i 1 mom. annars skulle följa att miljötillståndsbestämmelserna för två kraftverk som är i olika verksamhetsutövers besittning skulle vara beroende av varandra och driften av den ena anläggningen skulle påverka den andra anläggningens driftsmöjligheter och samtidigt förutsätta utbyte av sådan information mellan anläggningarna som kan vara problematisk bl.a. med avseende på elmarknadsregleringen, ska sådana anläggningar an-

ses vara undantagna från sammanräkningsregeln enligt 1 mom. Bakgrunden till att en tidsgräns för idrifttagningen av anläggningar fastställts i bestämmelsen är att eftersom de anläggningar som omfattas av bestämmelsens tillämpningsområde ska ha tagits i drift innan Finland blev medlem av Europeiska unionen, anses verksamhetsutövarna inte ha kunnat förutse de sammanräkningsregler för förbränningsanläggningar som efter det att anläggningarna tagits i drift senare blivit tillämpliga på dem. Miljötillstånden för sådana anläggningar ska dock också framöver handläggas i enlighet med 41 § så att anläggningarna samtidigt ska ansöka om tillstånd genom separata tillståndsansökningar eller genom en gemensam tillståndsansökan.

99 §. Förfarande i exceptionella situationer. I paragrafen föreskrivs om det förfarande som ska tillämpas vid fel och störningar i rökgasreningsutrustningen vid en energiproducerande enhet och om exceptionella situationer vid en stor förbränningsanläggning som beror på störningar i tillgången på bränsle. Genom paragrafen genomförs artikel 30.5 och 30.6 och artikel 37 i industriutsläppsdirektivet på lagnivå. Utöver detta ingår närmare bestämmelser i statsrådets förordning som gäller stora förbränningsanläggningar. Bestämmelser om exceptionella situationer finns för närvarande i 64 a § i den gällande miljöskyddslagen och närmare bestämmelser finns i 3 kap. i statsrådets förordning som gäller stora förbränningsanläggningar.

Paragrafens 1 mom. motsvarar 64 a § 1 mom. i den gällande miljöskyddslagen. En verksamhetsutövar som avses i paragrafen ska utan dröjsmål underrätta den statliga tillsynsmyndigheten och den kommunala miljövårdsmyndigheten om störningar och fel i rökgasreningsutrustningen vid en energiproducerande enhet och om störningar i tillgången på bränsle.

Enligt 2 mom. ska verksamhetsutövarn vara skyldig att ändra eller begränsa driften vid anläggningen om utrustningen för rökgasrening vid en energiproducerande enhet har havererat eller drabbats av driftsstörningar. Bestämmelsen motsvarar till sitt innehåll regleringen om nivåer i statsrådets förordning, och närmare bestämmelser om saken ska också framöver utfärdas i statsrådets för-

ordning som gäller stora förbränningsanläggningar. I tillståndet för en anläggning ska i enlighet med 52 § 1 mom. 4 punkten inbegripas nödvändiga bestämmelser om åtgärderna vid sådana störningar och exceptionella situationer vid anläggningen.

Enligt 3 mom. får den statliga tillsynsmyndigheten bevilja verksamhetsutövarn rätt att på grund av störning i tillgången på bränsle för en begränsad tid låta bli att iaktta de utsläppsgränsvärden som fastställts eller att vid den energiproducerande enheten använda något annat bränsle än det som huvudsakligen används vid anläggningen. Ett sådant undantag kan gälla en energiproducerande enhet som drivs med bränsle med låg svavelhalt och en energiproducerande enhet som drivs med gasformigt bränsle. Enligt artikel 30.5 andra stycket och artikel 30.6 i industriutsläppsdirektivet ska medlemsstaterna omedelbart underrätta kommissionen om undantag som medges med stöd av detta moment.

Enligt 4 mom. ska de förelägganden som behövs i exceptionella situationer också enligt 1 mom. meddelas av den statliga tillsynsmyndigheten. Myndigheten får meddela förelägganden om exceptionella situationer eller förbjuda eller avbryta anläggningens verksamhet, om det är nödvändigt för genomförande av kraven i kapitel III i industriutsläppsdirektivet och i bilaga V till direktivet. I momentet bestäms det också om det förfarande som ska iakttagas när den statliga tillsynsmyndigheten meddelar beslut. Beslut meddelas efter anslag och information om beslutet ska ges med iakttagande av samma förfarande som när beslut om miljötillstånd meddelas och när information i övrigt ges.

I 5 mom. finns det en hänvisning till lagens 12 kap. i fråga om det förfarande som ska iakttagas i andra exceptionella situationer än de som avses i denna paragraf.

Paragrafens 6 mom. innehåller bemyndigande att genom förordning av statsrådet utfärda närmare bestämmelser om anmälningsplikten enligt 1 mom., begränsning av driften vid anläggningen på grund av fel eller driftsstörning i rökgasreningsutrustningen och den tidsbegränsning som beviljandet av undantag enligt 3 mom. förutsätter.

100 §. Avskiljning av koldioxid. Genom bestämmelsen genomförs artikel 36 i industri-

utsläppsdirektivet. Bestämmelser om tillståndsvillkor för avskiljning av koldioxid vid stora förbränningsanläggningar finns för närvarande i 20 § i statsrådets förordning som gäller stora förbränningsanläggningar. Skyldigheten att till en tillståndsansökan foga en utredning om koldioxidavskiljning regleras för sin del i 10 § 2 mom. i den gällande miljöskyddsförordningen.

I 1 mom. föreskrivs att det i ett miljötillstånd som beviljas för inledande av drift efter den 26 juni 2009 vid en förbränningsanläggning med en nominell elektrisk effekt på minst 300 megawatt ska bestämmas att det på anläggningsområdet reserveras en lämplig plats för den utrustning som krävs för avskiljning och komprimering av koldioxid, om villkoren för koldioxidavskiljning är uppfyllda. Tillståndsmyndigheten utför provning av saken utifrån de uppgifter som verksamhetsutövaren lämnar i en utredning i samband med ansökan om tillstånd eller utifrån uppgifter som annars kommer fram vid tillståndsprovningen. Bestämmelser om de villkor som ska meddelas i ett miljötillstånd för egentlig koldioxidavskiljning utfärdas separat i 58 §.

I 2 mom. föreskrivs om de omständigheter som verksamhetsutövaren i den utredning som avses i 1 mom. ska bedöma. Av utredningen ska det framgå om det på anläggningsområdet finns lämpliga platser för lagring av koldioxid, om de separata utrustningar som är avsedda för transport av koldioxid är tekniskt och ekonomiskt genomförbara och om eftermontering av utrustning för koldioxidavskiljning är tekniskt och ekonomiskt genomförbar. Bestämmelser om den utredning som verksamhetsutövaren ska lämna finns numera i miljöskyddsförordningens 10 § 2 mom. om de uppgifter som ska fogas till tillståndsansökan.

101 §. Statsrådets beslut om en nationell övergångsplan för att minska utsläppen från stora förbränningsanläggningar. Paragrafen motsvarar 110 a § i den gällande lagen. Till den gällande lagen fogades genom en lagändring (560/2012) 110 a—110 f § och genom dem genomfördes på lagnivå artikel 32 om en nationell övergångsplan för stora förbränningsanläggningar i industriutsläppsdirektivet. Bestämmelserna i lagen kompletterades

genom en ändring av förordningen, och bestämmelserna ingår i 12—14 § i statsrådets förordning som gäller stora förbränningsanläggningar.

Hänvisningarna i paragrafen till industriutsläppsdirektivet ersätts genom en hänvisning i 1 och 2 mom. till de utsläppsgränsvärden som fastställts i statsrådets förordning som utfärdats med stöd av 9 §. Dessutom i 2 mom. ersätts hänvisningen till direktivet genom en hänvisning till tillståndsvillkor som meddelas med stöd av den föreslagna lagen och som en anläggning som avses i statsrådets beslut ska iaktta senast från och med den 1 juli 2020. Minimikrav är också i det fallet de utsläppsgränsvärden som föreskrivs i statsrådets förordning som utfärdats med stöd av 9 §.

102 §. Anläggningar som omfattas av statsrådets beslut. Paragrafen motsvarar till sitt sakinnehåll den gällande 110 b § och den föreslås bli ändrad närmast i fråga om paragrafhänvisningarna så att hänvisningarna till industriutsläppsdirektivet i 1 och 4 mom. kan ersättas med hänvisningar till bestämmelserna om tillämpningsområde i detta kapitel. Dessutom föreslås det att det gällande 110 b § 2 mom. ersätts genom en hänvisning till 101 § 1 mom., eftersom artikel 29 om sammanräkning av bränsleeffekten för förbränningsanläggningarna i fråga i industriutsläppsdirektivet i sin helhet föreslås bli genomförd som en separat bestämmelse på lagnivå. En något ändrad formulering av också 3 mom. föreslås jämfört med det gällande 110 b § 3 mom. i fråga om momentets inledande stycke samt sammanföringen av dess 1 och 2 punkt.

103 §. Utsläppsgränsvärden för anläggningar som avses i statsrådets beslut och beslutets förhållande till ett miljötillstånd. Paragrafen motsvarar 110 c § i den gällande lagen, dock så att nödvändiga paragrafhänvisningar fogas till den och formuleringen av den sista meningen i 2 mom. ändras något.

104 §. Beredningen av statsrådets beslut. Paragrafen motsvarar 110 d § i den gällande lagen. Jämfört med den gällande bestämmelsen stryks sådana bestämmelser om redan passerade tidsfrister i momentet enligt vilka ansökan skulle lämnas senast den 31 oktober

2012 och en plan skulle lämnas till Europeiska kommissionen senast den 1 januari 2013.

Hänvisningen till direktivet i 1 mom. ersätts dessutom genom en hänvisning till de utsläppsgränsvärden som fastställts i statsrådets förordning som utfärdats med stöd av 9 §. I 2 mom. föreslås en ändring som gäller den nya paragrafnumreringen i lagförslaget.

105 §. *Uppgifter som ska lämnas om verksamheten vid en anläggning som avses i statsrådets beslut och uppföljning av att beslutet följs.* Paragrafen motsvarar till sitt sak-innehåll 110 e § i den gällande lagen.

I 1 mom. föreskrivs fortfarande om anläggningars skyldighet att lämna uppgifter, dock så att hänvisningen till direktivet föreslås bli ersatt genom en hänvisning till statsrådets förordning som gäller stora förbränningsanläggningar. Närmare bestämmelser om de uppgifter som årligen ska tillställas den kommunala miljövårdsmyndigheten och den statliga tillsynsmyndigheten för registrering i datasystemet för miljövårdsinformation utfärdas genom statsrådets förordning i en bestämmelse genom vilken artikel 72.3 andra stycket och artikel 72.4 b i industriutsläppsdirektivet har genomförts. Medlemsstaterna ska i enlighet med kommissionens genomförandebestämmelser som avses i 101 § 3 mom. årligen sända uppgifterna till kommissionen inom förloppet av tolv månader.

Bestämmelsen i det gällande 110 e § 2 mom. om skyldigheten att anmäla väsentliga ändringar föreslås kvarstå oförändrad i 2 mom., dock så att hänvisningen till det gällande 81 § 1 mom. stryks i momentet.

Paragrafens 4 mom. kvarstår enligt förslaget oförändrat jämfört med gällande 110 e § 4 mom., dock med det tillägget att miljöministeriet, förutom utifrån den sammanfattning som avses i 3 mom., också utifrån andra uppgifter ska kunna bedöma om de maximala utsläppsmängderna överskrids eller uppgifter kan närmast hänga samman med den skyldighet enligt 2 mom. att informera om väsentliga ändringar vid anläggningen som tillsynsmyndigheten i enlighet med 3 mom. utan dröjsmål ska underrätta miljöministeriet om.

106 §. *Ändring av statsrådets beslut.* Paragrafen motsvarar den gällande 110 f §, dock så att den uppdateras i fråga om den nya pa-

ragrafnumreringen i lagen. Hänvisningen till industriutsläppsdirektivet i 2 mom. ersätts genom en hänvisning till de utsläppsgränsvärden som fastställts i statsrådets förordning som utfärdats med stöd av 9 §.

107 §. *Tillämpningsområde.* I paragrafen bestäms det om tillämpningsområdet för de särskilda bestämmelserna om avfallsförbränningsanläggningar och samförbränningsanläggningar.

I 2 mom. bestäms det om avgränsning av tillämpningsområdet för bestämmelserna om avfallsförbränningsanläggningar och samförbränningsanläggningar, och denna avgränsning motsvarar avgränsningen i statsrådets förordning om avfallsförbränning och i artikel 42 i industriutsläppsdirektivet.

108 §. *Definitioner.* Paragrafen innehåller definitioner av de begrepp för avfallsförbränningsanläggning och samförbränningsanläggning som används i lagen. De motsvarar definitionerna i 2 § 4 och 5 punkten i statsrådets förordning om avfallsförbränning.

I paragrafens 2 och 3 mom. preciseras definitionerna i 1 mom. i enlighet med vad som föreskrivs i 2 § 4 punkten andra stycket och i 2 § 2 mom. 2 punkten.

Genom förordning av statsrådet utfärdas fortfarande närmare bestämmelser om de enheter, anordningar och konstruktioner som hör till anläggningen samt om andra jämförbara omständigheter med hjälp av vilka definitionerna av anläggningar preciseras.

109 §. *Regler för sammanräkning av bränsleeffekten för samförbränningsanläggningar.* Enligt paragrafen ska regeln för sammanräkning av bränsleeffekten för en förbränningsanläggning enligt 98 § 1 mom. tillämpas också på en samförbränningsanläggning. Särskilda bestämmelser om utsläppsgränsvärden för samförbränningsanläggningar återfinns i 3 punkten i bilaga 3 till statsrådets förordning om avfallsförbränning.

110 §. *Drift i exceptionella situationer.* I paragrafen föreskrivs om skyldighet att inskränka driften vid avfallsförbränningsanläggningar och samförbränningsanläggningar vid störning i reningsutrustningen. Driften vid anläggningen ska då inskränkas eller avbrytas så snabbt som möjligt tills den normala driften kan återupptas. Bestämmelsen motsvarar 27 § 2 mom. i statsrådets förordning

om avfallsförbränning och den föreslås nu bli inskriven i lag.

I enlighet med 2 mom. ska det genom förordning av statsrådet fortfarande utfärdas närmare bestämmelser om det förfarande som ska iakttas under exceptionella driftsförhållanden vid avfallsförbränningsanläggningar och samförbränningsanläggningar.

111 §. Tillämpningsområde. I paragrafen bestäms det om tillämpningsområdet för de särskilda bestämmelser som gäller bestämmelserna om avfallshantering vid utvinning.

112 §. Definitioner. I paragrafen föreslås definitioner av vissa begrepp som gäller utvinningsverksamhet.

I 1 mom. definieras förutom utvinning också utvinningsavfall, deponi för sådant avfall och de begrepp i samband med en deponi för utvinningsavfall som medför risk för storolycka och som ingår i 45 a § i den gällande lagen. I momentet definieras dessutom begreppet anrikning.

I 2 mom. föreskrivs i enlighet med den senare delen av 45 a § 2 mom. i den gällande lagen att närmare bestämmelser om definitionen av deponier för utvinningsavfall och bedömning av den risk för storolycka som en deponi medför utfärdas genom förordning av statsrådet.

Dessutom kan närmare bestämmelser om definitionerna av utvinning, utvinningsavfall och anrikning utfärdas genom förordning av statsrådet.

113 §. Villkor om utvinningsavfall. Paragrafen motsvarar den gällande 45 a § med undantag för vissa ändringar orsakade av de definitioner som förts in i föregående paragraf.

I 1 mom. finns det i enlighet med den gällande lagen bestämmelser om utvinningsavfall och en plan för hantering av utvinningsavfall som ska meddelas i ett miljötillstånd för verksamheten eller i ett beslut om det som ska meddelas till följd av en anmälan.

I 2 mom. föreskrivs om de villkor som ska meddelas i ett tillstånd för en deponi för utvinningsavfall.

114 §. Plan för hantering av utvinningsavfall. Paragrafen motsvarar 103 a § i den gällande lagen, dock så att det i 1 mom. används begreppet utvinning som definieras i 112 § och i 4 mom. i stället för begreppet behand-

ling av avfall används begreppet bortskaffande av avfall enligt den nya avfallslagen.

115 §. Deponier för utvinningsavfall som medför risk för storolycka. Paragrafen motsvarar 103 b § i den gällande lagen.

11 kap. Registrering av verksamheten

116 §. Anmälan om verksamheten för registrering. I paragrafen bestäms om registrering av verksamheten i datasystemet för miljövardsinformation. Bestämmelserna om registrering i miljöskyddslagen är nya, eftersom de verksamheter som ska registreras i fortsättningen räknas upp i en bilaga till lagen, med undantag av registrering som gäller avfallsbehandling. I 30 § i den gällande lagen föreskrivs om förutsättningarna för registrering. Miljötillstånd behövs i princip inte för verksamhet i fråga om vilken bestämmelser om miljöskyddskrav har utfärdats genom förordning av statsrådet. I sak bibehålls den nuvarande regleringen eftersom det också i fortsättningen kommer att vara en förutsättning för registreringsförfarandet att det finns en förordning om verksamheten. Avsikten är inte att i samband med lagreformen ändra omfattningen av de verksamheter som ska registreras, utan de verksamheter som för närvarande omfattas av registreringsplikten förs samlat över till bilagan. Sådana verksamheter är distributionsstationer, asfaltstationer, små förbränningsanläggningar och vissa anläggningar som använder organiska lösningsmedel (så kallade VOC-anläggningar). Registreringspliktiga avfallsbehandlingsverksamheter räknas inte upp i bilagan, eftersom registreringsplikten i fråga om dem fortsättningsvis baserar sig på det existerande systemet, där principen är att tillståndspliktig verksamhet blir registreringspliktig om bestämmelser om miljöskyddskrav för verksamheten utfärdas genom förordning av statsrådet.

Det föreslås att 65 § 2 mom. 2 och 3 punkterna i den gällande miljöskyddslagen slopas. Av dem föreskrivs det i 2 punkten att anmälan om annan än tillståndspliktig verksamhet i god tid innan verksamheten inleds ska lämnas till den statliga tillsynsmyndigheten för registrering i datasystemet för miljövardsin-

formation, om sådana skadliga ämnen som anges i förordning av statsrådet används i verksamheten. Enligt 3 punkten krävs motsvarande anmälan om verksamheten kan medföra risk för förorening av miljön och det genom förordning av statsrådet har föreskrivits om en miniminivå för förebyggande av utsläpp från verksamheten eller en miniminivå för andra miljöskyddskrav. Bestämmelserna behövs inte i fortsättningen eftersom bestämmelser om VOC-anläggningar, vilkas registreringsplikt har baserat sig på dessa punkter, finns i 1 mom. Lagens 65 § 2 mom. 2 punkt tillämpades också när statsrådets förordning om ämnen som är farliga och skadliga för vattenmiljön utfärdades. Med stöd av 10 § i förordningen får tillsynsmyndigheten av verksamhetsutövaren begära information om användningen av vissa bekämpningsmedel för registrering i datasystemet för miljövärdsinformation. Det är dock inte fråga om ett regelrätt registreringsförfarande, utan om lämnande av uppgifter och registrering av dem i tillsynssyfte.

Det föreslås också att 65 § 4 och 5 mom. i den gällande lagen slopas ur lagförslaget. Paragrafens 4 mom. gäller avfallshanteringsplanen för hamnar. Momentet behövs inte eftersom bestämmelser om godkännande av avfallshanteringsplanen för en hamn och om efterlevnaden av beslut numera ingår i miljöskyddslagen för sjöfarten. Momentets bestämmelse om myndighetens skyldighet att underrätta den kommunala miljövrdsmyndigheten om att avfallshanteringsplanen har godkänts kan vid behov fogas till statsrådets förordning om miljöskydd för sjöfarten. I 65 § 5 mom. i den gällande lagen föreskrivs det att den registrerade verksamheten ska uppfylla de krav som ställs i förordning av statsrådet eller i den plan som avses i 26 §. Bestämmelsen kan slopas eftersom de krav som ställs i en förordning ska iakttas direkt med stöd av förordningen och eftersom det med stöd av 204 §, som motsvarar 26 § i den gällande lagen, inte längre ska vara möjligt att meddela förelägganden som binder verksamhetsutövaren. På samma sätt slopas skyldigheten i 5 mom. att till tillsynsmyndigheten lämna de uppgifter som behövs för uppföljningen av verksamheten, eftersom bestämmelser om lämnande av uppgifter enligt för-

slaget ingår i 2 kap. och dessutom i förordningar av statsrådet som gäller registreringspliktiga verksamheter.

I 1 mom. föreslås bestämmelser om registrering av verksamheter. Verksamheter som nämns i bilaga 2 ska registreras med hjälp av en anmälan till den kommunala miljövrdsmyndigheten. Sådana verksamheter är enligt förslaget distributionsstationer, asfaltstationer och små förbränningsanläggningar samt de VOC-anläggningar som närmare anges i bilagan. Bestämmelsen motsvarar den gällande 30 §. I fråga om VOC-anläggningar ska den behöriga myndigheten dock enligt förslaget vara den kommunala miljövrdsmyndigheten och inte närings-, trafik- och miljöcentralen.

Den gällande lagens 30 § 2 mom. om att miljötillståndet förfaller när statsrådets förordning tillämpas kan slopas eftersom registreringen av verksamheter i fortsättningen sker direkt med stöd av lag. De övergångsbestämmelser i registreringsförordningarna som gäller när tillstånd upphör att gälla föreslås bli övergångsbestämmelser i den föreslagna lagen. Övergångsbestämmelser som gäller eventuella nya registreringspliktiga verksamheter utfärdas i samband med den lagändring som fastställer registreringsplikten. I slutet av momentet finns ett informativt konstaterande om att bestämmelser om särskilda miljöskyddskrav i fråga om registreringspliktiga verksamheter utfärdas genom förordning av statsrådet med stöd av 10 §.

Paragrafens 2 mom. gäller registrering av avfallsbehandling och motsvarar 65 § 2 mom. 1 punkten och 6 mom. i den gällande miljöskyddslagen.

I 3 mom. föreskrivs om den myndighet som ska behandla anmälan i vissa specialfall. Någon motsvarande bestämmelse ingår inte i den gällande miljöskyddslagen. Behovet har kommit fram vid beredningen av registreringsbestämmelser om användningen av asfaltavfall vid asfaltstationer. Om man använder asfaltavfall vid en asfaltstation är verksamheten sådan verksamhet som avses i både 1 och 2 mom. och utan denna bestämmelse måste verksamheten anmälas till båda tillsynsmyndigheterna. I momentet föreskrivs att anmälan i dessa fall ska göras till den

kommunala miljövårdsmyndigheten senast 90 dagar innan verksamheten inleds.

I 4 mom. föreskrivs att anmälan dock inte behöver göras om verksamhet som kräver miljötillstånd. Till skillnad från vad som nu är fallet föreskrivs inte särskilt om tillståndsplikt för registreringspliktiga verksamheter, utan tillståndsplikten bestäms direkt enligt lagens bestämmelser (4 kap.). Om verksamheten vid till exempel en asfaltstation eller distributionsstation medför förorening av ett vattendrag eller småvatten eller oskäligt besvär som avses i lagen om vissa grannelagsförhållanden, ska tillstånd sökas enligt lagens 27 §. Den grund för tillståndsplikt som ingår i 65 § i den gällande lagen och som endast gäller registreringspliktiga verksamheter i anslutning till 65 § i naturvårdslagen slopas. Enligt 65 § 1 mom. i naturvårdslagen ska en Naturabedömning alltid göras när förutsättningarna för en sådan föreligger, oberoende av om projektet är tillståndspliktigt eller inte. I 65 § 3 mom. i naturvårdslagen föreskrivs om skyldigheten för den myndighet som tar emot anmälan att övervaka bedömningen och underrätta närings-, trafik- och miljöcentralen om projektet. Naturabedömningen övervakas också delvis i tillståndsförfarandena enligt andra lagar, bland annat i samband med bygglov och åtgärdstillstånd. Många registreringspliktiga verksamheter kräver också bygglov eller åtgärdstillstånd. På dessa grunder föreslås det att den särskilda grunden för tillståndsplikt i anslutning till 65 § i naturvårdslagen slopas när det gäller registreringspliktiga verksamheter. Bestämmelser om skyldigheten att ansöka om miljötillstånd när verksamheten placeras på ett grundvattenområde finns i den föreslagna 28 §. Dessutom föreskrivs det i 4 mom. om att anmälan inte behöver göras om verksamhet av försöksnatur.

I bilaga 2 räknas de verksamheter upp om vilkas miljöskydds krav det föreskrivs i förordningar av statsrådet och som ska registreras i datasystemet för miljövårdsinformation. Registreringspliktiga verksamheter är enligt förslaget anläggningar med en sammanräknad bränsleeffekt på minst fem, men under 50 megawatt, som använder fast, flytande eller gasformigt bränsle, där bränsleeffekten för varje energiproducerande enhet som an-

vänder fast bränsle är under 20 megawatt, asfaltstationer, distributionsstationer för flytande bränslen samt vissa verksamheter som använder organiska lösningsmedel. När det vid en anläggning med en bränsleeffekt på under 50 megawatt finns en energiproducerande enhet på minst 20 megawatt som använder fast bränsle, ska anläggningen ansöka om miljötillstånd i enlighet med 27 §.

117 §. Innehållet i registreringsanmälan och myndighetens meddelande om registrering. I paragrafen föreskrivs på samma sätt som i 65 § 3 mom. i den gällande miljöskyddslagen om innehållet i registreringsanmälan och om att myndigheten ska underrätta verksamhetsutövaren om att verksamheten har registrerats. Myndigheten ska utan dröjsmål underrätta den som lämnat in anmälan om att verksamheten har registrerats. Jämfört med den gällande bestämmelsen tillfogas uttrycket "utan dröjsmål", så att verksamhetsutövaren får informationen så fort registreringen gjorts.

12 kap. Anmälningförfaranden

118 §. Tillfällig verksamhet som orsakar buller och skakningar. Vid beredningen av propositionen övervägde man att slopa den anmälan om buller som avses i 60 § i den gällande lagen. Enligt de kommentarer som kommit från de kommunala miljövårdsmyndigheterna har anmälan dock varit ett fungerande redskap. Det är inte möjligt att med hjälp av kommunala miljöskyddsföreskrifter ersätta buller-anmälningsförfarandet i sin helhet, eftersom bullersituationerna varierar från fall till fall. Det är inte heller möjligt att med hjälp av tillsyn effektivt ingripa i kortvarig verksamhet och därför är det viktigt att kortvarig verksamhet som medför risk för förorening på förhand kan begränsas. Om anmälan om buller slopades skulle det dessutom sannolikt leda till att kommuninvånarna i högre grad tog kontakt med miljövårdsmyndigheterna.

På de grunder som anförts ovan är det fortsättningsvis motiverat att i lagen bibehålla en bestämmelse som i huvudsak motsvarar innehållet i den gällande 60 § om tillfällig verksamhet som orsakar buller och skakningar.

I 1 mom. föreskrivs om anmälningsplikt i fråga om tillfällig verksamhet som orsakar speciellt störande buller och skakningar. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar 60 § 1 mom. i gällande lag.

I 2 mom. föreskrivs om undantag från anmälningsförfarandet. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar 60 § 2 mom. i gällande lag.

I 3 mom. föreskrivs om tidsfristen för anmälan. Den nya bestämmelsen skiljer sig från 60 § 3 mom. i den gällande lagen genom att det anges en särskild tidsfrist för anmälan till den statliga myndigheten. Detta klargörande omnämnande behövs i situationer där den tillställning som bulleransmälan gäller ordnas på flera kommuners område och det i miljöskyddsföreskrifterna för de olika kommunerna anges olika tidsfrister för anmälan.

I praktiken har problem uppstått i situationer där de anmälningsskyldiga inte har iakttagit den tidsfrist på 30 dagar för anmälan som anges i 60 § 3 mom. i den gällande lagen. För närvarande görs bulleransmälan ofta sent, ibland endast några dagar innan åtgärden eller verksamheten inleds. Detta försvårar eller hindrar helt hörandet av parterna. Tiden för utarbetande av beslutet med eventuella villkor om verksamheten blir mycket kort, och i värsta fall har verksamheten inletts innan beslutet har meddelats eller innan man hunnit informera om beslutet. Då har inte heller de som orsakas olägenhet i god tid fått information om den verksamhet som orsakar buller eller skakningar. För undanröjande av dessa problem föreslås i 4 mom. en helt ny bestämmelse jämfört med 60 § i den gällande lagen. Den nya bestämmelsen gäller en uttrycklig tidsfrist för genomförande av åtgärden eller inledande av verksamheten. Syftet med bestämmelsen är att verksamhetsutövarna ska göra anmälan i tid och att den myndighet som behandlar anmälan faktiskt ska ha tid att behandla anmälan och informera om sitt beslut innan verksamheten inleds. Bestämmelsen gör det möjligt för myndigheten att i sitt beslut med anledning av anmälan enligt den föreslagna 122 § tillåta genomförandet av åtgärden eller inledandet av verksamheten innan det har förflutit 30 dagar eller en i de kommunala miljöskyddsföreskrifterna fastställd kortare tid

från det att anmälan gjordes. På detta avgörande inverkar karaktären av den åtgärd eller verksamhet som i varje enskilt fall är aktuell, dess tidpunkt och närheten till de objekt som utsätts för buller.

I paragrafens 5 mom. föreslås ett bemyndigande att utfärda förordning.

119 §. Verksamhet av försöksnatur. Paragrafen gäller anmälan före inledande av verksamhet av försöksnatur och motsvarar 61 § i den gällande lagen.

120 §. Exceptionella situationer i verksamhet som inte är tillståndspliktig eller registreringspliktig. Paragrafens 1 mom. motsvarar i princip 62 § i den gällande lagen i fråga om verksamheter som inte är tillståndspliktiga eller registreringspliktiga. Verksamhetsutövaren ska anmäla exceptionella situationer till den kommunala miljövårdsmyndigheten, som ska behandla anmälan i enlighet med 121 § och meddela ett beslut med anledning av anmälan i enlighet med 122 §. Ordalydelser i paragrafen preciseras dock för att beskriva de situationer i vilka bestämmelsen ska tillämpas och de förväntade följderna. I paragrafen framhävs i högre grad än tidigare att situationen är oförutsedd och inte beror på verksamhetsutövarens egna åtgärder. Dessutom innehåller paragrafen en hänvisning till avfallshanteringsåtgärder som avviker från det normala.

121 §. Hörande. Paragrafen gäller anmälan om anhängig verksamhet och hörande vid anmälningsförfaranden och motsvarar 63 § i den gällande lagen.

122 §. Behandling av anmälan. Paragrafen gäller behandling av anmälan enligt 118—120 § och beslut med anledning av anmälan och motsvarar till dessa delar 64 § i den gällande lagen.

Närmare bestämmelser om innehållet i anmälan som avses i 118—120 § och om hur anmälan ska göras och behandlas samt om innehållet i beslutet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

123 §. Exceptionella situationer i tillståndspliktig och registreringspliktig verksamhet. I paragrafen föreskrivs om exceptionella situationer i tillståndspliktig eller registreringspliktig verksamhet. Paragrafens tillämpningsområde begränsas till olyckor och oförutsedda produktionsstörningar, rivning

av konstruktion eller anordningar eller andra därmed jämförbara oväntade och exceptionella situationer som inte beror på verksamheten. Dessutom ska situationerna vara förknippade med brott mot miljötillståndet eller andra föreskrifter eller direkt och omedelbar risk för förorening av miljön eller nödvändiga avfallshanteringsåtgärder som avviker från det normala. Verksamhetsutövaren ska då utan dröjsmål underrätta antingen de kommunala miljöförvaltningsmyndigheterna eller den statliga tillsynsmyndigheten. Verksamhetsutövaren ska också lämna in en plan till myndigheten om begränsning av utsläpp, avfall och förorening av miljön.

Myndigheten ska fatta ett beslut i ärendet och behövliga bestämmelser om den exceptionella situationen för att återställa verksamheten så att den motsvarar lagen och vad som i övrigt föreskrivs och bestäms. Myndigheten ska också ange en tidsfrist för de åtgärder som krävs. I exceptionella situationer kan också tillfälliga villkor användas. När beslutet fattas och villkor meddelas ska bestämmelserna om förvaltningstvång i 18 kap. samt bestämmelserna om sanering av mark och grundvatten i 14 kap. iakttas. På förelägganden att avhjälpa betydande förorening av vattendrag eller naturskada tillämpas 176 §.

Den gällande lagens 62 och 64 § har möjliggjort olika slags tolkningar och tillämpningspraxis har varit varierande. Detta har lett till ojämlig behandling i olika regioner. De olika tolkningarna har lett till en situation där 62 och 64 § i vissa fall har använts som en innehållslig och förfarandemässig bestämmelse om avvikelse från tillståndet, vilket inte är vad bestämmelserna är avsedda för med tanke på deras tillämpningsområde. Den föreslagna ändringen avses klargöra tillämpningen av bestämmelserna och därför har tillämpningsområdena för de gällande paragraferna delats upp på två paragrafer: dels i fråga om tillståndspliktiga och registreringspliktiga verksamheter, dels i fråga om andra verksamheter där en exceptionell situation kan medföra risk för förorening av miljön. Tolknings- och tillämpningsproblemen har beaktats i den utredning som på uppdrag av miljöministeriet har undersökt miljöproblemen vid gruvan i Talvivaara och myndigheternas verksamhet vid tillsynen över dem

(Turpeinen och Rainio, Talvivaaraselvitys, miljöministeriets rapporter 2/2013).

I den föreslagna paragrafen föreskrivs också att förfarandet i en exceptionell situation ska vara detsamma som vid förvaltnings- och tvång. Målet i en exceptionell situation är detsamma som vid förvaltningstvång, dvs. att återställa läget så att det motsvarar lagen och tillståndet inom den tidsfrist som fastställs för verksamhetsutövaren. Både när innehållet i och tidsfristen för villkoren fastställs ska bland annat principerna om proportionalitet och skälighet i förvaltningen iakttas.

13 kap. Ersättningar

124 §. Tillämpliga bestämmelser. I 11 kap. (66—74 §) i den gällande miljöskyddslagen föreskrivs om tillämpning av lagen om ersättning för miljöskador (737/1994, nedan *miljöskadelagen*) vid ersättning av skador som orsakats lagligt med stöd av miljöskyddslagen samt om ersättningsförfarandet vid skador som beror på förorening av vattendrag. Det föreslås att dessa bestämmelser i huvudsak bibehålls och inkluderas i 13 kap. i den nya lagen.

Kapitlets bestämmelser om förorening av vattendrag ska enligt 2 mom. även tillämpas på ytvatten som är mindre än vattendrag.

125 §. Ersättningsbeslut i samband med tillståndsärenden. Den föreslagna 125 § motsvarar 67 § i den gällande lagen. På ersättningsärenden som gäller förorening av vattendrag ska till skillnad från andra miljöskador alltså i och med 11 kap. i miljöskyddslagen och de hänvisningsbestämmelser som ingår i kapitlet även tillämpas bestämmelserna om ersättning i 13 kap. i vattenlagen. Skador som gäller förorening av ytvatten behandlas alltså till skillnad från andra skador fortsättningsvis enligt officialprincipen och i den mån det är möjligt i samband med tillståndsbeslutet, på samma sätt som skador som orsakas av projekt enligt vattenlagen i övrigt. I 11 kap. i miljöskyddslagen gjordes i samband med reformen av vattenlagen endast nödvändiga tekniska ändringar, bland annat i hänvisningsbestämmelserna.

126 §. Separata ersättningsbeslut. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar 68 § i den gällande lagen med vissa lagstiftningstekniska

ka ändringar. Ordalydelsen i 2 mom. ändras dock så att den motsvarar 11 kap. 18 § 3 mom. i vattenlagen, där det på samma sätt föreskrivs att ersättningsärenden ska avgöras separat.

127 §. Ställande av säkerhet, 128 §. Fullföljdsdomstolens avgörande om behandlingen av ersättningsärenden, 129 §. Ersättning för skada som orsakats före avgörandet av tillståndsärendet, 130 §. Ersättning för oförutsedd skada, 131 §. Behandling av ersättningsärenden vid tingsrätten och 132 §. Tillämpningen av vattenlagen på behandlingen av ersättningsärenden. De föreslagna bestämmelserna motsvarar 69—74 § i den gällande lagen. Vissa lagstiftningstekniska ändringar görs i bestämmelserna.

14 kap. Sanering av mark och grundvatten

133 §. Skyldighet att sanera mark och grundvatten. Det föreslås att bestämmelserna om ansvar för sanering av mark och grundvatten bibehålls. De nya ansvarsbestämmelser som gäller återställande av det ursprungliga tillståndet och som genomförandet av industriutsläppsdirektivet förutsätter tas in i den föreslagna 95 §. Direktivets bestämmelser om statusrapport kan i vissa fall ge upphov till en översyn av saneringsansvaret enligt detta kapitel, antingen när statusrapporten utarbetas eller när verksamheten upphör. I praktiken förutsätter tillämpningen av ansvarsbestämmelserna dessutom att tidigare lagstiftning beaktas för en lång tid bakåt, eftersom man vid skador ofta måste undersöka tidigare förorening på området.

Ansvarig för sanering av förorenad mark och förorenat grundvatten är i första hand den som orsakat föroreningen enligt vad som föreskrivs i 75 § i den gällande miljöskyddslagen. Det föreslås att momentets hänvisning till risk eller olägenhet för hälsan eller miljö formuleras på samma sätt som i förbudet att förorena mark och grundvatten.

I praktiken innebär saneringsansvaret en skyldighet att genomföra olika slags saneringsåtgärder. Saneringsskyldigheten innebär att mark och grundvatten ska sättas i sådant skick att de inte kan medföra olägenhet för hälsan eller olägenhet eller risk för miljö.

Omfattningen av saneringsansvaret kan framför allt i fråga om sanering av mark i praktiken variera på olika ställen, eftersom de behövliga saneringsåtgärderna bedöms i förhållande till objektets nuvarande och planerade användningsändamål.

I andra hand är fastighetsinnehavaren på det förorenade området skyldig att sanera förorenad mark. En förutsättning för detta sekundära ansvar är att den som orsakat föroreningen inte kan utredas eller förmås att uppfylla sin saneringsskyldighet. Dessutom förutsätts det att föroreningen har skett med innehavarens samtycke eller att innehavaren har eller borde ha känt till att området var förorenat vid förvärvet. Sekundärt ansvarig att sanera förorenat grundvatten är den fastighetsinnehavare vars fastighet har orsakat föroreningen. För sanering av grundvatten ansvarar således inte innehavaren av en fastighet som inte har orsakat förorening. I övrigt uppstår ansvaret på samma grunder som när det gäller fastighetsinnehavarens ansvar för ett förorenat område. Områdets innehavare kan dessutom befrias från sitt ansvar om saneringsskyldigheten är uppenbart oskälig. Ansvaret för saneringen av mark faller då på kommunen. Med stöd av 3 mom. uppstår dock inget ansvar för kommunen att sanera förorenat grundvatten.

134 §. Skyldighet att anmäla risk för förorening. I paragrafen föreskrivs det på motsvarande sätt som i 76 § i gällande lag om anmälningsskyldigheten i samband med förorening av mark eller grundvatten. Anmälningsskyldig är den vars verksamhet har orsakat utsläpp i mark eller grundvatten. Det är fortsättningsvis i första hand fråga om en anmälan som betjänar tillsynen av lagen och vars behandling inte kräver beslut av tillsynsmyndigheten. Till bestämmelsen fogas en hänvisning till avfall och andra ämnen så att den bättre motsvarar formuleringen av förbudet mot förorening av mark. I praktiken har de ämnen som avses i paragrafen även omfattat deponering av avfall i mark.

135 §. Utredningsskyldighet och bedömning av saneringsbehovet. I paragrafen föreskrivs om utredningsskyldigheten i fråga om ett förorenat område och om bedömning av saneringsbehovet. Bestämmelsen motsvarar i huvudsak 77 § i den gällande lagen. Utred-

ningsskyldigheten gäller områden där man misstänker att marken eller grundvattnet är förorenade. En förutsättning för att bestämmelsen ska tillämpas är därmed inte heller i fortsättningen att man redan med säkerhet vet att området är förorenat, utan kännedom om föroreningen fås uttryckligen med hjälp av utredningen.

I det föreslagna 1 mom. är utgångspunkten tydligare än hittills att den som är ansvarig för saneringen av ett förorenat område på eget initiativ ska utreda det förorenade områdets omfattning och saneringsbehovet. Det föreslås att bestämmelsen kompletteras så att resultaten av utredningarna ska sändas för kännedom till den statliga tillsynsmyndigheten. Det är viktigt att myndigheten får information om utredningarna oberoende av deras resultat. Skyldigheten att lämna uppgifter gäller således också de situationer där man med stöd av utredningarna konstaterar att området inte är förorenat och att någon skyldighet att sanera området i enlighet med 133 § inte föreligger.

Den möjlighet att meddela närmare bestämmelser om innehållet i utredningsskyldigheten som i 2 mom. föreslås för tillsynsmyndigheten motsvarar 77 § i den gällande lagen. Bestämmelsen är avsedd att användas främst i de situationer där den som är ansvarig för att sanera området inte sörjer för utredningsskyldigheten på eget initiativ. Bestämmelsen preciseras för att betona att denna behörighet är sekundär. Tillsynsmyndigheten har också med stöd av den föreslagna 175 § 1 mom. 3 punkten möjlighet att förelägga verksamhetsutövaren att i tillräcklig utsträckning utreda verksamhetens miljökonsekvenser om det finns grundad anledning att misstänka att den orsakar förorening som strider mot denna lag. Med avvikelse från verksamhetsutövarens skyldighet att vara konsekvensmedveten kan den i 2 mom. avsedda bestämmelsen dock också gälla någon annan som är ansvarig för saneringen, t.ex. markägaren eller kommunen. Eftersom kommunen i enlighet med 133 § 3 mom. inte kan ha sekundärt ansvar att sanera grundvattnet kan kommunen i en sådan situation inte heller åläggas att utreda förorening av grundvattnet.

Paragrafens 3 mom. motsvarar 77 § 2 mom. i den gällande lagen.

Det föreslås att det bemyndigande att utfärda förordning som ingår i 14 § i den gällande miljöskyddslagen delvis flyttas och blir ett 4 mom. i bestämmelsen om utredningsskyldighet och bedömning av saneringsbehovet. Statsrådets förordning om bedömning av markens föroreningsgrad och saneringsbehovet har utfärdats uttryckligen med stöd av detta bemyndigande.

136 §. Beslut om sanering av mark och grundvatten. I paragrafen föreskrivs om sanering av ett förorenat område på motsvarande sätt som i 78 § i gällande lag. Bestämmelsen har endast gällt sanering av mark, men det föreslås att den utvidgas till att även gälla grundvatten och utnyttjande på täktområdet av marksubstanser som tagits i samband med saneringen och som innehåller skadliga ämnen. I praktiken är förorening av mark och grundvatten ofta nära sammankopplade, och redan nu har man i beslut som gäller sanering av mark kunnat bestämma även om sanering av grundvatten. Också utnyttjandet på täktområdet av marksubstanser som tagits under saneringen och som innehåller skadliga ämnen planeras redan för närvarande ofta som en del av saneringsprojektet, och förutsättningarna för utnyttjande av marksubstanserna slås fast i planer och beslut som gäller sanering.

För sanering och behandling av förorenad mark behövs enligt 78 § i den gällande miljöskyddslagen antingen miljötillstånd eller en anmälan, beroende på situationen. Användningen av anmälningsförfarandet kräver enligt gällande lag att det förorenade områdets storlek och markens föroreningsgrad har utretts tillräckligt noggrant, att saneringen sker enligt allmänt använda godtagbara metoder och att verksamheten inte leder till annan förorening av miljön.

Anmälningsförfarandet har i praktiken blivit huvudregel när det gäller sanering av förorenad mark, till skillnad från vad som föreskrivs. Årligen behandlas cirka 300 anmälningar, medan endast ett fåtal tillstånd förekommer. Det lagstadgade förfarandet bör motsvara praxis. Sanering är i regel inte en varaktig verksamhet, varför det kan anses motiverat att föreskriva att anmälningsförfarandet

randet ska vara huvudregel. Dessutom är sanering direkt kopplad till tillsyn och till förvaltandet av datasystemet över markens tillstånd samt användningen av förvaltnings tvång, varför den statliga tillsynsmyndighetens roll i ärenden som gäller sanering av förorenade områden är ytterst central. Det föreslås därmed att kravet på tillstånd för behandling av förorenade marksubstanser i 1 mom. slopas. Om sanering av mark och grundvatten dock på grund av de allmänna bestämmelserna om tillstånd i 4 kap. kräver miljötillstånd ska det inte heller i fortsättningen vara möjligt att genomföra saneringen endast på basis av en anmälan.

Den statliga tillsynsmyndigheten ska också vid behov uppmana den verksamhetsutövare eller områdesinnehavare som gjort anmälan att ansöka om tillstånd, om tillstånd behövs till exempel på grund av miljökonsekvenser som avses i 27 § i miljöskyddslagen eller i 17 § i lagen om vissa grannelagsförhållanden eller på grund av konsekvenser för grundvattenstatus eller avkastningsförmåga som avses i 3 kap. 3 § i vattenlagen. Sanering av förorenad mark kan också vara förknippad med andra godkännandeförfaranden enligt miljöskyddslagen. Ett yrkesmässigt utnyttjande av avfall som uppstår vid sanering kräver alltid miljötillstånd och sanering av förorenad mark kan i undantagsfall också kräva andra anmälningar enligt lag, t.ex. anmälan om försöksverksamhet eller exceptionella situationer. Anläggningar för behandling av och slutförvaringsplatser för förorenad mark behöver alltid miljötillstånd.

Också i anmälningsförfarandet ska andra parter, t.ex. grannar, ges tillfälle att framställa anmärkningar med anledning av ärendet. Den tidsfrist på 30 dygn som i miljöskyddsförordningen fastställs för anmälan räcker i dessa situationer inte till för behandling av anmälan, varför det föreslås att tidsfristen förlängs till 45 dygn. Bestämmelsen om tidsfrist flyttas samtidigt från 25 § i förordningen till lagen. I brådskande fall ska anmälningarna även i fortsättningen behandlas så fort som möjligt.

Vid sådan sanering som avses i bestämmelsen är det i första hand fråga om engångssanering av en förorenad fastighet eller en del av den antingen på ort och ställe eller be-

handling på annan plats där mottagaren har ett separat miljötillstånd för vidarebehandling av förorenad mark eller för utnyttjande av förorenade marksubstanser.

I artikel 22 i industriutsläppsdirektivet betraktas alla åtgärder för att avlägsna, kontrollera, innesluta eller minska farliga ämnen som sanering. Det föreslås att en motsvarande lista över åtgärder som ingår i sanering fogas till 2 mom. för genomförande av direktivet.

I 3 mom. ingår ett bemyndigande att utfärda förordning som gäller det närmare innehållet i anmälan och beslutet. Det föreslås att det bemyndigande att utfärda förordning som ingår i 14 § i den gällande miljöskyddslagen delvis flyttas till denna bestämmelse när det gäller behandling och isolering av förorenade marksubstanser, om de tekniska krav som ställs på saneringen och om kontroll och övervakning. Det föreslås att hänvisningen till saneringsmetoder i bemyndigandet att utfärda förordning slopas såsom obehövlig.

137 §. Saneringsföreläggande. I paragrafen föreskrivs om tillsynsmyndighetens rätt att meddela föreläggande om sanering av ett förorenat område, om den verksamhetsutövare, områdesinnehavare eller kommun som är ansvarig för saneringen inte vidtar behövliga saneringsåtgärder. När föreläggande om sanering meddelas ska iaktas vad som i 18 kap. föreskrivs om tillsyn och förvaltnings tvång.

Till 2 mom. fogas också en hänvisning till miljöansvarslagen. Miljöansvarsdirektivet, som genomförts genom den nämnda lagen, omfattar betydande förorening av både mark och grundvatten. Bestämmelserna om hjälpåtgärder i bilaga II till direktivet gäller dock inte förorening av mark, utan omfattar endast andra skador som avses i direktivet. I 84 a § i den gällande miljöskyddslagen föreskrivs om åläggande att avhjälpa betydande förorening av vattendrag och naturskador och hänvisas till denna del till miljöansvarslagen. Också när det gäller betydande förorening av grundvatten är det motiverat att till lagen foga en hänvisning till miljöansvarslagen för genomförande av direktivet.

138 §. Överföring av behörighet till den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten. Det föreslås att den överföring av behörighet från

den statliga myndigheten till kommunen i ärenden som gäller förorenad mark som baserar sig på 80 § i den gällande lagen utvidgas till att även gälla grundvatten, eftersom sanering av mark och grundvatten ofta är nära förknippade med varandra. Behörighet har hittills överförts tre gånger till Helsingfors stads miljönämnd och en gång till Åbo stads stadsplanerings- och miljönämnd. Erfarenheterna av överföringen är goda, vilket talar för en utvidgning av bestämmelsens tillämpningsområde.

I 1 mom. föreslås bestämmelser om förutsättningarna för överföring av behörighet i större detalj än i den gällande lagen. Ett villkor för överföringen av behörighet är att den kommunala miljövårdsmyndighet som ansöker om överföring har tillräcklig sakkunskap för skötseln av uppgifterna. Dessutom ska man genom överföringen göra verksamheten effektivare eller åstadkomma en regionalt balanserad arbetsfördelning mellan de myndigheter som utövar tillsyn över miljöskyddslagen.

Enligt 2 mom. får behörighet överföras för viss tid eller tills vidare. Beslutet kan också ändras om förutsättningarna för överföringen inte längre uppfylls.

139 §. Upplyningsplikt i samband med överlåtelse av markområden. Det föreslås att den upplyningsplikt i fråga om förorenade områden som ingår i 104 § i den gällande miljöskyddslagen flyttas och blir en del av 14 kap., som gäller sanering av mark och grundvatten. Upplyningsplikten är inte förknippad med krav på nya markundersökningar eller annan ny information, men kan anses omfatta uppgifter om eventuella undersökningar eller saneringsåtgärder som genomförts på området. Upplyningsplikten omfattar också uppgifter om den verksamhet som utövats på området till den del den kan ha orsakat förorening av mark eller grundvatten. Upplyningsplikten bör tolkas i vid bemärkelse så att den nya ägaren får information t.ex. om allt avfall som deponerats i marken, även om det enligt en aktuell bedömning inte kan anses orsaka förorening av mark eller grundvatten. Upplyningsplikten är inte allmänt känd i tillräcklig utsträckning och den beaktas uppenbarligen inte vid alla ägarbyten. På ansvarsfrågor som gäller fas-

tighetsköp tillämpas allmänt bestämmelserna i jordabalken (540/1995). Anmälningssplikten enligt miljöskyddslagen är delvis förknippad med den skyldighet att utreda omfattningen av det förorenade området och saneringsbehovet som föreskrivs i 135 §. Upplyningsplikten för den som överlåter eller hyr ut ett markområde omfattar dock inte lämnande av uppgifter till myndigheterna.

15 kap. Tillståndet i miljön

I de allmänna bemyndiganden att utfärda förordning som ingår i 2 kap. i den gällande lagen finns det flera bemyndiganden för vilkas del lagen inte innehåller i grundlagens 80 § avsedda tillräckligt precisa och avgränsade grundläggande bestämmelser om de frågor som bemyndigandet avser. Det föreslås därför att det bemyndigande gällande miljöns kvalitet som ingår i 2 kap. i den gällande lagen flyttas till den mer logiska platsen i kapitlet om tillståndet i miljön, och att det kompletteras med grundläggande bestämmelser om ytvattens kvalitet, luftkvaliteten och ljudmiljöns kvalitet. På så sätt kan regleringen fås att motsvara grundlagens krav.

De miljökvalitetskrav som avses i kapitlet fastställs i den föreslagna 5 §. Enligt definitionen avses med miljökvalitetskrav ett specifikt minimikrav på tillståndet i miljön som anges i Europeiska unionens lagstiftning eller i den nationella lagstiftningen. Exempel på miljökvalitetskrav är gränsvärden och tröskelvärden.

Gränsvärdena är bindande normer som det är förbjudet att överskrida. De påverkar tillståndsprövningen bl.a. på så sätt att överskridning av gränsvärdena kan utgöra hinder för beviljande av tillstånd. Gränsvärdena kan också användas som tillståndsvillkor vid dimensioneringen av utsläpp. Vid tillståndsprövningen kan man enligt nuvarande modell också ange strängare tillståndsvillkor än de gränsvärden som ingår i miljökvalitetskraven på de grunder som anges i 70 § i lagförslaget.

Om tröskelvärden används också benämningen tröskelvärde för larm. De definierar den nivå som redan vid en kortvarig överskridning äventyrar människors hälsa

och som därför medför omedelbara operativa skyldigheter för myndigheterna.

De miljökvalitetsmål som avses i kapitlet kan till exempel vara riktvärden och målvärden.

Riktvärdena är kvalitetsmål som baserar sig på naturvetenskaplig eller epidemiologisk information och som när de överskrids har konstaterats vara skadliga för befolkningens hälsa och för miljön.

Med målvärden avses en koncentration eller belastning som har fastställts för att förebygga och hindra att människans hälsa och miljön skadas och som ska uppnås inom en viss tid.

140 §. Ytvattens kvalitet. Med tanke på den koppling till grundlagen som beskrivs i det inledande stycket i kapitlet föreslås i 1 mom. en allmänt formulerad grundläggande bestämmelse om ytvattens kvalitet. Någon sådan bestämmelse ingår för närvarande inte i lagen. För att bestämmelsen ska kunna genomföras behövs i 2 mom. avsedda miljökvalitetskrav med hjälp av vilka ytvattens rådande kvalitet kan bedömas.

Utgångspunkten är att det föreslagna 1 mom. och de miljökvalitetskrav som fastställs för genomförande av 1 mom. ska beaktas i all verksamhet där ytvattens kvalitet kan påverkas. Detta gäller speciellt klassificeringen av vatten för planering av vattenvärden samt fastställandet av tillståndsvillkor om verksamhet som medför risk för förorening av miljön med stöd av miljöskyddslagen.

Av betydelse för ytvattens kvalitet är enligt det föreslagna 1 mom. olägenhet för hälsan som orsakas av koncentrationer av farliga eller skadliga ämnen samt annan betydande förorening av miljön eller risk för förorening av miljön. Sådan olägenhet för hälsan och betydande annan följd av förorening av miljön eller risk för sådan som avses i bestämmelsen har beskrivits i detalj i motiven till 142 §, som gäller ljudmiljöns kvalitet.

Paragrafens 2 mom. innehåller enligt förslaget ett bemyndigande att utfärda förordning som baserar sig på 2 kap. i den gällande lagen. Bemyndigandet formuleras så att det blir mer precist och avgränsat på det sätt som krävs i grundlagen. De miljökvalitetskrav som avses i bemyndigandet ingår i statsrådets

förordning om ämnen som är farliga och skadliga för vattenmiljön, som utfärdats med stöd av den gällande miljöskyddslagen och lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen. I förordningen föreskrivs om miljökvalitetsnormer för så kallade prioriterade ämnen enligt miljökvalitetsdirektivet om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område samt för skadliga ämnen som fastställts i ett nationellt förfarande. Miljökvalitetsnormerna har i bilagorna till statsrådets förordning uttryckts som koncentrationer av ett ämne i ytvatten, sediment och biota. Miljökvalitetsnormer har i statsrådets förordning fastställts för sammanlagt närmare 50 farliga eller skadliga ämnen. Genom förordning av statsrådet har det också föreskrivits om möjligheten att i vissa situationer avvika från miljökvalitetsnormerna, på motsvarande sätt som i EU-direktiven. Dessa avvikelser beaktas i formuleringen av bemyndigandet att utfärda förordning. Bemyndigandet att utfärda förordning omfattar också möjligheten till nationellt genomförande av motsvarande bestämmelser om undantag i eventuella nya EU-rättsakter.

I 3 mom. ingår av informationsskäl en hänvisning till lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen, nedan *vattenvårdslagen*, i fråga om miljömålen för vattnens kemiska och ekologiska status. Enligt vattenvårdslagen grundar sig ytvattenklasserna på ekologisk och kemisk status enligt den status som är sämst. Ytvattens kemiska status är enligt vattenvårdslagen god, om den uppfyller alla miljökvalitetsnormer som anges i den förordning av statsrådet som nämns i motiven till det föreslagna 2 mom. Bestämmelser om hur de miljömål som avses i det föreslagna momentet ska beaktas vid tillämpning av miljöskyddslagen utfärdas som för närvarande i samband med bestämmelser om förutsättningarna för beviljande av tillstånd och om fastställande av tillståndsvillkor.

141 §. Luftkvalitet. Med tanke på den koppling till grundlagen som beskrivs i det inledande stycket i kapitlet föreslås i 1 mom. en allmänt formulerad grundläggande bestämmelse om luftkvaliteten. Någon sådan bestämmelse ingår för närvarande inte i lagen. För att bestämmelsen ska kunna genom-

föras behövs i 2 mom. avsedda miljö kvalitetskrav och miljö kvalitetsmål med hjälp av vilka den rådande luftkvaliteten kan bedömas.

Utgångspunkten är att det föreslagna 1 mom. och de miljö kvalitetskrav och miljö kvalitetsmål som fastställs för genomförande av 1 mom. ska beaktas i all verksamhet där luftkvaliteten kan påverkas. Således styr paragrafen till exempel den uppföljning av tillståndet i miljön som utförs med stöd av lagen och tillsynen i anslutning till verkställigheten av lagen. Den styrande effekten gäller också verksamhetsutövarna redan i den fas där verksamheterna planeras samt som en del av den skyldighet att vara konsekvensmedveten som avses i 6 § i lagförslaget.

Syftet med vad som konstateras ovan är inte att en tillståndsansökan som gäller en enskild verksamhet ska kunna avslås endast med stöd av det föreslagna 1 mom. Däremot ska de miljö kvalitetskrav och miljö kvalitetsmål som avses i det föreslagna 2 mom. på samma sätt som hittills kunna beaktas vid tillståndsprövningen när utsläppen från verksamheten dimensioneras.

Av betydelse för luftkvaliteten är enligt bestämmelsen olägenhet för hälsan som orsakas av farliga eller skadliga ämnen eller föreningar samt annan betydande förorening av miljön eller risk för förorening av miljön. Sådan olägenhet för hälsan och betydande annan följd av förorening av miljön eller risk för sådan som avses i bestämmelsen har beskrivits i detalj i motiven till 142 §, som gäller ljudmiljöns kvalitet.

Paragrafens 2 mom. innehåller enligt förslaget ett bemyndigande att utfärda förordning som baserar sig på 2 kap. i den gällande lagen. Bemyndigandet formuleras så att det blir mer precist och avgränsat på det sätt som krävs i grundlagen. De miljö kvalitetskrav och miljömål som avses i bemyndigandet ingår i statsrådets förordning om luftkvaliteten, statsrådets förordning om arsenik, kadmium, kvicksilver, nickel och polycykliska aromatiska kolväten i luften samt statsrådets beslut om riktvärden för luftkvalitet och målvärde för svavelnedfall (480/1996). Exempel på miljö kvalitetskrav är koncentrationsgränser, kritiska belastningar och koncentrationstak för små partiklar (PM_{2,5}). Än så länge finns

det inga bindande gränsvärden för det nedfall som nämns i bemyndigandet att utfärda förordning. Exempel på miljö kvalitetsmål är målvärden, långsiktiga mål och exponeringsminskningsmål för små partiklar (PM_{2,5}) samt riktvärden för luftkvalitet och målvärden för svavelnedfall. Bemyndigandet att utfärda förordning i 2 mom. omfattar också det nationella genomförandet av undantag från miljö kvalitetskrav och miljö kvalitetsmål för luftkvalitet som ingår i eventuella nya EU-rättsakter.

142 §. Ljudmiljöns kvalitet. Med tanke på den koppling till grundlagen som beskrivs i det inledande stycket i kapitlet föreslås i 1 mom. en allmänt formulerad grundläggande bestämmelse om ljudmiljöns kvalitet. Någon sådan bestämmelse ingår för närvarande inte i lagen. För att bestämmelsen ska kunna genomföras behövs i 2 mom. avsedda kvalitetskrav och kvalitetsmål med hjälp av vilka ljudmiljöns rådande kvalitet kan bedömas.

Innehållet i det föreslagna 1 mom. baserar sig på paragrafen om lagförslagets syfte och på målen om en hälsosam och trivsamt livsmiljö med låg bullernivå i statsrådets principbeslut om bullerbekämpning från 2006.

I bestämmelsen avses med ljudmiljö, dvs. akustisk miljö, de miljöförhållanden som kan höras (uppfattas med hörselsinnet). Begreppet "ljudmiljö" har inte använts i lagstiftningen tidigare, men det används i stor utsträckning i allmänt tal när man avser förhållanden som kan höras, både i utemiljön och inomhus. I bestämmelsen omfattar begreppet "ljudmiljöns kvalitet" mer än bullerbekämpning, eftersom det omfattar ett mer ändamålsenligt beaktande av ljudförhållandena till exempel i kulturlandskap, särskilda naturobjekt och verksamheter som är känsliga för buller, såsom skolor, daghem och sjukhus.

Utgångspunkten är att det föreslagna 1 mom. och de miljö kvalitetskrav och miljömål som fastställs för genomförande av 1 mom. ska beaktas i all verksamhet där ljudmiljöns kvalitet kan påverkas. Således styr paragrafen till exempel den uppföljning av tillståndet i miljön som utförs med stöd av lagen och tillsynen i anslutning till verkställigheten av lagen. Den styrande effekten gäller också verksamhetsutövarna redan i den

fas då verksamheterna planeras samt som en del av den skyldighet att vara konsekvensmedveten som avses i 6 § i lagförslaget. På grund av den styrande effekten är målet med paragrafen också att öka kostnadseffektiviteten vid miljökonsekvensbedömning och markanvändningsplanering med hjälp av prognostisering.

Syftet med vad som konstateras ovan är inte att en tillståndsansökan som gäller en enskild verksamhet ska kunna avslås endast med stöd av det föreslagna 1 mom. Däremot ska de miljö kvalitetskrav och miljömål som avses i det föreslagna 2 mom. på samma sätt som hittills kunna beaktas vid tillståndsprövningen när bulleremissionerna från verksamhet dimensioneras.

Av betydelse för ljudmiljöns kvalitet är enligt bestämmelsen olägenhet för hälsan som orsakas av farliga eller skadliga ljud (*buller*) samt betydande andra följder av förorening av miljön eller risk för sådana. I bestämmelsen avsedd olägenhet för hälsan definieras i den föreslagna 5 §. Begreppet "olägenhet för hälsan" omfattar både konkret olägenhet och möjlig olägenhet för hälsan, dvs. hälsorisk.

Sådant farligt ljud (*buller*) som avses i bestämmelsen är förknippat med betydande risk på befolkningsnivå. Världshälsoorganisationen har konstaterat att denna risk framför allt tar sig uttryck i ökade hjärt- och kärlsjukdomar, sömnstörningar och negativ respons vid exponering för omgivningsbuller när människan utsätts för buller från en viss bullerkälla som överstiger en viss ljudvolym.

Sådana betydande andra följder av förorening av miljön eller risk för sådana som avses i bestämmelsen definieras i den föreslagna 5 §. Avgörande för huruvida den föreslagna bestämmelsen ska tillämpas är till denna del hur betydande föroreningen är. Definitionen i den föreslagna 5 §, som baserar sig på gällande lag, är omfattande och har också tolkats i rättspraxis. Enligt definitionen anses också en minskning av den allmänna trivseln i miljön utgöra förorening av miljön. Minskad trivsel är en vanlig skadeverkning av buller. Trivseln bedöms med tanke på det allmänna intresset, och enstaka kränkningar av trivseln uppfyller inte kriteriet för minskad trivsel.

Ljudmiljöns kvalitet kan bedömas med hjälp av hur högt och långvarigt ett ljud som upplevs som buller är och på basis av ljudets frekvens. Ljudmiljöns kvalitet kan också planeras utgående från responsen vid exponering för olika bullerkällor.

Ljudmiljöns kvalitet kan påverkas genom begränsning av bulleremissioner och med hjälp av samhälls- och trafikplanering.

Paragrafens 2 mom. innehåller enligt förslaget ett bemyndigande att utfärda förordning som baserar sig på 2 kap. i den gällande lagen. Bemyndigandet formuleras så att det blir mer precist och avgränsat på det sätt som krävs i grundlagen. Formuleringen av bemyndigandet att utfärda förordning baserar sig på att skadeverkningarna av buller, som man försöker påverka med hjälp av kvalitetskrav och kvalitetsmål, gäller specifika bullerkällor och områden. Att bemyndigandet gäller specifika typer av bullerkällor innebär utöver att bullernivån (immission) och bulleremissioner ska beaktas i regleringen att också andra ljudegenskaper hos olika typer av bullerkällor som medför skadeverkningar ska beaktas. Att bemyndigandet gäller specifika områden innebär att olika slags kvalitetskrav och kvalitetsmål för ljudmiljön gäller till exempel industri- eller rekreationsområden.

Miljö kvalitetskrav som avses i 2 mom. ingår i förordningar av statsrådet som utfärdats med stöd av den gällande lagen och som gäller specifika verksamhetsområden. Sådana förordningar är statsrådets förordning om miljöskyddskrav för energiproducerande enheter med en bränsleeffekt som understiger 50 megawatt, statsrådets förordning om miljöskyddskrav för distributionsstationer för flytande bränslen, statsrådets förordning om miljöskyddskrav för asfaltstationer och statsrådets förordning om miljöskydd i samband med stenbrott, annan stenbrytning och stenrossar.

Miljö kvalitetsmål som avses i 2 mom. ingår bland annat i författningar som har utfärdats med stöd av bullerbekämpningslagen och som fortsatte att gälla när bullerbekämpningslagen upphävdes i och med att miljöskyddslagen trädde i kraft 2000. Sådana författningar är statsrådets beslut om riktvärden för bullernivå (993/1992) och statsrådets be-

slut om riktvärden för bullernivåer från skjutbanor (53/1997).

I gällande lagstiftning finns inga riktvärden för bullernivån på motorsportbanor. Således har domstolarna vid fastställandet av miljötillståndsvillkor för motorsportbanor delvis tillämpat de riktvärden som används i Sverige. Dessutom har man utgående från internationell praxis önskat att nationella riktvärden ska fastställas även för andra typer av bullerkällor. Dessa brister och ändringsbehov har varit kända under beredningen av förslaget och de kommer i den mån det är möjligt att beaktas i framtida reformer.

143 §. Skyldighet att följa tillståndet i miljön. Paragrafens 1, 2 och 3 mom. motsvarar till sitt innehåll 25 § i den gällande miljöskyddslagen.

Paragrafens 4 mom. innehåller ett bemyndigande att utfärda förordning som till sitt innehåll är mer omfattande än bemyndigandet i 25 § 3 mom. i den gällande lagen.

I 5 mom. finns en hänvisning till lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen i fråga om uppföljningen av vattnens tillstånd. I lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen finns bestämmelser om övervakningen av yt- och grundvatten och av Östersjöns tillstånd, om olika myndigheters uppgifter i samband med dem och om utarbetandet av övervakningsprogram. Närings-, trafik- och miljöcentralens uppgift är att på respektive vattenvårdsområde ordna övervakningen av vattnen och utarbeta ett övervakningsprogram. När det gäller programmet för övervakning av Östersjöns tillstånd ansvarar Finlands miljöcentral för beredningen och närings-, trafik- och miljöcentralerna deltar i detta arbete inom sina verksamhetsområden. För andra uppgifter som gäller övervakningen av vattnens och havens tillstånd ansvarar dock med stöd av lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen utöver närings-, trafik- och miljöcentralerna och Finlands miljöcentral även bland annat Meteorologiska institutet, Vilt- och fiskeriforskningsinstitutet och Forststyrelsen. Vid utarbetandet av övervakningsprogrammet ska i tillämpliga delar beaktas den övervakning som hör till verksamhetsutövarna enligt någon annan lag.

144 §. Trygghet av luftkvaliteten. Paragrafen motsvarar 102 § i den gällande miljö-

skyddslagen. I 1 mom. stryks dock orden "i den utsträckning det är möjligt" eftersom de inte passar i en förpliktande bestämmelse. Dessutom görs en ändring i paragrafen i samband med hänvisningen till den föreslagna 141 § om luftkvalitet på så sätt att uttrycket "vad som med stöd av denna lag föreskrivs om luftföreningar" ersätts med "miljökvalitetskrav och miljökvalitetsmål som avses i 141 §". Hänvisningen till skyldigheten att göra upp planer enligt 145 och 146 § slopas såsom obehövlig.

145 §. Luftvårdsplan. Paragrafen motsvarar 102 a § i den gällande miljöskyddslagen. I 1 mom. görs dock en ändring på så sätt att "med stöd av denna lag" ersätts med formuleringen "med stöd av 141 §". Syftet med den uttryckliga hänvisningen är att betona att bestämmelserna utgör en helhet och att samtidigt klargöra betydelsen av det bemyndigande att utfärda förordning som ingår i den föreslagna 141 § i den reglering som ingår i kapitlet om tillståndet i miljön. Dessutom ändras formuleringen i 2 mom. i fråga om åtgärder för att skydda befolkningsgrupper som är känsliga för luftföreningar så att bestämmelsen blir något mer förpliktande och så att den bättre än hittills motsvarar luftkvalitetsdirektivet.

146 §. Handlingsplan på kort sikt. Paragrafen motsvarar 102 b § i den gällande miljöskyddslagen. I 1 mom. görs dock en ändring på så sätt att "med stöd av denna lag" ersätts med formuleringen "med stöd av 141 §". Syftet med den uttryckliga hänvisningen beskrivs i motiven till 145 § om en luftvårdsplan.

147 §. Förfarandet för utarbetande av planer samt lämnande av upplysningar. I 1 mom. föreskrivs mer detaljerat än i den gällande paragrafen om tidtabellen för uppgörande av en luftvårdsplan.

Enligt det gällande 102 c § 1 mom. ska en luftvårdsplan göras upp inom 18 månader från utgången av det kalenderår under vilket gränsvärdet har överskridits eller en risk för att det ska överskridas har konstaterats. Enligt förslaget ska orden "första gången" fogas till slutet av bestämmelsen. Genom tillägget kompletteras genomförandet av luftkvalitetsdirektivet.

Helt nytt i innehållet i paragrafen i sak är jämfört med den gällande bestämmelsen bestämmelserna om tidtabellerna för uppgörande av en ny luftvårdsplan i situationer där giltighetstiden för den föregående luftvårdsplanen håller på att gå ut eller redan har gått ut. Dessa nya bestämmelser kan anses fylla syftet med luftkvalitetsdirektivet.

När giltighetstiden för den föregående luftvårdsplanen håller på att gå ut, ska en ny luftvårdsplan utarbetas som träder i kraft genast när den föregående luftvårdsplanens giltighetstid går ut.

När giltighetstiden för den föregående luftvårdsplanen redan har gått ut ska en ny luftvårdsplan utarbetas utan dröjsmål. Syftet med bestämmelsen är att överskridandet av gränsvärdet ska räcka så kort tid som möjligt. Den föreslagna tidtabellen för uppgörande av en ny luftvårdsplan kan inte anses vara oskälig med beaktande av att kommunen redan en gång har utarbetat en luftvårdsplan och att kommunen i vilket fall som helst ska trygga en god luftkvalitet på sitt område (102 § 1 mom. i den gällande lagen och 144 § 1 mom. i den föreslagna lagen).

I 2 mom. föreskrivs om tidtabellen för utarbetande av en handlingsplan på kort sikt. Innehållet i paragrafen motsvarar i sak 102 c § 1 mom. i den gällande lagen.

I 3 mom. föreskrivs om förfaranden i fråga om hörande och utlåtanden i anslutning till utarbetande av planerna. I den gällande lagen finns motsvarande bestämmelser i 102 c § 2 mom. Nytt är jämfört med nämnda bestämmelse att registrerade föreningar eller stiftelser som avses i 186 § i lagen ges möjlighet att framföra sin åsikt vid beredningen av planerna. Förfarandet för utarbetande av planer för tryggnad av luftkvaliteten när det gäller rätten till deltagande för registrerade föreningar och stiftelser motsvarar i och med tillägget förfarandet för utarbetande av planer för bullerbekämpning (25 b § 3 mom. i den gällande lagen och 152 § 3 mom. i den föreslagna lagen).

Paragrafens 4 mom. motsvarar 102 c § 3 mom. i den gällande lagen.

Paragrafens 5 mom. motsvarar 102 c § 4 mom. i den gällande lagen.

148 §. Överskridning av gränsvärden orsakad av sandning och saltning. Paragrafen

motsvarar 102 d § i den gällande miljöskyddslagen. I 1 mom. görs dock en ändring på så sätt att "med stöd av denna lag" ersätts med formuleringen "med stöd av 141 §". Syftet med den uttryckliga hänvisningen beskrivs i motiven till 145 § om en luftvårdsplan. För att göra bestämmelsens innehåll klarare stryks dessutom ordet "uppenbart" i fråga om överskridningen av gränsvärden.

Europeiska kommissionen har gett ut anvisningar om beaktande av den belastning som orsakas av sandning och saltning vid bedömningen av luftkvalitet, Commission staff working paper establishing guidelines from the re-suspension of particulates following winter sanding or salting of roads under Directive 2008/50/Ec on ambient air quality and cleaner air for Europe; SEC(2011) 207 final.

149 §. Förlängning av tidsfristen för gränsvärdena för kvävedioxid. Paragrafen motsvarar 102 e § i den gällande miljöskyddslagen. I 1 mom. görs dock en ändring på så sätt att "med stöd av denna lag" ersätts med formuleringen "med stöd av 141 §". Syftet med den uttryckliga hänvisningen beskrivs i motiven till 145 § om en luftvårdsplan. Dessutom slopas innehållet i den gällande lagens 102 e § 2 mom. såsom obehövt, eftersom den tidsfrist för ansökan som nämns i momentet redan har gått ut och nya ansökningar inte längre kan göras. I anslutning till detta slopas också bemyndigandet i den gällande lagens 102 e § såsom obehövt. För tydlighetens skull slopas dock inte hela paragrafen eftersom ett beslut som gäller Helsingfors stad och som beskrivs nedan har meddelats med stöd av den.

Helsingfors stad lämnade inom den tidsfrist som nämns i 102 e § 2 mom. i den gällande lagen in en ansökan om förlängning till miljöministeriet, och ministeriet skickade ansökan till Europeiska kommissionen för bedömning. Europeiska kommissionens ståndpunkt i ärendet återges i kommissionens beslut C(2012) 4771 final av den 12.7.2012 om Republiken Finlands anmälan om en förlängning av tidsfristen för att klara det årliga gränsvärdet för NO₂ i luftkvalitetszon FI0014 (Helsingfors). Dokumentet finns på adressen nedan

(http://ec.europa.eu/environment/air/quality/legislation/time_extensions.htm.)

Med stöd av Europeiska kommissionens ståndpunkt i ärendet beviljade miljöministeriet genom sitt beslut av den 9 oktober 2012 (YM14/44/2011) Helsingfors stad en förlängning av tidsfristen enligt paragrafen.

150 §. Främjande av ljudmiljöns kvalitet. I den gällande miljöskyddslagen råder en obalans mellan de förpliktelser för kommunerna som gäller luftvård och bullerbekämpning, eftersom lagen endast innehåller särskilda bestämmelser om tryggheten av luftkvaliteten. Världshälsoorganisationen, Europeiska kommissionen, gemensamma forskningscentrumet (JRC) och Europeiska miljöbyrå (EEA) har utifrån forskningsresultat konstaterat att omgivningsbuller näst efter luftförorening är det största menet för hälsan på befolkningsnivå i Europa. Till lagen fogas således en bestämmelse som till sitt innehåll anknyter till den föreslagna 142 §, enligt vilken kommunerna ska främja genomförandet av ljudmiljöns kvalitet inom sitt område. Att bestämmelsen fogas till lagen är motiverat också eftersom lokala åtgärder har en central ställning när det gäller att trygga ljudmiljöns kvalitet. Syftet med bestämmelsen är att effektivisera uppföljningen av tillståndet i miljön i kommunerna när det gäller ljudmiljöns kvalitet. I praktiken kan genomförandet av bestämmelsen kräva till exempel att bullerutredningar utförs (rådande bullersituation och åtgärder för att avhjälpa den).

I formuleringen av bestämmelsen har 5 § om kommunernas uppgifter i den upphävda bullerbekämpningslagen (382/1987) utnyttjats.

151 §. Bullerutredningar och handlingsplaner för bullerbekämpning. Paragrafen motsvarar 25 a § i den gällande miljöskyddslagen. Till 1 mom. fogas för tydlighetens skull ett omnämnande om att en bullerutredning och handlingsplan för bullerbekämpning ska utarbetas inom den tid som föreskrivs i artikel 8 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/49/EG om bedömning och hantering av omgivningsbuller.

152 §. Hur bullerutredningar och handlingsplaner för bullerbekämpning utarbetas. Paragrafen motsvarar 25 b § 1—3 mom. i den gällande miljöskyddslagen. Paragrafens

3 mom. preciseras dock så att det är statsrådet som utfärdar förordningen. Den gällande paragrafens 4 mom. blir en separat paragraf.

153 §. Lämnande av upplysningar om bullerutredningar och om handlingsplaner för bullerbekämpning. Innehållet i paragrafen baserar sig på 25 b § 4 mom. i den gällande miljöskyddslagen. Skyldigheten att sända bullerutredningen och programmet för bullerbekämpning för kännedom till vissa parter förtydligas. Med "ansvarig part" avses i samband med denna ändring de parter som enligt lagens 152 § 1 mom. ska utarbeta en bullerutredning och en handlingsplan för bullerbekämpning.

16 kap. Behandling och avledande av avloppsvatten i områden utanför avloppsnätet

I kapitlet samlas bestämmelserna i 3 a kap. i den gällande miljöskyddslagen kompletterade med bestämmelserna om avledande av avloppsvatten i 103 c § i den gällande miljöskyddslagen. Det föreslås att kapitlets rubrik ändras så att den inte endast gäller behandling av hushållsavloppsvatten, eftersom den allmänna skyldigheten att rena avloppsvatten enligt 155 § och bestämmelsen om avledande av avloppsvatten i 158 § även omfattar behandling och avledande av annat vatten än avloppsvatten.

154 §. Definitioner i samband med behandling av hushållsavloppsvatten. De bestämmelser i miljöskyddslagen och i den förordning av statsrådet som utfärdats med stöd av den som gäller behandling av hushållsavloppsvatten i områden utanför avloppsnätet ändrades i sin helhet i mars 2011. Det nya 3 a kap. i miljöskyddslagen och statsrådets förordning om behandling av hushållsavloppsvatten i områden utanför avloppsnätet, som kompletterar kapitlet, trädde då i kraft. Skillnaden jämfört med tidigare reglering var bland annat att definitioner som tidigare ingått i förordningen togs in på lagnivå, så att det nya kapitlet utgjorde en självständig helhet med behövliga begrepp. Definitionerna har i huvudsak samma innehåll som i den tidigare förordningen från 2003. Belastningen har i lagen definierats på allmän nivå, och närmare bestämmelser om siffrvärdena

finns i 2 § i statsrådets förordning om behandling av hushållsavloppsvatten i områden utanför avloppsnätet.

155 §. Allmän skyldighet att rena avloppsvatten. Den allmänna skyldigheten att rena avloppsvatten har sedan 2000 ingått i 103 § i miljöskyddslagen. År 2011 flyttades bestämmelsen till det nya 3 a kap. som gäller hushållsavloppsvatten. Paragrafens 1 mom. gäller till skillnad från övriga bestämmelser i kapitlet dock allmänt behandling av avloppsvatten i områden utanför avloppsnätet när det inte behövs tillstånd enligt miljöskyddslagen för verksamheten. Det gäller således också behandling av sådant avloppsvatten som enligt definitionen i 154 § inte kan betraktas som hushållsavloppsvatten och som till egenskaper eller sammansättning alltså inte motsvarar avloppsvatten från boende.

I 2 mom. föreskrivs om en allmän skyldighet att behandla hushållsavloppsvatten innan det leds i marken, ett vattendrag eller ett så kallat småvatten. Bestämmelsen gör det möjligt att avleda små mängder av hushållsavloppsvatten i mark utan att det renas, om avloppsvattnet inte medför risk för förorening av miljön.

156 §. System för behandling av avloppsvatten. I paragrafen föreskrivs på samma sätt som i 27 c § i den gällande lagen om en skyldighet att se till att fastigheten har ett system för behandling av avloppsvatten, om de egenskaper som krävs av systemet, om bestämmelser om planering, byggande och förvaltning av systemet samt om den målnivå som fastställs i och med stöd av lagen i förhållande till områden där kommunala miljöskyddsföreskrifter om rening av avloppsvatten tillämpas.

157 §. Undantag från kravet att behandla hushållsavloppsvatten. Paragrafen innehåller bestämmelser som motsvarar den gällande 27 d § om de förutsättningar under vilka avvikelser kan göras från de krav som fastställts med stöd av 156 §. Utgångspunkten för regleringen är att kostnaderna för de åtgärder som krävs med stöd av 156 § är skäliga. Huruvida kostnaderna är oskäliga bedöms fortsättningsvis med avseende på fastighetens förhållanden och med avseende på fastighetsinnehavaren. Man beaktar då höga kostnader för eller tekniska krav på de åtgärder som

krävs samt fastighetsinnehavarens höga ålder eller andra liknande särskilda faktorer, långvarig arbetslöshet eller sjukdom. Också fastighetens placering på det område som avloppsnätet ska dras till är en grund att avvika från kraven på behandling av hushållsavloppsvatten.

158 §. Avledande av avloppsvatten på annans område. Paragrafen motsvarar 103 c § i den gällande lagen. I samband med den nya vattenlagen flyttades bestämmelserna om avledning av avloppsvatten i sin helhet till miljöskyddslagen och till lagen fogades också en ny 103 c § om avledning av avloppsvatten på annans område. Med avvikelse från övriga bestämmelser i kapitlet kan bestämmelserna om avledning av avloppsvatten på annans område enligt 3 mom. också tillämpas i tillståndspliktig verksamhet. I praktiken blir bestämmelsen ofta tillämplig i situationer som gäller avledande av avloppsvatten på en fastighet enligt 155 §. Därför föreslås det att bestämmelsen flyttas och placeras bland andra bestämmelser om behandling av avloppsvatten på fastigheter.

17 kap. Ämnen som bryter ned ozonskiktet samt fluorerade växthusgaser

159 §. Kompetens som krävs av dem som hanterar ämnen som bryter ned ozonskiktet samt vissa fluorerade växthusgaser och hur kompetensen visas. Paragrafens 1 mom. motsvarar 108 a § 1 mom. i den gällande miljöskyddslagen. Det gäller kompetenskraven för personer och verksamhetsutövare som hanterar ämnen som avses i Europaparlamentets och rådets förordning om ämnen som bryter ned ozonskiktet (EG) nr 1005/2009 och i Europaparlamentets och rådets förordning om vissa fluorerade växthusgaser (EG) nr 842/2006, eller som installerar eller utför underhåll eller service på anordningar eller system som innehåller sådana ämnen, eller som sköter avfallshanteringen för sådana anordningar eller system.

I 2 mom. föreskrivs på samma sätt som i 108 a § 2 mom. i den gällande miljöskyddslagen om hur kompetens enligt de EG-förordningar som nämns i 1 mom. ska visas. Dessutom föreskrivs i momentet om hur per-

sonalen ska visa sin kompetens inom branschen för kyl-, luftkonditionerings- och värmepumpsanläggningar och inom branschen för släckanläggningar eller högspänningsbrytare eller luftkonditioneringsanläggningar i motorfordon, samt om hur en person som tar till vara fluorerade växthusgaser från anordningar som innehåller lösningsmedel baserade på dessa gaser ska visa sin kompetens.

I 3 mom. föreskrivs om det ansvar som personalen vid ett i 2 mom. avsett organ med tillräcklig sakkunskap har när den handhar uppgifter som avses i bestämmelsen. På personalen tillämpas när den handhar offentliga förvaltningsuppgifter som avses i denna lag bestämmelserna om tjänsteansvar.

Paragrafens 4 mom. motsvarar 108 a § 4 mom. i den gällande miljöskyddslagen. Säkerhets- och kemikalieverket och Finlands miljöcentral är behöriga myndigheter om det uppstår ett behov att återkalla det godkännande att ordna prov för bedömning av personers kompetens som de beviljat, om den som ordnar proven inte längre är verksam inom branschen eller av någon annan orsak inte längre uppfyller förutsättningarna för godkännande.

Som ett 5 mom. fogas till paragrafen ett bemyndigande att utfärda förordning som motsvarar 108 d § 1 punkten i den gällande miljöskyddslagen.

160 §. Visande av kompetens genom certifikat som utfärdats i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Paragrafen motsvarar 108 f § i den gällande miljöskyddslagen. I paragrafen föreskrivs om sådant ömsesidigt erkännande av kompetensen hos en person eller verksamhetsutövare som krävs i artikel 5.2 i Europaparlamentets och rådets förordning om vissa fluorerade växthusgaser på så sätt att kompetensen hos en person eller verksamhetsutövare också kan visas genom ett certifikat som utfärdats i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

161 §. Ansvarig för verksamheten samt anordningar. Paragrafens 1 mom. motsvarar i huvudsak 108 b § i den gällande miljöskyddslagen. I momentet föreskrivs om utseende av en ansvarig och om anordningar som behövs i verksamheten. Det föreslås att till momentet fogas bestämmelserna om den an-

svariges uppgifter i 8 § i statsrådets förordning om underhåll av anläggningar som innehåller ämnen som bryter ned ozonskiktet samt vissa fluorerade växthusgaser på så sätt att bestämmelser om den ansvariges uppgifter inte längre utfärdas separat i en särskild bestämmelse i en förordning av statsrådet. Det föreslås att uttrycket "i huvudsak" ersätts med det entydigare uttrycket "i huvudsakssyfta".

I 2 mom. föreslås på motsvarande sätt som i den sista meningen i 108 b § i den gällande miljöskyddslagen bestämmelser om de anordningar och redskap som behövs för underhållsverksamhet. Dessutom innehåller momentet ett bemyndigande att utfärda förordning i fråga om installation, underhåll, service och avfallshantering som avses i kapitlet. Bemyndigandet motsvarar 108 d § 3 punkten i den gällande miljöskyddslagen.

162 §. Certifiering. Paragrafen motsvarar 108 c § i den gällande miljöskyddslagen med vissa språkliga ändringar i 1 och 2 mom. Dessutom ska Säkerhets- och kemikalieverket på samma sätt som i lagens 108 c § 4 mom. fortsättningsvis ha möjlighet att ta ut avgift för behandling av ansökningar som avses i 1 och 2 mom. och för utfärdande av certifikat med stöd av det föreslagna 205 § 1 mom.

I 4 mom. ingår ett bemyndigande att utfärda förordning på samma sätt som i 108 d § 2 punkten i den gällande lagen.

163 §. Kontroll av kyl-, luftkonditionerings- och värmepumpsanläggningar samt släckanläggningar. Som grundläggande bestämmelse på lagnivå om inspektioner föreslås en ny paragraf på så sätt att en del av bestämmelserna i 12 § i statsrådets förordning om underhåll av anläggningar som innehåller ämnen som bryter ned ozonskiktet samt vissa fluorerade växthusgaser flyttas till lagen. Som ett 3 mom. fogas till paragrafen ett bemyndigande att utfärda förordning om inspektioner och om de uppgifter som underhålls- och inspektionsjournalen ska innehålla.

164 §. Myndighetsregister. I paragrafen föreskrivs på samma sätt som i 108 e § i den gällande miljöskyddslagen om Säkerhets- och kemikalieverkets skyldighet att föra register över verksamhetsutövare som gjort anmälan, över ansvariga och över certifikat. Säkerhets- och kemikalieverket kan avföra

en person eller verksamhetsutövare ur registret på begäran av verksamhetsutövaren eller när affärsverksamheten upphör eller om certifikatet har återkallats med stöd av 162 §. På registerföringen tillämpas personuppgiftslagen (523/1999). Uppgifter ur registret får lämnas ut till allmänheten enligt vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

165 §. Lämnan av uppgifter om fluorerade växthusgaser. I paragrafen föreslås en bestämmelse om verksamhetsutövarens skyldighet att till Finlands miljöcentral lämna uppgifter om användning, import, export och bortskaffande av vissa ämnen som avses i Europeiska unionens bestämmelser om system för övervakning av växthusgaser och i F-gasförordningen. Utöver de ämnen som anges i bilaga I till F-gasförordningen gäller skyldigheten de ämnen som avses i artikel 3.1 i Europaparlamentets och rådets beslut nr 280/2004/EG om en mekanism för övervakning av utsläpp av växthusgaser inom gemenskapen och för genomförande av Kyoto-protokollet. I artikeln föreskrivs om vissa ämnen som omfattas av medlemsstaternas skyldighet att lämna årliga rapporter.

Enligt det beslut som avses i paragrafen ska medlemsländerna till kommissionen rapportera om utsläpp av växthusgaser, sänkor och övrigt genomförande av klimatpolitiken. Statistikcentralen rapporterar årligen till Europeiska kommissionen och sekretariatet för FN:s klimatkonvention om utsläppen av fluorerade växthusgaser. Finlands miljöcentral producerar uppgifter om utsläppen av fluorerade växthusgaser till Statistikcentralen, som är Finlands ansvariga enhet för växthusgasinventeringen. Problemet har tidigare varit att det har varit frivilligt för verksamhetsutövarna att lämna uppgifter, och därför har den kunskapsbas som fått med hjälp av enkäterna inte varit tillräckligt bra. Den bindande skyldighet att lämna uppgifter på begäran som nu föreslås gör rapporteringen mer heltäckande och höjer dess kvalitet.

De som omfattas av den i paragrafen avsedda skyldigheten räknas upp i detalj eftersom de skiljer sig något från definitionen av verksamhetsutövare i 159 § 1 mom., som det hänvisas till i kapitlet i övrigt.

I 2 mom. föreskrivs om möjligheten att genom förordning av statsrådet utfärda närmare bestämmelser om de uppgifter som ska lämnas och om de metoder som ska användas för detta.

166 §. Myndighetens anmälningsskyldighet. Det föreslås att bestämmelsen om tillsyn i 13 § 2 mom. i statsrådets förordning om underhåll av anläggningar som innehåller ämnen som bryter ned ozonskiktet samt vissa fluorerade växthusgaser flyttas till lagen.

I 1 mom. föreskrivs att om det vid tillsynen konstateras att kompetenskraven inte har uppfyllts ska tillsynsmyndigheten underrätta Säkerhets- och kemikalieverket om detta. Bestämmelser om kompetenskraven finns i 159—162 § och i statsrådets förordning som utfärdats med stöd av dem. Det föreslås alltså att tillsynsuppgiften överförs från Finlands miljöcentral till Säkerhets- och kemikalieverket. Dessutom föreslås det att den tidigare skyldigheten enligt den gällande förordningen att anmäla ärenden till den behöriga närings-, trafik- och miljöcentralen slopas. För en överföring av tillsynen över kompetenskraven i fråga till Säkerhets- och kemikalieverket talar det faktum att tillsynsuppgifterna kompletterar myndighetens nuvarande registreringsuppgift och till sitt innehåll motsvarar myndighetens övriga tillsynsuppgifter i fråga om installations- och serviceföretag. Bestämmelser om Säkerhets- och kemikalieverkets behörighet att använda förvaltnings tvång vid tillsynen över kompetenskraven i fråga finns i 183 § 3 mom.

I 2 mom. föreskrivs på motsvarande sätt som i den senare hälften av 13 § 2 mom. i den gällande statsrådsförordningen om tillsynsmyndighetens skyldighet att underrätta den behöriga statliga myndigheten eller den kommunala miljövårdsmyndigheten om försummelse av en skyldighet som föreskrivs i eller med stöd av den föreslagna 163 §.

18 kap. Tillsyn och förvaltningstvång

167 §. Ordnan av tillsyn. Paragrafen är ny och innehåller bestämmelser om principerna för ordnande av tillsyn. Bestämmelsen gäller alla tillsynsmyndigheter. Eftersom paragrafen uttrycker ett mål medför den inga detaljerade skyldigheter för myndigheterna

utan dessa ska beakta bestämmelsen vid ordnandet av tillsynen, till exempel när de utarbetar en tillsynsplan.

I 1 mom. föreskrivs om tillsynens kvalitet och regelbundenhet och om att ordnandet av tillsyn ska basera sig på en riskbedömning. Kvaliteten ska gälla all tillsyn. Mätningar, inspektioner och andra tillsynsåtgärder ska genomföras noggrant och väl. Den regelbundna tillsynen baserar sig på tillsynsplaner och tillsynsprogram med hjälp av vilka bland annat intervallen för periodisk inspektion vid olika anläggningar fastställs. Tillsynen effektiviseras genom att den med hjälp av riskbedömning inriktas på de objekt som med tanke på miljön är mest skadliga och medför de största riskerna. Med miljörisk avses i detta sammanhang risker i samband med förorening av miljön. De omfattar också hälsorisker som orsakas av utsläpp. Effektivitets- och kvalitetsmålet eftersträvas också genom prioritering av tillsynen när omständigheterna så kräver. Omständigheterna kan gälla antingen myndigheten eller verksamhetsomgivningen och de kan vara långvariga eller tillfälliga. Det är fråga om tillfälliga situationer till exempel när myndigheten måste välja i vilken ordning plötsliga tillsynstillfällen ska skötas, om alla inte kan skötas genast. Exempel på långvariga omständigheter är de resurser som myndigheterna har till sitt förfogande. Tillsynsuppgifterna ska ordnas utifrån de tillgängliga resurserna så att tillsynens kvalitet och effektivitet är så goda som möjligt. Ordnandet av tillsynsuppgifter och anvisning av resurser för tillsyn är framför allt en uppgift för tillsynsorganisationens ledning. Redskapen för detta är bland annat tillsynsplaner och tillsynsprogram samt interna anvisningar, beslut om resurser och organisering av arbetet. Paragrafen innebär inte att tillsynsmyndigheten har rätt att helt låta bli att utföra uppgifter som hör till den, endast att myndigheten vid behov får ställa sina uppgifter i angelägenhetsordning.

I 2 mom. finns ett bemyndigande att utfärda förordning om ordnandet av tillsyn. Genom förordning av statsrådet får vid behov närmare bestämmelser utfärdas om tillsynens kvalitet och effektivitet.

Genom paragrafen genomförs det i industriutsläppsdirektivet avsedda miljötillsyns-

system som myndigheterna ska ta i bruk i enlighet med artikel 23 i industriutsläppsdirektivet. Tillsyn över direktivanläggningar ska utövas regelbundet och systematiskt på basis av en riskbedömning.

168 §. Regelbunden tillsyn. Paragrafen är ny. Med hjälp av paragrafen genomförs bestämmelsen om miljötillsynsplaner och program för rutinmässig miljötillsyn enligt artikel 23 i utsläppsdirektivet. Bestämmelsen är dock mer omfattande än i direktivet i och med att planerna omfattar ordnande av den allmänna tillsynen inom myndighetens verksamhetsområde, medan programmen omfattar alla tillståndspliktiga och registreringspliktiga verksamheter.

Paragrafen gäller ordnande av regelbunden tillsyn vid den statliga tillsynsmyndigheten och den kommunala miljöförhållandenmyndigheten. Vid statliga tillsynsmyndigheter har tillsynsplaner tidigare utarbetats med stöd av 95 § i miljöskyddslagen och 29 § i miljöskyddsförordningen, men i kommunerna är det fråga om en ny lagstadgad uppgift. I praktiken utarbetas i många kommuner redan i dagsläget planer som stöder tillsynsverksamheten.

I 1 mom. föreskrivs det om tillsynsplaner. I planen samlas uppgifter om miljöförhållandena på området och om de viktigaste verksamheterna som medför risk för förorening av miljön. I planen beskrivs dessutom myndighetens resurser och tillsynsmetoder, grunderna för ordnandet av tillsyn och riskbedömning samt samarbetet och arbetsfördelningen mellan myndigheterna på allmän nivå. Med tillsynsmyndigheter avses tillsynsmyndigheter enligt miljöskyddslagen, men i planen kan även samarbetet med andra myndigheter som övervakar verksamheten vid behov beskrivas. I planen ska det dessutom beskrivas hur tillsynsmodellen har valts och vilka grunder som har använts vid valet av tillsynsobjekt och dimensioneringen av nivån på tillsynen. Närmare bestämmelser om planens innehåll utfärdas genom förordning av statsrådet, där kraven i artikel 23 i industriutsläppsdirektivet ska beaktas. Planens omfattning, hur den läggs upp och dess närmare innehåll avgörs av myndigheten. I sin mest koncisa form kan planen vara en beskrivning på några sidor av utgångspunkterna

och principerna för den tillsyn som myndigheten utövar.

Tillsynsplanen ska ses över regelbundet. När förhållandena på området förändras i tillräcklig utsträckning ska även planen ses över. Lagen föreslås inte innehålla någon skyldighet att med ett visst antal års mellanrum se över planen, eftersom situationerna kan variera på olika områden och behovet att se över planen således inte är detsamma på alla områden.

I 2 mom. föreskrivs om periodisk inspektion och annan regelbunden tillsyn. Tillsynsmyndigheten ska regelbundet utöva tillsyn över verksamheter som beviljats miljötillstånd och registrerade verksamheter. Den viktigaste metoden för regelbunden tillsyn är periodisk inspektion, som innebär tillsynsbesök vid anläggningarna. En annan metod för regelbunden tillsyn är att myndigheten går igenom utredningar och mätresultat som verksamhetsutövaren lämnar till tillsynsmyndigheten enligt förpliktelser i tillståndsvillkor eller förordningar.

Den periodiska inspektionen ska basera sig på en riskbedömning. Ju större risk en verksamhet medför för miljön, desto tätare ska den övervakas. Den första fasen av riskbedömningen är att risker som är specifika för verksamhetsområdet identifieras. I den andra fasen identifieras de individuella riskerna vid varje anläggning. Närmare bestämmelser om riskbedömningen utfärdas genom förordning av statsrådet.

Den periodiska inspektionen av andra än direktivanläggningar kan planeras utgående från ett tillräckligt representativt sampel. Huruvida denna metod ska användas avgörs av myndigheten. Sampel kan användas till exempel när det endast finns lite personal för den periodiska inspektionen av anläggningar och man ändå vill att inspektionen varje år ska omfatta en så stor population som möjligt. Samplet kan göras utgående från risker, där riskfaktorer som är kända på förhand betonas, eller som ett rent slumpmässigt sampel. Sampelgrupperna kan väljas ut enligt verksamhetsområde, risker eller något annat kriterium som fastställts på förhand.

I 3 mom. finns en specialbestämmelse om periodisk inspektion av direktivanläggningar. Periodisk inspektion ska utföras med ett till

tre års mellanrum, beroende på anläggningens risknivå. Tillsynsmyndigheten har prövningsrätt i fråga om vilka anläggningar som har den största risken och ska inspekteras med ett års mellanrum och vilka som kan inspekteras mer sällan, med två till tre års mellanrum. Prövningen ska basera sig på grunder som fastställs närmare genom förordning av statsrådet och andra eventuella grunder för riskbedömning. Genom bestämmelsen genomförs artikel 23.4 andra stycket i industriutsläppsdirektivet.

Andra meningen i 3 mom. gäller extra inspektion vid direktivanläggningar. Den behövs för genomförande av artikel 23.4 tredje stycket i industriutsläppsdirektivet. Ordet "extra" innebär att inspektionstillfället inte på förhand har satts ut i tillsynsprogrammet, utan att inspektionen utförs på grund av betydande överträdelser som konstaterats vid tillsynen. Allmänt taget är extra inspektion en inspektion som faller inom ramen för det regelbundna tillsynssystemet, men den baserar sig inte på en teoretisk riskbedömning utan på en överträdelse av tillståndsvillkoren som konstaterats i praktiken. Hur betydande överträdelsen är måste bedömas från fall till fall. Avgörande vid bedömningen är betydelsen och karaktären av det tillståndsvillkor som har överträtts, överträdelsens omfattning, karaktär och möjligheten att korrigera den samt de omständigheter under vilka överträdelsen begicks.

I 4 mom. föreskrivs det om tillsynsprogram. Tillsynsprogrammet ska innehålla uppgifter om periodisk inspektion av respektive anläggning och andra regelbundna tillsynsåtgärder enligt 2 och 3 mom.

Industriutsläppsdirektivet innehåller krav på hur täta intervall anläggningarna ska inspekteras med. Kraven genomförs genom förordning av statsrådet och ska vid utarbetandet av tillsynsplaner och tillsynsprogram beaktas som absoluta minimikrav. Enligt direktivet ska bedömningen av riskerna baseras på åtminstone anläggningarnas påverkan på människors hälsa och på miljön, hur tillståndsvillkoren har följts och verksamhetsutövarens deltagande i unionens miljölednings- och miljörevisionsordning. Vid bedömningen av riskerna är det också ändamålsenligt att beakta andra miljöledningssystem. Dessutom

kan det i programmen vara motiverat att beakta tillsyn som utövas av andra myndigheter, åtminstone i de fall där tillsynsobjektet helt eller delvis är detsamma som vid tillsynen över miljötillstånd. Till exempel vid tillsynen över jordbruksstöd övervakas antalet djur, åkerarealerna, gödslingen av åkrar, gödsellagens och rastgårdarnas skick och placering samt sätten att behandla gödsel för förebyggande av att grundvattnet förorenas. Att konstruktioner i djurstall är ändamålsenliga övervakas inom ramen för bygglovsförfarandet och tillsynen över investeringsstöd för jordbruk. Avsikten är att genom förordning av statsrådet föreskriva om beaktande av överlappande tillsyn vid utarbetande av tillsynsprogram.

Tillsynsprogrammet ska innehålla uppgifter om alla de verksamheter som omfattas av myndighetens tillsynsansvar. Bestämmelser om tillsynsansvar finns i 189 §. Programmet ska också innehålla en beskrivning av tillsynsåtgärderna, i första hand periodisk inspektion med eventuella uppföljningsinspektioner och genomgång av de övervakningsrapporter som verksamhetsutövaren har lämnat in.

Bestämmelser om grunderna för tillsynsprogrammet och om minimikraven för programmet utfärdas inte bara genom lag utan också genom förordning av statsrådet, men i övrigt kan myndigheten själv avgöra hur omfattande programmet ska vara, hur det ska läggas upp och vad det ska innehålla. Som stöd för genomförandet ska miljöministeriet bereda anvisningar om utarbetande av tillsynsprogram och om riskbedömningen i samband med detta. De centrala principerna med tanke på den statliga tillsynsmyndigheten beskrivs också i ministeriets tillsynsanvisning, som uppdateras när miljöskyddslagen träder i kraft.

Tillsynsprogrammet ska till väsentliga delar ständigt hållas uppdaterat. Till exempel nya tillståndspliktiga verksamheter och tillståndspliktiga verksamheter som upphör ska uppdateras i programmet.

I 5 mom. ingår ett bemyndigande att utfärda förordning om regelbunden tillsyn. Tillsynen kan vid behov styras närmare genom förordning av statsrådet och anvisningar av miljöministeriet och i fråga om de statliga

tillsynsmyndigheterna genom ministeriets resultatstyrning. I miljöskyddsfrågor finns det ingen central förvaltningsmyndighet som kan ges i uppgift att samordna planer och program. Samordningen måste därför i första hand ske i samarbete mellan tillsynsmyndigheterna inom regional- och lokalförvaltningen. Genom förordning av statsrådet kan närmare bestämmelser om utarbetande av planer och program utfärdas, till exempel om tidtabeller, information, lagring och uppdatering samt om innehållet, till exempel grunderna för samplet och riskbedömningen. Syftet med förordningen är att se till att de detaljerade kraven i artikel 23.3 och 23.4 i industriutsläppsdirektivet uppfylls.

Paragrafen ersätter i sak 95 § i den gällande miljöskyddslagen. Samtidigt slopas bestämmelsen i 95 § om miljöministeriets rätt att ge närmare anvisningar såsom obehövlig. Ministeriet kan inom sitt lagstadgade uppgiftsområde ge anvisningar utan särskilt bemyndigande i lag.

169 §. Inspektion vid olyckor, olägenheter och överträdelser. Paragrafen är ny och genom den genomförs artikel 23.5 i industriutsläppsdirektivet. Paragrafen gäller situationer som inte faller inom ramen för regelbunden tillsyn. Om den som utövar tillsyn med fog misstänker att miljön hotas av betydande förorening eller att verksamheten orsakar olägenhet för hälsan, ska ärendet utredas genom inspektion eller andra tillsynsåtgärder som situationen kräver. Hotande situationer kan komma till myndighetens kännedom på olika sätt, av vilka anmälan om olägenhet, olyckor och bristande efterlevnad av tillståndet nämns i paragrafen. Myndigheten ska behandla ärenden som inlets utan ogrundat dröjsmål enligt 23 § i förvaltningslagen.

Paragrafen motsvarar främst 29 § i den gällande miljöskyddsförordningen, där det föreskrivs om inspektioner. I förslaget slopas den detaljerade förteckningen i den gällande förordningen och inspektionsskyldigheten kopplas till misstanke om betydande förorening.

Inspektionen ska utföras oberoende av om anläggningen enligt tillsynsprogrammet står i tur att bli inspekterad eller inte. Om en inspektion på grund av misstanke om förorening och inspektion som baserar sig på tillsynsprogrammet sammanfaller tidsmässigt,

kan de slås ihop. Om miljötillståndet för en anläggning behandlas av en myndighet ska inspektionen, om det är möjligt, tidsmässigt förläggas så att tillsynsmyndigheten får tillgång till resultaten av inspektionen innan ärendet avgörs. Tillsynsmyndigheten ska i praktiken utreda om ett tillståndsärende som gäller anläggningen är anhängigt och underätta tillståndsmyndigheten om inspektionen och dess resultat.

170 §. Anmälan om ändringar i verksamheten och om byte av tillståndshavare. I paragrafen föreskrivs om verksamhetsutövarens anmälningar när verksamheten ändras eller verksamhetsutövaren blir en annan. Den motsvarar i hög grad 81 § i den gällande lagen och 30 § i den gällande miljöskyddsförordningen. Genom bestämmelsen genomförs anmälningsskyldigheterna i artiklarna 8 och 20 i industriutsläppsdirektivet, enligt vilka verksamhetsutövaren ska underrätta myndigheterna dels om överträdelser av tillståndsvillkoren (artikel 8), dels om alla planerade ändringar av anläggningens art eller funktion, eller en utvidgning av anläggningen, som kan få konsekvenser för miljön (artikel 20).

Bestämmelsen gäller tillståndspliktiga verksamheter. Med tanke på tillsynen är det viktigt att myndigheterna underrättas om ändringar också när det inte är fråga om sådana ändringar som enligt 29 § kräver en ändring av tillståndsbeslutet. Det är viktigt att myndigheterna får information om olika händelser vid anläggningen om de kan ha konsekvenser för miljön eller för efterlevnaden av tillståndet. Också i miljötillståndet bestäms det ofta om anmälningar i tillsynssyfte. Bestämmelserna i denna paragraf ska iakttas oberoende av om miljötillståndet innehåller tillståndsvillkor om detta eller inte.

Innehavaren av miljötillståndet ska på förhand underrätta tillsynsmyndigheten om att verksamheten inleds, om tidpunkten för inledandet av verksamheten inte framgår av tillståndsansökan eller av beslutet om tillstånd eller om tidpunkten är en annan än vad som meddelats på förhand. Myndigheten behöver informationen så att den kan inleda tillsynen över verksamheten i rätt tid. Anmälan är också av betydelse vid tillsynen över den säkerhet som krävs vid behandling av avfall, efter-

som säkerheten ska ställas innan verksamheten inleds.

Långvariga avbrott i verksamheten och avslutande av verksamheten ska anmälas. Uttrycket "avbrutits för gott" i den gällande lagen ersätts med uttrycket "avslutande av verksamheten", vilket är vad som i praktiken har avsetts.

Ändringar i verksamheten och andra händelser ska anmälas om de kan påverka förorening av miljön eller efterlevnaden av tillståndet. Motsvarande bestämmelse finns för närvarande i den gällande miljöskyddslagens 81 §, som har preciserats i 30 § i den gällande miljöskyddsförordningen. Enligt förordningen ska anmälan göras om sådana förändringar i verksamheten samt sådana från den vanliga verksamheten avvikande händelser och olyckor som kan påverka miljön eller iakttagandet av tillståndet. I förslaget slås lagens och förordningens bestämmelser ihop. Det är inte avsikten att ändra anmälningskriterierna.

Anmälan i tillsynssyfte ska framför allt göras om ändringar som ökar risken för förorening. Det är också motiverat att anmäla ändringar som minskar risken för förorening så att tillsynen också i dessa situationer kan anpassas till den nya, mindre risken.

Myndigheten fattar inget beslut med anledning av anmälan. Om ändringen eller händelsen ser ut att uppfylla förutsättningarna för ändring av tillståndet eller om händelsen motsvarar lagens 123 §, ska myndigheten upplysa den som gjort anmälan om detta och uppmana denna att göra en behörig ansökan eller anmälan.

Enligt 2 mom. ska tillsynsmyndigheten underrättas om verksamhetsutövaren blir en annan. Detta motsvarar nuläget.

I 3 mom. föreskrivs om den myndighet som anmälan ska göras till. Bestämmelsen flyttas från statsrådets förordning till lagnivå. Anmälan görs antingen till den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten eller till den statliga tillsynsmyndigheten, beroende på vilken myndighet som beviljar miljötillstånd för verksamheten.

171 §. Kontroll på annans område. I paragrafen föreskrivs om rätten till kontroll på annans område och den motsvarar 82 § i den gällande lagen. I motiven till den gällande

lagen har situationer som paragrafen åsyftar beskrivits bland annat som följer: En myndighet kan ge en verksamhetsutövare rätt att på en annans område utreda miljöpåverkan av sin verksamhet. En verksamhetsutövare kan också alltid med områdets innehavare komma överens om kontroll. I paragrafen avses till exempel installation av kontinuerligt fungerande mätanordningar eller bioindikatorer på en annans område. Åtgärden får emellertid inte medföra nämnvärd olägenhet. Några ersättningar blir inte aktuella i sådana fall. Rätten att vidta kontrollåtgärder ger inte rätt att orsaka skada.

För ökad flexibilitet föreslås det att ett ärende som gäller beviljande av denna rätt ska kunna behandlas inte bara av den statliga tillsynsmyndigheten utan också av tillståndsmyndigheten i samband med beviljande av tillstånd. Den behöriga myndigheten är då antingen den statliga miljötillståndsmyndigheten eller den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten. Tillståndsmyndigheten ska inhämta behövlig utredning om huruvida förutsättningarna för beviljande av rätten föreligger och höra parterna under tillståndsbehandlingen enligt vad som föreskrivs i denna paragraf.

Paragrafens 2 mom. innehåller en bestämmelse om att områdets ägare eller innehavare ska höras. Bestämmelsen motsvarar gällande lag.

I 3 mom. föreslås bestämmelser om ordnande av kontroll. Någon motsvarande bestämmelse ingår inte i den gällande lagen. Innehållet i och avgränsningen av kontrollen beskrivs på lagnivå med större precision än tidigare. Kontrollen får inte ordnas så att den äventyrar hemfriden eller integritetsskyddet för personerna på det område där kontrollen görs. Kravet ska beaktas både när rätten till kontroll provas och när kontrollen utförs.

172 §. Rätt att få upplysningar och göra inspektioner. I paragrafen föreskrivs det om myndigheternas rätt att få upplysningar och göra inspektioner, och den motsvarar i hög grad 83 § i den gällande lagen.

Enligt 1 mom. beviljas tillsyns- och tillståndsmyndigheten och den myndighet som sköter typgodkännandet rätt att få upplysningar och göra inspektioner. Det mer omfattande uttrycket "en myndighet som avses i

denna lag" ska inte längre användas, eftersom bestämmelserna om behörighet gäller utövning av offentlig makt och behörigheten således måste begränsas till sådana organ som för en ändamålsenlig skötsel av sina uppgifter behöver kunna utöva denna rätt. Sakkunnigmyndigheter och sakkunniginrättningar ska således inte längre höra till paragrafens tillämpningsområde.

Enligt 1 mom. 1 punkten ska uppgifter på begäran lämnas till myndigheten trots bestämmelserna om sekretess. Bestämmelsen motsvarar gällande lag, dock så att hänvisningen till offentlighetslagen slopas. Bestämmelserna om sekretess finns i huvudsak i offentlighetslagen, men bestämmelser om sekretess kan även utfärdas genom andra lagar. En begränsning till de sekretessgrunder som anges i offentlighetslagen innebär en onödig begränsning av bestämmelsens tillämpningsområde.

I 1 mom. 2 punkten föreskrivs på samma sätt som för närvarande om rätten att röra sig på annans område och i 5 punkten om rätten att få tillträde till platser där verksamhet bedrivs. Enligt 4 punkten har myndigheten rätt att utföra mätningar samt att ta prover och ta upp ljud eller bild. Mätningarna och provtagningen kan främst bestå av övervakning av miljöns kvalitet, kontroll av utsläpp och utredande av egenskaperna hos ämnen och produkter. Enligt 6 punkten har myndigheten rätt att kontrollera verksamheten, vilket kan göras till exempel genom utsläppsmätningar vid anläggningen.

Till 1 mom. 4 punkten fogas för tydlighetens skull ett omnämnande om myndighetens rätt att ta upp ljud eller bild, det vill säga ljudprover, fotografier och videoinspelningar, på platsen. Övervakaren kan behöva upptagningarna inte bara för att bevisa utsläppen utan också som stöd för minnet eller som material för den myndighet som fattar beslut. Också verksamhetsutövaren ska ha tillgång till upptagningarna som en del av handlingarna i fallet. Upptagningarna är handlingar som omfattas av 5 § i offentlighetslagen, vilket innebär att lagens sekretessbestämmelser och andra bestämmelser om hanteringen av handlingar tillämpas på dem.

Bestämmelsen om myndighetens rätt att utföra inspektioner flyttas och blir en separat

7 punkt. Med ordet "inspektion" avses att myndigheten själv inhämtar utredning på platsen, och inte bara utreder ärendet på basis av skriftligt material. För tydlighetens skull uttrycks det tydligare än hittills att myndigheten när den utför inspektioner får använda alla de förfaranden som anges i punkterna 1—6. Rätt att göra inspektioner behövs till exempel för periodisk inspektion.

I praktiken förordnar myndigheterna en tjänsteinnehavare eller tjänsteman att utföra de uppgifter som avses i paragrafen. Också ett organ som fungerar som kommunal miljöförvaltningsmyndighet kan utföra uppgiften i sin myndighetsroll, även om dess medlemmar inte är i tjänsteförhållande utan har ställning av förtroendevald i kommunen.

I 2 mom. finns en bestämmelse som gäller skydd av hemfriden och som behövs på grund av 10 § 1 mom. i grundlagen. På grund av skyddet av hemfriden får inspektioner inte göras i utrymmen som används för boende av permanent natur utan en specialbestämmelse i lag. I denna paragraf omfattar hemfriden inte bostadens gårdsområde eller utrymmen som används för annat än boende, eftersom den författningsrättsliga definitionen av hemfrid är en annan än i strafflagen. Tillträde till lokaler som används för permanent boende är tillåtet endast om det är nödvändigt för att skydda liv, hälsa, egendom eller miljön. Den informativa hänvisningen till hälsoskyddslagen i den gällande lagen slopas.

Enligt 3 mom. ska innehavaren av en verksamhet eller en produkt som inspekteras på begäran ge den myndighet som utför inspektionen de handlingar och de registreringar i datasystemet som kan ha betydelse vid tillsynen över att denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den följs. Enligt förslaget ska den som utför inspektionen ha rätt att få kopior av handlingarna och utskrifter av registreringar i datasystemen. Bestämmelserna i förvaltningslagen och de allmänna principerna för förvaltning begränsar myndighetens verksamhet i dessa situationer. Kopior ska begränsas till de handlingar och registreringar som är väsentliga med tanke på inspektionen. Den som inspekteras ska underrättas om vilka handlingar som har kopierats. En bestämmelse som motsvarar 3 mom. finns också i avfallslagen.

173 §. Anlitande av assistent. I paragrafen föreskrivs om rätt att få upplysningar och göra inspektioner för en person som assisterar tillsynsmyndigheten.

Praktiska uppgifter i samband med kontroll, till exempel olika slags mätningar och provtagningar, har också anförtrots andra än personer i tjänsteförhållande. Personen assisterar den myndighet som utför den egentliga tillsynen och uppgifterna är inte förknippade med någon självständig beslutanderätt. Avsikten är att tillåta att assisterande personer rör sig på annans område och utför de andra uppgifter som nämns i bestämmelsen.

Bestämmelsen preciseras jämfört med 83 § 2 mom. i gällande lag. För det första ska den assisterande personen enligt 1 mom. ha tillräcklig kompetens med tanke på uppgiftens natur. Myndigheten ska bedöma personens behörighet med tanke på den uppgift som ska utföras. Om assistenten samlar prover för myndighetens räkning ska en behörig person kunna samla proverna så att resultaten är representativa och tillförlitliga. Behörigheten kan bedömas med hjälp av personens utbildning och erfarenhet. Behörigheten kan säkerställas genom att personen skolas in i sin uppgift och i tillräcklig utsträckning övervakas i sitt arbete.

Paragrafens 2 mom. skyddar hemfriden. En assistent får inte ensam gå in i utrymmen som används för boende av permanent natur, utan endast i sällskap av en person i tjänsteförhållande eller ett organ i tjänstemannasammansättning.

I 3 mom. föreskrivs om den assisterande personens straff- och skadeståndsrättsliga ansvar vid utförandet av offentliga förvaltningsuppdrag som avses i denna paragraf. På assistenten tillämpas dessutom allmänna förvaltningslagar, nämligen förvaltningslagen, språklagen, lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet och offentlighetslagen (621/1999) direkt med stöd av bestämmelserna om deras tillämpningsområden.

174 §. Inspektionsförfarande. I paragrafen föreskrivs om ett inspektionsförfarande i anslutning till tillsynsverksamheten. Bestämmelsen är ny i miljöskyddslagen.

Enligt 1 mom. ska förvaltningslagen iakttas vid periodisk inspektion och annan inspek-

tion i tillsynssyfte. I momentet ingår en hänvisning till 39 § i förvaltningslagen som gäller underrättelse om inspektion, utförande av inspektion och avfattande av en inspektionsberättelse. Innehållet i förvaltningslagens bestämmelse upprepas inte i miljöskyddslagen. Enligt förarbetena till förvaltningslagen gäller 39 § en sådan inspektion som omfattas av en myndighets behörighet och som ska utföras i syfte att utreda ett visst förvaltningsärende eller konstatera att förutsättningarna för ett beslut föreligger. Bestämmelsen gäller enligt förarbetena däremot inte inspektioner av tillsynstyp som omfattas av en myndighets behörighet. Indelningen i en inspektion som görs i utredningssyfte och en inspektion som görs i tillsynssyfte har i samband med tillämpningen av miljöskyddslagen varit oklar. Syftet med hänvisningen till förvaltningslagen är att tydligare än hittills föreskriva om att förfarandereglerna i 39 § i förvaltningslagen huvudsakligen ska tillämpas också på inspektioner i tillsynssyfte, av vilka de viktigaste är periodiska inspektioner.

En inspektion som ska göras i utredningssyfte ska ge information för att ett anhängigt ärende ska kunna utredas detaljerat och sanningenligt. Inspektion i tillsynssyfte förrättas för sin del i syfte att övervaka att en verksamhet utövas i enlighet med lag, och en sådan inspektion förutsätter inte att ett förvaltningsärende är anhängigt om vilket förvaltningsbeslut fattas.

Alla inspektioner som utförs i terräng eller på ort och ställe är inte till sin natur sådana inspektioner som beskrivs ovan. Det är sannolikt inte fråga om inspektion t.ex. när en inspektör utifrån anmälan från allmänheten besöker en plats för att ta reda på om ett ämne som upptäckts i ett dike medför fara för miljön eller om lukt eller rök som upptäckts på något område är farlig för miljön. Efter dessa primära upptäckter kan myndigheten inleda en noggrannare utredning av saken och bl.a. utföra en inspektion i tillsynssyfte för att få klarhet i om det föreligger en överträdelse av lagen.

Den som direkt berörs av saken ska enligt 39 § 1 mom. i förvaltningslagen underrättas om inspektionen, om inte syftet med inspektionen äventyras av en sådan underrättelse. I 39 § 1 mom. i förvaltningslagen bestäms det

dessutom om en parts rätt att närvara vid inspektionen, framföra sin åsikt, ställa frågor om omständigheter som har samband med inspektionen och bli underrättad om inspektionens ändamål, utförandet av den och fortsatta åtgärder i anslutning till den. Inspektionen ska förrättas utan att inspektionsobjektet eller dess innehavare orsakas oskäligen olägenhet. Enligt 39 § 2 mom. i förvaltningslagen ska den som förrättar inspektionen utan dröjsmål avfatta en skriftlig berättelse över inspektionen som ska delges en part som har rätt att närvara vid inspektionen.

I 1 mom. föreslås en bestämmelse enligt vilken endast den som utövar den verksamhet som är föremål för inspektionen eller en annan innehavare av det objekt, den produkt, den enhet eller det område som inspekteras i samband med en inspektion i tillsynssyfte ska betraktas som en sådan part som direkt berörs av ärendet och som avses i 39 § i förvaltningslagen. I allmänhet är det just verksamhetsutövaren som är den part som direkt berörs av ärendet och som avses i 39 § i den lagen. På grund av att begreppet part i miljöskyddslagen fått en vidlyftigare betydelse än vanligt och på grund av rätten att inleda ett ärende och att delta var det nödvändigt att för tydlighetens skull särskilt föreskriva om de parter som har rätt att delta i inspektionen. Det vore inte ändamålsenligt att alla de som hör till parterna i ett miljötillståndsärende skulle kallas att delta i en periodisk inspektion eller någon annan inspektion i tillsynssyfte som förrättas som ett led i tillsynsverksamheten. Men om inspektionen förrättas i syfte att utreda ett anhängigt förvaltningsärende, t.ex. för att avgöra ett förvaltnings tvångsärende som inletts på grund av olägenhet i ett grannförhållande, ska den som utsätts för olägenheten och som inleder ärendet i allmänhet kallas att delta i inspektionen som part och denna persons rättigheter som grundar sig på ställningen som part ska också i övrigt tryggas i enlighet med 39 § i förvaltningslagen. Partens ställning och rätt att vara närvarande vid inspektionen ska tolkas på ett sätt som överensstämmer med de grundläggande rättigheterna.

Förvaltningslagens 39 § ska också tillämpas om objektet för inspektion inte kan underrättas om en kommande inspektion utan

att syftet med inspektionen äventyras. Det är ibland nödvändigt med överraskningsinspektioner om verksamhetsutövaren misstänks för lagstridig verksamhet. I sådana fall kan den som tillsynen utövas över inte underrättas om inspektionen i god tid på förhand utan att inspektionens syfte äventyras, men annars ska parternas rättsskydd garanteras med iakttagande av förfaranderegler i 39 § i förvaltningslagen. Också i dessa situationer ska föresatsen vara att verksamhetsutövaren kontaktas t.ex. per telefon några timmar före inspektionen för att ges möjlighet att själv vara på plats eller att sända sin företrädare. När gränsdragningen mellan inspektion och annat tillsynsbesök dryftas ska parternas behov av rättsskydd och syftet med inspektionen hållas i minnet. Likaså är det viktigt att de upptäckter som gjorts vid inspektionen kan nyttiggöras vid den fortsatta behandlingen.

Enligt 39 § i förvaltningslagen ska en berättelse över inspektionen avfattas. Om det är nödvändigt att anteckna konfidentiella uppgifter i berättelsen ska dessa helst antecknas i en särskild bilaga. Det är då enklare att hantera uppgifterna på ett sakligt sätt, samtidigt som principerna i offentlighetslagen följs.

I 2 mom. finns ett bemyndigande att utfärda förordning om inspektionen. Genom förordning av statsrådet kan bestämmelser om inspektionen som preciserar denna paragraf och 39 § i förvaltningslagen utfärdas. Befogenheten att utfärda förordning tillämpas bl.a. för uppfyllande av kraven på delgivande i artikel 23.6 i industriutsläppsdirektivet. Enligt den ska förutsättas att det efter varje besök på en anläggning utarbetas en rapport som innehåller en bedömning av om anläggningen uppfyller tillståndsvillkoren och om ytterligare åtgärder är nödvändiga. I nämnda artikel 23.6 föreskrivs dessutom om delgivande av rapporten och tillsynen över de ytterligare åtgärder som krävs.

175 §. Åtgärder vid överträdelser eller försummelser. I paragrafen föreskrivs om tillsynsmyndighetens förelägganden och förbud i syfte att korrigera en lagstridig situation. Bestämmelsen har samma innehåll som 84 § i den gällande lagen. Det första momentets 1 och 2 punkt sammanförs dock till en punkt.

Enligt 2 mom. meddelas i fråga om tillståndspliktig verksamhet föreläggandet av

den statliga tillsynsmyndigheten, om miljötillståndet beviljas av den statliga miljötillståndsmyndigheten, och i annat fall av den kommunala miljövårdsmyndigheten.

Paragrafens 3 och 4 mom. kvarstår oförändrade jämfört med nuläget. I 3 mom. finns det en bestämmelse om att ett föreläggande meddelas i enlighet med 14 kap. i vattenlagen, när det gäller ett tillståndsärende som ska undergå gemensam behandling. I 4 mom. bestäms det i överensstämmelse med 84 § 4 mom. i den gällande lagen att ett förvaltningsstängsföreläggande inte kan meddelas för att verkställa de allmänna principerna enligt 11 och 20 §. Principerna är dock av betydelse som tolkningselement när förelägganden meddelas och utmäts.

176 §. Föreläggande att avhjälpa betydande förorening av vattendrag och naturskador, 177 §. Bedömning av hur betydande föroreningen av vattendrag är och 178 §. Anmälan om betydande förorening av vattendrag och naturskador. Förslaget 176—178 § handlar om betydande förorening av vattendrag. Bestämmelserna stämmer överens med de gällande 84 a—c § som fogades till miljöskyddslagen i samband med genomförandet av miljöansvarsdirektivet. I fråga om de betydande miljöskador som avses i bestämmelserna har de kommunala myndigheterna inte heller hittills varit behöriga. Dessutom preciseras hänvisningen i 177 § till förvaltningsplanerna och havsförvaltningsplanen jämfört med nuläget.

179 §. Myndighetsåtgärder vid lagstridiga förfaranden. I paragrafen bestäms det om tillsynsmyndighetens åtgärder vid lagstridiga förfaranden. Paragrafen är ny i miljöskyddslagen. Det är framöver nödvändigt att föreskriva om den statliga tillsynsmyndighetens skyldighet att vidta åtgärder för att väcka ett förvaltningsstängsföreläggande, eftersom den statliga miljötillståndsmyndigheten behandlar de tvångsförvaltningsärenden i fråga om miljöskydd som den statliga tillsynsmyndigheten utövar tillsyn över. Bestämmelsen motsvarar 14 kap. 2 § i vattenlagen.

I 1 mom. föreslås bestämmelser om väckande av ett förvaltningsstängsföreläggande. Om miljöskyddslagen eller med stöd av den utfärdade bestämmelser eller meddelade villkor inte har iakttagits, ska tillsynsmyndigheten

med hänsyn till sakens natur uppmäna den som gjort sig skyldig till överträdelsen att upphöra med förfarandet och vidta åtgärder för att väcka ett förvaltningstvångsärende som avses i 175 och 176 §.

De centrala kraven på tillståndspliktig verksamhet framgår av tillståndsvillkoren. En del av kraven framgår av tillståndsansökan, eftersom verksamhetsutövaren i sin ansökan har beskrivit hurdan verksamhet som utövas och vilka utsläpp som verksamheten ger upphov till. Också tillståndsansökan avgränsar således området för den tillåtna verksamheten, eftersom tillståndet kan gälla endast sådan verksamhet som beskrivits i ansökan. De krav som ställts på verksamheten kan också framgå av de allmänt bindande bestämmelserna enligt näringsgren, såsom av statsrådets förordningar enligt näringsgren som förutom vid tillståndspliktig verksamhet ska iakttagas vid registrerad verksamhet. En effektiv tillsyn över tillstånden förutsätter i praktiken att tillståndsansökningarna och tillståndsbesluten är väl gjorda och att de är tillräckligt entydiga och tydliga.

I samband med ett lagstridigt förfarande ska verksamhetsutövaren omedelbart vidta korrigering åtgärder och underrätta tillsynsmyndigheten om saken. Myndigheten ska aktivt övervaka situationen och vid behov tillgripa uppmaningar och förvaltnings tvång.

I 2 mom. föreskrivs om tillsynsmyndighetens skyldighet att övervaka att uppmaningen samt det föreläggande eller förbud som meddelats i ett förvaltningstvångsärende iakttagas.

Genom paragrafen genomförs myndighetsförpliktelserna enligt artikel 8.2 c och artikel 23.6 tredje stycket i industriutsläppsdirektivet. Paragrafen gäller förutom tillsynen över de anläggningar som nämns i industriutsläppsdirektivet dessutom annan tillsyn enligt denna lag.

180 §. Föreläggande i syfte att hindra förorening. Paragrafen motsvarar 85 § i den gällande lagen, dock så ändrad att innehållet i bestämmelsen föreskrivs noggrannare än tidigare. Preciseringsen är nödvändig för att åskådliggöra bestämmelsens natur och avgränsa den på ett noggrannare sätt på lagnivå.

181 §. Avbrytande av verksamhet. Paragrafen motsvarar 86 § om avbrytande av verk-

samheten i den gällande lagen. Ordalydelsen preciseras för exakt genomförande av förpliktelserna enligt artikel 8.2 andra stycket i industriutsläppsdirektivet. Om det finns en risk för förorening av miljön eller fara för människans hälsa ska verksamheten avbrytas, om konsekvenserna är omedelbara och allvarliga. De skador som miljön skulle orsakas ska vara betydande för att verksamheten ska kunna avbrytas med stöd av denna bestämmelse. Lagstridig verksamhet är inte en förutsättning för att denna paragraf ska tillämpas. Att avbryta verksamheten är en exceptionell åtgärd som endast sällan kan komma i fråga. I enlighet med proportionalitetsprincipen kan hela verksamheten inte avbrytas, om avbrottet går att begränsa till den del av verksamheten som orsakar skada. Myndigheten behöver ändå inte invänta verksamhetsutövarens åtgärder, om olägenheten för hälsan eller risken för förorening av miljön är så omedelbar och allvarig att ett dröjsmål skulle strida mot allmänt intresse.

Bestämmelserna i 2 mom. om hörande och förfarande för att avbryta verksamheten motsvarar bestämmelserna i den gällande lagen. Innan verksamheten avbryts ska verksamhetsutövaren alltid kontaktas, även om det inte skulle finnas tid för skriftligt hörande. Verksamhetsutövaren ska kunna närvara när verksamheten avbryts, dels av rättssäkerhetsskäl och dels för att kunna lämna nödvändig information om åtgärden och eventuella konsekvenser av den. Vidlyftiga industriprocesser kan i allmänhet inte avbrytas på ett enkelt sätt, utan det måste i praktiken ske på ett kontrolleras sätt bl.a. för att hindra okontrollerade miljökonsekvenser.

I 3 mom. finns en ny bestämmelse om fördelningen av behörigheten mellan myndigheterna vid tillämpningen av denna paragraf. Tillståndspliktig verksamhet avbryts av den statliga tillsynsmyndigheten om miljötillståndet beviljas av den statliga miljöförvaltningsmyndigheten, och av den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten om tillståndet beviljas av den.

182 §. Interimistiska förelägganden av tjänsteinnehavare som lyder under den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten. Paragrafen motsvarar den gällande 89 § om interimistiska förelägganden av en tjänsteinnehavare.

Paragrafens rubrik och text preciseras så att den bättre beskriver den exceptionella rätt som en tjänsteinnehavare som lyder under den kommunala miljövårdsmyndigheten har att i brådskande fall använda förvaltnings tvång. Rätten att använda förvaltningstvång ska inbegripas i endast ett organs behörighet och den omfattas av överföringsförbud i enlighet med vad som bestäms i 7 § lagen om kommunernas miljövårdsförvaltning. Denna bestämmelse innebär en avvikelse från överföringsförbudet, enligt vilket behörighet kan överföras till en tjänsteinnehavare för skötseln av brådskande situationer.

I det nya 2 mom. bestäms det att det interimistiska föreläggandet eller förbudet för en tjänsteinnehavare ska vara i kraft tills den kommunala miljövårdsmyndigheten har avgjort ärendet. Ett beslut av organet i fråga kan vara att ett föreläggande eller ett förbud hålls i kraft, att det ändras eller att det upphävs allt i enlighet med ärendets natur och förbudet och hur ärendet utvecklas under den tid som förlöper mellan besluten. Organet ska besluta om det avbrytande av verksamheten som en tjänsteinnehavare har låtit utföra och som innebär användning av direkt förvaltningstvång, fortfarande ska vara i kraft. Organet kan närmast konstatera om förutsättningarna för avbrytandet fortfarande föreligger och, om så är fallet, bekräfta avbrytandet. Dessutom ska beslut fattas om vilka åtgärder verksamhetsutövaren ska vidta för att fortsätta med verksamheten. Om omständigheterna har ändrats så att beslutet om avbrytande kan upphävas konstaterar organet detta.

183 §. Förbud och förelägganden som gäller ämnen, kemikalier, preparat, produkter, anordningar och maskiner. Paragrafen gäller beslut om förbud eller förelägganden i fråga om kemikalier, anordningar och maskiner. Paragrafens 1 och 2 mom. motsvarar 87 § 1 och 2 mom. i den gällande lagen.

Paragrafens 3 mom. motsvarar till sitt innehåll i övrigt 87 § 3 mom. i den gällande lagen, men vissa förvaltningstvångsärenden som för närvarande hör till Finlands miljöcentral föreslås till följd av det föreslagna 166 § 1 mom. bli överförda till Säkerhets- och kemikalieverket. Säkerhets- och kemikalieverket ska framöver ha möjlighet att bestämma om ett förbud eller föreläggande som

avses i momentet, när det är fråga om försummelse av förpliktelser enligt 159—162 § eller enligt bestämmelser som utfärdats med stöd av dem. Dessa bestämmelser gäller de behörighetsvillkor som ska iakttas vid hanteringen av ämnen som bryter ned ozonskiktet och vissa fluorerade växthusgaser. Till övriga delar bestämmer Finlands miljöcentral om förbud eller förelägganden som gäller försummelse av iakttagandet av den förordning av statsrådets som utfärdats med stöd av 17 kap.

184 §. Vite, hot om tvångsutförande och hot om avbrytande. Paragrafen motsvarar 88 § om förenande av vite med ett föreläggande i ett förvaltningstvångsärende. Till slutet av 1 mom. fogas en skrivning som jämfört med den gällande lagen är ny och enligt vilken förelägganden som har meddelats med stöd av 180 § inte direkt får förenas med vite. Ett föreläggande som meddelas med stöd av nämnda paragraf innebär inte användning av förvaltningstvång utan det innebär att ett enskilt föreläggande meddelas i en situation där det är nödvändigt att reglera verksamheten för att hindra förorening av miljön. Det är inte ändamålsenligt att förena ett sådant föreläggande i fråga om verksamheten med vite som syftar till att skapa en detaljerad förpliktelse som konkretiserar lagens syften. När ett föreläggande enligt 180 § har meddelats ska det övervakas med stöd av de föreslagna 175, 179 och 184 §.

Paragrafens 2 mom. är nytt och det gäller skydd mot s.k. självinkriminering. Enligt den principen är ingen skyldig att bidra till utredandet av den egna skulden i en straffprocess. Sådana uppgifter som myndigheten har fått genom föreläggande som förenats med vite får inte användas för att visa att den som lämnat uppgifterna är skyldig i en straffprocess. Bestämmelsen om denna princip skrivs in i lag på grund av att den fått en framträdande ställning i Europeiska människorättsdomstolens praxis. Europeisk och finländsk rättspraxis i fråga om skyddet mot självinkriminering utvecklas sannolikt vidare och kan framöver påverka tolkningen av principen. Alla dimensioner av skyddet framgår inte nödvändigtvis av lagtexten, utan de domstolar och andra instanser som behandlar brottmål ska var för sig beakta denna princip.

Enligt 2 mom. får man vid förundersökning, åtalsprövning eller rättegång för att ålägga en fysisk person straffrättsligt ansvar inte använda sådana upplysningar som den personen har lämnat med stöd av den skyldighet att lämna uppgifter som anges i denna lag eller i bestämmelser som utfärdats med stöd av den, om de har erhållits genom att personen föreläggs vite för att uppfylla förpliktelsen. Bestämmelsen är riktad till förundersökningsmyndigheten, åklagaren och domstolen och tillämpas således inte i själva tillsynsverksamheten. Iakttagandet av detta förbud vid förundersökning, åtalsprövning och rättegång övervakas av de instanser som ansvarar för dessa funktioner.

Bestämmelsen hindrar inte tillsynsmyndigheten från att med stöd av 190 § framställa begäran om förundersökning eller gå vidare i sin egen förvaltnings tvångsprocess. Den som utövar tillsyn kan vid behov vid vite begära sådana uppgifter som behövs vid misstanke om överträdelse av tillståndsvillkoren.

185 §. Hörande. Paragrafen gäller hörande innan föreläggande meddelas och den motsvarar 91 § i den gällande miljöskyddslagen.

186 §. Rätt att inleda ärenden. Paragrafen gäller rätten att inleda ärenden i fråga om förfaranden på myndighetsinitiativ och den motsvarar 92 § i den gällande miljöskyddslagen. Till paragrafen fogas rätten för sättinget och skoltarnas byastämma att inleda ärenden, om skadliga verkningar uppträder på samernas hembygdsområde eller på skoltområdet.

187 §. Handräckning. Paragrafens 1 mom. motsvarar 93 § i den gällande lagen. Handräckning av polisen och Gränsbevakningsväsendet grundar sig direkt på polislagen och gränsbevakningslagen, till vilka hänvisningar i paragrafen görs. I tullagen finns det inte någon motsvarande bestämmelse om handräckning och därför behövs en särskild bestämmelse om detta. Till momentet fogas en hänvisning till handräckning av räddningsmyndigheten, eftersom räddningsmyndigheterna med tanke på lagens tillämpningsområde är viktiga samarbetsmyndigheter.

Enligt polislagen ska polisen lämna handräckning till en myndighet för fullgörandet av den tillsynsskyldighet som föreskrivs i lag, om den myndighet som begär handräck-

ning hindras från att utföra sina tjänsteåligganden. Det är fråga om att hindra också i de fall där myndigheten ännu inte har hindrats, men där det med fog kan misstänkas att så kommer att ske. Enligt förarbetena till den polislagen (872/2011) som träder i kraft vid ingången av 2014 motsvarar bestämmelsen den tidigare polislagen. En förutsättning för att få handräckning är enligt motiveringen till regeringens proposition som gäller polislagen (RP 57/1994) att ett tjänsteåliggande eller utövandet av någon annan laglig rättighet stöter på ett hinder som för att kunna elimineras kräver polisbefogenheter. Ett sådant hinder kan vara fysiskt motstånd eller en konstruktion som kräver användningen av maktmedel för att kunna brytas upp, såsom en låst dörr, ett fönster, ett skåp för förvaring av dokument eller något annat liknande hinder som skadas på grund av åtgärden. Också utan polisen har en myndighet rätt att trots eventuella förbudsskyltar eller muntliga förbud ta sig in till den plats där ett åliggande sköts och då vid behov öppna olåsta dörrar, portar eller motsvarande konstruktioner. Myndigheten har också rätt att flytta föremål som placerats som avspärning.

Enligt 2 mom. är tillsynsmyndigheterna enligt denna lag skyldiga att lämna varandra handräckning. Bestämmelsen är ny. Syftet med bestämmelsen är att betona att myndigheterna kan fungera smidigt genom att vara varandra till hjälp. Den statliga tillsynsmyndigheten kan t.ex. be den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten göra ett inspektionsbesök för sin räkning, om anläggningen i fråga är belägen långt borta från verksamhetsstället och det är nödvändigt att snabbt utföra inspektion. Detta förfarande har varit möjligt också hittills på grund av parallell befogenhet, men bestämmelsen om handräckning skapar en precisare rättslig grund för förfarandet.

188 §. Åtgärder i samband med brottmål. Paragrafen gäller tillsynsmyndighetens skyldighet att framföra en begäran om förundersökning till polisen och den motsvarar 94 § i den gällande miljöskyddslagen.

189 §. Tillsynsmyndigheternas ansvarsfördelning vid tillsynen över tillståndspliktiga och registreringspliktiga verksamheter. Paragrafen handlar om fördelningen av vissa

tillsynsuppgifter mellan de kommunala miljöförvaldsmyndigheterna och den statliga tillsynsmyndigheten. Dessa myndigheters tillsynsbefogenhet enligt denna lag är i princip parallell. Det är dock nödvändigt att dela på tillsynsuppgifterna i fråga om vissa uppgifter, dels för att utförandet av överlappande uppgifter ska kunna undvikas och dels för att den aktiva skyldighet att handla på eget initiativ som inbegrips i bestämmelsen tydligt ska omfattas av en viss myndighets ansvar. Bestämmelsen är ny i förhållande till den gällande miljöskyddslagen.

Enligt 1 mom. ska den statliga tillsynsmyndigheten ansvara för tillsynen över tillståndspliktig verksamhet enligt 168 och 169 §, om denna myndighet beviljar miljötillstånd för verksamheten. Om den kommunala myndigheten beviljar miljötillståndet ansvarar den också för tillsynen över verksamheten. Om det senaste miljötillstånd som beviljats för verksamheten gäller ändring av verksamheten, bestäms tillsynsbefogenheten enligt befogenheterna för den tillståndsmyndighet som behandlar ändringen. I praktiken är det ändamålsenligt att överföra tillsynsbefogenheten först när ändringstillståndet börjar iaktas i verksamheten. Om t.ex. ansökan om ändring har avslagits eller ansökan om ändring i det görs och verksamheten fortgår i enlighet med det tidigare tillståndet, sker inget byte av tillsynsmyndighet. De tillsynsuppgifter som avses i paragrafen gäller ordnande av regelbunden tillsyn över tillståndspliktiga verksamheter, inbegripet tillsynsplaner och tillsynsprogram (168 §) och inspektion av verksamheten vid olyckor, olägenheter och överträdelser (169 §).

I 2 mom. föreskrivs om fördelningen av tillsynsuppgifter enligt 168 och 169 § om registreringspliktig verksamhet. Tillsynsansvaret överensstämmer till stor del med gällande praxis. Enligt momentet ansvarar den kommunala miljöförvaldsmyndigheten vanligen för tillsynen. Också tillsynen över verksamheten vid en anläggning som använder flyktiga organiska lösningsmedel sköts av den kommunala miljöförvaldsmyndigheten, även om anmälan för registrering ursprungligen skulle ha gjorts till närings-, trafik- och miljöcentralen. Tillsynen över registreringspliktig verksamhet sköts av den statliga tillsynsmyndigheten,

om verksamheten endast omfattar avfallsbehandling. Det föreskrivs om detta i momentet genom att konstatera att den statliga tillsynsmyndigheten ansvarar för tillsynen över verksamhet som är registreringspliktig enligt 116 § 2 mom.

Dessutom finns det i momentet en bestämmelse om samordnande av tillsynen över registreringspliktig och tillståndspliktig verksamhet när den tillståndspliktiga och registreringspliktiga verksamheten finns på samma område. Syftet med bestämmelsen är att göra ordnandet av tillsynen flexiblere. Det är oftast effektivast och ändamålsenligast att sköta tillsynen över verksamheter som hör till samma helhet som en helhet som sköts av en tillsynsmyndighet, även om förfarandet som gäller inledande av verksamheten har varit tudelat. Att tillsynen samordnas är även i verksamhetsutövarens intresse, eftersom man samtidigt undviker flera inspektioner och inspektionsavgifter och myndigheten som utövar tillsyn alltid är densamma. Om samma myndighet redan i princip ansvarar för tillsynen över verksamheterna, kan samordningen av tillsynen göras i tämligen fri form. Om tillsynsmyndigheten för registreringspliktig verksamhet däremot byts ut, måste dock beslut om överföring av tillsynen fattas. Det görs av den myndighet från vilken tillsynen överförs. I praktiken ska myndigheterna komma överens om överföringen på förhand och verksamhetsutövaren ska höras innan beslut fattas. Tidpunkten för beslutsfattandet kan variera beroende på situationen, dvs. det föreskrivs inte särskilt om tidpunkten. Ändring i beslutet får inte sökas genom besvär. Rätt att söka ändring är inte nödvändig, eftersom det är fråga om ordnande av tillsyn och inte ett egentligt avgörande i sak som gäller parternas rättigheter och skyldigheter.

Paragrafen gäller fördelningen av ansvar mellan de två centrala tillsynsmyndigheterna i lagen i situationer där bestämmelserna kräver uttryckliga aktiva åtgärder av den instans som utövar tillsyn. Syftet med bestämmelsen är inte att i större utsträckning än vad som beskrivs i bestämmelsen begränsa de uppgifter eller befogenheter som de allmänna tillsynsmyndigheterna enligt 23 § har. Tillsynsmyndigheterna har fortfarande parallell tillsynsbefogenhet och delvis parallella upp-

gifter. Tillsynsmyndigheternas rätt att granska miljön, förrätta inspektioner eller ingripa i lagstridiga situationer är fortfarande mer omfattande än vad som beskrivs i denna paragraf.

De situationer där syftet har varit att uttryckligen begränsa den ena myndighetens befogenhet att utöva offentlig makt framgår av de ovannämnda bestämmelserna om befogenheter. Sådana begränsningar finns bl.a. i bestämmelserna om meddelande av föreläggande i förvaltningsstvångsärenden (175 §), meddelande av föreläggande för att avhjälpa betydande förorening av vattendrag och naturskador (176 §) och avbrytande av verksamheten (181 §).

Syftet med denna paragraf är inte heller att avgränsa befogenheterna för de övriga tillsynsmyndigheter som nämns i 24 § i denna lag att utföra de tillsynsuppgifter som de åläggs t.ex. vid en anläggning som fått miljö-tillstånd.

19 kap. Sökande av ändring och verkställande av beslut

190 §. Sökande av ändring. I paragrafen föreskrivs om sökande av ändring i de beslut som meddelats med stöd av denna lag. Paragrafen motsvarar 96 § i den gällande miljöskyddslagen. Besvärshandlingarna ska dock skickas direkt till Vasa förvaltningsdomstol i stället för till den myndighet som fattat beslutet. Detta innebär att behövliga ändringar om det nya förfarandet görs i kapitlet om sökande av ändring. Bestämmelsen i 2 mom. om att besvär över Finlands miljöcentrals beslut anförs hos Vasa förvaltningsdomstol slopas såsom obehövligt.

I 3 mom. föreskrivs om förbud mot att anföra besvär över beslut som avses i 189 § och gäller överföring av tillsynsbehörighet i enskilda fall. Bestämmelsen om hur ändring söks i avgifter ändras så att ändring i avgifter söks på samma sätt som ändring i huvudsaken, också när ändringssökandet inleds med en begäran om omprövning. Den som är missnöjd med en avgift ska alltså först göra en begäran om omprövning i enlighet med vad som föreskrivs om begäran om omprövning i huvudsaken.

Paragrafens 4 mom. gäller sökande av ändring i kommunens miljöskyddsföreskrifter och beslut om taxa. Momentets ordalydelse ändras så att taxan också kan avse andra ärenden enligt denna lag än miljötillståndsärenden. I 5 mom. finns en bestämmelse om sökande av ändring i beslut av Vasa förvaltningsdomstol. Bestämmelsen motsvarar gällande lag.

191 §. Besvärsrätt. I paragrafen föreskrivs om besvärsrätt på så gott som samma sätt som i 97 § i den gällande miljöskyddslagen. Till 1 mom. fogas en bestämmelse om sättingets och skoltarnas bystämmas rätt att söka ändring i sådana miljötillståndsbeslut som gäller samernas rätt att som ursprungsfolk bevara och utveckla sitt språk och sin kultur eller skoltarnas levnadsförhållanden och möjligheter att bedriva i skoltlagen avsedda naturnärningar. Besvärsrätten behövs för att samerna och skoltarna ska kunna bevaka sina intressen när det i ett miljötillståndsärende är fråga om tolkning och tillämpning av sådana hinder för beviljande av tillstånd som gäller deras rättigheter.

I 2 mom. föreskrivs om närings-, trafik- och miljöcentralens och den kommunala miljöförvaltningsmyndighetens rätt att anföra besvär över ett beslut varmed Vasa förvaltningsdomstol har ändrat eller upphävt dess beslut. Myndigheternas rätt att överklaga utvidgas något jämfört med nuläget. Enligt den gällande lagen får myndigheterna i syfte att bevaka det allmänna miljöskyddsintresset anföra besvär över beslut varmed Vasa förvaltningsdomstol har ändrat eller upphävt dess beslut. Myndighetens behov att söka ändring kan också bero på någon annan grundad anledning, till exempel att behörighetsfördelningen mellan olika myndigheter i ett tillståndsärende är oklar eller på grund av ett oklart tillståndsvillkor i ett beviljat miljötillstånd. Till momentet fogas en besvärgrund som gäller sådan annan grundad anledning.

192 §. Begäran om omprövning av beslut som gäller kontrollplaner och ändring av kontrollvillkor. I paragrafen föreskrivs på motsvarande sätt som i 46 § 6 mom. i den gällande miljöskyddslagen om omprövningsförfarandet i fråga om ändring av kontrollplaner och kontrollvillkor. Bestämmelsen om

begäran om omprövning flyttas till kapitlet om sökande av ändring.

193 §. *Begäran om omprövning av beslut som gäller fiskerinäring.* I paragrafen föreskrivs på motsvarande sätt som i 44 § i den gällande miljöskyddslagen om begäran om omprövning av beslut som gäller en plan för fullgörande av fiskevårdsskyldighet och beslut som gäller en plan för användning av fiskerihushållningsavgift. Bestämmelser om meddelande av fiskerihushållningsvillkor i miljötillståndsförfarandet med tillämpning av bestämmelserna i 3 kap. i vattenlagen finns i den föreslagna 57 §. Bestämmelsen om begäran om omprövning flyttas till kapitlet om sökande av ändring.

194 §. *Begäran om omprövning av beslut som gäller skyldigheten att se över tillstånd för direktivanläggningar.* I paragrafen föreskrivs om verksamhetsutövarens möjlighet att begära omprövning av närings-, trafik- och miljöcentralens beslut genom vilket verksamhetsutövaren åläggs att lämna in en ansökan om översyn av tillståndet för uppdatering av slutsatserna om bästa tillgängliga teknik. Förfarandet är nytt. Den statliga miljötillståndsmyndigheten kan genom begäran om omprövning medverka till att bestämmelsen om översyn tillämpas på ett enhetligt sätt hos tillsyns- och tillståndsmyndigheten. Detta vore ändamålsenligt, eftersom den statliga miljötillståndsmyndigheten har självständig tolkningsskyldighet i fråga om denna bestämmelse när miljötillståndet för en direktivanläggning i följande fas av förfarandet ses över. Det är således ändamålsenligt att begäran om omprövning ska ställas till tillståndsmyndigheten. Tillståndsmyndigheten behandlar även andra ärenden som gäller begäran om omprövning och känner således till förfarandet.

Ändring i beslut med anledning av en begäran om omprövning får inte sökas separat. Ändringssökande ska vara möjligt i samband med att ändring söks i ett beslut som gäller översyn av tillståndet. Att ändringssökandet senareläggs är motiverat eftersom tillståndsvillkoren enligt industriutsläppsdirektivet ska ses över och vid behov uppdateras inom fyra år från det att slutsatserna om anläggningens huvudsakliga verksamhet offentliggjordes

och översynen av tillståndet i sin helhet inte får ta alltför lång tid.

Ändring får inte sökas eller omprövning begäras i fråga om tillsynsmyndighetens ställningstagande om att tillståndsvillkoren inte behöver ses över. Det är fråga om ett avgörande inom tillsynen som inte är förknippat med ett förvaltningsbeslut. Motsvarande avgöranden görs till exempel vid tillsynen över registreringsförfarandet, där myndigheten kontrollerar verksamhetsutövarens anmälan om inledande av verksamheten och registrerar verksamheten i datasystemet för miljövärdsinformation. En sådan tillsynsåtgärd av myndigheten är inte förknippad med rätt att överklaga.

På behandlingen av begäran om omprövning tillämpas förvaltningslagens allmänna bestämmelser om begäran om omprövning från 2010. Enligt förvaltningslagen ska begäran om omprövning göras inom 30 dagar från delfäendet av beslutet. Har begäran om omprövning inte gjorts inom föreskriven tid, tas den inte upp till prövning (49 c §). En begäran om omprövning ska göras skriftligen hos den behöriga myndigheten. Av skrivelsen ska framgå vilket beslut som avses, hurdan omprövning som begärs och på vilka grunder omprövning begärs (49 d §). En begäran om omprövning ska behandlas skyndsamt (49 e §). När omprövning har begärts kan den myndighet som behandlar begäran förbjuda att beslutet verkställs eller bestämma att verkställigheten ska avbrytas. Ett avgörande som gäller verkställighetsförbud eller avbrott i verkställigheten får inte överklagas separat (49 f §).

195 §. *Sökande av ändring i vissa fall.* I paragrafen föreskrivs på motsvarande sätt som i 97 a § i den gällande miljöskyddslagen om begäran om omprövning och rätt att överklaga i fråga om typgodkännande, certifikat, beslut av besiktningsorgan, bedömning av kompetens och intyg. Tiden för begäran om omprövning är dock enligt förslaget 30 dagar i stället för 14, på samma sätt som i andra omprövningsförfaranden enligt förvaltningslagen.

196 §. *Hörande med anledning av besvär över ett beslut om miljötillstånd.* I paragrafen föreskrivs om information och hörande med anledning av besvär som gäller ett miljötill-

ståndsbeslut. I paragrafen beaktas ändringen i fråga om var besvären ska lämnas in genom att det i fortsättningen är besvärsmyndigheten som ansvarar för förfarandet. Hörandet med anledning av besvär som gäller miljötillståndsbeslut kan av processtekniska skäl skötas av förvaltningsdomstolen. I bestämmelsen görs ändringar som utvidgar förvaltningsdomstolens prövningsrätt.

Behovet att höra en part varierar från fall till fall. Förvaltningsdomstolens prövningsrätt behöver utvidgas när det gäller att avgöra vilka parter det är motiverat att höra med anledning av besvären. Tryggandet av medborgarnas möjligheter att delta i beslutsfattandet tillgodoses i förvaltningsförfarandet. Skillnaden mellan förvaltning och rättsväsende måste synas i förvaltningsrättens förfarande för överklagande. Tryggandet av medborgarnas möjligheter att delta i beslutsfattandet kan inte tillgodoses på samma sätt i domstolsförfarandet som i förvaltningsförfarandet. För att bevara sin talan måste en part överklaga tillståndsmyndighetens beslut. Hörandet enligt 98 § i den gällande miljöskyddslagen har i praktiken endast liten betydelse i fråga om de grannar som inte har anfört besvär. Yrkanden som andra grannar framställt i sina bemötanden lämnas utan prövning om de lämnats in efter besvärstiden. Med anledning av besvär som anförts av en myndighet eller av den som orsakas olägenhet behöver endast verksamhetsutövaren, beslutsmyndigheten och tillsynsmyndigheten höras. Endast med anledning av verksamhetsutövarens besvär är det motiverat att offentliggöra besvären genom kungörelse och bereda alla sådana parter som orsakas olägenhet och myndigheter som har rätt att överklaga tillfälle att avge bemötande. Hörandets omfattning ska avgöras efter prövning i de fall där det är uppenbart onödigt att höra en part. Förfarandet äventyrar eller försämrar inte parternas rättssäkerhet.

197 §. Förfarandet i fullföljdsdomstolen. I paragrafen föreskrivs om förfarandet i fullföljdsdomstolen på samma sätt som i 99 § i den gällande miljöskyddslagen.

Paragrafens 5 mom. är nytt. I det föreskrivs om fullföljdsdomstolens skyldighet att elektroniskt lämna in information om ändringar som gjorts i de beslut som tillstånds- och till-

synsmyndigheterna har fattat och om besluten har vunnit laga kraft. Bestämmelsen är nödvändig för att fullgöra skyldigheterna enligt 223 §. Förvaltningsmyndigheten ska enligt den paragrafen i datasystemet för miljö-
vårdsinformation registrera uppgifter om de beslut av Vasa förvaltningsdomstol och högsta förvaltningsdomstolen som gäller förvaltningsbeslut den fattat och som i praktiken varit föremål för ändringssökande. Närmare bestämmelser om sättet att lämna in information får utfärdas genom förordning av statsrådet. Bestämmelsen är nödvändig även för exakt genomförande av artikel 24.2 a i industriutsläppsdirektivet. Enligt den punkten ska miljötillståndsbeslutets innehåll, inbegripet senare uppdateringar av tillståndet, göras tillgängligt för allmänheten bl.a. via internet. Syftet är att informationen läggs ut på internet med hjälp av datasystemet för miljö-
vårdsinformation.

198 §. Verkställbarhet av beslut, 199 §. Inledande av tillståndspliktig verksamhet oberoende av överklagande, 200 §. Verkställighet av beslut oberoende av överklagande. Paragraferna motsvarar 100 och 101 § i den gällande miljöskyddslagen. De två första momenten i den gällande 101 § ingår i den föreslagna 199 §, och det tredje momentet i den föreslagna 200 §.

201 §. Behandling av verkställighetsärenden i fullföljdsdomstolen. Paragrafen motsvarar 101 a § i den gällande miljöskyddslagen. Det föreslås att första meningen i det gällande 101 a § 3 mom. om begränsning av tillämpandet av 6 kap. i förvaltningsprocesslagen slopas, eftersom den med tanke på 3 § i förvaltningsprocesslagen inte behövs.

20 kap. Särskilda bestämmelser

202 §. Kommunala miljöskyddsföreskrifter. Paragrafen motsvarar i huvudsak 19 § i den gällande miljöskyddslagen. Med avvikelse från 19 § föreskrivs det i denna paragraf om att kommunen får meddela miljöskyddsföreskrifter, vilket innebär att det utifrån kommunallagen och kommunens administrativa föreskrifter fastställs vem som meddelar föreskrifter.

203 §. Förfarande vid utfärdandet av kommunala miljöskyddsföreskrifter. I paragrafen föreskrivs om förfarandet vid beredningen av kommunala miljöskyddsföreskrifter. Den motsvarar i princip 19 § 4 mom. i den gällande lagen. Till paragrafen fogas dock en skyldighet att på kommunens webbplats ge elektronisk information om beredningen av föreskrifterna och de godkända föreskrifterna. På att ge möjligheter till inflytande tillämpas 41 § i förvaltningslagen.

204 §. Riksomfattande planer och program. Paragrafen motsvarar 26 § i den gällande miljöskyddslagen.

205 §. Avgifter. I paragrafen föreskrivs om myndigheternas behandlingsavgifter för prestationer som baserar sig på denna lag. I 1 mom. föreskrivs om att de statliga myndigheternas prestationer är avgiftsbelagda. I början av bestämmelsen finns en informativ hänvisning till lagen om grunderna för avgifter till staten. För behandling av tillstånd, anmälningar och andra ärenden i den statliga tillstånds- eller tillsynsmyndigheten får avgift tas ut direkt med stöd av lagen om grunderna för avgifter till staten. Även Säkerhets- och kemikalieverkets rätt att ta ut avgift för den behandling av anmälningar och ansökningar som avses i 162 § 1 och 2 mom. samt utfärdandet av certifikat i fråga om kompetens baserar sig på denna bestämmelse.

I 1 mom. föreskrivs särskilt om avgifter som tas ut för den statliga tillsynsmyndighetens tillsyn. Enligt 1 punkten får avgift tas ut för tillsynen, om den baserar sig på ett tillsynsprogram som myndigheten utarbetat. Bestämmelser om tillsynsprogrammet och dess innehåll finns i 168 §. I tillsynsprogrammet anges de metoder som myndigheten använder vid den regelbundna tillsynen över de tillståndspliktiga och registreringspliktiga verksamheter som hör till dess tillsynsansvar. Avgifter ska tas ut för planmässiga tillsynsprestationer enligt tillsynsprogrammet, t.ex. periodiska inspektioner eller genomgång av årsrapporter som baserar sig på tillståndsvillkor. I 2 punkten i momentet föreskrivs om möjligheten att ta ut avgift för sådana inspektioner som inte ingår i tillsynsprogrammet och som avses i 169 §. I nämnda paragraf föreskrivs om utförande av inspektioner när det på grund av en olycka, en anmälan om stör-

ningar, bristande efterlevnad av tillståndet eller av någon annan orsak finns skäl att anta att verksamheten medför olägenhet för hälsan eller annan betydande förorening eller risk för förorening av miljön. Enligt 3 punkten får avgift tas ut för inspektioner som behövs för tillsynen över att ett förbud eller föreläggande som meddelats i förvaltningstvångsärenden iakttas eller tillsynen över avbrytande av verksamheten. Tillsynsavgift tas ut av den verksamhetsutövare som är föremål för inspektioner eller andra tillsynsåtgärder.

I 2 mom. föreskrivs om den kommunala miljöförvaltningsmyndighetens behandlingsavgifter. I 1 punkten konstateras det på samma sätt som i den gällande bestämmelsen om avgifter att avgift får tas ut för behandling av ett tillstånd, en anmälan eller ett annat ärende som avses i denna lag. I fråga om kommunerna behövs bestämmelsen, eftersom det inte finns någon allmän lag om grunderna för avgifter till kommunerna. Enligt 2 punkten får avgiften basera sig på ett tillsynsprogram som den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten utarbetat. Avgift för åtgärder som vidtas vid den regelbundna tillsyn som ingår i programmet får på samma sätt som inom staten tas ut för tillsynen över de registreringspliktiga och tillståndspliktiga verksamheter som hör till den kommunala miljöförvaltningsmyndighetens tillsynsansvar. Enligt 3 punkten får avgift tas ut för tillsynen över att ett förbud eller föreläggande som meddelats i förvaltnings tvångsärenden iakttas eller för tillsynen över avbrytande av verksamheten, och bestämmelsen motsvarar även till dessa delar bestämmelsen om statliga myndigheters avgifter. I paragrafen föreslås det inte att kommunen ska ha rätt att ta ut avgift för inspektioner som utförs med stöd av 169 §. När avgränsningen görs ska hänsyn tas till antalet kommunala miljöförvaltningsmyndigheter och kommunernas möjlighet att självständigt besluta om sina avgifter liksom till skillnaderna i kommunernas resurser och sakkunskap.

I 3 mom. föreskrivs om grunderna för avgifter som tas ut av kommunerna. Avgifterna får motsvara högst kommunens totala kostnader för prestationen. Grunderna för avgifterna fastställs närmare i en taxa som antas av kommunen.

En bestämmelse om behandlingsavgift för ärenden som inlett på initiativ av en myndighet, en part som orsakas olägenhet eller någon annan finns i 4 mom. och den motsvarar 105 § 2 mom. i den gällande miljöskyddslagen. I momentet beaktas de nya bestämmelserna i denna paragraf om att tillsynen är avgiftsbelagd. Enligt vad som föreslås i momentet ska avgift inte tas ut för behandling av ärenden som inlett på initiativ av en myndighet eller en part som orsakas olägenhet, om inte något annat följer av 1 eller 2 mom. För behandling av ett ärende som har inlett på yrkande av någon annan än en myndighet eller en part som orsakas olägenhet får avgift tas ut hos den som inlett ärendet, om det ska anses uppenbart att ärendet har väckts utan grund. Bestämmelsen motsvarar till denna del den gällande lagen.

I 5 mom. finns det en hänvisning till lagen om verkställighet av skatter och avgifter.

206 §. Avgifter för tillsyn över små företag och hushåll. I paragrafen föreskrivs om att de tillsynsavgifter som tas ut hos små företag och hushåll ska vara skäliga. Grunderna för avgifterna ska i dessa fall fastställas så att avgifterna är skäliga med beaktande av verksamhetens omfattning och natur. Miljötillståndavgifterna enligt den gällande statsrådsförordningen om miljötillstånd motsvarar högst hälften av de totala kostnader som orsakas. Grunden för sänkning av tillståndavgiften motsvarar 6 § 3 mom. i lagen om grunderna för avgifter till staten. Enligt ovannämnda moment får det bestämmas att en avgift tas ut till ett lägre belopp än prestationens självkostnadsvärde bl.a., om det finns grundad anledning till detta av orsaker som hänför sig till bl.a. miljövärd.

Syftet är att av små företag och hushåll tas kostnaderna inte ut till fullt belopp, utan avgiften anpassas till verksamhetens omfattning och natur. I praktiken kan detta innebära t.ex. att av små företag och hushåll tas högst cirka hälften av kostnaderna ut även då avgifterna i övrigt tas ut till fullt belopp. Det beslutas närmare om ärendet i de taxor som kommunerna godkänner. Detta innebär ett undantag från grunderna för de kommunala avgifterna genom vilka man strävar efter att avgifter tas ut till fullt belopp och att alla aktörer i princip behandlas enligt samma principer. Un-

dantaget är i detta fall motiverat, eftersom det är fråga om en periodiskt återkommande avgift, vars kostnadseffekt för små företag och hushåll i enskilda fall kan vara oskälig.

Bestämmelsen om skäliga avgifter behövs, eftersom tillsynsavgifterna enligt miljöskyddslagen i och med denna lag tas i bruk för första gången, och det är ändamålsenligt att de avgifter som tas ut hos små företag och hushåll är skäliga. Momentet gäller de tillsynsavgifter enligt denna lag som tas ut av både kommunerna och de statliga tillsynsmyndigheterna. Genom förordning av miljöministeriet utfärdas närmare bestämmelser om vad som avses utgöra små företag och om skäliga avgifter för verksamheter av olika omfattning och natur. I definitionen av små företag iakttas, när förordningen utfärdas, i tillämpliga delar Europeiska kommissionens rekommendation (2003/361/EG) om definitionen av mikroföretag, dock så att den personalstyrka och de finansiella trösklar som anges i rekommendationen får fastställas på annat sätt, om det är motiverat med tanke på tillgången till de uppgifter om företagens verksamhetsfält och tröskelvärden som krävs för tillstånd och registrering.

207 §. Hörande av vittnen. Paragrafen motsvarar 106 § i den gällande miljöskyddslagen.

208 §. Ersättning för kostnader i ersättningsärenden. Paragrafen motsvarar 107 § i den gällande miljöskyddslagen, men har dock vad gäller ordalydelsen ändrats så att på ersättningsskyldigheten för rättshjälpsstagarens motpart tillämpas vad som bestäms i rättshjälpslagen (257/2002).

209 §. Kvalitetssäkring av mätningar och undersökningar. I 1 mom. finns en liknande allmän bestämmelse som i 108 § 1 mom. i den gällande lagen om att mätningar och undersökningar ska utföras på ett kompetent och tillförlitligt sätt och med ändamålsenliga metoder. Bestämmelsen gäller alla de mätningar, tester, utredningar och undersökningar som lagen, förordningar som utfärdats med stöd av den eller beslut som fattats i enlighet med förordningarna kräver. Vanligen är det fråga om verksamhetsutövarens kontrollskyldigheter (kontroll av förpliktelser) eller utredningar av engångsnatur som krävs av verksamhetsutövarna. Bestämmelsen gäll-

er alltså inte annan kontroll som verksamhetsutövaren utför på eget initiativ eller egenkontroll. Bestämmelsen tillämpas även på mätningar, tester, utredningar och undersökningar i anslutning till den övervaknings-skyldighet i fråga om miljöns tillstånd som fastställts för olika myndigheter.

I 2 mom. i paragrafen föreslås i förhållande till den gällande lagen en ny bestämmelse om utförande av de för verkställigheten av denna lag nödvändiga mätningar, tester, utredningar och undersökningar som gäller kvaliteten på samt sediment och vattenlevande organismer i yt- och grundvatten och avloppsvatten som släpps ut i miljön. Dessa mätningar, tester, utredningar och undersökningar som krävs för verkställigheten av denna lag får utföras endast av en aktör som är godkänd enligt bestämmelsen. I praktiken utförs sådana mätningar och undersökningar av bl.a. olika privata och offentliga forskningsinstitut och laboratorier, vattenskyddsföreningar och konsultföretag. Kravet gäller sådana utredningar av vatten som baserar sig på lagen eller myndighetsbeslut som meddelats med stöd av den, dvs. typiskt sett kontroller av skyldigheter i anslutning till tillståndspliktig verksamhet, men inte verksamhetsutövarens andra egna kontroller. I paragrafen föreskrivs om de allmänna förutsättningarna för godkännande av aktörer. Förutsättningarna för godkännande gäller aktörens tekniska förutsättningar och kvalitetssystem samt personalens kompetens och utbildning. I bestämmelsen avses med tekniska förutsättningar den utrustning och de lokaler och redskap som används för att utföra utredningar och mätningar. Med kvalitetssystem avses i detta sammanhang den helhet som de nödvändiga organisationsstrukturerna, förfarandena och processerna samt resurserna utgör. Detta kvalitetssystem ska vara skriftligt, dvs. dokumenterat i behövlig utsträckning, och det ska omfatta en tillräcklig kvalitetssäkring med tanke på tillförlitligheten vad gäller de utredningar och undersökningar som anläggningen utfört.

Även i fråga om redan ackrediterade aktörer ska man innan de antecknas i den offentliga förteckningen reda ut att deras kompetensområde är rätt och att de andra förutsättningarna för godkännande uppfylls. Gransk-

ningen av förutsättningarna för godkännande av redan ackrediterade aktörer kan dock redan på förhand beräknas vara mindre arbetsdryg än granskningen av andra aktörer.

Närmare bestämmelser om godkännande och förutsättningarna för godkännande ska med stöd av 4 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet. En sådan statsrådsförordning ersätter förordningen om offentlig tillsyn underställda vattenundersökningsanstalter (325/1962) från 1962. Aktörerna godkänns av Finlands miljöcentral som även i nuläget fungerar som nationellt referenslaboratorium i miljöfrågor. I enlighet med den ovannämnda förordningen från 1962 godkänner Finlands miljöcentral även vattenundersökningsanstalter som anstalter underställda offentlig tillsyn. Bestämmelser om avgifter som tas ut för behandling av en godkännandeansökan finns således redan i miljöministeriets förordning om Finlands miljöcentrals avgiftsbelagda prestationer (1141/2009). I lagen finns dock inga bestämmelser om skyldigheten att ansöka om detta godkännande. Det godkännande av aktörer som föreslås i paragrafen innebär för Finlands miljöcentral således till denna del en ny myndighetsuppgift enligt lag som gäller utövande av offentlig makt.

Enligt den föreslagna bestämmelsen ska Finlands miljöcentral för viss tid anteckna den godkända aktörens kontaktuppgifter och kompetensområde i den offentliga förteckningen. Den godkända aktörens kompetens kan således gälla endast en del av de mätningar, tester, utredningar och undersökningar som avses i 2 mom. Ändring i beslut om Finlands miljöcentrals godkännande kan sökas på det sätt som föreskrivs i 19 kap. Bestämmelser om övergångsperioder i anslutning till godkännande finns i 21 kap.

I anslutning till det föreslagna 2 mom. finns det även en utredning som pågår just nu om utvecklande av de uppgifter och den roll laboratorieverksamheten vid Finlands miljöcentral har. Det kan utifrån utredningen vara nödvändigt att bedöma även dess eventuella konsekvenser för Finlands miljöcentral vad gäller de uppgifter som avses i 2 mom.

I 3 mom. finns det en bestämmelse genom vilken genomförandet av luftkvalitetsdirektivet kompletteras. Detta sker genom att Mete-

orologiska institutet utses till nationell instans som ansvarar för kontrollen av att mät-systemen för luftkvalitet motsvarar kraven enligt artikel 3 första stycket b i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/50/EG om luftkvalitet och renare luft i Europa och för kontrollen av mätresultaten enligt avsnitt C i bilaga I till detta direktiv. Uppgifterna i fråga har vad gäller innehållet i sak närmare samband med den föreslagna paragrafen än det föreslagna 3 kap. om myndigheterna och deras uppgifter.

De krav enligt luftkvalitetsdirektivet som avses i den föreslagna bestämmelsen har verkställts nationellt i huvudsak genom statsrådets förordning om luftkvaliteten, nedan *luftkvalitetsförordningen*. Denna förordning innehåller t.ex. bestämmelser om miljökvälitetskrav och miljökvälitetsmål för luftkvalitet, uppföljningsområden för luftkvalitet, mätningar av luftkvaliteten och andra utvärderingsmetoder. I luftkvalitetsförordningen finns även detaljerade bestämmelser om de uppgifter som de som utför mätningar av luftkvaliteten ska föra in i datasystemet för miljövärdsinformation.

Med stöd av den föreslagna bestämmelsen och på basis av luftkvalitetsförordningen ska Meteorologiska institutet enligt uppföljningsområde granska uppgifter om nätverk för mätningar av luftkvalitet, mätstationer och mätutrustning för luftkvalitet, provtagnings- och analysmetoder samt mätresultat, inklusive uppgifter om mätningarnas kvalitet. Kontrollerna utförs i huvudsak utifrån de uppgifter som förts in i datasystemet för miljövärdsinformation.

Luftkvalitetsdirektivet förutsätter att Finland till Europeiska unionen årligen lämnar tillräckliga uppgifter enligt uppföljningsområde om huruvida de mätsystem för och mätresultat av luftkvalitet som avses i bestämmelsen uppfyller kraven i direktivet. Kravet i bestämmelsen på ett skriftligt utlåtande som ska avgas årligen och lämnas till miljöministeriet är således nödvändigt för att fullgöra den skyldighet för medlemmar som avses i luftkvalitetsdirektivet.

Bemyndigandet att utfärda förordning i 4 mom. motsvarar i huvudsak 108 § 2 mom. i den gällande lagen, dock med den ändringen att det är statsrådet som utfärdar förordning-

en. Bemyndigandet gäller även möjligheten att utfärda närmare bestämmelser om provtagning och beräkningsgrunder, utöver om de mätningar, tester, utredningar och undersökningar som redan nämns i det. Ordalydelsen i bemyndigandet kompletteras så att det med stöd av bemyndigandet (4 mom. 2 punkten) är möjligt att fastställa t.ex. krav på att utredningar och undersökningar som omfattas av den föreslagna paragrafens tillämpningsområde ska utföras av en oberoende sakkunnig inom branscher där EU-lagstiftningen förutsätter det. Bestämmelser om sådana krav på oberoende finns bl.a. i direktivet om utvinningsavfall (2006/21/EG) och direktivet om deponering av avfall (1999/31/EG) och rådets beslut (2003/33/EG) som utfärdats med stöd av sistnämnda direktiv. Dessutom preciseras bemyndigat så att det gäller förutsättningarna för godkännande av de aktörer som avses i 2 mom., godkännandets giltighet och de uppgifter som ska antecknas i den offentliga förteckningen över aktörer.

210 §. Sekretess och utlämnande av sekretessbelagda uppgifter. Paragrafen motsvarar i sak 109 § i den gällande miljöskyddslagen.

211 §. Gränsöverskridande konsekvenser. Paragrafen motsvarar 110 § i den gällande miljöskyddslagen.

212 §. Förfarandet för att beakta gränsöverskridande konsekvenser. Den föreslagna paragrafen är ny och genom den genomförs artikel 26 i industriutsläppsdirektivet och kompletteras genomförandet av direktivet om utvinningsavfall i fråga om artikel 16.2.

Kravet enligt 3 mom. nämns inte i direktivet om utvinningsavfall. Till denna del är det i förslaget fråga om en nationell utvidgning av kraven i industriutsläppsdirektivet så att innehållet i sak i bestämmelsen utgör en mer logisk helhet som en del av den nationella lagstiftningen.

213 §. Beslut om gemensamt genomförande. Paragrafen motsvarar 111 § i den gällande miljöskyddslagen.

214 §. Hörande samt information om gemensamt genomförande. Paragrafens 1 och 3 mom. motsvarar 112 § i den gällande miljöskyddslagen. Till 2 mom. fogas en bestämmelse om att en kungörelse ska offentliggöras även på miljöministeriets webbplats. Syftet med detta är att öka medborgarnas

faktiska möjlighet att få information om en ansökan och att, om de så önskar, framföra sin åsikt om den.

215 §. Ändring och återkallande av beslut om gemensamt genomförande. Paragrafen motsvarar 113 § i den gällande miljöskyddslagen.

216 §. Förbud och begränsningar som gäller bränslen och vissa kemikalier och produkter. Till paragrafen fogas bestämmelsen i 15 § i den gällande miljöskyddslagen om statsrådets förordningar om ämnen, preparat och produkter. Bestämmelsen om bemyndigande kompletteras genom den grundläggande bestämmelse i lag som behövs. Enligt den får tillverkning, utsläppande på marknaden, export eller användning av ett bränsle, en produkt som innehåller organiska lösningsmedel eller en kemikalie eller produkt som negativt påverkar atmosfären förbjudas eller begränsas eller så får villkor ställas för bränslet, kemikalien eller produkten, om användningen orsakar utsläpp som med fog kan antas medföra olägenhet för hälsan eller annan risk för förorening av miljön. Närmare bestämmelser om detta får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Med stöd av den gällande miljöskyddslagen har det utfärdats flera statsrådsförordningar om de ämnen och preparat som avses i paragrafen. Dessa är bl.a. statsrådets förordning om kvalitetskraven på motorbensin, dieselolja och vissa andra flytande bränslen, statsrådets förordning om svavelhalten i tung brännolja, lätt brännolja och marin dieselbrännolja, statsrådets beslut om svavelhalten för stenkol (888/1987) och statsrådets förordning om begränsning av utsläpp av flyktiga organiska föreningar förorsakade av användning av organiska lösningsmedel i vissa målarfärger och lacker samt produkter för fordonsreparationslackering.

217 §. Allmänna miljöskyddsskyldigheter som gäller motordrivna fordon, arbetsmaskiner och anordningar. En grundläggande bestämmelse om att onödig tomgång på andra områden än vägar som avses i vägtrafiklagstiftningen är förbjuden fogas till 1 mom. Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om främst korta tidsgränser inom vilka tomgång är tillåten samt om de specialfordon för vilka tomgång är

tillåten p.g.a. den karaktär deras verksamhet har. I nuläget finns det bestämmelser om tomgång i statsrådets förordning om begränsning av tomgång för motorfordon. Bestämmelser om tomgång på en väg som avses i vägtrafiklagstiftningen finns i 5 § (ändrad genom 1243/2002) i förordningen om användning av fordon på väg (1257/1992).

Till 2 mom. fogas en allmän skyldighet att konstruera, underhålla och hålla i skick arbetsmaskiner och anordningar så att användningen i så liten utsträckning som möjligt medför skadliga konsekvenser för miljön. Enligt förslaget får statsrådet dessutom förbjuda, begränsa eller ställa villkor för tillverkning, utsläppande på marknaden, export eller användning av en arbetsmaskin eller anordning, om användningen av arbetsmaskinen eller anordningen har konstaterats eller med fog kan bedömas medföra risk eller olägenhet för hälsa eller miljö. Till denna grundläggande bestämmelse fogas som 1 och 2 punkt i momentet sådana bemyndiganden att utfärda förordning som motsvarar 13 § 1 mom. 2 punkten och 2 mom. i den gällande lagen och som gäller arbetsmaskiner och anordningar. Bestämmelser om begränsning av utsläppen av avgaser från arbetsmaskiner finns i nuläget i statsrådets förordning om begränsning av utsläppen av avgaser och partiklar från förbränningsmotorer, och bestämmelser om begränsning av buller finns i statsrådets förordning om buller från utrustning som är avsedd att användas utomhus.

218 §. Beviljande av undantag i vissa fall. I paragrafens 1 mom. föreskrivs i enlighet med 17 § i den gällande miljöskyddslagen om att miljöministeriet i enskilda fall kan bevilja undantag från bestämmelserna i en statsrådsförordning. Enligt vissa EU-direktiv är det möjligt att i enskilda fall och under vissa förutsättningar söka om undantag från bestämmelserna i ett direktiv. Förutsättningarna för undantag i bestämmelsen kompletteras genom de förutsättningar för undantag som finns i vissa gällande statsrådsförordningar. Bestämmelser finns i 7 § i statsrådets förordning om svavelhalten i tung brännolja, lätt brännolja och marin dieselbrännolja och 9 § i statsrådets förordning om kvalitetskraven på motorbensin, dieselolja och vissa andra flytande bränslen.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs även om beviljande av undantag i vissa fall i enlighet med 17 a § i den gällande lagen. Säkerhets- och kemikalieverket är behörig myndighet och bakgrunden till detta är Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/42/EG om begränsning av utsläpp av flyktiga organiska föreningar förorsakade av användning av organiska lösningsmedel i vissa färger och lacker samt produkter för fordonsreparationslackering och om ändring av direktiv 1999/13/EG.

219 §. Beredningen av förordningar. I paragrafen föreskrivs om förfarandet för hörande i samband med beredningen av statsrådsförordningar. Motsvarande bestämmelse finns i 10 § 3 mom. i den gällande lagen.

220 §. Särskilda bestämmelser om långlivade organiska föreningar. Paragrafen motsvarar 108 g § i den gällande miljöskyddslagen.

221 §. Särskilda bestämmelser om kvicksilver. Paragrafen motsvarar 108 h § i den gällande miljöskyddslagen.

222 §. Datasystemet för miljövrårdsinformation. I gällande miljöskyddslag är bestämmelserna om datasystemet för miljövrårdsinformation spridda i olika paragrafer. Den mest centrala av dessa är lagens 27 §, i vilken föreskrivs om ansvaret att förvalta datasystemet, det huvudsakliga datainnehållet i datasystemet och därmed förknippat ansvar att registrera uppgifter samt överlåtelse av information. Andra bestämmelser som gäller datasystemet och som tagits in i miljöskyddslagen kompletterar närmast bestämmelserna om datainnehållet i 27 §. Bestämmelser om de uppgifter som ska registreras i datasystemet finns i vattenlagen, avfallslagen, miljöskyddslagen för sjöfarten och bestämmelser som utfärdats med stöd av dem.

De bestämmelser om datasystemet för miljövrårdsinformation som ingår i gällande lag föreslås bli förtydligade så att de detaljerade bestämmelserna om uppgifter som ska registreras i datasystemet med stöd av miljöskyddslagen tas in i en separat paragraf. Samtidigt kompletteras bestämmelserna så att de motsvarar de krav som för närvarande ställs på bestämmelser om datasystem.

I den föreslagna 222 § om datasystemet för miljövrårdsinformation tas in endast de be-

stämmelser som är nödvändiga som komplement till eller istället för de bestämmelser i allmänna lagar som gäller offentligheten i fråga om myndigheternas handlingar och skyddet av personuppgifter.

Början av 1 mom. föreslås innehålla en informativ och allmänt formulerad bestämmelse om datainnehållet i datasystemet för miljövrårdsinformation. Eftersom datasystemet också innehåller personuppgifter, tas i 1 mom. in en bestämmelse som förutsätts i personuppgiftslagen när det gäller syftet med datasystemet.

I 2 mom. föreskrivs för det första om hur datasystemet för miljövrårdsinformation är uppbyggt. Enligt bestämmelsen ska datasystemet för miljövrårdsinformation innehålla uppgifter som registrerats i olika myndigheters samt sakkunniginrättnings och forskningsinstituts datasystem, register och filer. Sakinnehållet i bestämmelsen baserar sig på de bestämmelser om datasystemet för miljövrårdsinformation som för närvarande är spridda i olika författningar. De i 2 mom. avsedda uppgifter som ska ingå i datasystemet för miljövrårdsinformation baserar sig på dessa bestämmelser och tillämpningen av dem och de finns i följande datasystem, register och filer:

- miljöförvaltningens ärendehanteringssystem
- övervaknings- och belastningsdatasystemet
- datasystemet för markens tillstånd
- datasystemet för bullerbekämpning
- luftkvalitetsdelen
- datasystemet för luftutsläpp
- registret över producentansvar
- registret över internationella avfallstransporter
- avfallshanteringsregistret
- registret över deponier för utvinningsavfall som stängts
- vattenbeslutsregistret

Det föreslås även att 2 mom. ska innehålla en hänvisningsbestämmelse till de författningar och bestämmelser i vilka det på ett detaljerat sätt föreskrivs om uppgifter som ska registreras i datasystemet. Det bör uppmärksammas att uppgifterna i den vattenbok som hör till det vattenbeslutsregister som med stöd av 21 § i vattenlagen har överförts till

datasystemet för miljöårsinformation inte i sin helhet har registrerats i systemet digitalt. Innehållet i datasystemet för miljöårsinformation består således precis som för närvarande både av material i pappersform och av digitalt material.

Syftet med den bestämmelse som gäller sättet att registrera uppgifter och som ska tas in i 2 mom. är att klarlägga att de uppgifter som t.ex. registrerats i kommunernas egna datasystem och som avses i de författningar som nämns i 2 mom. kan tas in i datasystemet för miljöårsinformation med hjälp av en teknisk anslutning.

Paragrafens 3 mom. hänför sig till personuppgiftslagen och innehåller en bestämmelse om datasystemets registeransvariga. Det kan finnas flera registeransvariga, liksom även parter som för register. Varje registeransvarig ansvarar i fråga om sitt eget datasystem, sitt eget register eller sin egen fil för de krav som ställs på en registeransvarig i personuppgiftslagen.

I 4 mom. föreskrivs att både olika parter som förvaltar datasystemet och olika kommunala myndigheter ska ha rätt att avgiftsfritt och oberoende av bestämmelserna om sekretess få uppgifter ur datasystemet för miljöårsinformation för att kunna sköta de uppgifter som baserar sig på lag. I fråga om olika parter som upprätthåller datasystemet baserar sig bestämmelsens sakinhåll på motiveringen till gällande lag (RP 84/1999 rd), enligt vilken datasystemet för miljöårsinformation är i gemensam användning inom miljöförvaltningen. För den kommunala miljöårsmyndighetens vidkommande motsvarar bestämmelsen 27 § 3 mom. i gällande lag. Vad beträffar andra kommunala myndigheter är bestämmelserna nya och motsvarar både nuvarande praxis och nuvarande behov.

Paragrafens 5 mom. innehåller en bestämmelse om utlämnande av uppgifter som ingår i datasystemet för miljöårsinformation. Bestämmelsen innehåller i jämförelse med offentlighetslagen kompletterande bestämmelser. Bestämmelsen är nödvändig, eftersom offentlighetslagens bestämmelser om utlämnande av information inte nödvändigtvis är tillräckliga, om det exempelvis är fråga om stora dataöverföringar i elektronisk form som

behövs för skötseln av de myndighetsuppgifter som avses i det föreslagna 4 mom. Formuleringen i bestämmelsen möjliggör på det hela taget att den rätt enligt det föreslagna 4 mom. att oberoende av bestämmelserna om sekretess och avgiftsfritt få uppgifter ur datasystemet för miljöårsinformation vid behov kan tillgodoses som sådan fri rätt till sökning och bläddring som kräver identifiering. Dessutom kan bestämmelsen vara nödvändig när information överläts utifrån en begäran om sammanställning av datamaterial enligt offentlighetslagen.

I 6 mom. finns en bestämmelse om ansvaret för att utveckla datasystemet för miljöårsinformation. Genom bestämmelsen skapas en rättslig grund för regelbundet samarbete mellan olika parter som upprätthåller datasystemet för miljöårsinformation i syfte att utveckla datasystemets innehåll och funktion. Utvecklande av funktionen innebär i synnerhet att man förbättrar möjligheten att utnyttja uppgifterna i datasystemet.

223 §. *Uppgifter som ska registreras i datasystemet för miljöårsinformation.* I paragrafen föreskrivs om de uppgifter enligt miljöskyddslagen som ska registreras i datasystemet för miljöårsinformation och om de parter som är ansvariga för detta.

I gällande miljöskyddslag är de bestämmelser som gäller uppgifter som ska registreras i datasystemet för miljöårsinformation spridda i olika paragrafer. Om dessa bestämmelser samlas i en enda paragraf blir de samtidigt tydligare.

I jämförelse med de gällande bestämmelserna ska det föreskrivas exaktare om de parter som är ansvariga för att registrera information i systemet. Med avvikelse från gällande bestämmelser ska ansvaret för att registrera information i systemet likväl inte vara detsamma för statliga miljötillstånds- och tillsynsmyndigheter och kommunerna. Detta beror på ett flertal tekniska och ekonomiska utmaningar i att införliva den information som finns i de kommunala systemen med datasystemet för miljöårsinformation.

Bestämmelsen om den i 1—3 mom. avsedda skyldigheten att registrera beslut av Vasa förvaltningsdomstol och högsta förvaltningsdomstolen i systemet är helt och hållet ny. Syftet med bestämmelsen är att det med hjälp

av information som sammanställts på ett enda ställe ska vara möjligt att få en uppdaterad bild av huruvida beslut som fattats med stöd av lagen vunnit laga kraft och huruvida det eventuellt har gjorts ändringar i besluten. Förverkligandet av ansvaret för registrering av beslut av Vasa förvaltningsdomstol och högsta förvaltningsdomstolen hänför sig till det bemyndigande i 197 § enligt vilket det är möjligt att genom förordning av statsrådet utfärda nödvändiga bestämmelser om besvärsmyndighetens skyldighet att elektroniskt lämna information om ändringar som gjorts i tillståndsbeslut och om besluten har vunnit laga kraft till tillståndsmyndigheten.

I 1 mom. föreskrivs om vilken information de statliga miljötillståndsmyndigheterna ska registrera i datasystemet. När det gäller beslut av statliga miljötillståndsmyndigheter ska sakinnehållet i bestämmelsen grunda sig på 27 § 1 mom. 1 punkten i gällande lag.

I 2 mom. föreskrivs om vilken information den statliga tillsynsmyndigheten ska registrera i datasystemet.

I 2 mom. 1 punkten ska sakinnehållet i bestämmelsen i fråga om beslut av den statliga tillsynsmyndigheten grunda sig på 27 § 1 mom. 1 punkten i den gällande lagen.

Paragrafens 2 mom. 2 punkt baserar sig på 27 § 1 mom. 2 punkten och 27 § 2 mom. i den gällande miljöskyddslagen.

Den skyldighet att registrera information som avses i 2 mom. 3 punkten är ny. Denna information bidrar till att tillsynen enligt lagen verkställs. Den information som avses i bestämmelsen och som gäller tillsynsåtgärder är t.ex. anmärkningar och varningar. Det är således fråga om enklare tillsynsåtgärder som föregår egentliga beslut om förvaltnings tvång.

Paragrafens 2 mom. 4 punkt baserar sig på bestämmelserna i 110 e § i den gällande miljöskyddslagen.

Paragrafens 2 mom. 5 punkt baserar sig på bestämmelserna i 25 b § i den gällande miljöskyddslagen.

Den skyldighet att registrera information som avses i 2 mom. 6 punkten är ny. Denna information bidrar till att tillsynen enligt lagen verkställs.

Den skyldighet att registrera information som avses i 2 mom. 7 punkten baserar sig i

fråga om sakinnehållet på 27 § 1 mom. 3 och 6 punkterna i den gällande lagen. De uppgifter som avses i bestämmelsen är i enlighet med nuvarande praxis t.ex. uppgifter om vilka råvaror (inkl. kemikalier) och bränslen som använts i verksamheten, uppgifter om sådana utsläpp i luften, vattnet och marken som föranleds av verksamheten och uppgifter om avfall som uppkommer i verksamheten.

Paragrafens 3 mom. gäller information som kommunerna eller de kommunala miljö- vårdsmyndigheterna ska registrera i datasystemet.

I 3 mom. 1 punkten har den skyldighet att registrera information som gäller de kommunala miljö- vårdsmyndigheternas beslut med avsikt formulerats snävare än 27 § 1 mom. 1 punkten i den gällande lagen. I bestämmelsen avses med "beslut som fattats av den kommunala miljö- vårdsmyndigheten om tillstånds- och tillsynsuppgifter" miljö- tillståndsbeslut samt sådana beslut om förvaltnings tvång som hänför sig till tillsynen över t.ex. tillstånds- och registreringspliktiga verksamheter. Om den kommunala miljö- vårdsmyndighetens beslut som avses i bestämmelsen införlivas med datasystemet, innebär detta t.ex. att det utifrån uppgifterna i datasystemet är möjligt att vid behov få en uppdaterad helhetsbild av funktioner som både staten och kommunerna beviljar tillstånd för och av det beslutsfattande som hänför sig till tillsyn enligt lagen.

Paragrafens 3 mom. 2 punkt baserar sig på 27 § 1 mom. 2 punkten och 27 § 2 mom. i den gällande miljöskyddslagen.

Den skyldighet att registrera information som avses i 3 mom. 3 punkten är ny. Tillägget av skyldigheten att registrera information baserar sig på att de planer som avses i bestämmelsen hänför sig till de i 27 § 1 mom. 5 punkten i den gällande miljöskyddslagen avsedda uppgifter om den uppföljning som gäller miljöns tillstånd.

Paragrafens 3 mom. 4 punkt baserar sig på bestämmelserna i 25 b § i den gällande miljöskyddslagen.

Den skyldighet att registrera information som avses i 3 mom. 5 punkten baserar sig i fråga om sakinnehållet på 27 § 1 mom. 3 och 6 punkterna i den gällande lagen. De uppgifter som avses i bestämmelsen är i enlighet

med nuvarande praxis t.ex. uppgifter om vilka råvaror (inkl. kemikalier) och bränslen som använts i verksamheten, uppgifter om sådana utsläpp i luften, vattnet och marken som föranleds av verksamheten och uppgifter om avfall som uppkommer i verksamheten.

Paragrafens 4 mom. gäller uppgifter där ansvaret för registreringen inte alltid hör till samma myndighet.

Paragrafens 5 mom. gäller uppgifter som registreras av många olika myndigheter. Bestämmelser om registrering av uppgifter om uppföljning som gäller miljöns tillstånd i datasystemet finns i 27 § 1 mom. 5 punkten i den gällande miljöskyddslagen. I den föreslagna bestämmelsen avsedda myndigheters samt sakkunniginrättnings och forskningsinstituts behörighet som hänför sig till uppföljning som gäller miljöns tillstånd baserar sig som för närvarande på lagstiftningen. Enligt nuvarande praxis producerar och registrerar även organisationer utanför förvaltningen uppgifter om uppföljning som gäller miljöns tillstånd i datasystemet för miljövrårdsinformation. Praxisen grundar sig i regel på avtal som ingåtts med organisationer utanför förvaltningen. Därför tas i momentet in en bestämmelse enligt vilken uppgifter om uppföljning kan registreras även av "andra organisationer" som myndigheterna och sakkunniginrättningarna och forskningsinstituten har godkänt.

Paragrafens 6 mom. gör det möjligt att vid behov införliva den information som ska registreras av kommunerna och de kommunala miljövrårdsmyndigheterna med datasystemet på ett sådant sätt att informationen lämnas till den statliga tillsynsmyndigheten för registrering i datasystemet. Den finska termen "toimittaa" som används i bestämmelsen baserar sig på 27 § 3 mom. i den gällande miljöskyddslagen.

224 §. Straffbestämmelser i strafflagen. I paragrafen finns en hänvisning till kapitlet om miljöbrott i strafflagen och den motsvarar 116 § 1 mom. i den gällande lagen.

225 §. Brott mot miljöskyddslagen. I paragrafen finns straffbestämmelser förenade med vite och de kompletterar bestämmelserna i strafflagen. Momentets struktur och innehåll kvarstår i huvudsak som i 116 § 2 mom. i den gällande lagen, men innehållet i

bestämmelsen kompletteras dock med paragrafhänvisningar som är precisare än för närvarande.

I 1 mom. 1 punkten föreskrivs om att åsidosättande av olika slags anmälningsskyldigheter är straffbara. I förteckningen nämns anmälan om exceptionella situationer i stora förbränningsanläggningar (99 §), registreringsanmälan (116 §), anmälan om buller (118 §), anmälan om verksamhet av försöksnatur (119 §), anmälan om exceptionella situationer (120 och 123 §) och anmälan om sanering av förorenad mark och förorenat grundvatten (136 §). Dessutom ska det vara straffbart att åsidosätta att göra en anmälan om betydande förorening av vattendrag och naturskador och ett överhängande hot om sådana (178 §). Bestämmelser om åsidosättande av att ansöka om miljötillstånd finns fortfarande inte i miljöskyddslagen, eftersom straffbestämmelser om detta finns i strafflagen. Enligt 48 kap. 3 § 3 mom. i strafflagen döms för miljöförseelse den som försummar skyldigheten enligt miljöskyddslagen att ansöka om miljötillstånd.

Momentets 2 punkt gäller brott mot bestämmelser som meddelats med stöd av miljöskyddslagen. Punkten gäller bl.a. situationer där verksamhetsutövaren åsidosätter sin skyldighet enligt ett tillståndsvillkor i miljötillståndet. Den gäller även förelägganden eller villkor som meddelas om översyn av tillståndet för en direktivläggning (80 § 3 mom.), i samband med avslutande av verksamheten (94 § 3 mom.), om åtgärder som behövs för återställande av tillståndet (95 § 1 mom.), om störningar i rökgasreningsutrustningen eller störningar i tillgången på bränsle (99 §) eller om sanering av förorenad mark (136 §). Förelägganden som baserar sig på beslut enligt 122 § i lagen nämns inte i denna paragraf, eftersom brott mot de bestämmelser som meddelas i föreläggandena är straffbara enligt strafflagen. För miljöförseelse döms enligt 48 kap. 3 § 2 mom. i strafflagen den som uppsåtligen eller av grov oaksamhet bryter mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 64 § i miljöskyddslagen. Bestämmelsen gäller anmälan om buller, verksamhet av försöksnatur och exceptionella situationer.

Enligt denna lag är det inte straffbart att bryta mot de förvaltnings tvångsföreläggande som avses i 18 kap. och gäller tillsyn. Bestämmelser som meddelats med stöd av 175 och 176 § i lagen gäller åtgärder vid överträdelse eller försummelse, då någon brutit mot lagen eller en förordning eller bestämmelse som meddelats med stöd av den. Enligt 184 § i lagen ska myndigheten vanligen förena ett meddelat förbud eller föreläggande med vite eller med hot om att den försummade åtgärden vidtas på den försumliges bekostnad eller om att verksamheten avbryts. Eftersom de allvarligaste försummelserna har kriminaliserats direkt genom att hänvisa till bestämmelsen i fråga, är det inte nödvändigt att separat kriminalisera förvaltnings tvångsförelägganden som gäller åtgärder vid försummelser. Hänsyn tas även till att enligt strafflagen anses miljöförstöring vara grov bl.a. när den miljöförstöring som avses i 48 kap. 1 § sker trots en myndighets föreskrifter eller förbud, dvs. till exempel i strid med förvaltnings tvångsförelägganden.

Momentets 3 punkt gäller brott mot förbudet mot förorening av mark, grundvatten och hav. Dessutom är det enligt punkten straffbart att bryta mot vissa förordningar som utfärdats med stöd av denna lag. Punkten motsvarar delvis 116 § 5 punkten i den gällande miljöskyddslagen.

Enligt 4 punkten kriminaliseras på samma sätt som i nuläget åsidosättande av de skyldigheter som ska iaktas efter avslutande av tillståndspliktig verksamhet (94 §). Hänvisningarna till en plan för hantering av utvinningsavfall (114 §) och deponier för utvinningsavfall som medför risk för storolycka (115 §) kvarstår i enlighet med den gällande lagen. Straffbara även i fortsättningen är åsidosättande av skyldigheten att sanera mark och grundvatten (133 §) och att anmäla förorening av dem (134 §) samt åsidosättande av skyldigheten för den som överläter en fastighet att ge information (139 §). Till punkten fogas även en hänvisning till den allmänna skyldigheten att rena avloppsvatten (155 §) och att bryta mot denna är straffbart. Att åsidosätta skyldigheten att rena avloppsvatten var straffbart före bestämmelsen om detta överfördes från 103 § till 27 b § i den gällande miljöskyddslagen, varvid hänvisningen till

kriminaliseringsbestämmelsen inte uppdaterades. På samma grunder fogas till momentets 3 punkt, där det föreskrivs om straff för brott mot förordningar som utfärdats med stöd av denna lag, en hänvisning till 156 §, med stöd av vilken förordningar som preciserar kraven på behandling av hushållsavloppsvatten får utfärdas. Hänvisningen till brott mot de villkor som ingår i miljöministeriets beslut (213 §) motsvarar den gällande lagen.

Som en ny sak i 5 punkten föreskrivs om att det är straffbart att före den tidsfrist som avses i lagen inleda tillfällig verksamhet som orsakar buller och skakningar, om inte myndigheten har tillåtit att verksamheten inleds före tidsfristen på det sätt som avses i 118 §. Det är vanligt att anmälningar om buller görs efter den tidsfrist som avses i lagen, vilket innebär att myndigheten i praktiken har varit tvungen att påskynda meddelandet av beslut så att verksamheten inte inleds innan myndigheten har meddelat beslut om ändamålsenliga föreskrifter om verksamheten. Målet för kriminaliseringen är att understödja myndigheternas strävan att få anmälningarna inom den tid som avses i lagen.

Momentets 6 och 7 punkt gäller åsidosättande av skyldigheterna enligt Europeiska unionens rättsakter som nämns i punkterna. Punkterna följer den gällande miljöskyddslagen, dock så att hänvisningen till ozonförordningen och F-gasförordningen preciseras genom hänvisningar till artiklar. Momentets 8 punkt gäller åsidosättande av artikel 6 i förordningen om exportförbud för kvicksilver och den motsvarar den gällande lagen.

I 2 och 3 mom. finns en hänvisning till strafflagen vad gäller brott mot tystnadsplikten och en hänvisning till lagen om parkeringsövervakning vad gäller förbud mot tomgångskörning, och dessa hänvisningar motsvarar 116 § 2 och 3 mom. i den gällande miljöskyddslagen.

Paragrafens 4 mom. är nytt i förhållande till den gällande lagen. Gärningar där myndighetens förelägganden eller förbud har kunnat förenas med vite eller vite har kunnat dömas ut för dem är enligt de föreslagna straffbestämmelserna straffbara. I samband med straffbestämmelsen är det motiverat att för att förhindra sanktionskumulation fast-

ställa att för samma gärning ska inte dömas ut både vite och straffrättsliga påföljder.

21 kap. Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

226 §. Ikraftträdande. I paragrafen föreskrivs att den gällande miljöskyddslagen och lagen om införande av miljöskyddslagstiftningen upphävs. Om det på något annat ställe i lagstiftningen hänvisas till miljöskyddslagen ska denna lag tillämpas i dess ställe. Eftersom lagens rubrik inte ändras, ska det i samband med de gamla hänvisningarna i paragraferna därför beaktas huruvida det är fråga om en paragraf i denna lag eller i den lag som upphävs. Det är endast hänvisningarna på lagnivå som uppdateras i respektive paragraf i samband med att denna lag stiftas. Paragrafhänvisningarna till andra författningar kvarstår oförändrade.

227 §. Bestämmelser som utfärdats före lagens ikraftträdande. Med stöd av den lag som upphävs har det utfärdats 34 gällande förordningar av statsrådet, och dessutom har det utfärdats nio beslut av statsrådet före den lag som upphävs trädde i kraft, vilka förblir i kraft åtminstone till vissa delar. Dessa gällande förordningar och beslut förblir i kraft tills de upphävs eller nya förordningar utfärdas med stöd av denna lag.

228 §. Myndighetsbeslut som meddelats före lagens ikraftträdande. I denna paragraf bestäms det om giltigheten för de förvaltningsbeslut som utfärdats med stöd av tidigare lagar. De förvaltningsbeslut som utfärdats med stöd av den miljöskyddslag som upphävs ska enligt 1 mom. i paragrafen förbli i kraft. I paragrafens 2 mom. föreskrivs på motsvarande sätt att de gällande förvaltningsbeslut som utfärdats före miljöskyddslagens ikraftträdande ska förbli i kraft. Dessa innefattar t.ex. de miljötillstånd som beviljats med stöd av lagen om miljötillståndsförfarande. I paragrafens 3 mom. föreskrivs om tillsynen över de anläggningar vars verksamhet baserar sig på sådana tillstånd och godkännanden som upphört att gälla, om ändring av tillståndsbeslut och beslut som kan jämföras med dessa samt om avslutande av verksamhet. På dessa situationer ska bestämmelserna i denna lag tillämpas. De be-

stämmelser i denna lag som avses i momentet ska också tillämpas på verksamhet för vilken det inte varit nödvändigt att ansöka om tillstånd på grund av att verksamheten ursprungligen har placerats lagligt i enlighet med en detaljplan eller en byggnadsplan. Något miljötillstånd eller motsvarande godkännande behövdes då inte. Fortsatt verksamhet på vissa villkor möjliggjordes genom en införandelag, utan något krav på ansökan om miljötillstånd för dessa verksamheter. Det är således fortfarande nödvändigt att genom övergångsbestämmelser föreskriva att nya bestämmelser vid behov kan komma att gälla för sådana verksamheter, om förutsättningarna för ändring av tillståndet uppfylls och att det kan bli nödvändigt att ingripa i missförhållanden i verksamheten i samband med tillsynen enligt denna lag.

229 §. Anhängiga ärenden. I paragrafen föreskrivs om behandlingen av de förvaltningsärenden som är anhängiga när denna lag träder i kraft. Dessa ska enligt 1 mom. avgöras i enlighet med tidigare lagstiftning, om inte något annat bestäms nedan. I paragrafens 2 mom. konstateras att den nya lagen ska tillämpas även på sådana ärenden som är anhängiga vid lagens ikraftträdande och som fullföljdsdomstolen senare återförvisar för att behandlas på nytt i sin helhet.

230 §. Skyldighet att ansöka om miljötillstånd. I paragrafens 1 mom. föreskrivs om att ett sådant miljötillstånd för en befintlig verksamhet som blir tillståndspliktigt i och med lagens ikraftträdande ska ansökas inom ett år från lagens ikraftträdande. Övergångsbestämmelsen gäller bl.a. torvutvinning och därtill anknuten dikning, om utvinningsområdet är högst 10 hektar. En ny tillståndspliktig verksamhet utgör också tillverkningen av mineraloljor i fabriker där produktionskapaciteten är minst 10 000 ton per år. Tolkningen av tillståndsplikten för en verksamhet ändras också på grund av att den förteckning över anläggningar som finns i miljöskyddsförordningen omformuleras för att bättre motsvara industriutsläppsdirektivets ordalydelser och av att tröskelvärdet för vissa verksamheter höjs.

Den skyldighet att ansöka om tillstånd som det föreskrivs om i paragrafens 1 mom. gäller inte de verksamheter som utövas med stöd av

de tidigare tillstånd eller områdesreserveringar. Dessa verksamheter har varit tillståndspliktiga också enligt den lag som upphävs, men det finns inget egentligt miljötillstånd för dem därför att verksamheten utövas enligt de förfaranden för godkännande som gällde då när anläggningen grundades. I lagens 228 § föreskrivs om dessa verksamheters rätt att få fortsätta med verksamheten med stöd av de tillstånd och godkännanden som upphört att gälla.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs om att de som beviljats tillstånd eller meddelats något annat beslut med stöd av andra tidigare lagar i stället för den lag som upphävs eller de som är verksamma med stöd av en plan är skyldiga att ansöka om miljötillstånd för hela verksamheten, om verksamheten ändras väsentligt. Motsvarande bestämmelse finns i 5 § 2 mom. i lagen om införande. Syftet med bestämmelsen är att undvika invecklade situationer där verksamheten regleras av flera sådana tillståndsbeslut eller jämförbara godkännanden som har meddelats under olika tider och med stöd av olika lagar. Tills ärendet har avgjorts genom ett lagakraftvunnet beslut får verksamheten fortsätta som tidigare med stöd av det tillstånd eller godkännande som upphört att gälla.

I paragrafens 3 mom. föreskrivs om den skyldighet att ansöka om miljötillstånd som gäller vissa i tabell 2 punkt 6 i bilaga 1 avsedda anläggningar som använder organiska lösningsmedel. Skyldigheten gäller de anläggningar som är verksamma vid denna lags ikraftträdande och som inte har miljötillstånd, men som i enlighet med tabell 2 punkt 6 kräver miljötillstånd trots det. Anläggningen ska ansöka om tillstånd först när dess verksamhet första gången efter denna lags ikraftträdande ändras väsentligt på det sätt som avses i en förordning av statsrådet. I praktiken gäller skyldigheten de anläggningar vars verksamhet enligt den nuvarande lagstiftningen har kunnat registreras i datasystemet för miljövardsinformation i de fall förbrukningen av organiska lösningsmedel har överstigit 10 ton per år, men har varit högst 15 ton per år. Dessa anläggningars iakttagande av de skyldigheter i statsrådets förordning om begränsning av utsläpp av flyktiga organiska föreningar förorsakade av

användning av organiska lösningsmedel i vissa verksamheter och anläggningar, som gäller minskning av utsläpp, har granskats i samband med registreringen och därför behöver inte anläggningen åläggas att ansöka om tillstånd före verksamheten vid anläggningen ändras väsentligt på det sätt som avses i förordningen av statsrådet (1 § punkt 4).

231 §. När tillståndsplikten upphör. I paragrafen föreskrivs om att tillstånd upphör att gälla om den verksamhet som beviljats tillstånd med stöd av den lag som upphävs eller tidigare bestämmelser inte längre är tillståndspliktig enligt denna lag.

Enligt 1 mom. i bestämmelsen upphör ett tillstånd eller ett med tillstånd jämförbart beslut att gälla när denna lag träder i kraft. Sådana verksamheter för vilka tillståndsplikten ska slopas helt är enligt förslaget bagerier, kexfabriker och tobaksfabriker. Tillståndsplikten för dörr- och fönsterfabriker ska slopas när det gäller de verksamheter som inte längre behöver tillstånd på grund av förbrukning av organiska lösningsmedel. Det föreslås att nuvarande tröskelvärden för tillstånd sänks till en årlig produktionskapacitet på 250 000 liter i stället för 500 000 liter i fråga om bryggerier och till minst 100 ton animaliska råvaror per år i stället för minst 200 ton per år i fråga om de anläggningar som behandlar eller bearbetar fisk eller fiskprodukter. Tolkningen av tillståndsplikten för en verksamhet kan också i vissa fall påverkas då beteckningarna i förteckningen över anläggningar preciseras så att de bättre motsvarar industriutsläppsdirektivets innehåll och då tröskelvärdet för vissa verksamheter sjunker en aning.

Med avvikelse från 1 mom. föreskrivs i paragrafens 2 mom. att ett miljötillstånd för en sådan registreringspliktig verksamhet som avses i 116 § 1 mom. ska upphöra först när en förordning av statsrådet som gäller miljöskydds krav på verksamheter blir tillämplig. Med dessa förordningar avses statsrådets förordning om miljöskydds krav för distributionsstationer för flytande bränslen, statsrådets förordning om miljöskydds krav för energiproducerande enheter med en bränsleeffekt som understiger 50 megawatt (445/2010) och statsrådets förordning om miljöskydds krav för asfaltstationer.

Enligt 30 § 2 mom. i den lag som upphävs upphör miljötillståndet för en registreringspliktig verksamhet att gälla när en sådan statsrådsförordning som gäller verksamheten i fråga blir tillämplig, om inte verksamheten kräver miljötillstånd på någon annan grund. Verksamheten måste samtidigt registreras. Enligt övergångsbestämmelserna i statsrådsförordningarna ska en förordning bli tillämplig, och således även tillstånd upphöra, efter det att förordningen trätt i kraft, dvs. antingen då en verksamhet ändras eller vid en bestämd tidpunkt som anges i förordningen. Detta övergångsförfarande ska fortfarande vara i kraft i denna bestämmelse. Detta förfarande behövs fortfarande därför att den bestämmelse som motsvarar 30 § 2 mom. i den lag som upphävs endast kommer att gälla vissa registreringspliktiga verksamheter som gäller avfallsbehandling (34 § 2 mom.). Största delen av de miljötillstånd som baserar sig på det förfarande som upphävs är fortfarande i kraft, eftersom tillstånden på grund av de långa övergångstiderna inte har upphört att gälla. Lagen bör således fortfarande innehålla en grundläggande bestämmelse om när tillstånd upphör att gälla. I praktiken upphör tillstånden att gälla stegvis allt efter det att tillståndsvillkoren för anläggningarna ses över, verksamheter ändras eller en tidsfrist som bestämts genom förordning löper ut.

Övergångsbestämmelsen föreslås dessutom gälla de verksamheter som ska registreras och som är tillståndspliktiga enligt den lag som upphävs, eftersom de är en del av den tillståndspliktiga helheten, men som enligt förslaget ska börja registreras. Tillståndet upphör att gälla för dessa verksamheter först när tillståndet eller tillståndsbestämmelserna nästa gång ändras eller när miljötillstånd söks för väsentlig ändring av tillståndspliktig verksamhet. En bestämmelse av detta slag innebär att den verksamhet som ska registreras på ett ändamålsenligt sätt kan lösas från den tillståndspliktiga helheten, när eventuella bestämmelser som gäller den del som ska registreras samtidigt kan slopas vad tillståndet beträffar.

I 3 mom. finns en bestämmelse som motsvarar 65 § 6 mom. i den lag som upphävs om myndighetens skyldighet att på tjänstens

vagnar registrera den verksamhet vars tillstånd upphör att gälla.

I paragrafens 4 mom. föreskrivs om verksamhetsutövarens och tillsynsmyndighetens möjlighet att i oklara fall begära ett klargörande beslut av tillståndsmyndigheten om huruvida tillståndet har upphört att gälla. Bestämmelsen gäller t.ex. när en verksamhet som har strukits från förteckningen över anläggningar, t.ex. ett bageri, trots detta kräver tillstånd på grund av oskäligt besvär enligt 17 § 1 mom. i lagen angående vissa grannelagsförhållanden. Då ska verksamheten fortfarande vara tillståndspliktig och beslutet inte upphöra att gälla, trots att verksamheten har strukits från förteckningen över anläggningar. En olägenhet angående ett grannelagsförhållande kan ha nämnts som grund i tillståndsbeslutet, men det kanske inte nödvändigtvis har blivit klart huruvida olägenheten är så betydande att verksamheten endast på grund av detta är tillståndspliktig.

I paragrafens 5 mom. föreskrivs om tillsynsmyndighetens skyldighet att underrätta verksamhetsutövaren om att ett tillstånd upphör att gälla. Om tillstånd upphör att gälla, ska det underrättas om detta inom ett år från lagens ikraftträdande. Skyldigheten att underrätta ska dock inte gälla de registreringspliktiga verksamheter vars anmälningsförfarande anknyter till registreringen av verksamheten på så sätt som anges i 2 mom. Även då det råder oklarhet om huruvida tillståndet för någon viss verksamhet har upphört att gälla, ska tillsynsmyndigheten inom ett år från lagens ikraftträdande inleda det förfarande som avses i 3 mom. Bestämmelsen behövs för de enskilda fall då det är oklart vilken grunden för tillståndet är.

232 §. Direktivanläggningar. Paragrafen innehåller särskilda övergångsbestämmelser för direktivanläggningar. De anläggningar som räknas upp i bilaga 1 till industriutsläppsdirektivet är tillståndspliktiga både enligt den lag som upphävs och den föreslagna miljöskyddslagen. De verksamheter som i och med industriutsläppsdirektivet har blivit tillståndspliktiga enligt bestämmelserna på unionsnivå kräver miljötillstånd i Finland, och har således det. De nya förpliktelser som gäller tillsynen över de tillståndspliktiga verksamheterna och verksamhetsutövarens

allmänna ansvar gäller även för dessa anläggningar så snart lagen har trätt i kraft. Vissa detaljerade förpliktelser i direktivet, t.ex. fastställandet av gränsvärdena i BAT-slutsatserna och utarbetandet av en statusrapport, uppfylls senast när tillstånden ses över nästa gång.

Enligt paragrafens 1 mom. ska det göras en utredning enligt 80 § i de fall de nya slutsatserna har utfärdats före denna lags ikraftträdande. När det gäller de första slutsatserna, som gäller tillverkning av glas samt stål- och järnproduktion, produktion av cement, kalk och magnesiumoxid eller garvning av hudar och skinn, ska utredningen göras inom sex månader, medan utredningen om de slutsatser som utfärdats senare ska ges inom ett år från lagens ikraftträdande. Bestämmelsen behövs därför att den tid på sex månader som ges för att göra utredningen enligt 80 § 2 mom. redan har börjat och möjligtvis gått ut vid ikraftträdandet av denna lag. Genom bestämmelsen syftar man till att verksamhetsutövarna vid dessa anläggningar ska göra utredningen inom en rimlig tid från det att lagen har trätt i kraft. Kommissionen föreslog i sitt svar till medlemsstaterna om genomförandet av industriutsläppsdirektivet (<http://ec.europa.eu/environment/air/pollutants/stationary/ied/faq.htm>) att den fyra år långa tidsfristen för att sätta i kraft slutsatserna även ska gälla de slutsatser som har utfärdats före direktivets ikraftträdande, dvs. för den 7 januari 2013, och att tidsfristen även i fråga om dessa ska börja vid offentliggörandet av slutsatserna.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs om utarbetandet av en statusrapport vid anläggningar som är verksamma. Rapporten ska utarbetas när tillståndet eller tillståndsvillkoren ses över nästa gång. Enligt övergångsbestämmelsen i artikel 22.2 i industriutsläppsdirektivet ska statusrapporten utarbetas och lämnas till myndigheten innan tillståndet ses över första gången efter den 7 januari 2013. Enligt artikel 82 i direktivet ska de bestämmelser som utfärdats för genomförandet av direktivet dock tillämpas på de anläggningar som funnits från och med den 7 januari 2013 eller från den 7 juli 2015, beroende på anläggningstyp. Skyldigheten att utarbeta en statusrapport ska i Finland vara bunden till

lagens ikraftträdande på så sätt att de ärenden om ändring av tillstånd eller översyn av tillståndsvillkor som inleds efter ikraftträdandet kräver en statusrapport som ska lämnas myndigheten i samband med tillståndsansökan, oberoende av anläggningstyp.

I paragrafens 3 mom. föreskrivs om hur utarbetandet av den statusrapport som avses i 2 mom. ska förläggas tidsmässigt i fråga om de stora förbränningsanläggningar samt samförbränningsanläggningar som är verksamma när lagen träder i kraft. Enligt de grunder som hänför sig till ansökan om miljötillstånd, översyn av tillståndsvillkor eller ändring av tillstånd som avses i 2 mom. 1—3 punkten kommer skyldigheten att utarbeta en statusrapport om dessa anläggningar att gälla endast för tiden efter den 30 juni 2014. Verksamhetsutövarna vid stora förbränningsanläggningar och samförbränningsanläggningar behöver således inte ännu lämna en statusrapport i samband med ansökan, om ansökan gäller översyn av sådana tillstånd som avses i 233 § 2 mom. och 234 § 2 mom.

233 §. Stora förbränningsanläggningar. I paragrafens 1 mom. föreskrivs om tillämpningen av reglerna för sammanräkning av bränsleeffekten enligt 98 § 1 mom. som hör till den reglering som gäller de stora förbränningsanläggningar som anges i 10 kap. om vissa verksamhetsområden. Bestämmelsen i fråga ska från den 1 januari 2016 tillämpas på sådana verksamma förbränningsanläggningar som avses i 2 § 5 punkten i statsrådets förordning om begränsning av utsläpp från förbränningsanläggningar med en bränsleeffekt på minst 50 megawatt.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs om stora förbränningsanläggningars skyldighet att ansöka om översyn av tillstånd för att fastställa reglerna för sammanräkning av bränsleeffekten enligt 98 § 1 mom. och de skyldigheter som avses i en förordning av statsrådet som utfärdats med stöd av 9 § på så sätt att dessa anläggningar iakttar bestämmelserna enligt kapitel III i industriutsläppsdirektivet och bilaga V till direktivet senast den 1 januari 2016. Förutom denna särskilda bestämmelse ska också 232 § om översyn av tillstånd för direktivanläggningar tillämpas på de stora förbränningsanläggningarna. Förplikelsen att ansöka om översyn av tillstånd gäller de i

1 mom. avsedda anläggningar som är verk-samma. Endast de anläggningar som är verk-samma efter den 31 december 2015 är skyl-diga att ansöka om översyn av tillstånd. An-sökan om översyn av tillstånd krävs dock inte om tillståndsvillkoren i fråga redan tidi-gare har setts över t.ex. i samband med en översyn av ett annat sådant tillstånd som av-ses i 89 §.

Även den ansökan om översyn av miljötil-lstånd som gäller de anläggningar som ingår i den nationella övergångsplanen enligt 101 § ska lämnas in senast den 30 juni 2014. När det gäller dessa anläggningar är det endast de tillståndsvillkor som avses i 103 § 2 mom. som ska ses över.

I paragrafens 3 mom. finns en särskild be-stämmelse om att de anläggningar som om-fattas av bestämmelsen om undantag enligt artikel 35 i industriutsläppsdirektivet om vis-sa fjärrvärmeanläggningar och av den natio-nella övergångsplanen för stora förbrän-ningsanläggningar är skyldiga att ansöka om översyn av tillstånd för att iaktta reglerna för sammanräkning av bränsleeffekten enligt 98 § 1 mom. och de skyldigheter som avses i en förordning av statsrådet som utfärdats med stöd av 9 §. För bägge grupperna av an-läggningar fastställs tidpunkten för ansökan om översyn av tillstånd på så sätt att tillstån-den för anläggningarna ska uppfylla ovan nämnda krav senast när dessa s.k. flexibili-tetselementen upphör att gälla, dvs. senast den 1 juli 2020 i fråga om de anläggningar som omfattas av den nationella övergångs-planen samt senast den 1 januari 2023 i fråga om de anläggningar som omfattas av fjärr-värmeundantaget. Om ett tillstånd för en an-läggning som hör till en av dessa grupper re-dan tidigare har setts över i enlighet med skyldigheterna i fråga, t.ex. i samband med fastställande av tillståndsförpliktelser vid iakttagande av ett fjärrvärmeundantag, be-hövs det dock inte ses över ytterligare i en-lighet med detta moment.

I paragrafens 4 mom. föreskrivs om fast-ställande av de förpliktelser i tillståndet som gäller nya stora förbränningsanläggningar i det fall ett ärende som gäller översyn av mil-jötillståndet eller tillståndsvillkoren för en stor förbränningsanläggning är anhängigt när denna lag träder i kraft. Förutom den gällan-

de lagen kan således på sökandens begäran i detta fall även reglerna för sammanräkning av bränsleeffekten enligt 98 § 1 mom. och de bestämmelser som avses i en förordning av statsrådet som utfärdats med stöd av 9 § be-aktas i tillståndet redan före den 30 juni 2014, varvid den översyn av tillstånd som avses i 2 och 3 mom. inte längre måste göras separat.

234 §. Samförbränningsanläggningar. I denna paragraf föreskrivs, på motsvarande sätt som i föregående bestämmelse om stora förbränningsanläggningar, om vissa ärenden som hänför sig till översyn av tillståndsvill-kor för samförbränningsanläggningar.

I paragrafens 1 mom. föreskrivs om att reg-lerna för sammanräkning av bränsleeffekten enligt 109 § ska tillämpas på vissa verksam-ma anläggningar först från och med den 1 ja-nuari 2016. Regleringen motsvarar 233 § 1 mom. om stora förbränningsanläggningar även på så sätt att det med en anläggning i paragrafens 1 mom. som är verksam avses en anläggning för vars verksamhet har beviljats tillstånd före den 20 februari 2013 eller en anläggning vars miljötilståndsansökan har kungjorts före detta datum och som har tagits i bruk senast den 20 februari 2014.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs om sam-förbränningsanläggningarnas skyldighet att ansöka om översyn av miljötilstånd för att i tillståndet fastställa reglerna för sammanräk-ning av bränsleeffekten enligt 109 § och be-stämmelserna i en förordning av statsrådet senast den 30 juni 2014. Regleringen mot-svarar även till denna del den reglering som gäller stora förbränningsanläggningar, efter-som alla anläggningar som är verk-samma, även samförbränningsanläggningarna, ska iaktta dessa bestämmelser senast den 1 janua-ri 2016. Ansökan om översyn av tillstånd krävs dock inte om tillståndsvillkoren i fråga redan tidigare har setts över t.ex. i samband med en översyn av ett annat sådant tillstånd som avses i 89 §.

På motsvarande sätt som i 233 § 4 mom. föreskrivs i paragrafens 3 mom. för samför-bränningsarnas del om sådana ärenden i fråga om ett miljötilstånd eller tillståndsvillkor för en anläggning som är anhängiga när denna lag träder i kraft. Förutom den gällande lagen kan på sökandens begäran i sådana fall såle-

des även reglerna för sammanräkning av bränseleffekten enligt 109 § och de bestämmelser som avses i en förordning av statsrådet som utfärdats med stöd av 9 § beaktas i tillståndet redan före den 30 juni 2014, varvid den översyn av tillstånd som avses i 2 mom. inte längre måste göras separat.

235 §. Översyn av tillståndsvillkor som gäller säkerhet för avfallsbehandling. I paragrafen föreskrivs att övergångsbestämmelser som i samband med reformen av avfallslagstiftningen (lagen om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av miljöskyddslagen, 196/2012, övergångsbestämmelsen) har fogats till miljöskyddslagen ska förbli i kraft till behövliga delar när de gällande övergångsbestämmelserna upphävs.

236 §. Deponier för utvinningsavfall. I paragrafen föreskrivs om att övergångsbestämmelserna i den lagändring som hänför sig till genomförandet av direktivet om utvinningsavfall (lag om ändring av miljöskyddslagen, 346/2008) ska förbli i kraft till behövliga delar. De befrielser som nämns i 1 mom. i bestämmelsen ska tillämpas på de deponier som har stängts före den 1 juni 2008. Före utgången av 2010 ska de dessutom tillämpas på de stängda deponier som inte har tagit emot utvinningsavfall efter april 2006 och om deponin i tillståndet har ålagts att stänga deponin eller om en ansökan om detta har lämnats in senast i juni 2008 i en ansökan om översyn av tillståndet. För de stängda deponier för utvinningsavfall som medför risk för storolycka och som avses i 2 mom. ska dock delvis ansvaret enligt 115 § gälla. I paragrafens 3 mom. föreskrivs om komplettering av säkerheter i fråga om de deponier för utvinningsavfall som har beviljats tillstånd före den 1 juni 2008. De nya förpliktelser som gäller säkerheterna ska tillämpas på dessa verksamheter senast den 1 maj 2014.

237 §. Förörening av mark. På motsvarande sätt som i 22 § i lagen om införande föreskrivs i denna paragraf om de bestämmelser som ska tillämpas på förörening av mark. Om föröreningen har förorsakats före årsskiftet 1994, dvs. före det datum när den upphävda avfallslagen (1072/1993) har trätt i kraft, ska de tidigare bestämmelserna i lagen om avfallshantering (673/1978) tillämpas på

detta ansvar. De tidigare bestämmelserna ska dock inte tillämpas på själva förfarandet, utan vid behandlingen av ärendet ska denna lag iakttas. De statsrådsförordningar om behov av och krav på att rena mark samt andra omständigheter i anknytning till rening som utfärdats med stöd av 14 § i den upphävda lagen eller 135 och 136 § i denna lag, ska iakttas också vid återställande av gamla objekt. Regleringen i paragrafens 2 mom. motsvarar också till denna del 22 § 2 mom. i lagen om införande.

238 §. Fastigheters avloppssystem. I paragrafen föreskrivs om de övergångsbestämmelser som gäller byggande av avloppssystem, och genom paragrafen ska de aktuella övergångsbestämmelserna i de ändringar av miljöskyddslagen som gäller avloppssystem (252/2005 och 196/2011) i praktiken vara i kraft fortfarande.

239 §. Tillsynsplaner och tillsynsprogram. I paragrafen föreskrivs om övergångstiden i fråga om tillsynsplaner och tillsynsprogram. På basis av 95 § i den lag som upphävs ska närings-, trafik- och miljöcentralerna årligen utarbeta en tillsynsplan som ska offentliggöras på internet. I tillsynsplanen redogörs det för särskilda förhållande på det område som ska ses över samt för tillsynsbehoven, tillsynsresurserna och målen för tillsynen. De kommunala miljöförvaltningsmyndigheternas tillsyn och samarbete i samband med tillsynen beaktas i planerna. Till innehållet täcker de befintliga planerna i huvudsak kraven i tillsynsplanen enligt den föreslagna 168 §, och därför behöver inte planerna ändras förrän nästa gång då de ska ändras i övrigt.

Närings-, trafik- och miljöcentralerna utarbetar årligen tillsynsprogram som gäller periodiska inspektioner av anläggningar. De nya kraven, som t.ex. utförandet av periodiska inspektioner av anläggningar med ett till tre års mellanrum, ska fogas till tillsynsprogrammet inom nio månader från lagens ikraftträdande. Uppdateringen av de befintliga tillsynsprogram som ska motsvara den nya lagen kan i praktiken göras genom deländringar, om tidtabellen inte tillåter den årliga rytm i vilken programmet utförs i normala fall. Utarbetandet av tillsynsplaner och tillsynsprogram utgör en ny förpliktelse för de kommunala miljöförvaltningsmyndigheterna, och

den ska fullgöras första gången inom tre år från lagens ikraftträdande.

240 §. *Uppgifter som ska registreras i datasystemet för miljövärdsinformation.* Övergångsbestämmelsen i paragrafen ger kommunerna möjlighet att anpassa sina egna datasystem till bestämmelsen i 223 § gällande ansvaret att registrera information.

1.2 Avfallslagen

2 §. Tillämpningsområde, **21 §.** Täckande av kostnaderna för bortskaffande, **41 §.** Överlämnande av avfall till fastighetsvis avfalls-transport eller till en områdesvis mottagningsplats, **118 §.** Bokföringsskyldighet och skyldighet att lämna uppgifter, **137 §.** Överklagande. Det föreslås att hänvisningarna i paragraferna ändras.

129 §. *Vite, hot om tvångsutförande och hot om avbrytande.* Det föreslås att paragrafen ändras till de delar som gäller skyddet mot s.k. självinkriminering.

Det föreslås att den nuvarande bestämmelsen i 1 mom. som gäller skydd mot självinkriminering slopas.

Det föreslås att det till paragrafen fogas ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 mom. blir 3 mom. I det nya 2 mom. föreskrivs det om skyddet mot självinkriminering på ett sätt som motsvarar 184 § 2 mom. i den föreslagna miljöskyddslagen, dock även med beaktande av den försumelseavgift som avses i avfallslagen. I 2 mom. i paragrafen föreslås bestämmelser om att det vid förundersökning, åtalsprövning eller rättegång eller i ett ärende som gäller försumelseavgift för att ålägga en fysisk person straffrättsligt ansvar inte får användas sådana upplysningar som en fysisk person har lämnat med stöd av den skyldighet att lämna uppgifter som anges i denna lag eller i bestämmelser som utfärdats med stöd av den och som har erhållits genom att personen förelagts att vid vite fullgöra en skyldighet.

1.3 Lagen om parkeringsövervakning

1 §. *Tillämpningsområde.* Det föreslås att hänvisningen i paragrafen ändras.

1.4 Gruvlagen

3 §. *Lagens förhållande till annan lagstiftning.* Det föreslås att hänvisningen i paragrafen ändras.

1.5 Vattenlagen

1 kap. 2 §. Lagens tillämpningsområde och förhållande till annan lagstiftning, **2 kap. 6 §.** Undanröjande av olägenhet och placering av muddermassa, **3 kap. 10 §.** Allmänna tillståndsvillkor, **4 kap. 1 §.** Tillämpningsområde, **4 kap. 12 §.** Skyddsområdesbestämmelser, **5 kap. 3 §.** Tillståndsplikt för dikning, **5 kap. 14 §.** Användning av annans dike för annat än torrläggning av mark, **11 kap. 12 §.** Gemensam behandling av tillståndsansökningar, **13 kap. 6 §.** Myndigheter och domstolar som behandlar ersättningsärenden, **18 kap. 1 §.** Uppgifter som ska antecknas i datasystemet för miljövärdsinformation och **19 kap. 14 §.** Avledande av avloppsvatten. Det föreslås att hänvisningarna i paragraferna ändras.

1.6 Räddningslagen

48 §. *Extern räddningsplan för objekt som medför särskild risk.* Det föreslås att hänvisningen i paragrafen ändras.

1.7 Lagen om utsläppshandel

2 §. *Tillämpningsområde,* **16 §.** Återkallande av ett tillstånd och **67 §.** *Insyns och granskningsrätt.* Det föreslås att hänvisningarna i paragraferna ändras.

1.8 Avfallsskattelagen

3 §. *Definitioner.* Det föreslås att hänvisningen i paragrafen ändras.

1.9 Miljöskyddslagen för sjöfarten

1 kap. 7 §. *Flytande plattformar med permanent fast förbindelse till stranden.* Det föreslås att hänvisningen i paragrafen ändras.

1.10 Luftfartslagen

87 §. *Förutsättningar för beviljande av byggnadstillstånd.* Det föreslås att hänvisningen i paragrafen ändras.

1.11 Lagen om behandling av miljöskydds- och vattenärenden vid regionförvaltningsverken

1 §. *Lagens tillämpningsområde.* Det föreslås att hänvisningen i paragrafen ändras.

1.12 Dammsäkerhetslagen

3 §. *Förhållande till annan lagstiftning.* Det föreslås att hänvisningen i paragrafen ändras.

1.13 Narkotikalagen

28 §. *Förstöring av narkotika som farligt avfall.* Det föreslås att hänvisningen i paragrafen ändras.

1.14 Lagen om främjande av användningen av biodrivmedel för transport

14 §. *Kvalitetskrav för drivmedel och information vid försäljningsställena.* Det föreslås att hänvisningen i paragrafen ändras.

1.15 Lagen om kompensationsbidrag, miljöstöd för jordbruket samt om vissa andra stöd som har samband med förbättrande av miljöns och landsbygdens tillstånd

5 §. *Allmänna förutsättningar och villkor för beviljande av stöd.* Det föreslås att hänvisningen i paragrafen ändras.

1.16 Lagen om högsta förvaltningsdomstolens sakkunnigledamöter

1 §. Det föreslås att hänvisningen i paragrafen ändras.

1.17 Lagen om gödsel-fabrikat

3 §. *Förhållande till vissa författningar.* Det föreslås att hänvisningen i paragrafen ändras.

1.18 Lagen om Finlands ekonomiska zon

3 §. *Lagstiftning som skall tillämpas på miljöskydd och vattenbyggande* och **11 §.** *Miljöbrott i den ekonomiska zonen.* Det föreslås att hänvisningarna i paragraferna ändras.

1.19 Begravningslagen

17 §. *Anläggande av ett krematorium.* Det föreslås att hänvisningen i paragrafen ändras.

1.20 Lagen om vattentjänster

5 §. *Allmän utveckling av vattentjänster.* Det föreslås att hänvisningarna i paragrafen ändras.

1.21 Lagen om förvaltningsdomstolarna

5 §. *Utnämning av och behörighetsvillkor för ledamöterna.* Det föreslås att hänvisningen i paragrafen ändras.

1.22 Markanvändnings- och bygglagen

134 §. *Behandling av ansökan om bygglov.* Det föreslås att hänvisningen i paragrafen ändras.

1.23 Naturvårdslagen

53 §. *Statens ersättningsskyldighet.* Det föreslås att hänvisningen i paragrafen ändras.

57 §. *Tvångsmedel.* Det föreslås att 2 mom. kompletteras i syfte att genomföra direktivet om miljöansvar för att förebygga och avhjälpa miljöskador. Enligt artikel 12 i direktivet ska de på vilkas intresse eller rättigheter en miljöskada enligt direktivet inverkar, ha rätt att göra ett ärende anhängigt i syfte att inleda förebyggande och avhjäljande åtgärder enligt direktivet. Europeiska kommissionen har vid tillsynen över genomförandet av direktivet fäst uppmärksamhet vid det faktum att det i finsk lagstiftning i fråga om naturskador ser ut att saknas rätt att göra ett ärende anhängigt enligt artikel 12 i situationer där en

naturskada har inträffat och myndigheten har skäl att börja vidta åtgärder som gäller avhjälpande av skadan. På grund av detta fogas till 2 mom. en bestämmelse enligt vilken den som åsamkats olägenhet har rätt att göra ett ärende anhängigt också i sådana fall att avsikten med anhängiggörandet är att inleda avhjälpande av naturskada. Registrerade sammanslutningar som avses i 61 § 3 mom. ska ha motsvarande rättighet.

1.24 Sjötrafiklagen

21 §. *Tillstånd till tävlingar och övningar.* Det föreslås att hänvisningen i paragrafen ändras.

1.25 Terrängtrafiklagen

30 §. *Tillstånd till tävlingar och övningar.* Det föreslås att hänvisningen i paragrafen ändras.

1.26 Gentekniklagen

23 §. *Äläggande att förebygga och avhjälpa betydande negativa effekter för miljön.* Det föreslås att hänvisningen i paragrafen ändras.

1.27 Havsskyddslagen

2 §. *Tillämpningsområde.* Det föreslås att hänvisningen i paragrafen ändras.

1.28 Hälsoskyddslagen

3 §. *Förhållande till vissa författningar.* Det föreslås att hänvisningen i paragrafen ändras.

50 §. *Avgifter.* Det föreslås att det till 4 mom. fogas en ny 3 punkt, i vilken föreskrivs om kommunens rätt att ta ut en avgift för inspektioner i anslutning till tillsynen över att en sådan förordning av statsrådet som avses i 17 kap. i miljöskyddslagen följs. På grund av tillägget ändras 50 § 4 mom. 2 punkten så att ett kommatecken tillfogas som skiljetecken mellan punkterna.

51 §. *Föreskrifter om hälsoskydd.* Det föreslås att hänvisningen i paragrafen ändras. Paragrafen ska ändras för att innehållet i 2 och

3 mom. i den svenskspråkiga texten preciseras.

1.29 Lagen om transport av farliga ämnen

4 §. *Förhållande till vissa författningar.* Det föreslås att hänvisningen i paragrafen ändras.

1.30 Kemikalielagen

3 §. *Förhållande till vissa författningar och 6 a §.* *Närings-, trafik- och miljöcentralen och den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten.* Det föreslås att hänvisningarna i paragraferna ändras.

1.31 Marktäktslagen

5 a §. *Plan för hantering av utvinningsavfall.* Det föreslås att hänvisningen i paragrafen ändras.

1.32 Lagen angående vissa grannelagsförhållanden

18 §. Det föreslås att hänvisningen i paragrafen ändras.

1.33 Strafflagen

48 kap. 1 §. *Miljöförstöring.* Det föreslås att hänvisningen i paragrafen ändras. **3 §.** *Miljöförseelse.* Det föreslås att hänvisningen i paragrafen ändras. Till paragrafens 3 mom. fogas på motsvarande sätt som i 1 och 2 mom. grov oaktsamhet som förutsättning för tillräknande.

1.34 Lagen om avhjälpande av vissa miljöskador

1 §. *Tillämpningsområde.* Utöver ändringen av den nuvarande hänvisningen ändras hänvisningen i 1 mom. 2 punkten till miljöskyddslagen så att den utöver den betydande förorening av vattendrag som redan nämnts i paragrafen också omfattar betydande förorening av grundvatten, vilken hör till tillämpningsområdet för 14 kap. i miljöskyddslagen. Miljöansvarsdirektivet, som har genomförts

nationellt genom miljöansvarslagen, omfattar även betydande förorening av grundvatten, i fråga om vilken det till 137 § 2 mom. i den föreslagna miljöskyddslagen fogas en hänvisning till miljöansvarslagen i syfte att trygga genomförandet av direktivet. På motsvarande sätt ska även 1 § i miljöansvarslagen utvidgas så att paragrafen omfattar betydande förorening av grundvatten på det sätt som direktivet förutsätter.

3 §. Definitioner och 4 §. Myndighet som beslutar om hjälpåtgärder. Det föreslås att det till 1 kap. i lagen fogas en ny 3 § 1 punkt, som innehåller en definition av skada för genomförande av direktivet om miljöansvar för att förebygga och avhjälpa miljöskador. Den nuvarande 3 § blir 4 § i 2 kap. Definitionen av skada ingår i artikel 2.2 i direktivet och Europeiska kommissionen har vid tillsynen över genomförandet av direktivet ägnat uppmärksamhet åt det faktum att det i finsk lagstiftning inte finns någon motsvarande definition. Definitionen har redan ingått i en definition av naturskada enligt 5 a § i naturvårdslagen, men med tanke på genomförandet av direktivet är det nödvändigt att även ta in definitionen i miljöansvarslagen. Paragrafernas inbördes ordning ändras av lagtekniska skäl så att den nya 3 § 1 punkten placeras i 1 kap. i anknytning till de övriga definitionerna och 4 § 1—3 punkterna i gällande lag blir 3 § 2—4 punkter. Den paragraf som innehåller bestämmelser om myndigheterna och som till sitt innehåll gäller endast 2 kap. föreslås bli flyttad till nämnda kapitel. I 4 § görs inte ändringar i innehållet.

12 §. Jämkning av kostnaderna. Det föreslås att 2 mom. ändras så att ordet eller som förenar 1 och 2 punkterna i momentet ändras till ordet och. Genom bestämmelsen har artikel 8.4 i direktivet om miljöansvar för att förebygga och avhjälpa miljöskador genomförts. Artikeln möjliggör jämkning av de kostnader som tas ut av den verksamhetsutövare som har orsakat en miljöskada. Europeiska kommissionen har vid tillsynen över genomförandet av direktivet ägnat uppmärksamhet åt det faktum att bestämmelsen i dess nuvarande form inte motsvarar direktivet, utan vidgar den möjlighet att jämka kostnaderna som anges i direktivet. Det föreslås att bestämmelsen ändras så att den bättre mot-

svarar artikel 8 i direktivet. Momentet ska ändras också för att innehållet i 2 punkten i den svenskspråkiga texten preciseras.

1.35 Livsmedelslagen

71 §. Avgifter för kommunala myndigheters prestationer. Det föreslås att det till paragrafen fogas ett nytt 3 mom., i vilket föreskrivs om kommunens rätt att ta ut avgift för inspektioner i anslutning till tillsynen över att en sådan förordning av statsrådet som avses i 17 kap. i miljöskyddslagen följs. På grund av tillägget till momentet blir de nuvarande 3 och 4 mom. i paragrafen 4 och 5 mom.

1.36 Konsument säkerhetslagen

32 §. Avgifter för kommunala tillsynsmyndigheters prestationer. Det föreslås att det till paragrafen fogas ett nytt 2 mom., i vilket föreskrivs om kommunens rätt att ta ut avgift för inspektioner i anslutning till tillsynen över att en sådan förordning av statsrådet som avses i 17 kap. i miljöskyddslagen följs. På grund av tillägget till momentet blir de nuvarande 2 och 3 mom. 3 och 4 mom.

2 Närmare bestämmelser och föreskrifter

Enligt 4 § i miljöskyddslagen får närmare bestämmelser om de i 1 mom. avsedda verksamheter och produkter som lagen eller en del av dess bestämmelser inte tillämpas på utfärdas genom förordning av statsrådet. Genom förordning av statsrådet får det också bestämmas att lagen ska tillämpas på verksamheter och produkter endast till vissa delar.

Enligt 5 § i miljöskyddslagen utfärdas närmare bestämmelser om definitionen av en avstjälningsplats på basis av beskaffenheten av det avfall som deponeras, deponeringstiden och verksamhetens övriga natur genom förordning av statsrådet.

Enligt 9 § i miljöskyddslagen får statsrådet i fråga om de krav som avser förebyggande och hindrande av förorening och risk för förorening av miljön som avses i 7 och 8 § genom förordning utfärda närmare bestämmelser om

1) utsläpp till miljön och avloppsnätet samt om förebyggande, begränsning och förbud av utsläpp och skadliga konsekvenser av utsläpp,

2) kontroll av utsläpp och utsläppsgränsvärden i fråga om tillståndspliktig och registreringspliktig verksamhet,

3) begränsning av utsläpp eller deponering av slam i miljön eller förbud mot utsläpp eller deponering av slam i miljön som medför risk för förorening av miljön,

4) skyldighet för utövare av tillståndspliktig eller registreringspliktig verksamhet att lämna uppgifter om utsläpp och deras konsekvenser till den myndighet som anges i förordningen,

5) skyldighet för utövare av tillståndspliktig eller registreringspliktig verksamhet att till den myndighet som anges i statsrådets förordning lämna uppgifter om råvaror, bränslen och andra kemikalier som används i verksamhet som medför risk för förorening av miljön samt om avfall som uppstår och behandlas i verksamheten,

6) den sakkunskap som krävs i olika typer av tillståndspliktig och registreringspliktig verksamhet.

Enligt 10 § i miljöskyddslagen får statsrådet utöver vad som föreskrivs i 9 § för förebyggande och hindrande av förorening och risk för förorening av miljön genom förordning utfärda närmare bestämmelser om

1) krav som ställs på placeringen av verksamheterna med avseende på miljöskyddet, förutsättningarna för placering av verksamheter på olika områden och de minimiavstånd till objekt som berörs av verksamheten som är nödvändiga för förebyggande av skador,

2) metoder, anordningar, byggnader och konstruktioner som används för att förebygga utsläpp och deras spridning, förebygga olyckor eller olycksrisker och trygga energieffektiviteten,

3) verksamhetens omfattning och verksamhetstiderna,

4) hantering av avfall,

5) åtgärder efter avslutad verksamhet.

Bestämmelserna i 1 mom. kan gälla följande verksamhetsområden och verksamheter:

1) energiproducerande anläggningar med en bränsleeffekt på minst 50 megawatt,

2) asfaltstationer,

3) distributionsstationer för flytande bränslen,

4) verksamheter där det används flyktiga organiska föreningar,

5) behandling av avfall,

6) jordbruk, kreaturshushållning, pälsdjurskötsel och skogsbruk,

7) torvutvinning,

8) fiskodling,

9) stenkrossar, stenbrott och annan stenbrytning,

10) behandling och avledning av kommunalt avloppsvatten.

Enligt 15 § i miljöskyddslagen får närmare bestämmelser om beredskapsplanens innehåll utfärdas genom förordning av statsrådet.

Enligt 17 § i miljöskyddslagen får närmare bestämmelser om sådana i 1 mom. avsedda ämnen som är farliga för miljön och hälsan och som det är förbjudet att direkt eller indirekt släppa ut i grundvattnet utfärdas genom förordning av statsrådet.

Enligt 23 § i miljöskyddslagen utfärdas närmare bestämmelser om tillsynen och om samarbetet mellan tillsynsmyndigheterna genom förordning av statsrådet.

Enligt 25 § i miljöskyddslagen utfärdas närmare bestämmelser om expertmyndigheter och sakkunniginrättningar samt om deras uppgifter genom förordning av statsrådet.

Enligt 26 § i miljöskyddslagen utfärdas närmare bestämmelser om godkännande-myndighetens uppgifter och om de organ som kan utses som stöd för godkännande-myndigheten genom förordning av statsrådet.

Enligt 29 § i miljöskyddslagen får närmare bestämmelser om definitionen av väsentlig ändring utfärdas genom förordning av statsrådet.

Enligt 34 § i miljöskyddslagen utfärdas närmare bestämmelser om verksamheter som faller inom den statliga miljötillståndsmyndighetens behörighet och som avses i 1 mom. 1 och 2 punkten genom förordning av statsrådet.

Enligt 39 § i miljöskyddslagen utfärdas närmare bestämmelser om ansökans innehåll och om hur man gör en elektronisk ansökan samt om utredningar som behövs för tillståndsprövningen genom förordning av statsrådet.

Enligt 42 § i miljöskyddslagen får närmare bestämmelser om de aktörer vars utlåande ska begäras utfärdas genom förordning av statsrådet.

Enligt 44 § i miljöskyddslagen får närmare bestämmelser om kungörelse och offentliggörande av kungörelse samt om annan information om tillståndsansökan utfärdas genom förordning av statsrådet.

Enligt 59 § i miljöskyddslagen får närmare bestämmelser om de situationer och faktorer som kan motivera att säkerhet inte behöver krävas utfärdas genom förordning av statsrådet.

Enligt 60 § i miljöskyddslagen får statsrådet utfärda närmare bestämmelser om hur säkerheten räknas ut och utökas. För småskaliga verksamheter kan det fastställas att säkerheten ska vara ett fast belopp som får vara högst 10 000 euro.

Enligt 80 § i miljöskyddslagen får närmare bestämmelser om innehållet i den utredning som ska tillställas tillsynsmyndigheten utfärdas genom förordning av statsrådet.

Enligt 81 § i miljöskyddslagen får närmare bestämmelser om maximala handläggnings-tider för översyn av tillstånd och om andra krav som gäller förfarandet för översyn utfärdas genom förordning av statsrådet.

Enligt 82 § i miljöskyddslagen får närmare bestämmelser om de uppgifter som ska ingå i statusrapporten utfärdas genom förordning av statsrådet.

Enligt 83 § i miljöskyddslagen får närmare bestämmelser om innehållet i tillståndsbeslutet utfärdas genom förordning av statsrådet.

Enligt 99 § i miljöskyddslagen utfärdas närmare bestämmelser om den anmälningsplikt som avses i 1 mom., om sådan begränsning av driften vid en anläggning på grund av att utrustningen för rening av rökgaser har havererat eller drabbats av driftsstörningar som avses i 2 mom. och om sådant beviljande av undantag som avses i 3 mom. genom förordning av statsrådet.

Enligt 101 § i miljöskyddslagen utfärdas närmare bestämmelser om de föroreningar som beslutet ska omfatta, om den information som ska anges i beslutet samt om grunderna för fastställande av utsläppstak för de utsläpp som beslutet omfattar och om beräk-

ning av utsläppstaken genom förordning av statsrådet.

Enligt 108 § i miljöskyddslagen utfärdas närmare bestämmelser om de enheter, anordningar och konstruktioner som hör till anläggningen samt om andra jämförbara omständigheter genom förordning av statsrådet.

Enligt 110 § i miljöskyddslagen utfärdas närmare bestämmelser om driften vid en avfallsförbrännings- eller samförbränningsanläggning under exceptionella driftsförhållanden genom förordning av statsrådet.

Enligt 112 § i miljöskyddslagen utfärdas närmare bestämmelser om definitionen av deponier för utvinningsavfall och bedömning av den risk för storolycka som en deponi medför genom förordning av statsrådet. Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser också utfärdas för definition av utvinning, utvinningsavfall och anrikning.

Enligt 114 § i miljöskyddslagen utfärdas närmare bestämmelser om avfallshanteringsplanens mål och innehåll genom förordning av statsrådet.

Enligt 115 § i miljöskyddslagen utfärdas närmare bestämmelser om handlingen över säkerhetsprinciperna, säkerhetsledningssystemet samt om den interna räddningsplanen och hur planen ska lämnas till tillsynsmyndigheterna genom förordning av statsrådet. Dessutom utfärdas närmare bestämmelser om informationsskyldigheten genom förordning av statsrådet.

Enligt 117 § i miljöskyddslagen får närmare bestämmelser om innehållet i anmälan utfärdas genom förordning av statsrådet.

Enligt 118 § i miljöskyddslagen får närmare bestämmelser om innehållet i anmälan och om hur anmälan ska göras utfärdas genom förordning av statsrådet.

Enligt 135 § i miljöskyddslagen får genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om

1) de med tanke på olika markanvändningsändamål högsta tillåtna halterna av skadliga ämnen i mark eller de halter som ligger till grund för bedömningen av föroreningsgraden och saneringsbehovet,

2) behandling och isolering av förorenade marksubstanser, om de tekniska krav som ställs på saneringen samt om kontroll och tillsyn.

Enligt 136 § i miljöskyddslagen kan närmare bestämmelser om anmälan och det beslut som ska fattas med anledning av den utfärdas genom förordning av statsrådet.

Enligt 140 § i miljöskyddslagen utfärdas för genomförande av 1 mom. behövliga miljö kvalitetskrav i fråga om för vattenmiljön farliga eller skadliga ämnen i ytvatten samt bestämmelser om möjligheterna att avvika från dem genom förordning av statsrådet. Miljö kvalitetskraven kan gälla halterna av ett ämne i ytvatten, sediment eller biota. Undantag får föreskrivas om det är motiverat på grund av gränsoverskridande föreningar eller i en i miljö tillståndet angiven blandningszon i närheten av en utsläppskälla eller om det av någon annan motsvarande orsak behövs för verkställande av Europeiska unionens lagstiftning.

Enligt 141 § i miljöskyddslagen utfärdas för genomförande av 1 mom. behövliga miljö kvalitetskrav och miljö kvalitetsmål samt bestämmelser om möjligheterna att avvika från dem genom förordning av statsrådet. Kraven och målen kan gälla mängderna av farliga eller skadliga ämnen eller föreningar i luft eller nedfall. Bestämmelser om undantag kan föreskrivas om det behövs för verkställande av Europeiska unionens lagstiftning.

Enligt 142 § i miljöskyddslagen utfärdas för genomförande av 1 mom. behövliga miljö kvalitetskrav och miljö kvalitetsmål genom förordning av statsrådet. Dessa krav och mål kan variera för olika typer av bullerkällor och områden och kan endast gälla för bestämda tidsperioder.

Enligt 143 § i miljöskyddslagen kan närmare bestämmelser om ordnandet av uppföljningen av miljöns tillstånd, om uppföljnings- och bedömningsmetoder och om kvalitetskrav för dem samt om offentliggörande och information om uppföljningsinformation utfärdas genom förordning av statsrådet.

Enligt 145 § i miljöskyddslagen får närmare bestämmelser om innehållet i en luftvårdsplan utfärdas genom förordning av statsrådet.

Enligt 146 § i miljöskyddslagen får närmare bestämmelser om innehållet i en handlingsplan på kort sikt utfärdas genom förordning av statsrådet.

Enligt 148 § i miljöskyddslagen får närmare bestämmelser om innehållet i utredningen utfärdas genom förordning av statsrådet.

Enligt 151 § i miljöskyddslagen utfärdas närmare bestämmelser om de indikatorer som ska användas i bullerutredningarna, om innehållet i bullerutredningen och handlingsplanen för bullerbekämpning och vid behov om hur befolkningskoncentrationerna utses genom förordning av statsrådet.

Enligt 152 § i miljöskyddslagen ska utlåtande begäras av de berörda kommunerna, de behöriga statliga tillsynsmyndigheterna, Trafikverket, flygplatsoperatören och de instanser som närmare anges genom förordning av statsrådet. Dessutom utfärdas bestämmelser om den tidpunkt före vilken bullerutredningen och handlingsplanen senast ska göras genom förordning av statsrådet.

Enligt 156 § i miljöskyddslagen utfärdas närmare bestämmelser dels om obligatorisk reningsnivå och tillåten belastning av miljön från hushållsavloppsvatten, dels om planering, användning och underhåll av avloppsvattensystemen och avslamning genom förordning av statsrådet. Dessutom föreskrivs det om en vägledande reningsnivå som ska nås med rening av hushållsavloppsvatten om de kommunala miljöskyddsföreskrifterna innehåller strängare krav än 2 mom. genom förordning av statsrådet.

Enligt 159 § i miljöskyddslagen utfärdas närmare bestämmelser om utbildnings- och behörighetskraven för personer och verksamhetsutövare som avses i 1 mom. genom förordning av statsrådet.

Enligt 161 § i miljöskyddslagen utfärdas närmare bestämmelser om anläggningar och redskap som behövs inom den installations-, underhålls- och serviceverksamhet som gäller anläggningar och system innehållande ämnen som avses i 159 § 1 mom. och inom avfallshantering i fråga om sådana ämnen genom förordning av statsrådet.

Enligt 162 § i miljöskyddslagen utfärdas närmare bestämmelser om innehållet i de anmälningar som avses i denna paragraf och om anmälningsförfarandet genom förordning av statsrådet.

Enligt 163 § i miljöskyddslagen utfärdas närmare bestämmelser om de inspektioner som avses i 1 mom. samt om de uppgifter

som underhålls- och inspektionsjournalen ska innehålla genom förordning av statsrådet.

Enligt 165 § i miljöskyddslagen får närmare bestämmelser utfärdas om de uppgifter som enligt 1 mom. ska lämnas och om de metoder som ska användas för detta genom förordning av statsrådet.

Enligt 167 § i miljöskyddslagen får närmare bestämmelser utfärdas om tillsynsmyndighetens åtgärder för tryggnad av tillsynens kvalitet och effektivitet genom förordning av statsrådet.

Enligt 168 § i miljöskyddslagen får närmare bestämmelser om utarbetandet av tillsynsplanen och tillsynsprogrammet och om innehållet i dem, om periodiska inspektioner och sampel, om bedömning av miljörisker samt om genomförandet av annan regelbunden tillsyn och om informationen i samband med den utfärdas genom förordning av statsrådet.

Enligt 174 § i miljöskyddslagen får närmare bestämmelser om inspektionen, om inspektionsjournalens innehåll och om delgivning utfärdas genom förordning av statsrådet.

Enligt 177 § i miljöskyddslagen utfärdas närmare bestämmelser om bedömning av hur betydande en förorening är och om omständigheter som ska beaktas vid bedömningen genom förordning av statsrådet.

Enligt 197 § i miljöskyddslagen ska fullföljdsdomstolen till tillstånds- och tillsynsmyndigheten elektroniskt lämna information om ändringar som gjorts i de beslut som dessa myndigheter har fattat och om besluten har vunnit laga kraft, så att informationen kan registreras i datasystemet för miljövarldsinformation. Närmare bestämmelser om det sätt och den tidpunkt för lämnande av information som avses i detta moment får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Enligt 206 § i miljöskyddslagen utfärdas närmare bestämmelser om definitionen av små företag och om avgiftens skälighet i verksamheter av olika storlek och natur genom förordning av miljöministeriet.

Enligt 209 § i miljöskyddslagen får genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om

1) provtagning, mättings-, beräknings- och testmetoder, standarder och beräkningsmodeller som ska användas vid tillämpningen av

denna lag och bestämmelser som har utfärdats med stöd av den,

2) säkerställande av tillförlitligheten i och kvaliteten på provtagning, mätningar, tester, utredningar och undersökningar,

3) förutsättningarna för godkännande av de aktörer som avses i 2 mom., godkännandets giltighet och de uppgifter som ska antecknas i den offentliga förteckningen över godkända aktörer.

Enligt 214 § i miljöskyddslagen ska det innan ett beslut som avses i 213 § fattas begäras utlåtanden om ansökan av den kommun där verksamheten är placerad samt av kommunerna inom det område som påverkas av verksamheten, av de behöriga statliga tillsynsmyndigheterna samt av andra som närmare anges genom förordning av statsrådet.

Enligt 216 § i miljöskyddslagen får närmare bestämmelser om begränsning av eller förbud mot tillverkning, import, utsläppande på marknaden, export, överlåtelse eller användning av dessa ämnen, kemikalier och produkter samt om sammansättning och märkning av ett bränsle, en kemikalie eller en produkt som tillverkas, importeras, släpps ut på marknaden, exporteras eller används och om skyldigheten att lämna uppgifter om ämnet, kemikalien eller produkten till myndigheterna utfärdas genom förordning av statsrådet.

Enligt 217 § i miljöskyddslagen kan närmare bestämmelser om tillåten nödvändig tomgång på dessa områden utfärdas genom förordning av statsrådet. Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser dessutom utfärdas om

1) utsläpp från arbetsmaskiner eller anordningar, om förbud mot eller begränsning av utsläppande på marknaden eller användning av dem samt om märkning av dem, samt

2) skyldigheten att inhämta typgodkännande eller skyldigheten att enligt vad som närmare bestäms genom förordning på annat sätt visa att en arbetsmaskin eller anordning uppfyller kraven i förordningen.

Enligt 218 § i miljöskyddslagen utfärdas närmare bestämmelser om innehållet i ansökan och om vilka objekt med ett särskilt historiskt och kulturellt värde i fråga om vilka ett ovan nämnt undantag kan beviljas genom förordning av statsrådet.

3 Ikraftträdande

Avsikten var att industriutsläppsdirektivet till betydande delar skulle tillämpas i den nationella lagstiftningen senast den 7 januari 2013. Därför föreslås lagarna träda i kraft så snart som möjligt efter det att de har antagits.

4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Ett av syftena med omarbetningen av miljöskyddslagen är att ändra bestämmelserna så att de uppfyller kraven i grundlagen. Den föreslagna miljöskyddslagen är den centrala författning som styr förebyggandet och hindrandet av förorening av miljön, och som har beröringspunkter med många andra lagar som gäller miljöfrågor. De centrala grundläggande fri- och rättigheter i grundlagen som anknyter till den föreslagna miljöskyddslagen är ansvaret för miljön i 20 § 1 mom., medborgarnas möjlighet att påverka beslut i 20 § 2 mom., egendomsskyddet i 15 § och näringsfriheten i 18 §. Andra helheter som är betydande med tanke på grundlagen är särskilt beaktandet av legalitetsprincipen i 80 § i grundlagen när det gäller lagens grundbestämmelser och bemyndiganden att utfärda förordning.

Grundlagsutskottet (GrUB 25/1994 rd) har uppställt följande villkor för en inskränkning av de grundläggande fri- och rättigheterna: Inskränkningarna ska grunda sig på författningar på lagnivå; inskränkningarna ska vara noga avgränsade och tillräckligt exakt definierade; grunderna för inskränkningar ska vara acceptabla med avseende på komplexet av grundläggande fri- och rättigheter och dikterade av något tungt vägande samhälleligt skäl; genom lag kan inte föreskrivas om en inskränkning som hör till kärnan i en grundläggande fri- eller rättighet; inskränkningarna bör vara nödvändiga för att uppnå ett syfte och i sin omfattning stå i rätt proportion till det rättsgoda som de grundläggande fri- och rättigheterna skyddar och till betydelsen av det samhälleliga intresse som ligger bakom inskränkningen; inskränkningar i grundläggande fri- och rättigheter kräver ett adekvat rättsskydd och inskränkningarna får inte stå i

strid med Finlands internationella förpliktelser när det gäller de mänskliga rättigheterna.

Ansvar för miljön

Enligt 20 § 1 mom. i grundlagen bär var och en ansvar för naturen och dess mångfald samt för miljön och kulturarvet. Det ansvar för miljön (grundläggande rättighet till miljön) som följer av bestämmelsen genomförs via den materiella lagstiftningen. Bestämmelsen omfattar både förhindrande av ödeläggning av miljön eller miljöförstöring och aktiva åtgärder för att gagna miljön.

Bestämmelsen uttrycker människornas alltomfattande ansvar för en sådan helhetslinje för den ekonomiska och samhälleliga verksamheten att den levande och livlösa naturens mångfald kan bevaras (se RP 309/1993 rd, s. 70). Grundlagsutskottet har i sin praxis ett flertal gånger behandlat bestämmelsen om ansvar för miljön och dess förhållande särskilt till egendomsskyddet, och utskottet har ansett att bestämmelsen inte konstituerar individuellt konstaterbara förpliktelser och att den för det andra inte utgör en särskild grund för att inrikta toleransförpliktelser speciellt på markägarna. Å andra sidan utgör båda delar av samma stadganden om grundläggande fri- och rättigheter och kan därmed inverka på tolkningen av vardera i ett sammanhang, där målet bland annat är att främja en hållbar balans mellan människan och naturen i lagstiftningsväg (se GrUU 20/2010 rd, s. 2/II och GrUU 21/1996 rd, s. 2/I).

Den föreslagna miljöskyddslagen syftar till att förebygga och minska utsläpp, förebygga och hindra förorening och risk för förorening av miljön och avhjälpa skador orsakade av förorening och avvärja miljöskador, trygga en sund, trivsamt och naturekonomiskt hållbar och mångsidig miljö och motverka klimatförändringen, främja en hållbar användning av naturresurser, minska mängden avfall och avfallets skadlighet samt förebygga skadeverkningar av avfall, effektivisera bedömningen av miljökonsekvenserna i fråga om förorenande verksamhet och beaktandet av dessa konsekvenser som en helhet samt förbättra medborgarnas möjligheter att påverka beslut som gäller miljön. Bestämmelserna i

den föreslagna lagen har således en central betydelse när det gäller att trygga de grundläggande rättigheterna till miljön.

Reglering som gäller syftet med miljöskyddslagen och som är central med tanke på bestämmelserna i grundlagen finns särskilt i den föreslagna lagens 2 kap. som gäller allmänna skyldigheter och principer och 4—8 kap. som gäller tillstånd och tillståndsprövning.

Medborgarnas delaktighet

Enligt 20 § 2 mom. i grundlagen ska det allmänna verka för att alla tillförsäkras en sund miljö och att var och en har möjlighet att påverka beslut i frågor som gäller den egna livsmiljön. Myndigheternas beslutsförfarande i fråga om förebyggande och hindrande av förorening av miljön grundar sig till stor del antingen på bestämmelserna i den föreslagna miljöskyddslagen eller på allmän lagstiftning om förvaltningsförfarande. I den föreslagna lagen finns bestämmelser som syftar till att trygga medborgarnas rätt till delaktighet.

I 4 kap. och i bilaga 1 till den föreslagna miljöskyddslagen föreskrivs om tillståndsplikt för verksamheter, i 5 kap. om tillståndsförfarande, i 6 kap. om tillståndsprövning och i 7 kap. om tillståndsprövning i fråga om direktivanläggningar. I 12 kap. i den föreslagna lagen föreskrivs om vissa anmälningar och behandlingen av anmälningarna. Det föreslås att det i lagen tas in egna bestämmelser om behandlingen av ett ärende, inbegripet information och hörande av part, för tillståndsförfarandet på samma sätt som i gällande lag. Till vissa delar hänvisas i fråga om övriga förfaranden i tillämpliga delar även till de paragrafer som gäller behandlingen av miljö-tillstånd. I 15 kap. som gäller miljöns tillstånd och uppföljningen av det finns även relevanta förslag till paragrafer som gäller information och hörande av part (147, 148, 152 och 153 §). Till vissa delar iakttas vid behandlingen av ärenden de bestämmelser i förvaltningslagen som även garanterar medborgarnas rätt till delaktighet.

En viktig form av delaktighet är också allmänhetens möjlighet att ta del i beredningen av kommunala miljöskyddsföreskrifter. Be-

stämmelser om detta finns i 20 kap. Enligt 202 § i den föreslagna lagen får en kommun meddela kommunala miljöskyddsföreskrifter om ärenden som särskilt föreskrivs i lag. På beredningen av miljöskyddsföreskrifterna tillämpas bestämmelserna i förvaltningslagen (204 §), dock inte bestämmelsen om hörande av part enligt 34 §, eftersom beredningen av föreskrifterna inte omedelbart riktar sig till någon särskild instans och det sålunda egentligen inte finns sådana parter som avses i paragrafen. Däremot ska möjligheter till inflytande i enlighet med 41 § i förvaltningslagen reserveras vid beredningen av föreskrifterna. Enligt nämnda paragraf ska en myndighet ge andra än parter möjlighet att få uppgifter om utgångspunkterna och målen för behandlingen av ärendet samt att uttala sin åsikt om ärendet, om avgörandet i ett ärende kan ha en betydande inverkan på dessa personers livsmiljö, arbete eller övriga förhållanden. Information om att ärendet är anhängigt och om möjligheten till inflytande ska ges på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till ärendets betydelse och omfattning. Ett förfarande i enlighet med 41 § i förvaltningslagen garanterar medborgarnas rätt till delaktighet när kommunala miljöskyddsföreskrifter bereds.

Det väsentliga för medborgarnas delaktighet och inflytande är även 186 § i den föreslagna miljöskyddslagen, med stöd av vilken medborgarna kan inleda tillsyns- eller förvaltnings tvångsförfarande i ett ärende som gäller förfaranden enligt 135, 137, 175, 176, 180 eller 181 §. Den myndighet som är antingen statlig tillsynsmyndighet eller kommunal miljövårdsmyndighet i dessa ärenden ska behandla det skriftliga inledandet av ett ärende i enlighet med förvaltningslagen och fatta ett beslut om detta som får överklagas i enlighet med bestämmelserna om ändrings-sökande.

Rättssäkerhet

Enligt 21 § 1 mom. i grundlagen har var och en rätt att på behörigt sätt och utan ogrundat dröjsmål få sin sak behandlad av en domstol eller någon annan myndighet som är behörig enligt lag samt att få ett beslut som gäller hans eller hennes rättigheter och skyl-

digheter behandlat vid domstol eller något annat oavhängigt rättskipningsorgan.

I 190 § i den föreslagna lagen föreskrivs om rätt att söka ändring genom besvär i ett beslut som meddelats med stöd av miljöskyddslagen. Vid sökande av ändring iakttas förvaltningsprocesslagen förutom i fråga om beslut om kommunala miljöskyddsföreskrifter och beslut om taxan för behandlingsavgifter som avses i 190 § 4 mom., i vilka ändring söks genom besvär i enlighet med kommunallagen. Lagens 191 § innehåller bestämmelser om besvärsrätten vid förvaltningsbesvär. Besvärsrätt har parter och de myndigheter som räknas upp i bestämmelsen. I bestämmelsen tryggas besvärsrätt även för sådana registrerade föreningar eller stiftelser vars syfte bl.a. är att främja miljöskydd i ärenden inom vars verksamhetsområde konsekvenserna på miljö och hälsa uppträder. Besvärsrätt har dessutom sametinget på den grunden att den verksamhet som avses i miljötillståndet försämrar samernas rätt att som ursprungsfolk bevara och utveckla sitt språk och sin kultur samt skoltarnas byastämman på den grunden att den verksamhet som avses i miljötillståndet inom skoltområdet försämrar skoltarnas levnadsförhållanden och möjligheter att bedriva i skollagen avsedda naturnärningar.

De tillsynsmyndigheter som anges i den föreslagna miljöskyddslagen kan i fall av brott mot lagen vidta tillsyns- och förvaltnings tvångsåtgärder enligt 18 kap. Frågan om lagenligheten i dessa myndighetsåtgärder kan lämnas till en fullföljdsdomstol för prövning.

Näringsfrihet

Enligt 18 § 1 mom. i grundlagen har var och en i enlighet med lag rätt att skaffa sig sin försörjning genom arbete, yrke eller näring som han eller hon valt fritt. Principen om näringsfrihet betraktas som huvudregeln för utövande av näring, men det är dock möjligt att avvika från regeln, om andra viktiga samhälleliga intressen talar för det.

Av näringsfrihet följer bl.a. att bestämmelser om tillståndsplikt för verksamheten alltid ska utfärdas genom lag och de ska uppfylla de krav på noggrann avgränsning och exakt-
het som gäller inskränkning av grundläggande

de fri- och rättigheter. Det väsentliga innehållet i inskränkningarna, t.ex. deras omfattning, ska framgå av lagen. I 4 kap. i miljöskyddslagen finns bestämmelser om tillståndsplikt för verksamheterna och vissa undantag från tillståndsplikten. Den centrala bestämmelsen är 27 § i förslaget, som kompletteras av 28 § (tillståndsplikt i grundvattenområden) och 29 § (väsentlig ändring av tillståndspliktig verksamhet). Den detaljerade förteckningen över tillståndspliktiga verksamheter ingår i tabellerna 1 och 2 i bilaga 1 till den föreslagna miljöskyddslagen, vilket innebär en ändring jämfört med nuläget där bestämmelser om förteckningarna över anläggningar finns i miljöskyddsförordningen. Bestämmelser om förutsättningarna för beviljande av tillstånd finns i 6 kap. i den föreslagna lagen. Bestämmelser om ändring, återkallande och hävande av tillstånd finns i 9 kap. i den föreslagna lagen. I lagförslaget ingår bestämmelser om behandlingen av ett ärende.

Regleringen av verksamhet som förutsätter godkännande grundar sig enligt 80 § i grundlagen på tillräckligt exakta och noggrant avgränsade bestämmelser på lagnivå, av vilka det framgår vilka rättigheter och skyldigheter en verksamhetsutövare har.

Grundlagsutskottet har vid reglering av näringsverksamhet i regel ansett att återkallande av ett tillstånd är en myndighetsåtgärd som ingriper i den enskildes rättsliga ställning och har en mer drastisk verkan än ett avslag på en tillståndsansökan. Därför har utskottet ansett det nödvändigt för att bestämmelsen ska vara rätt proportionerad att möjligheten att återkalla tillstånd binds vid allvarliga eller väsentliga överträdelser eller försummelser och vid att eventuella anmärkningar eller varningar till tillståndshavaren inte har lett till att uppenbara brister i verksamheten har korrigerats (se GrUU 31/2006 rd, s. 2 och GrUU 8/2006 rd, s. 3/II).

Grundlagsutskottets riktlinjer har beaktats i 93 § om återkallande av tillstånd, där förutsättningarna för återkallande har kopplats till det faktum att sökanden har lämnat felaktiga uppgifter som väsentligen har påverkat förutsättningarna för beviljandet av tillståndet eller till överträdelse av tillståndsvillkoren som har upprepats trots en skriftlig anmärkning av

en myndighet eller till det faktum att förutsättningarna för beviljande av tillstånd inte kan uppfyllas genom ändring av tillståndet i enlighet med 89 §.

Bakom de bestämmelser som gäller tillstånd, beviljande av tillstånd och återkallande av tillstånd finns ett behov av effektiv tillsyn över de verksamheter som fordrar tillstånd för att det ska kunna säkerställas att de mål som anknyter till den grundläggande rättigheten till miljön i lagen kan uppfyllas. Det finns således godtagbara och vägande skäl för att begränsa näringsfriheten och förutsättningarna för återkallande uppfyller de krav som i allmänhet uppställts för återkallande, och lagförslaget är således inte problematiskt i fråga om förfarandena för godkännande med tanke på 18 § 1 mom. och 80 § 1 mom. i grundlagen.

Egendomsskydd

Grundlagens 15 § innehåller en generalklausul om egendomsskydd (1 mom.) och en klausul om expropriation (2 mom.). Med stöd av generalklausulen i 15 § 1 mom. i grundlagen som gäller egendomsskydd är vars och ens egendom tryggad. På inskränkningar av egendomsskyddet tillämpas de allmänna förutsättningarna för begränsning av de grundläggande fri- och rättigheterna. Angående expropriation av egendom för allmänt behov mot full ersättning kan enligt 15 § 2 mom. i grundlagen bestämmas genom lag endast om egendomen inlöses för allmänt behov och mot full ersättning. För att det ska vara fråga om sådan expropriation som avses i bestämmelsen ska fråntagandet och överföringen av rätten till sin karaktär vara bestående och slutgiltigt. En inskränkning av rätten att använda en fastighet bedöms i regel inte som expropriation av egendom, utan på bedömningen av en sådan inskränkning tillämpas generalklausulen om egendomsskydd.

Gränsdragningen mellan expropriation och inskränkning är viktig också i det avseendet att den allmänna bestämmelsen i 15 § 1 mom. i grundlagen i motsats till bestämmelsen om expropriation i 15 § 2 mom. i grundlagen inte innehåller något krav på ersättning för inskränkning av användningen av egendom. Enligt grundlagsutskottet inne-

fattar egendomsskyddet bl.a. frihet för ägaren att använda sin egendom. Ägarens rättigheter kan dock begränsas genom en lag som uppfyller de krav som ställs på en lag som inskränker de grundläggande fri- och rättigheterna, inbegripet proportionalitetskravet (GrUU 49/2002 rd, s. 2/II, GrUU 6/2010 rd). Av bestämmelsen i 15 § 1 mom. i grundlagen följer inte något krav på att ersätta ägaren för vilken inskränkning av användningen som helst och inte något krav på full ersättning när ersättningar beviljas. Ersättning för inskränkning i egendomens användning är en delfaktor som inverkar på totalbedömningen, som tas i beaktande vid utredning av om en begränsning i rätten att använda egendom är tillåten med tanke på grundlagsskyddet för egendom (GrUU 38/1998 rd, GrUU 6/2010 rd, GrUU 24/2012 rd).

I den föreslagna miljöskyddslagen begränsar 13 § 1 mom. förläggningen av torvutvinning och kan leda till att miljötillståndet förvägras, om utvinningen förläggs så att nationellt eller regionalt betydelsefulla naturvärden förstörs på den plats där verksamheten är placerad. Verksamheten kan oberoende av vad som föreskrivs i 1 mom. placeras på ett visst område, om placeringen inte äventyrar möjligheterna att bevara naturvärdena i den delen av landet eller om tillämpningen av 1 mom. hindrar uppkomsten av en verksamhet som med hänsyn till allmänt intresse är viktig och det inte annars finns något hinder för att tillstånd ska beviljas. Bestämmelsen tillämpas inte enligt 3 mom., om de i 1 mom. avsedda naturvärdena har beaktats i landskapsplanen eller i en generalplan med rättsverkningar och verksamheten förläggs på ett område som reserverats för den i planen. Den föreslagna bestämmelsen utgör inte något absolut hinder för att tillstånd beviljas, och den hindrar inte heller att egendomen används för annan verksamhet som medför nytta för ägaren. Den föreslagna 13 § leder inte till en permanent och slutgiltig överföring av egendomsrätten från ett rättssubjekt till ett annat, och därför jämföras de åtgärder som bestämmelsen möjliggör inte med expropriation. Förslaget ska således med tanke på 15 § 1 mom. i grundlagen ses över med beaktande av den grundläggande rättighet i fråga om

miljön som avses i 20 § 1 mom. i grundlagen.

Vid tillståndsprövningar enligt den gällande miljöskyddslagen är det möjligt att beakta den skada som föranleds naturvärdena av fysisk ändring av platsen för placering av en verksamhet endast när dessa naturvärden har skyddats antingen med stöd av naturvårdslagen eller vattenlagen. Enligt den föreslagna 13 § kan man vid tillståndsprövningen när det gäller torvutvinning beakta vilka konsekvenser platsen har för andra skyddade naturvärden än för dem som särskilt skyddas med stöd av miljöskyddslagen och vattenlagen. Bestämmelserna är nödvändiga, eftersom torvutvinning som projekttyp ofta förutsätter fysisk ändring av ett omfattande område. I rättspraxis har bestämmelserna i miljöskyddslagen visat sig vara bristfälliga i synnerhet i fråga om torvutvinningsprojekt i situationer där förläggningen av projektet inte i tillräcklig utsträckning har utretts med hjälp av planer som gäller markanvändningsplaneringen.

Vid tillståndsprövningen kan man med stöd av den föreslagna 49 § 4 punkten, som motsvarar den nuvarande bestämmelsen i 42 § i den gällande lagen, beakta andra än med stöd av miljöskyddslagen eller vattenlagen skyddade naturvärden när man bedömer verksamhetens förorenande verkningar utanför den plats där verksamheten är placerad. Förslaget gäller motsvarande betydelsefulla naturvärden på den plats där verksamheten är placerad. Förslaget bidrar således till förverkligandet av 20 § 1 mom. i grundlagen. Det är fråga om skydd av sådana allmänna intressen som kan berättiga till inskränkningar i egendomsskyddet.

Det att Finland har förbundit sig vid målen för konventionen om biologisk mångfald i fråga om skyddet av biologisk mångfald och hållbar användning samt vid ett allt effektivare förverkligande av dessa mål bromsar i betydande utsträckning upp förlusten av biologisk mångfald före 2020. På EU-nivå har Finland förbundit sig vid målet att före 2020 stoppa utarmningen av den biologiska mångfalden och försämringen av ekosystemtjänsterna. En bedömning av antalet hotade arter i Finland 2010 visar att arterna i myrmarker har blivit allt mer hotade. Cirka hälften av

Finlands myrbiotoper har i kartläggningen av Finlands hotade biotoper 2008 bedömts vara hotade på riksnivå. Förslaget till förutsättningar för placering av verksamheten förhindrar att förekomster av nationellt eller regionalt betydelsefulla arter eller biotoper som har bedömts vara utrotningshotade och som förekommer på myrarna förstörs och förslaget bidrar således till att stoppa utarmningen av mångfalden. Förslaget är således med hänsyn till systemet för de grundläggande fri- och rättigheterna godtagbart och dikterat av något tungt vägande samhälleligt skäl.

Betydelsefulla naturvärden beaktas i kraven på innehållet i planer enligt markanvändnings- och bygglagen när det bedöms var verksamheten ska placeras. I paragrafens 3 mom. föreslås det därför att tillämpningsområdet för 1 mom. begränsas till situationer där i 1 mom. avsedda naturvärden inte har beaktats i landskapsplanen eller i en generalplan med rättsverkningar. Paragrafens 1 och 2 mom. tillämpas således i situationer där tillstånd för torvutvinning söks för ett område som inte anvisats för detta ändamål i landskapsplanen eller en generalplan med rättsverkningar eller i situationer där naturvärden som avses i 1 mom. inte har beaktats vid förfarandet med markanvändningsplanering. I situationer av detta slag är det enligt gällande lagstiftning inte möjligt att beakta betydelsefulla naturvärden på platsen när beslut ska fattas om placering av verksamheten. En inskränkning av egendomsskyddet är således nödvändig för att målet med naturens mångfald ska kunna uppnås.

Torvutvinning får enligt 13 § 1 mom. i förslaget inte förläggas så att nationellt eller regionalt betydelsefulla naturvärden förstörs. Begreppet naturvärde har redan etablerats i lagstiftningen. Med betydelsefulla naturvärden avses utrotningshotade arter eller biotoper, vars hotbedömning grundar sig på utvärderingar av hotstatusen för arter och biotoper som har gjorts på riksnivå. Torvutvinning får inte förläggas så att nationellt eller regionalt betydelsefulla naturvärden förstörs. Tröskeln för inskränkningar har i förslaget fastställts på en hög nivå. I 1 mom. föreskrivs dessutom om omständigheter som ska beaktas när betydelsefullheten bedöms. Vid bedömning av naturvärdenas betydelsefullhet ska det beak-

tas hur utrotningshotade de arter och biotoper är som förekommer på platsen och hur betydelsefull och omfattande förekomsten är. Med betydelsefulla naturvärden på platsen där verksamheten är placerad avses således förekomster av arter och biotoper som bedömts vara utrotningshotade och som på grund av sin omfattning eller förekomstens placering är särdeles betydande. Det betydelsefulla naturvärde som avses i bestämmelsen innebär i princip i praktiken att fler än en hotad art eller biotop förekommer på den planerade platsen för verksamheten. När det gäller de mest hotade biotoperna och arterna kan även en enskild betydande förekomst utgöra ett hinder för att verksamheten placeras på platsen. Vid bedömningen av ett naturvärdes betydelsefullhet kan dessutom platsens betydelse för den omgivande naturen och dess funktion beaktas. Förslaget uppfyller således de krav som ställs på att bestämmelserna ska vara noggrant avgränsade.

Förslaget stödjer miljöskyddslagens allmänna mål att trygga en naturekonomiskt hållbar och mångsidig miljö och främja ett hållbart utnyttjande av naturresurserna. Med beaktande av den höga tröskel som fastställts för när naturvärden är betydelsefulla och det faktum att de naturvärden som ska beaktas grundar sig på riksomfattande bedömningar av hotstatusen för arter och biotoper samt den i förslaget ingående möjligheten att avvika från förbudet att förstöra på de villkor som ställs i 2 mom. kan förslaget anses stå i rätt proportion till det skydd av naturens mångfald som är målet och till vikten av det samhälleliga intresse som ligger bakom inskränkningen. Frågan om huruvida den plats där verksamheten ska placeras är lämplig kan som en del av tillståndsbeslutet lämnas till en fullföljdsdomstol för prövning, och därmed uppfyller förslaget även kraven på rättskydd.

De grundläggande fri- och rättigheterna skyddas i första hand människoindivider. De grundläggande fri- och rättigheterna skyddas juridiska personer indirekt, eftersom ett ingripande i en juridisk persons ställning kan innebära att det inkräktas på rättigheterna för individen bakom den juridiska personen. I grundlagsutskottets praxis har det ansetts att lagstiftaren när de i lag föreslagna skyldighe-

terna gäller börsbolag eller andra juridiska personer med stor förmögenhetsmassa i princip har större spelrum med hänsyn till egendomsskyddet än när bestämmelserna har mycket omedelbara effekter för de fysiska personerna bakom den juridiska personen (GrUU 34/2000 rd, GrUU 61/2002 rd, GrUU 32/2004 rd, GrUU 54/2005 rd, GrUU 10/2007 rd, GrUU 9/2008 rd). Utskottet har likaså ansett att ju längre en juridisk person står från enskilda individer och analogt, ju obetydligare och mer indirekta konsekvenser åtgärderna har för enskilda personers konkreta ekonomiska intressen, desto osannolikare är det att åtgärder mot en juridisk person kan stå i strid med enskilda personers egendomsskydd enligt grundlagen (GrUU 45/1996 rd, GrUU 17/1997 rd). I praktiken gäller de flesta torvutvinningsprojekt som kräver miljötillstånd myrmarker, som innehas av företag i torvutvinnings- och energibranschen, och därför drabbar konsekvenserna av den föreslagna bestämmelsen i praktiken i huvudsak företag.

Bestämmelsen om förläggning av torvutvinningen är nödvändig för att målen med den föreslagna lagen ska nås samt för tryggheten av den grundläggande rättigheten i fråga om miljön enligt grundlagen. Bestämmelsen uppfyller villkoren för inskränkning av de grundläggande fri- och rättigheterna, vilket innebär att förslaget inte är problematiskt med avseende på 15 § 1 mom. om egendomsskydd i grundlagen.

Granskningsrätt

Bestämmelser om tillsynsmyndighetens inspektioner som tillsynen över den föreslagna miljöskyddslagen förutsätter finns i 172 § 1 och 2 mom. samt i 173 och 174 § i den föreslagna lagen. I dessa lagrum avsedda inspektioner och andra åtgärder som anknyter till inspektionerna är tillåtna i lokaler som används för permanent boende endast om det är nödvändigt för att skydda liv, hälsa, egendom eller miljön. Inspektioner kan enligt föreslagna bestämmelser utföras endast av en myndighet eller en tjänsteman eller tjänsteinnehavare som utsetts av myndigheten. I 172 § 2 mom. i den föreslagna lagen räknas upp de grundläggande fri- och rättigheter som möjliggör inspektion på områden som

omfattas av hemfriden i syfte att trygga dessa rättigheter.

Enligt 10 § 3 mom. i grundlagen kan det genom lag bestämmas om åtgärder som ingriper i hemfriden och som är nödvändiga för att de grundläggande fri- och rättigheterna ska kunna tryggas eller brott utredas. Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande om regeringens proposition med förslag till reform av vattenlagstiftningen (GrUU 61/2010 rd) ansett att det var nödvändigt att tydliggöra en bestämmelse som föreslogs i vattenlagen så att det uteslutande är myndigheter som får göra inspektioner i hemfridsskyddade utrymmen, eftersom en inspektion av det här slaget innebär betydande utövning av offentlig makt och sådana uppgifter får endast tjänstemän ha enligt grundlagens 124 §. Ställningstagandet har beaktats i innehållet i 173 § 2 mom. i den föreslagna lagen.

Det kan anses att 172 § 1 och 2 mom. i den föreslagna miljöskyddslagen uppfyller kraven i 10 § 3 mom. i grundlagen.

Med avseende på inspektioner i företag har grundlagsutskottet varit noga med att Europadomstolens rättspraxis för tillämpningen av artikel 8 i den europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna ska vägas in i tolkningen av bestämmelsen om skydd för privatlivet i 10 § 1 mom. i grundlagen. Lagstiftningen om myndigheternas inspektionsbefogenheter måste följaktligen vara tillräckligt exakt och innebära tillräckliga garantier mot missbruk. För ändamålet måste lagstiftningen innehålla adekvata garantier för procedur och rättssäkerhet. I det här avseendet har utskottet ansett att förvaltningslagens 39 § om procedurer för inspektioner vid behandlingen av förvaltningsärenden i kombination med 6 § i samma lag om rättsprinciperna i förvaltningen uppfyller de krav som ställs på lagstiftning om hur inspektioner ska utföras. Utskottet har också noterat att inspektioner utförs under tjänsteansvar, så lagligheten kan underkastas domstolsprövning. Men i ljuset av förarbetena till förvaltningslagen är det inte helt uppenbart att 39 § i den lagen lämpar sig för inspektioner av den typ som utförs inom tillsynen, så utskottet har i de här fallen ansett att inspektionsbestämmelserna behöver kompletteras med en hänvisning till 39 § (GrUU 5/2013 rd).

Ett förslag till bestämmelse som tillmötesgår grundlagsutskottets ställningstagande ingår i 174 § i miljöskyddslagen. Förutom att det i paragrafen hänvisas till iakttagande av 39 § i förvaltningslagen preciseras det även vem som betraktas som part vid en inspektion. Som part betraktas den verksamhetsutövare som är föremål för inspektion eller någon annan innehavare av det objekt, den produkt, den enhet eller det område som ska inspekteras. Det är nödvändigt att göra denna precision, eftersom inspektionen i de paragrafer i lagen som gäller detta hör till tillsynen och inte till avgörandet av ett anhängigt förvaltningsärende.

Bemyndiganden att utfärda förordning

De bestämmelser som gäller förebyggande och hindrande av förorening av miljön grundar sig i förslaget i rätt stor utsträckning på delegeringen av lagstiftningsbehörigheten. Förslaget innehåller bemyndiganden i många av bestämmelserna, på basis av vilka det är möjligt att utfärda närmare bestämmelser än de allmänna grundläggande bestämmelserna i den föreslagna lagen. Dessa bestämmelser ska bedömas med hänsyn till grundlagens 80 §.

Enligt 80 § i grundlagen kan statsrådet utfärda förordningar med stöd av ett bemyndigande i lag. Genom lag ska det emellertid föreskrivas om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter. Enligt grundlagsutskottets praxis ska de bemyndiganden som hänför sig till utfärdande av förordning och delegering av lagstiftningsbehörigheten vara tillräckligt exakta och noggrant avgränsade. Av en lag ska det tydligt framgå vad man har för avsikt att föreskriva om genom förordning. Även i detta fall är förutsättningen att det genom lag föreskrivs om grunderna för rättigheter och skyldigheter.

Med hänsyn till sakinnehållet i och verkställandet av den föreslagna lagen finns de centralaste bemyndigandena att utfärda förordning i 2 kap. i lagen. Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser utfärdas om de krav som avser förebyggande och hindrande av förorening och risk för förorening av miljön i 9 § i fråga om bl.a. utsläpp i miljön, begränsning och förbudande av ut-

släpp och skadliga konsekvenser av utsläpp, kontroll av utsläpp och skyldighet för utövare av verksamhet att lämna uppgifter om utsläpp och deras konsekvenser till den myndighet som anges i förordningen samt skyldighet att lämna uppgifter om råvaror, bränslen och andra kemikalier som används i verksamheten samt om avfall som uppstår och behandlas i verksamheten. Genom förordning av statsrådet får dessutom utfärdas närmare bestämmelser om verksamhetsområden och verksamheter som anges i 10 § för förebyggande och hindrande av förorening och risk för förorening av miljön bl.a. i fråga om krav som ställs på placeringen av verksamheterna med avseende på miljöskyddet, förutsättningarna för placering av verksamheter på olika områden och de minimiavstånd till objekt som berörs av verksamheten, metoder, anordningar, byggnader och konstruktioner som används för att förebygga utsläpp och deras spridning, förebygga olyckor eller olycksrisker och trygga energieffektiviteten samt verksamhetens omfattning och verksamhetstiderna.

Med anknytning till förbudet mot förorening av grundvatten kan med stöd av 17 § 2 mom. i den föreslagna miljöskyddslagen närmare bestämmelser om sådana i 1 mom. i nämnda paragraf avsedda ämnen som är farliga för miljön och hälsan och som det är förbjudet att direkt eller indirekt släppa ut i grundvattnet utfärdas genom förordning av statsrådet. Med anknytning till förbudet mot förorening av mark får med stöd av 135 och 136 § i den föreslagna lagen närmare bestämmelser utfärdas genom förordning av statsrådet om de med tanke på olika markanvändningsändamål högsta tillåtna halterna av skadliga ämnen i mark eller de halter som ligger till grund för bedömningen av föroreningsgraden och saneringsbehovet och behandling och isolering av förorenade marksubstanser, om de tekniska krav som ställs på saneringen och om saneringsmetoderna samt om kontroll och tillsyn.

Bemyndiganden att utfärda förordning som hänför sig till tillståndet i miljön ingår i 140 § (ytvattnens kvalitet), 141 § (luftkvalitet) och 142 § (ljudmiljöns kvalitet).

Bemyndiganden att utfärda förordning som är av betydelse med tanke på förebyggande

och hindrande av förorening av miljön finns även i 216 och 217 § i den föreslagna lagen. Enligt den förstnämnda av dessa får närmare bestämmelser om begränsning av eller förbud mot tillverkning, import, utsläppande på marknaden, export, överlåtelse eller användning av ett bränsle, en produkt som innehåller organiska lösningsmedel eller en kemikalie eller produkt som negativt påverkar atmosfären samt om sammansättning och märkning av ett bränsle, en kemikalie eller en produkt som tillverkas, importeras, släpps ut på marknaden, exporteras eller används och om skyldigheten att lämna uppgifter om ämnet, kemikalien eller produkten till myndigheterna utfärdas genom förordning av statsrådet.

I 217 § i den föreslagna lagen finns ett förbud mot onödigt tomgång och i anslutning därtill ett bemyndigande att utfärda förordning samt i fråga om arbetsmaskiner ett bemyndigande att utfärda förordningar av statsrådet. Enligt det senare bemyndigandet får statsrådet, om användningen av en arbetsmaskin eller anordning har konstaterats eller med fog kan förväntas medföra fara eller olägenhet för hälsan eller miljön, förbjuda, begränsa eller ställa villkor för tillverkning, utsläppande på marknaden, export eller användning av dem eller kräva att arbetsmaskinen eller anordningen typgodkänns. Genom förordning av statsrådet kan närmare bestämmelser utfärdas om utsläpp från arbetsmaskiner eller anordningar, om förbud mot eller begränsning av utsläppande på marknaden eller användning av dem samt om märkning av dem, samt skyldigheten att inhämta typgodkännande eller skyldigheten att enligt vad som närmare bestäms genom förordning på annat sätt visa att en arbetsmaskin eller anordning uppfyller kraven i förordningen.

I den föreslagna lagen finns även andra bemyndiganden att utfärda förordning, även om de till sin omfattning är mer begränsade än de föregående. Ett bemyndigande av detta slag är t.ex. bemyndigandet att utfärda närmare bestämmelser om kvaliteten på den sakkunskap som krävs av den som utövar sådan tillståndspliktig eller registreringspliktig verksamhet som medför risk för förorening av miljön (9 §).

I den föreslagna lagen finns det även i många andra paragrafer bemyndiganden att utfärda förordning som i fråga om område gäller sådana krav som är betydligt mera tekniska än de ovan uppräknade. Sådana finns i bl.a. 39, 45, 82, 83 och 118 §.

För de många bemyndigandena att utfärda förordning i den föreslagna miljöskyddslagen talar de detaljerade och tekniska bestämmelser som är nödvändiga. Bemyndigandena är nödvändiga även för att genomföra Europeiska unionens direktiv och andra rättsakter. Befogenheterna för den som utfärdar förordning stöder sig i sak inte bara på de grundläggande bestämmelserna i lagförslaget utan även på Europeiska unionens ytterst detaljerade och omfattande miljölagstiftning.

I den föreslagna miljöskyddslagen har bemyndigandena för statsrådet att utfärda förordning knutits till de grundläggande bestämmelser i lagen som gäller ärendet och 80 § i grundlagen har beaktats när de föreslagna bemyndigandena att utfärda förordning har formulerats. Statsrådet kan med stöd av lag utfärda närmare bestämmelser om de rättigheter och skyldigheter som anges i de grundläggande bestämmelserna. Genom bestämmelser på lagnivå regleras grunderna för skyldigheterna och rättigheterna för dem som bedriver verksamhet som medför risk för förorening av miljön. Genom den föreslagna miljöskyddslagen har även bestämmelser flyttats från statsrådsförordningar till lagen. Bestämmelser har flyttats särskilt från miljöskyddsförordningen och statsrådets förordning om begränsning av utsläpp av svaveldioxid och kväveoxider samt partikelutsläpp från förbränningsanläggningar och gasturbiner med en bränsl-effekt på minst 50 megawatt.

I de grundläggande bestämmelserna har man försökt se till att det är klart vem förpliktelse avser och att de är så noggrant avgränsade som möjligt i fråga om innehåll. Det har likväl i viss mån varit nödvändigt att generalisera bestämmelserna på lagnivå, eftersom Europeiska unionens direktiv som reglerar miljöskyddet och förebyggandet och hindrandet av förorening av miljön innehåller ett stort antal detaljerade förpliktelser, som dessutom ofta varierar beroende på bransch och verksamhet. I detta sammanhang har det

även varit nödvändigt att föreslå att en del av de bestämmelser som gäller allmänna skyldigheter i viss mån ska vara flexibla i fråga om sitt innehåll för att de inte allmänt tillämpade i ytterst varierande situationer ska leda till oskäliga slutresultat i enskilda fall. De förordningar som statsrådet ska utfärda med stöd av de bestämmelser om bemyndiganden som är kopplade till de grundläggande bestämmelserna i 2 kap. i den föreslagna lagen visar på ett detaljerat sätt vad föremålen för kraven i dem åläggs.

Kommunala miljöskyddsföreskrifter

En kommunal myndighets rätt att utfärda föreskrifter ska bedömas utifrån bestämmelserna i 80 § 2 mom. i grundlagen. Enligt 80 § 2 mom. kan även andra myndigheter än de som nämns i 1 mom. genom lag bemyndigas att utfärda rättsnormer i bestämda frågor, om det med hänsyn till föremålet för regleringen finns särskilda skäl och regleringens betydelse i sak inte kräver att den sker genom lag eller förordning. Av ett sådant bemyndigande förutsätts att det är noggrant avgränsat i fråga om sitt tillämpningsområde. Bestämmelsen avser i första hand statliga myndigheter. De principer som det ges uttryck för där måste likväl iaktas också vid delegering av beslutsbefogenheter till kommunerna (GrUU 3/2000 rd). Grundlagsutskottet har å andra sidan med hänsyn till aspekterna kring den i grundlagens 121 § garanterade självstyrelsen för kommunens invånare ansett att kommunerna genom lag kan tillföras behörighet att utfärda föreskrifter i något större omfattning än statliga myndigheter kan bemyndigas att utfärda rättsnormer enligt 80 § 2 mom. (GrUU 64/2002 rd). Beslut om godkännande av sådana föreskrifter ska prövas av en oberoende domstol, vilket det finns bestämmelser om i den föreslagna miljöskyddslagen (190 §).

Kommunen får för verkställigheten av denna lag meddela sådana allmänna föreskrifter som är påkallade av de lokala förhållandena och som gäller kommunen eller någon del av den (kommunala miljöskydds-föreskrifter, 202 §). Föreskrifterna får inte gälla verksamhet som enligt denna lag är tillståndspliktig eller registreringspliktig eller verksamhet en-

ligt 31, 120 eller 136 § 1 mom. eller försvarmaktens eller Gränsbevakningsväsendets verksamhet. Föreskrifterna kan gälla

1) åtgärder, begränsningar och konstruktioner som hindrar utsläpp eller skadeverkningar av sådana,

2) motverkande av särskilt störande tillfälligt buller eller tillfälliga skakningar,

3) miljöskyddsmässiga förutsättningar för placering av verksamheter utanför detaljplanelområden,

4) fastställande av områden där det på grund av särskild risk för förorening av miljön är förbjudet att leda ut avloppsvatten i marken, ett vattendrag, ett dike, en källa eller en konstgjord damm eller i en sådan rännil som avses i 1 kap. 3 § 1 mom. 6 punkten i vattenlagen,

5) fastställande av zoner och områden där användningen av stallgödsel och gödselmedel samt inom jordbruket förekommande, för miljön skadliga ämnen begränsas,

6) lämnande av uppgifter som behövs för tillsynen, samt

7) åtgärder för förbättrande av vattnens och den marina miljöns status som behövs enligt en förvaltningsplan eller havsförvaltningsplanen i lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen.

Grundlagsutskottet har tidigare ansett att miljöskyddsföreskrifterna enligt 19 § i gällande miljöskyddslag är högst generella och flexibla bestämmelser. Kommunen har rätt att meddela dem trots att de är något generellare än vad som krävs av bestämmelser som tangerar de grundläggande fri- och rättigheterna. Motiveringen har varit att beslutet om att godkänna dem kan hänskjutas till en oberoende domstol för prövning (GrUU 11/1999 rd, GrUU 45/2004 rd). Miljöskyddsföreskrifterna beror på lokala förhållanden och avser att verkställa miljöskyddslagen. Att meddela sådana föreskrifter anses höra till kommunernas kompetens. Kommunerna har prövningsrätt att meddela eller låta bli att meddela sådana föreskrifter (GrUU 45/2004 rd). Samma aspekter gäller även kommunala miljöskyddsföreskrifter som utfärdas med stöd av ett bemyndigande i den föreslagna miljöskyddslagen.

Kommunala föreskrifter kan dock endast ha till uppgift att komplettera en lag (GrUU

11/1999 rd, GrUU 12/2005 rd). Bestämmelsen i 202 § i den föreslagna miljöskyddslagen innehåller sådana omnämningar av förutsättningarna för och begränsningarna av användningen av behörigheten att utfärda föreskrifter som styr den kommunala prövningen. Tillståndspliktig och registreringspliktig verksamhet har lämnats utanför bemyndigandets tillämpningsområde. Bemyndigandet att utfärda kommunala miljöskyddsföreskrifter är således exakt och noggrant avgränsat. Förteckningen över föreskrifterna ska vara uttömmande på det sätt som grundlagsutskottet förutsätter (GrUU 38/1998 rd, GrUU 11/1999 rd och GrUU 12/2005 rd).

Rätt till information

Tillsynsmyndigheterna har med stöd av 172 § i den föreslagna miljöskyddslagen rätt att få de upplysningar som behövs för tillsynen över att lagen och de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den följs eller för annan verkställighet av lagen av verksamhetsutövare och oberoende av sekretesskyldigheten av andra myndigheter.

Paragrafen om rätten att få upplysningar har formulerats med beaktande av grundlagsutskottets tidigare ställningstaganden. Rätten att få information har i bestämmelsen begränsats till tydliga ändamål och den gäller bara uppgifter som är nödvändiga med tanke på syftet i bestämmelsen (GrUU 37/2005 rd).

Uppgifter som åläggs kommunerna

Bestämmelser om de allmänna grunderna för kommunernas förvaltning och om uppgifter som åläggs kommunerna utfärdas genom lag i enlighet med 121 § i grundlagen.

I 22 § i den föreslagna miljöskyddslagen föreskrivs det om den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten på samma sätt som i gällande lag. Bestämmelser om sådana verksamheter som i tillståndsförfarandet hör till den kommunala miljöförvaltningsmyndighetens behörighet finns i 36 §, som kompletteras av vissa avvikande bestämmelser om behörighet i 36—39 §. Den föreslagna bestämmelsen i 34 § om tillståndspliktiga verksamheter som hör till kommunernas behörighet preciseras

genom förordning av statsrådet som utfärdas med stöd av lagen på samma sätt som det även för närvarande har gjorts i miljöskyddsförordningen. I detta fall preciseras behörighetsfördelningen mellan statens miljötillståndsmyndighet och den kommunala miljövårdsmyndigheten i tillståndsärenden enligt verksamhet.

I 38 § i den föreslagna miljöskyddslagen föreskrivs om kommunernas möjlighet att hos miljöministeriet ansöka om överföring av behörigheten från den statliga miljötillståndsmyndigheten till den kommunala miljövårdsmyndigheten i tillståndsärenden. Ett villkor för överföringen är att den kommunala miljövårdsmyndigheten har tillräcklig sakkunskap för en ändamålsenlig skötsel av uppgiften och att man genom överföringen av behörigheten kan göra verksamheten effektivare eller åstadkomma en balanserad arbetsfördelning mellan olika myndigheter. En del av verksamheterna föreslås bli lämnade utanför möjligheten till överföring redan direkt med stöd av den föreslagna paragrafen och t.ex. de anläggningar som omfattas av industriutsläppsdirektivets tillämpningsområde ska alltid höra till den statliga miljötillståndsmyndighetens behörighet. På motsvarande sätt föreslås det i 15 kap. som gäller sanering av mark och grundvatten att möjligheten att på ansökan överföra behörighet till kommunen bibehålls i fråga om de beslut som fattas om sanering.

Bestämmelserna om tillståndsprövning i fråga om direktivanläggningar i 7 kap. i förslaget till miljöskyddslag ska inte tillämpas i den kommunala miljövårdsmyndigheten, eftersom avsikten är att genom förordning av statsrådet som utfärdas med stöd av lagen se till att dessa anläggningar hör till den statliga miljötillståndsmyndighetens behörighet.

I 11 kap. i den föreslagna miljöskyddslagen föreskrivs om kommunala uppgifter som hänför sig till registrering av verksamheten och i 12 kap. om kommunala uppgifter som hänför sig till anmälningsförfaranden. Uppgifterna motsvarar i övrigt de uppgifter som en kommun redan har enligt gällande lag med det undantaget att registrering enligt den föreslagna 116 § överförs på kommunen även när det gäller verksamheter där organiska lösningsmedel används och i fråga om

vilka närmare bestämmelser om miljöskyddskraven för verksamheten utfärdas genom förordning av statsrådet. Det är inte fråga om någon betydande ökning av kommunens uppgifter, eftersom dessa funktioner redan enligt gällande lag har hört till den kommunala miljövårdsmyndighetens tillsyn. I 15 kap. finns bestämmelser om vissa kommunala uppgifter som anknyter till miljöns tillstånd och uppföljningen av tillståndet och som likaså grundar sig på gällande lag. Den föreslagna 150 § om främjande av ljudmiljöns kvalitet medför i praktiken inte nya uppgifter för kommunerna, eftersom syftet med den närmast är att uppmuntra till en effektiviserad uppföljning av miljöns tillstånd i kommunerna när det gäller ljudmiljön. En kommun har uppgifter också med stöd av 16, 17 och 18 kap. i den föreslagna lagen. En kommun sköter dessa uppgifter redan enligt gällande lag och t.ex. den föreslagna 150 § om främjande av ljudmiljöns kvalitet medför i praktiken inte nya uppgifter för kommunerna.

Den mest betydande preciseringen i fråga om en kommuns uppgifter är bestämmelserna om tillsynsplanen och tillsynsprogrammet i 168 § i förslaget till miljöskyddslag. En ökning av planmässigheten i tillsynen ökar emellertid inte nämnvärt kommunernas uppgifter och innebär egentligen inte att en ny uppgift ges till en kommun. I de bestämmelser som gäller tillsyn är avsikten att precisera på vilket sätt det är skäl att ordna den tillsynsuppgift som kommunerna redan har. Många kommuner har för närvarande utarbetat tillsynsplaner och tillsynsprogram. Planmässigheten i tillsynen utgör dessutom grunden för en avgiftsbelagd tillsyn i en kommun.

Den andra preciseringen av kommunernas uppgifter i detta förslag anknyter till elektronisk information om tillståndsförfarandet och det beslutsfattande som rör tillstånd. Det föreslås att det i 44 och 85 § i miljöskyddslagen föreskrivs om elektronisk information utöver annan information. Med avvikelse från vad som nu är fallet förutsätts en kommun på sina webbsidor offentliggöra kungörelsedokument om anhängiggörande av miljötillståndsansökningar och i mån av möjlighet andra tillståndsansökningsdokument. På motsvarande sätt föreskrivs det om ett till-

ståndsbeslut att kommunen i mån av möjlighet ska offentliggöra beslutet om miljötillstånd på sina webbsidor. När det gäller elektronisk information är den enda lagstadgade förpliktelsen för en kommun att på sina webbsidor offentliggöra det kungörelsedokument som informerar om anhängiga ärenden. I förslaget avstod man från en mer omfattande förpliktelse gällande information på nätet efter responsen i remissyttrandena. Området för elektronisk information är förhållandevis snävt när det gäller kommunerna, och en precisering av sättet att sköta informationsuppgiften elektroniskt så att den motsvarar allmän praxis och krav i dagens samhälle betyder således inte egentligen att kommunerna har fått en ny uppgift.

Datasystemet för miljövärdsinformation innehåller enligt 223 § information om miljö och verksamheter som påverkar den på ett mera heltäckande sätt. I praktiken innebär detta att även kommunernas ansvar för registreringen av uppgifter ökar jämfört med gällande bestämmelser (27 § i miljöskyddslagen). Uppgifter kan registreras i datasystemet i maskinläsbar form med hjälp av teknisk anslutning eller genom att använda gränssnittslösningar.

Straffrättslig legalitetsprincip

I 224—225 § i den föreslagna miljöskyddslagen finns en straffrättslig bestämmelse. Man har strävat efter att skriva straffbara handlingar utifrån den straffrättsliga legalitetsprincipen i 8 § i grundlagen så att det utifrån bestämmelsens formulering går att förutse om någon handling eller försummelse är straffbar (GrUU 17/2006 rd). Påföljden för handlingar som enligt den föreslagna miljöskyddslagen är straffbara är endast bötesstraff. I fråga om allvarigare gärningsformer tillämpas bestämmelserna i strafflagen.

Övergångsbestämmelser

Enligt 229 § i den föreslagna miljöskyddslagen avgörs de ärenden som är anhängiga när denna lag träder i kraft i enlighet med de bestämmelser som gällde när denna lag trädde i kraft.

För verksamhet som blir tillståndspliktig med stöd av denna lag ska miljötillstånd sökas inom ett år från lagens ikraftträdande enligt 230 §. Att tillståndsärendet är anhängigt hindrar inte att verksamheten fortsätter.

Om det är oklart om miljötillstånd likväl krävs för verksamhet i fråga om vilken tillståndet ska upphöra att gälla i enlighet med 231 § 1 eller 2 mom., får verksamhetsutövaren eller tillsynsmyndigheten begära ett klargörande beslut av tillståndsmyndigheten om huruvida tillståndet har upphört att gälla.

En stor anläggning i fråga om vilken slutsatserna gällande anläggningens huvudsakliga verksamhet har trätt i kraft efter den 7 januari 2011 ska göra en i 80 § 2 mom. avsedd utredning inom sex månader från denna lags ikraftträdande, om det är fråga om tillverkning av glas, järn- och stålproduktion, produktion av cement, kalk och magnesiumoxid eller garvning av hudar och skinn, och i övriga fall inom ett år från lagens ikraftträdande, samt vid behov ansöka om översyn av tillståndsvillkoren enligt 81 §. I 2 och 3 mom. föreskrivs om tidpunkterna då statusrapporten utarbetas vid direktivanläggningarna.

I 233 § i förslaget föreskrivs om när tillämpningen av de bestämmelser som gäller stora förbränningsanläggningar ska börja och om tidpunkten för när en ansökan om översyn av tillståndsvillkoren ska lämnas. Bestämmelserna hänför sig till genomförandet av industriutsläppsdirektivet. På motsvarande sätt finns det bestämmelser om samförbränningsanläggningar i 234 §.

De ovan nämnda föreslagna bestämmelserna i miljöskyddslagen ska bedömas särskilt utifrån konfidentialitetsprincipen och med tanke på bestämmelsen om den grundläggande rättigheten till miljö i 20 § i grundlagen. Med avseende på bestämmelsen om den grundläggande rättigheten till miljö är förpliktelse motiverade med beaktande av syftet med bestämmelserna i miljöskyddet. För konfidentialitetsprincipens vidkommande har det i bestämmelserna reserverats tillräckliga och skäliga tidsfrister eller andra övergångsarrangemang för fullgörandet av skyldigheterna. De föreslagna övergångsbestämmelserna kan inte betraktas som problematiska ur grundlagens synvinkel.

På de grunder som anges ovan kan förslaget till ny miljöskyddslag liksom även övriga lagändringar som ingår i förslaget behandlas i vanlig lagstiftningsordning. På grund av de konstitutionella aspekter som hänför sig till propositionen anser regeringen emellertid det

vara önskvärt att grundlagsutskottets utlåtande om propositionen inhämtas.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

1.

Miljöskyddslag

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att

- 1) förebygga och hindra förorening och risk för förorening av miljön, förebygga och minska utsläpp, avhjälpa skador orsakade av förorening och avvärja miljöskador,
- 2) trygga en sund, trivsamt och naturekonomiskt hållbar och mångsidig miljö, stödja en hållbar utveckling och motverka klimatförändringen,
- 3) främja en hållbar användning av naturresurser, minska mängden avfall och avfallets skadlighet samt förebygga skadeverkningar av avfall,
- 4) effektivisera bedömningen av konsekvenserna av miljöförorenande verksamhet och beaktandet av dessa konsekvenser som en helhet, samt
- 5) förbättra medborgarnas möjligheter att påverka beslut som gäller miljön.

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på industriell och annan verksamhet som orsakar eller kan orsaka förorening av miljön. Denna lag tillämpas också på verksamhet som ger upphov till avfall och på behandling av avfall.

Bestämmelser om förebyggande och hindrande av förorening av miljön finns också i internationella havsskyddsfördrag som är

bindande för Finland och i gränsälvsoverenskommelsen mellan Sverige och Finland (FördrS 91/2010).

3 §

Avgränsning av tillämpningsområdet

Denna lag tillämpas inte på verksamhet som avses i miljöskyddslagen för sjöfarten (1672/2009), eller i havsskyddslagen (1415/1994). Denna lag tillämpas inte heller på förebyggande av skadeverkningar orsakade av strålning till den del det bestäms om detta i kärnenergilagen (990/1987) eller strålskyddslagen (592/1991).

4 §

Tillämpning i försvarsmakten och i Gränsbevakningsväsendet

Denna lag tillämpas inte på sådan verksamhet inom försvarsmakten eller inom Gränsbevakningsväsendet där tillämpningen av lagen skulle äventyra rikets säkerhet eller försörjningsberedskap. Lagen tillämpas inte heller på produkter som är avsedda särskilt för militärt bruk eller som hänför sig till bevakning av rikets centrala säkerhetsintressen.

Försvarsmakten och Gränsbevakningsväsendet ska dock i de verksamheter och användningen av de produkter som avses i 1 mom. ta hänsyn till de allmänna skyldigheterna och principerna i 2 kap. i den utsträckning det är möjligt med tanke på rikets säkerhet eller försörjningsberedskap.

Närmare bestämmelser om de i 1 mom. avsedda verksamheter och produkter som lagen

eller en del av dess bestämmelser inte tillämpas på får utfärdas genom förordning av statsrådet. Genom förordning av statsrådet får det också bestämmas att lagen ska tillämpas på verksamheterna eller produkterna endast till vissa delar.

5 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *utsläpp* att ämnen, energi, buller, skakning, strålning, ljus, värme eller lukt som orsakas av mänsklig verksamhet direkt eller indirekt släpps ut, leds ut eller lämnas i luft, vatten eller mark från ett eller flera ställen,

2) *förorening av miljön* utsläpp som aningen i sig eller tillsammans med andra utsläpp

a) medför olägenhet för hälsan,

b) medför olägenhet för naturen och dess funktioner,

c) hindrar eller i hög grad försvårar utnyttjandet av naturresurser,

d) minskar den allmänna trivselen i miljön eller särskilda kulturvärden,

e) minskar miljöns lämplighet för allmän rekreation,

f) skadar eller medför olägenhet för egendom eller dess användning, eller

g) orsakar annan därmed jämförbar kränkning av allmänt eller enskilt intresse,

3) *verksamhet som medför risk för förorening av miljön* inrättande eller användning av en anläggning samt därtill i tekniskt och funktionellt hänseende nära ansluten verksamhet eller användning av ett område eller anordnande av verksamhet på ett sätt som kan leda till förorening av miljön,

4) *olägenhet för hälsan* sjukdom hos människan eller andra störningar i hälsotillståndet eller förekomst av faktorer eller omständigheter som kan inverka negativt på befolkningens eller individens livsmiljö från hälsosynpunkt,

5) *utsläppsgränsvärde* det värde på ett utspädd utsläpp som inte får överskridas under en eller flera tidsperioder och som anges som totalmängd, koncentration eller procent eller på annat motsvarande sätt,

6) *miljökvalitetskrav* ett specifikt minimikrav på tillståndet i miljön som anges i Europeiska unionens lagstiftning eller i nationella lagstiftning,

7) *bästa tillgängliga teknik* tekniskt och ekonomiskt genomförbara produktions- och reningsmetoder som är utvecklade till effektivaste och mest avancerade stadium, samt planerings-, bygg-, underhålls-, drifts- och avvecklingsmetoder som gör det möjligt att hindra eller på effektivaste sätt minska den förorening av miljön som verksamheten orsakar och som lämpar sig som grund för miljöstillståndsvillkor;

en teknik är tekniskt och ekonomiskt genomförbar när den kan tas i allmänt bruk och till skäligen kostnader kan tillämpas inom branschen i fråga,

8) *verksamhetsutövare* en fysisk eller juridisk person som bedriver verksamhet som medför risk för förorening av miljön eller som faktiskt beslutar om sådan verksamhet,

9) *vattendrag* vattendrag som avses i 1 kap. 3 § 1 mom. 3 punkten i vattenlagen (587/2011),

10) *mark* jordskorpanns översta lager som finns mellan berggrunden och jordytan och består av mineralpartiklar, organiska ämnen, porvatten, porluft och levande organismer,

11) *grundvatten* vatten som finns i marken eller berggrunden,

12) *grundvattenområde* ett geologiskt avgränsat område med markformer eller zoner i berggrunden som möjliggör betydande grundvattenströmning eller vattentäkt,

13) *avloppsvatten* vatten som kan orsaka förorening av miljön och som är vatten som inte längre används, vatten som avleds från ett förorenat område eller vatten som avleds från ett område vilket använts för verksamhet som medför risk för förorening av miljön,

14) *ny teknik* industriell teknik som, om den utvecklas kommersiellt, kan medföra en högre miljöskyddsnivå eller samma miljöskyddsnivå till lägre kostnader än bästa tillgängliga teknik,

15) *avstjälningsplats* en plats för bortskaffande av avfall på vilken avfall deponeras på eller under markytan, dock inte en plats som endast är avsedd för deponering av utvinningsavfall.

Vad som i denna lag föreskrivs om vatten- drag gäller även Finlands territorialvatten och ekonomiska zon.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om vad som ska anses utgöra avstjälningsplats på basis av beskaffenheten av det avfall som deponeras, deponeringstiden och verksamhetens övriga natur.

2 kap.

Allmänna skyldigheter, principer och förbud

6 §

Skyldighet att vara konsekvensmedveten

Verksamhetsutövaren ska känna till verksamhetens konsekvenser för miljön, verksamhetens risker för miljön och hanteringen av dem samt möjligheterna att minska verksamhetens negativa miljöpåverkan (*skyldighet att vara konsekvensmedveten*).

7 §

Skyldighet att förebygga och begränsa förorening av miljön

Verksamhetsutövaren ska ordna sin verksamhet så att förorening av miljön kan förebyggas. Om förorening inte helt kan hindras, ska den minimeras så långt möjligt. Verksamhetsutövaren ska så långt möjligt minimera verksamhetens utsläpp till miljön och avloppsnätet.

För förebyggande och hindrande av förorening och risk för förorening av miljön ska man i verksamhet som medför risk för förorening av miljön iaktta de allmänna skyldigheter och principer som föreskrivs i 2 kap. i avfallslagen (646/2011) samt de allmänna principer och skyldigheter i fråga om säker användning av kemikalier som föreskrivs i kemikalielagen (599/2013) och i Europeiska unionens kemikalielagstiftning.

8 §

Förebyggande och hindrande av förorening av miljön som orsakas av tillståndspliktig och registreringspliktig verksamhet

Om det enligt 4 kap. behövs tillstånd för verksamheten (*tillståndspliktig verksamhet*) eller om verksamheten enligt 10 kap. ska registreras (*registreringspliktig verksamhet*), ska verksamhetsutövaren utöver vad som föreskrivs i 7 § i syfte att förebygga och förhindra förorening av miljön se till och försäkra sig om att

- 1) bästa tillgängliga teknik används i verksamheten,
- 2) energianvändningen i verksamheten är effektiv,
- 3) utsläppen från och konsekvenserna av verksamheten kontrolleras och att uppgifter om dem och om de råvaror, bränslen och andra kemikalier som används i verksamheten samt om avfall som uppstår och behandlas i verksamheten lämnas till myndigheterna,
- 4) verksamhetsutövaren har tillgång till tillräcklig sakkunskap med beaktande av verksamhetens art och omfattning.

9 §

Statsrådsförordningar om förebyggande och hindrande av förorening av miljön

För att precisera skyldigheterna enligt 7 och 8 § att förebygga och hindra förorening av miljön får statsrådet genom förordning utfärda närmare bestämmelser om

- 1) utsläpp i miljön och avloppsnätet, om förebyggande och begränsning av utsläpp och skadliga konsekvenser av utsläpp samt om förbudande av utsläpp,
- 2) kontroll av utsläpp och utsläppsgränsvärden i fråga om tillståndspliktig och registreringspliktig verksamhet,
- 3) skyldighet för den som utövar tillståndspliktig eller registreringspliktig verksamhet att lämna uppgifter om utsläpp och deras konsekvenser till den myndighet som anges i statsrådsförordningen,

4) skyldighet för den som utövar tillståndspliktig eller registreringspliktig verksamhet att till den myndighet som anges i statsråd förordningen lämna uppgifter om råvaror, bränslen och andra kemikalier som används i verksamheten samt om avfall som uppstår och behandlas i verksamheten,

5) den sakkunskap som krävs i olika typer av tillståndspliktig och registreringspliktig verksamhet,

6) begränsning av utsläpp eller deponering av slam i miljön eller förbud mot utsläpp eller deponering i miljön av slam som medför risk för förorening av miljön.

10 §

Statsrådsförfordningar om förebyggande och hindrande av förorening av miljön i vissa verksamheter

Utöver vad som föreskrivs i 9 § får statsrådet för förebyggande och hindrande av förorening av miljön genom förordning utfärda närmare bestämmelser om

1) krav som ställs på placeringen av verksamheterna med avseende på miljöskyddet, förutsättningarna för placering av verksamheter på olika områden och de minimiavstånd till objekt som berörs av verksamheten som behövs för förebyggande av skador,

2) metoder, anordningar, byggnader och konstruktioner som används för att förebygga utsläpp och deras spridning, förebygga olyckor eller olycksrisker och trygga energieffektiviteten,

3) verksamhetens omfattning och verksamhetstiderna,

4) hantering av avfall,

5) åtgärder efter avslutad verksamhet.

De bestämmelser som avses i 1 mom. kan gälla följande verksamhetsområden och verksamheter:

1) energiproducerande anläggningar med en bränsleeffekt som understiger 50 megawatt,

2) asfaltstationer,

3) distributionsstationer för flytande bränslen,

4) verksamheter där det används organiska lösningsmedel,

5) behandling av avfall,

6) jordbruk, kreaturshushållning, pälsdjurskötsel och skogsbruk,

7) torvutvinning,

8) fiskodling,

9) stenkrossar, stenbrott och annan stenbrytning,

10) behandling och avledande av kommunalt avloppsvatten.

11 §

Val av plats för verksamheter

Verksamhet som medför risk för förorening av miljön ska om möjligt placeras så att verksamheten inte orsakar förorening eller risk för förorening samt så att förorening kan förebyggas och förhindras.

Vid bedömningen av platsens lämplighet ska hänsyn tas till

1) verksamhetens art, varaktighet och tidpunkt, hur betydande konsekvenserna är, sannolikheten för förorening samt olycksrisken,

2) hur känsligt det område som påverkas av verksamheten är för förorening av miljön,

3) platsens lämplighet med tanke på en sund, säker och trivsamt livsmiljö,

4) det nuvarande och i en plan med rättsverkningar angivna användningsändamålet för platsen och det område som påverkas av verksamheten,

5) andra tänkbara platser inom området.

12 §

Plan med rättsverkningar vid placering av verksamheter

Tillståndspliktig eller registreringspliktig verksamhet får inte placeras i strid med detaljplanen. På ett område för vilket det finns en gällande landskapsplan eller en generalplan med rättsverkningar ska det dessutom ses till att placeringen av verksamheten inte gör det svårt att använda området för det ändamål som anges i planen.

13 §

Förläggning av torvutvinning

Torvutvinning får inte förläggas så att nationellt eller regionalt betydelsefulla naturvärden förstörs. Vid bedömning av naturvärdenas betydelsefullhet ska det beaktas hur utrotningshotade de arter och biotoper är som förekommer på platsen och hur betydelsefull och omfattande förekomsten är. Vid bedömningen av ett naturvärdes betydelsefullhet kan dessutom platsens betydelse för den omgivande naturen och dess funktion beaktas. Närmare bestämmelser om de omständigheter som ska beaktas vid bedömningen av naturvärdenas betydelsefullhet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Verksamheten kan oberoende av vad som föreskrivs i 1 mom. förläggas till ett visst område, om placeringen inte äventyrar möjligheterna att bevara i 1 mom. avsedda naturvärden i den del av landet dit verksamheten förläggs eller om tillämpningen av 1 mom. hindrar en med hänsyn till allmänt intresse viktig verksamhet och det inte annars finns något hinder för att tillstånd ska beviljas.

Denna paragraf tillämpas inte om de i 1 mom. avsedda naturvärdena har beaktats i landskapsplanen eller i en generalplan med rättsverkningar och verksamheten placeras på ett område som reserverats för den i planen.

14 §

Skyldighet att bekämpa förorening

Om verksamheten orsakar eller innebär ett överhängande hot om olägenhet för hälsa eller någon betydande annan i 5 § 1 mom. 2 punkten avsedd följd, ska verksamhetsutövaren utan dröjsmål vidta behövliga åtgärder för att förebygga och hindra förorening eller, om förorening redan har skett, minimera den så långt möjligt. Om verksamhetsutövaren upptäcker att verksamheten inte uppfyller de krav som föreskrivs eller bestäms i eller med stöd av denna lag, ska verksamhetsutövaren även i övrigt utan dröjsmål vidta behövliga åtgärder för att iaktta kraven.

15 §

Beredskapsskyldighet

Den som utövar tillståndspliktig verksamhet ska ha beredskap att hindra olyckor och andra exceptionella situationer och att begränsa de skadliga konsekvenserna av dem för hälsa och miljö.

I detta syfte ska en verksamhetsutövare vars miljötillstånd beviljas av den statliga tillståndsmyndigheten utifrån en riskbedömning utarbeta en beredskapsplan, reservera behövliga anordningar och annan utrustning, utarbeta instruktioner, testa anordningarna och utrustningen samt öva åtgärder inför eventuella olyckor och andra exceptionella situationer (*beredskapsskyldighet*). Verksamhetens karaktär är avgörande för vad planens ska innehålla och hur omfattande och detaljerad den ska vara. En beredskapsplan behöver dock inte utarbetas, om tillsynsmyndigheten bedömer att verksamheten, dess konsekvenser och dess risker inte kräver att en sådan utarbetas. En beredskapsplan behöver inte heller utarbetas till den del en motsvarande plan har utarbetats med stöd av lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor (390/2005), räddningslagen (379/2011), gruvlagen (621/2011) eller någon annan lag och inte heller i fråga om djurstallars verksamhet.

Närmare bestämmelser om beredskapsplanens innehåll får utfärdas genom förordning av statsrådet.

16 §

Förbud mot förorening av mark

På eller i marken får inte lämnas eller släppas ut avfall eller andra ämnen eller organismer eller mikroorganismer som försämrar markkvaliteten på så sätt att det kan medföra risk eller olägenhet för hälsa eller miljö, avsevärd minskning av trivselen eller annan därmed jämförbar kränkning av allmänt eller enskilt intresse (*förbud mot förorening av mark*).

17 §

Förbud mot förorening av grundvatten

Ämnen, energi eller mikroorganismer får inte deponeras på, släppas ut på eller ledas till ett sådant ställe eller behandlas på ett sådant sätt att

1) en kvalitetsförändring i grundvattnet på ett viktigt eller annat för vattenförsörjning lämpligt grundvattenområde kan orsaka risk eller olägenhet för hälsa eller miljö eller grundvattnets kvalitet på något annat sätt väsentligt kan försämrats,

2) en kvalitetsförändring i grundvattnet på någon annans fastighet kan orsaka risk eller olägenhet för hälsa eller miljö eller göra grundvattnet obrukbart för något ändamål som det skulle kunna användas för, eller

3) åtgärden genom påverkan på grundvattnets kvalitet annars kan kränka allmänt eller någon annans enskilda intresse (*förbud mot förorening av grundvatten*).

Genom förordning av statsrådet får närmar bestämmelser utfärdas om sådana i 1 mom. avsedda ämnen som är farliga för miljön och hälsan och som det är förbjudet att direkt eller indirekt släppa ut i grundvattnet.

18 §

Särskilda förbud som gäller havet

Inom Finlands territorium, insjöområden, territorialvatten eller ekonomiska zon får det inte vidtas åtgärder som kan orsaka i havsskyddslagen avsedd havsförorening utanför Finlands ekonomiska zon.

I Finlands territorialvatten eller ekonomiska zon får avfall eller andra ämnen i sänkningssyfte eller annat bortskaffningssyfte inte dumpas från finska eller utländska fartyg, från fordon på isen, från luftfartyg eller från i 4 § 2 punkten i havsskyddslagen avsedda havstekniska enheter, inte heller får fartyg, havstekniska enheter eller luftfartyg sänkas eller överges, med beaktande av vad som i 7 § 3 mom. i havsskyddslagen föreskrivs om motsvarande åtgärder utanför den ekonomiska zonen. Detsamma gäller utstjälpning i ha-

vet från stranden av ämnen i sänkings- eller bortskaffningssyfte.

Det förbud som avses i 2 mom. gäller inte utstjälpning av snö i havet. Bestämmelser om placering av muddermassa i vattenområden finns i vattenlagen.

19 §

Särskilda skyldigheter vid användning av kemikalier

Kemikalier får i tillståndspliktig eller registreringspliktig verksamhet inte användas på ett sätt som orsakar sådan betydande risk för förorening av miljön som avses i denna lag. Bestämmelser om sanering av mark och grundvatten finns i 14 kap.

I syfte att förebygga och hindra förorening av miljön som orsakas av kemikalier ska den som utövar tillståndspliktig eller registreringspliktig verksamhet, när det rimligen är möjligt, bland de alternativ som står till buds välja den kemikalie eller metod som orsakar minst risk för förorening av miljön.

Bestämmelser om hantering och upplagring av kemikalier finns också i lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor, och bestämmelser om konsumentvarors säkerhet finns i konsument säkerhetslagen (920/2011).

20 §

Allmänna principer för verksamhet som medför risk för förorening av miljön

Inom verksamhet som medför risk för förorening av miljön gäller följande principer:

1) av verksamhetens art påkallad försiktighet och aktsamhet ska iakttas för att hindra förorening av miljön, och dessutom ska hänsyn tas till sannolikheten för att verksamheten medför risk för förorening, olycksrisken samt vilka möjligheter det finns att förhindra olyckor och begränsa deras verkningar (*försiktighets- och aktsamhetsprincipen*),

2) i syfte att hindra förorening av miljön ska ändamålsenliga och kostnadseffektiva åtgärds kombinationer tillämpas (*principen om bästa praxis från miljösynpunkt*).

3 kap.

produkter för fordonsreparationslackering och om ändring av direktiv 1999/13/EG.

Myndigheterna och deras uppgifter

21 §

22 §

*Statliga myndigheter**Den kommunala miljövårdsmyndigheten*

Miljöministeriet svarar för den allmänna styrningen, uppföljningen och utvecklingen av verksamhet som avses i denna lag.

Närings-, trafik- och miljöcentralen ska inom sitt område styra och främja skötseln av de uppgifter som avses i denna lag och i bestämmelser som har utfärdats med stöd av den, övervaka att bestämmelserna iakttas samt för sin del föra talan för att tillvarata det allmänna miljöskyddsintresset vid sådant beslutsfattande som avses i denna lag enligt vad som föreskrivs i lagen om närings-, trafik- och miljöcentralerna (897/2009) och det som föreskrivs med stöd av den. Närings-, trafik- och miljöcentralen stöder i ärenden som hör till dess behörighetsområde den kommunala miljövårdsmyndighetens verksamhet.

Regionförvaltningsverket är *statlig miljö-tillståndsmyndighet* i enlighet med vad som föreskrivs i lagen om regionförvaltningsverken (896/2009) och det som föreskrivs med stöd av den. Regionförvaltningsverket stöder i ärenden som hör till dess behörighetsområde den kommunala miljövårdsmyndighetens verksamhet.

Finlands miljöcentral är behörig myndighet enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1005/2009 om ämnen som bryter ned ozonskiktet, nedan *ozonförordningen*, och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 842/2006 om vissa fluorerade växthusgaser, nedan *F-gasförordningen*. Dessutom sköter Finlands miljöcentral godkännandeuppdrag som avses i 209 § 2 mom. samt handhar och utvecklar informationsutbytet om bästa tillgängliga teknik, följer utvecklingen inom bästa tillgängliga teknik och informerar om den.

Säkerhets- och kemikalieverket är behörig myndighet enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/42/EG om begränsning av utsläpp av flyktiga organiska föreningar förorsakade av användning av organiska lösningsmedel i vissa färger och lacker samt

Den i lagen om kommunernas miljövårdsförvaltning (64/1986) avsedda kommunala miljövårdsmyndigheten ska sköta de tillstånds- och tillsynsuppgifter som enligt denna lag ankommer på kommunen, samt för sin del föra talan för att tillvarata det allmänna miljöskyddsintresset vid sådant beslutsfattande som avses i denna lag.

Den kommunala miljövårdsmyndigheten får överföra sin behörighet enligt denna lag till en tjänsteinnehavare enligt vad som föreskrivs i 7 § i lagen om kommunernas miljövårdsförvaltning.

23 §

Allmänna tillsynsmyndigheter

Allmänna tillsynsmyndigheter enligt denna lag är närings-, trafik- och miljöcentralen (*statlig tillsynsmyndighet*) och den kommunala miljövårdsmyndigheten.

Närings-, trafik- och miljöcentralen övervakar efterlevnaden av denna lag och de bestämmelser som utfärdas med stöd av den också till den del det är fråga om tillsyn över efterlevnaden av de föreskrivna verksamhetskrav som avses i rådets förordning (EG) nr 73/2009 om upprättande av gemensamma bestämmelser för system för direktstöd för jordbrukare inom den gemensamma jordbrukspolitiken och om upprättande av vissa stödsystem för jordbrukare, om ändring av förordningarna (EG) nr 1290/2005, (EG) nr 247/2006 och (EG) nr 378/2007 samt om upphävande av förordning (EG) nr 1782/2003.

Den statliga tillsynsmyndigheten ska underrätta den kommunala miljövårdsmyndigheten om brister som den upptäcker i samband med tillsynen för eventuella åtgärder som ligger inom dess behörighet. På motsvarande sätt ska den kommunala miljövårdsmyndigheten underrätta den statliga tillsyns-

myndigheten om brister som den upptäcker vid tillsynen.

Närmare bestämmelser om tillsynen och om samarbetet mellan tillsynsmyndigheterna utfärdas genom förordning av statsrådet.

24 §

Övriga tillsynsmyndigheter

Säkerhets- och kemikalieverket övervakar tillsammans med de allmänna tillsynsmyndigheterna efterlevnaden av en i 216 § avsedd statsrådsförordning om produkter som innehåller organiska lösningsmedel.

De tillsynsmyndigheter som avses i konsument säkerhetslagen och arbetarskyddsmyndigheterna övervakar inom sitt behörighetsområde efterlevnaden av statsrådsförordningar som utfärdats med stöd av 217 § 2 mom. 1 punkten. De kommunala hälso- och skyddsmyndigheterna, de i konsument säkerhetslagen avsedda tillsynsmyndigheterna och livsmedelstillsynsmyndigheterna övervakar inom sitt behörighetsområde efterlevnaden av bestämmelserna i 17 kap. och de bestämmelser som utfärdats med stöd av det kapitlet.

Tullverket och Gränsbevakningsväsendet övervakar, vardera inom sitt behörighetsområde, efterlevnaden av denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

25 §

Expertmyndigheter och sakkunniginrättningar

Statliga myndigheter och forskningsinstitut kan fungera som expertmyndigheter eller sakkunniginrättningar enligt denna lag genom att ge utlåtanden och utföra undersökningar och utredningar för de myndigheter som anges i denna lag. Miljöministeriet kan utse en sakkunniginrättning till nationellt referenslaboratorium i miljöfrågor. Närmare bestämmelser om expertmyndigheter och sakkunniginrättningar samt om deras uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet.

26 §

Myndigheter och inrättningar vid typgodkännande

Trafiksäkerhetsverket och Forskningscentralen för jordbruk och livsmedelsekonomi är godkännandemyndigheter vid typgodkännande enligt 217 § 2 mom. Miljöministeriet kan utse en annan myndighet eller ett annat organ som stöd för godkännandemyndigheten. Närmare bestämmelser om godkännandemyndigheternas uppgifter och om de organ som kan utses som stöd för dem utfärdas genom förordning av statsrådet.

Miljöministeriet kan utse en inrättning eller ett organ som avses i 25 § eller en annan inrättning eller ett annat organ som uppfyller kraven till besiktningsorgan eller motsvarande inrättning i samband med typgodkännande. Inrättningen kan anlita utomstående testnings- och besiktningstjänster och andra tjänster. Inrättningen eller den utomstående tjänsteleverantören ska utöver vad som föreskrivs annanstans uppfylla följande krav:

1) varken inrättningen eller någon som hör till dess personal är den som har planerat, tillverkat, marknadsfört eller anskaffat arbetsmaskinen eller anordningen och är inte heller ansvarig för installationen eller underhållet av den och företräder inte heller de ovan avsedda parterna, och opartiskheten kan inte anses ha blivit äventyrad av något annat särskilt skäl,

2) inrättningen har, om den inte är ett statligt ämbetsverk eller en statlig inrättning, en med hänsyn till verksamhetens omfattning och art tillräcklig ansvarsförsäkring för ersätande av skador som verksamheten medför.

Ministeriet kan återkalla sitt beslut att utse inrättningen, om inrättningen inte uppfyller kraven enligt 2 mom.

Bestämmelserna sitt beslut att utse inrättningen, om inrättningen om straffrättsligt tjänsteansvar tillämpas på personer som är anställda vid en inrättning som avses i 2 mom., när de sköter uppgifter enligt denna lag. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

4 kap.

När miljötillstånd behövs tillståndsmyndigheternas behörighet

27 §

Allmän tillståndsplikt

För sådan verksamhet som medför risk för förorening av miljön och som anges i tabell 1 i bilaga 1 (*direktivanläggning*) och i tabell 2 i bilaga 1 krävs tillstånd (*miljötillstånd*).

Miljötillstånd krävs dessutom för

1) verksamhet som kan orsaka förorening av vattendrag, när det inte är fråga om ett projekt som är tillståndspliktigt enligt vattenlagen,

2) avledande av avloppsvatten som kan orsaka förorening av ett dike, en källa eller en i 1 kap. 3 § 1 mom. 6 punkten i vattenlagen avsedd rännil,

3) verksamhet som kan utsätta omgivningen för sådant oskäligt besvär som avses i 17 § 1 mom. i lagen angående vissa granneförhållanden (26/1920).

28 §

Tillståndsplikt i grundvattenområden

Miljötillstånd krävs för verksamhet vid sådana asfaltstationer, energiproducerande anläggningar och distributionsstationer som avses i bilaga 2, om verksamheten förläggs till ett viktigt eller annat för vattenförsörjning lämpligt grundvattenområde.

Om inte något annat följer av 1 mom. krävs miljötillstånd för verksamhet som avses i 27 § 1 mom. och i bilaga 2, men som är av mindre omfattning än den, och för verksamhet vid kemiska tvättinrättningar som avses i bilaga 2, om verksamheten förläggs till ett viktigt eller annat för vattenförsörjning lämpligt grundvattenområde och verksamheten kan medföra risk för förorening av grundvattnet.

29 §

Väsentlig ändring av tillståndspliktig verksamhet

När det gäller verksamhet som har miljötillstånd krävs det tillstånd för ändringar som ökar utsläppen eller deras konsekvenser och för andra väsentliga ändringar av verksamheten. Sådant tillstånd behövs dock inte om ändringen inte ökar miljöpåverkan eller riskerna och miljötillståndet inte behöver ses över på grund av ändringen av verksamheten. En ändring av verksamheten är alltid väsentlig om den leder till att verksamheten motsvarar verksamheten vid en direktivanläggning.

Närmare bestämmelser om vad som ska anses utgöra väsentlig ändring får utfärdas genom förordning av statsrådet.

30 §

Tillståndsplikt för registreringspliktig verksamhet

Miljötillstånd för registreringspliktig verksamhet enligt bilaga 2 krävs endast om

1) verksamheten är en del av verksamheten vid en direktivanläggning,

2) verksamheten kan medföra konsekvenser som avses i 27 § 2 mom.,

3) verksamheten är tillståndspliktig enligt 28 §.

Bestämmelser om registrering av verksamheten när miljötillstånd inte krävs finns i 116 §.

31 §

Undantag från tillståndsplikten vid verksamhet av försöksnatur

Miljötillstånd behövs inte för sådan kortvarig verksamhet av försöksnatur vars syfte är att testa ny teknik, råvaror eller bränslen, tillverknings- eller förbränningsmetoder eller en reningsanordning eller att i en anläggning eller yrkesmässigt behandla avfall, om detta sker i syfte att klarlägga verksamhetens kon-

sekvenser, användbarhet eller någon annan jämförbar omständighet. Bestämmelser om anmälan om sådan verksamhet finns i 119 §.

Om verksamhet av försöksnatur kan medföra följder som avses i 27 § 2 mom., krävs det dock miljötillstånd för verksamheten.

32 §

Undantag från tillståndsplikten för vissa verksamheter som avser avfallsbehandling

För sådan yrkesmässig behandling av avfall eller behandling av avfall i en anläggning som avses i tabell 2 punkt 13 i bilaga 1 behövs det inte miljötillstånd med stöd av den punkten, när det är fråga om att

1) avfall från jord- och skogsbruket som består av för miljö och hälsa oskadliga naturmaterial används inom jord- och skogsbruket,

2) avloppsslam, slam från slamavskiljare, slam från slutna tankar eller avfall från torrtoaletter som behandlats så att det blivit oskadligt eller oskadlig aska eller oskadlig slagg återvinns och används i enlighet med lagen om gödselproduktion (539/2006),

3) vegetabiliskt avfall från jord- och skogsbruket som består av för miljö och hälsa oskadliga naturmaterial återvinns inom energiproduktion,

4) utvinningsavfall från torvutvinning eller sådant inert avfall eller sådan icke-förorenad jord som uppkommer vid annan utvinning behandlas i enlighet med en plan för hantering av utvinningsavfall i samband med verksamheten i fråga på något annat sätt än genom deponering av avfallet på en sådan deponi för utvinningsavfall som medför risk för storolycka.

Miljötillstånd behövs inte heller för annan i tabell 2 punkt 13 i bilaga 1 avsedd återvinning av avfall eller för bortskaffande av annat avfall än farligt avfall på den plats där det uppkommit, om bestämmelser om miljöskyddskraven för dessa verksamheter har utfärdats genom förordning av statsrådet med stöd av 10 § i denna lag eller 14 § i avfallslagen. Bestämmelser om registrering av sådan verksamhet finns i 116 §. Om verksamheten har miljötillstånd när statsrådsförordningen

blir tillämplig, upphör miljötillståndet att gälla.

33 §

Undantag från tillståndsplikten för verksamheter inom försvarsmakten

Miljötillstånd behövs inte för försvarsmaktens tillfälliga flygplatser, hamnar, upplag, distributionsplatser för bränsle, skjutbanor eller för annan motsvarande tillfällig verksamhet.

34 §

Behörig tillståndsmyndighet

Den statliga miljötillståndsmyndigheten ska avgöra en ansökan om miljötillstånd, om

1) verksamheten kan ha betydande miljökonsekvenser eller det annars, med hänsyn till verksamhetens art eller natur, är motiverat att den statliga miljötillståndsmyndigheten avgör ärendet,

2) miljökonsekvenserna av annan verksamhet än sådan som avses i 1 punkten i betydande omfattning kan komma att beröra ett större område än den kommun där verksamheten ska placeras,

3) verksamheten utöver miljötillstånd kräver tillstånd enligt 3 kap. i vattenlagen, upplåtande av annan nyttjanderätt enligt vattenlagen än nyttjanderätt för utloppsledning eller upplåtande av nyttjanderätt enligt 68 och 69 § i denna lag, och tillståndsansökningarna ska behandlas gemensamt i enlighet med 47 §,

4) tillståndet krävs med stöd av 27 § 2 mom. 1 punkten.

Den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten avgör andra tillståndsansökningar än sådana som avses i 1 mom. Den statliga miljötillståndsmyndigheten ska dock avgöra ansökan om miljötillstånd, om

1) verksamheten är belägen på flera miljöförvaltningsmyndigheters verksamhetsområde,

2) det är fråga om verksamhet som är avsedd för militära ändamål,

3) ett i 136 § avsett ärende som gäller sanering av mark eller grundvatten ska avgöras i samband med tillståndsärendet, och behörig-

heten i ärenden enligt den paragrafen inte har överförts till den kommunala miljövårdsmyndigheten.

Om tillståndsärenden som gäller verksamheter som är placerade inom samma verksamhetsområde delvis ligger inom den statliga miljötillståndsmyndighetens behörighet och delvis inom den kommunala miljövårdsmyndighetens behörighet, och tillstånd för verksamheterna ska sökas enligt vad som föreskrivs i 41 §, ska tillståndsärendet avgöras av den statliga miljötillståndsmyndigheten.

Närmare bestämmelser om de verksamheter enligt 1 mom. 1 och 2 punkten som omfattas av den statliga miljötillståndsmyndighetens behörighet utfärdas genom förordning av statsrådet.

35 §

Tillståndsmyndighet vid ändringar i verksamheten

Tillståndsansökningar som gäller ändringar i verksamheten avgörs av den myndighet som är behörig att avgöra ansökningar om tillstånd för en motsvarande ny verksamhet.

36 §

Överföring av tillståndsärenden

Om en tillståndsansökan har anhängiggjorts hos den kommunala miljövårdsmyndigheten och det i samband med utredningen av ärendet framgår att verksamheten kan orsaka förorening av vattendrag, ska ärendet överföras till den statliga miljötillståndsmyndigheten för avgörande.

Den kommunala miljövårdsmyndigheten kan i enskilda fall överföra avgörandet av ett tillståndsärende i vilket den har beslutanderätt till den statliga miljötillståndsmyndigheten, om ärendet kräver sådan sakkunskap som inte kan fås i kommunen eller om det av särskilda skäl som gäller verksamhetens placering eller natur är ändamålsenligt att ärendet behandlas av den statliga miljötillståndsmyndigheten.

37 §

Tillståndsmyndighetens lokala behörighet

En tillståndsansökan avgörs av den enligt 34 § behöriga tillståndsmyndighet inom vars verksamhetsområde verksamheten placeras. Om verksamheten är placerad inom verksamhetsområdet för fler än en statlig miljötillståndsmyndighet, ska tillståndsansökan avgöras av den myndighet inom vars verksamhetsområde merparten av den verksamhet som orsakar utsläpp är placerad.

Om fiskerihushållningsvillkor som ingår i tillstånden för flera verksamheter som belastar samma vattendrag ska ses över samtidigt och det är ändamålsenligt att besluta om dem som en helhet, ska ärendena avgöras av den statliga miljötillståndsmyndighet som är behörig enligt 1 mom.

38 §

Överföring av behörighet i tillståndsärenden från den statliga miljötillståndsmyndigheten till den kommunala miljövårdsmyndigheten

Miljöministeriet kan på ansökan av kommunen och efter att ha hört den statliga miljötillståndsmyndigheten och den statliga tillsynsmyndigheten besluta att den kommunala miljövårdsmyndigheten ska vara behörig myndighet i tillståndsärenden som gäller verksamheter enligt tabell 2 i bilaga 1. Beslutet kan begränsas till att gälla endast en del av de ovan nämnda verksamheterna. Behörigheten får dock inte överföras i tillståndsärenden som gäller torvutvinning, gruvdrift, maskinell guldgrävning, anläggningar för anrikning av malmer eller mineraler, flygplatser, hamnar, kärnkraftverk, avfallsförbrännings- eller samförbränningsanläggningar eller verksamhet inom försvarsmakten eller Gränsbevakningsväsendet. Behandlingen av de ärenden som har inletts vid den statliga miljötillståndsmyndigheten före beslutet om överföring av behörigheten slutförs vid den statliga miljötillståndsmyndigheten.

En förutsättning för överföring av behörighet är att den kommunala miljövårdsmyndigheten har tillräcklig sakkunskap för en ändamålsenlig skötsel av uppgiften och att man

genom överföringen kan göra verksamheten effektivare eller åstadkomma en balanserad arbetsfördelning mellan olika myndigheter. Behörigheten kan överföras för viss tid eller tills vidare. Beslutet kan ändras om förutsättningarna för överföring av behörighet inte längre finns. Behandlingen av de ärenden som har inletts vid den kommunala miljö-
vårdsmyndigheten innan tidsfristen för överföring av behörighet har gått ut eller före ändring av ett beslut som gäller behörighet slutförs vid den kommunala miljö-
vårdsmyndigheten.

5 kap.

Tillståndsförfarandet

39 §

Tillståndsansökan

Tillståndsansökan ska lämnas till den behöriga tillståndsmyndigheten skriftligen. Ytterligare exemplar av ansökningshandlingarna ska lämnas in på myndighetens begäran, om det behövs för kungörande av ärendet eller begäran om utlåtanden. Ansökningar till den statliga miljö-
tillståndsmyndigheten ska dessutom lämnas in elektroniskt, om myndigheten inte har godkänt något annat.

Till ansökan ska det fogas för tillstånds-
prövningen behövlig utredning om verksamheten och dess konsekvenser, om parterna och om andra relevanta omständigheter. Om ansökan gäller verksamhet som avses i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (468/1994), ska det till ansökan före beslutsfattandet fogas en sådan miljökonsekvensbeskrivning som avses i den lagen samt kontaktmyndighetens utlåtande om miljökonsekvensbedömningen. Till ansökan ska det dessutom vid behov fogas en sådan bedömning som avses i 65 § i naturvårdslagen (1096/1996).

Den som upprättar ansökan ska ha tillräcklig sakkunskap. Av ansökan ska det vid behov framgå på vilket material och på vilken beräknings-, undersöknings- eller bedömningsmetod de uppgifter som lämnats grundar sig.

Närmare bestämmelser om ansökans innehåll, om elektronisk ansökan och om utredningar som behövs för tillståndsprövningen och som ska fogas till ansökan utfärdas genom förordning av statsrådet.

40 §

Komplettering av ansökan

Om ansökan är bristfällig eller om särskild utredning krävs för att ärendet ska kunna avgöras, ska sökanden ges tillfälle att komplettera ansökan inom den tid som myndigheten bestämmer. Om ansökan inte kompletteras inom utsatt tid, kan ärendet lämnas utan prövning.

Om avgörandet av ärendet är av betydelse för allmänintresset eller om vägande skäl kräver det, kan sökanden åläggas att komplettera ansökan eller inhämta den utredning som behövs för avgörandet vid även-
tyr att utredningen inhämtas på sökandens bekostnad.

41 §

Ansökan om tillstånd för verksamheter som är placerade inom samma verksamhetsområde

Om det finns ett sådant tekniskt och funktionellt samband mellan flera tillståndspliktiga verksamheter inom samma verksamhetsområde att det finns ett behov av att granska deras miljökonsekvenser eller avfallshantering tillsammans, ska tillstånd för verksamheterna sökas samtidigt med olika tillståndsansökningar eller gemensamt med en enda tillståndsansökan. Tillstånd kan dock sökas separat, om ansökan inte föranleder ändringar i det giltiga tillståndet för de andra verksamheterna.

42 §

Utlåtanden

Tillståndsmyndigheten begära utlåtande om ansökan av

1) de kommunala miljö-
vårdsmyndigheterna i de kommuner där den i ansökan avsedda

verksamhetens miljökonsekvenser kan uppträda,

2) hälsoskyddsmyndigheten i den kommun där verksamheten är placerad,

3) myndigheter som bevakar ett allmänt intresse i ärendet,

4) sametinget, om den i ansökan avsedda verksamhetens miljökonsekvenser kan uppträda på samernas hembygdsområde, och av skoltarnas byastämman, om miljökonsekvenserna kan uppträda på det skoltområde som avses i skoltlagen (253/1995),

5) andra med tanke på tillståndsprövningen behövliga aktörer.

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. ska den statliga miljötillståndsmyndigheten begära utlåtande av den statliga tillsynsmyndigheten, av den kommun där den i ansökan avsedda verksamheten är placerad och vid behov av kommunerna inom det område som påverkas av verksamheten.

Tillståndsmyndigheten kan även inhämta andra behövliga utredningar i saken.

Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser utfärdas om de aktörer vars utlåtande ska begäras.

43 §

Anmärkningar och åsikter

Innan tillståndsmyndigheten avgör ett ärende ska den ge dem vilkas rätt eller fördel saken kan beröra (*parterna*) tillfälle att framställa anmärkningar med anledning av tillståndsärendet.

Andra än parterna ska ges tillfälle att framföra sin åsikt.

Bestämmelser om hörande finns dessutom i förvaltningslagen (434/2003).

44 §

Information om tillståndsansökan

Tillståndsmyndigheten ska informera om en tillståndsansökan genom att under minst 30 dagar kungöra den på anslagstavlorna i kommunerna inom det område som påverkas av verksamheten på det sätt som föreskrivs i

lagen om offentliga kungörelser (34/1925). Kungörelsen ska också offentliggöras på tillståndsmyndighetens webbplats och får då trots bestämmelserna i 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) innehålla verksamhetsutövarens namn och uppgifter om var verksamheten ska placeras. Offentliggörandet av kungörelsen ska annonseras i minst en tidning med allmän spridning inom det område som påverkas av verksamheten, om inte ärendet är av ringa betydelse eller annonsering annars är uppenbart onödig. Kungörelsen ska lämnas separat till de parter som saken särskilt berör.

Ansökningshandlingarna ska hållas framlagda i kommunerna inom det område som påverkas av verksamheten åtminstone så länge kungörelsetiden varar. Dessutom ska den statliga miljötillståndsmyndigheten på sin webbplats offentliggöra ett för allmänheten avsett sammandrag av tillståndsansökan och, i den mån det är möjligt, av det övriga centrala innehållet i ansökan. Den kommunala miljövårdsmyndigheten ska i den mån det är möjligt på sin webbplats informera om innehållet i ansökan. Ansökan får trots bestämmelserna i 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet innehålla verksamhetsutövarens namn och uppgifter om var verksamheten ska placeras, om ansökan finns tillgänglig i datanätet endast den tid som behövs för effektiv information.

När det gäller att delge information till ett icke konstituerat delägarlag för en samfällighet tillämpas 11 kap. 11 § 2 mom. i vattenlagen.

Närmare bestämmelser om kungörelse och offentliggörande av kungörelse samt om annat lämnande av information om tillståndsansökan utfärdas genom förordning av statsrådet.

45 §

Främjande av elektronisk information

Var och en har rätt att på begäran få information om miljötillståndsärenden som inlett inom ett visst område genom elektroniska meddelanden i den mån det är möjligt att i myndighetens informationssystem ta emot

sådana förfrågningar och skicka automatiska meddelanden.

46 §

Samtidig behandling av tillstånd för olika verksamheter

Om olika verksamheter som medför risk för förorening av miljön har en från tillståndsprövningens synpunkt avsevärd samfäll effekt och miljötillståndsärendena som gäller dessa verksamheter är anhängiga hos samma tillståndsmyndighet, ska ärendena behandlas och avgöras samtidigt, om detta inte av särskilda skäl ska anses vara onödigt.

Om tillståndsärendet som gäller verksamheter som avses i 41 § har inletts med olika tillståndsansökningar, ska ansökningarna vid behov behandlas och avgöras samtidigt med beaktande av den helhet som verksamheterna bildar.

47 §

Gemensam behandling av ansökningar enligt vattenlagen och miljötillståndsansökningar

En miljötillståndsansökan som gäller verksamhet som medför risk för förorening av vatten samt en för samma verksamhet gjord tillståndsansökan enligt vattenlagen och en ansökan om nyttjanderätt som avses i 34 § 1 mom. 3 punkten ska behandlas tillsammans och avgöras genom samma beslut, om detta inte av särskilda skäl ska anses vara onödigt. Gemensam behandling behövs inte om verksamheten utöver miljötillstånd endast kräver tillstånd enligt 4 kap. i vattenlagen till uttag av vatten och det inte finns något direkt vattenhushållningssamband mellan uttaget av vatten och återutsläppandet av vattnet i vattendraget.

Om det vid behandlingen av ett tillståndsärende framgår att det för verksamheten behövs tillstånd också enligt vattenlagen, ska sökanden inom en av tillståndsmyndigheten utsatt skälig tid lämna in en tillståndsansökan enligt vattenlagen. I annat fall lämnas den tillståndsansökan som är anhängig utan prövning.

De ärenden som avses i 1 mom. ska behandlas enligt det förfarande som anges i vattenlagen, med beaktande av vad som i denna lag eller med stöd av den föreskrivs om tillståndsansökans och beslutets innehåll. Ansökan om miljötillstånd ska dock lämnas in elektroniskt och myndigheten ska informera om tillståndsansökan och beslutet på sin webbplats på det sätt som föreskrivs i denna lag.

Behövliga undantag från de skyddsområdesbestämmelser som avses i 4 kap. 12 § i vattenlagen ska avgöras genom samma beslut som det anhängiga miljötillståndsärendet.

6 kap.

Tillståndsprövning och tillståndsvillkor

48 §

Grunderna för tillståndsprövning

Tillståndsmyndigheten ska pröva förutsättningarna för beviljande av miljötillstånd och beakta utlåtandena och anmärkningarna och åsikterna i ärendet. Tillståndsmyndigheten ska också i övrigt beakta vad som föreskrivs om bevakande av allmänt eller enskilt intresse.

Miljötillstånd ska beviljas om verksamheten uppfyller de krav som ställs i denna lag och i avfallslagen samt i de bestämmelser som har utfärdats med stöd av dem.

Vid avgörandet av ett tillståndsärende ska naturvårdslagen och vad som föreskrivs med stöd av den iakttas.

Tillståndsansökningar som gäller väsentlig ändring av verksamheten ska avgöras så att prövningen omfattar de delar av verksamheten som kan påverkas av den väsentliga ändringen samt de konsekvenser och risker för miljön som ändringen kan orsaka.

49 §

Förutsättningarna för beviljande av tillstånd

För att miljötillstånd ska kunna beviljas krävs det att verksamheten, med beaktande av tillståndsvillkoren och verksamhetens pla-

cering, inte i sig eller tillsammans med andra verksamheter

1) medför olägenhet för hälsan,
2) medför någon betydande annan i 5 § 1 mom. 2 punkten avsedd följd, eller risk för sådan,

3) har konsekvenser som är förbjudna enligt 16—18 §,

4) leder till försämring av speciella naturförhållanden eller äventyrar vattenförsörjningen eller någon annan från allmän synpunkt viktig användningsmöjlighet inom det område som påverkas av verksamheten,

5) medför sådant oskäligt besvär som avses i 17 § 1 mom. i lagen angående vissa grannlagsförhållanden,

6) medför väsentlig försämring i förutsättningarna att på samernas hembygdsområde bedriva traditionella samerörelser eller annars bevara och utveckla samekulturen eller väsentlig försämring i skolternas levnadsförhållanden eller möjligheter att driva i skoltlagen avsedda naturnäringar på skoltområdet.

50 §

Undantag från förutsättningarna för beviljande av tillstånd i fråga om försvarsmakten och Gränsbevakningsväsendet

Om försvarsmaktens användning av tunga vapen eller sprängämnen eller Gränsbevakningsväsendets motsvarande verksamhet kräver miljötillstånd, får i behövlig omfattning undantag medges från de i 49 § avsedda förutsättningar för beviljande av tillstånd som avser buller och skakningar samt risk för förorening av mark, grundvatten eller hav, om det med tanke på försvarets verksamhetsbetingelser är nödvändigt att placera verksamheten på området. Genom planering av verksamheten och tillståndsvillkor ska det då säkerställas att

1) bullerområdet och bullerbelastningen nattetid begränsas till vad som är oundvikligt,

2) spridningen av skadliga ämnen från ett skjutområde inte utanför området har följder som är förbjudna enligt 16 eller 17 §,

3) verksamheten inte orsakar betydande förorening av miljön eller risk för sådan.

Om en flygplats som används för militär luftfart eller för Gränsbevakningsväsendets lagstadgade uppgifter inte på grund av buller uppfyller förutsättningarna för beviljande av tillstånd enligt 49 §, får i behövlig omfattning undantag medges från dem, om den särskilda karaktären av militär luftfart eller Gränsbevakningsväsendets luftfart kräver det och användningen av flygplatsen är motiverad med tanke på rikets säkerhet eller utförandet av Gränsbevakningsväsendets lagstadgade uppgifter. Vid bedömningen av de störningar som verksamheten ger upphov till beaktas inte störningar som orsakas av utförandet av uppgifter enligt 2 § 1 mom. 1 punkten underpunkterna a och b samt 2 punkten i lagen om försvarsmakten (551/2007).

Om miljötillståndsärendet gäller en flygplats som i betydande omfattning används för civil och militär luftfart, ska den civila verksamheten och den militära verksamheten bedömas separat vid tillståndsprövningen, och tillståndsvillkoren utarbetas separat för försvarsmakten, för Gränsbevakningsväsendet och för trafikflygplatsens eller flygplatsens operatör.

51 §

Inverkan av vissa planer och program

Vid bedömningen av om konsekvenserna är betydande i enlighet med 49 § 1 mom. 2 punkten ska hänsyn tas till vad som nämns om de omständigheter som berör vattnens och den marina miljöns status och användning inom det område som påverkas av verksamheten i den förvaltningsplan eller havsförvaltningsplan som avses i lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen (1299/2004). Vid bedömningen av platsens lämplighet enligt 11 § 2 mom. samt i de tillståndsvillkor som behövs för att förebygga olyckor ska hänsyn tas till vad som sägs i den riskhanteringsplan enligt lagen om hantering av översvåmningsrisker (620/2010) som avser platsen för verksamheten och det område som påverkas av verksamheten. I tillståndet ska dessutom de planer och program som avses i 204 § beaktas i behövlig utsträckning.

I ett tillstånd som gäller en tillståndspliktig behandlingsanläggning eller behandlingsplats

för avfall ska de regionala avfallsplaner som avses i 88 § i avfallslagen beaktas.

52 §

Tillståndsvillkor om hindrande av förorening

Ett miljötillstånd ska förenas med behövliga villkor om

- 1) utsläpp, utsläppsgränsvärden, förebyggande och begränsning av utsläpp samt utsläppsstället,
- 2) förebyggande och hindrande av förorening av mark och grundvatten,
- 3) avfall samt om minskning av avfallets mängd och skadlighet,
- 4) åtgärder vid störningar och i andra exceptionella situationer,
- 5) istandsättning av områden och hindrande av utsläpp efter avslutad verksamhet och andra åtgärder efter avslutad verksamhet,
- 6) andra åtgärder för att förebygga eller minska förorening av miljön och risken för sådan.

Om det på grund av verksamhetens natur inom annan verksamhet än industriell verksamhet eller energiproduktion genom villkor som avses i 1 mom. inte är möjligt att i tillräcklig utsträckning hindra eller minska miljölägenheter, kan tillståndet förenas med behövliga villkor om produktionskapacitet, produktionsenergi och inom produktionen förekommande födoämnen.

När tillståndsvillkoren meddelas ska hänsyn tas till verksamhetens natur, egenskaperna hos det område där verksamhetens konsekvenser uppträder, verksamhetens sammanlagda miljöpåverkan, den betydelse som åtgärderna för att hindra förorening har för miljön som helhet samt de tekniska och ekonomiska förutsättningarna att genomföra åtgärderna. Tillståndsvillkor som gäller utsläppsgränsvärden samt hindrande och begränsning av utsläpp ska vara baserade på bästa tillgängliga teknik. I tillståndsvillkoren får verksamhetsutövaren dock inte åläggas att använda endast en viss teknik. Dessutom ska vid behov energi- och materialanvändningens effektivitet och beredskapen att förebygga olyckor och begränsa verkningarna av sådana beaktas.

53 §

Bedömning av bästa tillgängliga teknik

Vid bedömning av innehållet i bästa tillgängliga teknik ska hänsyn tas till

- 1) minskning av avfallsmängden och avfallets skadlighet,
- 2) möjligheten att återanvända och återvinna ämnen som används och avfall som uppkommit vid produktionen,
- 3) farligheten hos de ämnen som används vid produktionen samt möjligheterna att använda ämnen som är mindre skadliga än tidigare,
- 4) utsläppens art, mängd och verkningar,
- 5) arten och förbrukningen i fråga om råvaror,
- 6) energianvändningens effektivitet,
- 7) förebyggandet av risker i samband med verksamheten och olycksrisker samt förhindrandet av följder av olyckor,
- 8) den tid som krävs för ibrukttagande av bästa tillgängliga teknik och betydelsen av den planerade tidpunkten för inledande av verksamheten samt de kostnader och den nytta som uppkommer vid förebyggandet och begränsningen av utsläpp,
- 9) miljökonsekvenserna,
- 10) produktionsmetoder och metoder för utsläppshantering som används i industriell skala,
- 11) kunskapsutvecklingen i fråga om teknik och naturvetenskap,
- 12) uppgifter om bästa tillgängliga teknik som publiceras av Europeiska kommissionen och internationella organ.

54 §

Villkor om särskild utredning

I miljötillståndet kan verksamhetsutövaren åläggas att göra en särskild utredning för att klarlägga den förorening av miljön eller risk för förorening av miljön som verksamheten medför, om det för tillståndsprövningen inte har kunnat lämnas detaljerade uppgifter om utsläppen, avfallet eller verksamhetens konsekvenser.

Utredningen ska lämnas in till tillståndsmyndigheten inom den tid som anges i till-

ståndet. Verksamhetsutövaren ska ges tillräcklig tid att göra utredningen. Bestämmelser om ändring av tillstånd på basis av en utredning finns i 90 §.

55 §

Villkor om växthusgasutsläpp

Tillämpas lagen om utsläppshandel (311/2011) på verksamheten, får det i miljö-tillståndet inte meddelas utsläppsgränsvärden för de växthusgasutsläpp som avses i 2 § i lagen om utsläppshandel, om inte de behövs för att hindra betydande lokal förorening av miljön.

56 §

Villkor om koldioxidavskiljning

Ett miljötilstånd som gäller avskiljning av koldioxid ska förenas med behövliga villkor för efterlevnaden av bestämmelserna om koldioxidströmmar i 5 och 6 § i lagen om avskiljning och lagring av koldioxid (416/2012).

57 §

Fiskerihushållningsvillkor

Om utsläpp av avloppsvatten eller andra ämnen kan orsaka skada på fiskbeståndet eller fisket, ska miljötilståndet förenas med behövliga villkor om fiskevårdsskyldighet eller fiskerihushållningsavgift enligt 3 kap. 14 § i vattenlagen. På villkoren tillämpas 3 kap. 14, 15 och 22 § i vattenlagen.

58 §

Villkor om avfall och avfallshantering

Miljötilståndet ska förenas med behövliga villkor om avfall och avfallshantering för iakttagande av avfallslagen och bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Tillståndet ska vid behov förenas med villkor om att sådant blandat kommunalt avfall som omfattas av kommunens ansvar enligt 32 § i av-

fallslagen och som är avsett att återvinnas eller bortskaffas eller annat avfall som är avsett att bortskaffas ska föras till en behandlingsanläggning som avses i 19 § 2 mom. i den lagen. På verkställigheten av villkoren tillämpas denna lag.

Ett miljötilstånd som gäller behandling av avfall kan begränsas till att gälla behandling av ett visst slag av avfall. I ett tillstånd som gäller återvinning eller bortskaffande av blandat kommunalt avfall som omfattas av kommunens ansvar enligt 32 § i avfallslagen eller bortskaffande av annat avfall kan det vid behov anges som villkor att endast avfall från ett visst område får behandlas i verksamheten.

Tillståndsmyndigheten får i miljötilståndet meddela ett villkor som avviker från kravet i en statsrådsförordning som utfärdats med stöd av 14 § i avfallslagen på de grunder som där anges. Villkoret får också meddelas med anledning av en särskild ansökan med iakttagande av vad som föreskrivs om behandlingen av en tillståndsansökan i tillämpliga delar.

59 §

Säkerhet för avfallsbehandlingsverksamhet

Den som bedriver avfallsbehandling ska ställa säkerhet för att garantera en adekvat avfallshantering, uppföljning, kontroll och åtgärder som behövs när verksamheten avslutas eller efter avslutad verksamhet. Säkerhet behöver inte krävas av den som bedriver annan verksamhet än avstjälningsplatsverksamhet, om de kostnader som avses bli täckta genom säkerheten när verksamheten avslutas är obetydliga med beaktande av avfallets mängd och beskaffenhet samt övriga omständigheter. Närmare bestämmelser om de förutsättningar under vilka säkerhet inte behöver krävas får utfärdas genom förordning av statsrådet.

60 §

Säkerhetens storlek

Säkerheten ska vara tillräcklig för att de åtgärder som avses i 59 § ska kunna vidtas med beaktande av verksamhetens omfattning

och natur och de villkor som meddelas för verksamheten. Säkerheten för en avstjälpningsplats ska också täcka kostnaderna för uppföljning och kontroll efter det att avstjälpningsplatsen lagts ned samt för behandling av lakvatten och deponigaser och övrig efterbehandling under en tid av minst 30 år, om inte verksamhetsutövaren visar att något annat räcker. Säkerheten för en deponi för utvinningsavfall ska också täcka kostnaderna för att det markområde som påverkas av deponin och som anges närmare i planen för hantering av utvinningsavfall istandsätts så att dess tillstånd blir tillfredsställande.

I miljötillståndet ska det bestämmas att verksamhetsutövaren höjer beloppet av säkerheten för avstjälpningsplatsen, deponin för utvinningsavfall och långtidsverksamhet av annat slag på ett sådant sätt att säkerheten hela tiden så väl som möjligt motsvarar de kostnader som skulle orsakas av avslutande av verksamheten och efterbehandling vid bedömningstillfället.

Närmare bestämmelser om hur säkerheten räknas ut och utökas får utfärdas genom förordning av statsrådet. För småskaliga verksamheter kan det föreskrivas att säkerheten ska vara ett fast belopp som får vara högst 10 000 euro.

61 §

Ställande av säkerhet och säkerhetens giltighet

Miljötillstånd ska förenas med behövliga villkor om säkerhet enligt 59 § och om hur säkerheten ställs. Som säkerhet godkänns borgen, försäkring eller en pantsatt insättning. Den som ställer säkerheten ska vara ett kreditinstitut, en försäkringsanstalt eller något annat yrkesmässigt finansiellt institut med hemort i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Säkerheten ska ställas till förmån för den tillsynsmyndighet som anges i miljötillståndet innan verksamheten inleds. Säkerheten för en deponi för utvinningsavfall ska ställas innan utvinningsavfall börjar deponeras på deponin.

Säkerheten ska vara giltig utan avbrott eller förnyad med jämna mellanrum i minst tre månader efter det att de åtgärder som täcks av säkerheten har vidtagits och anmälts till tillsynsmyndigheten. Om säkerhetens giltighet förnyas ska det göras innan säkerhetens giltighetstid går ut. Säkerheten för en avstjälpningsplats ska vara giltig tills den kontroll och den efterbehandling av annat slag som följer efter att avstjälpningsplatsen lagts ned har upphört.

Tillståndsmyndigheten ska på ansökan frigöra en säkerhet när verksamhetsutövaren har uppfyllt sina skyldigheter. En säkerhet kan också frigöras delvis.

62 §

Uppföljnings- och kontrollvillkor

Miljötillståndet ska förenas med behövliga villkor om utsläppskontroll och kontroll av verksamheten samt om kontroll av miljöpåverkan och tillståndet i miljön efter avslutad verksamhet. Tillståndet ska dessutom förenas med behövliga villkor om uppföljning och kontroll av avfallshanteringen i enlighet med 120 § i avfallslagen samt om en plan för uppföljning och kontroll av avfallsbehandlingen och efterlevnaden av den.

För genomförandet av kontrollen ska det i tillståndet bestämmas om mätmetoder och mätfrekvenser. I tillståndet ska det också anges hur uppföljnings- och kontrollresultaten ska bedömas och hur de ska ges in till tillsynsmyndigheten. Verksamhetsutövaren kan också åläggas att lämna andra uppgifter som behövs för tillsynen.

Verksamhetsutövaren ska regelbundet lämna tillsynsmyndigheten resultaten av utsläppskontrollen samt andra uppgifter som behövs för tillsynen på det sätt som närmare anges i miljötillståndet. När det gäller direktivanläggningar ska resultaten av utsläppskontrollen och andra för tillsynen behövliga uppgifter om hur tillståndet följs ska lämnas till tillsynsmyndigheten minst en gång om året.

I villkor som gäller kontrollen av verksamhetens påverkan på vattnen och den marina miljön ska hänsyn tas till vad som ansetts be-

hövligt för övervakningen i sådana övervakningsprogram för vattnens eller den marina miljöns status som avses i lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen. Uppgifterna från kontrollen av verksamheten kan utnyttjas vid övervakningen och utarbetandet av förvaltningsplaner och havsförvaltningsplanen enligt lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen.

63 §

Villkor om samordnad recipientkontroll

Tillståndsmyndigheten kan i miljötillstånd vid behov ålägga flera tillståndshavare att gemensamt kontrollera sina verksamheters miljöpåverkan (*samordnad recipientkontroll*) eller för kontrollen av verksamheten godkänna deltagande i övervakningen inom området. Den samordnade recipientkontrollen kan gälla kontroll som grundar sig på denna lag och vattenlagen.

64 §

Plan för uppföljning och kontroll

I miljötillståndet kan det bestämmas att verksamhetsutövaren för godkännande av tillståndsmyndigheten, tillsynsmyndigheten eller fiskerimyndigheten ska lägga fram en särskild plan för hur uppföljningen och kontrollen enligt 62 § eller den samordnade recipientkontrollen enligt 63 § ordnas. Planen ska lämnas in till myndigheten i så god tid att uppföljningen och kontrollen kan inledas samtidigt som verksamheten inleds eller vid någon annan tidpunkt som är ändamålsenlig med tanke på konsekvenserna av verksamheten. På framläggandet av planen tillämpas vad som i 39 § föreskrivs om ansökan om miljötillstånd.

Beslutet om godkännande av planen ska fattas med iakttagande av 96 §.

65 §

Ändring av kontrollvillkor

Tillståndsmyndigheten eller den myndighet som godkänt en plan enligt 64 § får vid be-

hov ändra de kontrollvillkor som den meddelat eller den plan som den godkänt trots att tillståndet eller planen är i kraft. Beslutet om ändring kan fattas på initiativ av den myndighet som fattat beslutet eller på begäran av tillståndshavaren, tillsynsmyndigheten, en myndighet som bevakar allmänt intresse, en kommun, en part som orsakas olägenhet eller en i 186 § avsedd registrerad förening eller stiftelse. På en ansökan om ändring som görs av tillståndshavaren tillämpas 39 §. Vid behandlingen av ärendet tillämpas 96 §.

Den myndighet som har fattat beslut om den samordnade recipientkontrollen ska ändra beslutet, om en ny verksamhetsutövare har ålagts att delta i den samordnade recipientkontrollen. På förfarandet tillämpas bestämmelserna i 1 mom.

66 §

Villkor som gäller skydd av mark- och grundvatten

Utövaren av tillståndspliktig verksamhet ska sköta den regelbundna förvaltningen, servicen och kontrollen av åtgärder, till exempel konstruktioner, som genomförs för förebyggande och hindrande av utsläpp i mark och grundvatten. Tillstånd ska förenas med behövliga villkor om detta.

Verksamhetsutövaren ska utföra periodisk kontroll av mark och grundvatten med beaktande av sådana farliga ämnen vid anläggningen som kan orsaka förorening av mark eller grundvatten (*relevanta farliga ämnen*). På basis av en systematisk bedömning av risken för förorening meddelas i tillståndet behövliga villkor om kontroll och om tidsintervallen för periodisk kontroll.

67 §

Villkor om avloppsvatten som leds ut i avlopp

Om industriavloppsvatten leds till ett reningsverk för avloppsvatten från tätbebyggelse, ska miljötillståndet i syfte att förebyg-

ga och hindra förorening av miljön eller i syfte att trygga avloppsreningsverkets funktion vid behov förenas med villkor om förbehandling av avloppsvattnet.

68 §

Rätt att leda in avloppsvatten på annans område

I miljötillståndet är det möjligt att bevilja rätt att leda in avloppsvatten i ett dike eller i en i 1 kap. 3 § 1 mom. 6 punkten i vattenlagen avsedd rännil på någon annans område, om avledandet inte medför oskälig olägenhet för andra och det är motiverad i tekniskt och ekonomiskt avseende. Rätt att leda in avloppsvatten i ett öppet dike eller en rännil får inte beviljas om diket eller rännilen befinner sig i omedelbar närhet av en tomt, en byggsplats, en badstrand eller något motsvarande område för särskilt bruk. Bestämmelser om skyldigheten att underhålla bädden och kostnadsansvaret för vattenavledningen för den som avleder avloppsvatten finns i 158 §.

Om avledandet av avloppsvatten kräver att ett avloppsrör eller dike anläggs på någon annans område och denna inte ger sitt samtycke, ska det i tillståndet under de förutsättningar som avses i 1 mom. beslutas om beviljande av nyttjanderätt till det område som behövs. På ersättning för skada, olägenhet och annan förlust av förmån tillämpas 13 kap. i vattenlagen. På nyttjanderätten tillämpas 2 kap. 12 och 13 § och 17 kap. i vattenlagen.

Måste det för avledning av avloppsvatten enligt denna paragraf anläggas ett dike eller ett avloppsrör under en landsväg, gata, järnväg eller annan rälsbana eller under en kabel eller ett gasrör, ska tillståndet förenas med behövliga villkor om detta. På anläggande och underhåll av ett dike eller rör tillämpas 5 kap. 13 § i vattenlagen. Är det med beaktande av ärendets omfattning eller av någon annan orsak inte möjligt att avgöra ärendet i samband med miljötillståndet, ska tillståndsmyndigheten överlämna ärendet för avgörande vid en dikningsförrättning eller överlämna ärendet till den kommunala mil-

jövårdsmyndigheten i enlighet med vad som föreskrivs i 5 kap. 4 och 5 § i vattenlagen.

69 §

Villkor om avloppsrör

Ett miljötillstånd ska vid behov i enlighet med vattenlagen förenas med villkor om byggande av avloppsrör och om den nyttjanderätt som behövs för ändamålet. När villkoret meddelas ska 3 kap. i vattenlagen tillämpas. På ersättning för skada, olägenhet och annan förlust av förmån tillämpas 13 kap. i vattenlagen. På nyttjanderätten tillämpas 2 kap. 12 och 13 § och 17 kap. i vattenlagen.

70 §

Förhållandet mellan tillståndsvillkor och statsrådsförfordningar

Ett tillståndsvillkor får vara strängare än ett specificerat minimikrav i fråga om miljöskyddet enligt en förordning av statsrådet som har utfärdats med stöd av denna lag eller avfallslagen, om det behövs för att

1) förutsättningarna för beviljande av tillstånd ska uppfyllas,

2) trygga ett miljö kvalitetskrav som anges i en förordning av statsrådet,

3) bästa tillgängliga teknik ska tillämpas.

Om det genom en förordning av statsrådet utfärdas bestämmelser som är strängare än villkoren i ett tillstånd som redan har beviljats med stöd av denna lag eller avfallslagen eller utfärdas bestämmelser om tillståndets giltighet eller översyn av tillståndet som avviker från tillståndet, ska förordningen iakttas trots tillståndet.

71 §

Bestämmelser om översyn av tillståndsvillkor

Ett miljötillstånd kan förenas med ett villkor om att tillståndsvillkoren ska ses över. I detta fall ska det anges när ansökan om översyn av tillståndsvillkoren senast ska göras

och vilka utredningar som då ska läggas fram.

När det provas om ett villkor om översyn behövs ska hänsyn tas till den förväntade omfattningen och betydelsen av verksamheten samt utsläppen från och konsekvenserna av verksamheten. När det provas om tillståndet bör ses över eller om tillståndet ska vara tidsbegränsat ska även förvaltningsplanerna och havsförvaltningsplanen samt tillhörande åtgärdsprogram enligt lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen beaktas.

På översyn av tillståndsvillkor för direktivanläggningar tillämpas 80 och 81 §. I tillstånd för direktivanläggningar kan det dock bestämmas om översyn av tillståndsvillkoren enligt 1 mom., om en tidsfrist för översynen behövs för det fall att ansökan om översyn av tillståndet inte har gjorts med stöd av de nämnda paragraferna.

På ansökningar som gäller översyn av tillståndsvillkor tillämpas vad som i 39 § föreskrivs om tillståndsansökan. Vid behandling av ärendet tillämpas 96 §.

7 kap.

Tillståndsprövning i fråga om direktivanläggningar

72 §

Definitioner som gäller bästa tillgängliga teknik

I detta kapitel avses med

1) *referensdokument* ett dokument som har upprättats i enlighet med artikel 13 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU om industriutsläpp, nedan *industriutsläppsdirektivet*, och som beskriver tillämpad teknik, utsläpp och förbrukningsnivåer, teknik som beaktats för fastställandet av bästa tillgängliga teknik och slutsatser om bästa tillgängliga teknik samt ny teknik i den verksamhet som dokumentet gäller,

2) *slutsatser* ett beslut av Europeiska kommissionen som har antagits med stöd av artikel 13.5 i industriutsläppsdirektivet och som innehåller de delar av referensdokumen-

tet där slutsatserna om bästa tillgängliga teknik fastställs, en beskrivning av denna, information för att bedöma dess tillämplighet, utsläppsnivåer som hänger samman med denna, kontroll som hänger samman med denna, förbrukningsnivåer som hänger samman med denna och vid behov åtgärder för avhjälpande av föroreningsskada på platsen,

3) *utsläppsnivåer* de intervall för utsläpp som erhålls under normala driftsförhållanden med användning av en bästa tillgänglig teknik eller en kombination av flera bästa tillgängliga tekniker, såsom de beskrivs i slutsatserna, uttryckta som ett genomsnitt under en bestämd tidsperiod, under specificerade referensförhållanden.

73 §

Kapitlets tillämpningsområde

Utöver vad som föreskrivs i 6 kap. ska bestämmelserna i detta kapitel tillämpas vid behandlingen av miljötillstånd för direktivanläggningar. Detta kapitel ska dock inte tillämpas på forskningsverksamhet, utvecklingsverksamhet eller utprovning av nya produkter och processer.

74 §

Villkor om effektiv energianvändning

Miljötillståndet för en direktivanläggning ska vid behov förenas med villkor om effektiv energianvändning och om förbättring av effektiviteten. Villkoren ska vara tekniskt, ekonomiskt och produktionsmässigt genomförbara, och de kan gälla

1) utredning och hantering av effektiviteten i energianvändningen,

2) fastställande och användning av indikatorer som beskriver effektiviteten i energianvändningen vid uppföljningen av effektiviteten,

3) säkerställande av att det när en ny anläggning byggs eller när en anläggning som redan är i användning byggs om väsentligt görs en sådan övergripande bedömning av hur förorening av miljön kan förebyggas och

hindras som baserar sig på bästa tillgängliga teknik och där man utöver utsläpp även beaktar energieffektivitet.

I tillståndet kan det bestämmas att verksamhetsutövaren ska ge tillståndsmyndigheten uppgifter, om hur energieffektiviteten utvecklas.

Villkor behöver dock inte meddelas om verksamhetsutövaren har anslutit sig till ett energieffektivitetsavtal för näringslivet eller ett annat motsvarande frivilligt arrangemang, i vars energihanteringssystem verksamhetsutövaren fastställer indikatorer för effektiviteten i energianvändningen och förbinder sig att ständigt förbättra energieffektiviteten.

75 §

Tillämpning av slutsatser vid provning av miljötillstånd

Utsläppsgränsvärdena för, kontrollen av och andra tillståndsvillkor för direktivanknäckningar ska för uppfyllande av kravet på bästa tillgängliga teknik basera sig på slutsatser. Utsläppsgränsvärdena ska anges i tillståndet så att de utsläppsnivåer som anges i slutsatserna inte överskrider under normala driftförhållanden.

Om det inte anges några utsläppsnivåer i slutsatserna ska tillståndet förenas med behövliga villkor för att en miljöskyddsnivå som motsvarar den bästa tillgängliga teknik som beskrivs i slutsatserna ska uppnås. Om den teknik som används vid anläggningen inte har beskrivits i slutsatserna, ska bästa tillgängliga teknik bedömas enligt kriterierna i 53 § när utsläppsgränsvärdena bestäms.

Om den verksamhet eller den typ av produktionsprocess som avses i tillståndsansökan eller alla miljökonsekvenser av verksamheten eller processen inte har beskrivits i slutsatserna, ska tillståndsvillkoren i behövliga delar fastställas på grundval av bästa tillgängliga teknik enligt kriterierna i 53 §. Verksamhetsutövaren ska höras i fråga om de tillståndsvillkor som meddelas enligt detta moment, om villkoren väsentligt avviker från vad sökanden i sin ansökan har framfört om

bästa tillgängliga teknik, begränsning av utsläpp och kontroll.

76 §

Tillämpliga slutsatser

Slutsatser som trätt i kraft efter det att miljötillståndsärendet inletts tillämpas endast om det är skäligt för sökanden med beaktande av innehållet i tillståndsansökan och slutsatserna och tidpunkten för slutsatsernas ikraftträdande.

Om kommissionen inte har antagit slutsatser om den verksamhet som avses i tillståndsansökan, tillämpas vid tillståndsprovningen motsvarande avsnitt i de referensdokument som kommissionen antagit före den 7 januari 2011 och som avses i artikel 13.7 i industriutsläppsdirektivet. De ska tillämpas på samma sätt som slutsatser, med undantag för efterlevnaden av utsläppsnivåer.

Efter att kommissionen har antagit ett beslut om slutsatser ska miljöministeriet utan dröjsmål informera om dem på sin webbplats.

77 §

Fastställande av utsläppsgränsvärden

De utsläppsgränsvärden som fastställs med stöd av 75 § 1 mom. ska anges för samma eller kortare tidsperioder och samma referensförhållanden som utsläppsnivåerna.

Gränsvärdena, tidsperioderna och referensförhållandena får med avvikelse från 1 mom. anges på ett annat sätt, om det behövs på grund av utsläppens eller kontrollens natur. Minst en gång om året ska verksamhetsutövaren på det sätt som närmare anges i miljötillståndet lämna tillsynsmyndigheten ett sammandrag av resultaten av kontrollen av utsläppen i fråga. Resultaten ska anges för samma tidsperioder och samma referensförhållanden som utsläppsnivåerna.

78 §

Gränsvärden som är lindrigare än utsläppsnivåerna

Om de utsläppsgränsvärden som fastställs med stöd av 75 § 1 mom. skulle leda till oskäligt höga kostnader jämfört med miljövinsterna till följd av anläggningens geografiska belägenhet eller tekniska egenskaper eller de lokala miljöförhållandena vid den, kan lindrigare utsläppsgränsvärden än vad som föreskrivs i det momentet fastställas i miljötillståndet. De lindrigare utsläppsgränsvärdena får dock inte överskrida de utsläppsgränsvärden som anges i en statsrådsförordning utfärdad med stöd av 9 § eller ha konsekvenser som avses i 49 § eller äventyra uppfyllandet av miljö kvalitetskrav.

Förutsättningarna för lindrigare utsläppsgränsvärden ska bedömas på nytt när tillståndet ses över med stöd av 80 och 81 § eller när tillståndet ändras med stöd av 89 § 1 mom. 1, 3 eller 6 punkten.

79 §

Tillfälliga undantag från kravet på bästa tillgängliga teknik

För utprovning och användning av ny teknik kan tillståndsmyndigheten på verksamhetsutövarens begäran medge tillfälliga undantag från utsläppsnivåerna och övriga krav på bästa tillgängliga teknik för högst nio månader. Undantaget kan beviljas som ett led i ett anhängigt miljötillståndsärende eller i ett beslut med anledning av en anmälan enligt 119 § om verksamhet av försöksnatur.

80 §

Översyn av tillstånd på grund av nya slutsatser

När kommissionen har offentliggjort ett beslut om slutsatser som gäller den huvudsakliga verksamheten vid en direktivanläggning ska anläggningens miljötillstånd ses över, om det inte stämmer överens med gäl-

lande slutsatser, denna lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den, eller om lindrigare utsläppsgränsvärden enligt 78 § har fastställts i tillståndet.

Verksamhetsutövaren ska till tillsynsmyndigheten lämna in en utredning med tillhörande motiveringar om behovet att se över tillståndet. Utredningen ska lämnas in inom sex månader från det att kommissionen har offentliggjort sitt beslut om slutsatserna. Tillsynsmyndigheten kan på begäran förlänga tidsfristen för utredningen.

Tillsynsmyndigheten bedömer om tillståndet ska ses över enligt 1 mom. Om tillståndet inte behöver ses över ska myndigheten meddela verksamhetsutövaren sin bedömning om detta och behandlingen av översynsärendet avslutas. Om tillståndet behöver ses över ska tillsynsmyndigheten ålägga verksamhetsutövaren att lämna in en ansökan om översyn till tillsynsmyndigheten. Ansökan ska lämnas in senast den dag som tillsynsmyndigheten bestämmer, som kan vara tidigast sex månader från åläggandet. Olika verksamhetsutövare kan åläggas att lämna in sina ansökningar samtidigt eller vid olika tidpunkter beroende på hur myndigheten organiserar sitt arbete eller på grund av antalet anhängiga ärenden eller verksamhetsutövarnas olika situationer. Något åläggande behövs inte om ett tillståndsärende som gäller verksamheten i fråga redan är anhängigt där kraven enligt 1 mom. beaktas. Tillsynsmyndigheten kan meddela åläggandet även om verksamhetsutövaren har försummat att göra den utredning som avses i 2 mom.

Närmare bestämmelser om innehållet i den utredning som ska lämnas till tillsynsmyndigheten får utfärdas genom förordning av statsrådet.

81 §

Översynsförfarandet

Tillståndsmyndigheten ska på verksamhetsutövarens begäran se över tillståndet på de grunder som anges i 80 § 1 mom. och vid behov ange lindrigare utsläppsgränsvärden enligt 78 §. Om ibruktagandet av bästa tillgängliga teknik kräver längre tid än de fyra

år som avses i artikel 21 i industriutsläppsdirektivet, får tidsfristen för ibruktage av tekniken förlängas i tillståndsvillkoren enligt de grunder som anges i 78 §.

I ett tillstånd får verksamhetsutövaren åläggas att iaktta slutsatser om anläggningens huvudsakliga verksamhet tidigast när fyra år har förflutit från det att kommissionen har offentliggjort sitt beslut om slutsatserna, om inte sökanden i sin ansökan har uppgett sig iaktta en tidigare tidpunkt.

På ansökan tillämpas vad som i 39 § föreskrivs om tillståndsansökan. Ett ärende som gäller översyn av ett tillstånd ska avgöras skyndsamt. Vid behandlingen av ärendet tillämpas 96 §.

Närmare bestämmelser om maximala handläggningstider för översyn av tillstånd och om andra krav som gäller översynsförfarandet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

82 §

Statusrapport om mark och grundvatten

Om det i den verksamhet som bedrivs vid en direktivanläggning används, lagras eller produceras eller på något annat sätt uppstår relevanta farliga ämnen som avses i 66 §, ska verksamhetsutövaren utarbeta en statusrapport om marken och grundvattnet. Rapporten ska bifogas tillståndsansökan.

Statusrapporten ska innehålla sådana uppgifter om förorening av mark och grundvatten orsakad av relevanta farliga ämnen utifrån vilka markens och grundvattnets tillstånd kan fastställas så att en jämförelse kan göras med markens och grundvattnets tillstånd när verksamheten upphör. Statusrapporten ska innehålla

1) uppgifter om hur den plats där verksamheten är placerad används när rapporten utarbetas och hur den har använts tidigare,

2) tillräckliga uppgifter om mätningar som beskriver markens och grundvattnets tillstånd när statusrapporten utarbetas,

3) en bedömning av markens och grundvattnets tillstånd på basis av de uppgifter som avses i 1 och 2 punkten.

Närmare bestämmelser om de uppgifter som ska ingå i statusrapporten får utfärdas genom förordning av statsrådet.

8 kap.

Tillståndsbeslut

83 §

Tillståndsbeslutets innehåll

Utöver vad som föreskrivs i 44 i förvaltningslagen ska det i miljötillståndsbeslutet tas ställning till specificerade krav som framställts i utlåtanden, anmärkningar och åsikter.

Om lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning tillämpas på ett projekt, ska det framgå av tillståndsbeslutet hur bedömningen har beaktats vid tillståndsprövningen. Av tillståndsbeslutet ska det dessutom framgå hur förvaltningsplanerna och havsförvaltningsplanen enligt lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen samt riskhanteringsplanerna enligt lagen om hantering av översvåmningsrisker har beaktats.

Om tillståndet gäller olika verksamhetsutövare som har ansökt om tillstånd med en gemensam tillståndsansökan ska varje verksamhetsutövars skyldigheter specificeras i tillståndsbeslutet.

Närmare bestämmelser om innehållet i tillståndsbeslutet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

84 §

Meddelande av tillståndsbeslut

Tillståndsbeslut meddelas efter anslag, och de som har rätt att överklaga anses ha blivit informerade om beslutet när beslutet har meddelats.

Information om att ett beslut kommer att meddelas enligt 1 mom. ska ges på anslags-tavlan hos den myndighet som fattat beslutet före den dag beslutet meddelas. Informationen ska innehålla uppgifter om myndigheten, ärendets natur, den dag då beslutet meddelas och besvärstiden samt uppgifter om var och fram till vilken tidpunkt beslutet hålls fram-

lagt för allmänheten. Informationsmeddelandet ska vara uppsatt på anslagstavlan hos den myndighet som fattat beslutet under minst den tid inom vilken beslutet kan överklagas genom besvär. Beslutet ska vara tillgängligt den dag det enligt informationsmeddelandet meddelas.

85 §

Information om tillståndsbeslut

Beslutet ska skickas till sökanden och dem som uttryckligen har begärt det samt till tillsynsmyndigheterna och de myndigheter som bevakar allmänt intresse i ärendet. Beslutet ska dessutom skickas för kännedom till de myndigheter av vilka utlåtande om ansökan har begärts. Beslutet ska skickas till arbets- och näringsministeriet, om en tillståndsansökan som gäller en elproduktionsanläggning har avslagits. De som har framställt anmärkning eller uttryckt en åsikt i ärendet eller särskilt har bett om att bli underrättade samt de som enligt 44 § 1 mom. har delgivits tillståndsansökan genom särskild delgivning ska dessutom underrättas om att beslutet meddelats. Om en anmärkning har undertecknats av flera, kan beslutet eller underrättelsen om att beslutet meddelats skickas till endast den första undertecknaren.

Uppgift om att beslutet meddelats ska utan dröjsmål offentliggöras i den kommun där verksamheten ska placeras och i andra kommuner där verksamhetens konsekvenser kan uppträda. Uppgift om beslutet ska dessutom publiceras i minst en tidning med allmän spridning inom det område som påverkas av verksamheten, om inte ärendet är av ringa betydelse eller publicering annars är uppenbart onödig.

Den statliga miljötillståndsmyndigheten ska offentliggöra tillståndsbesluten på sin webbplats. Den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten ska i den mån det är möjligt offentliggöra besluten på sin webbplats. Beslut som offentliggörs på internet får trots bestämmelserna i 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet innehålla uppgifter om var verksamheten är placerad.

86 §

Främjande av elektronisk information

Var och en har rätt att på begäran få information om beslut om miljötillstånd inom ett visst område genom elektroniska meddelanden i den mån det är möjligt att i myndighetens informationssystem ta emot sådana förfrågningar och skicka automatiska meddelanden.

9 kap.

Tillståndets giltighet, ändring av tillståndet och avslutande av verksamheten

87 §

Tillståndets giltighet

Ett miljötillstånd ska meddelas att gälla tills vidare eller för viss tid. Ett miljötillstånd som beviljats för viss tid upphör att gälla när tiden går ut, om inte något annat anges i tillståndsbeslutet.

88 §

När tillstånd upphör att gälla

Tillståndsmyndigheten kan besluta att ett tillstånd ska upphöra att gälla om

1) verksamheten har varit avbruten minst fem år i en följd eller verksamhetsutövaren meddelar att verksamheten inte inleds eller att verksamheten har avslutats,

2) verksamheten eller för dess inledande väsentliga åtgärder inte har påbörjats inom fem år efter det att tillståndet vunnit laga kraft eller inom en i tillståndsbeslutet angiven längre tid,

3) ansökan om översyn av tillståndet eller tillståndsvillkoren inte har gjorts i enlighet med 71 § 1 mom. eller 80 § 3 mom.

Vid behandlingen av ärendet tillämpas 96 §. Ärendet kan inledas av tillståndsmyndigheten på eget initiativ, av en tillsynsmyndighet, av verksamhetsutövaren, av kommunen eller av den som orsakats olägenhet.

89 §

Ändring av tillstånd

Tillståndsmyndigheten på ansökan av tillståndshavaren, en tillsynsmyndighet, den myndighet som bevakar allmänt intresse, den som orsakats olägenhet eller en i 186 § avsedd registrerad förening eller stiftelse ändra tillståndet, om

1) den förorening eller risk för förorening som verksamheten medför väsentligen avviker från vad som bedömts på förhand,

2) verksamheten har konsekvenser som är förbjudna enligt denna lag,

3) utsläppen på grund av den bästa tillgängliga teknikens utveckling kan minskas väsentligt utan oskäligen kostnader,

4) grunderna för ett tillståndsvillkor visar sig vara felaktiga och en ändring av villkoret inte föranleder behov av förnyad prövning av förutsättningarna för beviljande av tillståndet,

5) verksamhetens yttre förhållanden efter beviljandet av tillståndet väsentligt har förändrats och tillståndet därför behöver ändras,

6) det behövs för att tillgodose ett sådant efter beviljandet av tillståndet genom lag, statsrådsförordning eller Europeiska unionens lagstiftning infört specificerat krav som är bindande och gäller förebyggande eller hindrande av förorening av miljön.

När det gäller ändring av fiskevårdsskyldighet eller fiskerihushållningsavgift gäller vad som föreskrivs i 3 kap. 22 § i vattenlagen. Om det vid ett sådant ersättningsförfarande som avses i 126 § i denna lag har framkommit ny utredning om grunderna för fiskevårdsskyldigheten eller fiskerihushållningsavgiften, kan den statliga miljötillståndsmyndigheten samtidigt på tjänstens vägnar ta upp ändringen av skyldigheten eller avgiften till behandling oberoende av vad som annars föreskrivs om ändring och översyn av villkor.

På tillståndshavarens ansökan om ändring av tillståndet tillämpas 39 §. Vid behandlingen av ärendet tillämpas 96 §.

90 §

Ändring av tillstånd utifrån särskild utredning

Tillståndsmyndigheten kan precisera tillståndsvillkor eller komplettera tillstånd utifrån en sådan särskild utredning som avses i 54 §. Vid behandlingen av ärendet tillämpas 96 §.

91 §

Förlängning av tidsfrist

Om det av orsaker som inte beror på tillståndshavaren är förenat med avsevärda svårigheter för denna att inom den utsatta tiden iaktta ett villkor i ett miljötillstånd, eller om den tidsfrist som bestämts med stöd av 71 § behöver flyttas i syfte att samordna den med den tidpunkt för översyn av tillståndet som bestämts med stöd av 80 § 3 mom., och senareläggningen av att iaktta villkoret inte medför risk för betydande förorening av miljön, kan tillståndsmyndigheten på ansökan förlänga tidsfristen med högst tre år. Tillståndet ska ses över på behövligt sätt med anledning av förlängningen. Vid behandlingen av ärendet tillämpas 96 §.

Med stöd av denna paragraf får tidsfristen inte förlängas, om förlängningen strider mot denna lag eller mot avfallslagen eller mot någon förordning som utfärdats med stöd av dem, eller mot internationella förpliktelser som är bindande för Finland.

92 §

Förtydligande av tillstånd

Tillståndsmyndigheten kan på verksamhetsutövarens eller tillsynsmyndighetens begäran uppdatera uppgifterna i miljötillståndet genom att avge en skriftlig utsaga. Utsaga får avges om utsagan är av förtydligande karaktär och tillståndets faktiska innehåll inte ändras på ett sätt som skulle kunna medföra förorening eller risk för förorening av miljön eller ändring i någons rätt eller fördel.

93 §

Återkallande av tillstånd

Tillståndsmyndigheten kan på initiativ av en tillsynsmyndighet återkalla tillståndet, om

1) sökanden har lämnat felaktiga uppgifter som väsentligen har påverkat förutsättningarna för beviljandet av tillståndet,

2) tillståndsvillkoren trots en skriftlig anmärkning från tillsynsmyndigheten har överträtts upprepade gånger på ett sådant sätt att verksamheten kan orsaka följder som strider mot förutsättningarna för beviljande av tillstånd,

3) förutsättningarna för fortsatt verksamhet inte kan uppfyllas genom ändring av tillståndet.

Vid behandlingen av ärendet tillämpas 96 §.

94 §

Avslutande av verksamheten

Efter att tillståndspliktig verksamhet och i 116 § 1 mom. avsedd registreringspliktig verksamhet har avslutats svarar den som bedrivit verksamheten fortfarande i enlighet med tillståndsvillkoren eller en specificerad skyldighet som följer av bestämmelserna i en statsrådsförordning för de åtgärder som behövs för att hindra förorening samt för utredning och kontroll av verksamhetens konsekvenser.

Om verksamhetsutövaren inte längre existerar eller inte kan anträffas och det för övervakningen av den avslutade verksamhetens miljökonsekvenser är nödvändigt att kontrollera miljön, ska innehavaren av det område där verksamheten har bedrivits svara för kontrollen.

Om tillståndet inte innehåller tillräckliga villkor om avslutande av verksamheten, ska tillståndsmyndigheten meddela villkor om saken. Vid behandlingen av ärendet tillämpas 96 §.

95 §

Åtgärder som gäller mark och grundvatten när verksamheten vid en direktivanläggning avslutas

Om en statusrapport om marken och grundvattnet enligt 82 § ska ha utarbetats i samband med verksamheten vid en direktivanläggning, ska verksamhetsutövaren när den verksamhet som avses i den paragrafen avslutas bedöma markens och grundvattnets tillstånd i förhållande till det ursprungliga tillståndet. Vid bedömningen ska de relevanta farliga ämnen som avses i 66 § särskilt granskas och till bedömningen ska en utredning fogas om eventuella åtgärder som behövs för att återställa marken eller grundvattnet till ursprungligt tillstånd. Bedömningen ska sändas till den statliga tillsynsmyndigheten eller, om behörigheten i de ärenden som gäller återställandet av tillståndet har överförs i enlighet med 4 mom., till den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten. Myndigheten fattar utifrån bedömningen ett beslut som ska innehålla förelägganden om de åtgärder som behövs för återställande av tillståndet, om markens eller grundvattnets tillstånd till följd av verksamheten avviker avsevärt från det ursprungliga tillståndet. Åtgärdernas tekniska genomförbarhet får då beaktas. Föreläggandena kan avse t.ex. att bortskafter, minska, hindra spridningen av eller kontrollera förorenade ämnen och att ta vara på marksubstanser. Beslutet ska meddelas efter anslag, och information om beslutet ska ges enligt vad som i 84 § föreskrivs om miljötillståndsbeslut och i 85 § om meddelande av information om dem.

Om det ursprungliga tillståndet inte har utretts eller om området i sitt ursprungliga tillstånd kan orsaka olägenhet för hälsan eller miljön ska graden av förorening utredas och det förorenade området saneras enligt vad som föreskrivs i 14 kap.

Myndigheten ska på sin webbplats informera om de åtgärder som direktivanläggningen vidtagit i fråga om mark och grundvatten när verksamheten avslutades.

Miljöministeriet kan på ansökan av kommunen och efter att ha hört den statliga tillsynsmyndigheten och den statliga miljö-

ståndsmyndigheten besluta att den kommunala miljövårdsmyndigheten ska vara behörig myndighet i ärenden som gäller återställande av tillståndet. Behörigheten kan överföras för viss tid eller tills vidare. Beslutet kan ändras om förutsättningarna för överföring av behörigheten inte längre finns. I fråga om förutsättningarna för överföring av behörigheten, det förfarande som ska iaktas vid överföring och handläggningen av ärenden under övergångsfasen ska bestämmelserna i 138 § iaktas.

96 §

Förvaltningsförfarande i vissa ärenden

Om det i denna lag föreskrivs att bestämmelserna i denna paragraf ska iaktas vid behandlingen av ett ärende, ska vid behandlingen tillämpas vad som i

1) 40 § föreskrivs om komplettering av ansökan,

2) 42 § föreskrivs om att begära utlåtanden av tillsynsmyndigheter och andra som avses i 42 §, om det behövs för att utreda ärendet i tillräcklig utsträckning eller för att tillgodose ett allmänt intresse som den som lämnar utlåtandet representerar,

3) 43 § föreskrivs om hörande av part

4) 44 § föreskrivs om information om ansökan, om inte ärendet är av så ringa betydelse eller av sådan karaktär att informationen kan ges parterna på annat sätt; om ärendet inte inverkar på någon annans än sökandens rätt och fördel behövs ingen information,

5) 83 § föreskrivs om beslutets innehåll,

6) 84 § föreskrivs om meddelande av beslutet efter anslag,

7) 85 § 1 mom. föreskrivs om sändande av beslutet och om information om det,

8) 85 § 2 och 3 mom. föreskrivs om att offentliggöra beslutet, om inte ärendet är av så ringa betydelse eller av sådan karaktär att informationen kan ges parterna på annat sätt; om ärendet inte inverkar på någon annans än sökandens rätt och fördel behövs ingen information,

Information om att ett ärende inletts och om beslutet ska dock alltid ges i enlighet med 44 och 85 § om ärendet gäller

1) godkännande av en plan för uppföljning och kontroll i enlighet med 64 § eller väsentlig ändring av kontrollvillkor i enlighet med 65 §,

2) fastställande av gränsvärden som är lindrigare än utsläppsnivåerna i enlighet med 78 §,

3) översyn av tillstånd eller tillståndsvillkor i enlighet med 71 eller 81 §,

4) ändring av tillstånd med stöd av 89 § 1 mom. 1 punkten.

Om det inte i tillräcklig utsträckning, med beaktande av ärendets natur, genom att tillämpa 1 och 2 mom. går att trygga en parts rätt att bli hörd eller att få ett motiverat beslut eller allmänhetens rätt att delta i beslutsfattande som gäller livsmiljön, ska dock vad som i 5 kap. föreskrivs om tillståndsförfarande och i 8 kap. om tillståndsbeslut tillämpas vid behandlingen av ärendet.

10 kap.

Bestämmelser som gäller vissa verksamhetsområden

Stora förbränningsanläggningar

97 §

Tillämpningsområde

Utöver vad som föreskrivs annanstans i denna lag ska 98—106 § tillämpas på sådana förbränningsanläggningar med en bränsleeffekt på minst 50 megawatt som använder fast, flytande eller gasformigt bränsle (*stor förbränningsanläggning*).

Lagens 98—106 § tillämpas dock inte på

1) anläggningar där förbränningsprodukterna används direkt för uppvärmning, torkning eller annan behandling av föremål eller material,

2) efterförbränningsanläggningar som är konstruerade så att rökgaserna renas genom förbränning och som inte används som separata förbränningsanläggningar,

3) anordningar för regenerering av katalysatorer för katalytisk krackning,

4) anordningar för omvandling av svavelväte till svavel,

- 5) reaktorer som används inom den kemiska industrin,
- 6) koksugnsblock,
- 7) cowperapparater,
- 8) tekniska anordningar som används för att producera drivkraft för fordon, fartyg eller luftfartyg,
- 9) gasturbiner och gasmotorer som används på offshoreplattformar,
- 10) anläggningar där det bränsle som används är något annat fast eller flytande avfall än det fasta eller flytande avfall som klassificeras som biomassa,
- 11) anläggningar där diesel-, gas- eller flerbränslemotorer undersöks, utvecklas eller testas.

98 §

Regler för sammanräkning av bränsleeffekten för förbränningsanläggningar

När rökgaserna från två eller flera separata pannor, gasturbiner eller förbränningsmotorer (*energiproducerande enhet*) leds ut genom en gemensam skorsten som innehåller en eller flera rökkanaler ska den kombination med en bränsleeffekt på minst 50 megawatt som dessa enheter utgör betraktas som en enda stor förbränningsanläggning och deras bränsleeffekt räknas samman när förbränningsanläggningens bränsleeffekt fastställs. När bränsleeffekten för stora förbränningsanläggningar fastställs beaktas inte energiproducerande enheter vars bränsleeffekt är under 15 megawatt.

När minst två sådana i 1 mom. avsedda energiproducerande enheter vars sammanlagda bränsleeffekt är minst 50 megawatt och vars drift har inletts enligt ett miljötillstånd som har beviljats eller beviljas den 1 juli 1987 eller senare har uppförts eller uppförs så att rökgaserna från dem enligt miljötillståndsmyndighetens prövning och med beaktande av tekniska och ekonomiska omständigheter kan ledas ut genom en gemensam skorsten, ska kombinationen av dessa energiproducerande enheter betraktas som en enda förbränningsanläggning och deras bränsleeffekter räknas samman när förbränningsanläggningens bränsleeffekt fastställs.

Som en enda förbränningsanläggning enligt 1 mom. betraktas dock inte en kombination av två eller flera separata energiproducerande enheter med en bränsleeffekt på minst 15 megawatt om dessa enheter har tagits i bruk senast den 31 december 1994 och de då har varit i olika verksamhetsutövarers besittning.

99 §

Förfarande i exceptionella situationer

Verksamhetsutövaren vid en stor förbränningsanläggning ska utan dröjsmål underrätta den statliga tillsynsmyndigheten och den kommunala miljövårdsmyndigheten om störningar i tillgången på bränsle samt om störningar och fel i rökgasreningsutrustningen vid en energiproducerande enhet.

Om utrustningen för rening av rökgaser vid en energiproducerande enhet har havererat eller drabbats av driftsstörningar ska verksamhetsutövaren driva anläggningen med bränslen som orsakar små mängder av utsläpp eller begränsa driften vid anläggningen.

Vid störningar i tillgången på bränsle får den statliga tillsynsmyndigheten för en begränsad tid bevilja verksamhetsutövaren rätt att vid en energiproducerande enhet som använder bränsle med låg svavelhalt avvika från de utsläppsgränsvärden som fastställts för enheten eller rätt att vid en energiproducerande enhet som använder gasformiga bränslen använda något annat än gasformigt bränsle.

Den statliga tillsynsmyndigheten får meddela verksamhetsutövare som gjort en i 1 mom. avsedd anmälan förelägganden som gäller förbränningsanläggningens verksamhet i syfte att förebygga och hindra förorening av miljön, eller förbjuda eller avbryta verksamheten om det behövs för fullgörandet av skyldigheterna enligt kapitel III i och bilaga V till industriutsläppsdirektivet. Den statliga tillsynsmyndigheten ska fatta beslut enligt detta moment med iakttagande av vad som i 84 § föreskrivs om meddelande av tillståndsbeslut och vad som i 85 § föreskrivs om information om tillståndsbeslut.

I andra exceptionella situationer än sådana som avses i denna paragraf iakttas 12 kap.

Närmare bestämmelser om den anmälningsplikt som avses i 1 mom., om sådan begränsning av driften vid en anläggning på grund av att utrustningen för rening av rök-gaser har havererat eller drabbats av drifts-störningar som avses i 2 mom. och om med-givande av undantag enligt 3 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet.

100 §

Avskiljning av koldioxid

Till ansökan om miljötillstånd för en för-bränningsanläggning med en nominell elekt-risk effekt på 300 megawatt eller mer ska det fogas en utredning om förutsättningarna för avskiljning av koldioxid. Om det utifrån ut-redningen eller annan information kan be-dömas att det finns förutsättningar för av-skiljning av koldioxid, ska det i miljötillstån-det bestämmas att lämpligt utrymme ska av-sättas vid anläggningen för den utrustning som krävs för att avskilja och komprimera koldioxid.

Av den utredning som avses i 1 mom. ska det framgå

- 1) om det vid anläggningen finns lämpliga lagringsplatser för avskiljning av koldioxid,
- 2) om transporten vid avskiljning av koldi-oxid är tekniskt och ekonomiskt genomför-bar, och
- 3) om det är tekniskt och ekonomiskt möj-ligt att eftermontera utrustning för koldioxid-avskiljning.

Vad som i 1 och 2 mom. föreskrivs tilläm-pas inte på förbränningsanläggningar som före den 27 juni 2009 beviljats miljötillstånd för inledande av verksamheten.

101 §

Statsrådets beslut om en nationell över-gångsplan för att minska utsläppen från sto-ra förbränningsanläggningar

Statsrådet kan på ansökan av verksamhets-utövare besluta om en nationell övergångs-plan för att minska utsläppen från stora för-bränningsanläggningar (*statsrådets beslut*).

Beslutet avser en gemensam skyldighet för verksamhetsutövarna att minska utsläppen till luften linjärt mellan den 1 januari 2016 och den 30 juni 2020. En förutsättning för beslutet är att utsläppen under åren 2019 och 2020 är högst lika stora som eller mindre än om man vid anläggningarna iakttog utsläpps-gränsvärdena enligt en statsrådsförordning som utfärdats med stöd av 9 §. I beslutet ska det anges hur utsläppsminskningarna i detalj ska gälla var och en av anläggningarna.

Genom statsrådets beslut befrias anlägg-ningarna under beslutets giltighetstid från skyldigheten att i fråga om de föroreningar som omfattas av beslutet iaktta utsläpps-gränsvärdena enligt en statsrådsförordning som utfärdats med stöd av 9 §. En i statsrådets beslut avsedd anläggning ska senast den 1 juli 2020 iaktta de tillståndsvillkor om be-gränsning av utsläpp som med stöd av denna lag meddelas i miljötillståndet, dock minst de utsläppsgränsvärden som avses i detta mo-ment.

I statsrådets beslut fastställs för anlägg-ningarna utsläppstak per år i fråga om var och en av de föroreningar som omfattas av beslutet. Beslutet ska innehålla den informa-tion som avses i Europeiska kommissionens genomförandebestämmelser som antagits med stöd av artikel 41 första stycket b i indu-striutsläppsdirektivet.

Närmare bestämmelser om de föroreningar som beslutet ska omfatta, om den informa-tion som ska anges i beslutet samt om grun-derna för fastställande av utsläppstaken och om beräkningen av dem utfärdas genom för-ordning av statsrådet.

102 §

Anläggningar som omfattas av statsrådets beslut

Statsrådets beslut kan endast gälla stora förbränningsanläggningar som före den 27 november 2002 har beviljats miljötillstånd för att inleda verksamheten samt anläggning-ar vars miljötillståndsansökan har kungjorts före den dagen och vars verksamhet har in-letts senast den 27 november 2003.

Statsrådets beslut kan endast gälla i 98 § 1 mom. avsedda förbränningsanläggningar i sin helhet.

Statsrådets beslut kan inte gälla

1) anläggningar som avses i artiklarna 33 och 35 i industriutsläppsdirektivet,

2) anläggningar på vilka artikel 4.4 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/80/EG om begränsning av utsläpp till luften av vissa föroreningar från stora förbränningsanläggningar tillämpas,

3) anläggningar i raffinaderier som för egen förbrukning använder gaser med lågt värmevärde från förgasning av raffinaderirestprodukter eller använder destillations- och omvandlingsrester från råoljaaffinering, separat eller tillsammans med andra bränsletyper.

Om en anläggning som avses i beslutet efter den 1 januari 2016 tas ur drift eller inte längre omfattas av tillämpningsområdet för detta kapitel, får detta inte leda till en ökning av de totala årliga utsläppen från de övriga anläggningar som omfattas av planen.

103 §

Utsläppsgränsvärden för anläggningar som avses i statsrådets beslut och beslutets förhållande till ett miljötillstånd

I miljötillståndet för en anläggning som avses i statsrådets beslut ska det i fråga om de föroreningar som omfattas av beslutet anges utsläppsgränsvärden som ska iakttas under beslutets giltighetstid. Om det är fråga om en sådan kombination av energiproducerande enheter som avses i 98 § 1 mom., ska detta fastställas i miljötillståndet för anläggningen, och utsläppsgränsvärden anges för förbränningsanläggningen.

Miljötillståndet för en anläggning som avses i statsrådets beslut ses över med anledning av beslutet. Översynen kan endast gälla de omständigheter som avses i 1 mom., om inte något annat följer av 29 §. Ärendet ska i tillämpliga delar behandlas som en tillståndsansökan.

Om statsrådets beslut avviker från miljötillståndet för anläggningen, ska statsrådets beslut iakttas.

104 §

Beredningen av statsrådets beslut

Ansökan som gäller en övergångsplan kan göras av ett organ eller en aktör som företräder eller har utsetts av verksamhetsutövarna. Sökanden ska lämna in detaljerade uppgifter till miljöministeriet om de åtgärder som behövs vidtas för genomförande av planen i respektive anläggning för att det ska kunna bedömas att de utsläppstak som fastställts i beslutet inte överskrider under beslutets giltighetstid och att anläggningarna från och med den 1 juli 2020 iakttar utsläppsgränsvärdena enligt en statsrådsförordning som utfärdats med stöd av 9 §.

Vid beredningen av statsrådets beslut ska sådana registrerade föreningar och stiftelser som avses i 186 § ges tillfälle att bli hörda. Utlåtande ska begäras av den kommun där verksamheten är placerad, av kommunerna inom det område som påverkas av verksamheten och av de berörda regionförvaltningsverken och närings-, trafik- och miljöcentralerna.

Om Europeiska kommissionen inte godkänner den nationella övergångsplanen enligt statsrådets beslut ska beslutet ändras och miljöministeriet lämna in den ändrade planen till kommissionen för godkännande.

105 §

Uppgifter som ska lämnas om verksamheten vid en anläggning som avses i statsrådets beslut och uppföljning av att beslutet följs

Verksamhetsutövaren vid en anläggning som avses i statsrådets beslut ska årligen före utgången av februari månad lämna den kommunala miljövårdsmyndigheten och den statliga tillsynsmyndigheten de uppgifter om anläggningens verksamhet och utsläpp som anges i en statsrådsförordning utfärdad med stöd av 9 §.

Verksamhetsutövaren ska dessutom omedelbart underrätta den statliga tillsynsmyndigheten om sådana väsentliga ändringar i anläggningens verksamhet som kan påverka

hur de utsläppstak som anges i beslutet iakttas.

Finlands miljöcentral ska årligen före utgången av november månad göra en sammanfattning av de uppgifter som avses i 1 mom. för miljöministeriet. Dessutom ska den statliga tillsynsmyndigheten utan dröjsmål underrätta miljöministeriet om sådana ändringar som avses i 2 mom.

Miljöministeriet ska utifrån den sammanfattning som avses i 3 mom. följa upp hur de utsläppstak som anges i statsrådets beslut iakttas. Om miljöministeriet utifrån sammanfattningen eller utifrån andra uppgifter konstaterar att utsläppstaken överskrids eller riskerar att överskridas, ska miljöministeriet begära en utredning i saken av den som lämnat in den ansökan som gäller övergångsplannen.

106 §

Ändring av statsrådets beslut

Miljöministeriet kan ändra statsrådets beslut på initiativ av miljöministeriet, en tillsynsmyndighet eller verksamhetsutövarna, om en anläggning som avses i beslutet tas ur drift, om anläggningen inte längre uppfyller villkoren i 102 §, om anläggningens verksamhet ändras väsentligt eller om de uppgifter som ingår i beslutet på något annat sätt måste ses över.

Miljöministeriet kan göra en framställning till statsrådet om att statsrådets beslut ska ändras eller återkallas, om ministeriet utifrån den utredning den fått har konstaterat att utsläppstaken enligt beslutet inte iakttas. Statsrådet kan med anledning av framställningen besluta om ändring av övergångsplanen eller återkalla beslutet om planen och ange en tidsfrist inom vilken de anläggningar som avses i beslutet ska iaktta de utsläppsgränsvärden som anges i en statsråds förordning utfärdad med stöd av 9 §.

Vid behandlingen av ärenden som avses i 1 och 2 mom. iakttas i tillämpliga delar vad som 104 § 2 mom. föreskrivs om hörande och begärande av utlåtande.

Avfallsförbränningsanläggningar- och samförbränningsanläggningar

107 §

Tillämpningsområde

Utöver vad som föreskrivs annanstans i denna lag ska 108—110 § tillämpas på avfallsförbränningsanläggningar- och samförbränningsanläggningar där fast eller flytande avfall förbränns.

Lagens 108—110 § tillämpas dock inte på

1) förgasnings- och pyrolysanläggningar, om de gaser som uppstår genom termisk behandling av avfall renas i sådan omfattning att de innan de förbränns inte längre utgör avfall och de inte kan orsaka större utsläpp än de som uppstår vid förbränning av naturgas, □

2) anläggningar där endast följande slag av avfall förbränns:

a) vegetabiliskt jord- och skogsbruksavfall,
b) vegetabiliskt avfall från livsmedelsindustrin, om den värme som alstras vid förbränningen återvinns,

c) vegetabiliskt fiberhaltigt avfall som uppstått vid produktion av nyfiberpappersmassa eller vid pappersproduktion från massa, om avfallet förbränns på produktionsplatsen i en samförbränningsanläggning och den värme som alstras återvinns,

d) träavfall, med undantag för sådant träavfall som härstammar från bygg- och rivningsverksamhet eller annan verksamhet, som kan innehålla organiska halogenföreningar eller tungmetaller till följd av behandling med träskyddsmedel eller ytbehandling,

e) korkavfall,

f) radioaktivt avfall,

g) djurkroppar, som förbränns enligt vad som föreskrivs om behandlingen av dem i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1069/2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter och därav framställda produkter som inte är avsedda att användas som livsmedel och om upphävande av förordning (EG) nr 1774/2002 (förordning om animaliska biprodukter),

h) avfall som uppkommer vid prospektering och utvinning av olje- och gasfyndighe-

ter från offshoreplattformar och som förbränns på dessa,

3) försöksanläggningar som används för forskning och provning i syfte att förbättra förbränningsprocessen och som förbränner mindre än 50 ton avfall per år.

108 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *avfallsförbränningsanläggning* en enhet avsedd för termisk behandling av avfall, med eller utan återvinning av alstrad värme, med hjälp av förbränning av avfall genom oxidering eller genom pyrolys, förgasning eller plasmaprocess eller andra termiska behandlingsprocesser, om ämnena från behandlingen sedan förbränns,

2) *samförbränningsanläggning* en enhet vars huvudsakliga ändamål är energialstring eller tillverkning av materiella produkter och som utnyttjar avfall som normalt bränsle eller tillskottsbränsle eller där avfall behandlas termiskt för att det ska kunna bortskaffas med hjälp av förbränning av avfall genom oxidering såväl som genom pyrolys, förgasning eller plasmaprocess eller andra termiska behandlingsprocesser, om ämnena från behandlingen sedan förbränns.

Som en i 1 mom. 1 punkten avsedd avfallsförbränningsanläggning betraktas även en anläggning där samförbränningen av avfall utförs på ett sådant sätt att anläggningens huvudsakliga ändamål i högre grad kan anses vara termisk behandling av avfall än energialstring eller tillverkning av materiella produkter.

Om andra processer än oxidering används för termisk behandling av avfall, ska avfallsförbränningsanläggningen eller samförbränningsanläggningen omfatta både förbränningsprocessen och den termiska behandlingsprocessen före förbränningsprocessen.

Närmare bestämmelser om de enheter, anordningar och konstruktioner som hör till anläggningen samt om andra jämförbara omständigheter utfärdas genom förordning av statsrådet.

109 §

Regler för sammanräkning av bränsleeffekten för samförbränningsanläggningar

När bränsleeffekten för en samförbränningsanläggning fastställs ska regeln för sammanräkning i 98 § 1 mom. iakttas.

110 §

Drift i exceptionella situationer

Om det uppstår störningar i reningsutrustningen vid en avfallsförbränningsanläggning eller en samförbränningsanläggning, ska verksamhetsutövaren inskränka driften vid anläggningen eller avbryta den så snabbt som möjligt, tills den normala driften kan återupptas.

Närmare bestämmelser om driften vid en avfallsförbränningsanläggning eller samförbränningsanläggning under exceptionella driftsförhållanden utfärdas genom förordning av statsrådet.

Hantering av utvinningsavfall

111 §

Tillämpningsområde

Utöver vad som föreskrivs annanstans i denna lag ska 112—115 § tillämpas på utvinning.

112 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *utvinning* gruvdrift, verksamhet som förbereder eller är jämförbar med gruvdrift, anrikningsanläggning, stembrott, annan stembrytning, stenkrossning eller torvutvinning,

2) *utvinningsavfall* avfall som uppkommer vid lösgörande av organiska eller oorganiska substanser som förekommer naturligt i berggrunden eller i marken eller vid lagring eller anrikning av dessa,

3) *anrikning* behandling av mineraltillgångar i syfte att utvinna mineral, dock inte smältning, metallurgiska processer eller annan därmed jämförbar verksamhet,

4) *deponi för utvinningsavfall* ett område som används för deponering av utvinningsavfall,

5) *deponi för utvinningsavfall som medför risk för storolycka* en deponi för utvinningsavfall som kan medföra allvarlig risk för hälsa, egendom eller miljö på grund av felaktig verksamhet eller deponins strukturella stabilitet eller på grund av farligt avfall eller hälso- och miljöfarliga kemikalier som deponerats där.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om definitionen av en deponi för utvinningsavfall på basis av den risk som deponin medför, ursprunget och beskaffenheten av det utvinningsavfall som deponeras och deponeringstiden. Genom förordning av statsrådet utfärdas också närmare bestämmelser om bedömning av den risk för storolycka som en deponi medför. Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser också utfärdas för definition av utvinning, utvinningsavfall och anrikning.

113 §

Villkor om utvinningsavfall

Ett miljötillstånd som gäller utvinning och ett beslut som meddelas med anledning av en anmälan enligt 119 § ska förenas med behövliga villkor om utvinningsavfall samt om en plan för hantering av utvinningsavfall från verksamheten och iakttagande av planen.

Ett tillstånd för en deponi för utvinningsavfall ska förenas med behövliga villkor om anläggandet, skötseln, stängningen och eftervården av deponin samt villkor om en intern räddningsplan för deponier för utvinningsavfall som medför risk för storolycka.

114 §

Plan för hantering av utvinningsavfall

För sådan tillståndspliktig utvinning eller utvinning som enligt 119 § är anmälningspliktig där det uppkommer utvinningsavfall

ska verksamhetsutövaren utarbeta en plan för hantering av utvinningsavfall. En sådan plan behövs dock inte om stenbrytningen eller stenkrossningen är knuten till mark- och vattenbyggnad.

Planen för hantering av utvinningsavfall ska utarbetas så att uppkomsten av utvinningsavfall förebyggs och dess skadlighet minskas samt återvinning och säker behandling av avfallet främjas. I planen ska det redogöras för områdets miljö, utvinningsavfallet, återvinningen av utvinningsavfallet, deponierna för utvinningsavfallet, miljöpåverkan, åtgärder för att förebygga förorening av miljön, kontroll av verksamheten och åtgärder när verksamheten läggs ned. Närmare bestämmelser om planens mål och innehåll utfärdas genom förordning av statsrådet.

Verksamhetsutövaren ska utvärdera och vid behov ses över planen för hantering av utvinningsavfall minst vart femte år och underrätta tillsynsmyndigheten om detta.

Planen för hantering av utvinningsavfall ska ändras om utvinningsavfallets mängd eller beskaffenhet eller arrangemangen för bortskaffande eller återvinning av avfallet ändras avsevärt. I detta fall ska miljötillståndet ändras enligt vad som föreskrivs i 89 § eller det beslut som meddelats med anledning av anmälan ses över. Om verksamheten ändras väsentligt tillämpas dock 29 §.

115 §

Deponier för utvinningsavfall som medför risk för storolycka

Verksamhetsutövaren för en deponi för utvinningsavfall ska känna till den risk för storolycka som deponin medför och sörja för planeringen, anläggandet, skötseln, stängningen och eftervården av deponin så att storolyckor avvärjs.

För en deponi för utvinningsavfall som medför risk för storolycka ska det utarbetas en handling över säkerhetsprinciperna samt tas i bruk ett säkerhetsledningssystem och en intern räddningsplan. Den risk för storolycka som deponin medför ska beaktas när dessa utarbetas. I den interna räddningsplanen ska de åtgärder anges med vilka verkningarna av en eventuell olycka avvärjs, de negativa kon-

sekvenserna minimeras och avhjälpandet av uppkomna skador förbereds samt de åtgärder som behövs för att varna befolkningen och underrätta myndigheter. I räddningsplanen ska det redogöras för handlingen över säkerhetsprinciperna och säkerhetsledningssystemet. Planen ska utvärderas och vid behov ses över minst vart tredje år och tillsynsmyndigheterna ska underrättas om detta. Närmare bestämmelser om handlingen över säkerhetsprinciperna, om säkerhetsledningssystemet samt om den interna räddningsplanen och hur planen ska lämnas till tillsynsmyndigheterna utfärdas genom förordning av statsrådet.

Verksamhetsutövaren ska bland sina anställda utse en ansvarig person, som ska se till att verksamheten vid deponin för utvinningsavfall stämmer överens med handlingen över säkerhetsprinciperna, säkerhetsledningssystemet och den interna räddningsplanen.

Verksamhetsutövaren ska ge de personer och sammanslutningar som kan beröras av en storolycka vid deponin för utvinningsavfall information om säkerhetsåtgärderna för avvärjande av risken för storolycka. Uppgifter om säkerhetsåtgärder ska uppdateras minst vart tredje år, och information ska ges om betydande ändringar. Närmare bestämmelser om informationsskyldigheten utfärdas genom förordning av statsrådet.

Bestämmelserna i 1—4 mom. tillämpas inte om kraven i 30—32 § i lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor tillämpas på en deponi för utvinningsavfall som medför risk för storolycka.

11 kap.

Registrering av verksamheten

116 §

Anmälan om verksamheten för registrering

En anmälan om sådan verksamhet enligt bilaga 2 till denna lag som medför risk för förorening av miljön ska lämnas in till den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten för registrering i datasystemet för miljöförvaltningsinformation. Anmälan ska lämnas in senast 90 da-

gar innan verksamheten inleds. Bestämmelser om särskilda krav för förebyggande och hindrande av förorening av miljön i fråga om registreringspliktig verksamhet utfärdas med stöd av 10 § genom förordning av statsrådet.

En anmälan om sådan behandling av avfall som avses i 32 § 2 mom. ska lämnas in till den statliga tillsynsmyndigheten i god tid innan verksamheten inleds, för registrering i datasystemet för miljöförvaltningsinformation. Om det finns miljötillstånd för en registreringspliktig verksamhet och tillståndet upphör att gälla enligt 32 § 2 mom. behöver anmälan dock inte göras, utan myndigheten registrerar verksamheten på eget initiativ och underrättar utan dröjsmål verksamhetsutövaren om detta.

Om en registreringspliktig verksamhet till sin natur överensstämmer med både 1 och 2 mom. ska anmälan till den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten göras senast 90 dagar innan verksamheten inleds.

Anmälan behöver inte göras om verksamhet som kräver miljötillstånd eller om verksamhet av försöksnatur som avses i 31 §.

117 §

Innehållet i registreringsanmälan och myndighetens meddelande om registrering

Anmälan enligt 116 § ska innefatta sådana uppgifter om verksamhetsutövaren, verksamheten och dess konsekvenser samt om verksamhetsstället som behövs för registreringen. Närmare bestämmelser om innehållet i anmälan får utfärdas genom förordning av statsrådet. Myndigheten ska utan dröjsmål underrätta den som lämnat in anmälan om att verksamheten har registrerats.

12 kap.

Anmälningsförfaranden

118 §

Tillfällig verksamhet som orsakar buller och skakningar

Verksamhetsutövaren ska till den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten göra en skriftlig

anmälan om byggande, offentliga tillställningar och andra åtgärder och händelser som orsakar tillfälligt buller eller skakningar, om bullret eller skakningarna kan antas bli speciellt störande. Om en åtgärd genomförs eller en händelse organiseras på flera kommuners område, ska anmälan göras till den statliga tillsynsmyndighet inom vars verksamhetsområde bullret eller skakningarna huvudsakligen framträder.

Anmälan behöver dock inte göras om verksamhet som kräver miljötillstånd, om verksamhet som gäller privata hushåll eller om försvarsmaktens verksamhet och inte heller om sådan tillfällig verksamhet för vilken kommunen med stöd av 202 § har utfärdat miljöskyddsföreskrifter och samtidigt bestämt att någon anmälningsskyldighet inte föreligger.

Anmälan ska göras i god tid innan åtgärden vidtas eller verksamheten inleds, dock senast 30 dygn före denna tidpunkt, om inte en kortare tid bestäms i de kommunala miljöskyddsföreskrifterna. I fråga om en i 1 mom. avsedd anmälan som omfattas av den statliga myndighetens behörighet är tidsfristen dock alltid 30 dygn.

Åtgärden får inte vidtas eller verksamheten inledas förrän det har förflutit 30 dygn eller en i de kommunala miljöskyddsföreskrifterna angiven kortare tid från det att anmälan gjordes. Den myndighet som behandlar anmälan kan dock i sitt beslut med anledning av anmälan tillåta att åtgärden vidtas eller verksamheten inleds vid en tidigare tidpunkt.

Närmare bestämmelser om innehållet i anmälan och om hur anmälan ska göras får utfärdas genom förordning av statsrådet.

119 §

Verksamhet av försöksnatur

Sådan verksamhet av försöksnatur som avses i 31 § ska anmälas skriftligen till tillståndsmyndigheten senast 30 dygn innan verksamheten inleds.

120 §

Exceptionella situationer i verksamhet som inte är tillståndspliktig eller registreringspliktig

Om det i verksamhet som inte är tillståndspliktig eller registreringspliktig på grund av en olycka eller en oförutsedd produktionsstörning, vid rivning av en konstruktion eller anordning eller av någon annan därmed jämförbar oväntad orsak som inte beror på verksamhetsutövaren uppstår eller riskerar att uppstå utsläpp eller avfall i en utsträckning som medför direkt och uppenbar risk för förorening av miljön eller som på grund av avfallets mängd eller beskaffenhet föranleder avfallshanteringsåtgärder som avviker från det normala, ska den som ansvarar för verksamheten eller avfallsinnehavaren utan dröjsmål underrätta den kommunala miljöförvaldsmyndigheten om saken.

121 §

Hörande

Information om att en anmälan som avses i 118 och 119 § är anhängig ska lämnas och parterna höras i enlighet med förvaltningslagen, om den anmälda verksamheten väsentligt kan påverka ett allmänt eller enskilt intresse. Information om att en anmälan som avses i 120 § är anhängig ska lämnas och parterna höras på motsvarande sätt, om det finns särskilda skäl till detta.

122 §

Behandlingen av anmälan

Myndigheten ska med anledning av en anmälan enligt 118—120 § meddela ett beslut. Beslutet ska förenas med behövliga villkor om förebyggande och hindrande av förorening av miljön och om fullgörande av de skyldigheter enligt avfallslagen som gäller ordnande av verksamheten. Beslutet får

dessutom förenas med villkor om kontroll av verksamheten och information till invånarna.

Myndigheten kan förbjuda eller avbryta verksamheten om de betydande olägenheter som orsakas ett allmänt eller enskilt intresse inte tillräcklig utsträckning kan minskas genom villkoren. Beslutet meddelas efter anslag, och information om beslutet ska ges enligt vad som i 84 § föreskrivs om information om att ett miljötillståndsbeslut kommer att meddelas och i 85 § 1 och 2 mom. om information om beslut. Villkor kan meddelas eller en verksamhet förbjudas även om anmälningsskyldigheten har försummats.

Myndigheten kan utöver sådana villkor som avses i 1 mom. i de situationer som avses i 120 § de villkor som den bestämmer godkänna en nödvändig, kortvarig avvikelse från en skyldighet som grundar sig på denna lag eller avfallslagen. Avvikelsen får inte medföra olägenhet för hälsan eller någon betydande annan i 5 § 1 mom. 2 punkten avsedd följd eller risk för sådan. Bestämmelser om förelägganden att sanera mark eller grundvatten finns i 14 kap. och om förelägganden att avhjälpa betydande förorening av vattendrag eller naturskada finns i 176 §.

Närmare bestämmelser om innehållet i anmälan som avses i 118—120 § och om hur anmälan ska göras och behandlas samt om innehållet i beslutet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

123 §

Exceptionella situationer i tillståndspliktig och registreringspliktig verksamhet

Om det i tillståndspliktig eller registreringspliktig verksamhet på grund av en olycka eller, en oförutsedd produktionsstörning, vid rivning av en konstruktion eller anordning eller av någon annan därmed jämförbar exceptionell orsak som inte beror på verksamheten uppstår utsläpp eller avfall på så sätt att det uppstår en situation på grund av vilken miljötillståndet eller kraven i en statsrådsförordning som gäller verksamheten inte

kan iakttas, eller en situation som kan medföra direkt och uppenbar risk för förorening av miljön eller som på grund av avfallets mängd eller beskaffenhet föranleder avfallshanteringsåtgärder som avviker från det normala, ska den som ansvarar för verksamheten eller avfallsinnehavaren utan dröjsmål underrätta den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten, eller den statliga tillsynsmyndigheten om miljötillstånd för verksamheten beviljas av den statliga miljötillståndsmyndigheten eller en anmälan som avses i 116 § 2 mom. har lämnats in till den statliga tillsynsmyndigheten. Den som ansvarar för verksamheten eller avfallsinnehavaren ska utan dröjsmål efter anmälan lämna in en plan till myndigheten enligt vilken utsläpp och avfall från verksamheten och förorening av miljön på grund av dem kan begränsas under den exceptionella situationen.

Myndigheten ska med anledning av anmälan meddela ett beslut med behövliga villkor om att återställa verksamheten så att den motsvarar vad som föreskrivs i lag och i bestämmelser som utfärdats med stöd av lag samt villkor som meddelats med stöd av lag och så att olägenheter och faror som situationen medför kan undanröjas. Myndigheten ska också ange en tidpunkt före vilken detta ska göras. Dessutom ska myndigheten vid behov utifrån verksamhetsutövarens plan och annan information meddela tillfälliga villkor om förebyggande och hindrande av förorening av miljön. Villkor kan meddelas eller en verksamhet förbjudas även om anmälningsskyldigheten har försummats.

När förelägganden meddelas ska det som föreskrivs om förvaltningstvång i 18 kap. iakttas. Bestämmelser om förelägganden att sanera mark eller grundvatten finns i 14 kap. och bestämmelser om förelägganden att avhjälpa betydande förorening av vattendrag eller naturskada i 176 §.

Den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten eller den statliga tillsynsmyndigheten ska om en exceptionell situation så kräver på eget initiativ inleda det förfarande som avses i 89 § för att ändra tillståndsvillkoren eller det förfarande som avses i 93 § för att återkalla tillståndet.

13 kap.

Ersättningar

124 §

Tillämpliga bestämmelser

Utöver vad som föreskrivs i lagen om ersättning för miljöskador (737/1994) ska bestämmelserna i detta kapitel tillämpas på ersättningsärenden som gäller förorening av vattendrag.

Vad som i detta kapitel föreskrivs om vattendrag gäller också diken, källor och konstgjorda vattenområden samt sådana rännilar som avses i 1 kap. 3 § 1 mom. 6 punkten i vattenlagen.

125 §

Ersättningsbeslut i samband med tillståndsärenden

När tillståndsmyndigheten beviljar miljötillstånd ska den samtidigt, om inte något annat följer av 126 §, bestämma om ersättning för skador som verksamheten orsakar genom förorening av vattendrag. Då tillämpas inte 9 § i lagen om ersättning för miljöskador. Ersättningen ska bestämmas med beaktande av vad som i 87 § föreskrivs om tillståndets tidsbundenhet och i 71 § om möjligheten att se över villkoren i ett tillstånd som har beviljats tills vidare.

126 §

Separata ersättningsbeslut

Om en detaljerad utredning av de skador som avses i 125 § skulle innebära att avgörandet av ett tillståndsärende fördröjs oskäligt, kan den statliga miljötillståndsmyndigheten avgöra frågan om beviljande av tillstånd och skjuta upp ersättningsärendet att avgöras vid en senare.

Den statliga miljötillståndsmyndigheten kan också bestämma att frågan om ersättning för skador till någon del ska avgöras senare, om det saknas behövlig utredning eller annars finns särskild anledning till det. Tills-

tåndshavaren ska då åläggas att inhämta behövlig utredning och inom utsatt tid lämna in en ansökan för komplettering av ett ersättningsavgörande i ärendet.

127 §

Ställande av säkerhet

I ett tillståndsbeslut som avses i 126 § ska andra sökande än staten, en kommun eller en samkommun åläggas att innan den i tillståndet angivna verksamheten inleds eller, om den redan har inletts, inom den tid som tillståndsmyndigheten bestämmer ställa godtagbar säkerhet för att de skador som avses i 125 § blir ersatta. På ställande och frigivande av säkerhet samt översyn av säkerhetsbeloppet tillämpas 11 kap. 20 § i vattenlagen.

128 §

Fullföljdsdomstolens avgörande om behandlingen av ersättningsärenden

Om fullföljdsdomstolen ändrar ett miljötillståndsbeslut så att ersättningsavgörandet behöver ändras, ska domstolen helt eller delvis överföra ersättningsfrågan till tillståndsmyndigheten för behandling, om domstolen inte själv kan ändra ersättningsavgörandet.

129 §

Ersättning för skada som orsakats före avgörandet av tillståndsärendet

Den statliga miljötillståndsmyndigheten kan i samband med ett miljötillståndsärende också behandla ett yrkande som gäller ersättning för i 125 § avsedd skada som har orsakats av verksamhet som avses i ansökan före avgörandet av tillståndsärendet, om avgörandet inte på grund av detta fördröjs väsentligt. Om yrkandet inte behandlas i samband med tillståndsärendet, ska den statliga miljötillståndsmyndigheten behandla det som ett separat ärende.

130 §

Ersättning för oförutsedd skada

Ersättning för skada som inte hade förutsetts när miljötillståndet beviljades kan trots ett tidigare ersättningsavgörande yrkas i en ansökan till den statliga miljötillståndsmyndigheten. I samband med detta kan ett yrkande som gäller ersättning för skada som med avvikelse från tillståndet har orsakats genom samma åtgärd behandlas.

131 §

Behandling av ersättningsärenden vid tingsrätten

Tingsrätten ska utan prövning avvisa ett genom ett käromål väckt skadeståndsyrkande, om ett ersättningsärende som grundar sig på samma ärende är anhängigt hos tillståndsmyndigheten.

Tingsrätten avgör oberoende av 129 och 130 § ersättningsyrkanden baserade på brott som gäller förorening av vattendrag. Den statliga miljötillståndsmyndigheten ska lämna ett ersättningsärende utan prövning om det brottmål som ersättningsyrkandet grundar sig på är anhängigt vid tingsrätten.

Tingsrätten ska underrätta den statliga miljötillståndsmyndigheten om att ersättningsärendet har inletts.

Tingsrätten och fullföljdsdomstolen kan begära utlåtande av den behöriga statliga tillsynsmyndigheten eller den statliga miljötillståndsmyndigheten, om avgörandet av ersättningsärendet förutsätter särskild sakkunskap om miljöskydd eller vattenärenden.

132 §

Tillämpningen av vattenlagen på behandlingen av ersättningsärenden

Tillståndsmyndigheten kan bestämma att det ska inhämtas särskild utredning för avgörande av ett ersättningsärende. På inhämtande av utredningar tillämpas 11 kap. 16 § i vattenlagen.

På ersättningsärenden tillämpas dessutom 13 kap. 16—18 § i vattenlagen.

14 kap.

Sanering av mark och grundvatten

133 §

Skyldighet att sanera mark och grundvatten

Den som genom sin verksamhet har orsakat förorening av mark eller grundvatten är skyldig att sanera förorenad mark och förorenat grundvatten (*förorenat område*) och återställa marken och grundvattnet i ett sådant skick att risk eller olägenhet för hälsa eller miljö undanröjs.

Om det inte kan utredas vem som har förorenat marken eller om förorenaren inte kan förmås att uppfylla sin saneringsskyldighet och om föroreningen har skett med samtycke av områdets innehavare eller om innehavaren har eller borde ha känt till områdets tillstånd vid förvärvet, ska innehavaren sanera marken till den del som detta inte är uppenbart oskäligt. Områdets innehavare svarar under samma förutsättningar också för saneringen av förorenat grundvatten, om föroreningen är en följd av att marken på området i fråga har förorenats.

Om områdets innehavare inte kan åläggas att sanera den förorenade marken ska kommunen utreda saneringsbehovet och sanera marken på området.

134 §

Skyldighet att anmäla risk för förorening

Om det i marken eller grundvattnet har kommit ut avfall eller andra ämnen som kan orsaka förorening, ska den som förorsakat detta omedelbart underrätta en tillsynsmyndighet om saken.

135 §

Utredningsskyldighet och bedömning av saneringsbehovet

Om det finns anledning att misstänka att mark eller grundvatten har förorenats ska den som enligt 133 § är ansvarig för saneringen utreda föroreningen och saneringsbehovet.

Utredningen ska lämnas till den statliga tillsynsmyndigheten.

Om den som är ansvarig för saneringen inte fullgör sin utredningsskyldighet enligt 1 mom. kan den statliga tillsynsmyndigheten förelägga denne att fullgöra sin skyldighet. Föreläggandet ska meddelas med iakttagande av 18 kap.

Vid bedömningen av behovet att sanera mark och grundvatten som förorenats ska hänsyn tas till det förorenade områdets, dess omgivnings och grundvattnets nuvarande eller framtida användning samt den risk eller olägenhet för hälsa eller miljö som föroreningen medför.

Närmare bestämmelser om de med hänsyn till olika markanvändningsändamål högsta tillåtna halterna av skadliga ämnen i mark eller de halter som ligger till grund för bedömningen av föroreningsgraden och saneringsbehovet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

136 §

Beslut om sanering av mark och grundvatten

Sanering av mark och grundvatten på ett förorenat område och utnyttjande på täktområdet eller bortskaffande för behandling annanstans av marksubstanser som tagits i samband med sanering kan inledas genom en anmälan till den statliga tillsynsmyndigheten, om saneringen inte enligt 4 kap. kräver miljötillstånd. Anmälan ska göras i tillräckligt god tid, dock senast 45 dagar innan en för saneringen väsentlig arbetsfas inleds.

Den statliga tillsynsmyndigheten granskar anmälan och fattar beslut med anledning av den. Beslutet ska förenas med behövliga villkor om saneringen av det förorenade området, om målen för saneringen, om utnyttjande av marksubstanser och om kontroll. Saneringen av det förorenade området ska omfatta åtgärder som behövs för att bortskaffa, minska, hindra spridningen av eller kontrollera förorenande ämnen. Beslutet ska meddelas efter anslag, och information om det ska ges i enlighet med vad som i 84 § föreskrivs om meddelande av tillståndsbeslut och vad som i 85 § föreskrivs om information om tillståndsbeslut.

Närmare bestämmelser om anmälan och det beslut som ska fattas med anledning av den får utfärdas genom förordning av statsrådet. Närmare bestämmelser om behandling och isolering av förorenade marksubstanser, om de tekniska krav som ställs på saneringen samt om kontroll och tillsyn får utfärdas genom förordning av statsrådet.

137 §

Saneringsföreläggande

Den statliga tillsynsmyndigheten ska meddela föreläggande om sanering av förorenad mark eller förorenad grundvatten, om inte den som enligt 133 § är ansvarig för saneringen gör någonting åt saken. Föreläggandet ska meddelas med iakttagande av 18 kap.

I det beslut som avses i 1 mom. kan myndigheten samtidigt bestämma vilka andra åtgärder som behöver vidtas för att återställa miljön i dess ursprungliga tillstånd eller för att minska eller undanröja olägenheterna. Om grundvattnet har förorenats i betydande mån, ska myndigheten förelägga den som är ansvarig för saneringen att vidta hjälpåtgärder enligt lagen om avhjälpande av vissa miljöskador (383/2009).

138 §

Överföring av behörighet till den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten

Miljöministeriet kan på ansökan av kommunen och efter att ha hört den statliga tillsynsmyndigheten och den statliga miljötillståndsmyndigheten besluta att den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten ska vara behörig myndighet i sådana ärenden enligt detta kapitel som gäller förorenad mark och förorenat grundvatten, med undantag för ärenden enligt 133 § 3 mom. En förutsättning för överföring av behörighet är att den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten har tillräcklig sakkunskap för en ändamålsenlig skötsel av uppgiften och att man genom överföringen kan göra verksamheten effektivare eller åstadkomma en balanserad arbetsfördelning mellan olika myndigheter. Behandlingen av de ärenden som har inletts vid den statliga miljötill-

ståndsmyndigheten före beslutet om överföring av behörigheten slutförs vid den statliga miljötillståndsmyndigheten.

Behörigheten kan överföras för viss tid eller tills vidare. Beslutet kan ändras om förutsättningarna för överföring av behörighet inte längre finns. Behandlingen av de ärenden som har inletts vid den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten innan tidsfristen för överföring av behörighet har gått ut eller före ändring av ett beslut som gäller behörighet slutförs vid den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten.

139 §

Upplysningsplikt i samband med överlåtelse av markområden

Den som överlåter eller arrenderar ut ett markområde ska ge den nya ägaren eller innehavaren all tillgänglig information om den verksamhet som har bedrivits på området, om avfall eller ämnen som kan ge upphov till förorening av marken eller grundvattnet och om eventuella undersökningar eller saneringsåtgärder som genomförts på området.

15 kap.

Tillståndet i miljön

140 §

Ytvattens kvalitet

I all verksamhet ska det eftersträvas en sådan kvalitet på ytvatten att ämnen som är farliga eller skadliga för vattenmiljön inte orsakar olägenhet för hälsan eller någon betydande annan i 5 § 1 mom. 2 punkten avsedd följd eller risk för sådan.

Genom förordning av statsrådet utfärdas det för att trygga ytvattens kvalitet enligt 1 mom. bestämmelser om miljö kvalitetskrav, som kan gälla halterna av för vattenmiljön farliga eller skadliga ämnen i ytvatten, sediment eller biota. Genom förordning av statsrådet får det också utfärdas bestämmelser om undantag från miljökraven, om det är motiverat på grund av gränsöverskridande förore-

ningar eller i en i miljötillståndet angiven blandningszon i närheten av en utsläppskälla eller om det av någon annan motsvarande orsak behövs för genomförande av Europeiska unionens lagstiftning.

I lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen och bestämmelser som utfärdats med stöd av den föreskrivs det om miljömålen för vattnens kemiska och ekologiska status och om avvikelser från dem.

141 §

Luftkvalitet

I all verksamhet ska det eftersträvas en sådan luftkvalitet att farliga eller skadliga ämnen eller föreningar inte förekommer i luft eller nedfall i sådana mängder att det orsakar olägenhet för hälsan eller någon betydande annan i 5 § 1 mom. 2 punkten avsedd följd.

Genom förordning av statsrådet utfärdas det för att trygga luftkvaliteten enligt 1 mom. bestämmelser om miljö kvalitetskrav och miljö kvalitetsmål, som kan gälla mängderna av farliga eller skadliga ämnen eller föreningar i luft eller nedfall. Genom förordning av statsrådet får det också utfärdas bestämmelser om undantag från miljökraven, om det behövs för genomförande av Europeiska unionens lagstiftning.

142 §

Ljudmiljöns kvalitet

I all verksamhet ska det eftersträvas en sådan kvalitet på ljudmiljön att farligt eller skadligt ljud (*buller*) inte förekommer i sådan utsträckning att det orsakar olägenhet för hälsan eller någon betydande annan i 5 § 1 mom. 2 punkten avsedd följd eller risk för sådan.

Genom förordning av statsrådet utfärdas det för att trygga ljudmiljöns kvalitet enligt 1 mom. bestämmelser om miljö kvalitetskrav och miljö kvalitetsmål. Dessa krav och mål kan variera för olika typer av bullerkällor och områden och det får föreskrivas att de ska gälla bara vissa tidsperioder.

143 §

Skyldighet att följa tillståndet i miljön

Kommunen ska med ändamålsenliga metoder inom sitt område i behövlig omfattning följa tillståndet i miljön, på det sätt som de lokala förhållandena kräver. Den statliga tillsynsmyndigheten ska inom sitt område följa tillståndet i miljön. För Finlands miljöcentrals uppgifter i fråga om att följa tillståndet i miljön gäller särskilda bestämmelser.

Oberoende av vad som föreskrivs i 1 mom. ska Esbo, Helsingfors, Grankulla och Vanda tillsammans följa luftkvaliteten inom huvudstadsregionen. Halten i luften av partiklar som är mindre än 2,5 mikrometer ska i huvudstadsregionen kontinuerligt följas vid en permanent urban bakgrundsstation som representerar stadens allmänna luftkvalitet.

Uppföljningsinformationen ska offentliggöras och ges behövlig publicitet.

Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser utfärdas om hur uppföljningen av tillståndet i miljön ska ordnas, om uppföljnings- och bedömningsmetoderna och kvalitetskraven för dem samt om offentliggörande och information om uppföljningsinformationen och om hur den ska föras in i datasystemet för miljövard.

I lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen och bestämmelser som utfärdats med stöd av den föreskrivs det om uppföljning av yt- och grundvatten samt av Östersjöns tillstånd i samband med vattenvård och havsvård samt om den information som ska lämnas om uppföljningsinformationen.

144 §

Tryggande av luftkvaliteten

Kommunen ska trygga en god luftkvalitet inom sitt område med beaktande av de miljökvalitetskrav och miljökvalitetsmål som avses i 141 §.

Kommunen kan i syfte att genomföra planer enligt 145 och 146 § som gjorts upp för tryggande av luftkvaliteten meddela föreskrifter om begränsande och avbrytande av andra än miljötillståndspliktiga verksamheter. För minskning av utsläpp vid tillstånds-

pliktiga verksamheter och förebyggande av betydande oförutsedda luftföroreningar gäller särskilda bestämmelser.

145 §

Luftvårdsplan

Om det gränsvärde för luftföroreningar som föreskrivs med stöd av 141 § överskrids eller om det riskerar att överskridas ska kommunen göra upp en luftvårdsplan på medellång och lång sikt för hur gränsvärdet ska kunna underskridas och hur den tid då gränsvärdet överskrids ska kunna förkortas. En luftvårdsplan behöver inte göras upp om det är fråga om en sådan överskridning av föreskrivna gränsvärden för inandningsbara partiklar (PM₁₀) som avses i 148 §. Kommunen kan efter egen prövning göra upp en luftvårdsplan också för hur målvärdena för ozon ska uppnås.

Luftvårdsplanen ska innehålla information om hur luftkvaliteten försämrats samt om behövliga åtgärder för förbättrande av luftkvaliteten när det gäller trafiken och andra verksamheter som orsakar utsläpp. Vid behov ska planen även innehålla åtgärder för att skydda befolkningsgrupper som är känsliga för luftföroreningar. Närmare bestämmelser om innehållet i en luftvårdsplan får utfärdas genom förordning av statsrådet.

146 §

Handlingsplan på kort sikt

Om det tröskelvärde för larm i fråga om svaveldioxid eller kvävedioxid som föreskrivs med stöd av 141 § överskrids eller om det riskerar att överskridas ska kommunen göra upp en handlingsplan på kort sikt för hur den fara som orsakas av överskridningen ska kunna minskas och hur den tid då tröskelvärdet överskrids ska kunna förkortas. Om tröskelvärdet för larm i fråga om ozon överskrids eller om det riskerar att överskridas ska kommunen göra upp en handlingsplan på kort sikt endast om risken för överskridning, dess varaktighet eller graden av en sådan överskridning på så sätt kan minskas. Kommunen kan efter egen prövning

göra upp en handlingsplan på kort sikt också för hur gränsvärdet ska kunna underskridas och hur den tid då gränsvärdet överskrids ska kunna förkortas och målvärdena för ozon ska kunna uppnås.

En handlingsplan på kort sikt ska innehålla motsvarande uppgifter som avses i 145 § samt de motsvarande åtgärder som avses i 145 § genom vilka luftkvaliteten kan påverkas så snabbt som möjligt. Närmare bestämmelser om innehållet i en handlingsplan på kort sikt får utfärdas genom förordning av statsrådet.

147 §

Förfarandet för utarbetande av planer samt lämnande av upplysningar

En luftvårdsplan ska göras upp inom 18 månader från utgången av det kalenderår under vilket gränsvärdet har överskridits eller en risk för att det ska överskridas har konstaterats första gången. Om det är uppenbart att gränsvärdet fortfarande överskrids eller riskerar att överskridas omedelbart efter det att luftvårdsplanens giltighetstid har gått ut, ska en ny luftvårdsplan utarbetas som träder i kraft genast när den föregående luftvårdsplanens giltighetstid går ut. När giltighetstiden för den föregående luftvårdsplanen har gått ut ska en ny luftvårdsplan utan dröjsmål utarbetas när gränsvärdet överskrids eller på nytt riskerar att överskridas. En handlingsplan på kort sikt ska göras upp utan dröjsmål efter det att tröskelvärdet för larm har överskridits eller en risk för att det ska överskridas har konstaterats.

Kommunen ska i tillräckligt god tid ge allmänheten tillfälle att framföra sina åsikter om utkastet till planer genom att kungöra ärendet på kommunens anslagstavla eller i en tidning med allmän spridning på orten. Ärendet ska också kungöras elektroniskt. Ett utlåtande om utkastet till planer ska begäras av den statliga tillsynsmyndigheten. Dessutom ska en i 186 § avsedd registrerad förening eller stiftelse ges möjlighet att framföra sin åsikt vid beredningen av planerna.

Information om en godkänd plan samt om hur de framförda åsikterna och den statliga tillsynsmyndighetens utlåtande har beaktats

ska lämnas till allmänheten på det sätt som föreskrivs i 2 mom. De godkända planerna ska sändas för kännedom till den statliga tillsynsmyndigheten och till miljöministeriet.

Kommunen ska årligen senast den 15 maj till den statliga tillsynsmyndigheten och till miljöministeriet lämna upplysningar om de åtgärder enligt luftvårdsplanen som genomförts samt om en eventuell revidering av luftvårdsplanen eller av en handlingsplan på kort sikt.

148 §

Överskridning av gränsvärden orsakad av sandning och saltning

Inom ett område där det gränsvärde för inandningsbara partiklar (PM₁₀) som föreskrivs med stöd av 141 § uppenbart överskrids på grund av partikelbelastning som orsakas av sandning eller saltning i samband med vinterunderhåll av gator och vägar kan kommunen i stället för en luftvårdsplan göra en utredning om överskridningen och dess orsaker samt om åtgärder för att minska halterna. Närmare bestämmelser om innehållet i utredningen får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Utredningen ska göras inom sju månader från utgången av det kalenderår under vilket gränsvärdet överskridits första gången. Bestämmelserna i 147 § 2 och 3 mom. om hur allmänheten ska ges tillfälle att delta om det utlåtande som ska begäras av den statliga tillsynsmyndigheten och om att lämna information ska iakttas när utredningen görs.

Om gränsvärdet överskrids på nytt efter det att utredningen har gjorts ska kommunen lämna en utredning till den statliga tillsynsmyndigheten och till miljöministeriet om de åtgärder som redan genomförts för att sänka halterna och en bedömning av effekterna samt om ytterligare åtgärder som eventuellt kommer att behövas. Förfarandet enligt 2 mom. ska dock tillämpas om de ytterligare åtgärder som behövs är så betydande att det krävs en helt ny utredning.

149 §

Förlängning av tidsfristen för gränsvärdena för kvävedioxid

På de villkor som anges i artikel 22.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/50/EG om luftkvalitet och renare luft i Europa får kommunen ansöka om förlängning av tidsfristen för gränsvärdena för kvävedioxid med högst fem år inom ett område där det finns en risk för att de gränsvärden för kvävedioxid som föreskrivs med stöd av 141 § kommer att överskridas efter att den i direktivet angivna tidsfristen löpt ut.

Miljöministeriet fattar beslut i ärendet på basis av den ståndpunkt som Europeiska kommissionen tagit och som avses i artikel 22.4 andra och tredje stycket i det direktiv som nämns i 1 mom. Miljöministeriet ska lämna information om beslutet till allmänheten antingen i en tidning med allmän spridning eller elektroniskt.

150 §

Främjande av ljudmiljöns kvalitet

Kommunen ska främja ljudmiljöns kvalitet inom sitt område med beaktande av de miljökvalitetskrav och miljökvalitetsmål som avses i 142 §.

151 §

Bullerutredningar och handlingsplaner för bullerbekämpning

En bullerutredning och handlingsplan för bullerbekämpning ska inom den tid som anges i artikel 8 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/49/EG om bedömning och hantering av omgivningsbuller utarbetas för

1) en befolkningskoncentration med över 100 000 invånare som på basis av invånartätheten kan anses vara ett område med stadskaraktär,

2) allmänna vägar med en trafikmängd på över tre miljoner fordon per år,

3) järnvägar med en trafikmängd på över 30 000 tåg per år, och

4) flygplatser som används för civil luftfart och som har en trafiktäthet på mer än 50 000 starter eller landningar sammanlagt per år, med undantag av starter och landningar som utförs enbart för övningsändamål med lätta luftfartyg.

I bullerutredningen ska det med hjälp av indikatorer allmänt redogöras för områdets befintliga och framtida bullersituation, inklusive de tysta områdena, samt för antalet personer som berörs av bullret och antalet bostäder som finns i området.

Syftet med handlingsplanen för bullerbekämpning är att bekämpa buller och dess effekter samt förebygga att bullret ökar i tysta områden.

Närmare bestämmelser om de indikatorer som ska användas i bullerutredningarna, om innehållet i bullerutredningen och handlingsplanen för bullerbekämpning och vid behov också om hur befolkningskoncentrationerna utses utfärdas genom förordning av statsrådet.

152 §

Hur bullerutredningar och handlingsplaner för bullerbekämpning utarbetas

Bullerutredningen och handlingsplanen för bullerbekämpning utarbetas av Trafikverket i fråga om landsvägar och järnvägar, av flygplatsoperatören i fråga om en flygplats, av trafikområdeshållaren i fråga om andra trafikområden och i fråga om befolkningskoncentrationer av den behöriga kommunen när det gäller andra platser än de ovan nämnda. Trafikverket och flygplatsoperatören ska lämna sin bullerutredning och handlingsplan till den behöriga kommunen, som beaktar dem när bullerutredningen och handlingsplanen utarbetas för befolkningskoncentrationen.

Bullerutredningen och handlingsplanen ska ses över åtminstone vart femte år efter att de har utarbetats, varvid handlingsplanen och vid behov också bullerutredningen ska göras om. Handlingsplanen ska vid behov även i övrigt ändras och kompletteras, om det i området uppkommer en ny faktor som väsentligen inverkar på bullersituationen.

När handlingsplanen för bullerbekämpning utarbetas ska de vars boende, arbete eller andra omständigheter kan komma att påverkas av handlingsplanen ges möjlighet att framföra sin åsikt. Tillfälle ges genom att ärendet kungörs på kommunens anslagstavla eller i en tidning med allmän spridning på orten. Ärendet ska också kungöras elektroniskt. Utlåtande ska begäras av kommunerna inom det område som påverkas, de statliga tillsynsmyndigheterna, Trafikverket, flygplatsoperatören och andra som anges genom förordning av statsrådet. Dessutom ska en i 186 § avsedd registrerad förening eller stiftelse ges möjlighet att framföra sin åsikt vid beredningen av handlingsplanen.

Bestämmelser om den tidpunkt före vilken bullerutredningen och handlingsplanen senast ska göras utfärdas genom förordning av statsrådet.

153 §

Lämnande av upplysningar om bullerutredningar och om handlingsplaner för bullerbekämpning

Bullerutredningen och handlingsplanen för bullerbekämpning ska offentliggöras och information om dem ska ges i behövlig utsträckning. De ska lämnas till den statliga tillsynsmyndigheten. Dessutom ska de sändas vid behov till de övriga ansvariga parter som nämns i 152 § 1 mom.

16 kap.

Behandling och avledande av avloppsvatten i områden utanför avloppsnätet

154 §

Definitioner i samband med behandling av hushållsavloppsvatten

I detta kapitel avses med

1) *hushållsavloppsvatten* avloppsvatten från vattenklosetter, kök, tvättrum och liknande utrymmen och anordningar i bostäder, på kontor, i affärshus samt avloppsvatten

som beträffande egenskaper och sammansättning motsvarar detta och kommer från mjölktrum på kreatursgårdar eller från någon annan näringsverksamhet,

2) *system för behandling av avloppsvatten* en helhet bestående av utrustning och konstruktioner avsedda för rening eller annan behandling av hushållsavloppsvatten och som kan bestå av slamavskiljare, infiltration, markbädd, sluten tank, minireningsverk eller någon annan anordning alternativt en kombination av dessa anordningar och metoder,

3) *avloppsvattensystem* en helhet bestående av avlopp för hushållsavloppsvatten och system för behandling av avloppsvatten som finns i och utanför byggnader och som behövs för avledande och behandling av hushållsavloppsvatten från fastigheten,

4) *belastningstal för glesbebyggelse* den genomsnittliga belastning av organiska ämnen, fosfor och kväve i gram per dygn som en invånares obehandlade hushållsavloppsvatten orsakar,

5) *belastning från obehandlat avloppsvatten* belastning som uttrycks som produkten av det genomsnittliga antal invånare som använder avloppssystemet och belastningstalet för glesbebyggelse eller, om hushållsavloppsvattnet kommer från annan verksamhet än boende, den genomsnittliga belastning som enligt undersökningar under ett dygn kommer till avloppsvattenbehandling,

6) *slam* den sedimenterade eller flytande materia som uppstår från avloppsvatten i slamavskiljare, minireningsverk eller annan behandling och som kan avskiljas från avloppsvattnet som separat fraktion.

155 §

Allmän skyldighet att rena avloppsvatten

Om en fastighet inte är ansluten till avloppsnätet och det för den verksamhet som bedrivs där inte behövs miljötillstånd, ska avloppsvattnet avledas och behandlas så att det inte uppstår risk för förorening av miljön.

Hushållsavloppsvatten ska behandlas innan det leds i marken eller i ett vattendrag, ett dike, en konstgjord damm eller en sådan rännil som avses 1 kap. 3 § 1 mom. 6 punkten i

vattenlagen. Annat avloppsvatten än avloppsvatten från vattenklosetter får orenat släppas ut i marken om mängden är liten och det inte medför risk för förorening av miljön.

156 §

System för behandling av avloppsvatten

För behandling av hushållsavloppsvatten ska fastigheten ha ett system för behandling av avloppsvatten som ska lämpa sig för ändamålet med hänsyn till den belastning från obehandlat avloppsvatten som användningen av fastigheten orsakar, egenskaperna hos andra avloppsvattensystem, risken för förorening av miljön och fastighetens läge på ett strandområde eller ett viktigt eller annat för vattenförsörjning lämpligt grundvattenområde samt andra miljöförhållanden.

Systemet för behandling av avloppsvatten ska planeras och konstrueras samt underhållas så att det vid normal användning rimligen kan antas nå en tillräcklig reningsnivå för organiska ämnen, fosfor och kväve baserad på belastningen från obehandlat avloppsvatten enligt vad som för behandlingen av hushållsavloppsvatten närmare anges genom förordning av statsrådet. Den tillräckliga reningsnivån ska anges så att det med den går att uppnå en godtagbar belastningsnivå med avseende på miljöskyddet och sett i ett helhetsperspektiv, och med särskild hänsyn till de rikstäckande vattenvårdsmålen. Närmare bestämmelser om obligatorisk reningsnivå och tillåten belastning av miljön från hushållsavloppsvatten samt, om planering, användning och underhåll av avloppsvattensystemen och om avslamning utfärdas genom förordning av statsrådet.

I stället för vad som föreskrivs i 2 mom. ska strängare reningskrav tillämpas om de föreskrivs i någon annan lag eller föreskrivs eller bestäms med stöd av någon annan lag. De nämnda reningskraven tillämpas inte heller på områden där kommunala miljöskyddsföreskrifter om reningsnivån som utfärdats med stöd av 202 § och som beror på miljöförhållandena gäller. Bestämmelser om en vägledande reningsnivå som nås vid rening av hushållsavloppsvatten om de kommunala

miljöskyddsföreskrifterna innehåller strängare krav än 2 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet.

Bestämmelser om det tillstånd som krävs för byggande och ändring av fastighetsspecifika avloppsvattensystem bruks- och underhållsanvisningar finns i markanvändnings- och bygglagen.

157 §

Undantag från kravet att behandla hushållsavloppsvatten

Undantag får göras från kraven på behandling av hushållsavloppsvatten i bestämmelser som utfärdats med stöd av 156 § om belastningen på miljön med hänsyn till användningen av fastigheten kan anses vara liten jämfört med belastningen från obehandlat hushållsavloppsvatten och de åtgärder som krävs för att förbättra behandlingssystemet bedömt som en helhet är oskäligen för fastighetsinnehavaren på grund av de höga kostnaderna eller de tekniska kraven. Vid bedömningen av om åtgärderna är oskäligen för fastighetsinnehavaren ska hänsyn tas till

1) fastighetens läge på ett område som är avsett att anslutas till avloppsnätet,

2) hög ålder hos fastighetsinnehavaren och övriga personer som är stadigvarande bosatta på fastigheten samt andra liknande särskilda faktorer i deras livssituation,

3) långvarig arbetslöshet eller sjukdom hos fastighetsinnehavaren eller något annat jämförbart socialt hinder för betalning.

Den behöriga kommunala myndigheten beviljar på ansökan undantag enligt 1 mom. Sökanden kan beviljas undantag för högst fem år i sänder.

158 §

Avledande av avloppsvatten på annans område

Om avloppsvatten leds in i ett dike eller en i 1 kap. 3 § 1 mom. 6 punkten i vattenlagen avsedd rännil på någon annans område, är den som avleder avloppsvattnet för sin del skyldig att sköta underhållet av det dike eller

den rännil som används för avledandet. Den som avleder avloppsvatten ska utföra de arbeten för utvidgning, istandsättning och underhåll av bädden som avledandet av avloppsvatten föranleder samt även i övrigt se till att avledandet inte medför sådan olägenhet som till skäligen kostnader kan undvikas. Den som avleder avloppsvatten ska dessutom underhålla avloppsrör som anlagts på någon annans område samt övriga rör och konstruktioner som anlagts för avledande av avloppsvatten.

Om fler än en leder in avloppsvatten i ett dike eller en rännil eller om avledandet av avloppsvattnet medför en sådan nytta för markägaren i form av dikning som inte är obetydlig, är nyttotagarna var för sig skyldiga att delta i dikesunderhållet enligt vad som i 5 kap. i vattenlagen föreskrivs om samfällidikning. Andra än den som avleder avloppsvatten kan inte åläggas att delta i åtgärder som är nödvändiga för avledande av avloppsvattnet. Vid behov ska en dikningsammanslutning bildas i enlighet med 5 kap. i vattenlagen.

I miljötillståndet kan det beslutas om det närmare innehållet i skyldigheten för den som avleder avloppsvatten. Om tillståndet inte innehåller behövliga villkor eller om avledandet av avloppsvatten grundar sig på något annat än tillståndspliktig verksamhet, beslutar den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten om det närmare innehållet i skyldigheten med iakttagande av vad som i 5 kap. i vattenlagen bestäms om dikning. En meningsskiljaktighet som gäller underhållet av bädden avgörs av den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten med iakttagande av vad som i 5 kap. i vattenlagen bestäms om dikning.

Om rätt att leda in avloppsvatten i ett dike eller en rännil eller att anlägga avloppsrör eller dike har erhållits med stöd av 68 eller 69 §, får avledandet av avloppsvatten inte hindras eller försvåras på grund av byggande eller någon annan åtgärd. På diken och avloppsrör som är avsedda för avledande av avloppsvatten tillämpas dessutom 5 kap. 10 § i vattenlagen.

17 kap.

Ämnen som bryter ned ozonskiktet samt fluorerade växthusgaser

159 §

Kompetens som krävs av dem som hanterar ämnen som bryter ned ozonskiktet samt vissa fluorerade växthusgaser och hur kompetensen visas

En person eller verksamhetsutövare som hanterar ämnen som avses i ozonförordningen och F-gasförordningen, eller som installerar eller utför underhåll eller service på anordningar eller system som innehåller sådana ämnen, eller som sköter avfallshanteringen för sådana anordningar eller system ska ha tillräcklig kompetens att förebygga utsläpp av de ämnen som används i anordningen eller systemet.

En person som avses i 1 mom. ska visa sin kompetens i enlighet med ozonförordningen eller F-gasförordningen eller i enlighet med krav som utfärdats med stöd av dem. Den som arbetar inom branschen för kyl-, luftkonditionerings- och värmepumpsanläggningar ska visa sin kompetens i en fristående examen enligt vad som föreskrivs i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998) samt i en yrkesinriktad grundexamen som baserar sig på en läroplan, enligt vad som föreskrivs i lagen om yrkesutbildning (630/1998). Vid fristående examina ska en examenskommission och vid yrkesinriktade grundexamina som baserar sig på en läroplan utbildningsanordnaren utfärda ett betyg för den som visat sin kompetens. Den som arbetar inom branschen för släckanläggningar eller högspänningsbrytare eller luftkonditioneringsanläggningar i motorfordon ska visa sin kompetens vid ett prov ordnat av ett sådant organ med tillräcklig sakkunskap som Säkerhets- och kemikalieverket har godkänt. Den som tar till vara fluorerade växthusgaser från anordningar som innehåller lösningsmedel baserade på dessa gaser ska visa sin kompetens vid ett prov ordnat av ett sådant organ med tillräcklig sakkunskap som Finlands miljöcentral har godkänt. Som organ med tillräcklig sakkunskap räknas läroanstalter inom dessa branscher eller företag som har hand om certifieringen av personer eller im-

portörer av anordningar eller utrustning. Den som har visat sin kompetens genom ett godkänt prov ska få ett betyg.

På personalen vid ett sakkunnigt organ enligt 2 mom. tillämpas då den handhar offentliga förvaltningsuppgifter som avses i denna lag bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen.

Säkerhets- och kemikalieverket och Finlands miljöcentral kan återkalla sitt godkännande att ordna prov för bedömning av personers kompetens, om den som ordnar proven inte längre är verksam inom branschen eller av någon annan orsak inte längre uppfyller förutsättningarna för godkännande.

Närmare bestämmelser om utbildnings- och kompetenskraven för personer och verksamhetsutövare som avses i 1 mom.

160 §

Visande av kompetens genom certifikat som utfärdats i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

Kompetens hos en person eller verksamhetsutövare som avses i 159 § 1 mom. kan också visas genom ett certifikat som utfärdats i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om de krav som utfärdandet av certifikatet grundar sig på motsvarar vad som bestäms i ozonförordningen eller F-gasförordningen eller vad som föreskrivs med stöd av dem.

161 §

Ansvarig för verksamheten samt anordningar

En verksamhetsutövare som avses i 159 § 1 mom. ska utse en ansvarig som ska vara anställd i huvudsyssla hos verksamhetsutövaren i fråga och ha den kompetens som avses i 159 § 1 mom. Den ansvarige ska svara för att miljöskyddskraven iakttas och för att installations- och servicepersonalen uppfyller kompetenskraven. Den ansvarige ska ha reella möjligheter att sköta sin uppgift. En verksamhetsutövare inom branschen för högspänningsbrytare eller en verksamhetsutövare som tar till vara fluorerade växthusgaser

från anordningar som innehåller lösningsmedel baserade på dessa gaser behöver dock inte utse en ansvarig.

En verksamhetsutövare som avses i 159 § 1 mom. ska ha sådana anordningar och redskap som krävs för ändamålsenlig underhållsverksamhet. Närmare bestämmelser om anordningar och redskap som behövs inom verksamhet som gäller installation, underhåll och service av anordningar och system innehållande ämnen som avses ozonförordningen och F-gasförordningen och inom avfallshanteringen i fråga om sådana ämnen utfärdas genom förordning av statsrådet.

162 §

Certifiering

En person som avses i 159 § 1 mom. ska göra en anmälan till Säkerhets- och kemikalieverket för certifiering. Anmälan ska innehålla behövliga person- och kontaktuppgifter och en redogörelse för att kompetensvillkoren uppfylls i enlighet med 159 § 2 mom. Säkerhets- och kemikalieverket ska utfärda ett certifikat för den som uppfyller kompetensvillkoren.

En verksamhetsutövare som avses i 159 § 1 mom. ska för övervakningen och för verifiering av den i 159 § 1 mom. avsedda kompetens som krävs enligt ozonförordningen. F-gasförordningen eller ett beslut som fattats med stöd av dem göra en anmälan till Säkerhets- och kemikalieverket om vilken kompetens personalen har samt om verksamhetens karaktär och om arbetsredskapen. Säkerhets- och kemikalieverket ska utfärda ett certifikat för verksamhetsutövare som uppfyller kompetenskraven. Anmälningsskyldigheten gäller dock inte verksamhetsutövare inom branschen för högspänningsbrytare eller verksamhetsutövare som tar till vara fluorerade växthusgaser från anordningar som innehåller lösningsmedel baserade på dessa gaser.

Säkerhets- och kemikalieverket kan besluta att återkalla ett certifikat, om en verksamhetsutövare eller person inte längre uppfyller kompetenskraven. Innan certifikatet återkallas ska Säkerhets- och kemikalieverket ge verksamhetsutövaren eller personen möjlighet att avhjälpa bristen i fråga om kompetens.

tenskraven, om inte bristen är så väsentlig att den inte kan avhjälpas inom en skäligen tid.

Närmare bestämmelser om innehållet i de anmälningar som avses i denna paragraf och om anmälningsförfarandet utfärdas genom förordning av statsrådet.

163 §

Kontroll av kyl-, luftkonditionerings- och värmepumpsanläggningar samt släckanläggningar

Innehavaren av eller ägaren till kyl-, luftkonditionerings-, värmepumps- och släckanläggningar som innehåller i 159 § 1 mom. avsedda ämnen ska se till att anordningarna och eventuella läckagedetektorsystem inspekteras regelbundet.

Anordningens innehavare eller ägare ska se till att den som utför inspektionen eller verksamhetsutövaren har ett av Säkerhets- och kemikalieverket utfärdat certifikat enligt 162 §. Anordningens innehavare eller ägare ska föra en underhålls- och inspektionsjournal som på begäran ska visas upp för tillsynsmyndigheten. I anslutning till anordningen ska det finnas ett meddelande om när den senast inspekteras.

Närmare bestämmelser om de inspektioner som avses i 1 mom. samt om de uppgifter som underhålls- och inspektionsjournalen ska innehålla utfärdas genom förordning av statsrådet.

164 §

Myndighetsregister

Säkerhets- och kemikalieverket ska föra register över de verksamhetsutövare som gjort anmälan enligt 162 § 2 mom. Dessutom ska verket föra register över certifikat och över de ansvariga.

I registret ska namnet på personen, företaget eller anläggningen och behövliga kontaktuppgifter antecknas. Dessutom ska kriterier och specialkompetensområde antecknas i fråga om certifikat. Anteckningen ska avföras ur registret om den registrerade personen eller verksamhetsutövaren begär det, om

verksamhetsutövarens affärsrörelse upphör eller om certifikatet har återkallats.

I fråga om sekretess för och utlämnande av uppgifter ur registret tillämpas lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och i fråga om annan behandling av personuppgifter personuppgiftslagen (523/1999). Uppgifter ur registret får lämnas ut som kopia och över ett allmänt datanät oberoende av 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

165 §

Lämnande av uppgifter om fluorerade växthusgaser

Den som importerar eller exporterar ämnen som avses i artikel 3.1 i Europaparlamentets och rådets beslut nr 280/2004/EG om en mekanism för övervakning av utsläpp av växthusgaser inom gemenskapen och för genomförande av Kyotoprotokollet och i bilaga 1 till F-gasförordningen, importerar eller exporterar anordningar som innehåller sådana ämnen, eller tillverkar, installerar eller underhåller anordningar som innehåller sådana ämnen eller utför annan behandling, distribution eller avfallshantering av sådana ämnen ska på begäran årligen lämna Finlands miljöcentral uppgifter om användning, import, export och bortskaffande av dessa ämnen.

Närmare bestämmelser om de uppgifter som avses i 1 mom. och om hur de ska lämnas får utfärdas genom förordning av statsrådet.

166 §

Myndigheternas anmälningskyldighet

Om det vid tillsynen enligt detta kapitel eller enligt bestämmelser som utfärdats med stöd av det konstateras att kompetenskraven enligt 159 § inte har iakttagits, ska tillsynsmyndigheten underrätta Säkerhets- och kemikalieverket om detta.

Om tillsynsmyndigheten som anses i 24 § 2 mom. vid tillsynen konstaterar att en skyldighet enligt 163 § har försummats, ska tillsynsmyndigheten underrätta den statliga till-

synsmyndigheten eller den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten om detta.

18 kap.

Tillsyn och förvaltningstvång

167 §

Ordnande av tillsyn

Tillsynsmyndigheten ska ordna tillsynen över efterlevnaden av denna lag samt bestämmelser som utfärdats samt villkor, förelägganden och föreskrifter som meddelats med stöd av den så att tillsynen är högklassig, regelbunden och effektiv och baserar sig på en bedömning av miljörisker. Tillsynsmyndigheten får ställa sina uppgifter i angelägenhetsordning om det är nödvändigt för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna.

Närmare bestämmelser om tillsynsmyndighetens åtgärder för att trygga tillsynens kvalitet och effektivitet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

168 §

Regelbunden tillsyn

Den statliga tillsynsmyndigheten och den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten ska för den regelbundna tillsynen enligt denna lag göra upp en plan för sitt område (*tillsynsplan*). Tillsynsplanen ska innehålla uppgifter om områdets miljöförhållanden, om verksamheter som medför risk för förorening och om tillgängliga resurser och metoder för tillsyn. Planen ska innehålla en beskrivning av grunderna för ordnandet av tillsynen och för riskbedömningen samt en beskrivning av samarbetet mellan de myndigheter som svarar för tillsynen. Tillsynsplanen ska ses över regelbundet.

Den statliga tillsynsmyndigheten och den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten ska genom periodiska inspektioner regelbundet övervaka tillståndspliktiga och registreringspliktiga verksamheter. Kontrollobjekten ska

väljas och kontrollfrekvensen bestämmas utifrån en bedömning av miljöriskerna

Den periodiska inspektionen av direktivanläggningar ska beroende på verksamhetens risknivå utföras med minst ett och högst tre års mellanrum. Vid en sådan anläggning ska det inom sex månader göras en extra inspektion om det vid tillsynen konstateras ett allvarligt fall av bristande efterlevnad av krav som ställts på anläggningen i denna lag eller krav som föreskrivits eller meddelats med stöd av den.

Den statliga tillsynsmyndigheten och den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten ska utarbeta ett program som gäller periodiska inspektioner och annan regelbunden tillsyn över tillståndspliktiga och registreringspliktiga verksamheter (*tillsynsprogram*). Tillsynsprogrammet ska innehålla uppgifter om de objekt som tillsynen gäller och om de regelbundna tillsynsåtgärder som vidtas i fråga om dem. Tillsynsprogrammet ska hållas uppdaterat.

Närmare bestämmelser om utarbetandet av tillsynsplanen och tillsynsprogrammet och om innehållet i dem, om periodiska inspektioner, om bedömning av miljörisker samt om genomförandet av annan regelbunden tillsyn och om informationen i samband med den får utfärdas genom förordning av statsrådet.

169 §

Inspektion vid olyckor, olägenheter och överträdelser

Om det på grund av en olycka, en anmälan om olägenhet, bristande efterlevnad av tillståndet eller av någon annan orsak finns skäl att anta att verksamheten medför olägenhet för hälsan eller någon betydande annan i 5 § 1 mom. 2 punkten avsedd följd eller risk för sådan, ska tillsynsmyndigheten inspektera verksamheten eller utreda saken på något annat ändamålsenligt sätt. Om ett tillståndsärende som gäller verksamheten samtidigt är anhängigt ska inspektionen eller utredningen i den mån det är möjligt göras innan tillståndsärendet avgörs.

170 §

Anmälan om ändringar i verksamheten och om byte av tillståndshavare

Innehavaren av miljötillståndet ska på förhand underrätta tillsynsmyndigheten om att verksamheten inleds, om tidpunkten för inledandet av verksamheten inte framgår av tillståndsansökan eller tillståndsbeslutet, eller om tidpunkten är en annan än vad som meddelats på förhand. Dessutom ska innehavaren av miljötillståndet utan dröjsmål underrätta tillsynsmyndigheten om

- 1) långvariga avbrott i verksamheten,
- 2) avslutande av verksamheten,
- 3) andra ändringar och händelser som gäller verksamheten och som kan påverka förörensningen av miljön eller efterlevnaden av tillståndet.

Om tillståndshavaren byts ska den nya tillståndshavaren anmäla att så skett.

Anmälan ska göras till den statliga tillsynsmyndigheten om miljötillståndet beviljas av den statliga miljötillståndsmyndigheten och i övriga fall till den kommunala miljöförvaldsmyndigheten.

171 §

Kontroll på annans område

Den statliga tillsynsmyndigheten, eller i samband med beviljande av tillstånd även tillståndsmyndigheten, kan bevilja en verksamhetsutövare rätt att på en annans område kontrollera en verksamhets miljöpåverkan samt miljö kvaliteten, om inte områdets ägare eller innehavare har lämnat sitt samtycke till detta. Rätten till kontroll gäller installation av mätinstrument, utförande av mätningar och annan liknande observation och uppföljning av verksamheten, samt även att röra sig och vistas på området i den utsträckning det är nödvändigt för detta syfte. Rätten kan beviljas under förutsättning att kontrollen behövs för utredning av verksamhetens miljöpåverkan och att den inte orsakar nämnvärd olägenhet.

Områdets ägare eller innehavare ska ges tillfälle att bli hörd i ärendet.

Kontrollen ska ordnas så att den inte äventyrar hemfriden eller integritetsskyddet för områdets ägare eller innehavare.

172 §

Rätt att få upplysningar och göra inspektioner

Tillsyns- och tillståndsmyndigheter och i 26 § avsedda myndigheter som sköter typgodkännanden samt tjänstemän och tjänsteinnehavare som dessa förordnat har rätt att för utförandet av sina uppgifter

- 1) trots sekretess få behövliga upplysningar av myndigheter och verksamhetsutövare,
- 2) röra sig på annans område,
- 3) av den som tillverkar eller importerar produkter eller av någon annan som släpper ut produkter på marknaden få behövliga uppgifter om tillverkningen av produkterna och om de ämnen som används vid tillverkningen samt om de produkter som tillverkas, importeras eller annars släpps ut på marknaden,
- 4) utföra mätningar samt ta prover och ta upp ljud eller bild,
- 5) få tillträde till platser där verksamhet bedrivs,
- 6) kontrollera verksamheten samt dess utsläpp och miljöpåverkan,
- 7) göra inspektioner med hjälp av de förfaranden som avses i 1—6 punkten.

Åtgärder som avses i 1 mom. får vidtas i utrymmen som används för boende av permanent natur endast om det är nödvändigt för att skydda liv, hälsa, egendom eller miljö.

Den som utövar den verksamhet som inspekteras eller den som tillverkar, på marknaden släpper ut eller innehar den produkt som inspekteras ska på begäran ge den myndighet, tjänsteman eller tjänsteinnehavare som utför inspektionen tillgång, i skriftlig eller elektronisk form, till de handlingar som kan ha betydelse vid tillsynen över att denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den följs. Den tjänsteman eller tjänsteinnehavare som utför inspektionen har rätt att få kopior av de handlingar som granskas och utskrifter av registreringar i datasystemen.

173 §

Anlitande av assistent

Tillsynsmyndigheten kan vid utförandet av en uppgift enligt 172 § även anlita en person som inte är tjänsteman eller tjänsteinnehavare. Den assisterande personen ska ha tillräcklig kompetens med tanke på uppgiftens natur.

Den assisterande personen får gå in i utrymmen som används för boende av permanent natur endast tillsammans med en myndighet, en tjänsteinnehavare eller en tjänsteman.

På assisterande personer tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när de utför uppdrag som avses i denna lag. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen.

174 §

Inspektionsförfarande

Vid periodisk inspektion och annan inspektion i tillsynssyfte iakttas 39 § i förvaltningslagen. Som part som direkt berörs av ärendet betraktas vid inspektionen dock endast den som utövar den verksamhet som inspektionen avser eller en annan innehavare av det objekt, den produkt, den lokal eller det område som inspekteras.

Närmare bestämmelser om utförande av inspektion, om inspektionsjournalernas innehåll och om delgivning får utfärdas genom förordning av statsrådet.

175 §

Åtgärder vid överträdelser eller försummelser

Tillsynsmyndigheten kan

1) förbjuda den som bryter mot denna lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den, eller mot villkor eller förelägganden och föreskrifter som meddelats med stöd av denna lag, att fortsätta eller upprepa överträdelser, eller förelägga denna att fullgöra sina skyldigheter på något annat sätt,

2) förelägga den som har förfarit så som avses i 1 punkten att återställa miljön i ursprungligt tillstånd eller att undanröja olägenheter som miljön har åsamkats genom överträdelser,

3) förelägga verksamhetsutövaren att i tillräcklig utsträckning utreda verksamhetens miljöpåverkan, om det finns grundad anledning att misstänka att verksamheten orsakar förorening av miljön.

I fråga om tillståndspliktig verksamhet meddelas föreläggandet av den statliga tillsynsmyndigheten, om miljötillståndet beviljas av den statliga miljötillståndsmyndigheten, och i annat fall av den kommunala miljö-
vårdsmyndigheten.

Oberoende av vad som föreskrivs i 1 mom. meddelas ett förbud eller föreläggande enligt 1 mom. som gäller tillståndspliktig verksamhet av den statliga miljötillståndsmyndigheten om den har beviljat miljötillståndet för verksamheten, och av den kommunala miljö-
vårdsmyndigheten om den har beviljat tillståndet. Den statliga tillsynsmyndigheten kan dock i brådskande fall meddela ett förbud eller föreläggande, om miljötillståndet har beviljats av den statliga miljötillståndsmyndigheten. Tillsynsmyndigheten ska då utan dröjsmål hänskjuta förbudet eller föreläggandet till den statliga miljötillståndsmyndigheten. Tillsynsmyndighetens beslut är i kraft tills miljötillståndsmyndigheten har avgjort ärendet.

Om föreläggandet gäller tillståndspliktig verksamhet och tillståndsärendet enligt 47 § ska undergå gemensam behandling, meddelas föreläggandet enligt vad som i 14 kap. i vattenlagen föreskrivs om förvaltningstvång. Om föreläggandet endast gäller fullgörandet av en skyldighet som föreskrivs i denna lag eller med stöd av den, ska det dock meddelas i enlighet med denna lag.

Ett föreläggande kan inte meddelas omedelbart för att verkställa 11 eller 20 §.

176 §

Föreläggande att avhjälpa betydande förorening av vattendrag och naturskador

Om en överträdelse eller försummelse enligt 175 § 1 mom. 1 punkten medför betydande förorening av vattendrag eller en naturskada som avses i 5 a § i naturvårdslagen

ska statliga tillsynsmyndigheten, utöver vad som föreskrivs i 175 §, förelägga verksamhetsutövaren att vidta hjälpåtgärder som avses i lagen om avhjälpande av vissa miljöskador.

Om betydande förorening av vattendrag eller en naturskada har orsakats av en olycka eller av något annat oförutsett, ska den statliga tillsynsmyndigheten ålägga den verksamhetsutövaren som orsakat skadan att vidta hjälpåtgärder som avses i lagen om avhjälpande av vissa miljöskador.

177 §

Bedömning av hur betydande föroreningen av vattendrag är

När det bedöms om förorening av vattendrag är betydande enligt 176 § ska bland annat hänsyn tas till vad som nämns om de omständigheter som berör vattnens och den marina miljös status och användning inom det område som påverkas av verksamheten i den förvaltningsplan eller havsförvaltningsplan som avses i lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen. Närmare bestämmelser om bedömningen av betydande förorening och om omständigheter som ska beaktas vid bedömningen utfärdas genom förordning av statsrådet.

178 §

Anmälan om betydande förorening av vattendrag och naturskador

Verksamhetsutövaren ska utan dröjsmål underrätta den statliga tillsynsmyndigheten om betydande förorening av vattendrag och naturskador som avses i 176 § och om ett överhängande hot om sådana.

179 §

Myndighetsåtgärder vid lagstridiga förfaranden

Om denna lag eller bestämmelser som utfärdats eller villkor, förelägganden och föreskrifter som meddelats med stöd av den inte har iakttagits, ska tillsynsmyndigheten med

hänsyn till sakens natur uppmana den som gjort sig skyldig till överträdelsen att upphöra med förfarandet samt vidta åtgärder för att väcka ett förvaltningstvångsärende enligt 175 och 176 §.

Tillsynsmyndigheten ska övervaka att uppmaningen samt förbud och förelägganden som meddelats i ett förvaltningstvångsärende iakttas.

180 §

Föreläggande i syfte att hindra förorening

Den kommunala miljövårdsmyndigheten kan, när det gäller verksamhet som medför risk för förorening av miljön, utifrån en inspektion som den har utfört meddela ett föreläggande i ett enskilt fall, om föreläggandet behövs för att förebygga eller hindra förorening. Föreläggandet kan gälla en åtgärd eller en begränsning, kontroll av eller information om verksamheten eller lämnande av uppgifter som behövs för tillsynen. Föreläggandet kan inte gälla tillståndspliktig eller registreringspliktig verksamhet. Föreläggandet ska vara skäligt med hänsyn till verksamhetens natur och hur betydande föroreningen av miljön är.

181 §

Avbrytande av verksamhet

Om verksamhet som är förenad med risk för förorening av miljön medför omedelbar fara för människors hälsa eller hotar att medföra omedelbara och betydande skadeverkningar för miljön, ska tillsynsmyndigheten avbryta verksamheten till den del det är nödvändigt för att skydda hälsa eller miljö, om verksamhetsutövaren själv inte har vidtagit tillräckliga åtgärder.

Verksamhetsutövaren ska i den mån det är möjligt höras innan verksamheten avbryts. Över de åtgärder som vidtas för att avbryta verksamheten ska det upprättas ett protokoll och ett beslut om avbrytandet ska fattas utan dröjsmål. Myndigheten ska dessutom informera om hur verksamheten kan fortsättas.

Tillståndspliktig verksamhet avbryts av den statliga tillsynsmyndigheten om miljötillståndet beviljas av den statliga miljötillståndsmyndigheten, och av den kommunala miljövårdsmyndigheten om tillståndet beviljas av den.

182 §

Interimistiska förelägganden av tjänsteinnehavare som lyder under den kommunala miljövårdsmyndigheten

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 22 § 2 mom. får i brådskande fall ett förbud eller föreläggande som avses i 175 § meddelas eller avbrytande som avses i 181 § utföras på den kommunala miljövårdsmyndighetens vägnar av en tjänsteinnehavare som förordnats av den.

Tjänsteinnehavaren ska utan dröjsmål hänskjuta föreläggandet, förbudet eller åtgärden för avbrytande av verksamheten till den kommunala miljövårdsmyndigheten. Tjänsteinnehavarens beslut är i kraft tills den kommunala miljövårdsmyndigheten har avgjort ärendet.

183 §

Förbud och förelägganden som gäller ämnen, kemikalier, preparat, produkter, anordningar och maskiner

Om det har skett en överträdelse av en statsrådsförordning som utfärdats med stöd av 216 § eller 217 § 2 mom., kan miljöministeriet

1) förbjuda tillverkaren, importören eller den som släpper ut varan i fråga på marknaden eller den som utför underhåll på en anordning eller hanterar ett ämne att fortsätta sin verksamhet,

2) förbjuda användning, tillverkning, saluföring, försäljning eller annan överlåtelse av ett ämne, en kemikalie, ett preparat, en produkt, en anordning eller en maskin som strider mot bestämmelserna,

3) förelägga den som brutit mot förordningen att se till att ämnet, kemikalien, pre-

paratet, produkten, anordningen eller maskinen fås att stämma överens med bestämmelserna eller att annars fullgöra sin skyldighet,

4) förelägga den som brutit mot förordningen att helt eller delvis överlämna ämnet, kemikalien, preparatet, produkten, anordningen eller maskinen för att på behörigt sätt behandlas som avfall.

Om ett ämne, en kemikalie, ett preparat, en produkt, en anordning eller en maskin som avses i 1 mom. har släppts ut på marknaden, kan miljöministeriet förelägga den som brutit mot förordningen att återkalla dem från marknaden.

Säkerhets- och kemikalieverket beslutar om förbud och förelägganden enligt 1 och 2 mom. när överträdelsen gäller efterlevnaden av en statsrådsförordning som utfärdats med stöd av 216 § och som gäller produkter som innehåller organiska lösningsmedel. Säkerhets- och kemikalieverket beslutar om förbud och föreläggande också i de fall där överträdelsen gäller fullgörande av skyldigheter enligt 159—163 § och bestämmelser som utfärdats med stöd av dem, eller iakttagande av beslut om undantag enligt 218 §. Finlands miljöcentral beslutar om förbud och förelägganden i de fall där överträdelsen gäller efterlevnaden av ozonförordningen, F-gasförordningen en statsråds förordning som utfärdats med stöd av 216 § för skydd av ozonlagret eller en statsrådsförordning som utfärdats med stöd av 163 §. Förbud mot användning av en enskild anordning som strider mot bestämmelserna samt föreläggande att fullgöra underhållsskyldighet meddelas dock av en tillsynsmyndighet som avses i 23 § 1 mom.

184 §

Vite, hot om tvångsutförande och hot om avbrytande

Myndigheten ska, om det inte är uppenbart onödigt, förena ett med stöd av denna lag meddelat förbud eller föreläggande med vite eller med hot om att den försummade åtgärden vidtas på den försumliges bekostnad eller om att verksamheten avbryts. Ett föreläggan-

de som meddelats med stöd av 180 § får dock inte förenas med vite.

Vid förundersökning, åtalsprövning eller rättegång får man inte i syfte att ålägga en fysisk person straffrättsligt ansvar använda uppgifter som personen har lämnat för att fullgöra en sådan skyldighet att lämna uppgifter som föreskrivs i denna lag eller som ålagts med stöd av den, om uppgifterna har erhållits genom att personen förelagts vite för fullgörande av skyldigheten.

Om inte något annat följer av denna lag, ska i ett ärende som gäller vite, hot om tvångsutförande eller hot om avbrytande tillämpas vad som föreskrivs i viteslagen (1113/1990).

185 §

Hörande

Innan en myndighet meddelar ett föreläggande som avses i detta kapitel ska den ge den som föreläggandet avser tillfälle att bli hörd i enlighet med förvaltningslagen. Vid behov ska också andra parter, andra tillsynsmyndigheter, tillståndsmyndigheter och myndigheter som bevakar allmänt intresse höras.

186 §

Rätt att inleda ärenden

Om inte ett ärende som avses i 135, 137, 175, 176, 180 eller 181 § har inletts på tillsynsmyndighetens eget initiativ, kan ärendet skriftligen inledas av

- 1) den som är part,
- 2) registrerade föreningar och stiftelser vars syfte är att främja miljöskydd, hälsoskydd eller naturvård eller trivselen i boendemiljön och inom vars verksamhetsområde miljökonsekvenserna uppträder,
- 3) den kommun där verksamheten är placerad och kommuner inom vars område verksamhetens miljökonsekvenser uppträder,
- 4) den statliga tillsynsmyndigheten samt den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten i den kommun där verksamheten är placerad och i kommunerna inom det område som påverkas av verksamheten,

5) myndigheter som bevakar allmänt intresse i ärendet,

6) sametinget, om miljökonsekvenserna uppträder inom samernas hembygdsområde, och av skoltarnas byastämma, om miljökonsekvenserna uppträder på skoltområdet.

Den statliga tillsynsmyndigheten kan inleda ett ärende som gäller utfärdande av sådana kommunala miljöskyddsföreskrifter som avses i 202 § 2 mom. 7 punkten, om kommunen inte har meddelat några föreskrifter om åtgärder som avses i den punkten.

187 §

Handräckning

Bestämmelser om polisens skyldighet att lämna handräckning finns i 9 kap. 1 § i polislagen (872/2011), och bestämmelser om Gränsbevakningsväsendets skyldighet att lämna handräckning finns i 77 § i gränsbevakningslagen (578/2005). Bestämmelser om handräckning av räddningsmyndigheten finns i 50 § i räddningslagen (379/2011). Tullverket är skyldigt att lämna handräckning för tillsynen över efterlevnaden av denna lag samt bestämmelser som utfärdats och villkor, förelägganden och föreskrifter som meddelats med stöd av den.

Tillsynsmyndigheterna ska på begäran lämna varandra handräckning för utförande av de uppgifter som de har enligt denna lag.

188 §

Åtgärder i samband med brottmål

Tillsynsmyndigheten ska anmäla gärningar och försummelser som avses i 224 och 225 § till polisen för inledande av förundersökning. Anmälan behöver dock inte göras, om gärningen med hänsyn till omständigheterna ska anses vara ringa och allmänt intresse inte kan anses kräva att åtal väcks.

Den statliga tillsynsmyndigheten är målsäggande i brottmål om allmänt intresse har kränkts.

189 §

*Tillsynsmyndigheternas ansvarsfördelning
vid tillsynen över tillståndspliktiga och regi-
streringspliktiga verksamheter*

För tillsynen enligt 168 och 169 § över tillståndspliktig verksamhet ansvarar den statliga tillsynsmyndigheten om miljötillstånd för verksamheten beviljas av den statliga miljö- tillståndspliktiga myndigheten, och den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten om miljötillstånd för verksamheten beviljas av den.

För tillsynen enligt 168 och 169 § över registreringspliktig verksamhet ansvarar den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten. Den statliga tillsynsmyndigheten ansvarar dock för tillsynen över verksamhet som är registreringspliktig enligt 116 § 2 mom. Tillsynen över registreringspliktig verksamhet kan utövas som en del av tillsynen över tillståndspliktig verksamhet som finns på samma område, om det behövs för att tillsynen ska kunna ordnas på ett ändamålsenligt och effektivt sätt. Den som utövar tillståndspliktig och registreringspliktig verksamhet och den myndighet till vilken tillsynen överförs ska höras, om den myndighet som ansvarar för tillsynen på grund av detta blir en annan.

19 kap.

Sökande av ändring och verkställande av beslut

190 §

Sökande av ändring

I ett beslut som en myndighet har meddelat med stöd av denna lag får ändring sökas genom besvär hos Vasa förvaltningsdomstol på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Över statsrådets och miljöministeriets beslut får besvär anföras hos högsta förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen.

Över ett föreläggande som en kommunal tjänsteinnehavare meddelat med stöd av 182 § får besvär inte anföras. Över beslut om sådan överföring av tillsyn till en annan myndighet som avses i 189 § får besvär inte anföras. Över beslut enligt 36, 126 och 128 §

om överföring av ärenden till en annan myndighet samt avgöranden om separat behandling av ersättningsyrkanden enligt 129 § får besvär inte anföras separat. Ändring i den behandlingsavgift som tas ut enligt 205 § får sökas på samma sätt som ändring i huvudsaken.

I beslut om godkännande av kommunala miljöskyddsföreskrifter och taxan för behandlingsavgifter får ändring sökas genom besvär på det sätt som anges i kommunallagen (365/1995). Den statliga tillsynsmyndigheten har rätt att söka ändring i beslut som gäller kommunala miljöskyddsföreskrifter.

I Vasa förvaltningsdomstols beslut får ändring sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen.

191 §

Besvärsmålsrätt

Besvärsmålsrätt har

- 1) den som är part,
 - 2) registrerade föreningar och stiftelser vars syfte är att främja miljöskydd, hälsoskydd eller naturvård eller trivselen i boendemiljön och inom vars verksamhetsområde miljökonsekvenserna uppträder,
 - 3) den kommun där verksamheten är placerad och andra kommuner inom vars område verksamhetens miljökonsekvenser uppträder,
 - 4) den statliga tillsynsmyndigheten samt den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten i den kommun där verksamheten är placerad och i kommunerna inom det område som påverkas av verksamheten,
 - 5) myndigheter som bevakar allmänt intresse i ärendet,
 - 6) sametinget på den grunden att den verksamhet som avses i miljötillståndet försämrar samernas rätt att som ursprungsfolk bevara och utveckla sitt språk och sin kultur,
 - 7) skoltarnas byastämman på den grunden att den verksamhet som avses i miljötillståndet inom skoltområdet försämrar skoltarnas levnadsförhållanden och möjligheter att bedriva i skoltagen avsedda naturnäringar.
- Den statliga tillsynsmyndigheten och den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten har dessutom rätt att i syfte att bevaka det all-

männa miljöskyddsintresset eller av annan grundad anledning anföra besvär över ett beslut genom vilket Vasa förvaltningsdomstol har ändrat eller upphävt dess beslut.

192 §

Begäran om omprövning av beslut som gäller kontrollplaner och ändring av kontrollvillkor

Omprövning av beslut enligt 64 och 65 § som fattats av en myndighet som tillståndsmyndigheten utsett får begäras hos tillståndsmyndigheten inom 30 dagar från det att beslutet meddelades. Omprövning begärs hos den statliga miljötillståndsmyndigheten, om kontrollskyldigheten i fråga om någon verksamhet som omfattas av samordnad recipientkontroll har baserat sig på ett beslut som den statliga miljötillståndsmyndigheten meddelat. Genom begäran om omprövning kan också en sådan meningsskiljaktighet behandlas som gäller fördelningen av kostnaderna för den samordnade recipientkontrollen. Beslut med anledning av en begäran om omprövning meddelas enligt 84 § efter anslag och information om beslutet ska ges med iakttagande av 84, 85 och 96 §. Ändring i beslut med anledning av en begäran om omprövning får sökas enligt vad som föreskrivs i 190 §. På behandlingen av en begäran om omprövning tillämpas i övrigt förvaltningslagen.

193 §

Begäran om omprövning av beslut som gäller fiskerinäring

Omprövning av beslut som gäller planer för fullgörande av fiskevårdsskyldighet och planer för användning av fiskerihushållningsavgift enligt 3 kap. 15 § i vattenlagen får begäras hos tillståndsmyndigheten enligt vad som föreskrivs i 15 kap. 1 § 3 mom. i vattenlagen.

194 §

Begäran om omprövning av beslut som gäller skyldigheten att se över tillstånd för direktivanläggningar

En verksamhetsutövare som gjort en utredning får begära omprövning av den statliga tillsynsmyndighetens beslut om översyn av tillståndet enligt 80 § 3 mom. hos den statliga miljötillståndsmyndigheten på det sätt som anges i förvaltningslagen. Det beslut som avser begäran om omprövning får inte överklagas separat.

195 §

Sökande av ändring i vissa fall

Över myndighetsbeslut som gäller typgodkännande samt över Säkerhets- och kemikalieverkets beslut enligt 162 § att utfärda eller återkalla ett certifikat får besvär anföras på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen.

Parter får begära omprövning av beslut som fattats av sådana besiktningsorgan och motsvarande inrättningar som avses i 26 § 2 mom. hos den som fattat beslutet, på det sätt som anges i förvaltningslagen. I ett beslut genom vilket en begäran om omprövning har avslagits får ändring sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen.

Den som är missnöjd med bedömningen av kompetens som har visats i enlighet med 159 § i en fristående examen får söka ändring i bedömningen på det sätt som anges i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning.

Den som är missnöjd med bedömningen av kompetens som har visats i enlighet med 159 § i en yrkesinriktad grundexamen som baserar sig på en läroplan får söka ändring i bedömningen på det sätt som anges i lagen om yrkesutbildning.

Den vars kompetens har bedömts får begära omprövning av ett beslut om utfärdande av betyg som ett av Säkerhets- och kemikalieverket eller Finlands miljöcentral godkänt sakkunnigt organ har fattat med stöd av 159 §. Omprövning begärs hos den som har fattat beslutet och på det sätt som anges i förvaltningslagen. I ett beslut genom vilket en begäran om omprövning har avslagits får

ändring sökas hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen. Över förvaltningsdomstolens beslut får besvär anföras hos högsta förvaltningsdomstolen, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

196 §

Hörande med anledning av besvär över ett beslut om miljötillstånd

Vasa förvaltningsdomstol ska informera om besvär över ett beslut om miljötillstånd som anförts av den som ansöker om tillstånd, om det inte är uppenbart onödigt, genom att under minst 14 dagar kungöra dem på förvaltningsdomstolens och de berörda kommunernas anslagstavlor. Besvärshandlingarna ska hållas framlagda i de berörda kommunerna under kungörelsetiden. I kungörelsen ska det anges var handlingarna hålls framlagda.

Vasa förvaltningsdomstol ska dessutom med anledning av besvär som har anförts av sökanden ge de parter som saken speciellt berör samt de myndigheter som bevakar allmänt intresse tillfälle att avge bemötande med anledning av besvären, om detta inte är uppenbart onödigt. I fråga om hörande med anledning av besvär ska i övrigt förvaltningsprocesslagen iakttas. Information om att besvär har anförts ska för avgivande av bemötande ges på det sätt som anges i förvaltningslagen. Samtidigt ska det meddelas var besvärshandlingarna är framlagda samt vart bemötandena kan lämnas inom den tid som satts ut för avgivande av bemötande.

197 §

Förfarandet i fullföljdsdomstolen

Utöver vad som i förvaltningsprocesslagen föreskrivs om syn kan fullföljdsdomstolen eller, på förordnande av den, ordföranden, en ledamot eller en föredragande förrätta inspektion på platsen.

Ett beslut av Vasa förvaltningsdomstol som gäller miljötillstånd ska meddelas efter anslag, och parterna anses ha blivit informerade om beslutet när beslutet har meddelats. För-

valtningsdomstolen ska dessutom se till att det utan dröjsmål informeras om beslutet på anslagstavlan i den kommun där verksamheten är placerad och i kommunerna inom det område som påverkas av verksamheten.

Vasa förvaltningsdomstols beslut ska lämnas till ändringssökanden och en kopia av beslutet till de parter som har begärt det, samt i ärenden som gäller tillstånd till verksamhetsutövaren, om det inte är verksamhetsutövaren som sökt ändring. En kopia av beslutet ska dessutom lämnas till den statliga miljötillståndsmyndigheten, tillsynsmyndigheten, de myndigheter som bevakar allmänt intresse i ärendet samt Finlands miljöcentral.

Ett beslut av förvaltningsdomstolen som gäller ett förvaltningstvångsärende enligt denna lag ska delges som bevislig delgivning på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen.

Fullföljdsdomstolen ska till tillstånds- och tillsynsmyndigheten elektroniskt lämna information om ändringar som gjorts i de beslut som dessa myndigheter har fattat och om beslutens laga kraft, så att informationen kan registreras i datasystemet för miljövrårdsinformation. Närmare bestämmelser om det sätt och den tidpunkt för lämnande av information som avses i detta moment utfärdas genom förordning av statsrådet.

198 §

Verkställbarhet av beslut

Tillståndspliktig verksamhet får inte inledas eller ändras förrän det tillståndsbeslut som tillåter verksamheten har vunnit laga kraft. Besvär som gäller ersättningar hindrar inte att verksamheten inleds.

I fråga om verkställighet av en tillståndsmyndighets lagakraftvunna beslut, till den del det är fråga om ersättningar som har bestämts med stöd av 13 kap. eller nyttjanderätt som har beviljats med stöd av 69 § och ersättning för den, tillämpas vad som föreskrivs om verkställighet av en lagakraftvunnen dom.

199 §

*Inledande av tillståndspliktig verksamhet
oberoende av överklagande*

Tillståndsmyndigheten kan, av grundad anledning och under förutsättning att verkställigheten inte gör ändringssökandet onödigt, på begäran av den som ansöker om tillstånd i tillståndsbeslutet förordna att verksamheten oberoende av överklagande får inledas med iakttagande av tillståndsbeslutet, om sökanden för det fall att tillståndsbeslutet upphävs eller tillståndsvillkor ändras ställer godtagbar säkerhet för att miljön återställs i ursprungligt skick. Kravet på ställande av säkerhet gäller inte staten och dess inrättningar och inte heller kommuner och samkommuner. Tillståndsmyndigheten kan vid behov förordna om inskränkningar verkställigheten av tillståndsbeslutet och om tidpunkten för när verkställigheten kan inledas.

Tillståndsmyndigheten kan bevilja rätt att inleda verksamheten under de förutsättningar som anges i 1 mom. också på särskild ansökan som lämnats in senast 14 dagar efter besvärstidens utgång. Tillsynsmyndigheterna och de som sökt ändring i tillståndsbeslutet ska höras om ansökan. Därefter ska ett beslut fattas utan dröjsmål. Ändring i beslutet får sökas hos Vasa förvaltningsdomstol på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen. Ett beslut genom vilket den rätt som avses i 1 mom. har beviljats ska utan dröjsmål sändas till Vasa förvaltningsdomstol och till dem som sökt ändring.

200 §

Verkställighet av beslut oberoende av överklagande

Den myndighet som fattar beslut kan förordna att villkor, förelägganden eller beslut som avses i 62, 64, 65, 99, 122, 123, 136, 137, 171, 175, 176, 180, 181 och 183 § ska iakttas oberoende av överklagande.

201 §

Behandling av verkställighetsärenden i fullföljdsdomstolen

Fullföljdsdomstolen kan på grundval av besvär upphäva ett förordnande som avses i 199 § och 200 § eller ändra dem eller även i övrigt förbjuda att ett tillståndsbeslut verkställs. Besvär över förvaltningsdomstolens beslut i ett ärende som gäller verkställighet får anföras hos högsta förvaltningsdomstolen endast i samband med besvär över huvudsaken.

Den som anført besvär över ett miljötillståndsbeslut kan i förvaltningsdomstolen yrka att ett avgörande som avses i 199 § 2 mom. ska upphävas eller ändras utan att överklaga det genom separata besvär. Om det i ett tillståndsärende är fråga om att fortsätta en befintlig verksamhet, kan Vasa förvaltningsdomstol i sitt beslut bestämma att beslutet ska iakttas helt eller delvis även om det överklagas, om inte högsta förvaltningsdomstolen bestämmer något annat.

20 kap.

Särskilda bestämmelser

202 §

Kommunala miljöskyddsföreskrifter

Kommunen får för verkställigheten av denna lag meddela sådana allmänna föreskrifter som är påkallade av de lokala förhållandena och som gäller kommunen eller någon del av den (*kommunala miljöskyddsföreskrifter*).

Föreskrifterna får inte gälla

1) verksamhet som är tillståndspliktig eller registreringspliktig,

2) verksamhet av försöksnatur som avses i 31 §,

3) exceptionella situationer som avses i 120 §,

4) anmälningsförfarandet som gäller sanering av mark och grundvatten enligt 136 § 1 mom.,

5) försvarsmaktens eller Gränsbevakningsväsendets verksamhet.

Föreskrifterna kan gälla

1) åtgärder, begränsningar och konstruktioner som hindrar utsläpp eller skadeverkningar av sådana,

2) motverkande av särskilt störande tillfälligt buller eller tillfälliga skakningar,

3) miljöskyddsmässiga förutsättningar för placering av verksamheter utanför detaljplanelområden,

4) fastställande av områden där det på grund av särskild risk för förorening av miljön är förbjudet att leda ut avloppsvatten i marken, ett vattendrag, ett dike, en källa eller en konstgjord damm eller i en sådan rännil som avses i 1 kap. 3 § 1 mom. 6 punkten i vattenlagen,

5) fastställande av zoner och områden där användningen av stallgödsel och gödselmedel samt inom jordbruket förekommande, för miljön skadliga ämnen begränsas,

6) lämnande av uppgifter som behövs för tillsynen,

7) åtgärder för förbättrande av vattnens och den marina miljös status som behövs enligt en förvaltningsplan eller havsförvaltningsplanen enligt lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen.

Den kommunala miljövårdsmyndigheten kan i enskilda fall bevilja undantag från en miljöskyddsföreskrift på de i föreskriften angivna grunderna.

203 §

Förfarande vid utfärdandet av kommunala miljöskyddsföreskrifter

Innan kommunala miljöskyddsföreskrifter utfärdas ska kommunen ge den berörda statliga tillsynsmyndigheten och vid behov andra myndigheter tillfälle att ge utlåtande. Bestämmelser om att ge möjligheter till inflytande vid behandlingen av ärendet finns i 41 § i förvaltningslagen. Information om beredningen av ärendet ska också ges på kommunens webbplats.

Kommunen ska informera allmänt om miljöskyddsföreskrifterna så som kommunala tillkännagivanden offentliggörs i kommunen. Föreskrifterna ska vara tillgängliga på kommunens webbplats. De ska dessutom sändas för kännedom till den statliga tillsynsmyndigheten

och till den statliga miljötillståndsmyndigheten.

204 §

Riksomfattande planer och program

Statsrådet godkänner de i Europeiska unionens rättsakter avsedda riksomfattande miljöskyddsplanerna och miljöskyddsprogrammen. När planerna och programmen bereds ska de myndigheter och intressegrupper vilkas rätt eller fördel ärendet berör samt de riksomfattande föreningar och stiftelser som avses i 186 § ges tillfälle att avge utlåtande om utkastet till planer och program. Utkastet ska publiceras i elektronisk form och allmänheten ska i tillräckligt god tid ges tillfälle att framföra sina åsikter. Information om en godkänd plan eller ett godkänt program med tillhörande motivering samt om hur de framförda åsikterna har blivit beaktade ska ges i elektronisk form.

Bestämmelser om den riksomfattande avfallsplanen och regionala avfallsplaner finns i avfallslagen.

205 §

Avgifter

Utöver vad som i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) föreskrivs om avgifter för statliga myndigheters prestationer, får den statliga tillsynsmyndigheten ta ut avgift för

1) sådan periodisk inspektion av och annan regelbunden tillsyn över tillståndspliktig och registreringspliktig verksamhet som baserar sig på ett tillsynsprogram som myndigheten utarbetat,

2) inspektioner som avses i 169 §,

3) inspektioner som behövs för tillsynen över att ett förbud eller föreläggande som avses i 175 eller 176 § iakttas eller för tillsynen över sådant avbrytande av verksamheten som avses i 181 §.

Den kommunala miljövårdsmyndigheten får ta ut avgift för

1) behandling av ett tillstånd, en anmälan eller ett annat ärende som avses i denna lag,

2) sådan periodisk inspektion av och annan regelbunden tillsyn över tillståndspliktig och registreringspliktig verksamhet som baserar sig på ett tillsynsprogram som myndigheten utarbetat,

3) inspektioner som behövs för tillsynen över att ett förbud eller föreläggande som avses i 175 eller 176 § iakttas eller för tillsynen över sådant avbrytande av verksamheten som avses i 181 §.

Avgifter som tas ut av kommunen får motsvara högst kommunens totala kostnader för prestationen. Grunderna för avgifterna till kommunen fastställs närmare i en taxa som antas av kommunen.

Avgift tas inte ut för behandling av ärenden som inletts på initiativ av en myndighet eller en part som orsakas olägenhet, om inte något annat följer av 1 eller 2 mom. För behandling av ett ärende som har inletts på yrkande av någon annan än en myndighet eller en part som orsakas olägenhet får avgift tas ut hos den som inlett ärendet, om det ska anses uppenbart att ärendet har väckts utan grund.

Bestämmelser om indrivning av offentliga fordringar utan dom eller beslut finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

206 §

Avgifter för tillsyn över små företag och hushåll

Trots vad som föreskrivs i 205 § ska de avgifter som avses i 205 § 1 mom. och 2 mom. 2 och 3 punkten som tas ut hos små företag och hushåll vara skäligen beaktande av verksamhetens omfattning och natur.

Bestämmelser om vad som ska anses utgöra små företag och närmare bestämmelser om faktorer som ska beaktas när avgifterna görs skäligen utfärdas genom förordning av miljöministeriet.

207 §

Hörande av vittnen

Den statliga miljötillståndsmyndigheten kan, om det av särskilda skäl behövs, höra vittnen under ed och parter under sanningsförsäkran. Parterna ska ges tillfälle att närvara då ett vittne eller en part hörs, och de har rätt att ställa frågor samt uttala sin åsikt om vittnets eller partens berättelse. I fråga om vittnesarvoden tillämpas förvaltningsprocesslagen.

208 §

Ersättning för kostnader i ersättningsärenden

När det gäller ersättning för parternas kostnader i ett ersättningsärende som avses i 13 kap. tillämpas vad som i förvaltningsprocesslagen föreskrivs om ersättning för rättegångskostnader.

Om en part har beviljats allmän rättshjälp enligt rättshjälpslagen (257/2002), ska 22 § i den lagen tillämpas på ersättningsskyldighet för rättshjälpsstagarens motpart.

209 §

Kvalitetssäkring av mätningar och undersökningar

De mätningar, tester, utredningar och undersökningar som krävs för verkställigheten av denna lag ska utföras på ett kompetent och tillförlitligt sätt och med ändamålsenliga metoder.

I 1 mom. avsedda mätningar, tester, utredningar och undersökningar som gäller kvaliteten på samt sediment och vattenlevande organismer i yt- och grundvatten och sådant avloppsvatten som leds ut i miljön får utföras endast av en godkänd aktör. På ansökan godkänner Finlands miljöcentral för viss tid aktörer för den förteckning som är avsedd för offentligt bruk. I förteckningen antecknas aktörens kontaktuppgifter och kompetensområde. För godkännande krävs det att aktören har tillräckliga tekniska förutsättningar med tanke på det kompetensområde som söks och ett skriftligt kvalitetssystem som omfattar en tillräcklig kvalitetssäkring med tanke på re-

sultatens tillförlitlighet. Dessutom ska personalen ha den utbildning och kompetens som krävs för uppgiften.

Meteorologiska institutet svarar för kontrollen av att mätsystemen för luftkvalitet motsvarar kraven enligt artikel 3 första stycket b i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/50/EG om luftkvalitet och renare luft i Europa och för kontrollen av mätresultaten enligt avsnitt C i bilaga I till detta direktiv. Ett skriftligt utlåtande om kontrollen ska årligen avges. Utlåtandet ska lämnas till miljöministeriet senast den 31 juli varje år.

Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser utfärdas om

1) provtagning, mättings-, beräknings- och testmetoder, standarder och beräkningsmodeller som ska användas vid tillämpningen av denna lag och bestämmelser som har utfärdats med stöd av den,

2) säkerställande av tillförlitligheten i och kvaliteten på provtagning, mätningar, tester, utredningar och undersökningar,

3) förutsättningarna för godkännande av de aktörer som avses i 2 mom., godkännandets giltighet och de uppgifter som ska antecknas i den offentliga förteckningen över godkända aktörer.

210 §

Sekretess och utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

På tystnadsplikten för den som utför uppgifter som avses i denna lag tillämpas lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. Verksamhetsrelaterade utsläpps- och kontrolluppgifter samt miljökvalitetsuppgifter är dock inte sekretessbelagda.

Den som vid utförandet av uppdrag enligt denna lag har tagit del av uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning, om en affärs- eller yrkeshemlighet eller om en enskilds personliga förhållanden får trots sekretessbestämmelserna i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet lämna ut uppgifterna till tillsynsmyndigheten eller miljöministeriet för fullgörande av uppgifter enligt denna lag och till åklagar-, polis- och tullmyndigheterna för

utredning av brott samt om ett för Finland bindande internationellt fördrag kräver det.

211 §

Gränsöverskridande konsekvenser

Miljökonsekvenser som i denna lag avsedd verksamhet har i en annan stat ska vid tillämpningen av denna lag beaktas som motsvarande konsekvenser i Finland, om inte något annat följer av en överenskommelse med staten i fråga. De förbud som avses i 18 § tillämpas också på en annan stats territorialvatten och ekonomiska zon.

Om tillstånd för en verksamhet ska sökas hos en tillståndsmyndighet som avses i den gränsöverskridande överenskommelse som nämns i 2 § 2 mom., behövs miljötillstånd inte enbart med stöd av 27 § 2 mom. 1 eller 2 punkten. I miljötillståndsbeslutet ska det beaktas vad den tillståndsmyndighet som avses i gränsöverskridande överenskommelsen har beslutat.

212 §

Förfarandet för att beakta gränsöverskridande konsekvenser

Om verksamheten vid en direktivanläggning eller vid en deponi för utvinningsavfall som medför risk för storolycka sannolikt medför betydande skadliga miljökonsekvenser i en annan av Europeiska unionens medlemsstater ska den statliga miljötillståndsmyndigheten för kännedom sända miljötillståndsansökan för verksamheten i fråga med tillhörande handlingar till denna stat samtidigt som information och hörande sker enligt 5 kap. Samma informationsförfarande ska också iakttas på begäran av en medlemsstat där verksamheten i fråga sannolikt medför betydande skadliga miljökonsekvenser. Miljöministeriet ska vid behov förhandla med den behöriga myndigheten i den andra staten innan tillståndsärendet avgörs i syfte att säkerställa att miljötillståndsansökan med tillhörande handlingar hålls framlagda för allmänheten i den andra staten en lämplig tid för framförande av eventuella anmärkningar.

Den statliga miljötillståndsmyndigheten ska när den avgör tillståndsårendet beakta de anmärkningar som baserar sig på hörande enligt 1 mom.

Den statliga miljötillståndsmyndigheten ska underrätta den stat som hörts i enlighet med 1 mom. om miljötillståndsbeslutet och skicka de uppgifter som avses i artikel 24.2 i industriutsläppsdirektivet till staten i fråga.

213 §

Beslut om gemensamt genomförande

Miljöministeriet kan på ansökan för en viss verksamhet bevilja undantag från utsläppsbestämmelserna i en statsrådsförordning som har utfärdats med stöd av 9 §, om verksamhetsutövaren annanstans i Finland eller i en annan stat vidtar miljöskyddsåtgärder som totalt sett leder till väsentligt minskade utsläpp eller miljökonsekvenser (*gemensamt genomförande*).

Gemensamt genomförande

- 1) får inte strida mot internationella förpliktelser som är bindande för Finland,
- 2) ska vara ändamålsenligt med beaktande av de tekniska och ekonomiska förutsättningarna att genomföra miljöskyddsåtgärder, samt
- 3) förutsätter att utsläpp och miljöskyddsåtgärder samt dessas verkningar kan följas på ett tillförlitligt sätt.

Om en verksamhet har skadliga regionala miljökonsekvenser är en förutsättning för gemensamt genomförande dessutom att arrangemanget leder till en minskning av utsläpp som påverkar finskt territorium.

Miljöministeriets beslut kan förenas med behövliga villkor. Beslutet åsidosätter inte de krav som ställs på verksamheten i denna lag eller krav på verksamheten som föreskrivits eller bestämts med stöd av den.

214 §

Hörande samt information om gemensamt genomförande

Innan ett beslut som avses i 213 § fattas ska miljöministeriet begäras utlåtanden om ansökan av den kommun där verksamheten

är placerad samt av kommunerna inom det område som påverkas av verksamheten, av de behöriga statliga tillsynsmyndigheterna samt av andra som närmare anges genom förordning av statsrådet. Dessutom ska registrerade föreningar och stiftelser som avses i 186 § ges tillfälle att bli hörda med anledning av ansökan.

Ansökan ska kungöras i den officiella tidningen och kungörelsen ska offentliggöras på miljöministeriets webbplats. Dessutom ska det på det sätt som föreskrivs i kommunallagen informeras om ansökan i den kommun där verksamheten är placerad samt i kommunerna inom det område som påverkas av verksamheten.

215 §

Ändring och återkallande av beslut om gemensamt genomförande

Ett beslut om gemensamt genomförande kan ändras eller återkallas, om

- 1) förhållandena efter att beslutet fattades har förändrats så att det inte längre finns förutsättningar för gemensamt genomförande,
- 2) det visar sig att utsläppen inte väsentligt minskar till följd av det gemensamma genomförandet eller att det gemensamma genomförandet i övrigt har väsentligt mera skadliga miljökonsekvenser än vad som bedömts, eller
- 3) det är nödvändigt att ändra eller återkalla beslutet för att iaktta bestämmelser som har utfärdats för uppfyllande av Finlands internationella förpliktelser.

Innan beslutet fattas ska miljöministeriet ge en verksamhetsutövare som avses i 213 § tillfälle att bli hörd.

216 §

Förbud och begränsningar som gäller bränslen och vissa kemikalier och produkter

Om användningen av ett bränsle, en produkt som innehåller organiska lösningsmedel eller en kemikalie eller produkt som negativt påverkar atmosfären orsakar utsläpp som med fog kan antas medföra olägenhet för hälsan eller någon annan följd som avses i

5 § 1 mom.2 punkten, kan tillverkning, utsläppande på marknaden, utförsel eller användning förbjudas, begränsas eller beläggas med villkor eller åläggas en skyldighet att lämna myndigheterna uppgifter om bränslet, kemikalien eller produkten.

Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser utfärdas om begränsning av eller förbud mot tillverkning, import, utsläppande på marknaden, export, överlåtelse eller användning av bränslen, kemikalier och produkter som avses i 1 mom. samt om sammansättning och märkning av ett bränsle, en kemikalie eller en produkt som tillverkas, importeras, släpps ut på marknaden, exporteras eller används och om skyldigheten att lämna uppgifter om bränslet, kemikalien eller produkten till myndigheterna.

217 §

Allmänna miljöskyddsskyldigheter som gäller motordrivna fordon, arbetsmaskiner och anordningar

Onödig tomgång på andra områden än vägar som avses i vägtrafiklagstiftningen är förbjuden. Närmare bestämmelser om tillåten behövlig tomgång på dessa områden får utfärdas genom förordning av statsrådet. Bestämmelser om övervakning av förbudet mot tomgång finns i lagen om parkeringsövervakning (727/2011). Bestämmelser om tomgång på väg finns i vägtrafiklagen (267/1981) och i bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Arbetsmaskiner och anordningar ska konstrueras, underhållas, hållas i skick och användas så att användningen i så liten utsträckning som möjligt medför skadliga konsekvenser för miljön. Arbetsmaskiner och anordningar ska vara typgodkända eller deras lämplighet för det avsedda användningsändamålet vara påvisbar på annat sätt, om användningen medför mer än obetydliga skadliga konsekvenser för miljön. Om användningen av en arbetsmaskin eller anordning har konstaterats eller med fog kan bedömas medföra risk eller olägenhet för hälsa eller miljö, får statsrådet förbjuda, begränsa eller ställa villkor för tillverkning, utsläppande på marknaden, export eller användning av dem

eller kräva typgodkännande av arbetsmaskinen eller anordningen. Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser utfärdas om

1) utsläpp från arbetsmaskiner eller anordningar samt förbud mot eller begränsning av utsläppande på marknaden eller användning av dem samt märkning av arbetsmaskiner eller anordningar, samt

2) skyldigheten att skaffa typgodkännande eller skyldigheten på annat sätt visa att en arbetsmaskin eller anordning uppfyller kraven i förordningen.

218 §

Beviljande av undantag i vissa fall

Miljöministeriet kan bevilja undantag från bestämmelserna i en statsråds förordning om kvalitetskrav på bränslen som har utfärdats med stöd av 216 § om undantaget behövs på grund av en exceptionell och oväntad förändring i leveransen av råolja eller oljeprodukter och det inte är möjligt att uppfylla förordningens krav vid raffinaderierna, och undantaget även i övrigt överensstämmer med det EU-direktiv som ska genomföras genom statsråd förordningen. Undantag beviljas på ansökan. Innan undantag beviljas ska miljöministeriet ge närings-, trafik- och miljöcentralen, kommunen och en i 188 § avsedd registrerad sammanslutning tillfälle att bli hörda med anledning av ansökan.

Säkerhets- och kemikalieverket kan på ansökan bevilja undantag för köp eller försäljning av en bestämd mängd av en produkt vars halt av flyktiga organiska föreningar inte underskrider gränsvärdena enligt en statsrådsförordning som utfärdats av statsrådet för genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/42/EG om begränsning av utsläpp av flyktiga organiska föreningar förorsakade av användning av organiska lösningsmedel i vissa färger och lacker samt produkter för fordonsreparationslackering och om ändring av direktiv 1999/13/EG. Undantag kan beviljas för produkter som används för restaurering och underhåll av byggnader och gamla fordon som har ett särskilt historiskt och kulturellt värde. Närmare bestämmelser om innehållet i ansökan och

om de objekt med ett särskilt av historiskt och kulturellt värde i fråga om vilka undantag för användning produkter kan beviljas utfärdas genom förordning av statsrådet.

219 §

Beredningen av förordningar

Vid beredningen av statsrådsförordningar som utfärdas med stöd av 2, 14 och 15 kap. samt 216 och 217 § ska de myndigheter och andra vars verksamhet eller intressen ärendet särskilt berör ges tillfälle att avge utlåtande.

220 §

Särskilda bestämmelser om långlivade organiska föreningar

Vid behandlingen av tillstånds- och anmälningsärenden enligt denna lag ska bestämmelserna i artiklarna 6.3 och 7 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 850/2004 om långlivade organiska föreningar och om ändring av direktiv 79/117/EEG iakttas.

Tillståndsmyndigheterna enligt denna lag är behöriga myndigheter enligt artikel 7 i den förordning som nämns i 1 mom. På tillsynen över att artikel 7 följs tillämpas vad som föreskrivs om tillsynen över efterlevnaden av denna lag samt bestämmelser som utfärdats och villkor och förelägganden som meddelats med stöd av den.

221 §

Särskilda bestämmelser om kvicksilver

Vid behandlingen av tillstånds- och anmälningsärenden enligt denna lag ska bestämmelserna i artiklarna 2, 3.1, 4.1, 4.2 och 6 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1102/2008 om exportförbud för metalliskt kvicksilver och vissa kvicksilverföreningar och kvicksilverblandningar och säker förvaring av metalliskt kvicksilver, nedan *förordningen om exportförbud för kvicksilver*, iakttas.

Vid tillsynen över att artiklarna 2, 3.1, 4.1 och 6 i förordningen om exportförbud för

kvicksilver följs, iakttas vad som föreskrivs om tillsynen över efterlevnaden av denna lag samt bestämmelser som utfärdats och villkor och förelägganden som meddelats med stöd av den.

222 §

Datasystemet för miljövårdsinformation

För information om miljön och de verksamheter som inverkar på den finns datasystemet för miljövårdsinformation. Det används för hantering och behandling av uppgifter som gäller miljöskydd, för tillsynen över miljölagstiftningen, för uppföljning av miljöns tillstånd samt för forskning och planering som gäller miljön.

Datasystemet för miljövårdsinformation består av uppgifter som registreras i närings-, trafik- och miljöcentralernas, regionförvaltningsverkens, Meteorologiska institutets, Finlands miljöcentrals och miljöministeriets datasystem, register och filer. Bestämmelser om de uppgifter som ska registreras i datasystemet finns i 223 §, avfallslagen, vattenlagen och miljöskyddslagen för sjöfarten och i bestämmelser som utfärdats med stöd av dem. Uppgifterna kan registreras i maskinläsbar form med hjälp av en teknisk anslutning.

De parter som för register och som avses i 2 mom. är också registeransvariga enligt personuppgiftslagen.

De parter enligt 2 mom. som för register samt den kommunala miljövårdsmyndigheten, den kommunala byggnadstillsynsmyndigheten och den kommunala hälsoskyddsmyndigheten har oberoende av bestämmelserna om sekretess avgiftsfritt rätt att få sådana uppgifter ur datasystemet för miljövårdsinformation som de behöver för att kunna sköta de uppgifter som föreskrivs för dem enligt lag.

Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet får uppgifter ur datasystemet lämnas ut i maskinläsbar form eller med hjälp av en teknisk anslutning eller på något annat säkert och tillförlitligt sätt som är lämpligt för ändamålet.

De parter enligt 2 mom. som för register ansvarar tillsammans för utvecklingen av datasystemets innehåll och funktion.

223 §

Uppgifter som ska registreras i datasystemet för miljövårdsinformation

Den statliga miljötillståndsmyndigheten ska i datasystemet registrera de beslut som den fattar med stöd av denna lag samt information om beslut av Vasa förvaltningsdomstol och högsta förvaltningsdomstolen i anslutning till dem.

Den statliga tillsynsmyndigheten ska registrera följande information i datasystemet:

1) de beslut som den fattar med stöd av denna lag samt information om beslut av Vasa förvaltningsdomstol och högsta förvaltningsdomstolen i anslutning till dem,

2) uppgifter baserade på registreringsanmälningar till den statliga tillsynsmyndigheten om registreringspliktiga verksamheter,

3) inspektionsberättelser om tillsynen enligt denna lag och andra uppgifter om tillsynsåtgärder,

4) uppgifter som avses i 105 § 1 mom. och som ska lämnas enligt statsrådets beslut,

5) bullerutredningar och handlingsplaner för bullerbekämpning enligt 151 § 1 mom. 2—4 punkten,

6) tillsynsplaner och tillsynsprogram enligt 168 § som utarbetats av den statliga tillsynsmyndigheten,

7) uppföljnings- och kontrolluppgifter och andra motsvarande uppgifter om tillståndspliktig och registreringspliktig verksamhet som omfattas av den statliga tillsynsmyndighetens tillsynsansvar och som verksamhetsutövaren är skyldig att lämna tillsynsmyndigheten.

Kommunen eller den kommunala miljövårdsmyndigheten ska registrera följande information i datasystemet:

1) beslut som fattats av den kommunala miljövårdsmyndigheten om tillstånds- och tillsynsuppgifter enligt denna lag samt uppgifter om beslut som till följd av överklagande meddelats av Vasa förvaltningsdomstol och högsta förvaltningsdomstolen,

2) uppgifter baserade på registreringsanmälningar till den kommunala miljövårdsmyndigheten om registreringspliktiga verksamheter,

3) luftvårdsplaner som avses i 145 § och handlingsplaner på kort sikt som avses i 146 §,

4) bullerutredningar och handlingsplaner för bullerbekämpning enligt 151 § 1 mom. 1 punkten,

5) uppföljnings- och kontrolluppgifter och andra motsvarande uppgifter om miljötillståndspliktig och registreringspliktig verksamhet som omfattas av den kommunala miljövårdsmyndighetens tillsynsansvar och som verksamhetsutövaren är skyldig att lämna tillsynsmyndigheten.

Den myndighet som godkänner de i 65 § avsedda planerna för uppföljning och kontroll ska också registrera dem i datasystemet.

De myndigheter som ansvarar för uppföljningen av miljöns tillstånd samt sakkunniginträttningar och forskningsinstitut ska i datasystemet registrera den uppföljningsinformation som avses i 143 §. Uppföljningsinformation kan också registreras av andra organisationer som myndigheterna i fråga och sakkunniginträttningarna och forskningsinstituten har godkänt.

Kommunen och den kommunala miljövårdsmyndigheten får lämna den ovan föreskrivna informationen till den statliga tillsynsmyndigheten för registrering i datasystemet, om de inte själva har möjlighet att registrera informationen.

224 §

Straffbestämmelser i strafflagen

Bestämmelser om straff för miljöförstöring finns i 48 kap. 1—4 § i strafflagen (39/1889).

225 §

Brott mot miljöskyddslagen

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1) åsidosätter en anmälningsskyldighet som avses i 99, 116, 118—120, 123, 136 eller 178 §,

2) åsidosätter sin skyldighet enligt ett tillståndsvillkor i miljötillståndet eller sin skyldighet enligt ett föreläggande eller villkor som en myndighet har meddelat med stöd av 95 § 1 mom., 99 eller 136 §,

3) bryter mot ett förbud som avses i 16—18 § eller mot en statsrådsförfordning som utfärdats med stöd av 9, 10, 17, 156, 216 eller 217 §,

4) åsidosätter sin skyldighet enligt 94 § 1—2 mom., 114, 115, 133, 134, 139 eller 155 § eller bryter mot villkoren i ett beslut som miljöministeriet meddelat med stöd av 213 §,

5) börjar vidta en åtgärd som avses i 118 § eller inleder verksamhet som avses i den paragrafen innan den tid som avses i 118 § 3 mom. har förflutit,

6) åsidosätter sin skyldighet enligt artikel 4—8, 10—13, 15—17, 20, 22—24 eller 27 i ozonförordningen eller sin skyldighet enligt artikel 3—9 i F-gasförordningen, handlar i strid med sin skyldighet enligt artiklarna 5, 6 eller 9.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 166/2006 om upprättande av ett europeiskt register över utsläpp och överföringar av föroreningar och om ändring av rådets direktiv 91/689/EEG och 96/61/EG, handlar i strid med 159 § 1 mom. eller 161 § eller handlar i strid med en statsrådsförfordning som utfärdats med stöd av 17 kap.,

7) åsidosätter sin skyldighet enligt artikel 7 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 850/2004 om långlivade organiska föroreningar och om ändring av direktiv 79/117/EEG, eller

8) åsidosätter skyldigheten att lämna uppgifter enligt artikel 6 i förordningen om exportförbud för kvicksilver,

ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *brott mot miljöskyddslagen* dömas till böter.

Till straff för brott mot tystnadsplikten enligt 210 § döms enligt 38 kap. 1 eller 2 § i strafflagen, om inte gärningen utgör brott enligt 40 kap. 5 § i strafflagen eller strängare straff för den föreskrivs någon annanstans i lag.

För en överträdelse av förbud mot tomgångskörning med motorfordon kan felparkeringsavgift påföras enligt vad som föreskrivs i lagen om parkeringsövervakning (727/2011).

Den som bryter mot ett i denna lag avsett förbud eller åläggande som har förenats med vite kan lämnas obestraftad för samma gärning om vitet har dömts ut.

21 kap.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

226 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs miljöskyddslagen (86/2000), nedan den lag som upphävs, och lagen om införande av miljöskyddslagstiftningen (113/2000), nedan *lagen om införande*.

Om det på något annat ställe i lagstiftningen hänvisas till den miljöskyddslag som gällde vid ikraftträdandet av denna lag, ska denna lag tillämpas i dess ställe.

227 §

Författningar som utfärdats före lagens ikraftträdande

De förordningar av statsrådet och av miljöministeriet som utfärdats med stöd av den lag som upphävs, liksom även de beslut av statsrådet som utfärdats med stöd av de lagar som upphävdes genom lagen om införande, förblir i kraft tills något annat bestäms med stöd av denna lag.

228 §

Myndighetsbeslut som meddelats före lagens ikraftträdande

Ett beslut som en myndighet har meddelat med stöd av den lag som upphävs och som gäller när denna lag träder i kraft ska iakttas, om inte något annat föreskrivs nedan.

Ett vid ikraftträdandet av denna lag gällande tillstånd, med tillstånd jämförbart beslut eller annat beslut som meddelats med stöd av vattenlagen (264/1961), avfallslagen (1072/1993), lagen angående vissa granne-

lagsförhållanden, lagen om avfallshantering (673/1978) eller hälsovårdslagen (469/1965), eller med stöd av en lag som upphävdes genom lagen om införande, ska iaktas om inte något annat föreskrivs nedan.

På de beslut som avses i 1 och 2 mom. tillämpas 9 kap. och på tillsynen över efterlevnaden av besluten tillämpas 18 kap. Dessa kapitel tillämpas också på verksamhet för vilken tillstånd inte har behövt sökas på grund av att verksamheten placerats i enlighet med en stads- eller byggnadsplan.

229 §

Anhängiga ärenden

Ärenden som är anhängiga vid en förvaltningsmyndighet eller en domstol när denna lag träder i kraft behandlas och avgörs i enlighet med de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet, om inte något annat föreskrivs nedan.

Om fullföljdsdomstolen upphäver ett beslut på vilket de bestämmelser som gällde vid denna lags ikraftträdande ska tillämpas och återförvisar ärendet för att behandlas på nytt i sin helhet, ska ärendet behandlas och avgöras i enlighet med bestämmelserna i denna lag.

230 §

Skyldighet att ansöka om miljötillstånd

För verksamhet som utövas när denna lag träder i kraft och som är tillståndspliktig enligt denna lag men som inte var tillståndspliktig enligt den lag som upphävs ska miljötillstånd sökas inom ett år från lagens ikraftträdande. Att tillståndsärendet är anhängigt hindrar inte att verksamheten fortsätter.

Om man på det sätt som avses i 29 § väsentligt ändrar verksamhet som utövas med stöd av ett i 228 § 3 mom. avsett tillstånd eller därmed jämförbart beslut och som enligt denna lag är tillståndspliktig, ska miljötillstånd sökas för hela verksamheten. Att tillståndsärendet är anhängigt hindrar inte att verksamheten fortsätter.

Trots vad som föreskrivs i 1 mom. ska en sådan i punkt 6 i tabell 2 i bilaga 1 avsedd anläggning som använder organiska lös-

ningsmedel som är verksam vid ikraftträdandet av denna lag och inte har miljötillstånd ansöka om tillstånd när anläggningens verksamhet efter ikraftträdandet av lagen ändras väsentligt på det sätt som avses i en statrådsförordning som utfärdats med stöd av 9 § eller en förordning som utfärdats med stöd av den lag som upphävs.

231 §

När tillståndsplikten upphör

Om en verksamhet inte längre kräver miljötillstånd enligt denna lag, upphör ett tillstånd eller ett med tillstånd jämförbart beslut som beviljats med stöd av den lag som upphävs eller med stöd av någon av de lagar som nämns i 228 § 2 mom. att gälla när denna lag träder i kraft. Om en tillståndsansökan som gäller sådan verksamhet är anhängig, lämnas behandlingen av ansökan därhän.

Om den verksamhet som avses i 1 mom. enligt 116 § 1 mom. ska registreras upphör miljötillståndet för verksamheten dock att gälla först när en statrådsförordning som gäller verksamheten och som utfärdats med stöd av 10 § i denna lag eller 12 § i den lag som upphävs blir tillämplig. Om en verksamhet som ska registreras gäller inrättandet eller driften av en tillståndspliktig anläggning på det sätt som avses i 5 § 1 mom. 3 punkten, upphör miljötillståndet för anläggningen att gälla först när ansökan om miljötillstånd för väsentlig ändring av verksamheten ska göras enligt 29 §, när ansökan om översyn av tillståndsvillkoren blir anhängig enligt 71 § eller när miljötillståndet behöver ändras enligt 89 §.

När miljötillståndet för en registreringspliktig verksamhet upphör att gälla ska den behöriga myndigheten registrera verksamheten och underrätta verksamhetsutövaren om registreringen.

Är det oklart om verksamhet som avses i 1 eller 2 mom. kräver miljötillstånd enligt denna lag, får verksamhetsutövaren eller tillsynsmyndigheten begära ett klargörande beslut av tillståndsmyndigheten om huruvida tillståndet har upphört att gälla. Ärendet ska behandlas enligt vad som föreskrivs i 96 §.

Avgift tas inte ut för behandlingen av ärendet.

Tillsynsmyndigheten ska inom ett år från lagens ikraftträdande underrätta verksamhetsutövaren om att ett tillstånd som gäller annan verksamhet än sådan som avses i 2 mom. upphör att gälla och vid behov inom samma tid inleda ett ärende för att utreda huruvida tillståndet har upphört att gälla så som avses i 4 mom.

232 §

Direktivanläggningar

Verksamhetsutövaren vid en direktivanläggning som är verksam när denna lag träder i kraft och i fråga om vilken slutsatserna gällande anläggningens huvudsakliga verksamhet har trätt i kraft före ikraftträdandet av denna lag ska göra en i 80 § 2 mom. avsedd utredning inom sex månader från ikraftträdandet av lagen, om anläggningens huvudsakliga verksamhet är tillverkning av glas, järn- och stålproduktion, produktion av cement, kalk och magnesiumoxid eller garvning av hudar och skinn och i övriga fall inom ett år från ikraftträdandet, samt vid behov ansöka om översyn av tillståndet enligt 81 §.

Verksamhetsutövaren vid en direktivanläggning som är verksam när denna lag träder i kraft ska utarbeta den statusrapport som avses i 82 § senast i samband med att

1) tillstånd för väsentlig ändring av verksamheten söks enligt 29 §,

2) tillstånd eller tillståndsvillkor ses över enligt 71 eller 81 §, eller

3) tillståndet ändras enligt 89 §.

På verksamhetsutövare vid stora förbränningsanläggningar och samförbränningsanläggningar tillämpas bestämmelserna i 2 mom. först efter den 30 juni 2014.

233 §

Stora förbränningsanläggningar

På stora förbränningsanläggningar för vilka miljötillstånd har beviljats före den 20 februari 2013 och på anläggningar vilkas miljötillståndsansökan har kungjorts före den dagen

och som tas i bruk senast den 20 februari 2014 tillämpas 98 § 1 mom. från och med den 1 januari 2016.

Verksamhetsutövaren vid en sådan i 1 mom. avsedd stor förbränningsanläggning som är verksam efter den 31 december 2015 ska senast den 30 juni 2014 lämna in en ansökan om fastställande av reglerna för sammanräkning av bränsleeffekten enligt 98 § 1 mom. och fastställande av skyldigheterna enligt en statsråds förordning som utfärdats med stöd av 9 § i tillståndet för anläggningen, om skyldigheterna i fråga inte tidigare har fastställts i tillståndet. Senast den dagen ska också en ansökan om översyn av tillståndsvillkoren för anläggningar som ingår i den nationella övergångsplanen enligt 101 § lämnas in på det sätt som föreskrivs i 103 § 2 mom.

Verksamhetsutövaren vid en förbränningsanläggning som ingår i den nationella övergångsplanen enligt 101 § ska senast den 1 januari 2019 lämna in en ansökan om fastställande av de skyldigheter i anläggningens miljötillstånd som avses i 2 mom., om skyldigheterna i fråga inte tidigare har fastställts i tillståndet. Verksamhetsutövaren vid en förbränningsanläggning som avses i artikel 35 i industriutsläppsdirektivet ska lämna in motsvarande ansökan senast den 1 januari 2020.

Ett ärende som gäller översyn av miljötillståndet eller tillståndsvillkoren för en stor förbränningsanläggning och som är anhängigt när denna lag träder i kraft kan på sökandens begäran behandlas så att bestämmelserna i en statsrådsförordning som utfärdats med stöd av 98 och 9 § beaktas vid behandlingen.

En sökande som avses i 104 § 1 mom. ska senast den 30 juni 2014 till miljöministeriet lämna in de i momentet avsedda detaljerade uppgifterna om de åtgärder som behöver vidtas för genomförande av planen i respektive anläggning.

234 §

Samförbränningsanläggningar

På samförbränningsanläggningar för vilka miljötillstånd har beviljats före den 20 februari 2013 och på anläggningar vilkas miljötillståndsansökan har kungjorts före den dagen

och som tas i bruk senast den 20 februari 2014 tillämpas 109 § från och med den 1 januari 2016.

Verksamhetsutövaren vid en sådan i 1 mom. avsedd samförbränningsanläggning som är verksam efter den 31 december 2015 ska senast den 30 juni 2014 lämna in en ansökan om fastställande av reglerna för sammanräkning av bränseffekten enligt 109 § och fastställande av skyldigheterna enligt en statrådsförordning som utfärdats med stöd av 9 § i tillståndet för anläggningen, om skyldigheterna i fråga inte tidigare har fastställts i tillståndet.

Ett ärende som gäller översyn av miljötillståndet eller tillståndsvillkoren för en samförbränningsanläggning och som är anhängigt när denna lag träder i kraft kan på sökandens begäran behandlas så att bestämmelserna i en statrådsförordning som utfärdats med stöd av 109 och 9 § beaktas vid behandlingen.

235 §

Översyn av tillståndsvillkor som gäller säkerhet för avfallsbehandling

Om miljötillstånd har beviljats för avfallsbehandling före den 1 maj 2012 och den säkerhet som ställts för verksamheten inte är förenlig med 59—61 §, ska tillståndsvillkoret om säkerhet ses över senast i samband med att

1) tillstånd för väsentlig ändring av verksamheten söks enligt 29 §,

2) tillståndsvillkoren ses över enligt 71 eller 81 §,

3) tillståndet ändras enligt 89 §, eller

4) tillståndsmyndigheten meddelar förelägganden som avses i 94 § 3 mom. om åtgärder för avslutande av verksamheten.

236 §

Deponier för utvinningsavfall

På deponier för utvinningsavfall tillämpas inte 113—115 §, om

1) deponin har stängts i enlighet med lag före den 1 juni 2008, eller

2) utvinningsavfall inte har mottagits på deponin efter den 30 april 2006 och det i tillståndet för deponin har bestämts att deponin ska stängas eller en ansökan om detta har lämnats in senast den 1 juli 2008 och deponin faktiskt har stängts senast den 31 december 2010.

På deponier för utvinningsavfall som medför risk för storolycka tillämpas dock 115 § 1 mom. i de situationer som avses i 1 mom. 2 punkten.

På deponier för utvinningsavfall för vilka miljötillstånd eller motsvarande tillstånd har beviljats före den 1 juni 2008 tillämpas skyldigheterna gällande säkerheter i 59—61 § från och med den 1 maj 2014. För komplettering av säkerheten ska miljötillståndet vid behov ändras. Om miljötillstånd för väsentlig ändring av verksamheten dock söks före detta datum, ska tillståndsvillkoret om säkerhet ses över i samband med det så att det blir förenligt med 59—61 §.

237 §

Förorening av mark

På skyldigheten att sanera mark som förorenats före ikraftträdandet av denna lag tillämpas 133 §, om föroreningen har förorsakats efter den 31 december 1993. En statsrådsförordning som utfärdats med stöd av 135 och 136 § i denna lag eller med stöd av 14 § i den lag som upphävs tillämpas dock också på förorening av mark som förorsakats före den 1 januari 1994.

238 §

Fastigheters avloppssystem

De krav på behandling av avloppsvatten som anges i en statsrådsförordning som utfärdats med stöd av 156 § tillämpas inte på funktionsdugliga avloppssystem som den 9 mars 2011 varit i bruk på en fastighet där en eller flera stadigvarande bosatta innehavare har fyllt 68 år senast detta datum, om hushållsavloppsvattnet från fastigheten inte medför risk för förorening av miljön.

Bestämmelserna i lags 157 § tillämpas på funktionsdugliga avloppssystem som varit i

bruk den 1 maj 2005. Den paragrafen tillämpas också på avloppssystem som har godkänts i bygglovet före detta datum.

239 §

Tillsynsplaner och tillsynsprogram

Tillsynsplaner enligt 95 § i den lag som upphävs betraktas som tillsynsplaner enligt 168 § i denna lag. Den statliga tillsynsmyndigheten ska utarbeta ett i 168 § avsett tillsynsprogram inom nio månader från ikraftträdandet av denna lag.

Den kommunala miljövårdsmyndigheten ska utarbeta en tillsynsplan och ett tillsyns-

program inom tre år från ikraftträdandet av lagen.

240 §

Uppgifter som ska registreras i datasystemet för miljövårdsinformation

Den i 223 § avsedda skyldigheten för kommunerna och de kommunala miljövårdsmyndigheterna att registrera uppgifter ska tillämpas när tre år har förflutit från lagens ikraftträdande, om registreringsskyldigheten är ny i förhållande till den lag som upphävs.

TILLSTÅNDSPLIKTIGA VERKSAMHETER

TABELL 1 Direktivanläggningar
1. Skogsindustri
a) Industriella anläggningar där det framställs pappersmassa av trä eller andra fibrösa material
b) Industriella anläggningar där det framställs papper, papp eller kartong, och produktionskapaciteten överstiger 20 ton per dygn
c) Industriella anläggningar där det framställs en eller flera av följande träskivor: OSB-spånskivor, spånskivor eller träfiberskivor, och där produktionskapaciteten överstiger 600 m ³ per dygn
d) Behandling av trä och träprodukter med kemikalier där produktionskapaciteten överstiger 75 m ³ per dygn av annat slag än behandling uteslutande mot blånadssvampar
2. Metallindustri
a) Rostning och sintring av metallhaltig malm, inbegripet sulfidmalm
b) Produktion av råjärn eller stål (primär eller sekundär smältning), inklusive utrustning för kontinuerlig gjutning, med en kapacitet som överstiger 2,5 ton per timme
c) Produktion av icke-järnmetaller av malm, slig eller sekundärt råmaterial genom metallurgiska, kemiska eller elektrolytiska processer
d) Drift av järn- och stålgiuterier med en produktionskapacitet som överstiger 20 ton per dygn
e) Andra giuterier eller smältverk, med en smältningskapacitet som överstiger 4 ton per dygn för bly och

TABELL 2 Andra anläggningar
1. Skogsindustri
a) Sågverk där produktionskapaciteten är minst 20 000 m ³ sågvirke per år
b) Upplag av obarkat virke i vatten där minst 20 000 m ³ virke kan förvaras på en gång, dock inte upplag i vatten där det finns ett slutet vattenhanteringssystem
c) Fabriker som framställer OSB-spånskivor, spånskivor eller träfiberskivor där produktionskapaciteten är minst 10 000 m ³ per år och högst 600 m ³ per dygn eller fabriker som tillverkar eller ytbelägger plywood eller andra träskivor där produktionskapaciteten är minst 10 000 m ³ per år
d) Träimpregneringsinrättningar med en produktionskapacitet som är högst 75 m ³ per dygn eller andra sådana anläggningar som använder träskyddskemikalier där mängden använda träskyddskemikalier överstiger 1 ton per år
e) Limträfabriker eller sådana fabriker som tillverkar andra limmade eller laminerade träprodukter med en förbrukning av lim som överstiger 25 ton per år
f) Fanerfabriker
2. Metallindustri
a) Kallvalsverk för järnbaserade metaller
b) Järn- eller stålverk eller fabriker som tillverkar järnlegeringar, där produktionskapaciteten är högst 2,5 ton per timme
c) Valsverk, smidesverkstäder eller dragerier för icke-järnmetaller
d) Drift av järn- och stålgiuterier med en produktionskapacitet på högst 20 ton per dygn, men minst 200 ton per år
e) Andra giuterier eller smältverk där smältningskapaciteten är högst 20 ton per dygn, men minst 200 ton

TABELL 1 Direktivanläggningar
kadmium eller 20 ton per dygn för icke-järnmetaller
f) Behandling av järnbaserade metaller genom anbringande av skyddsbeläggningar av smält metall med en inmatning som överstiger 2 ton råstål per timme
g) Varmvalsverk för järnbaserade metaller, med en kapacitet som överstiger 20 ton per timme eller smidesverkstäder där slagenergin per hammare överstiger 50 kilojoule och den använda värmeeffekten överstiger 20 megawatt
h) Ytbehandling av metaller eller plaster genom en elektrolytisk eller kemisk process där behandlingsbadens sammanlagda volym överstiger 30 m ³
3. Energiproduktion
a) Förbränning av bränsle i anläggningar med en total bränsleeffekt på minst 50 megawatt; vid fastställandet av anläggningens bränsleeffekt adderas alla energiproducerande enheter som finns på samma anläggningsområde
b) Avskiljning av koldioxidströmmar från anläggningar som omfattas av tabell 1 för geologisk lagring enligt direktiv 2009/31/EG
4. Kemisk industri; tillverkning av de ämnen eller grupper av ämnen som anges nedan där tillverkningen omfattar kemiska eller biologiska reaktioner och sker i industriell skala
a) Tillverkning av oorganiska kemikalier såsom - gaser, som t.ex. ammoniak, klor eller klorväte, fluor eller fluoväte, koloxider, svavelföreningar, kväveoxider, väte, svaveldioxid, karbonylklorid (fosgen) - syror, som t.ex. kromtrioxid, fluorvätesyra, fosforsyra, salpetersyra, saltsyra, svavelsyra, oleum, svavelsyrlighet - baser, som t.ex. ammoniumhydroxid, kaliumhydroxid, natriumhydroxid - salter, som t.ex. ammoniumklorid, kaliumklorat, kaliumkarbonat, natriumkarbonat, perborat, silvernitrat - icke-metaller, metalloxider eller andra oorganiska föreningar som t.ex. kalciumkarbid, kisel, kiselkarbid
b) Tillverkning av organiska kemikalier såsom - enkla kolväten (linjära eller cykliska, mättade eller omättade, alifatiska eller aromatiska)

TABELL 2 Andra anläggningar
per år; vid smältning av bly eller kadmium får smältningsskapaciteten vara högst 4 ton per dygn
f) Behandling av järnbaserade metaller genom anbringande av skyddsbeläggningar av smält metall med en inmatning av högst 2 ton råstål per timme
g) Varmvalsverk för järnbaserade metaller, med en kapacitet på högst 20 ton per timme eller smidesverkstäder där slagenergin per hammare är högst 50 kilojoule och den använda värmeeffekten är högst 20 megawatt
h) Ytbehandling av metaller eller plaster genom en elektrolytisk eller kemisk process där behandlingsbadens sammanlagda volym är minst 5 och högst 30 m ³
i) Fartygsvarv
j) Ackumulatorfabriker
3. Energiproduktion
a) Förbränning av bränslen i anläggningar där det finns en eller flera energiproducerande enheter med en bränsleeffekt på minst 20 megawatt för förbränning av fast bränsle, och den sammanräknade bränsleeffekten för alla energiproducerande enheter på anläggningsområdet är under 50 megawatt
b) Kärnkraftverk
4. Kemisk industri; tillverkning av de ämnen eller grupper av ämnen som anges nedan där tillverkningen omfattar kemiska eller biologiska reaktioner och sker i industriell skala

TABELL 1 Direktivanläggningar
- syreinhållande organiska föreningar, särskilt alkoholer, aldehyder, ketoner, karboxylsyror, estrar och blandningar av estrar, acetat, etrar, peroxider och epoxihartser - svavelinhållande organiska föreningar - kväveinhållande organiska föreningar, särskilt aminer, amider, nitronyl- och nitroföreningar, niträtföreningar, nitriler, cyanater, isocyanater - fosfor innehållande organiska föreningar - halogenerade kolväten - metallorganiska föreningar - plaster (polymerer, syntetfibrer, regenererad cellulosa) - syntetgummi - färgämnen och pigment - ytaktiva ämnen och tensider
c) Olje- eller gasraffinaderier
d) Tillverkning av växtskyddsmedel eller biocider
e) Tillverkning av sprängämnen
f) Tillverkning av gödselmedel baserade på fosfor-, kväve- eller kaliumbaserade råvaror (enkla eller sammansatta gödselmedel)
g) Tillverkning av produkter som innehåller läkemedel, även mellanprodukter
5. Tillverkning av bränslen eller upplagring och hantering av kemikalier eller bränslen
a) Förgasning eller förvätskning av kol eller förgasning eller förvätskning av andra bränslen än kol i anläggningar med en bränsleeffekt på minst 20 megawatt
b) Framställning av kol (hårt kol) eller av grafit elektroder genom bränning eller grafitisering
c) Produktion av koks

TABELL 2 Andra anläggningar
a) Fabriker som tillverkar tvättmedel, där produktionskapaciteten är minst 50 ton per år
b) Målarfärgs-, färg- eller lackfabriker, där produktionskapaciteten är minst 300 ton per år
c) Limfabriker
d) Gummifabriker
e) Fabriker som tillverkar mineraloljeproducter, där produktionskapaciteten är minst 10 000 ton per år
f) Fabriker som tillverkar sötningsmedel
g) Fabriker som tillverkar stärkelsederivat
5. Tillverkning av bränslen eller upplagring och hantering av kemikalier eller bränslen
a) Förgasning eller förvätskning av andra bränslen än kol i anläggningar med en bränsleeffekt på under 20 megawatt och där det tillverkas minst 3 000 ton bränsle per år
b) Anläggningar för tillverkning av fast, flytande eller

TABELL 1 Direktivanläggningar
6. Verksamhet där organiska lösningsmedel används
a) Ytbehandling av material, föremål eller produkter med användning av organiska lösningsmedel, i synnerhet för appretering, tryckning, bestrykning, avfettning, vattenskyddsimpregnering, limning, målning, rengöring eller impregnering med en förbrukning av organiskt lösningsmedel som överstiger 150 kg per timme eller mer än 200 ton per år

TABELL 2 Andra anläggningar
gasformigt bränsle, där det tillverkas minst 5 000 ton bränsle per år
c) Anläggningar för tillverkning av grillkol med trä som råvara, där det tillverkas minst 3 000 ton kol per år
d) Distributionsstationer för flytande bränslen, där bränslecisternernas totala volym är minst 10 m ³ , dock inte distributionsstationer för bränsle som används i motordrivna fordon eller motorbåtar
e) Andra upplag för flytande bränslen eller farliga kemikalier i flytande form där det är möjligt att lagra minst 100 m ³ sådana kemikalier, dock inte bränslecisterner i registreringspliktiga energiproducerande anläggningar som avses i bilaga 2, stortransformatorstationer för kraftöverföring eller sådana styckegodslager för färdigt packade produkter som är belägna utanför ett viktigt eller annat för vattenförsörjning lämpligt grundvattenområde
f) Stenkolsupplag
6. Verksamhet där organiska lösningsmedel används
a1) Rengöring av ytor med organiska lösningsmedel som innehåller ämnen eller blandningar som är försedda med faroangivelserna H340, H341, H350, H350i, H351, H360D eller H360F, när förbrukningen av lösningsmedel överstiger 1 ton per år, men är högst 200 ton per år
a2) Verksamheter där förbrukningen av organiska lösningsmedel överstiger 10 ton per år, men är högst 200 ton per år - annan ytrensning än den som avses i underpunkt a1 - fordonslackering både i produktionsanläggningar och utanför dem - beläggning av metall-, plast-, textil, väv, folie- och papper - beläggning av trätor - läderbeläggning - beläggning av lindningstråd - skottillverkning - trä- och plastlaminering - limning - följande tryckaktiviteter: rulloffset med heat-setfärg, djuptryck av publikationer, andra djuptryck, flexografi, rotationsscreentryck, inklusive rotationsscreentryck på textil och papp, laminering eller lackering - förädling av gummi - bandlackering - träimpregnering
b) Verksamheter där förbrukningen av organiska lös-

TABELL 1 Direktivanläggningar	TABELL 2 Andra anläggningar
	ningsmedel överstiger 10 ton per år - utvinning av vegetabiliska oljor och animaliska fetter och raffinering av vegetabiliska oljor - tillverkning av beläggningar, lacker, lim och tryckfärg - tillverkning av farmaceutiska produkter
	c) Anläggningar där organiska lösningsmedel används och där förbrukningen av dem, fränsett den andel som binds i produkterna, är minst 10 ton per år eller motsvarande toppförbrukning är minst 20 kg i timmen, inklusive verksamhet där flyktiga organiska föreningar frigörs ur de drivgaser eller expansionsmedel som ingår i råvarorna
7. Malm- eller mineralbrytning eller tagande av marksubstanser och torv	7. Malm- eller mineralbrytning eller tagande av marksubstanser och torv
	a) Gruvdrift och maskinell guldgrävning
	b) Anläggningar för anrikning av malmer eller mineraler
	c) Stenbrott eller sådan stenbrytning som är anknuten till annat än schaktningsarbete och där stenmaterial behandlas minst 50 dagar
	d) Torvutvinning och därtill anknuten dikning
	e) Permanenta stenkrossar eller anläggningar för kalkstensmalning eller flyttbara stenkrossar eller anläggningar för kalkstensmalning som är förlagda till ett visst område och i användning sammanlagt minst 50 dagar
8. Tillverkning av mineralprodukter	8. Tillverkning av mineralprodukter
a) Tillverkning av cementklinker i roterugn med en produktionskapacitet som överstiger 500 ton per dygn, eller i andra typer av ugnar med en produktionskapacitet som överstiger 50 ton per dygn	a) Cementfabriker där produktionskapaciteten i roterugn är högst 500 ton per dygn och i andra typer av ugnar högst 50 ton per dygn
b) Tillverkning av kalk i ugnar med en produktionskapacitet som överstiger 50 ton per dygn	b) Tillverkning av kalk i ugnar med en sammanlagd produktionskapacitet som är högst 50 ton per dygn
c) Smältning av mineraler, inklusive tillverkning av mineralull, med en smältningskapacitet som överstiger 20 ton per dygn	c) Mineralullsfabriker med en smältningskapacitet som är högst 20 ton per dygn, men över 6 000 ton per år
d) Tillverkning av glas inklusive glasfibrer, med en smältningskapacitet som överstiger 20 ton per dygn	d) Fabriker som tillverkar glas eller glasfiber med en smältningskapacitet som är högst 20 ton per dygn, men över 6 000 ton per år
e) Tillverkning av asbest eller asbestbaserade produkter	e) Anläggningar som behandlar asbest eller asbestbaserade produkter

TABELL 1 Direktivanläggningar
f) Tillverkning av keramiska produkter genom bränning, särskilt takpannor, tegel, eldfast sten, kakel, stengods eller porslin med en produktionskapacitet som överstiger 75 ton per dygn och/eller med en ugnskapacitet som överstiger 4 m ³ och med en sättningsdensitet per ugn på mer än 300 kg/m ³
g) Tillverkning av magnesiumoxid i ugnar med en produktionskapacitet som överstiger 50 ton per dygn
9. Produktion eller behandling av läder eller textilier i en anläggning
a) Förbehandling (tvättning, blekning och mercerisering) eller färgning av textilfibrer eller textilier där behandlingskapaciteten överstiger 10 ton per dygn
b) Garvning av hudar och skinn med en behandlingskapacitet på mer än 12 ton färdiga produkter per dygn
10. Tillverkning av livsmedel eller foder
a) Drift av slakterier där produktionskapaciteten överstiger 50 ton slaktkroppar per dygn
Framställning av livsmedel eller foder med beredning och behandling, utom ren paketering, av följande råvaror, oavsett om de är tidigare behandlade eller obehandlade:
b) Enbart animaliska råvaror (andra än enbart mjölk) för en produktionskapacitet på mer än 75 ton färdiga produkter per dygn
Framställning av livsmedel eller foder med beredning och behandling, utom ren paketering, av följande råvaror, oavsett om de är tidigare behandlade eller obehandlade:
c) Enbart vegetabiliska råvaror för en produktionskapacitet på mer än 300 ton färdiga produkter per dygn

TABELL 2 Andra anläggningar
Tillverkning av följande keramiska produkter genom bränning med en produktionskapacitet som är högst 75 ton per dygn och/eller med en ugnskapacitet på högst 4 m ³ och med en sättningsdensitet per ugn på högst 300 kg/m ³ :
f1) keramik- eller porslinsfabriker med en produktionskapacitet på minst 200 ton per år
f2) lättgrusfabriker med en produktionskapacitet som överstiger 3 000 ton per år
g) Permanenta betongstationer eller fabriker som tillverkar betongprodukter
h) Lättbetongfabriker med en produktionskapacitet som överstiger 3 000 ton per år
i) Gipsskivefabriker
9. Produktion eller behandling av läder eller textilier i en anläggning
a) Anläggningar där textilfibrer eller textilier förbehandlas eller färgas med en behandlingskapacitet som är minst 1 och högst 10 ton per dygn
b) Läderfabriker eller anläggningar för pälsberedning, dock inte tillverkning av produkter från färdigt bearbetade skinn
c) Fiberduksfabriker
d) Tvättinrättningar där textilier tvättas med vatten, där kapaciteten är minst 1 ton per dygn, eller andra kemiska tvättinrättningar än de registreringspliktiga inrättningar som avses i bilaga 2
10. Tillverkning av livsmedel eller foder
a) Slakterier där produktionskapaciteten är minst 5 och högst 50 ton slaktkroppar per dygn
b1) Anläggningar som behandlar eller förädlar kött eller köttprodukter och som använder minst 1 000 ton animaliska råvaror per år, och där produktionskapaciteten är högst 75 ton färdiga produkter per dygn
b2) Anläggningar som behandlar eller förädlar fisk eller fiskeriprodukter och som använder minst 100 ton animaliska råvaror per år, och där produktionskapaciteten är högst 75 ton färdiga produkter per dygn
c1) Anläggningar som behandlar eller förädlar potatis eller rotfrukt och som använder minst 2 000 ton vegetabiliska råvaror per år, och där produktionskapaciteten är högst 300 ton färdiga produkter per dygn
c2) Anläggningar som behandlar eller förädlar grönsa-

TABELL 1 Direktivanläggningar

eller 600 ton per dygn, om anläggningen är i drift i högst 90 dygn i rad under ett år

Framställning av livsmedel eller foder med beredning och behandling, utom ren paketering, av följande råvaror, oavsett om de är tidigare behandlade eller obehandlade:

d) Animaliska och vegetabiliska råvaror, både i kombinerade och separata produkter, där produktionskapaciteten för färdiga produkter i ton per dygn överstiger

- 75 om A är minst 10, eller
- $300 - (22,5 \times A)$, om A är mindre än 10

där A är andelen animaliskt material (i viktprocent) av produktionskapaciteten för färdiga produkter. Förpackningen ska inte inkluderas i produktens slutliga vikt. Denna punkt ska inte tillämpas då råvaran är endast mjölk.

TABELL 2 Andra anläggningar

ker, oljeväxter, melass eller malkorn och som använder minst 5 000 ton vegetabiliska råvaror per år, och där produktionskapaciteten är högst 300 ton färdiga produkter per dygn, dock inte fabriker som tillverkar kallpressad vegetabilisk olja

c3) Andra anläggningar än de som avses i underpunkterna c1 och c2 och som behandlar eller förädlar vegetabiliska råvaror, och som använder minst 10 000 ton vegetabiliska råvaror per år, och där produktionskapaciteten är högst 300 ton färdiga produkter per dygn, dock inte fabriker som tillverkar kallpressad vegetabilisk olja

c4) Bryggerier med en produktionskapacitet som är minst 250 000 liter per år och högst 300 000 liter per dygn

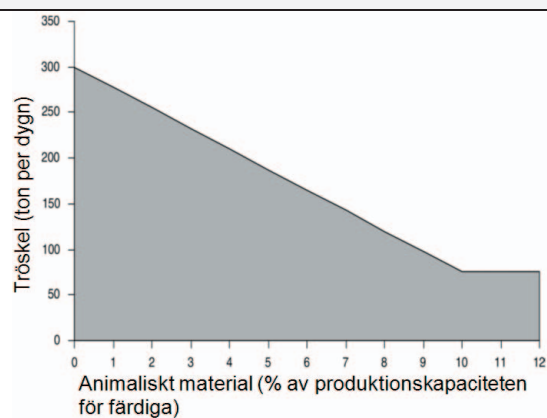
c5) Tillverkning av cider och vin genom jäsning med en produktionskapacitet som är minst 750 000 liter per år och högst 300 000 liter per dygn

c6) Andra anläggningar än de som avses i underpunkterna c4 och c5 och som tillverkar läske- eller alkoholdrycker, där produktionskapaciteten är sammanlagt minst 50 miljoner liter per år och högst 300 000 liter per dygn

d1) Anläggningar som tillverkar margarin eller andra vegetabiliska eller animaliska fetter eller oljor med en produktionskapacitet för färdiga produkter som är minst 15, men högst 75 ton per dygn, om andelen animaliskt material av produktionskapaciteten för de färdiga produkterna är minst 10 viktprocent; i andra fall högst $300 - (22,5 \times A)$ ton per dygn, där A är andelen animaliskt material (i viktprocent) av de färdiga produkterna

d2) Industriella anläggningar som tillverkar eller blandar foder eller foderprotein med en produktionskapacitet för färdiga produkter som är minst 15, men högst 75 ton per dygn, om andelen animaliskt material av produktionskapaciteten för de färdiga produkterna är minst 10 viktprocent; i andra fall högst $300 - (22,5 \times A)$ ton per dygn, där A är andelen animaliskt material (i viktprocent) av de färdiga produkterna

d3) Glassfabriker eller ostmejerier, där produktionskapaciteten för färdiga produkter är minst 1 000 ton per år, men högst 75 ton per dygn, om andelen animaliskt material av produktionskapaciteten för de färdiga produkterna är minst 10 viktprocent; i andra fall $300 - (22,5 \times A)$ ton per dygn, där A är andelen animaliskt material (i viktprocent) av de färdiga produkterna

TABELL 1 Direktivanläggningar

e) Behandling och bearbetning av endast mjölk baserad på en invägning av mer än 200 ton per dygn (årsmedelvärde)

11. Djurstallar eller fiskodling

a) Uppfödning av fjäderfä med mer än 40 000 platser för fjäderfä och svinhus med mer än 2 000 platser för slaktsvin avsedda för produktion (≥ 30 kg), eller med mer än 750 platser för suggor; med fjäderfä avses höns, kalkoner, pärlhöns, ankor, änder, gäss, vaktlar, duvor, fasaner, raphhöns och andra fåglar

12. Trafik

TABELL 2 Andra anläggningar

d4) Anläggningar som tillverkar färdigmat med en produktionskapacitet för färdiga produkter som är minst 5 000 ton per år, men högst 75 ton per dygn, om andelen animaliskt material av produktionskapaciteten för de färdiga produkterna är minst 10 viktprocent; i andra fall $300 - (22,5 \times A)$ ton per dygn, där A är andelen animaliskt material (i viktprocent) av de färdiga produkterna

e) Anläggningar för uppsamling, behandling eller bearbetning av endast mjölk baserad på en invägning av minst 100 och högst 200 ton per dygn

f) Fabriker som tillverkar sötsaker, där produktionskapaciteten är minst 15 ton per dygn

g) Anläggningar för förpackning av malt-, alkohol- eller läskedrycker, där produktionskapaciteten är minst 50 miljoner liter per år

h) Tillverkning av gelatin från hudar, skinn och ben

11. Djurstallar eller fiskodling

a) Djurstallar som är avsedda för minst 30 mjölkkor, 80 köttnöt, 60 hästar eller ponnyer, 160 tackor eller getter, 60–750 fullvuxna suggor, 210–2 000 slaktsvin, 2 700–40 000 värphöns eller 10 000–40 000 broilrar, eller andra djurstallar som med avseende på stallgödselproduktionen eller miljöverkningarna motsvarar ett djurstall för minst 210 slaktsvin

b) Pälsdjursfarmer för minst 250 avelshonor av mink eller iller eller för minst 50 avelshonor av rävar eller sjubb eller för minst 50 avelshonor av andra pälsdjur, eller andra pälsdjursfarmer som med avseende på stallgödselproduktionen eller miljöverkningarna motsvarar en pälsdjursfarm för minst 250 avelshonor av mink

c) Fiskodlingar där minst 2 000 kg torrfoder eller den mängd annat foder som har motsvarande näringsvärde används årligen eller där fiskbeståndet ökar med minst 2 000 kg per år, eller som omfattar en minst 20 hektar stor damm eller grupp av dammar med naturligt foder

12. Trafik

a) Hamnar eller lastnings- eller lossningskajer som i huvudsak är avsedda för handelssjöfart och som lämpar sig för fartyg med en dräktighet som överstiger

TABELL 1 Direktivanläggningar
13. Behandling av avfall som sker yrkesmässigt eller i en anläggning samt behandling av avloppsvatten
a) Behandling av avfall i avfallsförbränningsanläggningar eller i samförbränningsanläggningar för avfall med en kapacitet som överstiger 3 ton per timme för icke-farligt avfall och med en kapacitet som överstiger 10 ton per dygn för farligt avfall
b) Bortskaffande eller återvinning av djurkroppar eller animaliskt avfall där behandlingskapaciteten överstiger 10 ton per dygn
c) Fristående avloppsreningsverk för avloppsvatten från anläggningar som avses i tabell 1 och som inte omfattas av rådets direktiv 91/271/EEG om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse
d) Behandling av farligt avfall med en kapacitet som överstiger 10 ton per dygn genom en eller flera av följande verksamheter: - biologisk behandling - fysikalisk-kemisk behandling - sammansmältning eller blandning innan någon av de övriga verksamheter som förtecknas i 13 punkten underpunkterna a och d i tabell 1 inleds - omförpackning innan någon av de övriga verksamheter som förtecknas i 13 punkten underpunkterna a och d i tabell 1 inleds - återvinning/regenerering av lösningsmedel - återvinning/regenerering av oorganiska material utom metaller och metallföreningar - regenerering av syror eller baser - återvinning av komponenter som används till att minska föroreningar - återvinning av komponenter från katalysatorer - omräffinerings av olja eller annan återanvändning av olja - invallning direkt på marken
e) Bortskaffande av icke-farligt avfall med en kapacitet som överstiger 50 ton per dygn genom en eller flera av följande verksamheter, och med undantag för verksamheter som omfattas av direktiv 91/271/EEG om re-

TABELL 2 Andra anläggningar
1 350 ton
b) Flygplatser
c) Depåer för fler än 50 bussar eller lastbilar eller arbetsmaskinsdepåer av motsvarande storlek
d) Utomhus belägna motorsportbanor
e) Kemikaliebangårdar eller terminaler där hälso- eller miljöfarliga kemikalier förflyttas från ett transportmedel till ett annat transportmedel eller ett upplag, eller från ett upplag till ett transportmedel, dock inte förflyttning av styckegods
13. Behandling av avfall som sker yrkesmässigt eller i en anläggning samt behandling av avloppsvatten
a) Avfallsförbränningsanläggningar eller samförbränningsanläggningar för avfall som bränner fast eller flytande avfall med en kapacitet på högst 3 ton per timme för icke-farligt avfall och med en kapacitet på högst 10 ton per dygn för farligt avfall
b) Anläggningar där behandlingskapaciteten i fråga om djurkroppar eller animaliskt avfall är högst 10 ton per dygn
c) Andra än sådana fristående avloppsreningsverk för industrier som avses i 13 punkten underpunkt c i tabell 1 där processat avloppsvatten från de verksamheter som avses i tabell 2 behandlas

TABELL 1 Direktivanläggningar	TABELL 2 Andra anläggningar
ning av avloppsvatten från tätbebyggelse: - biologisk behandling - fysikalisk-kemisk behandling - förbehandling av avfall för förbränning eller samförbränning - behandling av slagg och aska - behandling i anläggningar för fragmentering av metallavfall, inbegripet avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter samt uttjänta fordon samt därtill hörande komponenter	
f) Återvinning, eller en kombination av återvinning och bortskaffande, av icke-farligt avfall med en kapacitet som överstiger 75 ton per dygn genom en eller flera av följande verksamheter, och med undantag för verksamheter som omfattas av direktiv 91/271/EEG om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse: - biologisk behandling - förbehandling av avfall för förbränning eller samförbränning - behandling av slagg och aska - behandling i anläggningar för fragmentering av metallavfall, inbegripet avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter samt uttjänta fordon samt därtill hörande komponenter När den enda avfallshantering som bedrivs är anaerob biologisk nedbrytning, ska tröskelvärdet för kapacitet för denna verksamhet vara 100 ton per dygn	
g) Avstjälningsplatser som tar emot mer än 10 ton avfall per dygn eller med en totalkapacitet på mer än 25 000 ton, med undantag för avstjälningsplatser för inert avfall	
h) Tillfällig lagring av farligt avfall som inte omfattas av 13 punkten underpunkt g i tabell 1 i avvaktan på någon av de verksamheter som förtecknas i 13 punkten underpunkterna a, d, g och i i tabell 1, med en totalkapacitet på mer än 50 ton med undantag för tillfällig lagring, före insamling, på den plats där avfallet uppkommer	
i) Lagring under markytan av farligt avfall med en totalkapacitet på mer än 50 ton	
	d) Behandling och avledning av avloppsvatten från tätbebyggelse där personekvivalenten är minst 100 personer
	e) Deponier för utvinningsavfall
	f) Annan behandling av avfall än vad som avses i 13 punkten underpunkterna a, b och e i tabell 2 och som omfattas av tillämpningsområdet för avfallslagen och sker i en anläggning eller yrkesmässigt
14. Annan verksamhet	14. Annan verksamhet

TABELL 1 Direktivanläggningar

TABELL 2 Andra anläggningar
a) Utomhus belägna skjutbanor
b) Permanenta, utomhus belägna anläggningar för blästring
c) Permanenta djurgårdar eller nöjesparker
d) Krematorier och anläggningar för kremering av smådjur
e) Andra gödselfabriker än de som avses i 4 punkten underpunkt f i tabell 1
f) Prospektering efter och utvinning av olja och gas inom Finlands territorialvatten eller i Finlands ekonomiska zon samt annan därmed förknippad verksamhet

*Bilaga 2***REGISTRERINGSPLIKTIGA VERKSAMHETER**

1. Energiproducerande anläggningar till vars bränsleeffekt adderas alla energiproducerande enheter med en bränsleeffekt på minst 1 megawatt som finns på samma anläggningsområde, där bränsleeffekten är minst 5 megawatt, men under 50 megawatt, och där bränsleeffekten för varje energiproducerande enhet som använder fast bränsle är under 20 megawatt.
2. Asfaltstation.
3. Distributionsstationer för flytande bränsle med bränslecisterner som har en total volym på minst 10 m³, för användning i motordrivna fordon eller motorbåtar.
4. Kemisk tvättinrättning, om det vid verksamheten används utrustning och system som är avsedda för verksamhet vid tvättinrättningar och som inte ger upphov till utsläpp till luften eller vatten, och det avfall som uppkommer vid verksamheten överlämnas för avfallshantering i enlighet med 29 § i avfallslagen (646/2011).
5. Verksamheter och anläggningar där förbrukningen av organiska lösningsmedel är högst 10 ton per år
 - a) fordonslackering både i produktionsanläggningar och utanför dem
 - b) annan yt rengöring än rengöring med organiska lösningsmedel som innehåller ämnen eller blandningar som är försedda med faroangivelserna H340, H341, H350, H350i, H351, H360D eller H360F, när förbrukningen av lösningsmedel överstiger 2 ton per år.
6. Verksamheter och anläggningar där förbrukningen av organiska lösningsmedel är mer än 5, men högst 10 ton per år
 - a) annan beläggning än beläggning av träytor, inklusive beläggning av metall-, plast-, textil, väv, folie- och papper
 - b) beläggning av lindningstråd
 - c) skotillverkning
 - d) trä- och plastlaminering
 - e) limning.

2.

Lag**om ändring av avfallslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i avfallslagen (646/2011) 2 § 3 mom., 21 §, 41 § 2 mom., 118 § 1 mom. 3 punkten,
129 § och 137 § 2 mom. som följer:

2 §

Tillämpningsområde

Bestämmelser om hindrande av sådan förorening av miljön som orsakas av avfall finns dessutom i miljöskyddslagen (/) och bestämmelser om förebyggande av sanitära olägenheter som orsakas av avfall dessutom i hälsoskyddslagen (763/1994).

egenskap inte lämpar sig för transport inom ramen för sedvanlig fastighetsvis avfalls-transport, om transporten har godkänts i de kommunala avfallshanteringsföreskrifterna eller i kommunala miljöskyddsföreskrifter som har meddelats med stöd av 202 § i miljöskyddslagen. Avfallsinnehavaren kan under motsvarande förutsättningar behandla avfallet själv på sin fastighet, om behandlingen är småskalig.

21 §

Täckande av kostnaderna för bortskaffande

Kostnaderna för bortskaffande av avfall och avgiften för det ska inkludera kostnaderna för inrättande, drift, nedläggning och efterbehandling av anläggningen eller platsen för bortskaffande, kostnaderna för den säkerhet som avses i 59 § i miljöskyddslagen och andra därmed jämförbara kostnader. Avgiften för bortskaffande av avfall på en avstjälningsplats ska inkludera de beräknade kostnaderna för efterbehandling under minst 30 år.

118 §
Bokföringsskyldighet och skyldighet att lämna uppgifter

Verksamhetsutövaren ska föra bok över avfallet när det gäller

3) sådan yrkesmässig behandling av avfall eller sådan behandling av avfall i en anläggning som avses i tabell 1 och 2 punkt 13 i bilaga 1 till miljöskyddslagen, dock inte behandling som avses i 32 § 1 mom. 1—3 punkten i den lagen,

41 §

Överlämnande av avfall till fastighetsvis avfallstransport eller till en områdesvis motagningsplats

Avfallsinnehavaren kan trots det som föreskrivs i 1 mom. ordna transporten av sådant avfall som på grund av sin exceptionella storlek eller stora mängd eller någon annan

129 §

Vite, hot om tvångsutförande och hot om avbrytande

Tillsynsmyndigheten eller miljöministeriet ska, om det inte är uppenbart onödigt, förena ett förbud eller ett åläggande eller ett beslut i ett enskilt fall som har meddelats med stöd av denna lag med vite eller med hot om att den försummade åtgärden vidtas på den för-

sumliges bekostnad eller om att verksamheten avbryts eller förbjuds.

Vid förundersökning, åtalsprövning eller rättegång eller i ett ärende som gäller försumelseavgift får för att ålägga en fysisk person straffrättsligt ansvar inte sådana upplysningar användas som en fysisk person har lämnat på grund av uppgiftsskyldighet som avses i denna lag eller i bestämmelser som meddelats med stöd av den och som har erhållits genom att personen förelagts att vid vite fullgöra den skyldigheten.

Om inte något annat följer av denna lag, ska i ett ärende som gäller vite, hot om tvångsutförande eller hot om avbrytande i övrigt tillämpas viteslagen (1113/1990).

137 §

Överklagande

domstol inom vars domkrets huvuddelen av den berörda verksamheten bedrivs, utom när det gäller beslut som fattats med stöd av 96, 97 och 99 § eller sådana beslut med anledning av förseelser och försummelser av i nämnda paragrafer avsedda skyldigheter som avses i 126 eller 133 §. Besvär över beslut som Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland har fattat med stöd av 103, 106, 107, 126, 128 eller 133 § anføres hos den förvaltningsdomstol inom vars domkrets den person eller den sammanslutning som beslutet i huvudsak gäller har sin hemkommun respektive hemort. Besvär över beslut som regionförvaltningsverket har fattat med stöd av 7 § 2 mom. anføres hos Vasa förvaltningsdomstol.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Besvär över närings-, trafik- och miljöcentralens beslut anføres hos den förvaltnings-

3.

Lag

om ändring av 1 § i lagen om parkeringsövervakning

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om parkeringsövervakning (727/2011) 1 § 2 mom. som följer:

1 §

Tillämpningsområde

förbud eller en sådan begränsning om motorfordons tomgång (*tomgångsförseelse*) som föreskrivs i eller med stöd av vägtrafiklagen eller miljöskyddslagen (/).

Felparkeringsavgift får också påföras med anledning av en överträdelse av ett sådant

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag**om ändring av 3 § i gruvlagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i gruvlagen (621/2011) 3 § som följer:

3 §

Lagens förhållande till annan lagstiftning

När tillståndsärenden eller andra ärenden enligt denna lag avgörs och i övrigt när åtgärder vidtas enligt denna lag ska, utöver bestämmelserna i denna lag, bland annat vad som föreskrivs i följande lagar tillämpas: naturvårdslagen (1096/1996), miljöskyddslagen

(/), ödemarkslagen (62/1991), markanvändnings- och bygglagen (132/1999), vattenlagen (587/2011), renskötsellagen (848/1990), strålskyddslagen (592/1991), kärnenergilagen (990/1987), lagen om fornminnen (295/1963), terrängtrafiklagen (1710/1995) och dammsäkerhetslagen (494/2009).

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag**om ändring av vattenlagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i vattenlagen (587/2011) 1 kap. 2 § 1 mom., 2 kap. 6 § 1 mom., 3 kap. 10 § 3 mom., 4 kap. 1 § 2 mom. och 12 § 2 mom., 5 kap. 3 § 1 punkten och 14 § 1 mom., 11 kap. 12 § 1 mom., 13 kap. 6 § 3 mom. 2 punkten, 18 kap. 1 § 1 mom. samt 19 kap. 14 § som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

2 §

Lagens tillämpningsområde och förhållande till annan lagstiftning

Denna lag tillämpas på vattenhushållningsärenden. På vattenhushållningsärenden som medför risk för förorening av vattendrag och som inte förutsätter tillstånd enligt denna lag ska miljöskyddslagen (/) tillämpas.

2 kap.

Allmänna rättigheter, skyldigheter och inskränkningar

6 §

Undanröjande av olägenhet och placering av muddermassa

Om uppslamning, ett grund eller en annan jämförbar olägenhet vid nyttjandet av ett vattendrag är till förfång för någon, får denne utan samtycke av den som äger vattenområdet vidta åtgärder som behövs för att undan-

röja olägenheten och som är avsedda att förbättra vattendragets tillstånd och möjligheterna att nyttja det. Denna rätt förutsätter att åtgärderna inte kräver tillstånd enligt 3 kap. 2 eller 3 § och att arbetet inte medför avsevärd olägenhet för ägaren eller sådan förorening av miljön i vattenområdet som avses i 5 § 1 mom. 2 punkten i miljöskyddslagen. Detsamma gäller placering av muddermassa på någon annans vattenområde.

3 kap.

Tillståndspliktiga vattenhushållningsprojekt

10 §

Allmänna tillståndsvillkor

Om ett projekt som är tillståndspliktigt enligt denna lag medför i 5 § i miljöskyddslagen avsedd förorening av miljön i ett vattenområde eller risk för sådan förorening, ska också miljöskyddslagens bestämmelser om meddelande av tillståndsvillkor tillämpas när tillståndsvillkoren meddelas.

4 kap.

Uttag av vatten

1 §

Tillämpningsområde

I fråga om uttag av konstgjort grundvatten tillämpas det som i detta kapitel föreskrivs om uttag av grundvatten. När ytvatten leds in i marken för konstgjord grundvattenbildning ska dessutom 16, 17 och 28 § i miljöskyddslagen beaktas.

12 §

Skyddsområdesbestämmelser

Tillståndsmyndigheten kan på ansökan bevilja undantag från skyddsområdesbestämmelserna i enskilda fall. I 47 § 4 mom. i miljöskyddslagen föreskrivs om beviljande av undantag i samband med miljötillståndsärenden.

5 kap.

Dikning

3 §

Tillståndsplikt för dikning

För dikning och för användning och underhåll av dike krävs tillstånd enligt denna lag av tillståndsmyndigheten, om dikningen, användningen eller underhållet kan leda till

1) förorening enligt 5 § 1 mom. 2 punkten i miljöskyddslagen på ett vattenområde, eller

14 §

Användning av annans dike för annat än torrläggning av mark

Om avtal inte träffas om saken, kan den kommunala miljövårdsmyndigheten på ansökan bevilja rätt att leda vatten i annans dike också när det inte är fråga om att avleda vatten som hindrar användningen av ett område. Om saken har anknytning till ett miljötillståndsärende beviljas denna rätt dock av den behöriga tillståndsmyndighet som avses i 34 § i miljöskyddslagen.

11 kap.

Ansökningsförfarande

12 §

Gemensam behandling av tillståndsansökningar

Om ett projekt omfattar åtgärder som kräver tillstånd enligt både denna lag och miljöskyddslagen, ska vad som i 47 § i miljöskyddslagen föreskrivs om gemensam behandling av tillståndsansökningar tillämpas.

13 kap.

Ersättningar

6 §

Myndigheter och domstolar som behandlar ersättningsärenden

Tingsrätten behandlar

2) ärenden som avses i 3 § 1 mom., om inte ärendet med stöd av 128 § i miljöskyddslagen ska behandlas av tillståndsmyndigheten,

18 kap.

Särskilda bestämmelser

1 §

Uppgifter som ska antecknas i datasystemet för miljövärdsinformation

I datasystemet för miljövärdsinformation ska uppgifter antecknas om beslut som tillståndsmyndigheten, Vasa förvaltningsdomstol och högsta förvaltningsdomstolen har meddelat med stöd av denna lag.

19 kap.

Ikraftträdande

14 §

Avledande av avloppsvatten

Om en åtgärd som avses i 10 kap. i den gamla vattenlagen har vidtagits före ikraftträdandet av denna lag eller om en bädd eller anläggning för avledande av avloppsvatten har tagits i bruk före den 1 april 1962, ska 156 § i miljöskyddslagen tillämpas.

Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag**om ändring av 48 § i räddningslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i räddningslagen (379/2011) 48 § 1 mom. 3 punkten som följer:

48 §

*Extern räddningsplan för objekt som medför
särskild risk*

3) en sådan deponi för utvinningsavfall
som avses i 112 § 1 mom. 4 punkten i miljö-
skyddslagen (/),

För en eventuell olycka ska räddningsver-
ket göra upp en extern räddningsplan i sam-
arbete med den berörda verksamhetsidkaren
för områden där det finns

Denna lag träder i kraft den 20 .

7.

Lag**om ändring av lagen om utsläppshandel**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om utsläppshandel (311/2011) 2 § 1 mom. 1 punkten, 16 § 1 mom. och 2 mom. 1 punkten samt 67 § 1 och 2 mom. som följer:

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på koldioxidutsläpp från följande verksamheter och dessutom på sådana andra växthusgasutsläpp som anges särskilt i anslutning till de verksamheter som nämns i 25—28 punkten:

1) förbränning av bränsle i anläggningar med en sammanlagd tillförd effekt på mer än 20 megawatt, dock inte förbränning av avfall i anläggningar där man i enlighet med villkoren i ett miljötillstånd enligt miljöskyddslagen (/) iakttar de krav som ställs på förbränningsanläggningar för avfall

16 §

Återkallande av ett tillstånd

Verksamhetsutövaren ska göra en anmälan till utsläppshandelsmyndigheten om nedläggning av verksamheten vid anläggningen och när ett miljötillstånd som gäller anläggningens verksamhet har upphört att gälla med stöd av 88 § i miljöskyddslagen eller om att ett tillstånd har återkallats med stöd av 93 § i miljöskyddslagen.

Utsläppshandelsmyndigheten ska återkalla tillstånd eller tillfälligt tillstånd för utsläpp av växthusgaser, om

1) det miljötillstånd som gäller anläggningens verksamhet har upphört att gälla med stöd av 88 § i miljöskyddslagen eller återkallats med stöd av 93 § i miljöskyddslagen,

67 §

Insyns- och granskningsrätt

Oberoende av den sekretess som föreskrivs i lag har utsläppshandelsmyndigheten rätt att ur datasystemet för miljövårdsinformation och av verksamhetsutövarna och kontrollörerna få de uppgifter som är nödvändiga för övervakningen och för verkställandet av denna lag.

Oberoende av den sekretess som föreskrivs i lag har arbets- och näringsministeriet rätt att av utsläppshandelsmyndigheten, ur datasystemet för miljövårdsinformation och av verksamhetsutövarna få de uppgifter som är nödvändiga för verkställandet av denna lag och för tillsynen över verkställigheten.

Denna lag träder i kraft den 20 .

8.

Lag**om ändring av 3 § i avfallsskattelagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i avfallsskattelagen (1126/2010) 3 § 1 mom. 4 punkten som följer:

3 §
Definitioner

under markytan och som kräver miljö-
 stånd enligt 27 § 1 mom. i miljöskyddslagen
 (/) eller 28 b § 1 mom. i landskapslagen
 om renhållning.

I denna lag avses med

4) *avstjälningsplats* en plats för bortskaf-
 fande av avfall där avfall deponeras på eller

Denna lag träder i kraft den 20 .

9.

Lag**om ändring av 1 kap. 7 § i miljöskyddslagen för sjöfarten**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i miljöskyddslagen för sjöfarten (1672/2009) 1 kap. 7 § 1 mom. som följer:

1 kap.
Allmänna bestämmelser

delse till stranden miljöskyddslagen (/)
 och avfallslagen.

7 §

*Flytande plattformar med permanent fast
 förbindelse till stranden*

Denna lag träder i kraft den 20 .

På förhindrande av miljöförstöring från fly-
 tande plattformar med permanent fast förbin-

10.

Lag**om ändring av 87 § i luftfartslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i luftfartslagen (1194/2009) 87 § 1 mom. som följer:

87 §

Förutsättningar för beviljande av byggnadstillstånd

Byggnadstillstånd ska beviljas, om en flygplats eller ett annat område som tjänar luftfarten samt byggnader, konstruktioner och anordningar på flygplatsen eller området uppfyller de krav som ställs för flygsäkerhe-

ten och smidig trafik och om flygplatsen har beviljats ett miljötillstånd enligt miljöskyddslagen (/). Byggnadstillståndet kan förenas med villkor, med hjälp av vilka flygsäkerheten och smidig trafik kan säkerställas. Ett byggnadstillstånd kan dock vägras av försvarsskäl.

_____ Denna lag träder i kraft den 20 .

11.

Lag**om ändring av 1 § i lagen om behandling av miljöskydds- och vattenärenden vid regionförvaltningsverken**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om behandling av miljöskydds- och vattenärenden vid regionförvaltningsverken (898/2009) 1 § som följer:

1 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på behandlingen i regionförvaltningsverket av miljöskyddsärenden och vattenärenden som enligt miljö-

skyddslagen (/), vattenlagen (587/2011) lagen om fiske (286/1982), havsskyddslagen (1415/1994) eller någon annan lag hör till regionförvaltningsverkets behörighet.

_____ Denna lag träder i kraft den 20 .

12.

Lag**om ändring av 3 § i dammsäkerhetslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i dammsäkerhetslagen (494/2009) 3 § 2 mom., sådant det lyder i lag 658/2011, som följer:

3 §

Förhållande till annan lagstiftning

och hindrande av förorening av miljön samt vad som i avfallslagen (646/2011) och med stöd av den föreskrivs om förebyggande av den fara som avfall orsakar hälsan och miljön.

 På avfallsdammar tillämpas utöver denna lag vad som i miljöskyddslagen (/) och med stöd av den föreskrivs om förebyggande

 Denna lag träder i kraft den 20 .

13.

Lag**om ändring av 28 § i narkotikalagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i narkotikalagen (373/2008) 28 § 2 mom., sådant det lyder i lag 663/2011, som följer:

28 §

Förstöring av narkotika som farligt avfall

handling av farligt avfall. Då ska avfallslagens (646/2011) och miljöskyddslagens (/) bestämmelser om förstöring av farligt avfall iakttas.

 Ämnen och preparat som avses i 1 mom. får förstöras endast i en anläggning för be-

 Denna lag träder i kraft den 20 .

14.

Lag**om ändring av 14 § i lagen om främjande av användningen av biodrivmedel för transport**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om främjande av användningen av biodrivmedel för transport (446/2007) 14 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrad i lag 1420/2010, som följer:

14 §	torbensin och dieselolja som utfärdats med stöd av miljöskyddslagen (/).
<i>Kvalitetskrav för drivmedel och information vid försäljningsställena</i>	Då biodrivmedelandelen i mineraloljederivat överstiger 10 volymprocent, ska detta anges vid försäljningsstället.
Den motorbensin och dieselolja med tillsats av biodrivmedel som levereras till konsumtion ska uppfylla de kvalitetskrav för mo-	Denna lag träder i kraft den 20 .

15.

Lag**om ändring av 5 § i lagen om kompensationsbidrag, miljöstöd för jordbruket samt om vissa andra stöd som har samband med förbättrande av miljöns och landsbygdens tillstånd**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om kompensationsbidrag, miljöstöd för jordbruket samt om vissa andra stöd som har samband med förbättrande av miljöns och landsbygdens tillstånd (1440/2006) 5 § 1 mom., sådant det lyder i lag 194/2013, som följer:

5 §	lagen (646/2011), naturvårdslagen (1096/1996), jaktlagen (615/1993), lagen om verkställighet av jordbruksstöd (192/2013), lagen om växtskyddsmedel (1563/2011), foderlagen (86/2008), livsmedelslagen (23/2006), lagen om medicinsk behandling av djur (617/1997), lagen om ett system för identifiering av djur (238/2010), djurskyddslagen (247/1996) och lagen om djursjukdomar (55/1980).
<i>Allmänna förutsättningar och villkor för beviljande av stöd</i>	
För beviljande av stöd enligt 4 § 1 mom. 1—3 punkten förutsätts att jordbrukaren för en viss tid förbinder sig att på sin gårdsbruksenhet iaktta de villkor som uppställts för stödet. För beviljande av stöd förutsätts dessutom att jordbrukaren iakttar tvärvillkoren. Bestämmelser om det nationella genomförandet av tvärvillkoren finns i miljöskyddslagen (/), vattenlagen (587/2011), avfalls-	Denna lag träder i kraft den 20 .

16.

Lag**om ändring av 1 § i lagen om högsta förvaltningsdomstolens sakkunnigledamöter**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om högsta förvaltningsdomstolens sakkunnigledamöter (1266/2006) 1 § 1 mom., sådant det lyder i lag 80/2013, som följer:

1 §

När högsta förvaltningsdomstolen behandlar ärenden som avses i vattenlagen (587/2011), miljöskyddslagen (/), lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen (1299/2004) och den upphävda vattenlagen (264/1961) deltar två miljösakkunnigråd i

behandlingen. Miljösakkunnigråden deltar även i behandlingen av motsvarande miljöskydds- och vattenärenden som gäller landskapet Åland.

Denna lag träder i kraft den 20 .

17.

Lag**om ändring av 3 § i lagen om gödsselfabrikat**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om gödsselfabrikat (539/2006) 3 § 2 mom., sådant det lyder i lag 659/2011, som följer:

3 §

Förhållande till vissa författningar

Bestämmelser om krav på råvaror till gödsselfabrikat och krav på biprodukter som används som gödsselfabrikat som sådana samt om krav på bearbetning, användning och bortskaffande av dem finns dessutom i hälsoskyddslagen (763/1994), miljöskyddslagen (/), avfallslagen (646/2011) och marktäktslagen (555/1981) samt i Europaparlamentets

och rådets förordning (EG) nr 1013/2006 om transport av avfall. Bestämmelser om krav på gödsselfabrikat av vegetabiliskt ursprung och råvaror till sådana finns dessutom i lagen om skydd för växters sundhet (702/2003). Bestämmelser om krav på gödsselfabrikat av animaliskt ursprung och råvaror till sådana finns dessutom i lagen om djursjukdomar (55/1980) och bestämmelser om krav i fråga om import finns i lagen om veterinär gränskontroll (1192/1996).

Denna lag träder i kraft den 20 .

18.

Lag**om ändring av 3 och 11 § i lagen om Finlands ekonomiska zon**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Finlands ekonomiska zon (1058/2004) 3 § 1 mom. och 11 § 2 mom. sådana de lyder, 3 § 1 mom. i lag 591/2011 och 11 § 2 mom. i lag 656/2011, som följer:

3 §

Lagstiftning som skall tillämpas på miljöskydd och vattenbyggande

I den ekonomiska zonen gäller vad som föreskrivs i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (468/1994), miljöskyddslagen (/), lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen (1299/2004) och vattenlagen (587/2011) och i de bestämmelser som utfärdats med stöd av dem.

11 §

Miljöbrott i den ekonomiska zonen

Till straff för brott mot miljöskyddslagen i den ekonomiska zonen döms enligt 224 och 225 § i miljöskyddslagen, till straff för brott mot avfallslagen i den ekonomiska zonen döms enligt 147 § i avfallslagen och till straff för naturskyddsförseelse i den ekonomiska zonen döms enligt 58 § 2 mom. i naturvårdslagen (1096/1996).

Denna lag träder i kraft den 20 .

19.

Lag**om ändring av 17 § i begravningslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i begravningslagen (457/2003) 17 § 2 mom., sådant det lyder i lag 1451/2009, som följer:

17 §

Anläggande av ett krematorium

En förutsättning för beviljande av tillstånd är att sökanden har möjligheter att hålla krematoriet på behörigt sätt. För att tillstånd att

hålla ett krematorium ska beviljas förutsätts dessutom att krematorieverksamheten har beviljats miljötillstånd enligt miljöskyddslagen (/). Ett krematorium får inte hållas i syfte att eftersträva ekonomisk vinst.

Denna lag träder i kraft den 20 .

20.

Lag**om ändring av 5 § i lagen om vattentjänster**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om vattentjänster (119/2001) 5 § 3 mom. som följer:

5 §

Allmän utveckling av vattentjänster

—————
I utvecklingsplanen ska särskild uppmärksamhet ägnas ordnandet av vattentjänsterna i områden för vilka finns en gällande general- eller detaljplan enligt markanvändnings- och

bygglagen (132/1999) eller för vilka det håller på att utarbetas en general- eller detaljplan samt i områden som omfattas av kommunala miljöskyddsföreskrifter som har meddelats med stöd av 203 § i miljöskyddslagen (/).

—————
Denna lag träder i kraft den 20 .

21.

Lag**om ändring av 5 § i lagen om förvaltningsdomstolarna**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om förvaltningsdomstolarna (430/1999) 5 § 2 mom., sådant det lyder i lag 106/2000, som följer:

5 §

Utnämning av och behörighetsvillkor för ledamöterna

—————
Behörighetsvillkor för andra ledamöter som deltar i behandlingen av ärenden enligt vattenlagen (587/2011) och miljöskyddsla-

gen (/) än de lagfarna ledamöterna är lämplig högre högskoleexamen inom det tekniska eller naturvetenskapliga området. Dessutom förutsätts att de är förtroga med uppgifter som hör till området för den lagstiftning som ska tillämpas.

—————
Denna lag träder i kraft den 20 .

22.**Lag****om ändring av 134 § i markanvändnings- och bygglagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i markanvändnings- och bygglagen (132/1999) 134 § 5 mom., sådant det lyder i lag 99/2000, som följer:

134 §

Behandling av ansökan om bygglov

Om miljötillstånd enligt miljöskyddslagen
 (/) behövs för den verksamhet som byg-
 gandet avser, får avgörandet av bygglovs-

ärendet uppskjutas till dess miljötillstånds-
 ärendet är avgjort, om det är motiverat med
 beaktande av byggnadens användningsmög-
 ligheter eller den planerade verksamhetens
 miljökonsekvenser.

Denna lag träder i kraft den 20 .

23.**Lag****om ändring av 53 och 57 § i naturvårdslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i naturvårdslagen (1096/1996) 53 § 5 mom. 2 punkten och 57 § 2 mom. sådana de
 lyder, 53 § 5 mom. 2 punkten i lag 594/2011 och 57 § 2 mom. i lag 1587/2009, som följer:

53 §

Statens ersättningsskyldighet

Om ett beslut i ett tillståndsärende som fat-
 tats med stöd av 66 § 1 mom. begränsar an-
 vändningen av fastigheten så att detta för
 områdets ägare eller innehavaren av särskilda
 rättigheter har de följdverkningar som avses i
 1 mom., och om det inte hade funnits andra
 hinder för att bevilja tillståndet, är staten
 skyldig att ersätta olägenheten om detta yr-
 kas. Rätt till ersättning föreligger dock inte
 när olägenheten

2) orsakas av att ett tillstånd enligt miljö-
 skyddslagen (/) vägras,

57 §

Tvångsmedel

Den som lider olägenhet har rätt att föra ett
 ärende som avses i 1 mom. till närings-, tra-
 fik- och miljöcentralen, i syfte att förhindra
 att naturen förstörs eller att naturvärden för-
 sämras på ett sätt som inte är av ringa bety-
 delse, eller påbörja åtgärder för att avhjälpa
 en naturskada. Samma rätt tillkommer en re-
 gistrerad sammanslutning som avses i 61 §
 3 mom. inom sitt verksamhetsområde samt
 kommunen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

24.

Lag**om ändring av 21 § i sjötrafiklagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i sjötrafiklagen (463/1996) 21 § 1 mom., sådant det lyder i lag 102/2000, som följer:

21 §

Tillstånd till tävlingar och övningar

För återkommande eller permanent anordnande av tävlingar eller övningar med motordrivna farkoster på ett och samma vattenområde ska, utöver det som någon annanstans i lag bestäms om tillståndsplikt, till-

stånd sökas hos den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten. Tillstånd behövs dock inte för ett område som i en detaljplan har reserverats för ändamålet eller för ett område för vilket det har beviljats miljötillstånd enligt miljöskyddslagen (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

25.

Lag**om ändring av 30 § i terrängtrafiklagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i terrängtrafiklagen (1710/1995) 30 § 1 mom., sådant det lyder i lag 101/2000, som följer:

30 §

Tillstånd till tävlingar och övningar

För återkommande eller permanent anordnande av tävlingar eller övningar med motordrivna fordon i en och samma terrängska, utöver det som någon annanstans i lag bestäms om tillstånd och samtycke, tillstånd

sökas hos den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten. Tillstånd behövs dock inte för ett område som i en detaljplan har reserverats för ändamålet eller för ett område för vilket det har beviljats miljötillstånd enligt miljöskyddslagen (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

26.

Lag**om ändring av 23 § i gentekniklagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i gentekniklagen (377/1995) 23 § 1 mom., sådant det lyder i lag 387/2009, som följer:

23 §

Åläggande att förebygga och avhjälpa betydande negativa effekter för miljön

Om en i 22 § avsedd överträdelse av bestämmelserna som avses i 22 § 1 mom. orsakar eller innebär ett överhängande hot om sådan betydande förorening av vattendrag som avses i 176 § i miljöskyddslagen (/) eller en naturskada som avses i 5 a § i naturvårdslagen (1096/1996) ska gentekniknäm-

den, utöver vad som bestäms i 22 §, ålägga den verksamhetsidkare som har orsakat skadan eller hotet om en sådan att vidta behövliga åtgärder för att förhindra en skada eller begränsa den så att den blir så liten som möjligt eller att vidta hjälpåtgärder som avses i lagen om avhjälpande av vissa miljöskador (383/2009). Åläggandet ska meddelas i enlighet med 22 §.

Denna lag träder i kraft den 20 .

27.

Lag**om ändring av 2 § i havsskyddslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i havsskyddslagen (1415/1994) 2 § 2 mom., sådant det lyder i lag 1060/2004, som följer:

2 §

Tillämpningsområde

Bestämmelser om skydd av havet inom Finlands territorium och i Finlands ekonomiska zon finns i miljöskyddslagen (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

28.

Lag

om ändring av hälsoskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i hälsoskyddslagen (763/1994) 3 §, 50 § 4 mom. 2 punkten och 51 §, sådana de lyder, 3 § i lag 602/2013, 50 § 4 mom. 2 punkten i lag 129/2009 och 51 § delvis ändrad i lagarna 777/1996, 89/2000 och 255/2010, samt
fogas till 50 § 4 mom., sådan den lyder i lag 129/2009, en ny 3 punkt som följer:

3 §

Förhållande till vissa författningar

Bestämmelser om hälsoskyddet finns dessutom i i miljöskyddslagen (/), lagen om vattentjänster (119/2001), kemikalielagen (599/2013), strålskyddslagen (592/1991), lagen om hälsovården inom försvarsmakten (322/1987), arbetarskyddslagen (738/2002), vattenlagen (587/2011), avfallslagen (646/2011), markanvändnings- och bygglagen (132/1999), lagen om friluftsliv (606/1973), lagen angående vissa grannlagsförhållanden (26/1920), livsmedelslagen (23/2006), konsument säkerhetslagen (920/2011) och veterinärvårdslagen (765/2009).

50 §

Avgifter

Kommunen har dessutom rätt att enligt en av kommunen godkänd taxa ta ut en avgift

2) hos en brunnsägare för undersökningar av hushållsvattnet, om det inte är fråga om ett i 16 § 4 mom. avsett verk som levererar hushållsvatten,

3) för inspektioner i samband med tillsynen över efterlevnaden av en i 17 kap. i miljöskyddslagen avsedd.

51 §

Förbud, förelägganden och föreskrifter som gäller hälsoskydd

Den kommunala hälsoskyddsmyndigheten har rätt att meddela enskilda förbud och förelägganden som är nödvändiga för att avhjälpa eller förebygga sanitär olägenhet. Om verksamheten är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt miljöskyddslagen eller om verksamheten enligt 116 § i den lagen ska anmälas för registrering, meddelas förbud och förelägganden dock av en i den lagen avsedd myndighet och med iakttagande av den lagen.

I brådskande fall får den kommunala tjänsteinnehavare som har hand om övervakningen meddela ett förbud eller föreläggande som avses i 1 mom. Förbudet eller föreläggandet ska utan dröjsmål lämnas över till den kommunala hälsoskyddsmyndigheten för avgörande.

Den kommunala hälsoskyddsmyndigheten får också meddela föreskrifter i syfte att förebygga sanitära olägenheter och övervaka de sanitära förhållandena (*hälsoskyddsordning*).

Denna lag träder i kraft den 20 .

29.

Lag**om ändring av 4 § i lagen om transport av farliga ämnen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om transport av farliga ämnen (719/1994) 4 § 5 mom., sådant det lyder i lag 388/2009, som följer:

4 §

Förhållande till vissa författningar

i 5 a § i naturvårdslagen (1096/1996) avsesdd
 naturskada som orsakats av en transport finns
 i 176 § i miljöskyddslagen (/).

Bestämmelser om avhjälpande av sådan be-
 tydande förorening av vattendrag eller sådan

Denna lag träder i kraft den 20 .

30.

Lag**om ändring av 3 och 6 a § i kemikalielagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i kemikalielagen (599/2013) 5 § 1 mom. 1 punkten som följer:

3 §

Förhållande till annan lagstiftning

heter för hälsa och miljö samt fysikaliska fa-
 ror och olägenheter av kemikalier finns dess-
 utom i följande lagar:

1) miljöskyddslagen (/),

Bestämmelser om att förebygga och avvär-
 ja av kemikalier orsakade faror och olägen-

Denna lag träder i kraft den 20 .

31.

Lag**om ändring av 5 a § i marktäktslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i marktäktslagen (555/1981) 5 a § 1 mom., sådant det lyder i lag 347/2008, som följer:

5 a §

Plan för hantering av utvinningsavfall

Den som ansöker om tillstånd ska som en del av täktplanen utarbeta en plan för hantering av utvinningsavfall, om det vid tagandet av substanser eller vid lagringen eller förädlingen av dem uppkommer sådant utvin-

ningsavfall som avses i 112 § 1 mom. 2 punkten i miljöskyddslagen (/). Om en täktplan inte behövs enligt 5 § 1 mom., ska den som ansöker om tillstånd lägga fram en i 114 § i miljöskyddslagen avsedd plan för hantering av utvinningsavfall.

—————
 Denna lag träder i kraft den 20 .

32.

Lag**om ändring av 18 § i lagen angående vissa grannelagsförhållanden**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen angående vissa grannelagsförhållanden (26/1920) 18 § 2 mom., sådant det lyder i lag 90/2000, som följer:

18 §

—————
 Denna lag träder i kraft den 20 .

—————
 Bestämmelser om tillståndsplikt för verksamhet som avses i 1 mom. finns i miljöskyddslagen (/).

33.

Lag**om ändring av 48 kap. 1 och 3 § i strafflagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i strafflagen (39/1889) 48 kap. 1 § 1 mom. 2 punkten och 3 § 2 och 3 mom., sådana de lyder, 48 kap. 1 § 1 mom. 2 punkten i lag 600/2013 och 3 § 2 och 3 mom. i lag 112/2000, som följer:

48 kap.

Om miljöbrott

1 §

Miljöförstöring

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

2) framställer, överlåter, transporterar, använder, behandlar eller förvarar ett ämne, ett preparat, en blandning, en produkt eller ett föremål eller använder en anordning i strid med lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor, kemikalielagen, Reach-förordningen, CLP-förordningen, biocidförordningen, växtskyddsmedelsförordningen eller bestämmelser som har utfärdats med stöd av dem eller med stöd av miljöskyddslagen (/), i strid med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1005/2009 om ämnen som bryter ned ozonskiktet, Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 842/2006 om vissa fluorerade växthusgaser, Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 850/2004 om långlivade organiska föreningar och om ändring av direktiv 79/117/EEG eller artikel 3, 4 eller 4 a i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 648/2004 om tvätt- och rengöringsmedel, i strid med bestämmel-

ser som nämns i 147 § 2 mom. i avfallslagen (646/2011) eller i strid med bestämmelser som har utfärdats eller beslut eller förbud som i enskilda fall har meddelats med stöd av avfallslagen, eller som försummar sin skyldighet enligt avfallslagen att ordna avfallshandling, eller

så att gärningen är ägnad att förorena miljön, orsaka andra motsvarande skadliga förändringar i miljön, skräpa ned miljön eller förorsaka fara för hälsan, ska för miljöförstöring dömas till böter eller fängelse i högst två år.

3 §

Miljöförseelse

För miljöförseelse döms också den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot villkor som har meddelats med stöd av 122 och 123 § i miljöskyddslagen.

För miljöförseelse döms likaså den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet försummar skyldigheten enligt 27—29 § i miljöskyddslagen att ansöka om miljötillstånd, om inte gärningen ska bestraffas som miljöförstöring.

Denna lag träder i kraft den 20 .

34.

Lag

om ändring av lagen om avhjälpande av vissa miljöskador

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om avhjälpande av vissa miljöskador (383/2009) 1 § 1 mom. 2 punkten, 3 och 4 § samt 12 § 2 mom., av dem 4 § sådan den lyder i lag 601/2011, som följer:

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på avhjälpande av följande miljöskador:

2) betydande förorening av grundvatten enligt 137 § 2 mom. i miljöskyddslagen (/) och betydande förorening av vattendrag enligt 176 § i den lagen, och

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *skada* en mätbar negativ förändring av en naturresurs och/eller dess funktioner vilken kan uppkomma direkt eller indirekt,

2) *naturresurser*

a) i 5 a § 1 mom. i naturvårdslagen avsedda naturtyper och livsmiljöer för arter samt arter och deras förekomst-, föröknings- och rastplatser,

b) vattendrag enligt 1 kap. 3 § 1 mom. 3 punkten i vattenlagen och grundvatten enligt 1 kap. 3 § 1 mom. 7 punkten i vattenlagen,

c) territorialvatten enligt lagen om gränserna för Finlands territorialvatten (463/1956),

d) den ekonomiska zonen enligt lagen om Finlands ekonomiska zon (1058/2004),

3) *naturresursfunktioner* en naturresurs värdefulla effekter på andra naturresurser eller människor,

4) *ursprungligt tillstånd* det tillstånd som naturresurserna och naturresursfunktionerna befann sig i före skadan.

4 §

Myndighet som beslutar om hjälpåtgärder

Bestämmelser om den myndighet som beslutar om hjälpåtgärder enligt detta kapitel, nedan myndigheten, finns i de lagar som nämns i 2 § 1 mom.

12 §

Jämkning av kostnaderna

Villkor för jämkning av kostnaderna är att

1) skadan beror på ett utsläpp eller en händelse som överensstämmer med villkoren i verksamhetstillståndet eller något annat myndighetsbeslut, och

2) de skyldigheter som lagstiftningen kräver i den verksamhet som orsakats skadan har blivit fullgjorda.

Denna lag träder i kraft den 20 .

35.

Lag**om ändring av 71 § i livsmedelslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 71 § i livsmedelslagen (23/2006) ett nytt 3 mom., varvid de nuvarande 3 och 4 mom. blir 4 och 5 mom., som följer:

71 § <i>Avgifter för kommunala myndigheters prestationer</i>	terlevnaden av en i 17 kap. i miljöskyddslagen (/) avsedd förordning av statsrådet. _____ Denna lag träder i kraft den 20 .
---	---

Kommunen får också ta ut avgift för inspektioner i samband med tillsynen över ef-

36.

Lag

om ändring av 32 § i konsumentsäkerhetslagen

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 32 § i konsumentsäkerhetslagen (920/2011) ett nytt 2 mom., varvid de nuvarande 2 och 3 mom. blir 3 och 4 mom., som följer:

32 §

*Avgifter för kommunala tillsynsmyndigheters
prestationer*

terlevnaden av en i 17 kap. i miljöskyddsla-
gen (/) avsedd förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Kommunen får också ta ut avgift för in-
spektioner i samband med tillsynen över ef-

Helsingfors den 19 december 2013

Vid förhinder för statsministern, social- och hälsovårdsminister

PAULA RISIKKO

Miljöminister *Ville Niinistö*

2.

Lag**om ändring av avfallslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i avfallslagen (646/2011) 2 § 3 mom., 21 §, 41 § 2 mom. 118 § 1 mom. 3 punkten,
129 § och 137 § 2 mom. som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

2 §

2 §

*Tillämpningsområde**Tillämpningsområde*

Bestämmelser om hindrande av sådan förorening av miljön som orsakas av avfall finns dessutom i miljöskyddslagen (86/2000) och bestämmelser om förebyggande av sanitära olägenheter som orsakas av avfall dessutom i hälsoskyddslagen (763/1994).

Bestämmelser om hindrande av sådan förorening av miljön som orsakas av avfall finns dessutom i miljöskyddslagen (/) och bestämmelser om förebyggande av sanitära olägenheter som orsakas av avfall dessutom i hälsoskyddslagen (763/1994).

21 §

21 §

*Täckande av kostnaderna för bortskaffande**Täckande av kostnaderna för bortskaffande*

Kostnaderna för bortskaffande av avfall och avgiften för det ska inkludera kostnaderna för inrättande, drift, nedläggning och efterbehandling av anläggningen eller platsen för bortskaffande, kostnaderna för den säkerhet som avses i 43 a § i miljöskyddslagen och andra därmed jämförbara kostnader. Avgiften för bortskaffande av avfall på en avstjäpningsplats ska inkludera de beräknade kostnaderna för efterbehandling under minst 30 år.

Kostnaderna för bortskaffande av avfall och avgiften för det ska inkludera kostnaderna för inrättande, drift, nedläggning och efterbehandling av anläggningen eller platsen för bortskaffande, kostnaderna för den säkerhet som avses i 59 § i miljöskyddslagen och andra därmed jämförbara kostnader. Avgiften för bortskaffande av avfall på en avstjäpningsplats ska inkludera de beräknade kostnaderna för efterbehandling under minst 30 år.

41 §

41 §

*Överlämnande av avfall till fastighetsvis avfallstransport eller till en områdesvis mottagningsplats**Överlämnande av avfall till fastighetsvis avfallstransport eller till en områdesvis mottagningsplats*

Avfallsinnehavaren kan trots det som före-

Avfallsinnehavaren kan trots det som före-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

skrivs i 1 mom. ordna transporten av sådant avfall som på grund av sin exceptionella storlek eller stora mängd eller någon annan egenskap inte lämpar sig för transport inom ramen för sedvanlig fastighetsvis avfallstransport, om transporten har godkänts i de kommunala avfallshanteringsföreskrifterna eller i kommunala miljöskyddsföreskrifter som har utfärdats med stöd av 19 § i miljöskyddslagen. Avfallsinnehavaren kan under motsvarande förutsättningar behandla avfallet själv på sin fastighet, om behandlingen är småskalig.

skrivs i 1 mom. ordna transporten av sådant avfall som på grund av sin exceptionella storlek eller stora mängd eller någon annan egenskap inte lämpar sig för transport inom ramen för sedvanlig fastighetsvis avfallstransport, om transporten har godkänts i de kommunala avfallshanteringsföreskrifterna eller i kommunala miljöskyddsföreskrifter som har meddelats med stöd av 202 § i miljöskyddslagen. Avfallsinnehavaren kan under motsvarande förutsättningar behandla avfallet själv på sin fastighet, om behandlingen är småskalig.

118 §

Bokföringsskyldighet och skyldighet att lämna uppgifter

Verksamhetsutövaren ska föra bok över avfallet när det gäller

3) sådan behandling av avfall som avses i 28 § 2 mom. 4 punkten i miljöskyddslagen, dock inte behandling som avses i 30 a § 1 mom. 1—3 punkten i den lagen,

118 §

Bokföringsskyldighet och skyldighet att lämna uppgifter

Verksamhetsutövaren ska föra bok över avfallet när det gäller

3) sådan yrkesmässig behandling av avfall eller sådan behandling av avfall i en anläggning som avses i tabell 1 och 2 punkt 13 i bilaga 1 till miljöskyddslagen, dock inte behandling som avses i 32 § 1 mom. 1—3 punkten i den lagen,

129 §

Vite, hot om tvångsutförande och hot om avbrytande

Tillsynsmyndigheten eller miljöministeriet ska, om det inte är uppenbart onödigt, förena ett förbud eller ett åläggande eller ett beslut i ett enskilt fall som har meddelats med stöd av denna lag med vite eller med hot om att den försummade åtgärden vidtas på den försumliges bekostnad eller om att verksamheten avbryts eller förbjuds. Information som erhållits med stöd av denna paragraf får inte användas som bevismaterial i ett ärende som gäller brott eller försummelseavgift.

129 §

Vite, hot om tvångsutförande och hot om avbrytande

Tillsynsmyndigheten eller miljöministeriet ska, om det inte är uppenbart onödigt, förena ett förbud eller ett åläggande eller ett beslut i ett enskilt fall som har meddelats med stöd av denna lag med vite eller med hot om att den försummade åtgärden vidtas på den försumliges bekostnad eller om att verksamheten avbryts eller förbjuds.

Vid förundersökning, åtalsprövning eller rättegång eller i ett ärende som gäller försummelseavgift får för att ålägga en fysisk person straffrättsligt ansvar inte sådana upplysningar användas som en fysisk person har lämnat på grund av uppgiftsskyldighet som avses i denna lag eller i bestämmelser som meddelats med stöd av den och som har er-

Om inte något annat följer av denna lag, ska i ett ärende som gäller vite, hot om tvångsutförande eller hot om avbrytande i övrigt tillämpas viteslagen (1113/1990).

137 §

Överklagande

Besvär över närings-, trafik- och miljöcentralens beslut anföras hos den förvaltningsdomstol inom vars domkrets huvuddelen av den berörda verksamheten bedrivs, utom när det gäller beslut som fattats med stöd av 96, 97 och 99 § eller sådana beslut med anledning av förseelser och försummelser av i nämnda paragrafer avsedda skyldigheter som avses i 126 eller 133 §. Besvär över beslut som Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland har fattat med stöd av 103, 106, 107, 126, 128 eller 133 § anföras hos den förvaltningsdomstol inom vars domkrets den person eller den sammanslutning som beslutet i huvudsak gäller har sin hemkommun respektive hemort. Bestämmelser om överklagande av beslut som regionförvaltningsverket har fattat med stöd av 7 § finns i 96 § i miljöskyddslagen.

hållits genom att personen förelagts att vid vite fullgöra den skyldigheten.

Om inte något annat följer av denna lag, ska i ett ärende som gäller vite, hot om tvångsutförande eller hot om avbrytande i övrigt tillämpas viteslagen (1113/1990).

137 §

Överklagande

Besvär över närings-, trafik- och miljöcentralens beslut anföras hos den förvaltningsdomstol inom vars domkrets huvuddelen av den berörda verksamheten bedrivs, utom när det gäller beslut som fattats med stöd av 96, 97 och 99 § eller sådana beslut med anledning av förseelser och försummelser av i nämnda paragrafer avsedda skyldigheter som avses i 126 eller 133 §. Besvär över beslut som Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland har fattat med stöd av 103, 106, 107, 126, 128 eller 133 § anföras hos den förvaltningsdomstol inom vars domkrets den person eller den sammanslutning som beslutet i huvudsak gäller har sin hemkommun respektive hemort. *Besvär över beslut som regionförvaltningsverket har fattat med stöd av 7 § 2 mom. anföras hos Vasa förvaltningsdomstol.*

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag**om ändring av 1 § i lagen om parkeringsövervakning**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om parkeringsövervakning (727/2011) 1 § 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

1 §

Tillämpningsområde

Tillämpningsområde

Felparkeringsavgift får också påföras med
anledning av en överträdelse av ett förbud el-
ler en begränsning om motorfordons tomgång
(*tomgångsförseelse*) som föreskrivs i vägtra-
fiklagen eller miljöskyddslagen (86/2000) el-
ler med stöd av någondera.

Felparkeringsavgift får också påföras med
anledning av en överträdelse av ett sådant
förbud eller en sådan begränsning om motor-
fordons tomgång (*tomgångsförseelse*) som
föreskrivs i eller med stöd av vägtrafiklagen
eller miljöskyddslagen (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag**om ändring av 3 § i gruvlagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i gruvlagen (621/2011) 3 § som följer:

Gällande lydelse

3 §

Lagens förhållande till annan lagstiftning

När tillståndsfrågor och andra frågor enligt denna lag avgörs och när verksamhet i övrigt bedrivs enligt denna lag ska, utöver bestämmelserna i denna lag, bland annat vad som föreskrivs i följande lagar tillämpas: naturvårdslagen (1096/1996), miljöskyddslagen (86/2000), ödemarkslagen (62/1991), markanvändnings- och bygglagen (132/1999), vattenlagen (264/1961), renskötsellagen (848/1990), strålskyddslagen (592/1991), kärnenergilagen (990/1987), lagen om fornminnen (295/1963), terrängtrafiklagen (1710/1995) och dammsäkerhetslagen (494/2009).

Föreslagen lydelse

3 §

Lagens förhållande till annan lagstiftning

När tillståndsärenden eller andra ärenden enligt denna lag avgörs och i övrigt när åtgärder vidtas enligt denna lag ska, utöver bestämmelserna i denna lag, bland annat vad som föreskrivs i följande lagar tillämpas: naturvårdslagen (1096/1996), miljöskyddslagen (/), ödemarkslagen (62/1991), markanvändnings- och bygglagen (132/1999), vattenlagen (587/2011), renskötsellagen (848/1990), strålskyddslagen (592/1991), kärnenergilagen (990/1987), lagen om fornminnen (295/1963), terrängtrafiklagen (1710/1995) och dammsäkerhetslagen (494/2009).

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag**om ändring av vattenlagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i vattenlagen (587/2011) 1 kap. 2 § 1 mom., 2 kap. 6 § 1 mom., 3 kap. 10 § 3 mom., 4 kap. 1 § 2 mom. och 12 § 2 mom., 5 kap. 3 § 1 punkten och 14 § 1 mom., 11 kap. 12 § 1 mom., 13 kap. 6 § 3 mom. 2 punkten, 18 kap. 1 § 1 mom. samt 19 kap. 14 § som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

1 kap.

1 kap.

Allmänna bestämmelser**Allmänna bestämmelser**

2 §

2 §

*Lagens tillämpningsområde och förhållande
till annan lagstiftning*

*Lagens tillämpningsområde och förhållande
till annan lagstiftning*

Denna lag tillämpas på vattenhushållningsärenden. På vattenhushållningsärenden som medför risk för förorening av vattendrag och som inte förutsätter tillstånd enligt denna lag ska miljöskyddslagen (86/2000) tillämpas.

Denna lag tillämpas på vattenhushållningsärenden. På vattenhushållningsärenden som medför risk för förorening av vattendrag och som inte förutsätter tillstånd enligt denna lag ska miljöskyddslagen (/) tillämpas.

2 kap.

2 kap.

Allmänna rättigheter, skyldigheter och inskränkningar**Allmänna rättigheter, skyldigheter och inskränkningar**

6 §

6 §

*Undanröjande av olägenhet och placering av
muddermassa*

*Undanröjande av olägenhet och placering av
muddermassa*

Om uppslamning, ett grund eller en annan jämförbar olägenhet vid nyttjandet av ett vattendrag är till förfång för någon, får denne utan samtycke av den som äger vattenområdet vidta åtgärder som behövs för att undanröja olägenheten och som är avsedda att förbättra vattendragets tillstånd och möjligheterna att nyttja det. Denna rätt förutsätter att åtgärderna inte kräver tillstånd enligt 3 kap.

Om uppslamning, ett grund eller en annan jämförbar olägenhet vid nyttjandet av ett vattendrag är till förfång för någon, får denne utan samtycke av den som äger vattenområdet vidta åtgärder som behövs för att undanröja olägenheten och som är avsedda att förbättra vattendragets tillstånd och möjligheterna att nyttja det. Denna rätt förutsätter att åtgärderna inte kräver tillstånd enligt 3 kap.

2 eller 3 § och att arbetet inte medför avsevärd olägenhet för ägaren eller sådan förorening av miljön i vattenområdet som avses i 3 § 1 mom. 1 punkten i miljöskyddslagen. Detsamma gäller placering av muddermassa på någon annans vattenområde.

2 eller 3 § och att arbetet inte medför avsevärd olägenhet för ägaren eller sådan förorening av miljön i vattenområdet som avses i 5 § 1 mom. 2 punkten i miljöskyddslagen. Detsamma gäller placering av muddermassa på någon annans vattenområde.

3 kap.

Tillståndspliktiga vattenhushållningsprojekt

10 §

Allmänna tillståndsvillkor

Om ett projekt som är tillståndspliktigt enligt denna lag medför i 3 § i miljöskyddslagen avsedd förorening av miljön i ett vattenområde eller risk för sådan förorening, ska också miljöskyddslagens bestämmelser om meddelande av tillståndsvillkor tillämpas när tillståndsvillkoren meddelas.

4 kap.

Uttag av vatten

1 §

Tillämpningsområde

I fråga om uttag av konstgjort grundvatten tillämpas det som i detta kapitel föreskrivs om uttag av grundvatten. När ytvatten leds in i marken för konstgjord grundvattenbildning ska dessutom 7, 8 och 28 § i miljöskyddslagen beaktas.

12 §

Skyddsområdesbestämmelser

Tillståndsmyndigheten kan på ansökan bevilja undantag från skyddsområdesbestäm-

3 kap.

Tillståndspliktiga vattenhushållningsprojekt

10 §

Allmänna tillståndsvillkor

Om ett projekt som är tillståndspliktigt enligt denna lag medför i 5 § i miljöskyddslagen avsedd förorening av miljön i ett vattenområde eller risk för sådan förorening, ska också miljöskyddslagens bestämmelser om meddelande av tillståndsvillkor tillämpas när tillståndsvillkoren meddelas.

4 kap.

Uttag av vatten

1 §

Tillämpningsområde

I fråga om uttag av konstgjort grundvatten tillämpas det som i detta kapitel föreskrivs om uttag av grundvatten. När ytvatten leds in i marken för konstgjord grundvattenbildning ska dessutom 16, 17 och 28 § i miljöskyddslagen beaktas.

12 §

Skyddsområdesbestämmelser

Tillståndsmyndigheten kan på ansökan bevilja undantag från skyddsområdesbestäm-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

melserna i enskilda fall. I 39 § 4 mom. i miljöskyddslagen föreskrivs om beviljande av undantag i samband med miljötillståndsärenden.

melserna i enskilda fall. I 47 § 4 mom. i miljöskyddslagen föreskrivs om beviljande av undantag i samband med miljötillståndsärenden.

5 kap.

Dikning

3 §

Tillståndsplikt för dikning

För dikning och för användning och underhåll av dike krävs tillstånd enligt denna lag av tillståndsmyndigheten, om dikningen, användningen eller underhållet kan leda till

1) förorening enligt 3 § 1 mom. 1 punkten i miljöskyddslagen på ett vattenområde, eller

5 kap.

Dikning

3 §

Tillståndsplikt för dikning

För dikning och för användning och underhåll av dike krävs tillstånd enligt denna lag av tillståndsmyndigheten, om dikningen, användningen eller underhållet kan leda till

1) förorening enligt 5 § 1 mom. 2 punkten i miljöskyddslagen på ett vattenområde, eller

14 §

Användning av annans dike för annat än torrläggning av mark

Om avtal inte träffas om saken, kan den kommunala miljövårdsmyndigheten på ansökan bevilja rätt att leda vatten i annans dike också när det inte är fråga om att avleda vatten som hindrar användningen av ett område. Om saken har anknytning till ett miljötillståndsärende beviljas denna rätt dock av den myndighet som avses i 31 § i miljöskyddslagen.

14 §

Användning av annans dike för annat än torrläggning av mark

Om avtal inte träffas om saken, kan den kommunala miljövårdsmyndigheten på ansökan bevilja rätt att leda vatten i annans dike också när det inte är fråga om att avleda vatten som hindrar användningen av ett område. Om saken har anknytning till ett miljötillståndsärende beviljas denna rätt dock av den behöriga tillståndsmyndighet som avses i 34 § i miljöskyddslagen.

11 kap.

Ansökningsförfarande

12 §

Gemensam behandling av tillståndsansökningar

Om ett projekt omfattar åtgärder som kräver tillstånd enligt både denna lag och miljöskyddslagen, behandlas tillståndsärendena

11 kap.

Ansökningsförfarande

12 §

Gemensam behandling av tillståndsansökningar

Om ett projekt omfattar åtgärder som kräver tillstånd enligt både denna lag och miljöskyddslagen, ska vad som i 47 § i miljö-

tillsammans med beaktande av 39 § i miljöskyddslagen.

skyddslagen föreskrivs om gemensam behandling av tillståndsansökningar tillämpas.

13 kap.

Ersättningar

6 §

Myndigheter och domstolar som behandlar ersättningsärenden

Tingsrätten behandlar

2) ärenden som avses i 3 § 1 mom., om inte ärendet med stöd av 72 § i miljöskyddslagen ska behandlas av tillståndsmyndigheten,

13 kap.

Ersättningar

6 §

Myndigheter och domstolar som behandlar ersättningsärenden

Tingsrätten behandlar

2) ärenden som avses i 3 § 1 mom., om inte ärendet med stöd av 128 § i miljöskyddslagen ska behandlas av tillståndsmyndigheten,

18 kap.

Särskilda bestämmelser

1 §

Uppgifter som ska antecknas i datasystemet för miljövärdsinformation

I det datasystem för miljövärdsinformation som avses i 27 § i miljöskyddslagen ska uppgifter antecknas om beslut som tillståndsmyndigheten, Vasa förvaltningsdomstol och högsta förvaltningsdomstolen har meddelat med stöd av denna lag.

18 kap.

Särskilda bestämmelser

1 §

Uppgifter som ska antecknas i datasystemet för miljövärdsinformation

I datasystemet för miljövärdsinformation ska uppgifter antecknas om beslut som tillståndsmyndigheten, Vasa förvaltningsdomstol och högsta förvaltningsdomstolen har meddelat med stöd av denna lag.

19 kap.

Ikraftträdande

14 §

Avledande av avloppsvatten

Om en åtgärd som avses i 10 kap. i den gamla vattenlagen har vidtagits före ikraftträdandet av denna lag eller om en bädd eller anläggning för avledande av avloppsvatten har

19 kap.

Ikraftträdande

14 §

Avledande av avloppsvatten

Om en åtgärd som avses i 10 kap. i den gamla vattenlagen har vidtagits före ikraftträdandet av denna lag eller om en bädd eller anläggning för avledande av avloppsvatten

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

tagits i bruk före den 1 april 1962, ska 103 c § i miljöskyddslagen tillämpas.

har tagits i bruk före den 1 april 1962, ska 156 § i miljöskyddslagen tillämpas.

Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag

om ändring av 48 § i räddningslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i räddningslagen (379/2011) 48 § 1 mom. 3 punkten som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

48 §

48 §

Extern räddningsplan för objekt som medför särskild risk

Extern räddningsplan för objekt som medför särskild risk

För en eventuell olycka ska räddningsverket göra upp en extern räddningsplan i samarbete med den berörda verksamhetsidkaren för områden där det finns

För en eventuell olycka ska räddningsverket göra upp en extern räddningsplan i samarbete med den berörda verksamhetsidkaren för områden där det finns

3) en deponi för utvinningsavfall som avses i 45 a § 2 mom. i miljöskyddslagen (86/2000),

3) en *sådan* deponi för utvinningsavfall som avses i 112 § 1 mom. 4 punkten i miljöskyddslagen (/),

Denna lag träder i kraft den 20 .

7.

Lag**om ändring av lagen om utsläppshandel**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om utsläppshandel (311/2011) 2 § 1 mom. 1 punkten, 16 § 1 mom. och 2 mom. 1 punkten samt 67 § 1 och 2 mom. som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

2 §

2 §

*Tillämpningsområde**Tillämpningsområde*

Denna lag tillämpas på koldioxidutsläpp från följande verksamheter och dessutom på sådana andra växthusgasutsläpp som anges särskilt i anslutning till de verksamheter som nämns i 25—28 punkten:

1) förbränning av bränsle i anläggningar med en sammanlagd tillförd effekt på mer än 20 megawatt, med undantag av förbränning av avfall i anläggningar som iakttar villkoren för förbränningsanläggningar för avfall i enlighet med de villkor som tagits in i ett miljötillstånd enligt miljöskyddslagen (86/2000),

Denna lag tillämpas på koldioxidutsläpp från följande verksamheter och dessutom på sådana andra växthusgasutsläpp som anges särskilt i anslutning till de verksamheter som nämns i 25—28 punkten:

1) förbränning av bränsle i anläggningar med en sammanlagd tillförd effekt på mer än 20 megawatt, dock inte förbränning av avfall i anläggningar där man i enlighet med villkoren i ett miljötillstånd enligt *miljöskyddslagen* (/) iakttar de krav som ställs på förbränningsanläggningar för avfall

16 §

16 §

*Återkallande av ett tillstånd**Återkallande av ett tillstånd*

Verksamhetsutövaren ska underrätta utsläppshandelsmyndigheten om att verksamheten vid anläggningen har upphört och om att ett tillstånd som gäller anläggningens verksamhet har upphört att gälla med stöd av 57 § i miljöskyddslagen eller om att ett tillstånd har återkallats med stöd av 59 § i miljöskyddslagen.

Utsläppshandelsmyndigheten ska återkalla tillstånd eller tillfälligt tillstånd för utsläpp av växthusgaser, om

1) det tillstånd som gäller anläggningens verksamhet har upphört att gälla med stöd av 57 § i miljöskyddslagen eller återkallats med stöd av 59 § i miljöskyddslagen,

Verksamhetsutövaren ska göra en anmälan till utsläppshandelsmyndigheten om nedläggning av verksamheten vid anläggningen och när ett *miljö*tillstånd som gäller anläggningens verksamhet har upphört att gälla med stöd av 88 § i *miljöskyddslagen* eller om att ett tillstånd har återkallats med stöd av 93 § i *miljöskyddslagen*.

Utsläppshandelsmyndigheten ska återkalla tillstånd eller tillfälligt tillstånd för utsläpp av växthusgaser, om

1) det *miljö*tillstånd som gäller anläggningens verksamhet har upphört att gälla med stöd av 88 § i *miljöskyddslagen* eller återkallats med stöd av 93 § i *miljöskyddslagen*,

67 §

Insyns- och granskningsrätt

Oberoende av den sekretess som föreskrivs i lag har utsläppshandelsmyndigheten rätt att ur det datasystem för miljövärdsinformation som avses i 27 § i miljöskyddslagen och av verksamhetsutövarna och kontrollörerna få de uppgifter som är nödvändiga för övervakningen och för verkställandet av denna lag.

Oberoende av den sekretess som föreskrivs i lag har arbets- och näringsministeriet rätt att av utsläppshandelsmyndigheten, ur det datasystem för miljövärdsinformation som avses i 27 § i miljöskyddslagen och av verksamhetsutövarna få de uppgifter som är nödvändiga för verkställandet av denna lag och tillsynen av att denna lag följs.

67 §

Insyns- och granskningsrätt

Oberoende av den sekretess som föreskrivs i lag har utsläppshandelsmyndigheten rätt att ur datasystemet för miljövärdsinformation och av verksamhetsutövarna och kontrollörerna få de uppgifter som är nödvändiga för övervakningen och för verkställandet av denna lag.

Oberoende av den sekretess som föreskrivs i lag har arbets- och näringsministeriet rätt att av utsläppshandelsmyndigheten, ur datasystemet för miljövärdsinformation och av verksamhetsutövarna få de uppgifter som är nödvändiga för verkställandet av denna lag och för tillsynen över verkställigheten.

Denna lag träder i kraft den 20 .

8.

Lag**om ändring av 3 § i avfallsskattelagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i avfallsskattelagen (1126/2010) 3 § 1 mom. 4 punkten som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

3 §

3 §

*Definitioner**Definitioner*

I denna lag avses med

I denna lag avses med

4) *avstjälningsplats* en avfallsbehandlingsplats där avfall slutdeponeras på eller i marken och som kräver miljötillstånd enligt 28 § 2 mom. 4 punkten i miljöskyddslagen (86/2000) och 1 § 1 mom. 13 d-punkten d i miljöskyddsförordningen (169/2000) eller 28 b § 1 mom. i landskapslagen om renhållning.

4) *avstjälningsplats* en plats för bortskaffande av avfall där avfall deponeras på eller under markytan och som kräver miljötillstånd enligt 27 § 1 mom. i miljöskyddslagen (/) eller 28 b § 1 mom. i landskapslagen om renhållning.

Denna lag träder i kraft den 20 .

9.

Lag**om ändring av 1 kap. 7 § i miljöskyddslagen för sjöfarten**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i miljöskyddslagen för sjöfarten (1672/2009) 1 kap. 7 § 1 mom. som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

1 kap.

1 kap.

Allmänna bestämmelser**Allmänna bestämmelser**

7 §

7 §

Flytande plattformar med permanent fast förbindelse till stranden

Flytande plattformar med permanent fast förbindelse till stranden

På förhindrande av miljöförstöring från flytande plattformar med permanent fast förbindelse till stranden tillämpas bestämmelserna i miljöskyddslagen (86/2000) och avfallslagen.

På förhindrande av miljöförstöring från flytande plattformar med permanent fast förbindelse till stranden *miljöskyddslagen* (/) och avfallslagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

10.

Lag**om ändring av 87 § i luftfartslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i luftfartslagen (1194/2009) 87 § 1 mom. som följer:

Gällande lydelse

87 §

Förutsättningar för beviljande av byggnadstillstånd

Byggnadstillstånd ska beviljas, om en flygplats eller ett annat område som tjänar luftfarten samt byggnader, konstruktioner och anordningar på flygplatsen eller området uppfyller de krav som ställs för flygsäkerheten och smidig trafik och om flygplatsen har beviljats ett miljötillstånd enligt miljöskyddslagen (86/2000). Byggnadstillståndet kan förenas med villkor, med hjälp av vilka flygsäkerheten och smidig trafik kan säkerställas. Ett byggnadstillstånd kan dock vägras av förvarsskäl.

Föreslagen lydelse

87 §

Förutsättningar för beviljande av byggnadstillstånd

Byggnadstillstånd ska beviljas, om en flygplats eller ett annat område som tjänar luftfarten samt byggnader, konstruktioner och anordningar på flygplatsen eller området uppfyller de krav som ställs för flygsäkerheten och smidig trafik och om flygplatsen har beviljats ett miljötillstånd enligt miljöskyddslagen (/). Byggnadstillståndet kan förenas med villkor, med hjälp av vilka flygsäkerheten och smidig trafik kan säkerställas. Ett byggnadstillstånd kan dock vägras av förvarsskäl.

Denna lag träder i kraft den 20 .

11.

Lag**om ändring av 1 § i lagen om behandling av miljöskydds- och vattenärenden vid regionförvaltningsverken**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om behandling av miljöskydds- och vattenärenden vid regionförvaltningsverken (898/2009) 1 § som följer:

Gällande lydelse

1 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på behandlingen i regionförvaltningsverket av miljöskyddsärenden och vattenärenden som enligt miljöskyddslagen (86/2000), vattenlagen (264/1961), lagen om fiske (286/1982), havsskyddslagen (1415/1994) eller någon annan lag hör till regionförvaltningsverkets behörighet.

Föreslagen lydelse

1 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på behandlingen i regionförvaltningsverket av miljöskyddsärenden och vattenärenden som enligt *miljöskyddslagen* (/), vattenlagen (587/2011) lagen om fiske (286/1982), havsskyddslagen (1415/1994) eller någon annan lag hör till regionförvaltningsverkets behörighet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

12.

Lag**om ändring av 3 § i dammsäkerhetslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i dammsäkerhetslagen (494/2009) 3 § 2 mom., sådant det lyder i lag 658/2011, som följer:

Gällande lydelse

3 §

Förhållande till annan lagstiftning

På avfallsdammar tillämpas utöver denna lag vad som i miljöskyddslagen (86/2000) och med stöd av den föreskrivs om förebyggande och hindrande av förorening av miljön samt vad som i avfallslagen (646/2011) och med stöd av den föreskrivs om förebyggande av den fara som avfall orsakar hälsan och miljön.

Föreslagen lydelse

3 §

Förhållande till annan lagstiftning

På avfallsdammar tillämpas utöver denna lag vad som i miljöskyddslagen (/) och med stöd av den föreskrivs om förebyggande och hindrande av förorening av miljön samt vad som i avfallslagen (646/2011) och med stöd av den föreskrivs om förebyggande av den fara som avfall orsakar hälsan och miljön.

Denna lag träder i kraft den 20 .

13.

Lag**om ändring av 28 § i narkotikalagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i narkotikalagen (373/2008) 28 § 2 mom., sådant det lyder i lag 663/2011, som följer:

Gällande lydelse

28 §

Förstöring av narkotika som farligt avfall

Ämnen och preparat som avses i 1 mom. får förstöras endast i en anläggning för behandling av farligt avfall. Då ska avfallslagens (646/2011) och miljöskyddslagens (86/2000) bestämmelser om förstöring av farligt avfall iakttas.

Föreslagen lydelse

28 §

Förstöring av narkotika som farligt avfall

Ämnen och preparat som avses i 1 mom. får förstöras endast i en anläggning för behandling av farligt avfall. Då ska avfallslagens (646/2011) och miljöskyddslagens (/) bestämmelser om förstöring av farligt avfall iakttas.

Denna lag träder i kraft den 20 .

14.

Lag**om ändring av 14 § i lagen om främjande av användningen av biodrivmedel för transport**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om främjande av användningen av biodrivmedel för transport (446/2007)
14 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrad i lag 1420/2010, som följer:

Gällande lydelse

14 §

*Kvalitetskrav för drivmedel och information
vid försäljningsställena*

Den motorbensin och dieselolja med tillsats av biodrivmedel som levereras till konsumtion skall uppfylla de kvalitetskrav för motorbensin och dieselolja som fastställts med stöd av miljöskyddslagen (86/2000).

Då biodrivmedelandelen i mineraloljederivat överstiger 10 volymprocent, ska detta anges vid försäljningsstället.

Föreslagen lydelse

14 §

*Kvalitetskrav för drivmedel och information
vid försäljningsställena*

Den motorbensin och dieselolja med tillsats av biodrivmedel som levereras till konsumtion ska uppfylla de kvalitetskrav för motorbensin och dieselolja som utfärdats med stöd av miljöskyddslagen (/).

Då biodrivmedelandelen i mineraloljederivat överstiger 10 volymprocent, ska detta anges vid försäljningsstället.

Denna lag träder i kraft den 20 .

15.

Lag

om ändring av 5 § i lagen om kompensationsbidrag, miljöstöd för jordbruket samt om vissa andra stöd som har samband med förbättrande av miljöns och landsbygdens tillstånd

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om kompensationsbidrag, miljöstöd för jordbruket samt om vissa andra stöd som har samband med förbättrande av miljöns och landsbygdens tillstånd (1440/2006) 5 § 1 mom., sådant det lyder i lag 194/2013, som följer:

Gällande lydelse

5 §

Allmänna förutsättningar och villkor för beviljande av stöd

För beviljande av stöd enligt 4 § 1 mom. 1—3 punkten förutsätts att jordbrukaren för en viss tid förbinder sig att på sin gårdsbruksenhet iaktta de villkor som uppställts för stödet. För beviljande av stöd förutsätts dessutom att jordbrukaren iakttar tvärvillkoren. Bestämmelser om det nationella genomförandet av tvärvillkoren finns i miljöskyddslagen (86/2000), vattenlagen (587/2011), avfallslagen (646/2011), naturvårdslagen (1096/1996), jaktlagen (615/1993), lagen om verkställighet av jordbruksstöd (192/2013), lagen om växtskyddsmedel (1563/2011), foderlagen (86/2008), livsmedelslagen (23/2006), lagen om medicinsk behandling av djur (617/1997), lagen om ett system för identifiering av djur (238/2010), djurskyddslagen (247/1996) och lagen om djursjukdomar (55/1980).

Föreslagen lydelse

5 §

Allmänna förutsättningar och villkor för beviljande av stöd

För beviljande av stöd enligt 4 § 1 mom. 1—3 punkten förutsätts att jordbrukaren för en viss tid förbinder sig att på sin gårdsbruksenhet iaktta de villkor som uppställts för stödet. För beviljande av stöd förutsätts dessutom att jordbrukaren iakttar tvärvillkoren. Bestämmelser om det nationella genomförandet av tvärvillkoren finns i *miljöskyddslagen* (/), vattenlagen (587/2011), avfallslagen (646/2011), naturvårdslagen (1096/1996), jaktlagen (615/1993), lagen om verkställighet av jordbruksstöd (192/2013), lagen om växtskyddsmedel (1563/2011), foderlagen (86/2008), livsmedelslagen (23/2006), lagen om medicinsk behandling av djur (617/1997), lagen om ett system för identifiering av djur (238/2010), djurskyddslagen (247/1996) och lagen om djursjukdomar (55/1980).

Denna lag träder i kraft den 20 .

16.

Lag**om ändring av 1 § i lagen om högsta förvaltningsdomstolens sakkunnigledamöter**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om högsta förvaltningsdomstolens sakkunnigledamöter (1266/2006) 1 §
1 mom., sådant det lyder i lag 80/2013, som följer:

Gällande lydelse

1 §

När högsta förvaltningsdomstolen behandlar ärenden som avses i vattenlagen (587/2011), miljöskyddslagen (86/2000) och lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen (1299/2004) samt i den upphävda vattenlagen (264/1961) deltar två miljö-sakkunnigråd i behandlingen. Miljö-sakkunnigråden deltar i behandlingen av motsvarande miljö-vårds- och vattenärenden som gäller landskapet Åland.

Föreslagen lydelse

1 §

När högsta förvaltningsdomstolen behandlar ärenden som avses i vattenlagen (587/2011), *miljöskyddslagen (/)*, *lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen (1299/2004) och den upphävda vattenlagen (264/1961)* deltar två miljö-sakkunnigråd i behandlingen. Miljö-sakkunnigråden deltar även i behandlingen av motsvarande miljö-skydds- och vattenärenden som gäller landskapet Åland.

Denna lag träder i kraft den 20 .

17.

Lag**om ändring av 3 § i lagen om gödsselfabrikat**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om gödsselfabrikat (539/2006) 3 § 2 mom., sådant det lyder i lag 659/2011,
 som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

3 §

3 §

*Förhållande till vissa författningar**Förhållande till vissa författningar*

Angående krav på råvaror till gödsselfabrikat samt på biprodukter som används som gödsselfabrikat som sådana samt bearbetning, användning och bortskaffande av dem föreskrivs dessutom i hälsoskyddslagen (763/1994), miljöskyddslagen (86/2000), avfallslagen (646/2011) och marktäktslagen (555/1981) samt i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1013/2006 om transport av avfall. Angående krav på gödsselfabrikat av vegetabiliskt ursprung och råvaror till sådana föreskrivs dessutom i lagen om skydd för växters sundhet (702/2003). Angående krav på gödsselfabrikat av animaliskt ursprung och råvaror till sådana föreskrivs dessutom i lagen om djursjukdomar (55/1980) och om krav i fråga om import i lagen om veterinär gränskontroll (1192/1996).

Bestämmelser om krav på råvaror till gödsselfabrikat och krav på biprodukter som används som gödsselfabrikat som sådana samt om krav på bearbetning, användning och bortskaffande av dem finns dessutom i hälsoskyddslagen (763/1994), *miljöskyddslagen* (/), avfallslagen (646/2011) och marktäktslagen (555/1981) samt i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1013/2006 om transport av avfall. Bestämmelser om krav på gödsselfabrikat av vegetabiliskt ursprung och råvaror till sådana finns dessutom i lagen om skydd för växters sundhet (702/2003). Bestämmelser om krav på gödsselfabrikat av animaliskt ursprung och råvaror till sådana finns dessutom i lagen om djursjukdomar (55/1980) och bestämmelser om krav i fråga om import finns i lagen om veterinär gränskontroll (1192/1996).

Denna lag träder i kraft den 20 .

18.

Lag**om ändring av 3 och 11 § i lagen om Finlands ekonomiska zon**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Finlands ekonomiska zon (1058/2004) 3 § 1 mom. och 11 § 2 mom. sådana de lyder, 3 § 1 mom. i lag 591/2011 och 11 § 2 mom. i lag 656/2011, som följer:

Gällande lydelse

3 §

Lagstiftning som skall tillämpas på miljöskydd och vattenbyggande

I den ekonomiska zonen gäller vad som föreskrivs i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (468/1994), miljöskyddslagen (86/2000), lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen (1299/2004) och vattenlagen (587/2011) och i de bestämmelser som utfärdats med stöd av dem.

11 §

Miljöbrott i den ekonomiska zonen

Till straff för brott mot miljöskyddslagen i den ekonomiska zonen döms enligt 116 § 2 mom. i miljöskyddslagen, till straff för brott mot avfallslagen i den ekonomiska zonen döms enligt 147 § i avfallslagen och till straff för naturskyddsförseelse i den ekonomiska zonen döms enligt 58 § 2 mom. i naturskyddslagen (1096/1996).

Föreslagen lydelse

3 §

Lagstiftning som skall tillämpas på miljöskydd och vattenbyggande

I den ekonomiska zonen gäller vad som föreskrivs i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (468/1994), *miljöskyddslagen* (/), lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen (1299/2004) och vattenlagen (587/2011) och i de bestämmelser som utfärdats med stöd av dem.

11 §

Miljöbrott i den ekonomiska zonen

Till straff för brott mot miljöskyddslagen i den ekonomiska zonen döms enligt 224 och 225 § i *miljöskyddslagen*, till straff för brott mot avfallslagen i den ekonomiska zonen döms enligt 147 § i avfallslagen och till straff för naturskyddsförseelse i den ekonomiska zonen döms enligt 58 § 2 mom. i naturskyddslagen (1096/1996).

Denna lag träder i kraft den 20 .

19.

Lag**om ändring av 17 § i begravningslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i begravningslagen (457/2003) 17 § 2 mom., sådant det lyder i lag 1451/2009, som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

17 §

17 §

*Anläggande av ett krematorium**Anläggande av ett krematorium*

En förutsättning för beviljande av tillstånd är att sökanden har möjligheter att hålla krematoriet på behörigt sätt. Ett tillstånd att hålla ett krematorium förutsätter att krematoriet har beviljats miljötillstånd enligt miljöskyddslagen (86/2000). Ett krematorium får inte hållas i syfte att eftersträva ekonomisk vinst.

En förutsättning för beviljande av tillstånd är att sökanden har möjligheter att hålla krematoriet på behörigt sätt. *För att tillstånd att hålla ett krematorium ska beviljas förutsätts dessutom att krematorieverksamheten har beviljats miljötillstånd enligt miljöskyddslagen (/).* Ett krematorium får inte hållas i syfte att eftersträva ekonomisk vinst.

Denna lag träder i kraft den 20 .

20.

Lag**om ändring av 5 § i lagen om vattentjänster**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om vattentjänster (119/2001) 5 § 3 mom. som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

5 §

5 §

*Allmän utveckling av vattentjänster**Allmän utveckling av vattentjänster*

I utvecklingsplanen skall särskild uppmärksamhet ägnas ordnandet av vattentjänsterna i områden för vilka finns en gällande general- eller detaljplan enligt markanvändnings- och bygglagen (132/1999) eller för vilka det är aktuellt att utarbeta en general- eller detaljplan samt i områden som omfattas av miljöskyddsföreskrifter som har utfärdats med stöd av 19 § miljöskyddslagen (86/ 2000).

I utvecklingsplanen ska särskild uppmärksamhet ägnas ordnandet av vattentjänsterna i områden för vilka finns en gällande general- eller detaljplan enligt markanvändnings- och bygglagen (132/1999) eller för vilka det håller på att utarbetas en general- eller detaljplan samt i områden som omfattas av kommunala miljöskyddsföreskrifter som har meddelats med stöd av 203 § i miljöskyddslagen (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

21.

Lag**om ändring av 5 § i lagen om förvaltningsdomstolarna**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om förvaltningsdomstolarna (430/1999) 5 § 2 mom., sådant det lyder i lag 106/2000, som följer:

Gällande lydelse

5 §

Utnämning av och behörighetsvillkor för ledamöterna

Behörighetsvillkor för andra än lagfarna ledamöter som deltar i behandlingen av ärenden enligt vattenlagen (264/1961) och miljöskyddslagen (86/2000) är lämplig högre högskoleexamen inom det tekniska eller naturvetenskapliga området. Dessutom förutsätts att de är förtrogna med uppgifter som hör till området för den lagstiftning som skall tillämpas.

Föreslagen lydelse

5 §

Utnämning av och behörighetsvillkor för ledamöterna

Behörighetsvillkor för andra ledamöter som deltar i behandlingen av ärenden enligt vattenlagen (587/2011) och miljöskyddslagen (/) än de lagfarna ledamöterna är lämplig högre högskoleexamen inom det tekniska eller naturvetenskapliga området. Dessutom förutsätts att de är förtrogna med uppgifter som hör till området för den lagstiftning som ska tillämpas.

Denna lag träder i kraft den 20 .

22.

Lag**om ändring av 134 § i markanvändnings- och bygglagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i markanvändnings- och bygglagen (132/1999) 134 § 5 mom., sådant det lyder i lag 99/2000, som följer:

Gällande lydelse

134 §

Behandling av ansökan om bygglov

Om tillstånd enligt miljöskyddslagen (86/2000) behövs för den verksamhet som byggandet avser, kan avgörandet av bygglovsärendet uppskjutas till dess miljötillståndsärendet är avgjort, om det är motiverat med beaktande av byggnadens användningsmöjligheter eller den planerade verksamhetens miljökonsekvenser.

Föreslagen lydelse

134 §

Behandling av ansökan om bygglov

Om *miljötillstånd* enligt miljöskyddslagen (/) behövs för den verksamhet som byggandet avser, får avgörandet av bygglovsärendet uppskjutas till dess miljötillståndsärendet är avgjort, om det är motiverat med beaktande av byggnadens användningsmöjligheter eller den planerade verksamhetens miljökonsekvenser.

Denna lag träder i kraft den 20 .

23.

Lag

om ändring av 53 och 57 § i naturvårdslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i naturvårdslagen (1096/1996) 53 § 5 mom. 2 punkten och 57 § 2 mom. sådana de lyder, 53 § 5 mom. 2 punkten i lag 594/2011 och 57 § 2 mom. i lag 1587/2009, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

53 §

53 §

Statens ersättningsskyldighet

Statens ersättningsskyldighet

Om ett beslut i ett tillståndsärende som fattats med stöd av 66 § 1 mom. begränsar användningen av fastigheten så att detta för områdets ägare eller innehavaren av särskilda rättigheter har de följdverkningar som avses i 1 mom., och om det inte hade funnits andra hinder för att bevilja tillståndet, är staten skyldig att ersätta olägenheten om detta yrkas. Rätt till ersättning föreligger dock inte när olägenheten

Om ett beslut i ett tillståndsärende som fattats med stöd av 66 § 1 mom. begränsar användningen av fastigheten så att detta för områdets ägare eller innehavaren av särskilda rättigheter har de följdverkningar som avses i 1 mom., och om det inte hade funnits andra hinder för att bevilja tillståndet, är staten skyldig att ersätta olägenheten om detta yrkas. Rätt till ersättning föreligger dock inte när olägenheten

2) orsakas av att ett tillstånd enligt miljöskyddslagen (86/2000) vägras,

2) orsakas av att ett tillstånd enligt *miljöskyddslagen* (/) vägras,

57 §

57 §

Tvångsmedel

Tvångsmedel

Den som åsamkats olägenhet har rätt att göra ett ärende som avses i 1 mom. anhängigt vid närings-, trafik- och miljöcentralen, om hans avsikt med anhängiggörandet är att förhindra att naturen förstörs eller att naturvärden försämras på ett sätt som inte är av ringa betydelse. Samma rätt tillkommer en registrerad sammanslutning som avses i 61 § 3 mom. inom sitt verksamhetsområde samt kommunen.

Den som lider olägenhet har rätt att föra ett ärende som avses i 1 mom. till närings-, trafik- och miljöcentralen, i syfte att förhindra att naturen förstörs eller att naturvärden försämras på ett sätt som inte är av ringa betydelse, *eller påbörja åtgärder för att avhjälpa en naturskada*. Samma rätt tillkommer en registrerad sammanslutning som avses i 61 § 3 mom. inom sitt verksamhetsområde samt kommunen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

24.

Lag**om ändring av 21 § i sjötrafiklagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i sjötrafiklagen (463/1996) 21 § 1 mom., sådant det lyder i lag 102/2000, som följer:

Gällande lydelse

21 §

Tillstånd till tävlingar och övningar

För återkommande eller permanent anordnande av tävlingar eller övningar med motordrivna farkoster på samma vattenområde skall, utöver det som någon annanstans i lag bestäms om tillståndsplikt, tillstånd sökas hos den kommunala miljövårdsmyndigheten. Tillstånd behövs dock inte för ett område som i en detaljplan har reserverats för ändamålet eller för ett område för vilket har beviljats miljötillstånd enligt miljöskyddslagen (86/2000).

Föreslagen lydelse

21 §

Tillstånd till tävlingar och övningar

För återkommande eller permanent anordnande av tävlingar eller övningar med motordrivna farkoster på ett och samma vattenområde ska, utöver det som någon annanstans i lag bestäms om tillståndsplikt, tillstånd sökas hos den kommunala miljövårdsmyndigheten. Tillstånd behövs dock inte för ett område som i en detaljplan har reserverats för ändamålet eller för ett område för vilket det har beviljats miljötillstånd enligt miljöskyddslagen (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

25.

Lag**om ändring av 30 § i terrängtrafiklagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i terrängtrafiklagen (1710/1995) 30 § 1 mom., sådant det lyder i lag 101/2000, som följer:

Gällande lydelse

30 §

Tillstånd till tävlingar och övningar

För återkommande eller permanent anordnande av tävlingar eller övningar med motordrivna fordon i samma terräng skall, utöver det som någon annanstans i lag bestäms om tillstånd och samtycke, tillstånd sökas hos den kommunala miljövårdsmyndigheten. Tillstånd behövs dock inte för ett område som i en detaljplan har reserverats för ändamålet eller för ett område för vilket har beviljats miljötillstånd enligt miljöskyddslagen (86/2000).

Föreslagen lydelse

30 §

Tillstånd till tävlingar och övningar

För återkommande eller permanent anordnande av tävlingar eller övningar med motordrivna fordon i en och samma terräng ska, utöver det som någon annanstans i lag bestäms om tillstånd och samtycke, tillstånd sökas hos den kommunala miljövårdsmyndigheten. Tillstånd behövs dock inte för ett område som i en detaljplan har reserverats för ändamålet eller för ett område för vilket det har beviljats miljötillstånd enligt *miljöskyddslagen* (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

26.

Lag**om ändring av 23 § i gentekniklagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i gentekniklagen (377/1995) 23 § 1 mom., sådant det lyder i lag 387/2009, som följer:

Gällande lydelse

23 §

Åläggande att förebygga och avhjälpa betydande negativa effekter för miljön

Om en sådan överträdelse av bestämmelserna som avses i 22 § 1 mom. orsakar eller innebär ett överhängande hot om betydande förorening av vattendrag som avses i 84 a § i miljöskyddslagen (86/2000) eller en naturskada som avses i 5 a § i naturvårdslagen (1096/1996) ska gentekniknämnden, utöver vad som bestäms i 22 §, ålägga den verksamhetsidkare som har orsakat skadan eller hotet om en sådan att vidta behövliga åtgärder för att förhindra en skada eller begränsa den så att den blir så liten som möjligt eller att vidta hjälpåtgärder som avses i lagen om avhjälpande av vissa miljöskador (383/2009). Äläggandet ska meddelas i enlighet med 22 § i denna lag.

Föreslagen lydelse

23 §

Åläggande att förebygga och avhjälpa betydande negativa effekter för miljön

Om en i 22 § avsedd överträdelse av bestämmelserna som avses i 22 § 1 mom. orsakar eller innebär ett överhängande hot om sådan betydande förorening av vattendrag som avses i 176 § i miljöskyddslagen (/) eller en naturskada som avses i 5 a § i naturvårdslagen (1096/1996) ska gentekniknämnden, utöver vad som bestäms i 22 §, ålägga den verksamhetsidkare som har orsakat skadan eller hotet om en sådan att vidta behövliga åtgärder för att förhindra en skada eller begränsa den så att den blir så liten som möjligt eller att vidta hjälpåtgärder som avses i lagen om avhjälpande av vissa miljöskador (383/2009). Äläggandet ska meddelas i enlighet med 22 §.

Denna lag träder i kraft den 20 .

27.

Lag**om ändring av 2 § i havsskyddslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i havsskyddslagen (1415/1994) 2 § 2 mom., sådant det lyder i lag 1060/2004, som
följer:

Gällande lydelse

2 §

Tillämpningsområde

Bestämmelser om skydd av havet inom Fin-
lands territorium och i Finlands ekonomiska
zon finns i miljöskyddslagen (86/2000).

Föreslagen lydelse

2 §

Tillämpningsområde

Bestämmelser om skydd av havet inom
Finlands territorium och i Finlands ekono-
miska zon finns i *miljöskyddslagen* (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

28.

Lag**om ändring av hälsoskyddslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i hälsoskyddslagen (763/1994) 3 §, 50 § 4 mom. 2 punkten och 51 §, sådana de lyder, 3 § i lag 602/2013, 50 § 4 mom. 2 punkten i lag 129/2009 och 51 § delvis ändrad i lagarna 777/1996, 89/2000 ja 255/2010, samt
 fogas till 50 § 4 mom., sådan den lyder i lag 129/2009, en ny 3 punkt som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

3 §

3 §

*Förhållande till vissa författningar**Förhållande till vissa författningar*

Bestämmelser om hälsoskyddet finns dessutom i miljöskyddslagen (86/2000), lagen om vattentjänster (119/2001), kemikalielagen (599/2013), strålskyddslagen (592/1991), lagen om hälsovården inom försvarsmakten (322/1987), arbetarskyddslagen (738/2002), vattenlagen (587/2011), avfallslagen (646/2011), markanvändnings- och bygglagen (132/1999), lagen om friluftsliv (606/1973), lagen angående vissa grannelagsförhållanden (26/1920), livsmedelslagen (23/2006), konsument säkerhetslagen (920/2011) och veterinärvårdslagen (765/2009).

Bestämmelser om hälsoskyddet finns dessutom i *miljöskyddslagen* (/), lagen om vattentjänster (119/2001), kemikalielagen (599/2013), strålskyddslagen (592/1991), lagen om hälsovården inom försvarsmakten (322/1987), arbetarskyddslagen (738/2002), vattenlagen (587/2011), avfallslagen (646/2011), markanvändnings- och bygglagen (132/1999), lagen om friluftsliv (606/1973), lagen angående vissa grannelagsförhållanden (26/1920), livsmedelslagen (23/2006), *konsument säkerhetslagen* (920/2011) och veterinärvårdslagen (765/2009).

50 §

50 §

*Avgifter**Avgifter*

Kommunen har dessutom rätt att enligt en av kommunen godkänd taxa ta ut en avgift

Kommunen har dessutom rätt att enligt en av kommunen godkänd taxa ta ut en avgift

2) hos en brunnsägare för undersökningar av hushållsvattnet, om det inte är fråga om ett i 16 § 4 mom. avsett verk som levererar hushållsvatten.

2) hos en brunnsägare för undersökningar av hushållsvattnet, om det inte är fråga om ett i 16 § 4 mom. avsett verk som levererar hushållsvatten,

3) för inspektioner i samband med tillsynen över efterlevnaden av en i 17 kap. i miljöskyddslagen avsedd.

51 §

Förbud, förelägganden och föreskrifter som gäller hälsoskydd

Den kommunala hälsoskyddsmyndigheten har rätt att meddela enskilda förbud och föreskrifter som är nödvändiga för att avhjälpa eller förebygga sanitär olägenhet. Om verksamheten med stöd av miljöskyddslagen är tillstånds- eller anmälningsskyldig eller om den enligt 65 § i den lagen ska anmälas för registrering, meddelas föreskriften av den myndighet som avses i nämnda lag med iakttagande av miljöskyddslagen.

I brådskande fall får den kommunala tjänsteinnehavare som har hand om övervakningen meddela ett förbud eller en föreskrift som avses i 1 mom. Förbudet eller föreskriften skall utan dröjsmål tillställas den kommunala hälsoskyddsmyndigheten för avgörande.

Den kommunala hälsoskyddsmyndigheten kan också meddela allmänna föreskrifter i syfte att förebygga sanitär olägenhet och övervaka de sanitära förhållandena (*hälsoskyddsordning*).

51 §

Förbud, förelägganden och föreskrifter som gäller hälsoskydd

Den kommunala hälsoskyddsmyndigheten har rätt att meddela enskilda förbud och *förelägganden* som är nödvändiga för att avhjälpa eller förebygga sanitär olägenhet. Om verksamheten *är tillstånds- eller anmälningsskyldig enligt miljöskyddslagen eller om verksamheten enligt 116 § i den lagen ska anmälas för registrering*, meddelas förbud och förelägganden dock av en i den lagen avsedd myndighet och med iakttagande av den lagen.

I brådskande fall får den kommunala tjänsteinnehavare som har hand om övervakningen meddela ett förbud eller föreläggande som avses i 1 mom. Förbudet eller föreläggandet ska utan dröjsmål lämnas över till den kommunala hälsoskyddsmyndigheten för avgörande.

Den kommunala hälsoskyddsmyndigheten får också meddela föreskrifter i syfte att förebygga sanitära olägenheter och övervaka de sanitära förhållandena (*hälsoskyddsordning*).

Denna lag träder i kraft den 20 .

29.**Lag****om ändring av 4 § i lagen om transport av farliga ämnen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om transport av farliga ämnen (719/1994) 4 § 5 mom., sådant det lyder i lag 388/2009, som följer:

Gällande lydelse

4 §

Förhållande till vissa författningar

Bestämmelser om avhjälpande av betydande förorening av vattendrag eller naturskador som avses i 5 a § i naturvårdslagen (1096/1996) och som orsakats av en transport finns i 84 a § 2 mom. i miljöskyddslagen (86/2000).

Föreslagen lydelse

4 §

Förhållande till vissa författningar

Bestämmelser om avhjälpande av sådan betydande förorening av vattendrag eller sådan i 5 a § i naturvårdslagen (1096/1996) avsesdd naturskada som orsakats av en transport finns i 176 § i miljöskyddslagen (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

30.

Lag**om ändring 5 § i kemikalielagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i kemikalielagen (599/2013) 5 § 1 mom. 1 punkten som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

3 §

3 §

*Förhållande till annan lagstiftning**Förhållande till annan lagstiftning*

Bestämmelser om att förebygga och avvärja av kemikalier orsakade faror och olägenheter för hälsa och miljö samt fysikaliska faror och olägenheter av kemikalier finns dessutom i följande lagar:

1) miljöskyddslagen (86/2000),

Bestämmelser om att förebygga och avvärja av kemikalier orsakade faror och olägenheter för hälsa och miljö samt fysikaliska faror och olägenheter av kemikalier finns dessutom i följande lagar:

1) miljöskyddslagen (/),

Denna lag träder i kraft den 20 .

31.

Lag**om ändring av 5 a § i marktäktslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i marktäktslagen (555/1981) 5 a § 1 mom., sådant det lyder i lag 347/2008, som följer:

Gällande lydelse

5 a §

Plan för hantering av utvinningsavfall

Den som ansöker om tillstånd ska som en del av täktplanen utarbeta en plan för hantering av utvinningsavfall, om det vid tagandet av substanser eller vid lagringen eller förädlingen av dem uppkommer sådant utvinningsavfall som avses i 45 a § 1 mom. i miljöskyddslagen (86/2000). Om en täktplan inte behövs enligt 5 § 1 mom., ska den som ansöker om tillstånd lägga fram en separat plan för hantering av utvinningsavfall.

Föreslagen lydelse

5 a §

Plan för hantering av utvinningsavfall

Den som ansöker om tillstånd ska som en del av täktplanen utarbeta en plan för hantering av utvinningsavfall, om det vid tagandet av substanser eller vid lagringen eller förädlingen av dem uppkommer sådant utvinningsavfall som avses i 114 § 1 mom. 2 punkten i miljöskyddslagen (/). Om en täktplan inte behövs enligt 5 § 1 mom., ska den som ansöker om tillstånd lägga fram en i 114 § i miljöskyddslagen avsedd plan för hantering av utvinningsavfall.

Denna lag träder i kraft den 20 .

32.

Lag**om ändring av 18 § i lagen angående vissa grannelagsförhållanden**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen angående vissa grannelagsförhållanden (26/1920) 18 § 2 mom., sådant det lyder i lag 90/2000, som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

18 §

18 §

Om tillståndsplikt för verksamhet som avses i 1 mom. bestäms i miljöskyddslagen (86/2000).

Bestämmelser om tillståndsplikt för verksamhet som avses i 1 mom. finns i miljöskyddslagen (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

33.

Lag**om ändring av 48 kap. 1 och 3 § i strafflagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i strafflagen (39/1889) 48 kap. 1 § 1 mom. 2 punkten och 3 § 2 och 3 mom., sådana de lyder, 48 kap. 1 § 1 mom. 2 punkten i lag 600/2013 och 3 § 2 och 3 mom. i lag 112/2000, som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

48 kap.

48 kap.

Om miljöbrott**Om miljöbrott**

1 §

1 §

*Miljöförstöring**Miljöförstöring*

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

2) framställer, överlåter, transporterar, använder, behandlar eller förvarar ett ämne, ett preparat, en blandning, en produkt eller ett föremål eller använder en anordning i strid med

2) framställer, överlåter, transporterar, använder, behandlar eller förvarar ett ämne, ett preparat, en blandning, en produkt eller ett föremål eller använder en anordning i strid

lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor, kemikalielagen, Reach-förordningen, CLP-förordningen, biocidförordningen, växtskyddsmedelsförordningen eller bestämmelser som har utfärdats med stöd av dem eller med stöd av miljöskyddslagen (86/2000), i strid med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1005/2009 om ämnen som bryter ned ozonskiktet, Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 842/2006 om vissa fluorerade växthusgaser, Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 850/2004 om långlivade organiska föreningar och om ändring av direktiv 79/117/EEG eller artikel 3, 4 eller 4□a i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 648/2004 om tvätt- och rengöringsmedel, i strid med bestämmelser som nämns i 147□§ 2□mom. i avfallslagen (646/2011) eller i strid med bestämmelser som har utfärdats eller beslut eller förbud som i enskilda fall har meddelats med stöd av avfallslagen, eller som försummar sin skyldighet enligt avfallslagen att ordna avfallshantering, eller

så att gärningen är ägnad att förorena miljön, orsaka andra motsvarande skadliga förändringar i miljön, skräpa ned miljön eller förorena fara för hälsan, ska för miljöförstöring dömas till böter eller fängelse i högst två år.

3 §

Miljöförseelse

För miljöförseelse döms också den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 64 § miljöskyddslagen.

För miljöförseelse döms likaså den som försummar skyldigheten enligt 28 och 29 § miljöskyddslagen att ansöka om miljötillstånd, om inte gärningen skall bestraffas som miljöförstöring.

med lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor, kemikalielagen, Reach-förordningen, CLP-förordningen, biocidförordningen, växtskyddsmedelsförordningen eller bestämmelser som har utfärdats med stöd av dem eller med stöd av *miljöskyddslagen* (/), i strid med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1005/2009 om ämnen som bryter ned ozonskiktet, Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 842/2006 om vissa fluorerade växthusgaser, Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 850/2004 om långlivade organiska föreningar och om ändring av direktiv 79/117/EEG eller artikel 3, 4 eller 4□a i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 648/2004 om tvätt- och rengöringsmedel, i strid med bestämmelser som nämns i 147□§ 2□mom. i avfallslagen (646/2011) eller i strid med bestämmelser som har utfärdats eller beslut eller förbud som i enskilda fall har meddelats med stöd av avfallslagen, eller som försummar sin skyldighet enligt avfallslagen att ordna avfallshantering, eller

så att gärningen är ägnad att förorena miljön, orsaka andra motsvarande skadliga förändringar i miljön, skräpa ned miljön eller förorena fara för hälsan, ska för miljöförstöring dömas till böter eller fängelse i högst två år.

3 §

Miljöförseelse

För miljöförseelse döms också den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot villkor som har meddelats med stöd av 122 och 123 § i miljöskyddslagen.

För miljöförseelse döms likaså den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet försummar skyldigheten enligt 27—29 § i miljöskyddslagen att ansöka om miljötillstånd, om inte gärningen ska bestraffas som miljöförstöring.

Denna lag träder i kraft den 20 .

34.

Lag

om ändring av lagen om avhjälpande av vissa miljöskador

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om avhjälpande av vissa miljöskador (383/2009) 1 § 1 mom. 2 punkten, 3 och 4 § samt 12 § 2 mom., av dem 4 § sådan den lyder i lag 601/2011, som följer:

Gällande lydelse

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på avhjälpande av följande miljöskador:

2) betydande förorening av vattendrag enligt 84 a § i miljöskyddslagen (86/2000), och

4 §

Definitioner

I detta kapitel avses med

1) *naturresurser*

a) i 5 a § 1 mom. i naturvårdslagen avsedda naturtyper och livsmiljöer för arter samt arter och deras förekomst-, föröknings- och rastplatser,

b) vattendrag enligt 1 kap. 3 § 1 mom. 3 punkten i vattenlagen och grundvatten enligt 1 kap. 3 § 1 mom. 7 punkten i vattenlagen,

c) territorialvatten enligt lagen om gränserna för Finlands territorialvatten (463/1956),

d) den ekonomiska zonen enligt lagen om Finlands ekonomiska zon (1058/2004),

2) *naturresursfunktioner* en naturresurs värdefulla effekter på andra naturresurser eller människor,

3) *ursprungligt tillstånd* det tillstånd som naturresurserna och naturresursfunktionerna befann sig i före skadan.

Föreslagen lydelse

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på avhjälpande av följande miljöskador:

2) *betydande förorening av grundvatten enligt 137 § 2 mom. i miljöskyddslagen (/) och betydande förorening av vattendrag enligt 176 § i den lagen, och*

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *skada* en mätbar negativ förändring av en naturresurs och/eller dess funktioner vilken kan uppkomma direkt eller indirekt,

2) *naturresurser*

a) i 5 a § 1 mom. i naturvårdslagen avsedda naturtyper och livsmiljöer för arter samt arter och deras förekomst-, föröknings- och rastplatser,

b) vattendrag enligt 1 kap. 3 § 1 mom. 3 punkten i vattenlagen och grundvatten enligt 1 kap. 3 § 1 mom. 7 punkten i vattenlagen,

c) territorialvatten enligt lagen om gränserna för Finlands territorialvatten (463/1956),

d) den ekonomiska zonen enligt lagen om Finlands ekonomiska zon (1058/2004),

3) *naturresursfunktioner* en naturresurs värdefulla effekter på andra naturresurser eller människor,

4) *ursprungligt tillstånd* det tillstånd som

naturresurserna och naturresursfunktionerna befann sig i före skadan.

3 §

Myndighet som beslutar om hjälpåtgärder

Bestämmelser om den myndighet som beslutar om hjälpåtgärder enligt denna lag, nedan *myndigheten*, finns i de lagar som nämns i 2 § 1 mom.

4 §

Myndighet som beslutar om hjälpåtgärder

Bestämmelser om den myndighet som beslutar om hjälpåtgärder enligt detta kapitel, nedan *myndigheten*, finns i de lagar som nämns i 2 § 1 mom.

12 §

Jämkning av kostnaderna

Villkor för jämkning av kostnaderna är att

- 1) skadan beror på ett utsläpp eller en händelse som överensstämmer med villkoren i verksamhetstillståndet eller något annat myndighetsbeslut, eller
- 2) de skyldigheter som lagstiftningen kräver i den verksamhet som orsakats skadan har blivit fullgjorda.

12 §

Jämkning av kostnaderna

En *förutsättning* för jämkning av kostnaderna är att

- 1) skadan beror på ett utsläpp eller en händelse som överensstämmer med villkoren i verksamhetstillståndet eller något annat myndighetsbeslut, *och*
- 2) de skyldigheter som lagstiftningen kräver i den verksamhet som orsakat skadan har blivit fullgjorda.

Denna lag träder i kraft den 20 .

35.

Lag**om ändring av 71 § i livsmedelslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
 fogas till 71 § i livsmedelslagen (23/2006) ett nytt 3 mom., varvid de nuvarande 3 och
 4 mom. blir 4 och 5 mom., som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

71 §

71 §

*Avgifter för kommunala myndigheters presta-
 tioner*

*Avgifter för kommunala myndigheters presta-
 tioner*

*Kommunen får också ta ut avgift för in-
 spektioner i samband med tillsynen över ef-
 terlevnaden av en i 17 kap. i miljöskyddsla-
 gen (/) avsedd förordning av statsrådet.*

Denna lag träder i kraft den 20 .

36.

Lag**om ändring av 32 § i konsumentsäkerhetslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
fögas till 32 § i konsumentsäkerhetslagen (920/2011) ett nytt 2 mom., varvid de nuvarande
2 och 3 mom. blir 3 och 4 mom., som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

32 §

32 §

*Avgifter för kommunala tillsynsmyndigheters
prestationer**Avgifter för kommunala tillsynsmyndigheters
prestationer*

*Kommunen får också ta ut avgift för in-
spektioner i samband med tillsynen över ef-
terlevnaden av en i 17 kap. i miljöskyddsla-
gen (/) avsedd förordning av statsrådet.*

Denna lag träder i kraft den 20 .